॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ

ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨੀ-ਟੀਕਾ (ਦੁਤਿਯੋ ਭਾਗੋ)

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੧. ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਸੁਦਿਨ੍ਨਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. **ਅਨੁਪਦਵਣ੍ਣਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਂ ਪਦਂ ਪਟਿਵਣ੍ਣਨਂ, ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਣ੍ਣਨਂ ਵਾ। **ਭਣ੍ਡਪ੍ਪਯੋਜਨਉਦ੍ਧਾਰਸਾਰਣਾਦਿਨਾ ਕਿਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨਂ **ਭਣ੍ਡਪ੍ਪਯੋਜਨਂ,** ਦਾਤੁਂ ਸਙ੍ਕੇਤਿਤੇ ਦਿਵਸੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ **ਉਦ੍ਧਾਰੋ,** ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਨਂ **ਸਾਰਣਂ**। **ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਸਮਣਾਨਂ ਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਯ, ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਾਸਕਉਪਾਸਿਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਾ। **ਦਿਸ੍ਵਾਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸੀ**ਤਿ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੋ ਅਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾਨ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਸਮਾਨਕਤ੍ਤੁਕੋ ਯਥਾ ''ਘਤਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਬਲਂ ਹੋਤਿ, ਸੀਹਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਯਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਦਸ੍ਸਨਕਾਰਣਾ ਹਿ ਏਵਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਤ੍ਥ ''ਭਬ੍ਬਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸਪਿ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨੋ ਵਿਯ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸਪਿ ਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਮੂਲਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਸੇਨ ਅਧਿਗਮਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਯੇਸਂ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੇਪਿ ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਆਮ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਟਿਚ੍ਚ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਪਰੇਸਂ ਮਗ੍ਗਫਲਾਧਿਗਮਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਯੁਤ੍ਤਪਯੁਤ੍ਤਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਕਿਰਿਯਾਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਵਾ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਤਾਯ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਕਿਰਿਯਾਪਰਿਹਾਨਿ ਚ ਦੇਸਕਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਤਜ੍ਜਪਯੋਗਾਭਾਵਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਦੇਸਕਵਸੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਰਿਹਾਨਿ ਸਾਵਕਾਨਂ ਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਵਸੇਨ। ਤਥਾ ਹਿ ਸਚੇ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਧਨਞ੍ਜਾਨਿਯਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਆਸਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਯਿਸ੍ਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਦੇਸਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਿਰਿਯਾਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪੇਸ੍ਸੋ ਹਤ੍ਥਾਰੋਹਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਯਾਵ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨ੍ਤਪਾਦਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਤਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇਨ ਸਂਯੁਤ੍ਤੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ। ਏਵਂ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਿਰਿਯਾਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤਿ ਨਾਮ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਪਰਿਹਾਨਿ ਜਾਤਾ ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁਘਾਤਕਮ੍ਮਂ ਨਾਕਰਿਸ੍ਸ, ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਸੁਤ੍ਤਕਥਿਤਦਿਵਸੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁਘਾਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਨਾਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਤਾਯ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤਿ। ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸਪਿ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇਨ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਪਟਿਸੇਵਿਤੋ ਨਾਭਵਿਸ੍ਸ, ਨ ਤਂਮੂਲਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਸੇਨ ਅਧਿਗਮਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ।

ਯਨ੍ਨੂਨਾਤਿ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋਤਿ ਆਹ **"ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਦਸ੍ਸਨਮੇਤ"**ਨ੍ਤਿ। ''ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਪਦੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਏਵ ਹਿ ਅਤ੍ਥੋ ''ਯਨ੍ਨੂਨਾ''ਤਿ ਨਿਪਾਤਪਦੇਨ ਜੋਤੀਯਤਿ। ਅਹਂ ਯਨ੍ਨੂਨ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਯਨ੍ਨੂਨਾ**ਤਿ ਚ ਯਦਿ ਪਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਦਿ ਪਨਾਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਲ਼ਾਰੁਲ਼ਾਰਜਨਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਲਾਦਿਉਲ਼ਾਰੁਲ਼ਾਰਜਨਾਕਿਣ੍ਣਾ । ਸਚੇ ਅਯਮ੍ਪਿ ਪਠਮਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਅਰਹਰੂਪੋਤਿ ਆਹ **"ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤੇਨਾ"**ਤਿ। **ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯੂਪਸਂਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਸੀਲਅਧਿਚਿਤ੍ਤਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਯੁਤ੍ਤਂ। ਥੋਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਹੋਸੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਧਾਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਸਵਨਕਾਰਣਾ ਏਤਦਹੋਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ''ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਏਤਦਹੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਤਂ ਪਨਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਨਂ।

ਸਙ੍ਖੇਪਕਥਾਤਿ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਪਦੁਦ੍ਧਾਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਮਾਸਤੋ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ। **ਯੇਨ ਯੇਨ ਆਕਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਯੇਨ ਪਕਾਰੇਨ। **ਤੇਨ ਤੇਨ ਮੇ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਤੋ**ਤਿ ''ਕਾਮਾ ਨਾਮੇਤੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਿਕਙ੍ਕਲੂਪਮਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੪; ੨.੪੨; ਪਾਚਿ॰ ੪੧੭; ਮਹਾਨਿ॰ ੩; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਸੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸ ੧੪੭) ਚ ਆਦਿਨਾ ਯੇਨ ਯੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ, ਤਬ੍ਬਿਪਰਿਯਾਯਤੋ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਗੁਣਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਿਤਂ ਆਜਾਨਾਮਿ ਅਵਬੁਜ੍ਝਾਮਿ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਪਕਾਰੇਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਤੋ ਵੀਮਂਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਂ ਹੋਤਿ ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। **ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਦਿਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਂ ਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਂ। **ਏਕਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਦਿਵਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ। **ਅਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨੇਨ ਅਖਣ੍ਡਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਅਖਣ੍ਡਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਦਿਭਾਵਾਪਾਦਨੇਨ ਵਾ। ਅਖਣ੍ਡਲਕ੍ਖਣਵਚਨਞ੍ਚੇਤਂ। **ਚਰਿਮਕਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਂ। ਕਿਞ੍ਚਿਪਿ ਏਕਦੇਸਂ ਅਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਪਰਿਪੂਰੇਤਬ੍ਬਤਾਯ **ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ। ਕਿਲੇਸਮਲੇਨ ਅਮਲੀਨਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਸਂਕਿਲੇਸਾਦਿਨਾ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਂਕਿਲੇਸਮਲਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ। ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਮੇਵ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਤਾਯ **ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ**। ਤਤੋ ਏਵ ਸਙ੍ਖਂ ਵਿਯ ਲਿਖਿਤਨ੍ਤਿ **ਸਙ੍ਖਲਿਖਿਤਂ**। ਤੇਨਾਹ **"ਲਿਖਿਤਸਙ੍ਖਸਦਿਸ"**ਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਯੋਦਾਤਟ੍ਠੇਨ ਨਿਮ੍ਮਲਭਾਵੇਨ ਸਙ੍ਖਂ ਵਿਯ ਲਿਖਿਤਂ ਧੋਤਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਲਿਖਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਧੋਤਸਙ੍ਖਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗ"**ਨ੍ਤਿ। ''ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ''ਤਿ ਪਦਪ੍ਪਯੋਗੇਨ **ਅਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ"**ਤਿ। ਦਾਠਿਕਾਪਿ ਮਸ੍ਸੁਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ **"ਮਸ੍ਸੁ"**ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਉਤ੍ਤਰਾਧਰਮਸ੍ਸੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸਾਯੇਨ ਰਤ੍ਤਾਨੀਤਿ **ਕਾਸਾਯਾਨੀ**ਤਿ ਆਹ **"ਕਸਾਯਰਸਪੀਤਤਾਯਾ"**ਤਿ। **ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਚੇਵ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚ। **ਅਗਾਰਸ੍ਸ ਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਗਾਰਵਾਸੋ ਅਗਾਰਂ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨ, ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਿਆਵਹਂ ਅਗਾਰਸ੍ਸ ਹਿਤਂ।

੨੫. **ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਅਯਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੋ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਞਾਯਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ **ਞਾਤੀ,** ਲੋਹਿਤੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾਤਿ **ਸਾਲੋਹਿਤਾ**। ਪਿਤੁਪਕ੍ਖਿਕਾ ਞਾਤੀ, ਮਾਤੁਪਕ੍ਖਿਕਾ ਸਾਲੋਹਿਤਾ। ਮਾਤੁਪਕ੍ਖਿਕਾ ਪਿਤੁਪਕ੍ਖਿਕਾ ਵਾ ਞਾਤੀ , ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਪਕ੍ਖਿਕਾ ਸਾਲੋਹਿਤਾ। ਮਿਤ੍ਤਾਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਮਿਤ੍ਤਾ,** ਮਿਨਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਬ੍ਬਗੁਯ੍ਹੇਸੁ ਅਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀਤਿ **ਮਿਤ੍ਤਾ**। ਕਿਚ੍ਚਕਰਣੀਯੇਸੁ ਸਹਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਅਮਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਮਚ੍ਚਾ**। ਮਮਾਯਤੀਤਿ **ਮਾਤਾ,** ਪਿਯਾਯਤੀਤਿ **ਪਿਤਾ। ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਲੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਾਦਿਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਲੇਸੇਨ। **ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੀ**ਤਿ ''ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਚ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਮਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ। ਤਤੋਯੇਵ ਚ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਤਥਾ ਵਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋ।

੨੬. **ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨਾ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਪ੍ਪਯੋਜਨਾਦੀਸੁ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ। ਤੇਨਾਹ **"ਨ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਪਿਯਾਯਿਤਬ੍ਬੋਤਿ **ਪਿਯੋ**ਤਿ ਆਹ **"ਪੀਤਿਜਨਨਕੋ"**ਤਿ। ਮਨਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਯਨਤੋ **ਮਨਾਪੋ**ਤਿ ਆਹ **"ਮਨਵਡ੍ਢਨਕੋ"**ਤਿ। **ਸੁਖੇਧਿਤੋ** ਤਰੁਣਦਾਰਕਕਾਲੇ, ਤਤੋ ਪਰਞ੍ਚ ਸਪ੍ਪਿਖੀਰਾਦਿਸਾਦੁਰਸਮਨੁਞ੍ਞਭੋਜਨਾਦਿਆਹਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਸੁਖਪਰਿਹਤੋ**। ਅਥ ਵਾ ਦਲ਼੍ਹਭਤ੍ਤਿਕਧਾਤਿਜਨਾਦਿਪਰਿਜਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਉਲ਼ਾਰਪਣੀਤਸੁਖਪਚ੍ਚਯੂਪਹਾਰੇਹਿ ਚ **ਸੁਖੇਧਿਤੋ,** ਅਕਿਚ੍ਛੇਨੇਵ ਦੁਕ੍ਖਪਚ੍ਚਯਵਿਨੋਦਨੇਨ **ਸੁਖਪਰਿਹਤੋ**। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ **ਸੁਖੇਧਿਤੋ,** ਬਾਹਿਰਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਸੁਖਪਰਿਹਤੋ**।

ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣਂ **“ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਲਭਾਗ”**ਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਜਾਨਾਤਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਬੋਧਨਤ੍ਥੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ‘‘ਸਪ੍ਪਿਨੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਮਧੁਨੋ ਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ ਸਦ੍ਦਵਿਦੂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **“ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਨਾਨੁਭੋਸੀ”**ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **“ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਅਨੁਭਵਨਤ੍ਥੇ ਚ ਜਾਨਨਾ”**ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਨਾਨੁਭੋਸੀ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਵਿਸਯਂ ਨਾਨੁਭੋਸੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ‘‘ਕਿਞ੍ਚੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਸ੍ਸ ਲੋਪੋ ਕਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਚ ਵਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇਪਿ ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਪਦੇਨ ਸਮਾਨਵਿਭਤ੍ਤਿਲੋਪੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ’’ਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਜਾਨਾਤਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਰਣਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਸਰਣਤ੍ਥਾਨਂ ਧਾਤੁਸਦ੍ਦਾਨਂ ਪਯੋਗੇ ‘‘ਮਾਤੁ ਸਰਤਿ, ਪਿਤੁ ਸਰਤਿ, ਭਾਤੁ ਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਵਿਦੂ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **“ਅਥ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਸ੍ਸਰਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ”**ਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨਨੁਭੂਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਨੁਭੂਤਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋਪਿ ਅਭਾਵਤੋਯੇਵ ਨਸ੍ਸਰਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇਪੀ**ਤਿ ਅਨੁਭਵਨਸਰਣਤ੍ਥਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇ। **ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ‘‘ਕਿਞ੍ਚੀ’’ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ। **ਉਤ੍ਤਰਪਦੇਨਾ**ਤਿ ‘‘ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਪਦੇਨ। **ਸਮਾਨਵਿਭਤ੍ਤਿਲੋਪੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਪਦੇਨ ਸਮਾਨਸ੍ਸ ਸਾਮਿਵਚਨਸ੍ਸ ਲੋਪੋ। ‘‘ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇਪਿ ਪੁਰਿਮਪਦੇ ਸਾਮਿਵਚਨਸ੍ਸ ਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ। **ਅਨਿਚ੍ਛਕਾ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਾ। **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਨਨੁ ਮਯਂ ਸੁਦਿਨ੍ਨ ਸਾਮਾਦੀਸੁ ਕੇਨਚਿਪਿ ਉਪਾਯੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਸਾਧਨੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਕਾਰੇਨ ਮਰਣੇਨਪਿ ਤਯਾ ਅਕਾਮਕਾਪਿ ਵਿਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਵਂ ਸਤਿ। **ਯੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। **ਕਿਂ ਪਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਿ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **“ਕੇਨ ਪਨ ਕਾਰਣੇਨਾ”**ਤਿ।

੨੮. **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਨਟਨਾਟਕਾਦੀਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ** ਨਾਮ ਗਾਯਨਕਾ, **ਨਟਾ** ਨਾਮ ਰਙ੍ਗਨਟਾ, **ਨਾਟਕਾ** ਲਙ੍ਘਨਕਾਦਯੋ। **ਪਰਿਚਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਤੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਸਕਂ ਵਿਸਯੇਸੁ ਚਾਰੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਆਹ **“ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਚਾਰੇਹੀ”**ਤਿਆਦਿ। **ਪਰਿਚਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਵਾ ਸੁਖੂਪਕਰਣੇਹਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਚਾਰੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਚਰਣਂ ਕਾਰੇਹਿ। ਤਥਾਭੂਤੋ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਲਲਨ੍ਤੋ ਕੀਲਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **“ਲਲ਼ਾ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ ਭੋਗਾ ਨਾਮਾਤਿ ਆਹ **“ਭੋਗੇ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ”**ਤਿ। **ਦਾਨਪ੍ਪਦਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨਂ **ਦਾਨਂ** ਨਾਮ, ਉਪੋਸਥਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਅਤਿਰੇਕਦਾਨਂ **ਪਦਾਨਂ** ਨਾਮ। ਪਵੇਣੀਰਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਵਾ ਦੀਯਮਾਨਂ **ਦਾਨਂ** ਨਾਮ, ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੀਯਮਾਨਂ **ਪਦਾਨਂ** ਨਾਮ। ਪਚੁਰਜਨਸਾਧਾਰਣਂ ਵਾ ਨਾਤਿਉਲ਼ਾਰਂ **ਦਾਨਂ** ਨਾਮ, ਅਨਞ੍ਞਸਾਧਾਰਣਂ ਅਤਿਉਲ਼ਾਰਂ **ਪਦਾਨਂ** ਨਾਮ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤਸ੍ਸ ਵਚਨਪ੍ਪਟਿਵਚਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਆਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪੋਤਿ **ਨਿਰਾਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪੋ**।

੩੦. **ਬਲਂ ਗਾਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬਲਗ੍ਗਹਣਂ ਨਾਮ ਕਾਯਬਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਨਮੇਵਾਤਿ ਆਹ **“ਕਾਯਬਲਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ”**ਤਿ। **ਅਸ੍ਸੁਮੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਮੁਖੇ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖੋ, ਤਂ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਂ, ਅਸ੍ਸੁਕਿਲਿਨ੍ਨਮੁਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਗਾਮੋਯੇਵ **ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨਂ** ਗਾਮਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ। **ਅਤਿਰੇਕਲਾਭਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨਾ**ਤਿ ‘‘ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪਭੋਜਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੨੮) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖਾਹਾਰਲਾਭਤੋ ਅਧਿਕਲਾਭੋ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਾਦਿਅਤਿਰੇਕਲਾਭੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ **“ਚੁਦ੍ਦਸ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ”**ਤਿ। ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਂ ਨਿਮਨ੍ਤਨਭਤ੍ਤਂ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਿਕਂ ਉਪੋਸਥਿਕਂ ਪਾਟਿਪਦਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਤ੍ਤਂ ਗਮਿਕਭਤ੍ਤਂ ਗਿਲਾਨਭਤ੍ਤਂ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਭਤ੍ਤਂ ਵਿਹਾਰਭਤ੍ਤਂ ਧੁਰਭਤ੍ਤਂ ਵਾਰਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਭਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਕਲਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ **ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ**। ਕਤਿਪਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ **ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਂ**। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਕ੍ਖੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ **ਪਕ੍ਖਿਕਂ**। ਉਪੋਸਥੇ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ **ਉਪੋਸਥਿਕਂ**। ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ **ਪਾਟਿਪਦਿਕਂ**। ਵਿਹਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ **ਵਿਹਾਰਭਤ੍ਤਂ**। ਧੁਰਗੇਹੇਯੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ **ਧੁਰਭਤ੍ਤਂ**। ਗਾਮਵਾਸੀਆਦੀਹਿ ਵਾਰੇਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ **ਵਾਰਭਤ੍ਤਂ**।

ਅਥ **“ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ”**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਗਹਣੇ ਹਿ ਸਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਯੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਪਰਤੋ **ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ **ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੩੭) ‘‘ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁਂ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨ ਕੋਚਿ ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਂ ਸਾਦਿਯਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾਵ ਅਹੇਸੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਚ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂਯੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ‘‘ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਵੀਸਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਞਾਤਿਕੁਲਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੋ, ਸਯਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਟ੍ਠਵਸ੍ਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੇਪਿ ਗਹਪਤਿਚੀਵਰੇ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਙ੍ਗਸਮਾਦਾਨਵਸੇਨ ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ।

ਲੋਲੁਪ੍ਪਚਾਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਤਿ ਕੁਸਲਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਭੁਸਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨਟ੍ਠੇਨ ਲੋਲੁਪ੍ਪਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਣ੍ਹਾ, ਲੋਲੁਪ੍ਪੇਨ ਚਰਣਂ ਲੋਲੁਪ੍ਪਚਾਰੋ, ਤਣ੍ਹਾਵਸੇਨ ਘਰਪਟਿਪਾਟਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਣਂ, ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ **“ਘਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਵਿਸਤੀ”**ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਆਰਞ੍ਞਿਕਙ੍ਗਾਦਿਪਧਾਨਙ੍ਗਵਸੇਨ ਸੇਸਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿਪਿ ਗਹਿਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਵਜ੍ਜੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਾਨੋ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਵਚਨਂ ਕਤਂ, ਵਜ੍ਜੀਰਾਜੂਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਜਨਪਦ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਤਂਨਿਵਾਸੀਸੁਪਿ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ **“ਵਜ੍ਜੀਸੂ”**ਤਿ ਜਨਪਦਾਪੇਕ੍ਖਂ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਵਜ੍ਜਿਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗੂਪਕਰਣਮਹਨ੍ਤਤਾਯਾਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਉਪਭੋਗਾਨਞ੍ਚੇਵ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਥਇਤ੍ਥਿਯਾਦਿਉਪਭੋਗੂਪਕਰਣਾਨਞ੍ਚ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ। ਉਪਭੋਗੂਪਕਰਣਾਨੇਵ ਹਿ ਇਧ ਪਰਿਭੋਗੂਪਕਰਣਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ **“ਯੇ ਹਿ ਤੇਸਂ ਉਪਭੋਗਾ, ਯਾਨਿ ਚ ਉਪਭੋਗੂਪਕਰਣਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਮਹਨ੍ਤਾਨੀ”**ਤਿ। ‘‘ਉਪਭੋਗਾ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਥਇਤ੍ਥੀਆਦਯੋ, ਉਪਭੋਗੂਪਕਰਣਾਨਿ ਤੇਸਮੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਉਪਕਰਣਾਨੀ’’ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਾਰਕਾਨੀ**ਤਿ ਸਾਰਭੂਤਾਨਿ। **ਨਿਧੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ, ਨਿਧਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਵਸਪਰਿਬ੍ਬਯਸਙ੍ਖਾਤਭੋਗਮਹਨ੍ਤਤਾਯਾ**ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਭੋਗਾਨਂ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ। **ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਸ੍ਸੇਵ ਪਹੂਤਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਿਣ੍ਡਵਸੇਨ ਚੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਸਕਰਜਤਮਾਸਕਾਦਿਵਸੇਨ ਚ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਸ੍ਸੇਵ ਪਹੂਤਤਾਯ। **ਵਿਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਿ, ਵਿਤ੍ਤਿਯਾ ਉਪਕਰਣਂ ਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣਂ, ਪਹੂਤਂ ਨਾਨਾਵਿਧਾਲਙ੍ਕਾਰਭੂਤਂ ਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣਮੇਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਹੂਤਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣਾ**। ਤੇਨਾਹ **“ਅਲਙ੍ਕਾਰਭੂਤਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਵੋਹਾਰਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਵਣਿਜ੍ਜਾਵਸੇਨ ਵਡ੍ਢਿਕਤਾਦਿਵਸੇਨ। **ਧਨਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਹੂਤਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਧਨਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਸਙ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚ ਪਹੂਤਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਮੁਤ੍ਤਾਵੇਲੁਰਿਯਵਜਿਰਪਵਾਲਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਾਲਿਵੀਹਿਆਦਿ **ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਂ** ਪੁਰਕ੍ਖਤਂ ਸਸ੍ਸਫਲਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ, ਤਬ੍ਬਿਪਰਿਯਾਯਤੋ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦਿ **ਅਪਰਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੇਸਧੁਤਙ੍ਗਪਰਿਵਾਰਿਤੇਨ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤਧੁਤਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨਾਹ **“ਸਪਦਾਨਚਾਰਂ ਚਰਿਤੁਕਾਮੋ”**ਤਿ।

੩੧. ਅਨ੍ਤੋਜਾਤਤਾਯ ਵਾ ਞਾਤਿਸਦਿਸੀ ਦਾਸੀਤਿ **ਞਾਤਿਦਾਸੀ**। ਪੂਤਿਭਾਵੇਨੇਵ ਲਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਦੋਸੋ ਵਾ **ਆਭਿਦੋਸਿਕੋ,** ਅਭਿਦੋਸਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲਂ ਗਤੋ ਪਤ੍ਤੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਤਿ **ਆਭਿਦੋਸਿਕੋ**। ਤੇਨਾਹ **“ਏਕਰਤ੍ਤਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ”**ਤਿਆਦਿ। ਪੂਤਿਭੂਤਭਾਵੇਨ ਪਰਿਭੋਗਂ ਨਾਰਹਤੀਤਿ **ਅਪਰਿਭੋਗਾਰਹੋ**। ਛਡ੍ਡਨੀਯਸਭਾਵੇ ਨਿਚ੍ਛਿਤੇਪਿ ਪੁਚ੍ਛਾਕਾਲੇ ਸਨ੍ਨੇਹਵੋਹਾਰਵਸੇਨੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਸਚੇ”**ਤਿ। **ਅਰਿਯਵੋਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਰਿਯਸਮੁਦਾਚਾਰੇਨ। ਅਰਿਯਾ ਹਿ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਭਗਿਨਿਵਾਦੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਰਿਗ੍ਗਹ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਲਯਂ।

‘‘ਆਕਿਰਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **“ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ‘‘ਸਚੇ ਤਂ ਛਡ੍ਡਨੀਯਧਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯਾਯਂ ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **“ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚਾ ਵਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਵਾਚਾ ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚਾ। **ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ , ਇਧ ਪਨ ਵਿਸੇਸਤੋ ਅਪਰਿਭੋਗਾਰਹਤ੍ਤਾਵ ਵਤ੍ਤਨੋ। **ਅਗ੍ਗਅਰਿਯਵਂਸਿਕੋ**ਤਿ ਅਰਿਯਵਂਸਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪੂਰਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਉਤ੍ਤਮੋ। ਨਿਮੀਯਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ,** ਯਥਾਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੋ ਆਕਾਰੋਤਿ ਆਹ **“ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ਆਕਾਰ”**ਨ੍ਤਿ। ਹਤ੍ਥਪਿਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ‘‘ਸਾਮਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸੁਵਣ੍ਣਕਚ੍ਛਪਪਿਟ੍ਠਿਸਦਿਸਾ ਇਮਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਯੋ, ਹਰਿਤਾਲਵਟ੍ਟਿਯੋ ਵਿਯ ਸੁਵਟ੍ਟਿਤਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ, ਮਧੁਰੋ ਸਰੋ’’ਤਿ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ਆਕਾਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਾ ਞਾਤਿਦਾਸੀ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਨ ਸਞ੍ਜਾਨੀਤਿ ਆਹ **“ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਹੀ”**ਤਿਆਦਿ। **ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੁਪਗਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਉਪਗਤੇਨ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਘਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗੇਹਸਾਮਿਨਿਯਾ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ। **ਯਗ੍ਘੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਆਰੋਚਯਾਮੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋਤਿ ਆਹ **“ਆਰੋਚਨਤ੍ਥੋ ਨਿਪਾਤੋ”**ਤਿ। ‘‘ਯਗ੍ਘੇ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਆਲਪਨੇ**ਤਿ ਦਾਸਿਜਨਸ੍ਸ ਆਲਪਨੇ। ਤੇਨਾਹ **“ਏਵਞ੍ਚੀ”**ਤਿਆਦਿ।

੩੨. **ਘਰੇਸੁ ਸਾਲਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਘਰੇਸੁ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਭੋਜਨਸਾਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾ ਸੁਸਮ੍ਮਟ੍ਠਵਾਲਿਕਙ੍ਗਣਾ। **ਉਦਕਕਞ੍ਜਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਞ੍ਚ ਕਞ੍ਜਿਯਞ੍ਚ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਈਦਿਸਾਯਮੇਵ ਸਾਲਾਯ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕੁਟ੍ਟਮੂਲਨ੍ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਆਹ **“ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਅਸਾਰੁਪ੍ਪੇ ਠਾਨੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇ ਪਦੇਸੇ। **ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ **ਨੁ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥੋ, **ਖੋ**-

ਸਦ੍ਦੋ ਵਚਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯ ਵੁੱਤ੍ਤੋ। **ਨੁਖੋ**ਤਿ ਵਾ ਨਿਪਾਤਸਮੁਦਾਯੋ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥੋ। ਤੇਨ ਨਾਮ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਯੇਸੰ ਨੋ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਸੰ ਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਤ੍ਵੰ। **ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤੰ ਠਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਨਨੁਰੂਪੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਮਾਦਿਸਾਨੰ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲਾਨੰ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਕੁਲੇ ਆਸਨਸਾਲਾਯੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨੰ ਨਾਮ ਅਯੁਤ੍ਤਰੂਪਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਆਹ। ਤੇਨੇਵਾਹ ''ਨਨੁ ਨਾਮ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਸਕੰ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਪਕਾਰੇਨ ਨਾਮਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਤਥਾ ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤਾਤ"**ਤਿਆਦਿ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਨਾਮਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਮਞ੍ਞਨਤ੍ਥਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਤਥਾ ਅਤ੍ਥਿ ਮਞ੍ਞੇ"**ਤਿਆਦਿ।

ਦੁਕ੍ਖਾਭਿਤੁਨ੍ਨਤਾਯਾਤਿ ਮਾਨਸਿਕੇਨ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਭਿਪੀਲ਼ਿਤਤ੍ਤਾ। **ਏਤਮਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਧਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਯਥਾਵੁੱਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ। **ਅਨੇਕਪ੍ਪਨਾਮਰਿਸਨਤ੍ਥਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਨੇਕਪ੍ਪਨੰ** ਅਸਦ੍ਦਹਨੰ। **ਅਮਰਿਸਨੰ** ਅਸਹਨੰ। **ਅਨਾਗਤਵਚਨੰ** ਅਨਾਗਤਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੋ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਿਕੋਵ। ਤੇਨਾਹ **"ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਮ੍ਪੀ"**ਤਿ। **ਨ ਮਰਿਸਯਾਮੀ**ਤਿ ਨ ਵਿਸਹਾਮਿ। **ਤੰ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰ**ਨ੍ਤਿ ''ਤਦਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਠੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਅਲੰ, ਗਹਪਤਿ, ਕਤੰ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਏਕਾਸਨਿਕਤਾਯ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਏਕਾਸਨਿਕਤਾਯਾ**ਤਿ ਚ ਇਦੰ ਭੂਤਕਥਨਵਸੇਨ ਵੁੱਤ੍ਤੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਥਾਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥੰ। ਮੁਦੁਕਸ੍ਸਪਿ ਹਿ ਏਕਾਸਨਿਕਸ੍ਸ ਯਾਯ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਕਿਞ੍ਚਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਭੋਜਨੰ ਭੁਤ੍ਤੰ, ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨਪਿ ਤਤੋ ਵੁੱਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨਾਹ **ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ** ''ਆਸਨੰ ਵਾ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ ਭੋਜਨੰ ਵਾ''ਤਿ। **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋਪਿ ਸਮਾਨੇ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮਿਦੰ, ਥੇਰੋ ਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕੇਸੁਪਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋਯੇਵ। ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕੋਪਿ ਹਿ ਪੁਰਤੋ ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਆਹਟਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕਤ੍ਤਾਪਿ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਿਕ੍ਖੰ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤਿ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ''ਅਧਿਵਾਸੇਸੀ''ਤਿ ਆਹ **"ਸਚੇ ਏਕਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਹਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨੰ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਅਨੁਗ੍ਗਹੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਧੁਤਙ੍ਗਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਾ ਨ ਭਵਨ੍ਤਿ।

੩੩. **ਮਜ੍ਝਿਮਪ੍ਪਮਾਣੋ**ਤਿ ਚਤੁਹਤ੍ਥੋ ਪੁਰਿਸੋ ਮਜ੍ਝਿਮਪ੍ਪਮਾਣੋ। ''ਛਹਤ੍ਥੋ''ਤਿਪਿ ਕੇਚਿ। ਤਿਰੋ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ ਤਿਰੋਕਰਣੀਤਿ ਸਾਣਿਪਾਕਾਰਵਚਨੋ ਅਯੰ **ਤਿਰੋਕਰਣੀ**-ਸਦ੍ਦੋਤਿ ਆਹ **"ਤਿਰੋਕਰਣਿਯਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮ"**ਨ੍ਤਿ। ''ਤਿਰੋਕਰਣਿਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਤਿਰੋਕਰਣਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮੰ ਵੁੱਤ੍ਤੰ। **ਤਿਰੋਕਰਣੀਯ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵਾ ਅਯੰ ਸਾਣਿਪਾਕਾਰਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਅਥ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਤੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੰ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ਪਰਿਤੋ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁੱਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਕਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ਵਿਭਤ੍ਤਿਪਤਿਰੂਪਕੋਪਿ ਨਿਪਾਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤੇਨਾਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ।

੩੪. ''ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਣੀਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚੇਸਿ – 'ਕਾਲੋ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ'' ਏਵੰ ਕਾਲਾਰੋਚਨਸ੍ਸ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਨਾਰੁਲ਼੍ਹਤ੍ਤਾ ਆਹ – **"ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਕਾਲਾਰੋਚਨੰ ਨ ਵੁੱਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ। **ਆਰੋਚਿਤੇਯੇਵ ਕਾਲੇ**ਤਿ ''ਕਾਲੋ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਕਾਲੇ ਆਰੋਚਿਤੇਯੇਵ। **ਦ੍ਵੇ ਪੁਞ੍ਜੇ**ਤਿ ਕਹਾਪਣਪੁਞ੍ਜਞ੍ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਪੁਞ੍ਜਞ੍ਚ।

ਪੇਤ੍ਤਿਕਨ੍ਤਿ ਪਿਤਿਤੋ ਆਗਤੰ ਪੇਤ੍ਤਿਕੰ। **ਨਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਮਿਗਤੰ। **ਪਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਵਸੇਨ ਪਯੋਜਿਤੰ। **ਤਦ੍ਧਿਤਲੋਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਪਿ ''ਪਿਤਾਮਹੰ ਧਨੰ ਲਦ੍ਧਾ, ਸੁਖੰ ਜੀਵਤਿ ਸਞ੍ਜਯੋ''ਤਿ ਵੁੱਤ੍ਤੰ, ਏਵੰ ਤਦ੍ਧਿਤਲੋਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਪਿਤਾਮਹਤੋ ਆਗਤੰ, ਪਿਤਾਮਹਸ੍ਸ ਵਾ ਇਦੰ **ਪੇਤਾਮਹੰ**। **ਪਬ੍ਬਜਿਤਲਿਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਣਵੇਸੰ। **ਨ ਰਾਜਭੀਤੋ**ਤਿ ਅਪਰਾਧਕਾਰਣਾ ਨ ਰਾਜਕੁਲਾ ਭੀਤੋ। ਯੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਧਨੰ ਗਹਿਤੰ, ਤੇ **ਇਣਾਯਿਕਾ**। **ਪਲਿਬੁਦ੍ਧੋ** ਪੀਲ਼ਿਤੋ।

ਵਿਭਤ੍ਤਿਪਤਿਰੂਪਕੋਤਿ ''ਤੇਨਾ''ਤਿ ਪਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਤੰਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਧਨੰ ਨਿਦਾਨੰ ਕਾਰਣਮਸ੍ਸਾਤਿ ਤੰਨਿਦਾਨੰ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਸ੍ਸ, ਪਦਸ੍ਸ ਵਾ। **ਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਤ੍ਰਸ੍ਤਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਭਯੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ, ਨ ਞਾਣਭਯੰ, ਨਾਪਿ ''ਭਾਯਤਿ ਏਤਸ੍ਮਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁੱਤ੍ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣਭਯਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ"**ਤਿ। **ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸਭਯੇਨ ਸਕਲਸਰੀਰਸ੍ਸ ਛਮ੍ਭਿਤਭਾਵੋ। ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨ ਹਦਯਮੰਸਚਲਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਕਾਯਕਮ੍ਪੋ ਹਦਯਮੰਸਚਲਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਲੋਮਹੰਸੋ**ਤਿ ਤੇਨ ਭਯੇਨ ਤੇਨ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤੇਨ ਸਕਲਸਰੀਰਲੋਮਾਨੰ ਹਟ੍ਠਭਾਵੋ, ਸੋ ਪਨ ਨੇਸੰ ਭਿਤ੍ਤਿਯੰ ਨਾਗਦਨ੍ਤਾਨੰ ਵਿਯ ਉਦ੍ਧੰਮੁਖਤਾਤਿ ਆਹ **"ਲੋਮਾਨੰ ਹੰਸਨੰ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਭਾਵੋ"**ਤਿ।

੩੫. **ਅਤ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਕਰਣਵਚਨੰ, ਸਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੇਵਚ੍ਛਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯੋ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਦੇਵਨਾਟਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯੋ, ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੰ ਵਾ ਏਤੰ ਦੇਵਕਞ੍ਞਾਨੰ। **ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਬਲਵਸੋਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਯੰ ਲੋਕੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਾਨੰਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਪਿ ''ਇਦਾਨਿ ਅਹੰ ਅਨਾਥਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰਵ ਚਿਨ੍ਤਯਮਾਨਾ ''ਅਯੰ ਅਜ੍ਜ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਬਹਿ ਨ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਏਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਾ ਦਾਰਕੋਪਿ ਨ ਲਦ੍ਧੋ, ਯਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਜੀਵੇਯ੍ਯਾਮਿ, ਇਤੋ ਚਾਮ੍ਹਿ ਪਰਿਹੀਨਾ ਅਞ੍ਞਤੋ ਚਾਤਿ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਬਲਵਸੋਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਕੁਲਰੁਕ੍ਖਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨੇ ਬੀਜਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਕੁਲਵੰਸਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਕੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਇਧ ਬੀਜਕੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਆਹ **"ਕੁਲਵੰਸਬੀਜਕੰ ਏਕੰ ਪੁਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ। ਸੰ ਨਾਮ ਧਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਪਤੀਤਿ ਸੰਪਤਿ, ਧਨਵਾ ਵਿਭਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ।
ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਹਿਤਾਵਹਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਹਿਤਨ੍ਤਿ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯੰ, ਤਦੇਵ ਧਨੰ ਵਿਭਵੋਤਿ ਆਹ – **"ਇਮੰ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯੰ ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਿਭਵ"**ਨ੍ਤਿ।

੩੬. ਇਤ੍ਥੀਨੰ ਕੁਮਾਰੀਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯਤੋ ਓਰੰ ਅਸਤਿ ਵਿਬਨ੍ਧੇ ਅਟ੍ਠਮੇ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਗਬ੍ਭਾਸਯਸਞ੍ਞਿਤੇ ਤਤਿਯੇ ਆਵਤ੍ਤੇ ਕਤਿਪਯਾ ਲੋਹਿਤਪੀਲ਼ਕਾ ਸਣ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਹਿਤਪੁਬ੍ਬਾ ਏਵ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਲੋਹਿਤੰ ਪਗ੍ਘਰਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਉਤੁਸਮਞ੍ਞਾ ਪੁਪ੍ਫਸਮਞ੍ਞਾ ਚਾਤਿ ਆਹ – **"ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਿ ਉਤੁਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲੋਹਿਤਸ੍ਸ ਨਾਮ"**ਨ੍ਤਿ। **ਗਬ੍ਭਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਦਾਰਕੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ। **ਸਣ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ। **ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਹਿਤਪੁਬ੍ਬਾ ਏਵ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਤਾਸੰ ਸਭਾਵੋ। **ਦੋਸੇਨਾ**ਤਿ ਲੋਹਿਤਮਲੇਨ। **ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਪਗ੍ਘਰਿਤਲੋਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਮਯਤ੍ਤਾ ਚ ਨਹਾਨਤੋ ਪਰੰ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੁਦ੍ਧੇ ਗਬ੍ਭਾਸਯੇ। ਸੁਦ੍ਧੇ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ ਏਕਵਾਰੰ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇਸੁ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਗਬ੍ਭਸਣ੍ਠਹਨਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲੋਹਿਤਲੇਪਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਬਾਹਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣੇ ਭੁਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯ ਯਾ ਬਾਹਾ, ਤਤ੍ਰ ਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਮ੍ਪਿ ਯੁਜ੍ਜਤਿਯੇਵ ਯਥਾ ''ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਾਦੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੰ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ **ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਟ੍ਠਪਿਤੇ"**ਤਿ। ਵੁੱਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਭਗਵਤੋ ਕਿਰ ਪਠਮਬੋਧਿਯ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਏਵਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਰੂਪੰ। ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤੰ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਰੂਪਮ੍ਪਿ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੰ ਨਾਕੰਸੁਯੇਵ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਅਵਸੇਸੇ ਪਞ੍ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਏਵ ਪਞ੍ਞਪੇਸੀ"**ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦੀਨੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਸਬ੍ਭਾਵਮਤ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਞ੍ਚਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾਵ। ਪਠਮਬੋਧਿਯੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਸਬ੍ਭਾਵਵਚਨੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਚਨਾ ਵਿਸੇਸਤੋ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਚ ਹੇਤੁਭੂਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਵਸੇਸਪਞ੍ਚਖੁਦ੍ਦਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਏਵ ਪਞ੍ਞਪੇਸੀਤਿ ਇਦੰ ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਵੁੱਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇਨ ਭਗਵਤਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠਵਸ੍ਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰੰ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡੇ ''ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ਨ ਕਤੋ''ਤਿ ਚ ''ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਪਚਨੰ ਸਮਣਸਾਰੁਪ੍ਪੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚ ਵੁੱਤ੍ਤੰ। **ਆਰਾਧਯਿੰਸੂ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ, ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਪੂਰਯਿੰਸੁ, ਹਦਯਗਾਹਿਨਿੰ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿੰਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੰ ਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ, ਪਠਮਬੋਧਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯੰ ਆਦੀਨਵਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ। **ਆਦੀਨਵੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ''ਵਰੰ ਤੇ, ਮੋਘਪੁਰਿਸ, ਆਸੀਵਿਸਸ੍ਸ ਘੋਰਵਿਸਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਯੰ ਆਦੀਨਵੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਤਿ। **ਅਭਿਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸੀ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ''ਪਵਤ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਕਥੰ ਲਦ੍ਧੋਤਿ ਆਹ **"ਪਵਤ੍ਤਨਾਪਿ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। **ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਚੋਪਨਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਚਲਨਤੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਭਿਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸੀਤਿ ਆਹ – **"ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਭਿਵਿਞ੍ਞਾਪਨਞ੍ਚੇਸਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਭਿਵਿਞ੍ਞਾਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਿਪਾਪਨਵਸੇਨ ਤੀਸੁ ਵਾਰੇਸੁ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਨੰ।

ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਪਦਾਨੰ ਅਵਧਾਰਣਫਲਤ੍ਤਾ ਵਿਨਾਪਿ ਏਵਕਾਰੰ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤੇਨੇਵ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੇਨਾ"**ਤਿ। ਅਟ੍ਠ ਹਿ ਗਬ੍ਭਕਾਰਣਾਨਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ –

''ਮੇਥੁਨਚੋਲ਼ਗ੍ਗਹਣੰ, ਤਨੁਸੰਸਗ੍ਗੋ ਚ ਨਾਭਿਆਮਸਨੰ।
ਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨੰ, ਘਾਯਨਮਿਤਿ ਗਬ੍ਭਹੇਤਵੋ ਅਟ੍ਠਾ''ਤਿ॥

ਇਦਾਨਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ ਆਹ – **"ਕਿੰ ਪਨ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਨਨੁ ਚ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨਮ੍ਪਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੋਯੇਵ, ਕਸ੍ਮਾ ਨੰ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਉਭਯੇਸੰ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੇਨ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੇਨ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨੰ, ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵਾ ਤੰ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਕਥੰ ਪਨ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤਿ, ਕਥਞ੍ਚ ਤਤ੍ਥ ਸੁਕ੍ਕਸੋਣਿਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ ਆਹ **"ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ । ਛਨ੍ਦਰਾਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸੁਕ੍ਕਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਚਲਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਗਬ੍ਭਸਣ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਤ੍ਥਿਸਨ੍ਤਾਨੇਪਿ ਹਿ ਰਸਾਦਿਸਤ੍ਤਧਾਤੁਯੋ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਤੇਨਾਹ – **"ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਪਰਾਮਸਨੰ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯੋਪਿ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਪਨ ''ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਾਦਿਨਾ ਸਤ੍ਤੁਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੇ ਪਿਤੁ ਸੁਕ੍ਕਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਵਿਨਾ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੇਨ ਮਾਤੁ ਵਿਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਲੋਹਿਤਮੇਵ ਗਬ੍ਭਸਣ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਯਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਪਰਾਮਸਨੰ ਸਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਸਚੇ ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਾਦਿਸੰ ਪਿਤਰੰ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਪਿਤੁਘਾਤਕੋਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਤੰ ਅਸੁਚਿੰ ਏਕਦੇਸੰ ਮੁਖੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀਤਿ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰੰ ਧੋਵਨ੍ਤੀ ਤਤ੍ਥ ਯੰ ਅਸੁਚਿੰ ਅਦ੍ਦਸ, ਤੰ ਅਸੁਚਿੰ ਏਕਦੇਸੰ ਪਿਵਿ। ''ਵਟ੍ਟਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਕਪ੍ਪਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ ਕਪ੍ਪਤੁ, ਮਯੰ ਤੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ ਮਯੰ ਏਤੇਨਾ"**ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨੇ ਮੇਥੁਨਰਾਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਥਾਪਿ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨਕਾਲੇ ਫਸ੍ਸਸਾਦਿਯਨਵਸੇਨ ਅਸ੍ਸਾਦਮਤ੍ਤੰ ਤਸ੍ਸਾ ਅਹੋਸੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਗਬ੍ਭਸਣ੍ਠਹਨੰ ਨ ਸਿਯਾ। ਦਿਟ੍ਠਮਙ੍ਗਲਿਕਾਯ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨੇਨ ਮਣ੍ਡਬ੍ਯਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਅਹੋਸਿ, ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਮਾਤੁ ਨਾਭਿਯੰ ਵਿਚ੍ਛਿਕਾ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਤੇਨ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਅਹੋਸੀਤਿ ਆਹ **"ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਪੁਰਿਸੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤੀ**ਤਿ ਵਾਤਪਾਨਾਦਿਨਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੰ ਵਾ ਪੁਰਿਸੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤਿ। **ਰਾਜੋਰੋਧਾ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਕਿਰ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਤਥਾ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਇਧਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। **ਅਯਨ੍ਤਿ** ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾ। **ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਯੰ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਸੁਕ੍ਕੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, **ਮਾਤਾ ਚ ਉਤੁਨੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਲੋਹਿਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਸਮਾਗਤਾ ਸਙ੍ਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਮਾਤਾ ਚ ਉਤੁਨੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਉਤੁਸਮਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਲੋਕਸਮਞ੍ਞਾਕਰਜਸ੍ਸ ਲਗ੍ਗਨਦਿਵਸਮਤ੍ਤੰ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਰੂਪਗਸਤ੍ਤੋ, ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਧ-ਕਾਰੋ ਕਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਅਥ ਵਾ ਗਨ੍ਧਨਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਗਤਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸੂਚਨਤੋ ਦੀਪਨਤੋ ਗਨ੍ਧੋਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇਨ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮੁਨਾ ਅਬ੍ਬਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ, ਤਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਤ੍ਤੋ। **ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਉਪਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਨ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੰ ਓਲੋਕਯਮਾਨੋ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਯਨ੍ਤਯਨ੍ਤਿਤੋ ਪਨ ਏਕੋ ਸਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕੋ ਪੁਰਿਮਜਾਤਿਯੰ ਠਿਤੋਯੇਵ ਗਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਉਪਪਤ੍ਤਾਭਿਮੁਖੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਤਿ ਸਮੋਧਾਨੇਨ ਸਮਾਗਮੇਨ। **ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਬ੍ਭੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕਸਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਗਬ੍ਭੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕਸਤ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ਗਬ੍ਭੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾਹ – ''ਯਥਾ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਅਞ੍ਞਾ ਇਤ੍ਥਿਕਾ ਨਵ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਮਾਸੇ ਗਬ੍ਭੰ ਕੁਚ੍ਛਿਨਾ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੦੫)। ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਨ ਗਬ੍ਭੋਤਿ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਥਾਹ –

''ਯਮੇਕਰਤ੍ਤਿੰ ਪਠਮੰ, ਗਬ੍ਭੇ ਵਸਤਿ ਮਾਣਵੋ।
ਅਬ੍ਭੁਟ੍ਠਿਤੋਵ ਸੋ ਯਾਤਿ, ਸ ਗਚ੍ਛੰ ਨ ਨਿਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧੫.੩੬੩)। –

ਏਤ੍ਥ ਚ ਗਬ੍ਭਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਭਾਵੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਗਬ੍ਭੋ, ਕਲਲਾਦਿਅਵਤ੍ਥੋ ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ, ਤੰਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੋ ''ਗਬ੍ਭੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਯਥਾ ''ਮਞ੍ਚਾ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤੰਨਿਸ੍ਸਯਭਾਵਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿ ''ਗਬ੍ਭੋ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਗਬ੍ਭੋ ਵਿਯਾਤਿ ਵਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਓਵਰਕੋ ''ਗਬ੍ਭੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵੰ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾਨੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਯਾਵ ਅਭਿਜਾਤਿ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿ ''ਗਬ੍ਭੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ।

ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਠਿਤਾ ਦੇਵਤਾ। ਅਸ੍ਸ ਤੰ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਥਾ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਸਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸੁੰ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਧ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਆਕਾਸਟ੍ਠਦੇਵਤਾ ਵਿਸੁੰ ਨ ਆਗਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇ ਅਯਮਨੁਕ੍ਕਮੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਦੇਵਤਾਯੋ ਦ੍ਵਿਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਟ੍ਠਦੇਵਤਾ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਤ੍ਥ ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਾਨੰ ਵਿਸੁੰ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਤਿ ਪਰਿਭਣ੍ਡਪਬ੍ਬਤਟ੍ਠਕਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਇਤਿਹਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਸਮੁਦਾਯੋ ਏਵੰਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੇ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **"ਏਵ"**ਨ੍ਤਿ। **ਖਣੇਨ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯੰ ਵੇਵਚਨਭਾਵਤੋ ਸਮਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਏਕਕੋਲਾਹਲਮਹੋਸੀ**ਤਿ ਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇਸੁ ਏਕਕੋਲਾਹਲਮਹੋਸਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਸੋ ਸਦ੍ਦੋ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਿ, ਤਥਾਪਿ ਨ ਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਵਿਸਯੋ ਤੇਸੰ ਰੂਪੰ ਵਿਯ, ਤੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਕਚ੍ਚਿ ਨੋ ਤ੍ਵੰ, ਆਵੁਸੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਅਨਭਿਰਤੋ''ਤਿ।

੩੭. **"ਏਵੰ ਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਸਫਲਾ ਅਹੋਸਿ, ਪਿਤਾ ਪਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਭਿਭੂਤੋ ਵਿਹਾਸੀ"**ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਅਰਹਤ੍ਤਾਧਿਗਮੋ ਨਾਹੋਸੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਪੁਞ੍ਞਤਾਯ ਚੋਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਭਬ੍ਬਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਤੰ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਾਕਾਸਿ, ਤੇਨੇਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਪੁਞ੍ਞਤਾ ਚ ਅਪ੍ਪਮਾਣੰ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨੋ ਵਿਯ ਅਧਿਗਮਨ੍ਤਰਾਯਦਸ੍ਸਨਤੋ। ਕਤਾਕਤਾਨੁਸੋਚਨਲਕ੍ਖਣੰ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਹੇਤੁਕੋ ਪਚ੍ਛਾਨੁਤਾਪੋ"**ਤਿ। ਕਤੰ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਨੁਸੋਚਨਵਸੇਨ ਵਿਰੂਪੰ ਸਰਣੰ ਚਿਨ੍ਤਨੰ ਵਿ**ਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ**ਤਿ ਆਹ **"ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮ"**ਨ੍ਤਿ। ਕੁਚ੍ਛਿਤੰ ਕਤੰ ਕਿਰਿਯਾਤਿ ਕੁਕਤੰ, ਕੁਕਤਮੇਵ **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਕੁਚ੍ਛਿਤਕਿਰਿਯਾਭਾਵਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚ"**ਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਮੰਸਲੋਹਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਮੰਸਲੋਹਿਤਤ੍ਤਾ। **ਅਵਿਪ੍ਫਾਰਿਕੋ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਾਦੀਸੁ ਬ੍ਯਾਪਾਰਰਹਿਤੋ, ਅਬ੍ਯਾਵਟੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਹਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਵਹੋ, ਭਾਰਵਹਨੇਨ ਛਿਨ੍ਨਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਤੰ ਤੰ ਚਿਨ੍ਤਯੀ**ਤਿ ''ਯਦਿ ਅਹੰ ਤੰ ਪਾਪੰ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸੰ, ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਯ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਲੋ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੰ ਤੰ ਚਿਨ੍ਤਯਿ।

੩੮. **ਏਵੰਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਸਲੂਖਾਦਿਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤੰ। **ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਪਪਞ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਗਣੇ ਜਨਸਮਾਗਮੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨੰ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾ, ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯੇਵ ਪਪਞ੍ਚੋ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਪਪਞ੍ਚੋ, ਤੇਨ। **ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੇ ਅਸ੍ਸ। **ਕਥਾਫਾਸੁਕਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਭਾਵੇਨੇਵ ਕਥਾਕਰਣੇ ਫਾਸੁਕਾ, ਸੁਖੇਨ ਵਤ੍ਤੁੰ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾ, ਸੁਖਸਮ੍ਭਾਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਸਾਦਸ੍ਸ ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਾਧਿਕਤ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਦਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **"ਪਸਾਦਪਤਿਟ੍ਠਾਨੋਕਾਸਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। **ਦਾਨੀ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਏਤਰਹਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **"ਦਾਨੀਤਿ ਨਿਪਾਤੋ"**ਤਿ। **ਨੋ**-ਸਦ੍ਦੋਪਿ ਨੁ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥੋਤਿ ਆਹ **"ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਤ੍ਵ"**ਨ੍ਤਿ। **ਤਮੇਵ ਅਨਭਿਰਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਤਮੇਵ ਗਿਹਿਭਾਵਪਤ੍ਥਨਾਕਾਰੰ ਅਨਭਿਰਤਿੰ। ''ਤਮੇਵਾ''ਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਅਧਿਕੁਸਲਾਨ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਅਧਿਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਦਯੋ। **ਅਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਵਿਸਯਭਾਵੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਾਪਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਮਾਨਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ, ਅਤ੍ਥਿ ਵਿਸਯਭਾਵੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ – **"ਨਿਚ੍ਚਕਾਲੰ ਅਭਿਮੁਖੰ ਵਿਯ ਮੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀ"**ਤਿ।

ਯੰ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਨ੍ਤਿ** ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਯੇਨ ਪਾਪੇਨਾ"**ਤਿ। **ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਰਿਯਾਯ**-ਸਦ੍ਦੋ ਕਾਰਣਵਚਨੋਤਿ ਆਹ **"ਅਨੇਕਕਾਰਣੇਨਾ"**ਤਿ। ਵਿ**ਰਾਗਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਭਵਭੋਗੇਸੁ ਵਿਰਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨੋ ਰਾਗੇਨ ਰਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਭਵਭੋਗੇਸੁਯੇਵ ਰਾਗੇਨ ਅਰਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। ਤੇਨਾਹ **"ਭਗਵਤਾ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। **ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਿਕਮਤ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਇਦੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ** ''ਵਿਸੰਯੋਗਾਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ''ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਸੰਯੁਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਦਤ੍ਥਵਿਭਾਵਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯਵਚਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਨ ਸੰਯੁਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਨ ਸੰਯੁਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੇ ਅਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ, ਭਵਭੋਗੇ ਵਾ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਅਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ। **ਨ ਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵਾਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੰ ਵਿਵਿਤ੍ਤੰ, ਤਤੋਯੇਵ ਲੋਕਤੋ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ। **ਮਦਨਿਮ੍ਮਦਨਾਯਾ**ਤਿ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵੁਤ੍ਤਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੇਨ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਆਦਿਅਤ੍ਥੇਨ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਾ ''ਪਿਪਾਸਵਿਨਯਾਯਾ''ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਰਾਗਮਾਨਮਦਾਦਯੋ ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਆਹ **"ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਤੰ ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਪਚ੍ਚਯਭਾਵਹੇਤੁ। **ਮਾਨਮਦਪੁਰਿਸਮਦਾਦਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਜਾਤਿਆਦਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ''ਸੇਯ੍ਯੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਮਾਨੋਯੇਵ ਮਦਜਨਨਟ੍ਠੇਨ ਮਦੋਤਿ **ਮਾਨਮਦੋ। ਪੁਰਿਸਮਦੋ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪੁਰਿਸਮਾਨੋ, ''ਅਹੰ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਮਾਨੋ। ''ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸੇਵਨਸਮਤ੍ਥਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤੋ ਮਾਨੋ, ਰਾਗੋ ਏਵ ਵਾ ਪੁਰਿਸਮਦੋ''ਤਿ ਕੇਚਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਬਲਮਦਯੋਬ੍ਬਨਮਦਾਦਿੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ । **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਪਨ **ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ''ਪੁਰਿਸਮਦੋ ਨਾਮ ਸਮ੍ਭਵੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਇਧ ਯੁਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਹਿ ''ਭਗਵਤਾ ਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਨਿਮ੍ਮਦਾ**ਤਿ ਵਿਗਤਮਦਭਾਵਾ। ਇਮਮੇਵ ਹਿ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਅਮਦਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਮਦਾ ਨਿਮ੍ਮਦੀਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਮਦਭਾਵੰ ਵਿਨਾਸੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ **ਮਦਨਿਮ੍ਮਦਨੋ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ।

ਕਾਮਪਿਪਾਸਾਤਿ ਕਾਮਾਨੰ ਪਾਤੁਕਮ੍ਯਤਾ, ਕਾਮਤਣ੍ਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਲੀਯਨ੍ਤਿ ਅਭਿਰਮਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਸੇਵੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਆਲਯਾ, ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਤਿ ਆਹ **"ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਲਯਾ"**ਤਿ। ਪਞ੍ਚਸੁ ਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨੇਨੇਵ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਪਿ ਪਹੀਨਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ''ਯੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੂਪੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ''ਤਿਆਦਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੨੩) ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਵਾ ਆਲਯਾ **ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾਲਯਾ**। ਆਲੀਯਨ੍ਤਿ ਅਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤਿ ਅਭਿਰਮਨਵਸੇਨ ਸੇਵਨ੍ਤੀਤਿ ਆਲਯਾਤਿ ਹਿ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ** ਤੀਸੁ ਭੂਮੀਸੁ ਕਮ੍ਮਕਿਲੇਸਵਿਪਾਕਾ ਵਟ੍ਟਨਟ੍ਠੇਨ ਵਟ੍ਟੰ। ਵਿ**ਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਲੁਜ੍ਜਤਿ। "ਵਿ**ਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਕਾਮਵਿਨਾਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, **ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਵਿਨਾਸੋ''ਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਿ**ਰਾਗੋ ਨਿਰੋਧੋ**ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਚੋਦਨਾਯਪਿ ''ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯੋ''ਤਿ ਅਧਿਕਤਤ੍ਤਾ ਤਣ੍ਹਾਯ ਏਵ ਵਿਰਜ੍ਜਨੰ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਚਤਸ੍ਸੋ ਯੋਨਿਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯੋਨੀ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸਪਿ ਕਾਰਣਸ੍ਸਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਸ੍ਸਪਿ ਨਾਮੰ। ''ਚਤਸ੍ਸੋ ਨਾਗਯੋਨਿਯੋ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੪੨-੩੪੩) ਚਤਸ੍ਸੋ ਸੁਪਣ੍ਣਯੋਨਿਯੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਖਨ੍ਧਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਯੋਨਿ ਨਾਮ। ''ਯੋਨਿ ਹੇਸਾ ਭੂਮਿਜ ਫਲਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੨੬) ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣੰ। ''ਨ ਚਾਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਬ੍ਰੂਮਿ, ਯੋਨਿਜੰ ਮਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੫੭; ਧ॰ ਪ॰ ੩੯੬) ਏਤ੍ਥ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੋ। ਇਧ ਪਨ ਖਨ੍ਧਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ''ਯੋਨੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਯਵਨ੍ਤਿ ਤਾਯ ਸਤ੍ਤਾ ਅਮਿਸ੍ਸਿਤਾਪਿ ਸਮਾਨਜਾਤਿਤਾਯ ਮਿਸ੍ਸਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਯੋਨਿ**। ਸਾ ਪਨ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਣ੍ਡਾਦਿਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਭਾਗਸੋ ਪਵਤ੍ਤਿਵਿਸੇਸੋ, ਸਾ ਚ ਅਣ੍ਡਜਜਲਾਬੁਜਸੰਸੇਦਜਓਪਪਾਤਿਕਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ''ਚਤਸ੍ਸੋ ਖੋ ਇਮਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਯੋਨਿਯੋ। ਕਤਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ? ਅਣ੍ਡਜਾ ਯੋਨਿ ਜਲਾਬੁਜਾ ਯੋਨਿ ਸੰਸੇਦਜਾ ਯੋਨਿ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਯੋਨੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੨)।

ਤਤ੍ਥ ਅਣ੍ਡੇ ਜਾਤਾ **ਅਣ੍ਡਜਾ**। ਜਲਾਬੁਮ੍ਹਿ ਜਾਤਾ **ਜਲਾਬੁਜਾ**। ਸੰਸੇਦੇ ਜਾਤਾ **ਸੰਸੇਦਜਾ**। ਵਿਨਾ ਏਤੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ **ਓਪਪਾਤਿਕਾ**। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪੇਤਲੋਕੇ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਅਣ੍ਡਜਾਦਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਯੋਨਿਯੋ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕੇਚਿਦੇਵ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰਾਦਯੋ ਵਿਯ। ਅਣ੍ਡਜਾਪਿ ਕੋਨ੍ਤਪੁਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇਭਾਤਿਯਥੇਰਾ ਵਿਯ, ਸੰਸੇਦਜਾਪਿ ਪਦੁਮਗਬ੍ਭੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਦੁਮਵਤੀਦੇਵੀਆਦਯੋ ਵਿਯ ਕੇਚਿਦੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਜਲਾਬੁਜਾਵ। ਪੇਤੇਸੁਪਿ ਨਿਜ੍ਝਾਮਤਣ੍ਹਿਕਪੇਤਾਨੰ ਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਾਤੁਰਤਾਯ ਕਾਮਸੇਵਨਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਜਾਲਾਵਨ੍ਤਤਾਯ ਨ ਤਾਸੰ ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਗਬ੍ਭੋ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਓਪਪਾਤਿਕਾਯੇਵ ਸੰਸੇਦਜਤਾਯਪਿ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ, ਅਵਸੇਸਪੇਤਾ ਪਨ ਚਤੁਯੋਨਿਕਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਤੇ, ਏਵੰ ਯਕ੍ਖਾਪਿ ਸਬ੍ਬਚਤੁਪ੍ਪਦਪਕ੍ਖਿਜਾਤਿਦੀਘਜਾਤਿਆਦਯੋਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਚਤੁਯੋਨਿਕਾਯੇਵ। ਸਬ੍ਬੇ ਨੇਰਯਿਕਾ ਚ ਚਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪਰਿਦੇਵਾ ਚ ਓਪਪਾਤਿਕਾਯੇਵ, ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਾ ਪਨ ਚਤੁਯੋਨਿਕਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸੇਦਜਓਪਪਾਤਿਕਾਨੰ ਅਯੰ ਵਿਸੇਸੋ – ਸੰਸੇਦਜਾ ਮਨ੍ਦਾ ਦਹਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਓਪਪਾਤਿਕਾ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ।

ਪਞ੍ਚ ਗਤਿਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ ਉਪਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਗਤਿਯੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਕਮ੍ਮਭਵੋ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਅਸਤਿਪਿ ਕਾਰਕੇ ਪਚ੍ਚਯਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਸਿਦ੍ਧੋ, ਤੰਸਮਙ੍ਗਿਨਾ ਸਨ੍ਤਾਨਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਤ੍ਤੇਨ ਕਤੋਤਿ ਵੋਹਰੀਯਤਿ, ਏਵੰ ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵਲਕ੍ਖਣਗਤਿਯੋ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਅਸਤਿਪਿ ਗਮਕੇ ਤੰਤੰਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਯੇਸੰ ਤਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਤੇਹਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਵੋਹਰੀਯਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚ ਗਤਿਗਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਗਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਗਤਿ ਵਿਭਵਗਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਗਤੀਤਿ ਬਹੁਵਿਧਾ ਗਤਿ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ''ਤੰ ਗਤਿੰ ਪੇਚ੍ਚ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੮੪) ਚ ''ਯਸ੍ਸ ਗਤਿੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਮਾਨੁਸਾ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੪੨੦; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੬੪੯) ਚ ਅਯੰ **ਗਤਿਗਤਿ** ਨਾਮ। ''ਇਮੇਸੰ ਖੋ ਪਨਾਹੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨੰ ਨੇਵ ਜਾਨਾਮਿ ਆਗਤਿੰ ਵਾ ਗਤਿੰ ਵਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੦੮) ਅਯੰ **ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਗਤਿ** ਨਾਮ। ''ਏਵਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤੇ ਅਹੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ ਗਤਿਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਮਿ ਚੁਤਿਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੦੩) ਅਯੰ **ਅਜ੍ਝਾਸਯਗਤਿ** ਨਾਮ। ''ਵਿਭਵੋ ਗਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨੰ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਅਰਹਤੋ ਗਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੩੯) ਅਯੰ ਵਿ**ਭਵਗਤਿ** ਨਾਮ। ''ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਗਤਿਯੋ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ ਅਨਞ੍ਞਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੮; ੨.੩੪; ੩.੨੦੦) ਅਯੰ **ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਗਤਿ** ਨਾਮ। ਤਾਸੁ ਇਧ ਗਤਿਗਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਸਾ ਪਨ ਨਿਰਯਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਮਨੁਸ੍ਸਦੇਵਾਨੰ ਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ – ''ਪਞ੍ਚ ਖੋ ਇਮਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਗਤਿਯੋ। ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਚ? ਨਿਰਯੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੇਵਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੩)।

ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਬ੍ਰੂਹੇਨ੍ਤੋਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਯੋ, ਸੁਖੰ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯੋਤਿ **ਨਿਰਯੋ**, ਤਤੋ ਏਵ ਰਮਿਤਬ੍ਬੰ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਬ੍ਬੰ ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਨਿਰਤਿਅਤ੍ਥੇਨ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਟ੍ਠੇਨ ਚ ਨਿਰਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਿਰਿਯੰ ਅਞ੍ਚਿਤਾਤਿ **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾ,** ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਦਯੋ ਵਿਯ ਉਦ੍ਧੰ ਦੀਘਾ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਰਿਯੰ ਦੀਘਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਕਟ੍ਠਤੋ ਸੁਖਤੋ ਅਯਨੰ ਅਪਗਮੋ ਪੇਚ੍ਚਭਾਵੋ, ਤੰ ਪੇਚ੍ਚਭਾਵੰ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਵਿਸਯੋਤਿ **ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੋ**, ਪੇਤਯੋਨਿ। ਮਨਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ **ਮਨੁਸ੍ਸਾ**, ਸਤਿਸੂਰਭਾਵਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਯੋਗ੍ਯਤਾਦਿਗੁਣਵਸੇਨ ਉਪਚਿਤਮਾਨਸਤਾਯ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਗੁਣਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਪਨਤ੍ਥੋ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸੀਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾਹ – ''ਤੀਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਠਾਨੇਹਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਕੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਅਧਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਦੇਵੇ ਚ ਤਾਵਤਿੰਸੇ। ਕਤਮੇਹਿ ਤੀਹਿ? ਸੂਰਾ ਸਤਿਮਨ੍ਤੋ ਇਧ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੨੧)। ਤਥਾ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ ਸਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਸਮਾਨਰੂਪਾਦਿਤਾਯ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਤ੍ਤਦੀਪਵਾਸੀਹਿ ਇਤਰਮਹਾਦੀਪਵਾਸਿਨੋਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿੰਸੁ।

ਅਪਰੇ ਪਨ ਭਣਨ੍ਤਿ ''ਲੋਭਾਦੀਹਿ ਅਲੋਭਾਦੀਹਿ ਚ ਸਹਿਤਸ੍ਸ ਮਨਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਯੇ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾ, ਤੇਸੁ ਵਿਸੇਸਤੋ ਲੋਭਾਦਯੋ ਅਲੋਭਾਦਯੋ ਚ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ। ਤੇ ਲੋਭਾਦਿਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ ਅਪਾਯਮਗ੍ਗੰ, ਅਲੋਭਾਦਿਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ ਸੁਗਤਿਮਗ੍ਗੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਭਾਦੀਹਿ ਅਲੋਭਾਦੀਹਿ ਚ ਸਹਿਤਸ੍ਸ ਮਨਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ ਪਰਿਤ੍ਤਦੀਪਵਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਤੁਮਹਾਦੀਪਵਾਸਿਨੋ ਸਤ੍ਤਵਿਸੇਸਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਲੋਕਿਯਾ ਪਨ ''ਮਨੁਨੋ ਅਪਚ੍ਚਭਾਵੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮਨੁ ਨਾਮ ਪਠਮਕਪ੍ਪਿਕੋ ਲੋਕਮਰਿਯਾਦਾਯ ਆਦਿਭੂਤੋ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਹਿਤਾਹਿਤਵਿਧਾਯਕੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਵਸੇਨ ਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨਿਯੋ, ਯੋ ਸਾਸਨੇ ਮਹਾਸਮ੍ਮਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋ ਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਚ ਤਸ੍ਸ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਯੰ ਠਿਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਪੁਤ੍ਤਸਦਿਸਤਾਯ ''ਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਮਾਨੁਸਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਏਵ ਹਿ ਤੇ ''ਮਾਨਵਾ ਮਨੁਜਾ''ਤਿ ਚ ਵੋਹਰੀਯਨ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸੇਸੇਹਿ ਚ ਦਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕੀਲਨ੍ਤਿ ਲਲਨ੍ਤਿ ਜੋਤਨ੍ਤੀਤਿ **ਦੇਵਾ**। ਤਤ੍ਥ ਕਾਮਦੇਵਾ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਚੇਵ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸੇਸੇਹਿ ਚ, ਇਤਰੇ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸੇਸੇਹੇਵ ਦਿਬ੍ਬਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਰਣ੍ਤਿ ਵਾ ਗਮਿਯਨ੍ਤਿ ਅਭਿਤ੍ਥਵੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਵਾ ਦੇਵਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਨਿਰਯਗਤਿਦੇਵਗਤਿਮਨੁਸ੍ਸਗਤੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਓਕਾਸੇਨ ਖਨ੍ਧਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਗ੍ਗਹਣੇਨ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਏਵ ਗਹਣੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਤੇਸੰ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਓਕਾਸਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤੇ ਅਰਞ੍ਞਸਮੁਦ੍ਦਪਬ੍ਬਤਪਾਦਾਦਿਕੇ ਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸੰ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਓਕਾਸੋਪਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ ਨਵ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ** ਚ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸੰਵਣ੍ਣਿਤਨਯਾ ਏਵ। **ਅਪਰਾਪਰਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਅਪਰਾਪਰੰ ਯੋਨਿਆਦਿਤੋ ਯੋਨਿਆਦਿਭਾਵਾਯ। **ਆਬਨ੍ਧਨੰ** ਗਣ੍ਠਿਕਰਣੰ, **ਸੰਸਿਬ੍ਬਨੰ** ਤੁਨ੍ਨਕਰਣੰ। **ਤਣ੍ਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੰ** ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਭਾਵਤੋ, ਨਿਕ੍ਖਮਨਞ੍ਚਸ੍ਸ ਤਣ੍ਹਾਯ ਵਿਸੰਯੋਗੋ ਏਵਾਤਿ ਆਹ "**ਵਿਸੰਯੁਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ।

ਕਾਮਾਨੰ ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨ ਕਾਮੀਯਤੀਤਿ ਕਾਮੋ, ਕਾਮੇਤੀਤਿ ਕਾਮੋਤਿ ਦੁਵਿਧਸ੍ਸਪਿ ਕਾਮਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹੋ ਕਤੋਤਿ ਆਹ "**ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਾਨੰ ਕਿਲੇਸਕਾਮਾਨਞ੍ਚ ਪਹਾਨ**"ਨ੍ਤਿ। ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਪ੍ਪਹਾਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਤੇਸੁ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨੇਨਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮੇਸੁ, ਕਾਮਸਹਗਤਾਨੰ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਨੰ। **ਪਰਿਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਤਿਵਿਧਾਪਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਆਹ "**ਞਾਤਤੀਰਣਪਹਾਨਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾ**"ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ? ਸਬ੍ਬੰ ਤੇਭੂਮਕੰ ਨਾਮਰੂਪੰ ''ਇਦੰ ਰੂਪੰ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਰੂਪੰ, ਨ ਇਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ, ਇਦੰ ਨਾਮੰ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਨਾਮੰ, ਨ ਇਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਭੇਦੰ ਰੂਪੰ ਫਸ੍ਸਾਦਿਭੇਦੰ ਨਾਮਞ੍ਚ ਲਕ੍ਖਣਰਸਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਪਦਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ, ਕਮ੍ਮਾਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕਞ੍ਚਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਯੰ **ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ**।

ਕਤਮਾ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ? ਏਵੰ ਞਾਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਤੀਰੇਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਰੋਗਤੋਤਿ ਦ੍ਵਾਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਆਕਾਰੇਹਿ, ਅਯੰ **ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ। ਕਤਮਾ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾ? ਏਵੰ ਤੀਰਯਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗੇਨ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿੰ ਛਨ੍ਦਰਾਗੰ ਪਜਹਤਿ, ਅਯੰ **ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾ**। ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ ਵਾ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ, ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਆਦਯੋ, ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਾਦਿਅਨੁਲੋਮਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਵਾ ਪਞ੍ਞਾ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ ਞਾਣੰ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾ। ਇਧ ਪਨ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਨੰ ਸਭਾਵਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਚ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਨੰ ਞਾਤਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾਨਮ੍ਪਿ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਾ ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਇਜ੍ਝਨਤੋ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੰਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤਿਵਿਧਾਪਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ''ਇਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਕਰੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋਵ ਕਥਿਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਕਾਮੇਸੁ, ਕਾਮੇ ਵਾ ਪਾਤੁਮਿਚ੍ਛਾ ਕਾਮਪਿਪਾਸਾਤਿ ਆਹ – "**ਕਾਮੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਾਨੰ, ਕਾਮੇ ਵਾ ਪਾਤੁਮਿਚ੍ਛਾਨ**"ਨ੍ਤਿ। **ਇਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੂ**ਤਿ ''ਕਾਮਾਨੰ ਪਹਾਨੰ ਅਕ੍ਖਾਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ। **ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੂ**ਤਿ ''ਵਿਰਾਗਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ, ਨੋ ਸਰਾਗਾਯ, ਵਿਸੰਯੋਗਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ, ਨੋ ਸੰਯੋਗਾਯ, ਅਨੁਪਾਦਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ, ਨੋ ਸਉਪਾਦਾਨਾਯਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ। **ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੰ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਤੰ ਪਾਪੰ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਕੀਦਿਸੰ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਆਹ "**ਈਦਿਸੇਪਿ ਨਾਮਾ**"ਤਿਆਦਿ।

੩੯. ਨੇਵ ਪਿਯਕਮ੍ਯਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਤ੍ਥ ਨੇਵ ਪਿਯਭਾਵਕਾਮਤਾਯ। **ਨ ਭੇਦਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਸਤ੍ਥ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭੇਦਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਯ। **ਨ ਕਲਿਸਾਸਨਾਰੋਪਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਦੋਸਾਰੋਪਨਤ੍ਥਾਯ। **ਕਲੀ**ਤਿ ਕੋਧਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਕਲਿਸਾਸਨੰ, ਕੋਧਵਸੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਗਰਹਦੋਸੋ। **ਵੇਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੇਲੰ। **ਮਰਿਯਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਹਿ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯਟ੍ਠੇਨ ''ਵੇਲਾ, ਮਰਿਯਾਦਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਮੇਥੁਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਅਜ੍ਝਾਚਾਰਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ। **ਪਕਰਣੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪ**-ਸਦ੍ਦੋ ਆਰਮ੍ਭਵਚਨੋਤਿ ਆਹ "**ਕਤ੍ਤੁੰ ਆਰਭਤੀ**"ਤਿ। ਕਤ੍ਥਚਿ ਉਪਸਗ੍ਗੋ ਧਾਤੁਅਤ੍ਥਮੇਵ ਵਦਤਿ, ਨ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥਜੋਤਕੋਤਿ ਆਹ "**ਕਰੋਤਿਯੇ**ਵ ਵਾ"ਤਿ। **ਜਾਤਿਯਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਜਾਤਿਯਾ। **ਗੋਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਗੋਤਮਕਸ੍ਸਪਾਦਿਗੋਤ੍ਤੇਨ। **ਕੋਲਪੁਤ੍ਤਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਜਾਤੀਸੁਯੇਵ ਸਕ੍ਕਕੁਲਸੋਤ੍ਥਿਯਕੁਲਾਦਿਵਿਸਿਟ੍ਠਕੁਲਾਨੰ ਪੁਤ੍ਤਭਾਵੇਨ। **ਯਸਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੋ। **ਪੇਸਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਯਸੀਲੰ। **ਅਵਿਕਮ੍ਪਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਘਾਨੁਨਯੇਹਿ ਅਕਮ੍ਪਮਾਨੇਨ। ਯਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਰਹਾਨੰ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਬੁਦ੍ਧਾ ''ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਅਰਿਟ੍ਠਲਾਲੁਦਾਯੀਆਦਿਕੇ ਵਿਯ। ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਸਤਿਪਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਫਲੇ ਵਾ ਅਸਤਿ ''ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵ ਧਨਿਯਉਪਸੇਨਤ੍ਥੇਰਾਦਿਕੇ ਵਿਯ। ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋਯੇਵ, ਤੇਨ ਨੰ ''ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਸਮਣਕਰਣਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨਨ੍ਤਿ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਾਦੀਨੰ। **ਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਪਟਿਵੇਧਸਾਸਨਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ **ਸਾਸਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਾਸਨਾਨੰ ਗਹਣੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਛਵਿ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਪਭਸ੍ਸਰਕਰਣੰ ਛਵਿ। ਕਿੰ ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਛਾਯ**"ਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਪਕਾਸਕੰ ਓਭਾਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿੰ ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਸੁਨ੍ਦਰਭਾਵ**"ਨ੍ਤਿ। ਛਵਿਮਨੁਗਤੰ **ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ**। **ਪਤਿਰੂਪ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ''ਤੇਸ''ਨ੍ਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਮਣਾਨੰ ਕਮ੍ਮੰ ਸਾਮਣਕੰ, ਨ ਸਾਮਣਕੰ **ਅਸ੍ਸਾਮਣਕੰ**। ਕਥੰ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨ ''ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਅਨਾਗਤਵਚਨੰ ਕਤੰ। ''ਨਾਮ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨਾ''ਤਿ ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਦਯਾਲੁਕੇਨਾਤਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਸਹਿਤੇਨ। **ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਗਰਹਨ੍ਤੋ। ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ ਆਸੀਵਿਸ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ "**ਆਸੁ ਸੀਘ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਏਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਸੀਵਿਸਸ੍ਸ। **ਆਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਤੇਨ ਦਟ੍ਠੋ, ਤੰ ਪਤਿਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਆਸਿਤ੍ਤਵਿਸੋਤਿਪਿ **ਆਸੀਵਿਸੋ,** ਸਕਲਕਾਯੇ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਠਪਿਤਵਿਸੋ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਸਰੀਰੇ ਆਸਿਞ੍ਚਨਵਿਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਸਿਤਵਿਸੋਤਿਪਿ **ਆਸੀਵਿਸੋ**। ਯੰ ਯਞ੍ਹਿ ਏਤੇਨ ਅਸਿਤੰ ਹੋਤਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਵਿਸਮੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਿਤੰ ਵਿਸੰ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਸਿਤਵਿਸੋਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਆਸੀਵਿਸੋ''ਤਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਸਿਸਦਿਸਵਿਸੋਤਿਪਿ **ਆਸੀਵਿਸੋ,** ਅਸਿ ਵਿਯ ਤਿਖਿਣੰ ਪਰਸ੍ਸ ਮਮ੍ਮਚ੍ਛੇਦਨਸਮਤ੍ਥੰ ਵਿਸੰ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਆਸੀਵਿਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਆਸੀਤਿ ਵਾ ਦਾਠਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਵਿਸੋਤਿ **ਆਸੀਵਿਸੋ**। ਸੇਸਸਪ੍ਪੇਹਿ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪਸ੍ਸ ਮਹਾਵਿਸਤ੍ਤਾ ਆਸੀਵਿਸਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਰੰ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸਪ੍ਪਮੁਖਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁ ਵਿਯ ਭਯਾਵਹਤ੍ਤਾ ਅਕੁਸਲੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਠਾਨੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਤੋ ਨਿਵਾਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਸੀਲਭੇਦਤੋਪਿ ਸੁਦ੍ਧਸੀਲੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਰਣਮੇਵ ਵਰਤਰਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਆਸੀਵਿਸਸ੍ਸ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਹਿ ਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਭਗਵਤੋ ਆਣਾਤਿਕ੍ਕਮਨਤੋ ਵਤ੍ਥੁਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੰ। **ਕਾਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਆਵਾਟੋਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਰਾਸਿਪਿ।

''ਕਿਨ੍ਨੁ ਸਨ੍ਤਰਮਾਨੋਵ, ਕਾਸੁੰ ਖਣਸਿ ਸਾਰਥਿ।
ਪੁਟ੍ਠੋ ਮੇ ਸਮ੍ਮ ਅਕ੍ਖਾਹਿ, ਕਿੰ ਕਾਸੁਯਾ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੨.੨੨.੩) –

ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਆਵਾਟੋ ਕਾਸੁ ਨਾਮ।

''ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁੰ ਅਪਰੇ ਫੁਣਨ੍ਤਿ, ਨਰਾ ਰੁਦਨ੍ਤਾ ਪਰਿਦਡ੍ਢਗਤ੍ਤਾ''ਤਿ (ਜਾ॰ ੨.੨੨.੪੬੨) –

ਏਤ੍ਥ ਰਾਸਿ। ਇਧ ਪਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਅਙ੍ਗਾਰਪੁਣ੍ਣਕੂਪੇ ਅਙ੍ਗਾਰਰਾਸਿਮ੍ਹਿ** ਵਾ"ਤਿ। ਕਸ੍ਸਤਿ ਖਣੀਯਤੀਤਿ ਕਾਸੁ, ਆਵਾਟੋ। ਕਸੀਯਤਿ ਚੀਯਤੀਤਿ ਕਾਸੁ, ਰਾਸਿ। **ਪਦਿਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਦਿਪ੍ਪਮਾਨਾਯ। ਸੰ-ਸਦ੍ਦੋ ਏਤ੍ਥ ਸਮਨ੍ਤੁਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਆਹ "**ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਯਾ**"ਤਿ।

ਇਦੰ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤਪਕ੍ਖਿਪਨੰ ਨਿਦਾਨੰ ਕਾਰਣਮਸ੍ਸ ਨਿਰਯੁਪਪਜ੍ਜਨਸ੍ਸਾਤਿ **ਇਤੋਨਿਦਾਨੰ,** ਭਾਵਨਪੁੰਸਕਞ੍ਚੇਤੰ। ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਸ੍ਸ ਤੋ-ਆਦੇਸੋ ਕਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮਾਸੇਪਿ ਅਲੋਪੋ। **ਤਤ੍ਥ ਨਾਮ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ੍ਵੰ**-ਸਦ੍ਦੋ ''ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਮੁਪਗਚ੍ਛਮਾਨੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ "**ਤ੍ਵਨ੍ਤਿ ਤੰਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵੇਵਚਨ**"ਨ੍ਤਿ। ''ਯੰ ਤਨ੍ਤਿ ਪਨ ਪਾਠੇ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪੋ''ਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਤਨ੍ਤਿ ਨਾਯੰ ਉਦ੍ਦੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਯਥਾ ਲੋਕੇ ਯੰ ਵਾ ਤੰ ਵਾਤਿ ਅਵਞ੍ਞਾਤਵਚਨੰ, ਏਵੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ – "**ਯੰ ਵਾ ਤੰ ਵਾ ਹੀਲਿਤੰ ਅਵਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ**"ਤਿ। **ਨੀਚਜਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਹੀਨਗੁਣਾਨੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ। **ਗਾਮਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਗਾਮ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਵੁਤ੍ਤਾ ਅਭੇਦੂਪਚਾਰੇਨਾਤਿ ਆਹ "**ਗਾਮਵਾਸਿਕਮਨੁਸ੍ਸਾਨ**"ਨ੍ਤਿ। **ਕਿਲੇਸਪਗ੍ਘਰਣਕੰ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸਵਿਸ੍ਸਨ੍ਦਨਕਧਮ੍ਮੰ । ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਰਾਗੰ ਪਗ੍ਘਰਤਿ। ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤਾਯ ਓਲਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ "**ਅਸੁਖੁਮ**"ਨ੍ਤਿ। **ਅਨਿਪੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ। ਉਦਕੇ ਭਵੰ ਓਦਕੰ।

ਕਿਂ ਤਂ? ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਆਹ – “**ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਂ ਅਨ੍ਤਿਮਂ ਅਵਸਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾ**”ਤਿ। **ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਨਾਗਤਵਚਨਂ ਨਾਮ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇਨ ਕਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – “**ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ...ਪੇ॰... ਨਾਮ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ। ਲੋਕੇ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਆਦਿਕਤ੍ਤਾ ਕੋਚਿ ਪਠਮਕਪ੍ਪਿਕੋ, ਨ ਪਨਾਯਨ੍ਤਿ ਆਹ – “**ਸਾਸਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤੀ**”ਤਿ। **ਬਹੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਪੇਕ੍ਖਂ, ਨ ਪਨ ਅਕੁਸਲਾਪੇਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਬਹੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨ**”ਨ੍ਤਿ।

ਯਂ ਅਸਂਵਰਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਦੁਪ੍ਪੋਸਤਾਦਿ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਅਸਂਵਰੋ ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਦਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਕਾਰਣੇ ਫਲੂਪਚਾਰੇਨਾਤਿ ਆਹ – “**ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਦੀਨਂ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਸ੍ਸ ਅਸਂਵਰਸ੍ਸਾ**”ਤਿ। **ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਭੂਤਸ੍ਸ। ਵਸਤਿ ਏਤ੍ਥ ਫਲਂ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯਾਤਿ ਹਿ ਕਾਰਣਂ ਵਤ੍ਥੁ। **ਅਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਰੀਰਞ੍ਚ, ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਵਾ। **ਦੁਬ੍ਭਰਤਞ੍ਞੇਵ ਦੁਪ੍ਪੋਸਤਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕੇਹਿ ਚ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਭਰਿਤਬ੍ਬਤਂ ਪੋਸੇਤਬ੍ਬਤਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਸਂਵਰੇ ਠਿਤੋ ਹਿ ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਦੁਬ੍ਭਰੋ ਹੋਤਿ ਦੁਪ੍ਪੋਸੋ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਮ੍ਪਿ। ਕਥਂ? ਯੋ ਹਿ ਅਮ੍ਬਿਲਾਦੀਨਿ ਲਦ੍ਧਾ ਅਨਮ੍ਬਿਲਾਦੀਨਿ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਘਰੇ ਲਦ੍ਧਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਘਰੇ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਂ ਗਾਮਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਰਿਤ੍ਤਪਤ੍ਤੋਵ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਯਂ **ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਬ੍ਭਰੋ**। ਯੋ ਪਨ ਸਾਲਿਮਂਸੋਦਨਾਦੀਨਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਦੁਮ੍ਮੁਖਭਾਵਂ ਅਨਤ੍ਤਮਨਭਾਵਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਸਂ ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਪਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਸਾਮਣੇਰਗਹਟ੍ਠਾਦੀਨਂ ਦੇਤਿ, ਅਯਂ **ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਦੁਬ੍ਭਰੋ**। ਏਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੂਰਤੋਵ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ ''ਦੁਬ੍ਭਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪੋਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ।

ਮਹਿਚ੍ਛਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਮਹਤੀ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਇਚ੍ਛਾਤਿ ਮਹਿਚ੍ਛੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ, ਸਨ੍ਤਗੁਣਵਿਭਾਵਨਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ ਚ। ਮਹਿਚ੍ਛੋ ਹਿ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸੀਲਧੁਤਧਮ੍ਮਾਦਿਗੁਣੇ ਵਿਭਾਵੇਤਿ, ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾਪਿ ਹੋਤਿ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਸਨ੍ਤਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਚ ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਏਤਂ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾਲਕ੍ਖਣ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ ''ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਦ੍ਧੋ ਸਮਾਨੋ 'ਸਦ੍ਧੋਤਿ ਮਂ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸੀਲਵਾ ਸਮਾਨੋ 'ਸੀਲਵਾਤਿ ਮਂ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ'' ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਗਤਾਯੇਵ, ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਜਾਤਮਾਤਾਪਿਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ –

''ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸਮੁਦ੍ਦੋ ਚ, ਮਹਿਚ੍ਛੋ ਚਾਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ।
ਸਕਟੇਨ ਪਚ੍ਚਯਂ ਦੇਨ੍ਤੁ, ਤਯੋਪੇਤੇ ਅਤਪ੍ਪਿਯਾ''ਤਿ॥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੨੫੨; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੬੩; ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੫੦; ਉਦਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੧; ਮਹਾਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੫)।

ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਚ ਸਙ੍ਗਣਨਂ ਸਮੋਧਾਨਂ **ਸਙ੍ਗਣਿਕਾ**ਤਿ ਆਹ – “**ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਚੇਵ ਕਿਲੇਸਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਚਾ**”ਤਿ। **ਕੋਸਜ੍ਜਾਨੁਗਤੋ ਚ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕੁਸੀਤਭਾਵੇਨ ਅਨੁਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਕੁਸੀਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਕੋਸਜ੍ਜਂ। **ਅਟ੍ਠਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੁਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਚ੍ਛਿਤਂ ਸੀਦਤੀਤਿ ਕੁਸੀਤੋ ਦ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਤ-ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਯਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ''ਕੁਸੀਤੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋ ਕੁਸੀਤਭਾਵੋ ਇਧ ਕੁਸੀਤ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵਿਨਾਪਿ ਹਿ ਭਾਵਜੋਤਨਸਦ੍ਦਂ ਭਾਵਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ ਯਥਾ ''ਪਟਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕ''ਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੁਸੀਤਭਾਵਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਕੋਸਜ੍ਜਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ –

''ਕਮ੍ਮਂ ਖੋ ਮੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮੀਤਿ ਸੋ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਧਿਗਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ, ਇਦਂ ਪਠਮਂ ਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੁ। ਅਹਂ ਖੋ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਕਮ੍ਮਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਕਿਲਨ੍ਤੋ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮਿ...ਪੇ॰... ਮਗ੍ਗੋ ਖੋ ਮੇ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਗ੍ਗਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮਿ...ਪੇ॰... ਅਹਂ ਖੋ ਮਗ੍ਗਂ ਅਗਮਾਸਿਂ, ਮਗ੍ਗਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਕਿਲਨ੍ਤੋ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮਿ...ਪੇ॰... ਅਹਂ ਖੋ ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਨਾਲਤ੍ਥਂ ਲੂਖਸ੍ਸ ਵਾ ਪਣੀਤਸ੍ਸ ਵਾ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਾਯੋ ਕਿਲਨ੍ਤੋ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞੋ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮਿ...ਪੇ॰... ਅਹਂ ਖੋ ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਅਲਤ੍ਥਂ ਲੂਖਸ੍ਸ ਵਾ ਪਣੀਤਸ੍ਸ ਵਾ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਾਯੋ ਗਰੁਕੋ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞੋ ਮਾਸਾਚਿਤਂ ਮਞ੍ਞੇ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮਿ...ਪੇ॰... ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖੋ ਮੇ ਅਯਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ ਆਬਾਧੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਪ੍ਪੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮਿ...ਪੇ॰... ਅਹਂ ਖੋ ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਅਚਿਰਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਗੇਲਞ੍ਞਾ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਾਯੋ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞੋ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮੀਤਿ ਸੋ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਧਿਗਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ। ਇਦਂ ਅਟ੍ਠਮਂ ਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੁ''ਨ੍ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੩੪; ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੮੦) –

ਏਵਮਾਗਤਾਨਿ ''ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਓਸੀਦਨਾਨਿ ਉਪਰੂਪਰਿ ਕੋਸਜ੍ਜਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠ ਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਾਮ, ਤੇਸਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੁਭਰੋ ਹੋਤਿ ਸੁਪੋਸੋਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਹਿ ਚ ਸੁਖੇਨ ਭਰਿਤਬ੍ਬੋ ਪੋਸੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਂਵਰੇ ਠਿਤੋ ਹਿ ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਸੁਭਰੋ ਹੋਤਿ ਸੁਪੋਸੋ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਮ੍ਪਿ। ਕਥਂ? ਯੋ ਹਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ ਲਦ੍ਧਾ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋਵ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ **ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਭਰੋ**। ਯੋ ਪਨ ਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਾ ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ ਦਾਨਂ ਅਹੀਲੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਮੁਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਤੇਸਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ, ਅਯਂ **ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਸੁਭਰੋ**। ਏਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਦਨ੍ਤੋ ਸੁਭਰੋ, ਥੋਕਥੋਕੇਨਪਿ ਤੁਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਮੇਵ ਨਂ ਪੋਸੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੋਸੇਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਚ੍ਛਾਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਸਾਵਸੇਸਂ ਵਿਯ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਨਿਰਵਸੇਸੋ। ਅਪ੍ਪ-ਸਦ੍ਦੋ ਹੇਤ੍ਥ ਅਭਾਵਤ੍ਥੋਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਂ ''ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਤਞ੍ਚ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੫) ਵਿਯ। ਤੇਨੇਵਾਹ “**ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਭਾਵ**”ਨ੍ਤਿ।

ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾਤਿ ਯਥਾਲਾਭਾਦਿਸਨ੍ਤੋਸਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਚਤੂਸੁ ਪਨ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਤਯੋ ਤਯੋ ਸਨ੍ਤੋਸਾਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਵਿਧੋ ਹੋਤਿ ਸਨ੍ਤੋਸੋ। ਕਥਂ? ਚੀਵਰੇ ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ ਤਿਵਿਧੋ ਹੋਤਿ ਸਨ੍ਤੋਸੋ। ਏਵਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਸੁ। ਤਸ੍ਸਾਯਂ ਪਭੇਦਸਂਵਣ੍ਣਨਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੨੫੨; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੧੪੪; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੬੫) – ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚੀਵਰਂ ਲਭਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਵਾ ਅਸੁਨ੍ਦਰਂ ਵਾ, ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਯਾਪੇਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਚੀਵਰੇ ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਅਥ ਪਨ ਪਕਤਿਦੁਬ੍ਬਲੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਆਬਾਧਜਰਾਭਿਭੂਤੋ ਵਾ, ਗਰੁਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੋ ਕਿਲਮਤਿ, ਸੋ ਸਭਾਗੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲਹੁਕੇਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਚੀਵਰੇ ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਪਕਤਿਦੁਬ੍ਬਲਾਦੀਨਞ੍ਹਿ ਗਰੁਚੀਵਰਾਨਿ ਨ ਫਾਸੁਭਾਵਾਵਹਾਨਿ ਸਰੀਰਖੇਦਾਵਹਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਪਯੋਜਨਵਸੇਨ ਅਨਤ੍ਰਿਚ੍ਛਤਾਦਿਵਸੇਨ ਤਾਨਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲਹੁਕਚੀਵਰਪਰਿਭੋਗੋ ਨ ਸਨ੍ਤੋਸਵਿਰੋਧੀਤਿ। ਅਪਰੋ ਪਣੀਤਪਚ੍ਚਯਲਾਭੀ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਪਟ੍ਟਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਮਹਗ੍ਘਚੀਵਰਂ ਬਹੂਨਿ ਵਾ ਪਨ ਚੀਵਰਾਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਥੇਰਾਨਂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ, ਇਦਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਅਨੁਰੂਪਂ, ਇਦਂ ਗਿਲਾਨਾਨਂ, ਇਦਂ ਅਪ੍ਪਲਾਭਾਨਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਂ ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟਾਦਿਤੋ ਵਾ ਨਨ੍ਤਕਾਨਿ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਚੀਵਰੇ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਹਿ ਚੀਵਰਂ ਬਹੂਨਿ ਵਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਾਨਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਦਞ੍ਞਸ੍ਸ ਗਹਣਂ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਨਯੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਨ੍ਤੋਸਵਿਰੋਧੀਤਿ।

ਇਧ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਲਭਤਿ ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ, ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਯਾਪੇਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਯੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਬ੍ਯਾਧਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਲਭਤਿ, ਯੇਨਸ੍ਸ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇਨ ਅਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਸਭਾਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਸਪ੍ਪਾਯਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਅਪਰੋ ਬਹੁਂ ਪਣੀਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਲਭਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਯ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਬਹੁਸ੍ਸੁਤਅਪ੍ਪਲਾਭਗਿਲਾਨਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਾ ਸੇਸਕਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਵਾ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾਹਾਰਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**।

ਇਧ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਨਾਸਨਂ ਲਭਤਿ ਮਨਾਪਂ ਵਾ ਅਮਨਾਪਂ ਵਾ, ਸੋ ਤੇਨ ਨੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਨ ਪਟਿਘਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਿਣਸਨ੍ਥਰਕੇਨਪਿ ਯਥਾਲਦ੍ਧੇਨੇਵ ਤੁਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਸੇਨਾਸਨੇ ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਯੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਬ੍ਯਾਧਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਲਭਤਿ, ਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਸਤੋ ਅਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਸਭਾਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੇ ਸਪ੍ਪਾਯਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਸੇਨਾਸਨੇ ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਅਪਰੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਲੇਣਮਣ੍ਡਪਕੂਟਾਗਾਰਾਦੀਨਿ ਬਹੂਨਿ ਪਣੀਤਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਲਭਤਿ, ਸੋ ਤਾਨਿ ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਵਿਯ

ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਬਹੁਸ੍ਸੁਤਅਪ੍ਪਲਾਭਗਿਲਾਨਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਸੇਨਾਸਨੇ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਯੋਪਿ ''ਉਤ੍ਤਮਸੇਨਾਸਨਂ ਨਾਮ ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਨਿਦ੍ਦਾਭਿਭੂਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤੋ ਪਾਪਵਿਤਕ੍ਕਾ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਾਦਿਸਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦੀਸੁ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿਸ੍ਸ **ਸੇਨਾਸਨੇ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**।

ਇਧ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਲਭਤਿ ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ, ਸੋ ਯਂ ਲਭਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਤੁਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਯੋ ਪਨ ਤੇਲੇਨ ਅਤ੍ਥਿਕੋ ਫਾਣਿਤਂ ਲਭਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਸਭਾਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਤੇਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਦੇਵ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਅਪਰੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਬਹੁਂ ਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦਿਪਣੀਤਭੇਸਜ੍ਜਂ ਲਭਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਯ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਬਹੁਸ੍ਸੁਤਅਪ੍ਪਲਾਭਗਿਲਾਨਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਆਭਤੇਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਾਜਨੇ ਮੁਤ੍ਤਹਰੀਤਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਚਤੁਮਧੁਰਂ ''ਗਣ੍ਹ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦਿਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਸਚਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨਪਿ ਰੋਗੋ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਥ ''ਮੁਤ੍ਤਹਰੀਤਕਂ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਵਣ੍ਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਮਧੁਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਤ੍ਤਹਰੀਤਕੇਨੇਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਰਮਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ **ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਏਵਂ ਯਥਾਲਾਭਾਦਿਵਸੇਨ ਤਿਪ੍ਪਭੇਦੋ ਸਨ੍ਤੋਸੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਵਿਧੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਤਕ੍ਕਵਿਹਿਂਸਾਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਵਸੇਨ **ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕਤ੍ਤਯਂ**। ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕਅਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਹਿਂਸਾਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਵਸੇਨ **ਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕਤ੍ਤਯਂ**। **ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਪਚਯਭੂਤਾਯ ਵਿਵਟ੍ਟਾਯਾ**ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਪਚਯਹੇਤੁਭੂਤਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ। **ਅਟ੍ਠਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਵਤ੍ਥੁਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਕਾਰਣਾਨਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ। ਯਥਾ ਤਥਾ ਪਠਮਂ ਪਵਤ੍ਤਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਹਨਞ੍ਹਿ ਉਪਰਿ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਰੂਪਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸਹਿਤਾਨਿ ਹਿ ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਹਨਾਨਿ ਤਮ੍ਮੂਲਕਾਨਿ ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਥਾ ਹਿ –

> ''ਕਮ੍ਮਂ ਖੋ ਮੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਨ ਸੁਕਰਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਮਨਸਿ ਕਾਤੁਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਾਮਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਧਿਗਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ। ਅਹਂ ਖੋ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਕਮ੍ਮਂ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਮਨਸਿ ਕਾਤੁਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਾਮਿ...ਪੇ॰... ਮਗ੍ਗੋ ਖੋ ਮੇ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਗ੍ਗਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਨ ਸੁਕਰਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਮਨਸਿ ਕਾਤੁਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਾਮਿ...ਪੇ॰... ਅਹਂ ਖੋ ਮਗ੍ਗਂ ਅਗਮਾਸਿਂ, ਮਗ੍ਗਂ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਮਨਸਿ ਕਾਤੁਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਾਮਿ...ਪੇ॰... ਅਹਂ ਖੋ ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਨਾਲਤ੍ਥਂ ਲੂਖਸ੍ਸ ਵਾ ਪਣੀਤਸ੍ਸ ਵਾ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਾਯੋ ਲਹੁਕੋ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞੋ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਾਮਿ...ਪੇ॰... ਅਹਂ ਖੋ ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਅਲਤ੍ਥਂ ਲੂਖਸ੍ਸ ਵਾ ਪਣੀਤਸ੍ਸ ਵਾ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਾਯੋ ਬਲਵਾ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞੋ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਾਮਿ...ਪੇ॰... ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖੋ ਮੇ ਅਯਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ ਆਬਾਧੋ, ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਮੇ ਆਬਾਧੋ ਪਵਡ੍ਢੇਯ੍ਯ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਾਮਿ...ਪੇ॰... ਅਹਂ ਖੋ ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਅਚਿਰਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਗੇਲਞ੍ਞਾ, ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਮੇ ਆਬਾਧੋ ਪਚ੍ਚੁਦਾਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਾਮਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਧਿਗਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੩੫; ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੮੦) –

ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਅਨੁਰੂਪਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸਹਿਤਾਨਿ ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਹਨਾਨਿ ਤਮ੍ਮੂਲਕਾਨਿ ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਾਮ।

ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਤਦਨੁਲੋਮਿਕਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਕ੍ਖਮਾਨਾਪੇਕ੍ਖੋ ਚ ਅਤੀਤਾਪੇਕ੍ਖੋ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਯਂ ਇਦਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਤੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਸਬ੍ਬਨਾਮਾਨਿ ਹਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਵਚਨਾਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਵਚਨਾਨਿਪਿ। **ਸਂਵਰਪ੍ਪਹਾਨਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਂਵਰੇਹਿ ਚੇਵ ਪਞ੍ਚਪਹਾਨੇਹਿ ਚ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ। ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ ਹਿ ਸਂਵਰੋ ਸੀਲਸਂਵਰੋ ਸਤਿਸਂਵਰੋ ਞਾਣਸਂਵਰੋ ਖਨ੍ਤਿਸਂਵਰੋ ਵੀਰਿਯਸਂਵਰੋਤਿ। ਪਹਾਨਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨਂ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਹਾਨਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪ੍ਪਹਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਰਣਪ੍ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ''ਇਮਿਨਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੇਨ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ ਸਮੁਪੇਤੋ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੧੧) ਏਵਮਾਗਤੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੋ **ਸੀਲਸਂਵਰੋ** ਨਾਮ, ਸੋ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕੋ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ। ''ਰਕ੍ਖਤਿ ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯੫; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੩੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੬) ਏਵਮਾਗਤਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਰਕ੍ਖਾ **ਸਤਿਸਂਵਰੋ**, ਸਾ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਤਥਾਪਵਤ੍ਤਾ ਸਤਿ ਏਵ। ''ਸੋਤਾਨਂ ਸਂਵਰਂ ਬ੍ਰੂਮਿ, ਪਞ੍ਞਾਯੇਤੇ ਪਿਧੀਯਰੇ''ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੦੪੧; ਨੇਤ੍ਤਿ॰ ੧੧) ਏਵਮਾਗਤੋ **ਞਾਣਸਂਵਰੋ**। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ''ਸੋਤਾਨਂ ਸਂਵਰਂ ਬ੍ਰੂਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਪਞ੍ਞਾਯੇਤੇ ਪਿਧੀਯਰੇ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸੋਤਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਦੁਚ੍ਚਰਿਤਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕਿਲੇਸਾਨਂ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਕਞਾਣਂ ਪਿਦਹਨਟ੍ਠੇਨ ਸਂਵਰੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਖਮੋ ਹੋਤਿ ਸੀਤਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਸ੍ਸਾ''ਤਿਏਵਮਾਗਤਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੫੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੧੪) ਅਧਿਵਾਸਨਾ **ਖਨ੍ਤਿਸਂਵਰੋ**, ਸਾ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਤਥਾਪਵਤ੍ਤਾ ਖਨ੍ਧਾ ਅਦੋਸੋ ਵਾ, ਪਞ੍ਞਾਤਿ ਏਕੇ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ''ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਂ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੬) ਏਵਮਾਗਤਂ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨਂ ਵਿਨੋਦਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ ਵੀਰਿਯਮੇਵ **ਵੀਰਿਯਸਂਵਰੋ**। ਸਬ੍ਬੋ ਚਾਯਂ ਸਂਵਰੋ ਯਥਾਸਕਂ ਸਂਵਰਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਕਾਯਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਂ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਚ੍ਚਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਪਮਾਦਸ੍ਸ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਨਂ ਵਾ ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਣਕੋਸਜ੍ਜਾਨਞ੍ਚ ਸਂਵਰਣਤੋ ਪਿਦਹਨਤੋ ਛਾਦਨਤੋ ''ਸਂਵਰੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਂਵਰਤੀਤਿ ਸਂਵਰੋ, ਪਿਦਹਤਿ ਨਿਵਾਰੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਨ ਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਚ੍ਚਯਸਮਵਾਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਰਹਾਨਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਂ ਤਥਾ ਤਥਾ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਮੇਵ ਹਿ ਇਧ ਸਂਵਰਣਂ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ ਸਂਵਰੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤੇਨ ਤੇਨ ਗੁਣਙ੍ਗੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਗੁਣਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ **ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ**। ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਦੀਸੁ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਸੁ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਤੋ ਦੀਪਾਲੋਕੇਨੇਵ ਤਮਸ੍ਸ ਨਾਮਰੂਪਵਵਤ੍ਥਾਨੇਨ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇਨ ਅਹੇਤੁਵਿਸਮਹੇਤੁਦਿਟ੍ਠੀਨਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਪਰਭਾਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣੇਨ ਕਥਂਕਥੀਭਾਵਸ੍ਸ, ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨੇਨ ''ਅਹਂ ਮਮਾ''ਤਿ ਗਾਹਸ੍ਸ, ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਵਵਤ੍ਥਾਨੇਨ ਅਮਗ੍ਗੇ ਮਗ੍ਗਸਞ੍ਞਾਯ, ਉਦਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਵਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਭਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਭਯੇ ਅਭਯਸਞ੍ਞਾਯਾਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤੇਨ ਤੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਗੁਣਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਹਾਨਂ **ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਭੇਦੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਵਾਰਣਤੋ ਘਟਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਸੇਵਾਲਸ੍ਸ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਨੀਵਰਣਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਹਾਨਂ, ਏਤਂ **ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨਂ** ਨਾਮ। ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਮੇਵ ਪਹਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨਂ। ਯਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾਨਂ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਤਂਤਂਮਗ੍ਗਵਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ''ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨਂ ਪਹਾਨਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਸ॰ ੨੭੭) ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯਪਕ੍ਖਿਯਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਗਣਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਭਾਵੇਨ ਪਹਾਨਂ, ਇਦਂ **ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਹਾਨਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਪਨ ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤਤਾ ਕਿਲੇਸਾਨਂ, ਏਤਂ **ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪ੍ਪਹਾਨਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤਨਿਸ੍ਸਟਤ੍ਤਾ ਪਹੀਨਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਏਤਂ **ਨਿਸ੍ਸਰਣਪ੍ਪਹਾਨਂ** ਨਾਮ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਚਾਗਟ੍ਠੇਨ ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਮਿਮੇਹਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸਂਵਰੇਹਿ ਚੇਵ ਪਹਾਨੇਹਿ ਚ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ''ਸਂਵਰਪ੍ਪਹਾਨਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਵਿਨਿਬਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁ ਅਨਿਬਦ੍ਧਂ, ਪਾਲਿਅਨਾਰੁਲ੍ਹਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਕਿਣ੍ਣਕਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਹਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਨ ਆਰੋਹਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਪਾਲਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਅਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਵਿਨਿਬਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮਪਾਲਿਂ ਅਨਾਰੁਲ੍ਹਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਪਾਲਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯਪਾਲਿਂ ਅਨਾਰੁਲ੍ਹਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ** ਨਾਮ ਞਾਣੇਨ ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਥਿਯਮਾਨਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, **ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ** ਭਦ੍ਦਾਲਿਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸਾ। ਸਮ੍ਪਰੇਤਬ੍ਬਤੋ ਪੇਚ੍ਚ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯੋ, ਪਰਲੋਕੋ। ਤਤ੍ਥ ਭਵਂ **ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ**। **ਵਟ੍ਟਭਯੇਨ ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਏਵਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ। **ਦੀਘਨਿਕਾਯਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ''ਤੇਨ ਖਣੇਨ ਤੇਨ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨ ਕਥਂ ਭਗਵਾ ਤਾਵਮਹਨ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਯਾਵਤਾ ਹਿ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਾ ਏਕਂ ਪਦਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਅਟ੍ਠ ਪਦਾਨਿ ਕਥੇਤਿ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇ ਪਨ ਏਕਂ ਪਦਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਭਗਵਾ ਸੋਲਸ ਪਦਾਨਿ ਕਥੇਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਲੋਕਿਯਜਨਸ੍ਸ ਏਕਪਦੁਚ੍ਚਾਰਣਕ੍ਖਣੇ ਭਗਵਾ ਅਟ੍ਠਵੀਸਸਤਂ ਪਦਾਨਿ ਕਥੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਜਿਵ੍ਹਾ ਮੁਦੁ, ਦਨ੍ਤਾਵਰਣਂ ਸੁਫੁਸਿਤਂ, ਵਚਨਂ ਅਗਲਿਤਂ, ਭਵਙ੍ਗਪਰਿਵਾਸੋ ਲਹੁਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ, ਅਞ੍ਞੋ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ, ਅਞ੍ਞੋ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ, ''ਇਮਿਨਾ ਪੁਟ੍ਠੇ ਅਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕੋ

ਏਕਂ ਨ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ‘‘ਅਯਂ ਪਠਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਚ੍ਛਨਵਾਰੋ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਵਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਸੁਖੁਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਲਬ੍ਭਨਤੋ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਦੇਸਨਾਵਾਰੋ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੇਵ ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤੇ ਖਣੇ ਅਨੇਕਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਦਲ੍ਹਧਮ੍ਮੇਨ ਧਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਖਿਤ੍ਤਸਰਸ੍ਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਂ ਤਾਲਚ੍ਛਾਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਂਯੇਵ ਭਗਵਾ ਚੁਦ੍ਦਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ, ਨਵਵਿਧੇਨ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ, ਸੋਲਸਵਿਧੇਨ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ, ਪਞ੍ਚਵਿਧੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਕਥੇਤਿ। ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ ਵਾ ਏਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਸਚੇ ਹਿ ਅਞ੍ਞੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇਸੁ, ਅਞ੍ਞੇ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇਸੁ, ਅਞ੍ਞੇ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ, ਅਞ੍ਞੇ ਪਞ੍ਚਬਲੇਸੁ, ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ, ਅਞ੍ਞੇ ਅਟ੍ਠਮਗ੍ਗਙ੍ਗੇਸੁ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਕਥੇਯ੍ਯ। ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ ਵਾ ਏਤੇ ਅਟ੍ਠ, ਸਚੇ ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਜਨਾ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯੇਸੁ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਤਾਵਦੇਵ ਕਥੇਯ੍ਯ।

ਮੂਲਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਠਮਸ੍ਸ ਪਠਮਸ੍ਸ ਵੇਵਚਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਤਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਚ ਓਕਾਸਭਾਵੋ। ਸਿਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨਞ੍ਹਿ ਅਵਸੇਸਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਂ ਮੇਥੁਨਵਿਰਤਿਸਮ੍ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਸਿਯਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭਾਵੇਨ ਵਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **‘‘ਮੇਥੁਨਸਂਵਰੋ ਹੀ’’**ਤਿਆਦਿ। **ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਅਧਿਗਮੂਪਾਯਵਸੇਨ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਵਿਰਤਿਚੇਤਨਾ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ ਆਹ – **‘‘ਅਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ’’**ਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ ਹਿ ਵਿਰਤਿਆਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਚ ‘‘ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣੀ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ? ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਾਮਾਵਚਰਂ ਕੁਸਲਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਂ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਯਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਆਰਤਿ ਵਿਰਤਿ ਪਟਿਵਿਰਤਿ ਵੇਰਮਣੀ ਅਕਿਰਿਯਾ ਅਕਰਣਂ ਅਨਜ੍ਝਾਪਤ੍ਤਿ ਵੇਲਾਅਨਤਿਕ੍ਕਮੋ ਸੇਤੁਘਾਤੋ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣੀ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਅਵਸੇਸਾ ਧਮ੍ਮਾ ਵੇਰਮਣਿਯਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ।

‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣੀ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ? ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਾਮਾਵਚਰਂ ਕੁਸਲਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਂ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਯਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚੇਤਨਾ ਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਚੇਤਯਿਤਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣੀ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਅਵਸੇਸਾ ਧਮ੍ਮਾ ਚੇਤਨਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ।

‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣੀ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ? ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਾਮਾਵਚਰਂ ਕੁਸਲਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਂ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਯੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਫਸ੍ਸੋ...ਪੇ॰... ਪਗ੍ਗਾਹੋ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੋ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣੀ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ’’ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੭੦੬)।

ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਨ ਕੇਵਲਂ ਵਿਰਤਿਯੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ, ਚੇਤਨਾਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਦੁਤਿਯਨਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਨ ਕੇਵਲਂ ਏਤੇਯੇਵ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ, ਚੇਤਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਰੋਪਣ੍ਣਾਸ ਧਮ੍ਮਾਪਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤਿਯਨਯੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਦੁਵਿਧਞ੍ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਰਿਯਾਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਰਤਿ **ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ**। ਸਾ ਹਿ ‘‘ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣੀ’’ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਾ, ਨੋ ਚੇਤਨਾ। ਵਿਰਮਨ੍ਤੋ ਚ ਤਾਯ ਏਵ ਤਤੋ ਤਤੋ ਵਿਰਮਤਿ, ਨ ਚੇਤਨਾਯ, ਚੇਤਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤਥਾ ਸੇਸਚੇਤਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ। ਤਸ੍ਮਾ ਚੇਤਨਾ ਚੇਵ ਅਵਸੇਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾ ਚ **ਪਰਿਯਾਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਦਾਨਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਇਧ ਵਿਰਤਿਆਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ, ਅਥ ਖੋ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਿਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **‘‘ਅਪਿਚਾ’’**ਤਿਆਦਿ। **‘‘ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਨਾਮਕਾਯੋ ਪਦਕਾਯੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਨਾਮਕਾਯੋ**ਤਿ ਨਾਮਸਮੂਹੋ ਨਾਮਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਪਦਨਿਰੁਤ੍ਤਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਨਾਮਵੇਵਚਨਾਨੇਵ ‘‘ਨਾਮਂ ਨਾਮਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮਨਿਰੁਤ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੩੧੩-੧੩੧੫) ਵਿਯ। **ਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸੋ**ਤਿ ਵਿਰਤਿਆਦਯੋਵ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਕਂ ਵਚਨਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਤੇਵ।

ਅਤ੍ਥਵਸੇਤਿ ਵੁਦ੍ਧਿਵਿਸੇਸੇ ਆਨਿਸਂਸਵਿਸੇਸੇ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਆਹ **‘‘ਦਸ ਕਾਰਣਵਸੇ’’**ਤਿ, ਦਸ ਕਾਰਣਵਿਸੇਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ **‘‘ਹਿਤਵਿਸੇਸੇ’’**ਤਿ। ਅਤ੍ਥੋਯੇਵ ਵਾ **ਅਤ੍ਥਵਸੋ,** ਦਸ ਅਤ੍ਥੇ ਦਸ ਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਫਲਂ ਤਦਧੀਨਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਵਸੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਤ੍ਥਵਸੋ,** ਹੇਤੂਤਿ ਏਵਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਸੁਟ੍ਠੁ ਦੇਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ **ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰਪ੍ਪਵੇਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** (ਪਾਚਿ॰ ੪੯੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਯੇ ਮਮ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਸਦ੍ਦਹਾਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਤਂ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **‘‘ਯੋ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਹੋਤੀ’’**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਆਦੀਨਵ**ਨ੍ਤਿ **ਭਦ੍ਦਾਲਿਸੁਤ੍ਤੇ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੩੪ ਆਦਯੋ) ਵਿਯ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। ਸੁਖਵਿਹਾਰਾਭਾਵੇ ਸਹਜੀਵਮਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਸਹਜੀਵਿਤਾਪਿ ਸੁਖਵਿਹਾਰੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸੁਖਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਇਰਿਯਾਪਥਵਿਹਾਰਾਨਂ ਫਾਸੁਤਾ।

ਮਙ੍ਕੁਤਨ੍ਤਿ ਨਿਤ੍ਤੇਜਭਾਵਂ। **ਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਭੂਤਂ ਵਤ੍ਥੁ। **ਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਚੋਦਨਾ ਚੇਵ ਸਾਰਣਾ ਚ। **ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਦਾ ਚੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਮ੍ਪਦਾ ਚ। **ਪਿਯਸੀਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾਨਂ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਸੀਲਂ ਪਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ **‘‘ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਘਟਮਾਨਾ’’**ਤਿ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਮਾਨਾ**ਤਿ ਸਂਸਯਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨਾ। **ਉਬ੍ਬਾਲ਼੍ਹਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੀਲ਼ਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨੀ**ਤਿ ਸਤਿਪਿ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਨਂ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਭਾਵੇ ਗੋਬਲਿਬਦ੍ਦਞਾਯੇਨ ਉਪੋਸਥਂ ਪਵਾਰਣਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਸੇਸਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਂ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਮਗ੍ਗਾਨਂ ਭਾਵੋ **ਸਾਮਗ੍ਗੀ**।

‘‘ਨ ਵੋ ਅਹਂ, ਚੁਨ੍ਦ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂਯੇਵ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੮੨) ਏਤ੍ਥ ਵਿਵਾਦਮੂਲਭੂਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਆਸਵਾਤਿ ਆਗਤਾ।

‘‘ਯੇਨ ਦੇਵੂਪਪਤ੍ਯਸ੍ਸ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ ਵਾ ਵਿਹਙ੍ਗਮੋ।
ਯਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਯੇਨ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਂ, ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਬ੍ਬਜੇ।
ਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਆਸਵਾ ਖੀਣਾ, ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਤਾ ਵਿਨਲ਼ੀਕਤਾ’’ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੬) –

ਏਤ੍ਥ ਤੇਭੂਮਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਵਸੇਸਾ ਚ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਇਧ ਪਨ ਪਰੂਪਵਾਦਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਧਬਨ੍ਧਾਦਯੋ ਚੇਵ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਭੂਤਾ ਚ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਉਪਦ੍ਦਵਾ **ਆਸਵਾ**ਤਿ ਆਹ – **‘‘ਅਸਂਵਰੇ ਠਿਤੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾ’’**ਤਿਆਦਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਭਗਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ, ਤਤੋ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਿਹੇਤੁ ਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ ਪਰੂਪਵਾਦਾਦਯੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਅਨਤ੍ਥਾ, ਯੇ ਚ ਤਂਨਿਮਿਤ੍ਤਮੇਵ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਅਨਤ੍ਥਾ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯਾ’’ਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ , ਤਤ੍ਥ ਭਵਾ **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾ**। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **‘‘ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾ’’**ਤਿ। ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਗਰਹਣਂ **ਅਕਿਤ੍ਤਿ,** ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਗਰਹਣਂ **ਅਯਸੋ**। ਅਥ ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਚ ਗਰਹਣਂ **ਅਕਿਤ੍ਤਿ,** ਪਰਿਵਾਰਹਾਨਿ **ਅਯਸੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਥਕਨਾਯਾ**ਤਿ ਆਗਮਨਦ੍ਵਾਰਪਿਦਹਨਤ੍ਥਾਯ। ਸਮ੍ਪਰੇਤਬ੍ਬਤੋ ਪੇਚ੍ਚ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ **ਸਮ੍ਪਰਾਯੋ,** ਪਰਲੋਕੋਤਿ ਆਹ **‘‘ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਨਰਕਾਦੀਸੂ’’**ਤਿ। ਮੇਥੁਨਾਦੀਨਿ **ਰਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ,** ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਿ **ਦੁਸ੍ਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ**।

ਚੁਦ੍ਦਸ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਨਾਮ ਵਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਂ ਆਵਾਸਿਕਗਮਿਕਅਨੁਮੋਦਨਭਤ੍ਤਗ੍ਗਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਆਰਞ੍ਞਿਕਸੇਨਾਸਨਜਨ੍ਤਾਘਰਵਚ੍ਚਕੁਟਿਉਪਜ੍ਝਾਯਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਆਚਰਿਯਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਵਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਪਨ ਕਦਾਚਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਾਦਿਕਾਲੇਯੇਵ ਚਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ **ਦ੍ਵੇਅਸੀਤਿ ਮਹਾਵਤ੍ਤਾਨਿ,** ਨ ਸਬ੍ਬਾਸੁ ਅਵਤ੍ਥਾਸੁ ਚਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੁਦ੍ਦਸਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤੇਸੁ ਅਗਣਿਤਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਪਨ ‘‘ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੭੫ ਆਦਯੋ) ਆਰਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ...ਪੇ॰... ਨ ਛਮਾਯਂ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੭੬) ਵੁਤ੍ਤਾਵਸਾਨਾਨਿ ਛਸਟ੍ਠਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਵੁਡ੍ਢਤਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਰਹੇਨ, ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹੇਨ, ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਕੇਨ, ਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ

ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਵਾਸੇ ਵੁਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੮੨) ਵੁਤ੍ਤਵਤ੍ਤਾਨਿ ਪਕਤਤ੍ਤਚਰਿਤਬ੍ਬੇਹਿ ਅਨਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁਂ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਵੁਡ੍ਢਤਰਾਦੀਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲਨ੍ਤਰੇਸੁ ਚਰਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣਿਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਏਕਸਤ੍ਤਤਿ ਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਵਤ੍ਤੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਨ ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਭਿਵਾਦਨਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਂ...ਪੇ॰... ਨਹਾਨੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੭੫) ਇਦਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਂ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਏਕਂ, ''ਨ ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੫੧) ਦਸਾਤਿ ਏਵਮੇਤਾਨਿ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ ਵਤ੍ਤਾਨਿ। ਏਤੇਸ੍ਵੇਵ ਪਨ ਕਾਨਿਚਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਦਿਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਕਾਨਿਚਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਦਿਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਗ੍ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ ਏਵ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਦੇਸੇ ਅਪ੍ਪਕਂ ਊਨਮਧਿਕਂ ਵਾ ਗਣੂਪਗਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ''ਅਸੀਤਿ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਂਵਰਵਿਨਯੋਤਿ ਸੀਲਸਂਵਰੋ ਸਤਿਸਂਵਰੋ ਞਾਣਸਂਵਰੋ ਖਨ੍ਤਿਸਂਵਰੋ ਵੀਰਿਯਸਂਵਰੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋਪਿ ਸਂਵਰੋ ਯਥਾਸਕਂ ਸਂਵਰਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਂ ਸਂਵਰਣਤੋ ਸਂਵਰੋ, ਵਿਨਯਨਤੋ ਵਿਨਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨਂ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਹਾਨਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪ੍ਪਹਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਰਣਪ੍ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਮ੍ਪਿ ਪਹਾਨਂ ਯਸ੍ਮਾ ਚਾਗਟ੍ਠੇਨ ਪਹਾਨਂ , ਵਿਨਯਨਟ੍ਠੇਨ ਵਿਨਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਹਾਨਵਿਨਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਮਥਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਅਧਿਕਰਣਸਮਥਾ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮੇਵ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਹਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਏਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਮ੍ਭਵਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਿਨਯੋਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ –

''ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਯਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਯਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਯਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਯਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਤਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਯਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਯਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਯਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਤਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ।

''ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ।

''ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ।

''ਯਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ...ਪੇ॰... ਯਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ...ਪੇ॰... ਯਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ...ਪੇ॰... ਯਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ...ਪੇ॰... ਯਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ...ਪੇ॰... ਯਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ...ਪੇ॰... ਯਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ , ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯ, ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯ, ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ, ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ, ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯ, ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ, ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ (ਪਰਿ॰ ੩੩੪)।

''ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਂ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨਿ।
ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਾਣਸਤਾਨਿ, ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਕਰਣੇ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੩੪) –

ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਪਰਿਵਾਰੇ,** ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਪਿਚੇਤ੍ਥਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ ''ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਸਨ੍ਨਾਸਨ੍ਨਪਦਾਨਂ ਉਪਰੂਪਰਿਪਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜਿਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਖਲਿਕਬਨ੍ਧਨਸਦਿਸਤ੍ਤਾ **"ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯਾ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਦਸਸੁ ਪਦੇਸੁ ਏਕਮੇਕਂ ਪਦਂ ਤਦਵਸੇਸੇਹਿ ਨਵਨਵਪਦੇਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਏਕੇਕਪਦਮੂਲਿਕਂ ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਯੋਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਤ੍ਥਸਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯੇ ਤਾਵ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਸਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕਥਂ? ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ **ਪਰਿਵਾਰੇ** ''ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੂ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯੇ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਸ੍ਸਪਿ ਨਯੋ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੂ''ਤਿਆਦਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ''ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੂ''ਤਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ''ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਂ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ''ਯਂ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੂ''ਤਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਿਨਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਯੋਜਿਤੇਸੁ ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯੇਨ ਦਸ ਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕੇ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦਸ ਦਸ ਧਮ੍ਮਾ, ਪਚ੍ਛਿਮਪਚ੍ਛਿਮਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦਸ ਦਸ ਅਤ੍ਥਾਤਿ ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯੇ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਕਮੂਲਕਨਯੇ ਪਨ ''ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ, ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਏਕਮੇਵ ਪਦਂ ਸੇਸੇਹਿ ਨਵਹਿ ਪਦੇਹਿ ਯੋਜਿਤਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸ ਏਕਤ੍ਤਾ ਏਕਮੇਵ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਨਵੇਵ ਅਤ੍ਥਪਦਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਮੂਲਕਨਯੇ ਦਸਸੁ ਪਦੇਸੁ ਏਕਮੇਕਂ ਮੂਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਯੋਜਨਾਯ ਕਤਾਯ ਧਮ੍ਮਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਪਦਾਨਿ ਦਸ, ਅਤ੍ਥਪਦਾਨਿ ਨਵੁਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਞ੍ਚ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਮੂਲਕਨਯੇ ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਞ੍ਚ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਦਸਧਮ੍ਮਪਦਾਨਂ ਨਵੁਤਿਅਤ੍ਥਪਦਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ਪਦਸਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮਸਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਭਾਵਾਦੀਨਿ ਅਤ੍ਥਪਦਾਨਿ ਅਤ੍ਥਸਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਞ੍ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਦ੍ਵੇ ਚ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਤ੍ਥਜੋਤਿਕਾਨਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤੀਨਂ ਵਸੇਨ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਂ, ਧਮ੍ਮਭੂਤਾਨਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤੀਨਂ ਵਸੇਨ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨਿ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਾਣਸਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਸਤੇ ਞਾਣਸਤਂ, ਧਮ੍ਮਸਤੇ ਞਾਣਸਤਂ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਞਾਣਸਤਾਨੀਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਾਣਸਤਾਨਿ।

ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਭਿਨ੍ਨਕ੍ਕਮੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **"ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾਥ ਚਾ"**ਤਿ। ਕਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਰਿਯਾਪੁਣੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿਆਦਿ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵੋਤਿ ਆਹ **"ਅਤਿਰੇਕਾਨਯਨਤ੍ਥੋ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਚ-ਸਦ੍ਦੋ"**ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਤੋ ਅਤਿਰੇਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਆਨਯਨਂ ਅਤਿਰੇਕਾਨਯਨਂ, ਸੋ ਅਤ੍ਥੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਤਿਰੇਕਾਨਯਨਤ੍ਥੋ,** ਅਵੁਤ੍ਤਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ''ਅਸਂਵਾਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਦਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ

ਪਠਮਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੁਦਿਨ੍ਨਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਕ੍ਕਟਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦. **ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨਂ ਵੁੱਚਤਿ ਪਾਕਟਂ, ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖੇਨ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਪਾਕਟਂ ਅਪ੍ਪਚੁਰਂ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯਞ੍ਚ, ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਾਨਂ ਪਦਾਨਂ ਵਣ੍ਣਨਾ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ। ਉਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾਯ ਪਯੋਜਨਾਭਾਵਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਗ੍ਗਹਣਂ। **ਪਚੁਰਪਟਿਸੇਵਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਬਹੁਲਪਟਿਸੇਵਨੋ ਹੋਤਿ, ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪਟਿਸੇਵਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਚੁਰਤ੍ਥੇ ਹਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਦਾ ਪਟਿਸੇਵਨਾਭਾਵੇਪਿ ''ਇਧ ਮਲ੍ਲਾ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਬਾਹੁਲ੍ਲਵੁੱਤਿਂ ਉਪਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵਚਨਂ। **ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ। **ਅਞ੍ਞੇਸੁਪੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ।

੪੧. **ਸਹੋਡ੍ਢਗ੍ਗਹਿਤੋ**ਤਿ ਸਹ ਭਣ੍ਡੇਨ ਗਹਿਤੋ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਿਚ੍ਛਾਗਾਹੇਨ ਲੇਸਓਡ੍ਡਨੇਨ ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਅਞ੍ਞਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ, ਨੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਯਾ''ਤਿ ਆਹ। **ਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਨੁਰਾਗਦਸ੍ਸਨਂ। **ਗਹਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਰਾਗਵਸੇਨੇਵ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹਣਂ। **ਆਮਸਨਂ** ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਆਮਸਨਮਤ੍ਤਂ, **ਫੁਸਨਂ** ਤਤੋ ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਂਫੁਸਨਂ, **ਘਟ੍ਟਨਂ** ਤਤੋਪਿ ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੇਨ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਘਟ੍ਟਨਂ। **ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ।

੪੨. **ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮਕਾਸੀ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਧਿਕਾਰੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਦਲ੍ਹੀਕਰਣਂ ਸਿਥਿਲਕਰਣਞ੍ਚ ਪਸਙ੍ਗਤੋ ਆਪਨ੍ਨਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ "**ਦੁਵਿਧਞ੍ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ। ਯਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖਸਹਿਤਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਚ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਰਾਪਾਨਾਦਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਯਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ ਨਾਮਾ**"ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਹਿ ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। ਨ ਹਿ ਏਕਂਸਤੋ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਵਿਸੇਸਨੇ ਪਯੋਜਨਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਤਿ ਚ ਵਤ੍ਥੁਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ। ਯਦਿ ਹਿ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨਪਿ ਯਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ, ਤਮ੍ਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਮ੍ਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਾਨਮ੍ਪਿ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਨ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਆਣਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਨਾਦਰਿਯਵਸੇਨ ਪਟਿਘਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ।

ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਵਸੇਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਅਯਂ ਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਸਿਯਾ, ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸੇਸਨਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਂ ਸਿਯਾ। ''ਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਵੁੱਤੇ ਸੁਰਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਕਾਦਿਭਾਵਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ ਵਿਨਾਪਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਏਕਨ੍ਤਾਕੁਸਲਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਰਾਪਾਨਾਦਿਅਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ ਨ ਸਿਯਾਤਿ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ ''ਯਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਤੇਨੇਵ **ਚੂਲ਼ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ਵੁੱਤਂ ''ਏਤਂ ਸਤ੍ਤਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਦੇਸੇ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਣਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਯਥਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਏਤਂ ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਜਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਕਟ੍ਠਸਞ੍ਞਾਯ ਸਪ੍ਪਂ ਘਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਪਾਨਸਞ੍ਞਾਯ ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਂ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸੁਰਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਤ੍ਤਂ। ''ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਜ੍ਜਂ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਸੀਲਭੇਦਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁੱਤਂ, ''ਅਕੁਸਲਂ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਨ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ। ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਸੁਰਾ ਨ ਪਵਿਸਤਿ ਕਮ੍ਮਪਥਪ੍ਪਤ੍ਤਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤੋ''ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਸੀਲਂ ਵਿਯ ਹਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ **ਕੂਟਦਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੩੫੨) ਵੁੱਤਂ –

> ''ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਹਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਨੇਵ ਪਾਣਂ ਹਨਤਿ, ਨ ਸੁਰਂ ਪਿਵਤਿ। ਸਚੇਪਿਸ੍ਸ ਸੁਰਞ੍ਚ ਖੀਰਞ੍ਚ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਖੀਰਮੇਵ ਪਵਿਸਤਿ, ਨ ਸੁਰਾ। ਯਥਾ ਕਿਂ? ਯਥਾ ਕੋਞ੍ਚਸਕੁਣਾਨਂ ਖੀਰਮਿਸ੍ਸਕੇ ਉਦਕੇ ਖੀਰਮੇਵ ਪਵਿਸਤਿ, ਨ ਉਦਕਂ। ਇਦਂ ਯੋਨਿਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਇਦਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਤਾਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਯਦਿ ਏਵਂ **ਸੁਰਾਪਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੯) ''ਵਤ੍ਥੁਅਜਾਨਨਤਾਯ ਚੇਤ੍ਥ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁੱਤਂ? ਨਾਯਂ ਦੋਸੋ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਾਤਬ੍ਬਤਾਯ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾਤਿ। ਇਮਿਨਾਯੇਵ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜੇਸੁ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਤਾਯੇਵ ਵੁੱਤਾ, ਨ ਪਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਤਾ। ਤੇਨੇਵ **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੨੨੧) ਵੁੱਤਂ –

> ''ਗਿਰਗ੍ਗਸਮਜ੍ਜਂ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਙ੍ਘਾਣਿ ਇਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰੋ ਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਕੋ ਵਾਸਿਤਕਪਿਞ੍ਞਾਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਆਦੀਹਿ ਉਮ੍ਮਦ੍ਦਨਪਰਿਮਦ੍ਦਨਾਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ,

ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਵਿਨਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਤਿ ਅਕੁਸਲੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਲੋਕਵਜ੍ਜਾਨਿ ਚੇਵ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਚਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ** ਆਗਤਾਨਿ ਸੁਰਾਪਾਨਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਉਯ੍ਯੋਧਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਤੀਣਿ, **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗੇ** ਆਗਤਾਨਿ ਗਿਰਗ੍ਗਸਮਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਦਸਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਤੇਰਸਨ੍ਨਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਲੋਕਵਜ੍ਜਤਾਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸੇਸਨਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ, ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵਾਤਿ ਅਯਂ ਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸੇਸਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤਂ।

ਰੁਨ੍ਧਨ੍ਤੀਤਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਰੁਨ੍ਧਨ੍ਤੀ। **ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਲੇਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੀ। **ਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਮਾਨਾ**ਤਿ ਉਪਰੂਪਰਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਮਾਨਾ। ਅਥ ਵਾ **ਰੁਨ੍ਧਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਲੇਸਂ ਰੁਨ੍ਧਨ੍ਤੀ। **ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਲੇਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੀ। **ਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਮਾਨਾ**ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਮਾਨਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਕੁਰੁਮਾਨਾਤਿ ਵੁੱਤਂ ਹੋਤਿ। ਨਨੁ ਚ ਲੋਕਵਜ੍ਜੇ ਕਾਚਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸਿਥਿਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ "**ਲੋਕਵਜ੍ਜੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ…ਪੇ॰… ਗਾਲ੍ਹਤਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਧਿਮਾਨਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਾ**"ਤਿਆਦਿ। ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਧਿਮਾਨਾ''ਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ''ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵਾ''ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵੁੱਤਂ, ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ''ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵੁੱਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵਾ**ਤਿ ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋਤਿਆਦਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵਾ। ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਹਿ ''ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੨੯) ਵਚਨਤੋ ਵਿਸਂਵਾਦਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਮੁਸਾ ਭਣਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਧਿਮਾਨੇਨ ਅਧਿਗਤਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਧਿਮਾਨਾ''ਤਿ ਅਯਂ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਰਾ ਜਾਤਾ। **ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯਪਿ ਚੇਤਨਾਯ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਿਚ੍ਛਾਯ ਚ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾ ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਉਪਕ੍ਕਮਨਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇਨ ਅਭਿਭੂਤਤ੍ਤਾ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਂ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ

ਉਪਕ੍ਕਮਕਿਰਿਯਾਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾਪਿ ਚੇਤਨਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾ। ਤੇਨੇਵ ''ਅਤ੍ਥੇਸਾ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਚੇਤਨਾ, ਸਾ ਚ ਖੋ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੫) ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਅਯਂ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਰਾ ਜਾਤਾ।

ਅਕਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇਤਿ ''ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਾ ਨ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੂ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਅਕਤੇ। **ਸਿਥਿਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਠਮਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਬਦ੍ਧਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਰਣਵਸੇਨ ਸਿਥਿਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ। **ਦ੍ਵਾਰਂ ਦਦਮਾਨਾ**ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਦਦਮਾਨਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਅਪਰਾਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ"**ਤਿ। ਨਨੁ ਚ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ''ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਙ੍ਖਣਿਕਾਯਪੀ''ਤਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਙ੍ਖਣਿਕਾਯਪੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਉਦਾਯਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਙ੍ਖਣਿਕਾਯ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਆਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਕਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਗਤਿਕਾਵ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮੂਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾ ਹੋਤਿ।

ਮਕ੍ਕਟਿਵਤ੍ਥੁਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਨ੍ਥਤਭਾਣਵਾਰੋ

ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩. ਵੇਸਾਲੀ ਨਿਵਾਸੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਵੇਸਾਲਿਕਾ**ਤਿ ਆਹ **"ਵੇਸਾਲਿਵਾਸਿਨੋ"**ਤਿ। ਵਜ੍ਜੀਸੁ ਜਨਪਦੇ ਵਸਨ੍ਤਾ ਵਜ੍ਜਿਨੋ, ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਪੁਤ੍ਤਕਾ **ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ**ਤਿ ਆਹ **"ਵਜ੍ਜਿਰਟ੍ਠੇ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਕੁਲਾਨਂ ਪੁਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। **ਞਾਤੀਨਂ ਬ੍ਯਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਤੀਨਂ ਵਿਨਾਸੋ। ਸੋ ਪਨ ਞਾਤੀਨਂ ਵਿਨਾਸੋ ਰਾਜਦਣ੍ਡਾਦਿਕਾਰਣੇਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਰਾਜਦਣ੍ਡਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਵਿਪ੍ਪਵਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨਾ"**ਤਿ। ਭੋਗਾਨਂ ਬ੍ਯਸਨਂ ਵਿਨਾਸੋ **ਭੋਗਬ੍ਯਸਨਂ**। ਤਞ੍ਚ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਦਾਸਿਦਾਸਾਦੀਨਂ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਵਤ੍ਥੂਨਂ ਰਾਜਦਣ੍ਡਾਦਿਨਾ ਵਿਨਾਸੋਤਿ ਆਹ **"ਏਸ ਨਯੋ ਦੁਤਿਯਪਦੇਪੀ"**ਤਿ। **ਨ ਬੁਦ੍ਧਂ ਗਰਹਾਮਾ**ਤਿ ''ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧਂ ਨ ਗਰਹਾਮ। **ਨ ਧਮ੍ਮਗਰਹਿਨੋ**ਤਿ ''ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਗਰਹਾਮ। **ਨ ਸਙ੍ਘਗਰਹਿਨੋ**ਤਿ ''ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਙ੍ਘਂ ਨ ਗਰਹਾਮ। **ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਾਰਮ੍ਮਣੇਸੂ**ਤਿ ਦਸ ਕਸਿਣਾ ਦਸ ਅਸੁਭਾ ਦਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਰੁਪ੍ਪਾ ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਆਲੋਕਾਕਾਸਕਸਿਣਦ੍ਵਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਿਭਤ੍ਤਾ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਇਦਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਭਤ੍ਤਾ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਯੋ ਮਹਗ੍ਗਤਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ । **ਤੇਵ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਤੇ ਏਵ ਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ। ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਿਦ੍ਦਾਕਿਲਮਥਵਿਨੋਦਨੋਕਾਸਤ੍ਤਾ ਨ ਗਹਿਤੋਤਿ ਆਹ **"ਪਠਮਯਾਮਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਞ੍ਚਾ"**ਤਿ। ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਬੁਜ੍ਝਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਬੋਧਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਂ। ਉਪਕਾਰਕਤ੍ਤੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੇ ਭਵਾ **ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਾ**ਤਿ ਆਹ **"ਬੋਧਿਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੇ ਭਵਾਨਂ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਕਾਨ"**ਨ੍ਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ, ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਬਲਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ। **"ਗਿਹਿਪਲਿਬੋਧਂ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧਞ੍ਚ ਪਹਾਯਾ"**ਤਿ ਇਮੇਸਂਯੇਵ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਲਿਬੋਧਾਨਂ ਉਪਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਸੁਦੁਕ੍ਕਰਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯੁਤ੍ਤਪਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਯੁਤ੍ਤਾ।

ਆਸਯਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ। ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸੇਵਿਤਮੇਥੁਨਾਨਂ ਤੇਸਂ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ''ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ ਅਸਂਵਾਸੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਮੂਹਨਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਆਹ – **"ਯਦਿ ਹਿ ਭਗਵਾ…ਪੇ॰… ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯਾ"**ਤਿ। ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਪਟਿਸੇਵਿਤਮੇਥੁਨਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਨ ਸਮੂਹਨਤਿ ਨਾਮ। ਨ ਹਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸੇਵਤਿ। ''ਸੋ ਆਗਤੋ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਤਿ ਆਹ **"ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿਯਂ ਪਨ ਠਿਤੋ"**ਤਿਆਦਿ। **ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਵਾ।

ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਨਯਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫. **ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਾਸਨਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਸੁਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੪੪੨) ਏਵਮਾਦਿਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਾਸਨਤੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਞ੍ਚ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਉਗ੍ਗਹੋ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਾਸਨਤੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, **ਭਾਰੁਕਚ੍ਛਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੭੮) ''ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿ ਏਵਮਾਹ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਆਵੁਸੋ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਾਸਨਤੋ ਏਵ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕਾਸੇਸੁਂ। ਤਾਯ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਾ ਥੇਰੋ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿ।

ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਜ੍ਜਤੇ ਅਨੇਨ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਪਦਂ, ਭਗਵਤਾ ਕਣ੍ਠਾਦਿਵਣ੍ਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਆਹਚ੍ਚ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਭਾਸਿਤਂ ਪਦਂ **ਆਹਚ੍ਚਪਦਂ,** ਭਗਵਤੋਯੇਵ ਵਚਨਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਆਹਚ੍ਚਪਦਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤ"**ਨ੍ਤਿ। ''ਇਦਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਦਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਾ 'ਇਦਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ'ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਞ੍ਚੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਤਂ ਵੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੫) ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਂ ਇਧ ''ਰਸੋ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਰਸੋਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮ"**ਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਪ੍ਪਭੁਤਿਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਤੋ ਆਨੀਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਤਨ੍ਤਿ ਇਧ ''ਆਚਰਿਯਵਂਸੋ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਆਹ **"ਆਚਰਿਯਵਂਸੋਤਿ ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ"**ਤਿ।

ਇਧ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਤਤ੍ਤਾ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਸੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਸਕਲੇ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਪਾਲ਼ੀ"**ਤਿ। **ਮਹਾਪਦੇਸਾ**ਤਿ ਮਹਾਓਕਾਸਾ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਯੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤੋ ਵਿਨਯੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਤਿ ਅਸਨ੍ਦੇਹਤੋ। ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਵਾ ਕਾਰਣਾਨਿ **ਮਹਾਪਦੇਸਾ,** ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਾਰਣਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ 'ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ'ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ ਪਾਲ਼ਿਯੇਵ ਮਹਾਪਦੇਸਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਯੇ ਭਗਵਤਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਇਮੇ ਚ ਮਹਾਪਦੇਸਾ ਖਨ੍ਧਕੇ ਆਗਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਧ ਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਿਪਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਤਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾ ਪਕਿਣ੍ਣਕਦੇਸਨਾਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾ, ਸਾ ਪਨ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕੇਹਿ ਪਠਮਂ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਸਙ੍ਗਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾਨੁਰੂਪੇਨੇਵ ਵਾਚਨਾਮਗ੍ਗਂ ਆਰੋਪਿਤਤ੍ਤਾ ''ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸਂਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਂ ਏਤੇਨਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ। ਤੇਨਾਹ – **"ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਨਾਮ… ਪੇ॰… ਅਟ੍ਠਕਥਾਤਨ੍ਤੀ"**ਤਿ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਆਰੁਲ਼੍ਹੋਯੇਵ ਚ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸਂਵਣ੍ਣਨਾਭੂਤੋ ਕਥਾਮਗ੍ਗੋ ਮਹਾਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਆਭਤੋ, ਪਚ੍ਛਾ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯੇਹਿ ਮਹਾਥੇਰੇਹਿ ਸੀਹਲ਼ਭਾਸਾਯ ਠਪਿਤੋ ਨਿਕਾਯਨ੍ਤਰਲਦ੍ਧਿਸਙ੍ਕਰਪਰਿਹਰਣਤ੍ਥਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਕਪ੍ਪੀਯਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਸਾ ਨ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਵਿਸੇਸਤੋ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ ਆਹ **"ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। **ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿਯੇਵ ਅਨੁਗਤਬੁਦ੍ਧਿਯਾ। **ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨਨਯਗ੍ਗਹਣੇਨ।

ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਪਠਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਪਿਚਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਦਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਤਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਅਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ। **ਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਞਾਣੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਸੇਤਬ੍ਬਾ। **ਸਬ੍ਬਦੁਬ੍ਬਲਾ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਯਂ ਪਟਿਭਾਨਭਾਵਤੋ। ਪਮਾਦਪਾਠਵਸੇਨ ਆਚਰਿਯਵਾਦਸ੍ਸ ਕਦਾਚਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇਨ ਅਸਂਸਨ੍ਦਨਾਪਿ ਸਿਯਾ, ਸੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਆਚਰਿਯਵਾਦੋਪਿ…ਪੇ॰… ਸਮੇਨ੍ਤੋ ਏਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ। **ਸਮੇਨ੍ਤਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ, ਏਵਂ ਮਹਾਪਦੇਸਤੋ ਅਤ੍ਥਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤੇਕਦੇਸਤ੍ਤੇਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਯ ''ਇਦਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਦਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹਚ੍ਚਭਾਸਿਤਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ – **"ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਬਲਵਤਰ"**ਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਯਂ। **ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਮਾਣਤ੍ਤਾ

ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕਸਙ੍ਘਸਦਿਸਂ। **ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਠਿਤਕਾਲਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੇਹੇਵ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਧਰਮਾਨਬੁਦ੍ਧਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਸੁਤ੍ਤੇ ਹਿ ਪਟਿਬਾਹਿਤੇ ਬੁਦ੍ਧੋਵ ਪਟਿਬਾਹਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਸਕਵਾਦੀ ਸੁਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੀ**ਤਿ ਸਕਵਾਦੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਤਿ। **ਪਰਵਾਦੀ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਨਿਕਾਯਵਾਦੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਕਾਯੇ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ। **ਖੇਪਂ ਵਾ ਗਰਹਂ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ''ਤਿ ਖੇਪਂ ਵਾ ''ਕਿਮੇਸ ਬਾਲੋ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਗਰਹਂ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ। **ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਵਾਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਨਿਕਾਯੇ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ। **ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਵਾਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸੇਸਵਾਰੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। **ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਵਾਦੀ। **ਪਰੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਨਿਕਾਯਵਾਦੀ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਨਨੁ ਚ ''ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਬਲਵਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਧ ਪਨ ''ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਸੁਤ੍ਤੰ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਨਾਯਂ ਵਿਰੋਧੋ। ''ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਬਲਵਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਇਦਂ ਸਕਮਤੇਯੇਵ ਸੁਤ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਸਕਮਤਿਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਸਬ੍ਬਦੁਬ੍ਬਲਾ, ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਤੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਬਲਵਤਰੋ, ਆਚਰਿਯਵਾਦਤੋ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਬਲਵਤਰਂ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਬਲਵਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਧ ਪਨ ਪਰਵਾਦਿਨਾ ਆਨੀਤਂ ਅਞ੍ਞਨਿਕਾਯੇ ਸੁਤ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਸੁਤ੍ਤੰ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਵਾਦਿਨਾ ਆਨੀਤਂ ਸੁਤ੍ਤਾਦਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਆਚਰਿਯਵਾਦਅਤ੍ਤਨੋਮਤੀਸੁ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮੇਨ੍ਤੰਯੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਨਯੋ ਇਧ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਨ ਕੋਚਿ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਵਿਰੋਧੋ।

ਬਾਹਿਰਕਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਅਨਾਰੁਲ੍ਹਗੁਲ੍ਹਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਾਦੀਨਿ ਮਹਾਸਙ੍ਘਿਕਨਿਕਾਯਵਾਸੀਨਂ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਵੇਦਲ੍ਲਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗੁਲ੍ਹਉਮ੍ਮਗ੍ਗਾਦਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਂ ਗਾਰਯ੍ਹਸੁਤ੍ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਮੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਞ੍ਞਨਿਕਾਯਤੋ ਆਨੀਤਸੁਤ੍ਤਤੋਪਿ ਸਕਨਿਕਾਯੇ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯੇਵ ਬਲਵਤਰਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਕਵਾਦੀ ਸੁਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰਵਾਦੀਪਿ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿਏਵਮਾਦਿਨਾ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਾਰੋ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤੇਯੇਵ ਓਤਾਰਣਂ ਭਿਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਚ ਸਕ੍ਕਾ ਯੋਜੇਤੁਨ੍ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸਕਵਾਦੀਪਰਵਾਦੀਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਾਦਿਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਿਵਾਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਅਥ ਪਨਾਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਚ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਵਾਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਚ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪਰੋ ਕਾਰਣਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਪਰਵਾਦੀ ਕਾਰਣਂ ਨ ਲਭਤਿ। **ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਬਹੁਂ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਵਾਦੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਬਹੁਂ ਕਾਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਞ੍ਚ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਾਧੂਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਕਾਯੇ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਸਕਵਾਦਿਨਾ ਪਰਵਾਦੀਵਚਨੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਚ੍ਛਾਯਾ ਦਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਕਵਾਦੀਪਰਵਾਦੀਨਂ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਸਾਧਕਂ ਕਾਰਣਪਤਿਰੂਪਕਂ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਦਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਚ੍ਛਾਯਾ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ''ਅਕਪ੍ਪਿਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਵਿਨਯਞ੍ਹਿ ਪਤ੍ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ। ''ਵਿਨਯਂ ਪਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪਾਕਟਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਿਚਾਰਣਮਾਗਮ੍ਮਾ**"ਤਿ। **ਰੁਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਦੁਬ੍ਬਿਞ੍ਞੇਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵੇ ਸਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਗਹਣਂ ਰੁਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਗਹਣਂ **ਗਾਲ੍ਹਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ**। ਅਪਰਾਪਰਂ ਪਵਤ੍ਤਕਪ੍ਪਿਯਗਹਣ**ਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ,** ਗਰੁਕਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਬਹੂਹਿ ਸੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਾਰਣੇਹੀਤਿ ਬਹੂਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚੇਵ ਤਤੋ ਆਨੀਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਾਰਣੇਹਿ ਚ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਵਾਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਨਿਗਮੇਨ੍ਤੋ **"ਏਵ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯੋ**ਤਿ ਸਕਵਾਦੀਪਰਵਾਦੀਸੁ ਯੋ ਕੋਚਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਸਕਵਾਦੀਸੁਯੇਵ ਯੋ ਕੋਚਿ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ''ਅਥ ਪਨਾਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਭੋਪਿ ਸਕਵਾਦਿਨੋਯੇਵ ਸਿਯੁਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ''ਏਵ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤਿਰੇਕਕਾਰਣਂ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਪੁਰਿਮਂ ਪੁਰਿਮਂ ਅਤਿਰੇਕਕਾਰਣਂ ਨਾਮ, ਯੋ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਬਹੁਤਰਂ ਕਾਰਣਂ ਲਭਤਿ, ਸੋ ਅਤਿਰੇਕਕਾਰਣਂ ਲਭਤਿ ਨਾਮ।

ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਵਤ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ, ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਸੀਲੇਨਾਤਿ ਵਾ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਵਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ। ਵਾਚਾਯ ਉਗ੍ਗਤਂ **ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਂ,** ਵਚਸਾ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸੁਤ੍ਤਤੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣਂ **"ਪਾਲ਼ਿਤੋ**"ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਸਕਲਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਪਾਲ਼ਿਤੋ**ਤਿ ਤਦਤ੍ਥਦੀਪਿਕਾ ਅਞ੍ਞਾਯੇਵ ਪਾਲ਼ਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਵਰਣਂ **"ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤੋ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਤੋ ਚਾ**"ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਪਕਾਸਨਤੋ **ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਸੁਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਥੇਰਵਾਦੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸਙ੍ਘਭੇਦਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਪਵਤ੍ਤਕਲਹਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ **ਸਙ੍ਘਰਾਜੀ**ਤਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕੋ**ਤਿ ਅਣੁਮਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਵਜ੍ਜੇਸੁ ਭਯਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ। **ਤਨ੍ਤਿਂ ਅਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਂ ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਕਤ੍ਵਾ। **ਅਵੋਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ।

ਵਿਤ੍ਥੁਨਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਤ੍ਥੁਨਤਿ। **ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਪਤਿ। **ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਯਂ ਯਂ ਪਰੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤੀ**"ਤਿ। **ਪਰਵਾਦਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ''ਉਚ੍ਛੁਮ੍ਹਿ ਕਸਟਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ, ਰਸੋ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੋ, ਤਦੁਭਯਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੋ ਚ ਉਚ੍ਛੁ ਨਾਮ ਵਿਸੁਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਚ੍ਛੁਪਿ ਵਿਕਾਲੇ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਰਵਾਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਏਕੇਕਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਲਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਯਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ। **ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਪਰਿਯਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ।

ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪਰਮ੍ਪਰਾ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਯਥਾ ਆਚਰਿਯੋ ਚ ਆਚਰਿਯਾਚਰਿਯੋ ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਞ੍ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਞਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੋ**ਤਿ ''ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬਵਚਨਂ, ਇਦਂ ਪਰਵਚਨਂ, ਅਯਮਨੁਸਨ੍ਧੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੋ। **ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ **ਥੇਰਵਾਦਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ, ਥੇਰਪਟਿਪਾਟਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਪਰਿਵਟ੍ਟਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਰਮ੍ਪਰਾ।

ਇਮੇਹਿ ਚ ਪਨ ਤੀਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇਹੀਤਿ ''ਸੁਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਸ੍ਵਾਗਤਂ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤੀਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਠਮੇਨ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਉਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਅਚਲਤਾ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਤਿਯੇਨ ਯਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਆਚਰਿਯਵਚਨੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਨਾਸਙ੍ਖਾਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਙ੍ਖਾਤੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਓਤਿਣ੍ਣੇ, ਓਸਟੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ **"ਚੋਦਕੇਨ ਚ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ**"ਤਿ ਆਹ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਚੋਦਕੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ''ਤਿ ਏਵਂ ਯੋਜੇਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਚੋਦਕੇਨ ਚ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਚ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ''ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਯੋਜੇਨ੍ਤਿ। ''ਚੋਦਕੇਨ ਚ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ''ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਪਨ ਯੋਜਨਾ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਵਤ੍ਥੁ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਂ। ''ਤਿਣੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ...ਪੇ॰... ਯੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੧੭) ਹਿ ਇਦਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਮਾਤਿਕਾਯ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤਾ **"ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਾਲੇ ਵਿਕਾਲਸਞ੍ਞੀ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ, ਕਾਲੇ ਵੇਮਤਿਕੋ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ੨੫੦) ਆਗਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਰੇਸੂ**ਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਂ ਅਨ੍ਤੋਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਰੇ।

ਸੁਖੁਮਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਸਭਾਵਸ੍ਸ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਘਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਚਿਤ੍ਤਲਹੁਕਾ**"ਤਿ। ਚਿਤ੍ਤੰ ਲਹੁ ਸੀਘਪਰਿਵਤ੍ਤਿ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਚਿਤ੍ਤਲਹੁਕਾ। ਤੇ**ਤਿ ਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ। **ਤਂਵਤ੍ਥੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾ ਵਤ੍ਥੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਰਣਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ ਤਂਵਤ੍ਥੁਕਂ। **ਸੀਲਾਨਿ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਂਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਂ ਅਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਸੀਲਾਨਿ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ। ਪਾਕਟਭਾਵਤੋ ਸੁਖਵਲ੍ਞ੍ਜਨਤਾਯ ਚ **"ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਂ ਤਾਵ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤਪਰਿਚਯੇਨ ਤਦੇਵ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਘਟਯਤੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਖਣ੍ਡਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਲਮ੍ਬਨਭਾਵੇਨ ਚਿਰਕਾਲਂ ਘਟਯਤਿ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਾਕਟਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੋ ਚੇ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਾਕਟਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਕਤਪਾਰਾਜਿਕਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਸਤਿਪਿ ਅਸਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਤੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਘਟਯਤੀ**"ਤਿਆਦਿ। **ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਚੇਤਂ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਅਤ੍ਤਾ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਦੇਵਤਾ ਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾਹਿ ਅਞ੍ਞਾ ਪਰਚਿਤ੍ਤਵਿਦੁਨਿਯੋ ਦੇਵਤਾ ਚ ਜਾਨਨ੍ਤਿ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਨਯਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਵਿਨਯਧਰਸ੍ਸ ਚ ਲਕ੍ਖਣਾਦਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ।

ਭਿਕ੍ਖੁਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ-ਸਦ੍ਦਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਯਮੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਦੀਪਕਂ ਯੋ-ਸਦ੍ਦਮੇਵ ਆਹ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਯੋ-ਸਦ੍ਦੇ। ਪਨ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯੋ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **"ਯੋ ਕੋਚੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ**"ਤਿ ਆਹ। **ਯੋ ਕੋਚਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਯੋ ਵਾ ਸੋ ਵਾ ਯੋ ਕੋਚੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਵਾਸਧੁਰਯੁਤ੍ਤੋ** ਵਾਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਯੁਤ੍ਤੋ ਵਾ। **ਸੀਲੇਸੂ**ਤਿ ਪਕਤੀਸੁ।

ਭਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਯਾਚਤਿ। **ਲਭਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਲਭਨ੍ਤੋ** ਵਾਤਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖਤਿ ਭਿਕ੍ਖਂ ਏਸਤਿ ਗਵੇਸਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਲਭਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਤਥਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਰਿਯਾਯ ਯਾਚਨਾਯਾ**ਤਿ ''ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਰਿਯਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਏਸਾ ਅਰਿਯਾਨ ਯਾਚਨਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਅਰਿਯਯਾਚਨਾਯ, ਨ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਵਣਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨਂ ਵਿਯ ''ਦੇਹਿ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਯਾਚਨਾਯ। **ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਞ੍ਛਾਚਰਿਯਂ। **ਅਜ੍ਝੁਪਗਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ। **ਕਾਜਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਜੇਹਿ ਆਨੀਤਂ ਭਤ੍ਤਂ। **ਅਗ੍ਘਫਸ੍ਸਵਣ੍ਣਭੇਦੇਨਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਘਾਦੀਨਂ ਪੁਰਿਮਪਕਤਿਵਿਜਹੇਨ। ਪੁਰਿਮਪਕਤਿਵਿਜਹਨਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਭੇਦੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਸਭਾਵਂ **ਮਲਂ**, ਤਥਾ ਅਪਨੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਸਭਾਵਾ **ਜਲ੍ਲਿਕਾ**। **ਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨਂ ਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਨਿਰੁਲ੍ਹਤ੍ਤਾ ਕਤਂ।

ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਦਾਨੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਯੋ ਹਿ ਚੀਵਰਾਦਿਕੇ ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮੇਵ ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਿਅਰਿਯਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਦਾਨਂ ਅਨਾਗਤੇ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਸਤਿ ਅਧਿਕਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੇ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਰਿਕ੍ਖਾਰਲਾਭਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਘੋਸ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਘੋਸਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਘੋਸਸਦਿਸਂ ਵਾ ਘੋਸਂ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ। ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਭਣ੍ਡੂ**ਤਿ ਮੁਣ੍ਡੋ। **ਵਾਸੀ**ਤਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਚ੍ਛੇਦਨਵਾਸਿ। **ਬਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ। ਯੁਤ੍ਤੋ ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਯੁਤ੍ਤਯੋਗੋ**, ਤਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਯੋਗਸ੍ਸ, ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਂ **"ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਬੁਦ੍ਧੋਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਚਰਿਯੋ ਚ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਬੁਦ੍ਧਾਚਰਿਯਕੋ**। ਪਠਮਬੋਧਿਯਮ੍ਪਿ ਪਠਮਕਾਲੇਯੇਵ ਸੇਸਉਪਸਮ੍ਪਦਾਨਂ ਅਭਾਵੋਤਿ ਆਹ **"ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ**"ਤਿ। **ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਤ੍ਥੇਰਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਤ੍ਥੇਰਾ ਪਞ੍ਚ। **ਤੀਣਿ ਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਸਤਾਨਿ, ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਸੁਖਤ੍ਥਂ ਵਚਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ ਕਤੋ। **ਏਕੋ ਚ ਥੇਰੋ**ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਪਾਲ਼ਿਯਂ।

ਵੇਲ਼ੁਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਯੇਵ ਭਗਵਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਿਗਾਵੁਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਏਕਕੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਮਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵਕਤ੍ਤਂ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਮਹਤ੍ਤਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਂ ਦੀਪੇਤੁਂ ਯਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਜਾਨਂਯੇਵ ''ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਚੇਤਸਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਸਾਵਕੋ ਏਵਰੂਪਂ ਪਰਮਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਟਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲਪਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਗੀਵਤੋ ਮੁਦ੍ਧਾਪਿ ਵਿਪਤੇਯ੍ਯ, ਸਤ੍ਤਧਾ ਵਾ ਫਲੇਯ੍ਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਯੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਚੇਤਸਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਾਵਕਂ ਅਜਾਨਂਯੇਵ ਵਦੇਯ੍ਯ 'ਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ, ਅਪਸ੍ਸਂਯੇਵ ਵਦੇਯ੍ਯ 'ਪਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ, ਮੁਦ੍ਧਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਤੇਯ੍ਯ, ਸਤ੍ਤਧਾ ਵਾ ਫਲੇਯ੍ਯ, ਅਹਂ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਜਾਨਂਯੇਵ ਵਦਾਮਿ 'ਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ, ਪਸ੍ਸਂਯੇਵ ਵਦਾਮਿ 'ਪਸ੍ਸਾਮੀ''' (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫੪) ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਮਦਮਾਨਮਦਰੂਪਮਦਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਥਂ ਤੀਹਿ ਓਵਾਦੇਹਿ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਂ ਓਵਦਨ੍ਤੋ **"ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤੇ ਕਸ੍ਸਪਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੧੫੪) **ਤਸ੍ਮਾਤਿਹਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਇਚ੍ਚੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਅਹਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ''ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਏਵ ਚ ''ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਿ**-ਕਾਰ **ਹ**-ਕਾਰਾ ਨਿਪਾਤਾ। **ਇਹਾ**ਤਿ ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ, **ਤ**-ਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਆਗਤੋ। **ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਕਾਰੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਿਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਬਹਲਂ ਮਹਨ੍ਤਂ। **ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਹਿਰੀ ਚ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਞ੍ਚ। **ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਤੋ ਪਠਮਤਰਮੇਵ ਉਪਟ੍ਠਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਸਤਿ ਤੇਸਂ ਪੁਰਤੋ ਅਸ੍ਸ ਸਗਾਰਵਸਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸਵਤਾ ਸਣ੍ਠਾਤਿ। ਯੋ ਚ ਥੇਰਾਦੀਸੁ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਥੇਰਾਦਯੋਪਿ ਤਂ ਸਹਿਰਿਕਾ ਸਓਤ੍ਤਪ੍ਪਾ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਆਨਿਸਂਸੋ। **ਕੁਸਲੂਪਸਂਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਅਨਵਜ੍ਜਧਮ੍ਮਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਤੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਟ੍ਟਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਤਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ''ਏਸ ਮਯ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਅਟ੍ਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਮਨਸਿ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਸਬ੍ਬਚੇਤਸਾ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਥੋਕਮ੍ਪਿ ਬਹਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਓਹਿਤਸੋਤੋ**ਤਿ ਠਪਿਤਸੋਤੋ, ਧਮ੍ਮੇ ਨਿਹਿਤਸੋਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਣਸੋਤਞ੍ਚ ਪਸਾਦਸੋਤਞ੍ਚ ਓਦਹਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਦੇਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਮੇਵ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਾਤਸਹਗਤਾ ਚ ਮੇ ਕਾਯਗਤਾਸਤੀ**ਤਿ ਅਸੁਭੇਸੁ ਚੇਵ ਆਨਾਪਾਨੇ ਚ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਸੁਖਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿ। ਯੋ ਚ ਪਨਾਯਂ ਤਿਵਿਧੋ ਓਵਾਦੋ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਯਮੇਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਅਹੋਸਿ।

ਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣਂ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾ। ਸਞ੍ਞਾਸੀਸੇਨ ਹੇਤ੍ਥ ਞਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਦੇਵ ਚ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਪਟਿਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ **"ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਸਞ੍ਞਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੋਪਾਕਸਾਮਣੇਰੋ ਭਗਵਤਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਏਤੇ ਦ੍ਵੇ ਰੂਪਾਵਚਰਭਾਵੇਨ ਏਕਤ੍ਥਾ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮੇਵ ਨਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਰਾਧਿਤਚਿਤ੍ਤੋ। ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਉਪਰਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਸਯਮੇਵ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬਹੂਨਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਆਦੀਨਂ ਅਵਿਹਤਤ੍ਤਾ ਜਨੇਤਿ, ਤਾਹਿ ਵਾ ਜਨਿਤੋਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ, ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਚ ਸੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਚਾਤਿ ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ, ਸੋ ਆਦਿ ਯੇਸਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨਂ ਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦਯੋ। ਕਲ੍ਯਾਣਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਨ੍ਧਪੁਥੁਜ੍ਜਨਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਦ੍ਵਿਧਾ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਅਨ੍ਧਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਦੁਵੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਅਨ੍ਧੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਏਕੋ, ਕਲ੍ਯਾਣੇਕੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੭; ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੨; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੬੧; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੫੧)।

ਭਦ੍ਰਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਭਦ੍ਰਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸੀਲੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ। **ਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਪਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਞਾਣਂ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰਿਯਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਵਿਧਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ। ਯਥਾਸਮ੍ਭਵੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਹਿ ਸੀਲਾਦਯੋ ਤਯੋ ਏਵ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ, ਅਰਿਯਾਨਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸੀਲਾਦਯੋ। ਸਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿਪਿ ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦਯੋਵ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ **"ਤੇਹਿਯੇਵ ਸੀਲਸਾਰਾਦੀਹੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਅਥ ਵਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਸਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮਾਤਿ ਆਹ **"ਵਿਗਤਕਿਲੇਸਫੇਗ੍ਗੁਭਾਵਤੋ ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ।

ਯੋਪਿ ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਾਯ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਜਾਗਰਿਯਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬਰਤ੍ਤਾਪਰਰਤ੍ਤਂ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ''ਅਜ੍ਜ ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਅਧਿਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਸੋਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਸੇਖੋਤਿ ਆਹ **"ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿ**"ਨ੍ਤਿ। **ਸਤ੍ਤ ਅਰਿਯਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਟ੍ਠਾ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਚ ਤਯੋ ਫਲਟ੍ਠਾਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਅਰਿਯਾ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਅਧਿਸੀਲਾਦਿਕਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਜਾਤੋਤਿ ਵਾ **ਸੇਖੋ**। ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੋ ਹਿ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜਾਯਮਾਨੋ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਜਾਯਤਿ, ਨ ਯੋਨਿਯਂ। ਸਿਕ੍ਖਨਸੀਲੋਤਿ ਵਾ **ਸੇਖੋ**, ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾਯ ਵਾ ਕਥਾਯ ਸੇਖਸ੍ਸ ਅਯਨ੍ਤਿ ਅਨਞ੍ਞਸਾਧਾਰਣਾ ਮਗ੍ਗਫਲਤ੍ਤਯਧਮ੍ਮਾ ਸੇਖਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਅਸੇਖੋ**ਤਿ ਚ

ਯਤ੍ਥ ਸੇਖਭਾਵ◌ਾਸਙ੍ਕਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥਾਯੰ ਪਟਿਸੇਧੋਤਿ ਲੋਕਿਯਨਿਬ੍ਬਾਨੇਸੁ ਅਸੇਖਭਾਵ◌ਾਨਾਪਤ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਪਕ੍ਖਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵ◌ਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣਭਾਵ◌ਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪਗਮਨਤੋ ਏਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਵ◌ਤ੍ਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਅਟ੍ਠਸੁਪਿ ਮਗ੍ਗਫਲੇਸੁ ਵ◌ਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਤੁਮਗ੍ਗਹੇਟ੍ਠਿਮਫਲਤ੍ਤਯਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਵ◌ਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਮਙ੍ਗੀਪਿ ਤਾਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਜਾਤੋਤਿ ਤੰਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਅਰਹਤੋ ਇਤਰੇਸੰ ਵ◌ਿਯ ਸੇਖਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਸੇਖਸ੍ਸ ਅਯਨ੍ਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਸੀਲੰ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਚ ਸੇਖੋਤਿ ਵ◌ਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾਤਿ ਤੰ ਨਿਵ◌ਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ''ਅਸੇਖੋ''ਤਿ ਯਥਾਵ◌ੁਤ੍ਤਸੇਖਭਾਵ◌ਪਟਿਸੇਧੋ ਕਤੋ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇਹਿ ਪਵ◌ਤ੍ਤਮਾਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਸਿਕ੍ਖਾਕਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਕਿਚ੍ਚੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਵ◌ਲੰ ਸਿਕ੍ਖਾਫਲਭਾਵ◌ੇਨੇਵ◌ ਪਵ◌ਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾ ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਵ◌ਚਨੰ ਅਰਹਨ੍ਤਿ, ਨਾਪਿ ਤੰਸਮਙ੍ਗੀ ਸੇਖਵ◌ਚਨੰ, ਨ ਚ ਸਿਕ੍ਖਨਸੀਲੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਜਾਤੋਤਿ ਚ ਵ◌ਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਅਰਹਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਫਲੇਸੁ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨਾਦੀਨੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭਾਵ◌ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਕਿਚ੍ਚੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਵ◌ਚਨੰ ਅਰਹਨ੍ਤਿ, ਤੰਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਚ ਸੇਖਵ◌ਚਨੰ ਸਿਕ੍ਖਨਸੀਲਾ, ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਜਾਤਾਤਿ ਚ ਵ◌ਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਅਰਹਨ੍ਤਿ ''ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ ਸੇਖਾ''ਤਿ ਅਪਰਿਯੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਨੰ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ, ''ਨ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਸੇਖੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਯੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਰਹਿਤੋਤਿ ਆਹ – **"ਸੇਕ੍ਖਧਮ੍ਮੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ...ਪੇ॰... ਖੀਣਾਸਵ◌ੋ ਅਸੇਖੋਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤੀ"**ਤਿ। ਵ◌ੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖੋ ਵ◌ਾ ਅਸੇਖੋਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਸੇਖਧਮ੍ਮੇਸੁ ਏਵ◌ ਠਿਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਅਸੇਖਭਾਵ◌ਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਧਮ੍ਮਾ ਵ◌ੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਚ ਯਥਾਵ◌ੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਥੇਹਿ ਸੇਖਾਤਿ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤੰਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਸੇਖਭਾਵ◌ੋ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿ? ਨ, ਤੰਸਦਿਸੇਸੁ ਤਬ੍ਬੋਹਾਰਤੋ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਤੋ ਹਿ ਨਿਨ੍ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੰ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾਕਿਚ੍ਚਕਰਣੰ ਵ◌ਿਪਾਕਭਾਵ◌ਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਏਵ◌ ਸੇਖਾ ਅਗ੍ਗਫਲਧਮ੍ਮਭਾਵ◌ੰ ਆਪਨ੍ਨਾਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵ◌ਤ੍ਤੁੰ। ਕੁਸਲਸੁਖਤੋ ਚ ਵ◌ਿਪਾਕਸੁਖੰ ਸਨ੍ਤਤਰਤਾਯ ਪਣੀਤਤਰਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਚ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਤੰਸਮਙ੍ਗੀ ਅਸੇਖੋਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ। ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ **"ਪਞ੍ਚਵ◌ਗ੍ਗਕਰਣੀਯੇ"**ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਵ◌ਗ੍ਗੋ ਸਮੂਹੋਤਿ ਪਞ੍ਚਵ◌ਗ੍ਗੋ, ਪਞ੍ਚਪਰਿਮਾਣਯੁਤ੍ਤੋ ਵ◌ਾ ਵ◌ਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਵ◌ਗ੍ਗੋ, ਤੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਮ੍ਮੰ **ਪਞ੍ਚਵ◌ਗ੍ਗਕਰਣੀਯੰ। ਯਾਵ◌ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ। **ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਾਰਹਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਅਨਾਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਚ। ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਵ◌ਗ੍ਗਕਰਣੀਯਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚੇਵ◌ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਕੇਹਿਪਿ ਕਮ੍ਮਸਿਦ੍ਧਿਤੋ, ਇਤਰੇ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। **ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਞਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨੰ ਪਨ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਾਨੰ ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਭੇਦਾਭਾਵ◌ਤੋ ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਭਿਨ੍ਨਾ ਞਤ੍ਤਿ ਤਾਸੰ ਚਤੁਤ੍ਥਾਤਿ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ''ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ। ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨੁਰੂਪਮੇਵ◌ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ **"ਤੀਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਾਹਿ ਏਕਾਯ ਚ ਞਤ੍ਤਿਯਾ"**ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਵ◌ਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਪਨ ''ਏਕਾਯ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਤੀਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਾਹੀ''ਤਿ ਵ◌ਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। **ਵ◌ਤ੍ਥੁਞਤ੍ਤਿਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਸੀਮਾਪਰਿਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵ◌ਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਸੋ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਊਨਵ◌ੀਸਤਿਵ◌ਸ੍ਸੰ ਅਨ੍ਤਿਮਵ◌ਤ੍ਥੁੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬੰ ਪਣ੍ਡਕਾਦਯੋ ਚ ਏਕਾਦਸ ਅਭਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲੇ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਊਨਵ◌ੀਸਤਿਵ◌ਸ੍ਸਾਦਯੋ ਹਿ ਤੇਰਸ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਵ◌ਤ੍ਥੁ, ਇਮੇ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੇ ਸਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮੰ **ਵ◌ਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਵ◌ਤ੍ਥੁਸਙ੍ਘਪੁਗ੍ਗਲਞਤ੍ਤੀਨੰ ਅਪਰਾਮਸਨਾਨਿ ਪਚ੍ਛਾ ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਪਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮੇ ਤਾਵ◌ ਪਞ੍ਚ ਞਤ੍ਤਿਦੋਸਾ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਯੰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ''ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਕਿਤ੍ਤਨੰ **ਵ◌ਤ੍ਥੁਅਪਰਾਮਸਨੰ** ਨਾਮ। ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵ◌ਤ੍ਵ◌ਾ ''ਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਅਭਣਨੰ **ਸਙ੍ਘਅਪਰਾਮਸਨੰ** ਨਾਮ। ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪੇਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਅਕਿਤ੍ਤਨੰ **ਪੁਗ੍ਗਲਅਪਰਾਮਸਨੰ** ਨਾਮ। ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਚ੍ਚਾਰਣੰ **ਞਤ੍ਤਿਅਪਰਾਮਸਨੰ** ਨਾਮ। ਪਠਮੰ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ''ਏਸਾ ਞਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵ◌ਤ੍ਵ◌ਾ ''ਖਮਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵ◌ੰ ਞਤ੍ਤਿਕਿਤ੍ਤਨੰ **ਪਚ੍ਛਾ ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਪਨੰ** ਨਾਮ। ਇਤਿ ਇਮੇਹਿ ਦੋਸੇਹਿ ਵ◌ਿਮੁਤ੍ਤਾਯ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ **ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ** ਨਾਮ।

ਵ◌ਤ੍ਥੁਸਙ੍ਘਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਪਰਾਮਸਨਾਨਿ ਸਾਵ◌ਨਾਯ ਹਾਪਨੰ ਅਕਾਲੇ ਸਾਵ◌ਨਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਦੋਸਾ। ਤਤ੍ਥ **ਵ◌ਤ੍ਥਾਦੀਨੰ** ਅਪਰਾਮਸਨਾਨਿ ਞਤ੍ਤਿਯੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਨੇਵ◌। ਤੀਸੁ ਪਨ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਾਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਏਤੇਸੰ ਅਪਰਾਮਸਨੰ ਅਪਰਾਮਸਨਮੇਵ◌, ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਪਨ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚੰ ਅਵ◌ਤ੍ਵ◌ਾ ਚਤੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਞਤ੍ਤਿਕਿਤ੍ਤਨਮੇਵ◌। ਅਥ ਵ◌ਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਕ੍ਖਰਸ੍ਸ ਵ◌ਾ ਪਦਸ੍ਸ ਵ◌ਾ ਅਨੁਚ੍ਚਾਰਣੰ ਵ◌ਾ ਦੁਰੁਚ੍ਚਾਰਣੰ ਵ◌ਾ **ਸਾਵ◌ਨਾਯ ਹਾਪਨੰ** ਨਾਮ। ਸਾਵ◌ਨਾਯ ਅਨੋਕਾਸੇ ਪਠਮੰ ਞਤ੍ਤਿੰ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਕਰਣੰ **ਅਕਾਲੇ ਸਾਵ◌ਨੰ** ਨਾਮ। ਇਤਿ ਇਮੇਹਿ ਦੋਸੇਹਿ ਵ◌ਿਮੁਤ੍ਤਾਯ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਾਯ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ **ਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ** ਨਾਮ।

ਵ◌ਿਪਤ੍ਤਿਸੀਮਾਲਕ੍ਖਣੰ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਪਨ ਸੀਮਾਯ ਕਤੰ **ਸੀਮਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ** ਨਾਮ। ਯਾਵ◌ਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੰ ਅਨਾਗਮਨੰ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨੰ ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਨਾਹਰਣੰ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾਨੰ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਪਨ ਤਯੋ ਪਰਿਸਦੋਸਾ, ਤੇਹਿ ਵ◌ਿਮੁਤ੍ਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਕਤੰ **ਪਰਿਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ** ਨਾਮ।

ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਵ◌ਾਚਾਸਙ੍ਖਾਤੰ ਭਗਵ◌ਤੋ ਵ◌ਚਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਕਰਣਸ੍ਸ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਠਾਨੰ, ਯਥਾ ਚ ਤੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਭਗਵ◌ਤਾ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠੰ, ਤਥਾ ਕਤਤ੍ਤਾ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵ◌ਿਕੰ ਯਥਾਵ◌ੁਤ੍ਤੰ ਅਨੂਨੰ ਞਤ੍ਤਿਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨੰ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚ ਅਵ◌ੁਤ੍ਤੰ **ਠਾਨਾਰਹੰ**। ਯਥਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਹਿ ਭਗਵ◌ਤਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਤਥਾ ਅਕਤੇ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਨ ਤੰ ਠਾਨਾਰਹੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਕਾਰਣਾਰਹੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾਰਹੇਨਾ"**ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਞਤ੍ਤਿਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ''ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਰਿਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਕਥਿਤਾਵ◌। ''ਅਕੁਪ੍ਪੇਨਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਰਿਸੇਸਤੋ ਵ◌ਤ੍ਥੁਸੀਮਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਪਨ ਅਕੁਪ੍ਪਲਕ੍ਖਣੰ ਏਕਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਕੁਪ੍ਪੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ''ਵ◌ਤ੍ਥੁਞਤ੍ਤਿਅਨੁਸ੍ਸਾਵ◌ਨਸੀਮਾਪਰਿਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਕੋਪੇਤਬ੍ਬਤੰ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਤੰ ਉਪਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਠਾਨਾਰਹੇਨਾਤਿਏਤ੍ਥ 'ਨ ਹਤ੍ਥਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ'ਤਿਆਦਿ (ਮਹਾਵ◌॰ ੧੧੯) ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੰ ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਦਨ੍ਤਿ।

''ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਧਿਕਾਰੇ ਪਸਙ੍ਗਤੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਯੰ ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣੰ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਪਞ੍ਚਿਤੰ, ਤੰ ਯਥਾਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ◌ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ ਇਧ ਤਸ੍ਸ ਅਵ◌ਚਨੇ ਤਤ੍ਥ ਵ◌ਚਨੇ ਚ ਪਯੋਜਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵ◌ਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਟ੍ਠਸੁ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਸੁ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਸਰਣਗਮਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਓਵ◌ਾਦਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾਤਿ ਇਮਾਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਲੋਕਵ◌ਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਅਭਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਦੂਤੇਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਅਟ੍ਠਵ◌ਾਚਿਕੂਪਸਮ੍ਪਦਾਤਿ ਇਮਾਸਞ੍ਚ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰਯੇਵ◌ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨੇਵ◌ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਗਹਿਤੋਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਅਨ੍ਤਿਮਭਵ◌ਿਕਾਨੰਯੇਵ◌, ਸਰਣਗਮਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨੰ, ਓਵ◌ਾਦਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸੋਪਾਕਾਨੰ, ਨ ਚ ਤੇ ਭਬ੍ਬਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਲੋਕਵ◌ਜ੍ਜੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ, ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰਯੇਵ◌ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਅਯਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਵ◌ ਗਹਿਤੋਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਜ੍ਜੇਸੁ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਸਙ੍ਗਹੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਹਿ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਜ੍ਜੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯੇਵ◌। ਯਦਿ ਏਵ◌ੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਜ੍ਜੇਸੁਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ''ਅਯੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨੇਵ◌ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਸ੍ਮਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਾਰਹਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ ਚ। ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾਦਯੋ ਹਿ ਨ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਾਰਹਾ ਅਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਾ ਚ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਸੁ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਦੂਤੇਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਅਟ੍ਠਵ◌ਾਚਿਕੂਪਸਮ੍ਪਦਾਤਿ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋਯੇਵ◌ ਥਾਵ◌ਰਾ, ਸੇਸਾ ਬੁਦ੍ਧੇ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ◌ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇਨੇਵ◌ ਚ **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵ◌ਿਭਙ੍ਗੇ**ਪਿ (ਪਾਚਿ॰ ੬੫੮) ''ਤਤ੍ਰ ਯਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੇਨ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਕੁਪ੍ਪੇਨ ਠਾਨਾਰਹੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਅਯੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ''ਤਿ ਦੂਤੇਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਟ੍ਠਵ◌ਾਚਿਕੂਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਨੋਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੇਨ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨੇਵ◌ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਭਾਵ◌ਤੋ ਅਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ। ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਹਿ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਏਵ◌ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਾਰਹੰ ਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਾਯ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੂਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਮੇਵ◌ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਯਦਿ ਏਵ◌ੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵ◌ਜ੍ਜੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਚ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹੋ ਕਥੰ ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ? ਅਤ੍ਥਤੋ ਆਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਦ੍ਵ◌ੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਭਬ੍ਬਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ

ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ, ਦ੍ਵੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਭਬ੍ਬਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚਾ’’ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੨) ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਦਯੋਪਿ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੰ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਆਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਾਰੋ। ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾ **ਕੇਨਚਿ** ਪਪਞ੍ਚਿਤੰ, ਨ ਤੰ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬੰ।

ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾਤਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨਵਸੇਨ। **ਅਭਿਲਾਪਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ। **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ। **ਗੁਣਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਸੀਲਾਦਿਤੰਤੰਗੁਣਯੋਗਤੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਭਿਨ੍ਨਤਿ ਪਾਪਕੇ ਅਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਨਿਬ੍ਬਚਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਭਿਕ੍ਖੁਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਆਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ। **ਉਤ੍ਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠੰ। ਅਧਿਸੀਲਾਦੀਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਸੀਲਾਦੀਹਿਪਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਯਥਾ ਹਿ ਓਮਕਤਰਪ੍ਪਮਾਣੰ ਛਤ੍ਤੰ ਵਾ ਧਜੰ ਵਾ ਉਪਾਦਾਯ ਅਤਿਰੇਕਪ੍ਪਮਾਣੰ ‘‘ਅਤਿਛਤ੍ਤੰ ਅਤਿਧਜੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ‘‘ਅਨੁਕ੍ਕਟ੍ਠਸੀਲੰ ਉਪਾਦਾਯ ਅਧਿਸੀਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਤਥਾ ਅਨੁਕ੍ਕਟ੍ਠੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਯ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਮਨਸਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਦਿੰ ਸਰੂਪਤੋ ਵਿਭਾਵੇਤੁਕਾਮੋ **‘‘ਕਤਮੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੀਲ’’**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸੀਲੰ ਦਸਙ੍ਗਸੀਲੇਸ੍ਵੇਵ ਅਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ **‘‘ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਦਸਙ੍ਗਸੀਲ’’**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਚਾਰਿਤ੍ਤਵਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਲੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਯੋ ਨੰ ਪਾਤਿ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਤੰ ਮੋਕ੍ਖੇਤਿ ਮੋਚੇਤਿ ਆਪਾਯਿਕਾਦੀਹਿ ਦੁਕ੍ਖੇਹੀਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੰਵਰਣੰ ਸੰਵਰੋ , ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਮੇਵ ਸੰਵਰੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋ। ਸੋ ਏਵ ਸੀਲਨਟ੍ਠੇਨ ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲੰ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ (ਉਦਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੧; ਇਤਿਵੁ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੯੭) – ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਬਲਵਭਾਵਤੋ ਪਾਪਕਿਰਿਯਾਯ ਸੁਕਰਭਾਵਤੋ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਾਯ ਚ ਦੁਕ੍ਕਰਭਾਵਤੋ ਬਹੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਪਾਯੇਸੁ ਪਤਨਸੀਲੋਤਿ ਪਾਤੀ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ। ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਯ ਵਾ ਭਵਾਭਵਾਦੀਸੁ ਕਮ੍ਮਵੇਗਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਘਟਿਯਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਅਨਵਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨਤੋ ਗਮਨਸੀਲੋਤਿ ਪਾਤੀ, ਮਰਣਵਸੇਨ ਵਾ ਤਮ੍ਹਿ ਤਮ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਪਤਨਸੀਲੋਤਿ ਪਾਤੀ, ਸਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੋ, ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਵਾ। ਤੰ ਪਾਤਿਨੰ ਸੰਸਾਰਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੋਕ੍ਖੇਤੀਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ। ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਸਤ੍ਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ‘‘ਚਿਤ੍ਤਵੋਦਾਨਾ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੦੦), ‘‘ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੮) ਚ।

ਅਥ ਵਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਨਾ ਹੇਤੁਨਾ ਸੰਸਾਰੇ ਪਤਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪਾਤਿ। ‘‘ਅਵਿਜ੍ਜਾਨੀਵਰਣਾਨੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਤਣ੍ਹਾਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਵਤੰ ਸੰਸਰਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੨੪) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸ ਪਾਤਿਨੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਣ੍ਹਾਦਿਸੰਕਿਲੇਸਤ੍ਤਯਤੋ ਮੋਕ੍ਖੋ ਏਤੇਨਾਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ‘‘ਕਣ੍ਠੇਕਾਲੋ’’ਤਿਆਦੀਨੰ ਵਿਯਸ੍ਸ ਸਮਾਸਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਥ ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ ਵਿਨਿਪਾਤੇਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇਹੀਤਿ ਪਾਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ‘‘ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨੀਯਤਿ ਲੋਕੋ, ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਕਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੬੨)। ਤਸ੍ਸ ਪਾਤਿਨੋ ਮੋਕ੍ਖੋ ਏਤੇਨਾਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਪਤਤਿ ਵਾ ਏਤੇਨ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖੇ ਸੰਸਾਰਦੁਕ੍ਖੇ ਚਾਤਿ ਪਾਤਿ, ਤਣ੍ਹਾਸੰਕਿਲੇਸੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ‘‘ਤਣ੍ਹਾ ਜਨੇਤਿ ਪੁਰਿਸੰ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੫-੫੭), ਤਣ੍ਹਾਦੁਤਿਯੋ ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੯; ਇਤਿਵੁ॰ ੧੫, ੧੦੫) ਚ ਆਦਿ। ਤਤੋ ਪਾਤਿਤੋ ਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ।

ਅਥ ਵਾ ਪਤਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਪਾਤਿ, ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ‘‘ਛਸੁ ਲੋਕੋ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਛਸੁ ਕੁਬ੍ਬਤਿ ਸਨ੍ਥਵ’’ਨ੍ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੭੦; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੭੧)। ਤਤੋ ਛਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਯਤਨਸਙ੍ਖਾਤਤੋ ਪਾਤਿਤੋ ਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ।

ਅਥ ਵਾ ਪਾਤੋ ਵਿਨਿਪਾਤੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪਾਤੀ, ਸੰਸਾਰੋ। ਤਤੋ ਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ।

ਅਥ ਵਾ ਸਬ੍ਬਲੋਕਾਧਿਪਤਿਭਾਵਤੋ ਧਮ੍ਮਿਸ੍ਸਰੋ ਭਗਵਾ ਪਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਮੋਕ੍ਖੋ, ਪਤਿਨੋ ਮੋਕ੍ਖੋ ਤੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਏਵ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਬ੍ਬਗੁਣਾਨੰ ਵਾ ਮੂਲਭਾਵਤੋ ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠੇਨ ਪਤਿ ਚ ਸੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ ਮੋਕ੍ਖੋ ਚਾਤਿ ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਏਵ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮੁਖਮੇਤੰ ਪਮੁਖਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩੫) ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ।

ਅਥ ਵਾ ਪ-ਇਤਿ ਪਕਾਰੇ, **ਅਤੀ**ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਕਾਰੇਹਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਮੋਕ੍ਖੇਤੀਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਸੀਲੰ ਸਯੰ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ ਸਮਾਧਿਸਹਿਤੰ ਪਞ੍ਞਾਸਹਿਤਞ੍ਚ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਸੇਨ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਚ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਮੋਕ੍ਖੇਤਿ ਮੋਚੇਤੀਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ।

ਪਤਿ ਪਤਿ ਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਵਾ ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਤਮ੍ਹਾ ਤਮ੍ਹਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਦੋਸਤੋ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਮੋਕ੍ਖੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਏਵ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਮੋਕ੍ਖੋ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਟਿਬਿਮ੍ਬਭੂਤੋਤਿ ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸੀਲਸੰਵਰੋ ਹਿ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੰ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਉਦਯਭੂਤੋ ਤਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ ਚ ਯਥਾਰਹੰ ਕਿਲੇਸਨਿਬ੍ਬਾਪਨਤੋ, ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋਯੇਵ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਪਤਿਵਤ੍ਤਤਿ ਮੋਕ੍ਖਾਭਿਮੁਖਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਪਤਿਮੋਕ੍ਖਮੇਵ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸੰਵਰਤਿ ਪਿਦਹਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਸੰਵਰੋ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਮੇਵ ਸੰਵਰੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰੋ। ਸੋ ਏਵ ਸੀਲੰ **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲੰ,** ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਤਤੋ ਤਤੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਤੋ ਵਿਰਤਿਯੋ ਚੇਵ ਚੇਤਨਾ ਚ।

ਅਧਿਸੀਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕਸੰਵਰਭਾਵਤੋ ਚ ਮਗ੍ਗਸੀਲਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭਾਵਤੋ ਚ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲੰ ਅਧਿਕੰ ਵਿਸਿਟ੍ਠੰ ਸੀਲੰ ਅਧਿਸੀਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਜ੍ਜੋਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਲੋਕਾਨੰ। ਨਨੁ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਧਮ੍ਮਤਾਵਸੇਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਸਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਯੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾ’’ਤਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – **‘‘ਨ ਹਿ ਤੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ’’**ਤਿਆਦਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਨ ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਇਦੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਪਞ੍ਞਪਨੰ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਵਿਸਯੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੰਯੇਵ ਏਸ ਵਿਸਯੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਬਲਨ੍ਤਿ ਆਹ – **‘‘ਬੁਦ੍ਧਾਯੇਵ ਪਨਾ’’**ਤਿਆਦਿ। ਲੋਕਿਯਸੀਲਸ੍ਸ ਅਧਿਸੀਲਭਾਵੋ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਮੇਵ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **‘‘ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸੀਲੰ ਅਧਿਸੀਲ’’**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨ ਹਿ ਤੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਗਹਟ੍ਠੇਸੁ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਨੰ ਸਦਾਰਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਥਾ ਹਿ ਤੇ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਨ੍ਤਿ।

ਸਮਾਦਾਪਨੰ ਸਮਾਦਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਸਮਾਦਾਪਨੰ ਸਯੰ ਸਮਾਦਾਨਞ੍ਚ। **ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਭਾਵਤੋ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕੰ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਨ ਪਨ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞੇ ਸਮਾਦਾਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਤਿ ਨ ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯਪਿ ਅਧਿਪਞ੍ਞਤਾਸਾਧਨੇ ‘‘ਨ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾ’’ਤਿ ਵਚਨੰ ਇਮਿਨਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਲੋਕਿਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਤਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਮੇਵ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **‘‘ਤਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤ’’**ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਤੰ ਪਨ ਇਧ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਲੋਕਿਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਿ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਨ ਹਿ ਤੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਤੀ**ਤਿ ਚ ਇਮਿਨਾ ਲੋਕਿਯਅਧਿਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਤੀਤਿ ਆਪਨ੍ਨੰ। ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਚ ‘‘ਤਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਪਞ੍ਞਾਵ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਾ ਪਨ ਇਧ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਨ ਹਿ ਤੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਲੋਕਿਯਪਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾਯਪਿ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਭਾਵੋ ਤੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬੰ ‘‘ਤਤ੍ਰ ਯਾਯੰ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ, ਅਯੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ

ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਾਲ਼ਿ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਵ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਨ ਇਤਰਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਏਵਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਲੋਕਿਯਅਧਿਚਿਤ੍ਤਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਥਾਰੂਪਪਚ੍ਚਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ''ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਤੋ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਤੋ ਅਧਿਪਞ੍ਞਤੋ ਚ ਪਰਿਹਾਨਿ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਤਂ ਦ੍ਵਯਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਞ੍ਹਿ ਯਾਵ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਾਵ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋਵ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਂ ਭਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਲੋਕਿਯਅਧਿਚਿਤ੍ਤਤੋ ਅਧਿਪਞ੍ਞਤੋ ਚ ਪਰਿਹਾਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਂ ਕਦਾਚਿ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਤਂ ਦ੍ਵਯਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਕੁਪ੍ਪਸਭਾਵਤ੍ਤਾ ਤਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਤੋ ਪਰਿਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਂ ਨਾਮ ਨ ਕਦਾਚਿ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਧਿਚਿਤ੍ਤਅਧਿਪਞ੍ਞਾਨਂਯੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਥਿ ਯਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ –

> ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣਂ? 'ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਯਿਟ੍ਠਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਹੁਤਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਯਂ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਮਾਤਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਿਤਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਲੋਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਮ੍ਮਗ੍ਗਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ, ਯੇ ਇਮਞ੍ਚ ਲੋਕਂ ਪਰਞ੍ਚ ਲੋਕਂ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਯਾ ਏਵਰੂਪਾ ਪਞ੍ਞਾ ਪਜਾਨਨਾ... ਪੇ॰... ਅਮੋਹੋ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯੋ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣਂ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਾਨੁਲੋਮਿਕਂ ਞਾਣਂ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਾਸਵਾ ਕੁਸਲਾ ਪਞ੍ਞਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੭੯੩) –

ਇਮਂ ਵਿਭਙ੍ਗਪਾਲ਼ਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ (ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੭੯੩) **ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਨ੍**ਤਿਆਦੀਸੁ ਦਿਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਾ ਫਲਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਦਿਨ੍ਨਨ੍**ਤਿ ਚ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸੀਸੇਨ ਦਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਿਟ੍ਠਨ੍**ਤਿ ਮਹਾਯਾਗੋ, ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਂ ਮਹਾਦਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹੁਤਨ੍**ਤਿ ਪਹੇਣਕਸਕ੍ਕਾਰੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਅਤ੍ਥਿ ਮਾਤਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਿਤਾ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਆਦੀਨਂ ਫਲਸਮ੍ਭਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਞਾਣਂ ''ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਸਕਂ, ਇਦਂ ਨੋ ਸਕ''ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣਂ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਵਿਧਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਤਿਵਿਧਂ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਨ੍ਤਿ ਇਦਂ **ਨ ਸਕਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ, ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਦਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੁਚਰਿਤਂ **ਸਕਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਪਿ ਹੋਤੁ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲਂ **ਨ ਸਕਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਤ੍ਥਭਞ੍ਜਨਤੋ ਅਨਤ੍ਥਜਨਨਤੋ ਚ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਕੁਸਲਂ **ਸਕਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਨਤ੍ਥਭਞ੍ਜਨਤੋ ਅਤ੍ਥਜਨਨਤੋ ਚ। ਏਵਂ ਜਾਨਨਸਮਤ੍ਥੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖੇਨ ਸੁਖਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਾਨੁਲੋਮਿਕਂ ਞਾਣਨ੍**ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਲੋਮਨਤੋ ਸਚ੍ਚਾਨੁਲੋਮਿਕਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਾਸਵਾ ਕੁਸਲਾ ਪਞ੍ਞਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞ੍ਞਾਣਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਕਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਨ੍ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਾਦਿਆਕਾਰਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਕਂ। **ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਭਾਵਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

> ''ਕਲ੍ਯਾਣਕਾਰੀ ਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਪਾਪਕਾਰੀ ਚ ਪਾਪਕਂ।
> ਅਨੁਭੋਤਿ ਦ੍ਵਯਮੇਤਂ, ਅਨੁਬਨ੍ਧਤਿ ਕਾਰਕ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੬)।

ਏਵਂ ਅਤੀਤੇ ਅਨਾਗਤੇ ਚ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਦੁਕ੍ਖਸਲ੍ਲਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਸਂਵੇਗਵਤ੍ਥੁਤਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਆਕਙ੍ਖਾਯ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਞ੍ਞਾ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਲੋਕਿਯਪਞ੍ਞਾਯ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਭਾਵੋ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਮੇਵ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **''ਤਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਪਞ੍ਞਾਵ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾ''**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਹ ਆਜੀਵਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਸਾਜੀਵੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – **''ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਜੀਵਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍**ਤਿ ''ਨਾਮਕਾਯੋ ਪਦਕਾਯੋ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਕਾਯੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਸਭਾਗਵੁਤ੍ਤਿਨੋ**ਤਿ ਸਮਾਨਵੁਤ੍ਤਿਕਾ, ਸਦਿਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਧੇਯ੍ਯਾਪੇਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਮਾਧੇਯ੍ਯਮਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਤਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਆਹ – **''ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ''**ਤਿ, ਤਂ ਸਾਜੀਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ''ਯਥਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਨੁ ਖੋ ਸਿਕ੍ਖਾਮਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਤਦਾਧੇਯ੍ਯਭੂਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਨੁ ਚ ''ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ''ਯਂ ਸਿਕ੍ਖਂ ਸਾਜੀਵਞ੍ਚ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਤਦੁਭਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਏਵਮਵਤ੍ਵਾ ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਲੀਨਚੋਦਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **''ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚਾਯਮੇਤਸ੍ਮਿ''**ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਯਾਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਅਧਿਸੀਲਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਯ। **ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ

ਸੀਲਸਂਵਰਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੋ, ਵਾਰਿਤ੍ਤਸੀਲਵਸੇਨ ਵਿਰਤਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਚੇਤਨਂ ਚਾਰਿਤ੍ਤਸੀਲਵਸੇਨ ਵਿਰਤਿਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਚੇਤਨਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨਿ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ''ਨਾਮਕਾਯੋ ਪਦਕਾਯੋ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਕਾਯੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਯੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੀਲਸਂਵਰਪੂਰਣਂ ਸਾਜੀਵਾਨਤਿਕ੍ਕਮਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਦਮੇਵ ਚ ਦ੍ਵਯਂ ਇਧ ਸਿਕ੍ਖਨਂ ਨਾਮਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਾਜੀਵਾਨਤਿਕ੍ਕਮੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਸਾਜੀਵਾਨਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਹਿ ਯਾਵ ਮਗ੍ਗਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਾਰਿਪੂਰੀ ਹੋਤਿ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ''ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਰਤਿਚੇਤਨਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸੀਲਸਂਵਰਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਤੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਲੋਵ ਗਹਿਤੋ, ''ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਕਾਲੋਪਿ। ਸਿਕ੍ਖਞ੍ਹਿ ਪਰਿਪੂਰਣਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨਿ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦਾਦਿਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋਪਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵਾ ''ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਿਭਙ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

''ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਯਾ''ਤਿ ਉਭਯਥਾਪਿ ਪਾਠੋ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਂ ਆਵਿਕਤ੍ਵਾਪੀ**ਤਿ ''ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵੋ ਪਕਾਸਿਤੇਪਿ। **ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਯਾ**ਤਿ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਦਿਰਤ੍ਤਵਚਨੇ ਗਹਿਤੇ ਤੇਨ ਪੁਰਿਮਪਚ੍ਛਿਮਪਦਾਨਿ ਸਂਸਿਲਿਟ੍ਠਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਗ੍ਗਹਿਤੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਿਰਤ੍ਤਵਚਨੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **''ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯਾ''**ਤਿ। **ਮੁਖਾਰੂਲ਼੍ਹਤਾਯਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪਂ ਵਚਨਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਮੁਖਮਾਰੂਲ਼੍ਹਂ, ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੀਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਅਤ੍ਥਾਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਅਞ੍ਞਪਦੇਨ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਕਾਰਣੇਨ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **''ਪਰਿਵਾਰਕਪਦਵਿਰਹਿਤਞ੍ਹੀ''**ਤਿਆਦਿ। ਅਤ੍ਥਦੀਪਕਂ ਪਦਂ **ਅਤ੍ਥਪਦਂ**।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸਾਤਿ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਚਨਸ੍ਸ। ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਏਕਚ੍ਚਂ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਿ ਹੋਤੀ"**ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਚਨਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਪਦਤ੍ਥੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾਪਿ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਰਿਪੂਰਣੇ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਭਾਵਸ੍ਸਪਿ ਗਮ੍ਯਮਾਨਤ੍ਤਾ ''ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਏਕਚ੍ਚਂ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਨਂ ਅਤ੍ਥਭੂਤਂ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ।

ਵਿਸੇਸਾਵਿਸੇਸਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇਨ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿ ਵਿਸੇਸੋ। ਯੇਨ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਞ੍ਚੇਵ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਵਿਸੇਸੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਠਕਿਚ੍ਛਜੀਵਨੇਤਿ ਧਾਤੂਸੁ ਪਠਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਕਿਚ੍ਛਜੀਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਤੋ"**ਤਿ। ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਾ, ਕਿਚ੍ਛਜੀਵਿਕਾ, ਤਂ ਇਤੋ ਪਤ੍ਤੋਤਿ **ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ। ਇਤੋ**ਤਿ ਇਤੋ ਠਾਨਤੋ, ਇਤੋ ਵਿਹਾਰਤੋ ਵਾ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਗਨ੍ਤੁਮਿਚ੍ਛਿਤਂ ਪਦੇਸਂ ਵਦਤਿ। ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂਮੁਖੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਆਹਿਣ੍ਡਤੀਤਿ ਆਹ **"ਉਦ੍ਧਂ ਕਣ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਮਾਨੋ"**ਤਿ।

ਅਟ੍ਟੀਯਮਾਨੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਟ੍ਟਮਿਵ ਅਤ੍ਤਾਨਮਾਚਰਤਿ ਅਟ੍ਟੀਯਤੀਤਿ ਅਟ੍ਟੀਯਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਨੋਗਧਉਪਮਾਨਭੂਤਕਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਉਪਮੇਯ੍ਯਭੂਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਸਕਮ੍ਮਕਤ੍ਤਂ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨਾਤਿ ਆਹ **"ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨਾ"**ਤਿ। ਨ ਹਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਂ ਅਟ੍ਟਮਿਵ ਆਚਰਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਰਹਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਟ੍ਟੀਯਮਾਨੋਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **"ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਕਣ੍ਠੇ ਆਸਤ੍ਤੇਨ ਅਟ੍ਟੀਯੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਰਣਤ੍ਥੇਯੇਵ ਕਰਣਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਯਥਾਲਕ੍ਖਣਂ ਕਰਣਵਚਨੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ। ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਵਾ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਤੇਨ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ, ਤੇਨ ਕਤ੍ਤੁਭੂਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨਤ੍ਥੇ ਅਟ੍ਟਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਟ੍ਟੀਯਤੀਤਿ ਅਟ੍ਟੀਯ-ਸਦ੍ਦਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਕਮ੍ਮਨਿ ਮਾਨ-ਸਦ੍ਦੇ ਕਤੇ ''ਅਟ੍ਟੀਯਮਾਨੋ''ਤਿ ਪਦਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਅਟ੍ਟੋ ਕਰਿਯਮਾਨੋ ਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨੋ"**ਤਿ। **ਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਨ੍ਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਏਵ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਅਸੁਚਿਂ ਵਿਯ ਤਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ"**ਤਿ, ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਅਹਂ।

ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਾਕਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਾਕਾਰਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਭਾਵਵਿਕਪ੍ਪਾਕਾਰੇਨਾ**ਤਿ ''ਅਸ੍ਸਂ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਯਂ ਯਂ ਭਵਿਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਭਾਵਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪਾਕਾਰੇਨ, ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਅਞ੍ਞਭਾਵਵਿਕਪ੍ਪਾਕਾਰੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੫੦. **ਨ ਉਸ੍ਸਹਾਮੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਉਸ੍ਸਹਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨ ਵਿਸਹਾਮੀ**ਤਿ ਏਕਭਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਅਸਯ੍ਹਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨ ਰਮਾਮੀ**ਤਿ ''ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਮੂਲਕਂ ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨਾਭਿਰਮਾਮੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤੋਸਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਤਤ੍ਥ ''ਸਾਮਞ੍ਞਾ ਚਵਿਤੁਕਾਮੋ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਨਿਯਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਖੇਤ੍ਤਨਿਯਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਲੋਕੇ ਸਸ੍ਸਾਨਂ ਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਂ ''ਖੇਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਮਿਦਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ''ਖੇਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਤੇਨ ਕਾਲਨਿਯਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਵਦਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਯੋਗਨਿਯਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਅਲਂ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਕਿਨ੍ਨੁ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਨ ਮਮਤ੍ਥੋ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਸੁਮੁਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧੇਨਾ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਅਨਾਮਟ੍ਠਕਾਲਵਸੇਨਪਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਜਾਨਨਨਿਯਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤੀ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਨਿਯਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਅਰਿਯਕੇਨ ਮਿਲਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਸੋ ਚ ਨਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਨਿਯਮੇ ਸਤਿਪਿ ਵਿਜਾਨਨਨਿਯਮਾਸਮ੍ਭਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ । ''ਦਵਾਯ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਨਿਯਮੇ ਸਤਿਪਿ ਚਿਤ੍ਤਨਿਯਮਾਭਾਵੇਨ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਸਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਨ ਸਾਵੇਤਿ, ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਿਤ੍ਤਨਿਯਮੇਪਿ ਸਤਿ ਪਯੋਗਨਿਯਮਾਭਾਵੇਨ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਅਵਿਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਸਾਵੇਤਿ, ਵਿਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਨ ਸਾਵੇਤੀ''ਤਿ ਏਤੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਖੇਤ੍ਤਕਾਲਪਯੋਗਪੁਗ੍ਗਲਵਿਜਾਨਨਨਿਯਮੇਪਿ ਸਤਿ ਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਾਵੇਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਵਨੇਨ ਰੁਹਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਾ ਪਨ ਨ ਸਾਵੇਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਾਦਿਨਿਯਮੇਨੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਖੇਤ੍ਤਕਾਲਪਯੋਗਪੁਗ੍ਗਲਵਿਜਾਨਨਨਿਯਮਵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਦਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਥਂ? ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਚਵਿਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਦਵਾ ਵਾ ਰਵਾ ਵਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏਵਂ **ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ** ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾਵੇਨ।

ਤਥਾ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਸਿਕ੍ਖਂ, ਵਿਨਯਂ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਉਦ੍ਦੇਸਂ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ, ਆਚਰਿਯਂ, ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ, ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਂ, ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਂ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਚਤੁਦ੍ਦਸਨ੍ਨਂ, ''ਗਿਹੀਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਉਪਾਸਕੋ, ਆਰਾਮਿਕੋ, ਸਾਮਣੇਰੋ, ਤਿਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕੋ, ਅਸ੍ਸਮਣੋ, ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਗਿਹਿਆਦੀਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿਯਾ ਖੇਤ੍ਤਪਦਾਨਂ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਵੇਵਚਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਤੇਸੁ ਚ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਦਤੋਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏਵਂ **ਖੇਤ੍ਤਵਸੇਨ** ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾਵੇਨ।

ਤਤ੍ਥ ਯਦੇਤਂ ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਚ ''ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਵਚਨਂ, ਯਾਨਿ ਚ ''ਅਲਂ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਕਿਨ੍ਨੁ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਨ ਮਮਤ੍ਥੋ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਸੁਮੁਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਖ੍ਯਾਤਵਸੇਨ ਕਾਲਂ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਚੁਦ੍ਦਸਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ''ਅਲਂ ਮੇ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਦਾਨਿ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਚ ਸਵੇਵਚਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਮਂ ਧਾਰੇਸੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਧਾਰੇਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਯਨ੍ਨੂਨਾਹਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿਆਦੀਨਿ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਰਿਕਪ੍ਪਵਚਨਾਨਿ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏਵਂ **ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਵਸੇਨ** ਚੇਵ **ਅਨਾਮਟ੍ਠਕਾਲਵਸੇਨ** ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾਵੇਨ।

ਪਯੋਗੋ ਪਨ ਦੁਵਿਧੋ ਕਾਯਿਕੋ ਵਾਚਸਿਕੋ। ਤਤ੍ਥ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਭਾਸਾਯ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਚਸਿਕਪਯੋਗੇਨੇਵ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਕ੍ਖਰਲਿਖਨਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਦਿਦਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਕਾਯਪਯੋਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏਵਂ **ਵਾਚਸਿਕਪਯੋਗੇਨੇਵ** ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾਵੇਨ।

ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਨ ਦੁਵਿਧੋ ਯੋ ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਸੋ ਸਚੇ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਵੇਦਨਾਟ੍ਟਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਸੋ ਸਚੇ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੋ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਅਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਸ੍ਸ ਦੂਤੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਆਰੋਚਨਂ ਰੁਹਤਿ। ਏਵਂ **ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ** ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾਵੇਨ।

ਵਿਜਾਨਨਮ੍ਪਿ ਨਿਯਮਿਤਾਨਿਯਮਿਤਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਯੇਸਂ ਵਾ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸ ਇਮੇਸਂ ਵਾ ਆਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸਚੇ ਤੇ ਯਥਾ ਪਕਤਿਯਾ ਲੋਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਯੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ''ਅਯਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥਯਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਚੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੋ ਵਚਨਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਏਵਂ **ਵਿਜਾਨਨਵਸੇਨ** ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਦਭਾਵੇਨ। ਇਤਿ ਇਮੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

੫੧. ''ਵਦਤੀ''ਤਿ ਵਚੀਭੇਦਪ੍ਪਯੋਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ''ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤੇਨੇਵ ਵਚੀਭੇਦੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨਾਤਿ ਆਹ **"ਤੇਨੇਵ ਵਚੀਭੇਦੇਨਾ"**ਤਿ। **ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਦਵਿਪਰਾਵਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਦਪ੍ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਲੋਕੇ ''ਆਹਰ ਪਤ੍ਤਂ, ਪਤ੍ਤਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਅਨਿਯਮਿਤੇਨ ਪਦਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਤਦਤ੍ਥਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ ਬੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯਮਿਤੇਨ ਪਦਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਤਦਤ੍ਥਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਧਾਨੋ ਅਯਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਨ ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਧਾਨੋਤਿ ਆਹ **"ਮਿਲਕ੍ਖਭਾਸਾਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਭਾਸਾਯ ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਦੇਯਜਾ"**ਤਿ। ਮਾਗਧਭਾਸਤੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਅਨ੍ਧਦਮਿਲਾਦਿਭਾਸਾ ਮਿਲਕ੍ਖਭਾਸਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਖੇਤ੍ਤਪਦੇਸੁ ਏਕਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਸਚੇਪਿ ਅਞ੍ਞਂ ਵਦੇਯਜ, ਖੇਤ੍ਤਪਦਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ"**ਤਿਆਦਿ। ਯਦਿਪਿ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਪੁਨ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਦੇਯਜ, ਤਥਾਪਿ ਸਾਸਨਤੋ ਚਵਿਤ੍ਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਖੇਤ੍ਤਪਦਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਙ੍ਗਪਾਰਿਪੂਰਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਹੋਤ੍ਵੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣਂ।

''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਸ੍ਸ ਪਧਾਨਭਾਵੇਨ ਵਤ੍ਤੁਮਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਰਿਕਪ੍ਪਵਚਨੇਹਿ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਸਚੇ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਿਨ੍ਤਿ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਵਦਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵਦਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚੀਭੇਦਪ੍ਪਯੋਗੇਨੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਦੂਤਸਾਸਨਾਦਿਪ੍ਪਯੋਗੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਦੂਤਂ ਵਾ ਪਹਿਣਾਤੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਮਮ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਭਾਵਂ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ ਮੁਖਸਾਸਨਵਸੇਨ ''ਦੂਤਂ ਵਾ ਪਹਿਣਾਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਣ੍ਣੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਨਵਸੇਨ **"ਸਾਸਨਂ ਵਾ ਪੇਸੇਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ **"ਅਕ੍ਖਰਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਞ੍ਞਾਪਕੋ ਹਿ ਹਤ੍ਥਵਿਕਾਰੋ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾ। ਹਤ੍ਥ-ਸਦ੍ਦੋ ਚੇਤ੍ਥ ਤਦੇਕਦੇਸੇਸੁ ਅਙ੍ਗੁਲੀਸੁ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ ''ਨ ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਂ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਚਿ॰ ੬੧੮) ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਞ੍ਞਾਪਕੇਨ ਅਙ੍ਗੁਲਿਸਙ੍ਕੋਚਾਦਿਨਾ ਹਤ੍ਥਵਿਕਾਰੇਨ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਾਨਿ ਵਿਜਾਨਨਵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਨਿਯਮਿਤਾਨਿਯਮਿਤਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਯਦਿ ਅਯਮੇਵ ਜਾਨਾਤੂ"**ਤਿਆਦਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਵਿਭਾਗੋ ''ਵਦਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀਤਿ ਏਕਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਯਸ੍ਸ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਜਾਨਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਲਦ੍ਧੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। **ਸੋਯੇਵ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਵਿਜਾਨਨ੍ਤੇਯੇਵ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਜਾਨਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਅਥ ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ"**ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਯਮੇਵ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਏਕਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚਿਤੇ ਯਦਿਪਿ ਸੋਪਿ ਜਾਨਾਤਿ ਅਞ੍ਞੋਪਿ, ਨਿਯਮਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਯਮਿਤਵਸੇਨ ਵਿਜਾਨਨਸਮ੍ਭਵਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ''ਅਞ੍ਞੋ ਮਾ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ''ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤੁ ਏਕੋ ਵਾ, ਇਮੇਸਂਯੇਵ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਆਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੇਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਜਾਨਨ੍ਤੇਸੁਪੀ"**ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਜਾਨਨ੍ਤੁ, ਏਕੋ ਮਾ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚਿਤੇ ਦ੍ਵੀਸੁਯੇਵ ਜਾਨਨ੍ਤੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੇਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸਭਾਗੋਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕੋ। **ਪਰਿਸਙ੍ਕਮਾਨੋ**ਤਿ ''ਸਚੇ ਤੇ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਮਂ ਤੇ ਵਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਸਙ੍ਕਮਾਨੋ। **ਸਮਯਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਸਾਸਨਾਚਾਰਕੁਸਲੋ, ਇਧ ਪਨ ਤਦਧਿਪ੍ਪਾਯਜਾਨਨਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਸਮਯਞ੍ਞੂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਆਹ – **"ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਅਯਂ…ਪੇ॰… ਸਾਸਨਤੋ ਚੁਤੋਤਿ ਜਾਨਾਤੀ"**ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਸਚੇ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਚਵਿਤ੍ਤੁਕਾਮੋ, ਗਿਹੀ ਵਾ ਹੋਤ੍ਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ''ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਗਿਹੀ ਹੋਤ੍ਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਾ ਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣਂ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਾ ਤਦਤ੍ਥਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਪਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਦੁਜ੍ਜਾਨਾ"**ਨ੍ਤਿ। ਨ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸਵਨਂ ਤਦਤ੍ਥਵਿਜਾਨਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਘਟੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਪਟੋ''ਤਿ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਘ-ਸਦ੍ਦਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਾ ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਏਕਾ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿ ਤਮੇਵ ਅਤੀਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨੇ ਯਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਏਕਮੇਕਂ ਅਕ੍ਖਰਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤੀਤਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਾ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਾ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਯ ਅਵਸਾਨੇ ਤਾਨਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖਰਸਮੂਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਾ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ''ਅਯਮਕ੍ਖਰਸਮੂਹੋ ਏਤਸ੍ਸ ਨਾਮ''ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਗ੍ਗਹਣਵਸੇਨ ਅਪਰਾਯ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਯ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਾ ''ਅਯਮੇਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਤਦਤ੍ਥਵਿਜਾਨਨਂ ਸਮ੍ਭਵਤਿ।

ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਯੇਨਾਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਅਤ੍ਥਾਭੋਗਸਮਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਯਂ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਯਥਾ ਪਕਤਿਯਾ…ਪੇ॰… ਜਾਨਨ੍ਤੀ"**ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਵਚੀਭੇਦੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਞ੍ਞਾਪਨਸ੍ਸ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਕਙ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਰੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਜਾਨਨਂ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯਨ੍ਤਰੇਨ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਨ ਕੇਵਲਂ ਵਚੀਭੇਦਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਆਹ – **"ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ…ਪੇ॰… ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ"**ਤਿ। ''ਗਿਹੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਥਭੇਦੋ ਕਾਲਭੇਦੋ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ''ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਹਿ ਇਮਸ੍ਸ ਯੋ ਅਤ੍ਥੋ ਕਾਲੋ ਚ, ਨ ਸੋ ''ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ। ''ਗਿਹੀ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਅਤ੍ਥਭੇਦੋਯੇਵ, ਨ ਕਾਲਭੇਦੋ ''ਹੋਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ''ਗਿਹੀ ਜਾਤੋਮ੍ਹਿ, ਗਿਹੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਚੇਵ ਕਾਲਸ੍ਸ ਚ ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ''ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਦੋਸਭਾਵਤੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਧਾਨਤ੍ਤਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੇਹਿਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਜਾਨਾਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਧਾਰੇਹਿ ਜਾਨਾਹਿ ਸਞ੍ਜਾਨਾਹਿ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹੀਤਿ ਹਿ ਏਤਾਨਿ ਪਦਾਨਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਕਾਲਤੋ ਚ ਅਭਿਨ੍ਨਾਨਿ।

੫੨. **ਪੁਰਿਮਾਨੇਵ ਚੁਦ੍ਦਸਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਪਰਿਯਨ੍ਤਾਨਿ। ਹੋਤੁ ਭਵਤ੍ਤੁਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਮਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਆਹ **"ਹੋਤੁ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ"**ਤਿ।

੫੩. **ਵਣ੍ਣਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸਙ੍ਘਿਕਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਪਰਿਦੀਪਕਂ ਏਕਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਉਪਾਲਿਗਾਥਾਸੁ**ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੬) –

''ਧੀਰਸ੍ਸ ਵਿਗਤਮੋਹਸ੍ਸ,
ਪਭਿਨ੍ਨਖੀਲਸ੍ਸ ਵਿਜਿਤਵਿਜਯਸ੍ਸ।
ਅਨੀਘਸ੍ਸ ਸੁਸਮਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਵੁਦ੍ਧਸੀਲਸ੍ਸ ਸਾਧੁਪਞ੍ਞਸ੍ਸ।
ਵੇਸਮਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਵਿਮਲਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

''ਅਕਥਂਕਥਿਸ੍ਸ ਤੁਸਿਤਸ੍ਸ।
ਵਨ੍ਤਲੋਕਾਮਿਸਸ੍ਸ ਮੁਦਿਤਸ੍ਸ।
ਕਤਸਮਣਸ੍ਸ ਮਨੁਜਸ੍ਸ।
ਅਨ੍ਤਿਮਸਾਰੀਰਸ੍ਸ ਨਰਸ੍ਸ।

ਅਨੋਪਮਸ੍ਸ ਵਿਰਜਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

‘‘ਅਸੰਸਯਸ੍ਸ ਕੁਸਲਸ੍ਸ।
ਵੇਨਯਿਕਸ੍ਸ ਸਾਰਥਿਵਰਸ੍ਸ।
ਅਨੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਰੁਚਿਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸ।
ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਸ੍ਸ ਪਭਾਸਕਸ੍ਸ।
ਮਾਨਚ੍ਛਿਦਸ੍ਸ ਵੀਰਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

‘‘ਨਿਸਭਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮੇਯਜਸ੍ਸ।
ਗਮ੍ਭੀਰਸ੍ਸ ਮੋਨਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਖੇਮਙ੍ਕਰਸ੍ਸ ਵੇਦਸ੍ਸ।
ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸੰਵੁਤਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਸਙ੍ਗਾਤਿਗਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

‘‘ਨਾਗਸ੍ਸ ਪਨ੍ਤਸੇਨਸ੍ਸ।
ਖੀਣਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਪਟਿਮਨ੍ਤਕਸ੍ਸ ਧੋਨਸ੍ਸ।
ਪਨ੍ਨਦ੍ਧਜਸ੍ਸ ਵੀਤਰਾਗਸ੍ਸ।
ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

‘‘ਇਸਿਸਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਅਕੁਹਸ੍ਸ।
ਤੇਵਿਜ੍ਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਨ੍ਹਾਤਕਸ੍ਸ ਪਦਕਸ੍ਸ।
ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਿਦਿਤਵੇਦਸ੍ਸ।
ਪੁਰਿਨ੍ਦਦਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

‘‘ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਸ੍ਸ।
ਸਤਿਮਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ।
ਅਨਭਿਨਤਸ੍ਸ ਨੋ ਅਪਨਤਸ੍ਸ।
ਅਨੇਜਸ੍ਸ ਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

‘‘ਸਮ੍ਮੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਝਾਯਿਸ੍ਸ।
ਅਨਨੁਗਤਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ।
ਅਸਿਤਸ੍ਸ ਹਿਤਸ੍ਸ।
ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਤਾਰਯਨ੍ਤਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

‘‘ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਸ੍ਸ।
ਮਹਾਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵੀਤਲੋਭਸ੍ਸ।
ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸੁਗਤਸ੍ਸ।
ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਸਮਸ੍ਸ।
ਵਿਸਾਰਦਸ੍ਸ ਨਿਪੁਣਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

‘‘ਤਣ੍ਹਚ੍ਛਿਦਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ।
ਵੀਤਧੂਮਸ੍ਸ ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਆਹੁਨੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ।
ਉਤ੍ਤਮਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤੁਲਸ੍ਸ।

ਮਹਤੋ ਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਭਗਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ॥ –

ਏਵਂ ਉਪਾਲਿਗਹਪਤਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾਸੁ ਉਪਾਲਿਸੁਤ੍ਤੇ ਆਗਤਗਾਥਾਸੁ।

ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੇਵ, ਪਾਲਿਯਂ ਆਗਤਮੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਸ੍ਮਾ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਨਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਿਂ ਅਨੋਮਬੁਦ੍ਧਿਂ ਬੋਧਿਪਞ੍ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਵਣ੍ਣਪਟ੍ਠਾਨੇ ਆਗਤਨਾਮਾਨਿ, ''ਧੀਰ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਨ ਉਪਾਲਿਗਾਥਾਸੁ ਆਗਤਨਾਮਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਬੋਧਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ, ਤਂ ਸਞ੍ਜਾਨਨਹੇਤੁਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਣਂ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਬੋਧਿਪਞ੍ਞਾਣੋ,** ਭਗਵਾ। ਧਿਯਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਰਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ , ਸੇਵਤੀਤਿ ਵਾ **ਧੀਰੋ**। ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਚੇਤੋਖੀਲਤ੍ਤਾ **ਪਭਿਨ੍ਨਖੀਲੋ**। ਸਬ੍ਬਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇ ਵਿਜਿਨਿਂਸੁ ਵਿਜਯਨ੍ਤਿ ਵਿਜਿਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚਾਤਿ ਵਿਜਯਾ। ਕੇ ਤੇ? ਮਚ੍ਚੁਮਾਰਕਿਲੇਸਮਾਰਦੇਵਪੁਤ੍ਤਮਾਰਾ। ਤੇ ਵਿਜਿਤਾ ਵਿਜਯਾ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਵਿਜਿਤਵਿਜਯੋ,** ਭਗਵਾ। ਕਿਲੇਸਮਾਰਮਚ੍ਚੁਮਾਰਵਿਜਯੇਨੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਮਾਰਾਪਿ ਵਿਜਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੪੭) ਸਾਤ੍ਥਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਰਿਸੁਦ੍ਧਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਕਾਸਨਤੋ **ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ** ਧਮ੍ਮੋ, ਅਤ੍ਥਵਿਪਲ੍ਲਾਸਾਭਾਵਤੋ ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਕ੍ਖਾਤੋਤਿ **ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ**। ਯਥਾ ਹਿ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ''ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ, ''ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ, ਤੇਨ ਤੇ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਦੁਰਕ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾਯੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਥਾ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ''ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਤਥਾਭਾਵਾਨਤਿਕ੍ਕਮਨਤੋਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋ।

ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਨੁਰੂਪਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਪਦਾਨੁਰੂਪਸ੍ਸ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਾਤਤ੍ਤਾ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ। ਯਥਾਹ –

''ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗਙ੍ਗੋਦਕਂ ਯਮੁਨੋਦਕੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੯੬)।

ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਚੇਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਦ੍ਵਯਂ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਮਜ੍ਝਿਮਾਪਟਿਪਦਾਭੂਤੋਵ ''ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਪਟਿਪਦਾ''ਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤਤ੍ਤਾ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ। ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਿਲੇਸਾਨੇਵ ''ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਿਲੇਸਾਨੀ''ਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤਤ੍ਤਾ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਾਨਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਸ੍ਸਤਾਮਤਤਾਣਲੇਣਾਦਿਸਭਾਵਮੇਵ ਸਸ੍ਸਤਾਦਿਸਭਾਵਵਸੇਨ ਅਕ੍ਖਾਤਤ੍ਤਾ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋਪਿ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ।

ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਸਾਮਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ ''ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਮਮ ਰਾਗਾਦਯੋ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਸਯਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਨਞ੍ਞਨੇਯ੍ਯੇਨ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿ ਏਵ **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**। ਅਪਿਚ ਨਵਵਿਧੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਯੇਨ ਯੇਨ ਅਧਿਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇਨ ਪਰਸਦ੍ਧਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਞਾਣੇਨ ਸਯਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤਿ **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**। ਅਥ ਵਾ ਪਸਤ੍ਥਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਜਯਤੀਤਿ **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**। ਤਥਾ ਹੇਤ੍ਥ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ, ਅਰਿਯਫਲਂ ਕਾਰਣਭੂਤਾਯ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵਿਸਯਿਭੂਤਾਯ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਕਿਲੇਸੇ ਜਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਰਥੇਨ ਜਯਤੀਤਿ ਰਥਿਕੋ, ਏਵਂ ਨਵਵਿਧੋਪਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਜਯਤੀਤਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ। ਅਥ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਂ, ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਰਹਤੀਤਿ **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**। ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਭਾਵਨਾਭਿਸਮਯਵਸੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਭਿਸਮਯਵਸੇਨ ਚ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋਯੇਵ ਵਟ੍ਟਭਯਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਵਤ੍ਥਮਰਹਤੀਤਿ ਵਤ੍ਥਿਕੋ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ।

ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਲਦਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਨਾਸ੍ਸ ਆਗਮੇਤਬ੍ਬੋ ਕਾਲੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਕਾਲੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਲੋਕਿਯਕੁਸਲਸ੍ਸ ਉਪਪਜ੍ਜਅਪਰਾਪਰਿਯਾਯੇਤਿਆਦਿਨਾ ਫਲਦਾਨਂ ਪਤਿ ਆਗਮੇਤਬ੍ਬੋ ਕਾਲੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਏਵਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਕਾਲੋਯੇਵ **ਅਕਾਲਿਕੋ,** ਨ ਪਞ੍ਚਾਹਸਤ੍ਤਾਹਾਦਿਭੇਦਂ ਕਾਲਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਫਲਂ ਦੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਪਵਤ੍ਤਿਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਫਲਦੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਲਪ੍ਪਦਾਨੇ ਵਿਪ੍ਪਕਟ੍ਠੋ ਦੂਰੇ ਕਾਲੋ ਪਤ੍ਤੋ ਉਪਨੀਤੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਕਾਲਿਕੋ, ਕਾਲਨ੍ਤਰਫਲਦਾਯੀ। ਕੋ ਸੋ? ਲੋਕਿਯੋ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਸਮਨਨ੍ਤਰਫਲਦਾਯਕਤ੍ਤਾ ਨ ਕਾਲਿਕੋਤਿ **ਅਕਾਲਿਕੋ**। ਮਗ੍ਗਮੇਵ ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਕਾਲਿਕੋ''ਤਿ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

''ਏਹਿ ਪਸ੍ਸ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਂ ਏਹਿਪਸ੍ਸਵਿਧਿਂ ਅਰਹਤੀਤਿ **ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੋ**। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਤਂ ਵਿਧਿਂ ਅਰਹਤੀਤਿ? ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚ। ਰਿਤ੍ਤਮੁਟ੍ਠਿਯਞ੍ਹਿ ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ''ਏਹਿ ਪਸ੍ਸ ਇਮ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਚ ਗੂਥਂ ਵਾ ਮੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਮਨੁਞ੍ਞਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਹਂਸਨਤ੍ਥਂ ''ਏਹਿ ਪਸ੍ਸ ਇਮ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਨਂ ਤਿਣੇਹਿ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਹਿ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਅਯਂ ਪਨ ਨਵਵਿਧੋਪਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਸਭਾਵਤੋ ਚ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੋ ਵਿਗਤਵਲਾਹਕੇ ਚ ਆਕਾਸੇ ਸਮ੍ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਯ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਜਾਤਿਮਣਿ ਵਿਯ ਚ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚ ਏਹਿਪਸ੍ਸਵਿਧਿਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੋ।

ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੋਤਿ **ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ**। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਉਪਨਯਨਂ ਉਪਨਯੋ, ਆਦਿਤ੍ਤਂ ਚੇਲਂ ਵਾ ਸੀਸਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਪਿ ਭਾਵਨਾਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪਨਯਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦਨਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ। ਇਦਂ ਸਙ੍ਖਤੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਅਸਙ੍ਖਤੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤੇ ਆਰਮ੍ਮਣਭਾਵੇਨ ਉਪਨਯਨਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ, ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਅਲ੍ਲੀਯਨਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਅਥ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਉਪਨੇਤਿ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਉਪਨੇਯ੍ਯੋ, ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਤਂ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਧਮ੍ਮੋ ਉਪਨੇਯ੍ਯੋ, ਉਪਨੇਯ੍ਯੋ ਏਵ **ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੋ**।

ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂਆਦੀਹਿ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ''ਭਾਵਿਤੋ ਮੇ ਮਗ੍ਗੋ, ਅਧਿਗਤਂ ਫਲਂ, ਸਚ੍ਛਿਕਤੋ ਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ **ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ**। ਨ ਹਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਭਾਵਿਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਨ ਤੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਏਸ ਪਰਸ੍ਸ ਸੀਸੇ ਆਭਰਣਂ ਵਿਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤੇਯੇਵ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਅਨੁਭਵਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਞ੍ਞੂਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਸਙ੍ਖਤਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਮ੍ਮ ਸਮਾਗਮ੍ਮ ਪਚ੍ਚਯਸਮੋਧਾਨਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਙ੍ਗਮੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਰੂਪੇਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਅਕਤਂ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਨ੍ਤਿ ਅਸਙ੍ਖਤਂ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਮਤਨ੍ਤਿ **ਅਮਤਂ,** ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਅਧਿਗਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਮਤਂ ਮਰਣਨ੍ਤਿ ਅਮਤਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਤ੍ਥ ''ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮ-ਸਦ੍ਦੂਪ੍ਪਯੋਗੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਥਾਪਿ ਧਮ੍ਮ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵੇਵਚਨੇ ਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ''ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ''ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਂ ਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਧਮ੍ਮ-ਸਦ੍ਦੂਪ੍ਪਯੋਗੋ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਾ-ਦਿਸਦ੍ਦਾਨਂ ਧਮ੍ਮ-ਵਿਸੇਸਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਕਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਏਕਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸਪਿ ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਠਮਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਦੁਤਿਯਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪੁਚ੍ਛਾਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਨਾਮਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੇ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ। ਮਜ੍ਝਿਮਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਅਨ੍ਤਦ੍ਵਯਂ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਕਾਯਵਚੀਮਨੋਵਙ੍ਕਕੁਟਿਲਜਿਮ੍ਹਦੋਸਪ੍ਪਹਾਨਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਚ **ਉਜੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ**। ਞਾਯੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾਦੀਹਿ ਞਾਯਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝੀਯਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੀਯਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ, ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਞਾਯਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ**। ਯਥਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ ਪਰੇਹਿ ਕਰਿਯਮਾਨਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਾਦਿਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ ਅਰਹਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ**।

ਯੁਗਲ਼ਵਸੇਨ ਪਠਮਮਗ੍ਗਟ੍ਠੋ ਫਲਟ੍ਠੋਤਿ ਇਦਮੇਕਂ ਯੁਗਲ਼ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪੁਰਿਸਯੁਗਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਚਤੁਪੁਰਿਸਯੁਗਂ ਸਙ੍ਘ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਚਤ੍ਤਾਰੀ''ਤਿ ਵਿਭਤ੍ਤਿਲੋਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪੁਰਿਸਯੁਗਾਨਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਚਤੁਪੁਰਿਸਯੁਗੋ**ਤਿ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਟ੍ਠਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਏਕੋ ਪਠਮਮਗ੍ਗਟ੍ਠੋ, ਏਕੋ ਫਲਟ੍ਠੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਟ੍ਠੇਵ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਟ੍ਠ ਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਾ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਅਟ੍ਠਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲੋ**, ਸਙ੍ਘੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਵਾ ਏਕਤ੍ਥਾਨੇਤਾਨਿ ਪਦਾਨਿ, ਵੇਨੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਪਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਆਹੁਨੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੫੬) ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਹੁਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹੁਨਂ, ਦੂਰਤੋਪਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਸੁ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਂ ਆਹੁਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਭਾਵਕਰਣਤੋਤਿ **ਆਹੁਨੇਯ੍ਯੋ**, ਸਙ੍ਘੋ। ਅਥ ਵਾ ਦੂਰਤੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਾਪਤੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਥ ਹੁਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹਵਨੀਯੋ, ਸਕ੍ਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਵਾ ਆਹਵਨਂ ਅਰਹਤੀਤਿ ਆਹਵਨੀਯੋ। ਯੋ ਚਾਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਆਹਵਨੀਯੋ ਅਗ੍ਗਿ, ਯਤ੍ਥ ਹੁਤਂ ਮਹਪ੍ਫਲਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਲਦ੍ਧਿ। ਸਚੇ ਹੁਤਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਤਾਯ ਆਹਵਨੀਯੋ, ਸਙ੍ਘੋਵ ਆਹਵਨੀਯੋ। ਸਙ੍ਘੇ ਹੁਤਞ੍ਹਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ –

''ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜਨ੍ਤੁ, ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇ ਵਨੇ।
ਏਕਞ੍ਚ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾਨਂ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਪੂਜਯੇ।
ਸਾਯੇਵ ਪੂਜਨਾ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਞ੍ਚੇ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਹੁਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੦੭)।

ਤਦੇਤਂ ਨਿਕਾਯਨ੍ਤਰੇ ''ਆਹਵਨੀਯੋ''ਤਿ ਪਦਂ ਇਧ ''ਆਹੁਨੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨਾਨਂ।

ਪਾਹੁਨੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਾਹੁਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦਿਸਾਵਿਦਿਸਤੋ ਆਗਤਾਨਂ ਪਿਯਮਨਾਪਾਨਂ ਞਾਤਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪਟਿਯਤ੍ਤਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਦਾਨਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਥਾਰੂਪੇ ਪਿਯਮਿਤ੍ਤਾਦਿਕੇ ਪਾਹੁਨਕੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਸਙ੍ਘੋਵ ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੋ। ਸਙ੍ਘਸਦਿਸੋ ਹਿ ਪਾਹੁਨਕੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਥਾ ਹੇਸ ਏਕਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੇ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇਯੇਵ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਬੋਕਿਣ੍ਣਞ੍ਚ ਪਿਯਮਨਾਪਤ੍ਤਕਰੇਹਿ ਸੀਲਾਦਿਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਏਵਂ ਪਾਹੁਨਮਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਪਾਹੁਨਞ੍ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ **ਪਾਹੁਨੇਯ੍ਯੋ**।

ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਏਤਾਯ ਸਤ੍ਤਾ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾਹਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਹਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾ, ਪਰਲੋਕਂ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਦਾਨਂ। ਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਅਰਹਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਵਾ ਹਿਤੋ ਯਸ੍ਮਾ ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਕਰਤਾਯ ਵਿਸੋਧੇਤੀਤਿ **ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ**। ਉਭੋ ਹਤ੍ਥੇ ਸਿਰਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇਨ ਕਰਿਯਮਾਨਂ ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਂ ਅਰਹਤੀਤਿ **ਅਞ੍ਜਲਿਕਰਣੀਯੋ। ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖੇਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਅਸਦਿਸਂ ਪੁਞ੍ਞਵਿਰੂਹਨਟ੍ਠਾਨਂ । ਯਥਾ ਹਿ ਰਞ੍ਞੋ ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਸ੍ਸ ਵਾ ਸਾਲੀਨਂ ਵਾ ਯਵਾਨਂ ਵਾ ਵਿਰੂਹਨਟ੍ਠਾਨਂ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਲਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਯਵਕ੍ਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਂ ਸਙ੍ਘੋ ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਵਿਰੂਹਨਟ੍ਠਾਨਂ। ਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਹਿ ਲੋਕਸ੍ਸ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਹਿਤਸੁਖਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਵਿਰੂਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘ-ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੋ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ-ਦਿਸਦ੍ਦਾਨਂ ਸਙ੍ਘਵਿਸੇਸਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਕਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਸਿਕ੍ਖਾਵੇਵਚਨੇਸੁ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾ-ਸਦ੍ਦਂ ਵਿਨਾ ਕੇਵਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁ-ਸਦ੍ਦੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ-ਸਦ੍ਦੋ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਧਿਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ **"ਭਿਕ੍ਖੁਸਿਕ੍ਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸਿਕ੍ਖ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸੀਸਂ ਏਤਿ, ਅਧਿਸੀਲਾਦਯੋ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਵਾਤਿ ''ਅਧਿਸੀਲਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸੀਸਂ ਏਤਿ। **ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂਯੇਵ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਆਪਤ੍ਤੀਨਂ।

ਉਪਜ੍ਝਾਯਵੇਵਚਨੇਸੁ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ ਚੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ ਚ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਯੋ ਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਸ੍ਸ ਮੂਲੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਧਾਨਭਾਵੇਨ ਕਾਰਣਭਾਵੇਨ ਵਾ। ਯਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਪਧਾਨਭਾਵੋ ਕਾਰਣਭਾਵੋ ਵਾ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ **ਯਸ੍ਸਮੂਲਿਕਾ**, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ। ਮੂਲ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਾਪੇਕ੍ਖਭਾਵੇਪਿ ਨਿਚ੍ਚਸਾਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਗਮਕਤ੍ਤਾ ਤਦ੍ਧਿਤਵੁਤ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਆਚਰਿਯਵੇਵਚਨੇਸੁ ਪਨ ਯੋ ਉਪਜ੍ਝਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਚਰਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ ਚ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਯੋ ਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਯੋ ਮਂ ਅਨੁਸਾਵੇਸੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਚਰਿਯੋ ਚ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਯਾਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਾਮੀ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਯਾਚਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਯਾਹਂ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਮੀ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਧਮ੍ਮਾਚਰਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ **ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਮੀ**ਤਿ ਪਾਠਂ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਮਿ। **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਮੀ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਿਤਪਾਠਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਮਿ। ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਵੇਵਚਨਾਦੀਸੁ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਓਕਲ੍ਲਕੋਤਿ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਦਿਦੁਕ੍ਖਪਰੇਤਾਨਂ ਖੀਣਸੁਖਾਨਂ ਨਹਾਨਾਦਿਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਰਹਿਤਾਨਂ ਕਪਣਮਨੁਸ੍ਸਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਮੋਲ਼ਿਬਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸਿਖਾਬਦ੍ਧੋ ਓਮੁਕ੍ਕਮਕੁਟੋ ਵਾ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂਯੇਵ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਤਦਾ ਲਬ੍ਭਮਾਨਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **"ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕੋ ਉਪਾਸਕੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕੋ''ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵੇਵਚਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਪਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੀਸਂ ਏਤਿ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਕੁਮਾਰਕੋਤਿ ਕੁਮਾਰਾਵਤ੍ਥੋ ਅਤਿਵਿਯ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੋ। **ਚੇਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਖੁਦ੍ਦਕਸਾਮਣੇਰੋ। **ਚੇਟਕੋ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮੋ। **ਮੋਲ਼ਿਗਲ੍ਲੋ**ਤਿ ਮਹਾਸਾਮਣੇਰੋ। **ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ**ਤਿ ਪਨ ਅਵਿਸੇਸਤੋ ਸਾਮਣੇਰਾਧਿਵਚਨਂ। **ਨਿਗਣ੍ਠਪਟ੍ਠਾਕੋ**ਤਿਆਦੀਨਿਪਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਵੇਵਚਨਾਨੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ ਸੀਲਵਿਰਹਿਤੋ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਤ੍ਤਾ ਏਵ ਹੀਨਜ੍ਝਾਸਯਤਾਯ ਲਾਮਕਸਭਾਵੋ। **ਅਸੁਚਿਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ**ਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦਿਤਾਯ ਅਸੁਚਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਯ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰੋ। ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਅਸੁਕੇਨ ਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਆਸਙ੍ਕਨੀਯੋ ਹੋਤਿ। ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਮਨ੍ਤਯਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇ ਮਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਸਙ੍ਕਾਯ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰੋ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ। **ਅਸ੍ਸਮਣੋ**ਤਿ ਨ ਸਮਣੋ। ਸਲਾਕਗ੍ਗਹਣਾਦੀਸੁ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮਣੋ''ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ **ਸਮਣਪਟਿਞ੍ਞੋ**, ਅਸੇਟ੍ਠਚਾਰਿਤਾਯ **ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ**, ਉਪੋਸਥਾਦੀਸੁ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ''ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ**, ਪੂਤਿਨਾ ਕਮ੍ਮੇਨ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ **ਅਨ੍ਤੋਪੂਤਿ**, ਛਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸਾਨੁਸ੍ਸਵਨੇਨ ਤਿਨ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ**, ਸਞ੍ਜਾਤਰਾਗਾਦਿਕਚਵਰਤ੍ਤਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹਿ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਚ **ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤੋ। ਕੋਣ੍ਠੋ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਧਿਵਚਨਮੇਤਂ।

''ਯਾਨਿ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਬੁਦ੍ਧਵੇਵਚਨਾਨਿ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਯਂ-ਸਦ੍ਦਪਰਾਮਟ੍ਠਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਵੇਵਚਨਾਨਂਯੇਵ ਤਂ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਾਮਸਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਤੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ...ਪੇ॰... ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਵੇਵਚਨੇਹੀ"**ਤਿ। ਕਥਂ ਪਨ ਤਾਨਿ ਆਕਾਰਾਦਿਸਦ੍ਦੇਹਿ ਵੋਹਰੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **"ਵੇਵਚਨਾਨਿ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਸਣ੍ਠਾਨਵਨ੍ਤਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਸਣ੍ਠਾਨਦੀਪਨਂ ਤਾਵ ਹੋਤੁ, ਸਣ੍ਠਾਨਰਹਿਤਾਨਂ ਪਨ ਧਮ੍ਮਸਿਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਕਥਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸਣ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਏਵ ਵਾ"**ਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਰੂਪਾਨਿ ਹਿ ਵੇਵਚਨਾਨਿ **"ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸਣ੍ਠਾਨਾਨੀ"**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਏਵਂ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਖੋ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋਤਿ ਆਹ **"ਏਵਮੇਵਾ"**ਤਿ।

੫੪. ਮੁਚ੍ਛਾਪਰੇਤੋਤਿ ਮੁਚ੍ਛਾਯ ਅਭਿਭੂਤੋ। ਵਚਨਤ੍ਥਵਿਜਾਨਨਸਮਤ੍ਥਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਨਾਗਮਾਣਵਕਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਿਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ**ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਦੇਵਤਾ ਤਿਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਹੇਤੁਕਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੋ। **ਅਤਿਖਿਪ੍ਪਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੇਵਤਾਨਂ ਭਵਙ੍ਗਪਰਿਵਾਸਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਯ ਅਦਨ੍ਧਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਭਾਗਸ੍ਸਾਤਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ। ਵਿ**ਸਭਾਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ। **ਅਨਰਿਯਕੋ**ਤਿ ਮਾਗਧਵੋਹਾਰਤੋ ਅਞ੍ਞੋ। **ਦਵਾ**ਤਿ ਸਹਸਾ। **ਰਵਾ**ਤਿ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ। ਅਞ੍ਞੰ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਭਣਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਭਣਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਕ੍ਖਰਸਮਯਾਨਭਿਞ੍ਞਤਾਯ ਵਾ ਕਰਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬੰ ਕਥੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਰਵਾ ਭਣਤਿ ਨਾਮ। ਉਭਯਥਾਪਿ ਅਞ੍ਞੰ ਭਣਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਣਨੰ ਸਮਾਨਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਪੁਰਿਮੇਨ ਕੋ ਵਿਸੇਸੋ**"ਤਿ।

ਵਾ**ਚੇਤੀ**ਤਿ ਪਾਲਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ ਵਾਚੇਤਿ। **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਪਾਲਿਯਾ ਅਤ੍ਥੰ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਾਲਿੰ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਾਲਿੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਿਤਪਾਲਿੰ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ। **ਵਣ੍ਣੇਤੀ**ਤਿ ਪਾਲਿਯਾ ਅਤ੍ਥੰ ਸੰਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋ ਪਾਲਿੰ ਵਣ੍ਣੇਤਿ। ਮਹਲ੍ਲਕਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਜਾਨਨਤੋ ਅਵਿਦਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਤਾਯ ਵਾ "**ਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪਸਦਿਸਸ੍ਸਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਕਤਰੂਪਸਦਿਸਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਰੁਮੇਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਲਹੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਦਨ੍ਧਗਤਿਕਤਾਯ ਗਰੁਪਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸਬ੍ਬਸੋ** ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਇਦੰ ਪਦੰ ਸਾਵੇਸ੍ਸਾਮਿ 'ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਸ੍ਸ ਅਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਸਤਿ ਏਵਰੂਪੇ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਥਾਵਿਧੰ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਵਨੰ ਨਾਮ ਨੇਵ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ "**ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿਆਦੀਸੁ...ਪੇ॰... ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਸਾਵੇਤੀ**"ਤਿ।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਿਭਙ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮੂਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. **ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਵਰਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਕਾਸੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ। **ਕਿਲੇਸੇਹੀ**ਤਿ ਅਹਿਰਿਕਾਦੀਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ। **ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲ-ਪਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। **ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ।

ਦ੍ਵੀਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ **ਦ੍ਵਯੰਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਹ "**ਦ੍ਵਯੇਨ ਦ੍ਵਯੇਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ**"ਤਿ। ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਦਿਸਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮਿਥੁਨਾਨੰ ਇਦੰ ਮੇਥੁਨੰ, ਮੇਥੁਨਮੇਵ ਧਮ੍ਮੋ **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਆਹ "**ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਰਤ੍ਤਾਨ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਰਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਰਤ੍ਤਾਨੰ। **ਸਾਰਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਰਾਗੇਨ ਅਤਿਵਿਯ ਰਤ੍ਤਾਨੰ। **ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕਸ੍ਸਾਦਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਤਿਨ੍ਨਾਨੰ। **ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਰਾਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਨੰ। **ਸਦਿਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਤਾਦੀਹਿ ਸਦਿਸਾਨੰ।

ਯਸ੍ਮਾ ''ਪਟਿਸੇਵਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪਦੰ ਮਾਤਿਕਾਯ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਟਿਸੇਵਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਉਦ੍ਧਟ''ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਪਟਿਸੇਵੇਯਜਾਤਿ ਏਤ੍ਥ...ਪੇ॰... ਮਾਤਿਕਾਪਦ**"ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਇਦੰ ''ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵਿਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਯਥਾ ਹਿ ''ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਗ੍ਗੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਏਵੰ ''ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਪਵੇਸੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤੀ''ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪੁਰਿਸਪਯੋਗਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕੰ। ਪਵੇਸਨੰ ਨਾਮ ਨ ਬਹਿ ਛੁਪਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਵਾਤੇਨ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠੇ ਅਲ੍ਲੋਕਾਸੇ**"ਤਿ। ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਞ੍ਹਿ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ''ਪਵੇਸੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਨ ਬਹਿ ਛੁਪਨ੍ਤੋ। **ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਪਕਤਿਯਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਿਹਿਤਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਤੇਨ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਲੇਸੋਕਾਸਪਿਦਹਨਤ੍ਥੰ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚ ਲਬ੍ਭਮਾਨੰ ਪਵੇਸਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਫਸ੍ਸਾਰਹੰ ਪਦੇਸਵਿਸੇਸੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨੀ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਵਾਤੇਨ ਹਿ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠੇ ਅਲ੍ਲੋਕਾਸੇ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਏਕੇਨਪਿ ਪਦੇਸੇਨ ਛੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ''ਪਵੇਸੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵੇ**ਮਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ ਅਸਮ੍ਫੁਸਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਏਵੰ ਕਤਵਿਵਰਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ , ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਪਨ **ਮਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਉਪਰੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਤੋ ਉਪਰਿਭਾਗਪ੍ਪਦੇਸੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਮਜ੍ਝੇਨ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਸਮਿਞ੍ਜਿਤਙ੍ਗੁਲਿੰ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਸਦਿਸੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗਵੇਮਜ੍ਝੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਭਾਗੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ। **ਮਜ੍ਝੇਨ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤਲੰ ਛੁਪਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇਨ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ। ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਚ੍ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਪਨ ਹੋਤਿ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਵਟ੍ਟਕਤੇ ਮੁਖੇ ਅਚ੍ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ। **ਮਜ੍ਝੇਨੇਵ ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਾ ਛੁਪਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ। ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਙ੍ਗੁਲਿਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਥ ਵਾ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਙ੍ਗੁਲਿੰ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਸਙ੍ਕੋਚੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਜ੍ਝੇਨ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਉਪਰਿਭਾਗੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਕੋਚਿਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗਕੋਟਿਯਾ। ਇਦਾਨਿ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਉਪਰੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਿਸੁੰ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਦਸਧਾ ਠਾਨਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਤਤ੍ਥਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਨ ਵਿਸੁੰ ਤਾਨਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ ਵਚਨਸਾਮਞ੍ਞਤੋਪਿ ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਲਬ੍ਭਮਾਨਾਨਿ ਏਕਜ੍ਝੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਛ ਠਾਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਤੁਲਾਦਣ੍ਡਸਦਿਸੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਜੁਕੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਜਾਤੰ। **ਚਮ੍ਮਖੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਟ੍ਠਿਤੰ ਚਮ੍ਮਮੇਵ। ''ਉਣ੍ਣਿਗਣ੍ਡੋ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਜਾਤਮ੍ਪਿ ਚਮ੍ਮਖੀਲਾਦਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਆਹ "**ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**"ਤਿ। ''ਉਪਹਤਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ "**ਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦ**"ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੰ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਭਾਵਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ – "**ਮਤਚਮ੍ਮੰ ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਪੀਲ਼ਕੰ ਵਾ**"ਤਿ। ਸਤਿ ਹਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਭਾਵੇ ਉਪਹਤੇਪਿ ਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੇ ਉਪਹਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਵਿਯ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਸਿਯਾ, ਮਤਚਮ੍ਮੰ ਪਨ ਸੁਕ੍ਖਪੀਲ਼ਕਞ੍ਚ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕੰ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਯੇਵ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ "**ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**"ਤਿ। ਨ ਚ ਏਵੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਟ੍ਠੇਪਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਭਾਵੇ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਮਤੇ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਵਚਨਤੋ **ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਸਤਿ ਹਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ ਸਿਯਾ, ਬੀਜਾਨਿਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਜੰ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਤੀ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਇਦਾਨਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਮੇਥੁਨਕਥਾਯ ਅਸਬ੍ਭਿਰੂਪਤ੍ਤਾ ''ਈਦਿਸੰ ਠਾਨੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਹਿ ਸੁਣਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਏਵੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤੋ "**ਅਯਞ੍ਚ ਮੇਥੁਨਕਥਾ ਨਾਮਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਮੇਥੁਨਕਥਾਯ ਰਾਗਵੁਦ੍ਧਿਹੇਤੁਤ੍ਤਾ ਹਾਸਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਚ ਤਦੁਭਯਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਪਟਿਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਾਦੀਸੁ ਨਿਯੋਜੇਤਿ। ਪਟਿਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਹਿ ਰਾਗੋ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਮਣਸਞ੍ਞਾਦੀਸੁ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਹਾਸੋ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। **ਸਤ੍ਤਾਨੁਦ੍ਦਯਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥੰ। **ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕਵਿਸਯਾਯ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ।

ਮੁਖੰ ਅਪਿਧਾਯਾਤਿ ਮੁਖੰ ਅਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਮਾਦੇਨ ਕਦਾਚਿ ਮਨ੍ਦਹਾਸੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਦਾ ਗਰੁਤ੍ਤੰ ਕੁਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਦਿਸੇ ਕਾਲੇ ਗਰੁਭਾਵਸ੍ਸ ਅਵਿਕੋਪਨਤ੍ਥੰ ਬੀਜਕੇਨ ਮੁਖੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਅਥ ਵਾ **ਮੁਖੰ ਅਪਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਮੁਖੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਬੀਜਕੇਨ ਮੁਖੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਹਸਮਾਨੇਨ ਨ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਦਨ੍ਤਵਿਦੰਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਬ੍ਭਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਕੋਚੰ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ, ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਦਿ ਹਿ ''ਈਦਿਸੰ ਨਾਮ ਅਸਬ੍ਭਿੰ ਕਥੇਮੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਕੋਚੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਅਤ੍ਥਵਿਭਾਵਨੰ ਨ ਸਿਯਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਤਾਦਿਸੇਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨਪਿ ਤਾਵ ਈਦਿਸੰ ਕਥਿਤੰ, ਕਿਮਙ੍ਗੰ ਪਨਾਹੰ ਕਥੇਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਤ੍ਥੁਪਟਿਭਾਗੇਨਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪੇਨ, ਸਤ੍ਥੁਸਦਿਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਮੂਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੇਸੁ ਗਤਾਯਾਤਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ ਨਾਮ ਅਤਿਖੁਦ੍ਦਕਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯੇਸੰ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸਨੰ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਸਬ੍ਬਾਵ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਾਤਿ ਪਵੇਸਨਪ੍ਪਹੋਨਕਵਸੇਨ ਲਬ੍ਭਮਾਨਕਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਾ ਏਵ ਚੇਤ੍ਥ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਅਪਦਾਨੰ ਅਹਿਮਚ੍ਛਾ**ਤਿਆਦਿਗਾਥਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੂਨੰ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਪੋਰਾਣੇਹਿ ਠਪਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ **ਅਹੀ**ਤਿ ਜਾਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਪ੍ਪਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਆਹ – "**ਅਹਿਗ੍ਗਹਣੇਨ...ਪੇ॰... ਦੀਘਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ**"ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਗੋਨਸਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਵਿਸੇਸਾ, ਯੇਸੰ ਪਿਟ੍ਠੀਸੁ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਮਣ੍ਡਲਾਨਿ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਮਚ੍ਛ**ਗ੍ਗਹਣੰ ਓਦਕਜਾਤਿਯਾ ਉਪਲਕ੍ਖਣਪਦਨ੍ਤਿ ਆਹ – "**ਮਚ੍ਛਗ੍ਗਹਣੇਨ...ਪੇ॰... ਓਦਕਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ**"ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਮਣ੍ਡੂਕਕਚ੍ਛਪਾਨੰ ਸਪਾਦਕਤ੍ਤੇਪਿ ਓਦਕਜਾਤਿਕਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਗਹੋ ਕਤੋ।

ਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਓਟ੍ਠਚਮ੍ਮਸਣ੍ਠਾਨੰ। **ਵਣਸਙ੍ਖੇਪੰ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਵਣਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਨਵਸੁ ਵਣਮੁਖੇਸੁ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਵਣੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ "ਅਮਗ੍ਗੇਨ ਅਮਗ੍ਗੰ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ"ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਣੇਸੁ ਏਕੇਨ ਵਣੇਨ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯੇਨ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਚ "ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ"ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੬੬)। **ਕੁਕ੍ਕੁਟਿ**ਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਾਯ ਪਕ੍ਖਿਜਾਤਿਯਾ ਉਪਲਕ੍ਖਣਪਦਨ੍ਤਿ ਆਹ – "**ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ...ਪੇ॰... ਪਕ੍ਖਿਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ**"ਤਿ। **ਮਜ੍ਜਾਰਿ**ਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਚਤੁਪ੍ਪਦਜਾਤਿਯਾ ਉਪਲਕ੍ਖਣਪਦਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਤੇਨਾਹ – "**ਮਜ੍ਜਾਰਿਗ੍ਗਹਣੇਨ...ਪੇ॰... ਚਤੁਪ੍ਪਦਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ**"ਤਿ। **ਰੁਕ੍ਖਸੁਨਖਾ** ਨਾਮ ਕਲਨ੍ਦਕਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਮਙ੍ਗੁਸਾ**ਤਿ ਨਙ੍ਕੁਲਾ।

ਪਰਾਜਿਤ-ਸਦ੍ਦੇ ਉਪਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵੁਦ੍ਧਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਚ ਕ-ਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ **ਪਾਰਾਜਿਕੋ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ ਆਹ "**ਪਾਰਾਜਿਕੋਤਿ ਪਰਾਜਿਤੋ**"ਤਿ। "**ਕਤ੍ਥਚਿ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ 'ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਯ੍ਯਾ'ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੪, ੩੯੧), **ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬ"ਨ੍ਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਰਾਜਯਤੀਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ਪਾਰਾਜਿਕਾਤਿ ਚ ਕਤ੍ਤੁਸਾਧਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ "**ਯੋ ਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਨ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ "**ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਾਜਿਤੋ**"ਤਿਆਦਿ।

ਏਤਮੇਵ ਹਿ ਅਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਤਿ "ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਰਾਜਿਤੋ ਹੋਤਿ ਪਰਾਜਯਮਾਪਨ੍ਨੋ"ਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਚੁਤੋ ਪਰਦ੍ਧੋ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਹਿ ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚੁਤੋ ਹੋਤਿ ਪਰਾਜਿਤੋ ਪਰਾਜਯੰ ਆਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਹਿ **ਪਰਿਵਾਰੇ**ਪਿ ਗਾਥਾ ਪੁਗ੍ਗਲਵੁਤ੍ਤਿਪਾਰਾਜਿਕਸਦ੍ਦਨਿਬ੍ਬਚਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਤ੍ਤੀਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕਾ-ਦਿਸਦ੍ਦਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਚਨਵਿਭਾਗਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਰਿਵਾਰਗਾਥਾਯ ਅਤ੍ਥੋ (ਪਰਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੩੯) – ਯਦਿਦੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਪਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਾਜਿਤੋ ਪਰਾਜਯਮਾਪਨ੍ਨੋ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਚੁਤੋ ਪਰਦ੍ਧੋ ਭਟ੍ਠੋ ਨਿਰਙ੍ਕਤੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਅਨੀਹਟੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪੁਨ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਦਿਭੇਦੋ ਸੰਵਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, **ਤੇਨੇਤੰ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ** ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਏਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿਪਾਰਾਜਿਕੰ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਾਜਿਤੋ ਹੋਤਿ ਏਤੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। **ਪਰਿਭਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਸਾਸਨਤੋ ਭਟ੍ਠੋ, ਪਰਿਹੀਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਖਣ੍ਡਿਤੋ।

ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੋਜਨਾਯਾਤਿ ਪਦਯੋਜਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ। **ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਕਮ੍ਮੰ। **ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਹੀ**ਤਿ ਏਕਸੀਮਾਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਹਿ। **ਪਕਤਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਅਨਾਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਚ। **ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਨਿਦਾਨਾਦ੍ਦੇਸਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। ਨਹਾਪਿਤਪੁਬ੍ਬਕਾਨੰ ਵਿਯ ਓਧਿਸਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ "**ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਸਮੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ**"ਤਿ। **ਸਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਿੰ, ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਵਾ। **ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ**ਤਿ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨਵਸੇਨ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦਿਨਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ। ਸਾਮਞ੍ਞਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ "ਇਦੰ ਤਯਾ ਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ"ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਬਹਿਕਾਤਬ੍ਬਤੋ "**ਨ ਏਕੋਪਿ ਤਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਤੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੫੬. ਨ ਕੇਵਲੰ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੂਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕੇਵਲੰ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਪਣ੍ਡਕਪੁਰਿਸਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੂਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਅਮਨੁਸ੍ਸੁਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੂਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। "**ਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਪਸਙ੍ਗੇਨ ਆਗਤੰ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੀ"ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਯੁਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਹਿ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਗ੍ਗਹਣੰ ਕਤੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੇਨ ਤਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ ਸਿਯਾ। ਇਦਾਨੇਵ ਹਿ "ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ"ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਗ੍ਗਹਣੰ ਕਤੰ, ਨ ਚ ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਾਨੰ ਪਸਙ੍ਗੋ ਯੁਤ੍ਤੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਜਾਤਿਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਸਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਾਨੰ ਪਸਙ੍ਗਸ੍ਸ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦੀਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਿਸੇਸੇਨ "ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵੇਯ੍ਯਾ"ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਮਾਤਿਕਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਚ "ਪਟਿਸੇਵਤਿ ਨਾਮਾ"ਤਿ ਮਾਤਿਕੰ ਪਦੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ "ਯੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਏਸੋ ਪਟਿਸੇਵਤਿ ਨਾਮਾ"ਤਿ ਪਟਿਸੇਵਨਾਕਾਰੋਵ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਨਿਮਿਤ੍ਤਨਿਸ੍ਸਯਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਪਣ੍ਡਕਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ "ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵ ਨੁ ਖੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪੀ"ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਸਨ੍ਦੇਹੋ ਸਿਯਾ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਵੋਹਾਰੋ ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਰੂਪਕੇਸੁ ਚ ਲਬ੍ਭਤਿਯੇਵ। ਤੇਨੇਵ **ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ** (ਪਾਰਾ॰ ੭੧) "ਲੇਪਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਛੁਪਿ, ਦਾਰੁਧੀਤਲਿਕਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਛੁਪੀ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਾਮਞ੍ਞਤੋ "ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਹੋਤਿ, ਨ ਹੋਤੀ"ਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਸਙ੍ਕਾ ਸਿਯਾ। ਤੇਨੇਵ "ਲੇਪਚਿਤ੍ਤਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਅਹੋਸੀ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਾਸਙ੍ਕਾਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਸਤ੍ਤਨਿਯਮਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਜਾਤਿਵਸੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਾਦਿਤੋ ਤਿਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ "ਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਨ ਹੋਤੀ"ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਪਸਙ੍ਗਾਗਤੰ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਾਨੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ।

ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ। **ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ "ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗੇ"ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ।

ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭. ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਆਖ੍ਯਾਤਿਕਪਦਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਹੋਤੀ**"ਤਿ ਆਹ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਪਨ "ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਹੋਤੀਤਿ ਵਚਨਸੇਸੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ"ਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਸੋ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ। ਯਦਿ ਹਿ ਵਚਨਸੇਸੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਸਿਯਾ, "ਹੋਤੀ"ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੇਨੇਵ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਹੋਤੀਤਿ ਵਚਨਸੇਸੋ ਕਤੋ।

੫੮. ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਦਿਯਨੰ ਨਾਮ ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਪਨਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਪਟਿਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗਿਸ੍ਸਾ**"ਤਿ। "**ਪਟਿਪਕ੍ਖੰ ਅਤ੍ਥਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਟਿਪਕ੍ਖੰ ਦੁਸ੍ਸੀਲਭਾਵੰ ਅਤ੍ਥਯਨ੍ਤੀ"ਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਨ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤੰ ਕਞ੍ਚਿ ਅਮਿਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਥਯਨ੍ਤਿ ਗਵੇਸਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿੰ ਨਾਸੇਤੁਕਾਮਾ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤੰ ਕਞ੍ਚਿ ਅਮਿਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਹਾਯਭਾਵਮੁਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਦੀਨੰ ਉਪਰਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ ਤਦਨੁਰੂਪਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**"ਤਿ ਆਹ। "ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ"ਤਿ ਏਵੰ ਪਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਰਾਜਾਦਯੋਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਦਯੋ ਵਿਸੁੰ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯੁੰ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ

ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਲਬ੍ਭਤੇਵ ‘‘ਸਾਸਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ’’ਤਿ ਯਥਾ। **ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਾ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾਦਿਅਸਹਨਲਕ੍ਖਣਾਯ ਇਸ੍ਸਾਯ ਅਭਿਭੂਤਾ। **ਨਿਪ੍ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਵਿਰਹਿਤਂ, ਯਥਾ ਚਲਿਤੁਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਥਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਵੇਸਨਕ੍ਖਣੇ, ਅਗ੍ਗਤੋ ਯਾਵ ਮੂਲਾ ਪਵੇਸਨਕਾਲੇ ‘‘ਪਵੇਸਨਕ੍ਖਣੇ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾਦਿਯਨਂ ਨਾਮ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਨਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤੀ**”ਤਿ। **ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਯਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ ਪਵੇਸਨਾਰਹਂ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ। ਏਵਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਰਣਾਰਮ੍ਭਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਠਿਤਕਾਲੋ **ਠਿਤਂ** ਨਾਮ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਾਯਮਤੋ ਓਰਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਾਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ “**ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਮਯੇ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਦ੍ਧਰਣਂ** ਨਾਮ ਯਾਵ ਅਗ੍ਗਾ ਨੀਹਰਣਕਾਲੋਤਿ ਆਹ – “**ਨੀਹਰਣਕਾਲੇ ਪਟਿਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤੀ**”ਤਿ। **ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਰਰਾਸਿਂ। ਏਵਰੂਪੇ ਕਾਲੇ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਨਾਮ ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਿਸਯੋਤਿ ਆਹ “**ਇਮਞ੍ਹਿ ਏਵਰੂਪਂ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ । **ਏਕਾਦਸਹਿ ਅਗ੍ਗੀਹੀ**ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਅਗ੍ਗੀਹਿ। ਰਾਗਾਦਯੋ ਹਿ ਅਨੁਡਹਨਟ੍ਠੇਨ ‘‘ਅਗ੍ਗੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿ , ਤਂ ਨਿਡਹਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਪਰਿਲ਼ਾਹਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦੁਨ੍ਨਿਬ੍ਬਾਪਯਾ ਚ। ਭਗਵਤਾ ਚ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹੋ ਇਚ੍ਛਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਆਹ – “**ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨਞ੍ਚਸ੍ਸ ਮਨੋਰਥਵਿਘਾਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ**”ਤਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਗੁਣਸਮਙ੍ਗਿਸ੍ਸ।

ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਏਕੂਨਸਤ੍ਤਤਿਦ੍ਵਿਸਤਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯-੬੦. ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨਾਤਿ ਆਹ “**ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦੀਹਿ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤ**”ਨ੍ਤਿ। ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਯਸ੍ਸਾ ਸਾ **ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤਾ**। ‘‘ਜਾਗਰਨ੍ਤਿ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵਿਸੇਸਨਰਹਿਤਤ੍ਤਾ “**ਸੁਦ੍ਧਿਕਚਤੁਕ੍ਕਾਨੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਾ ਥੇਰਾਤਿ ਏਕਾਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਾਠਕਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ। **ਮਹਾਭਯੇ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਤਿਸ੍ਸਭਯੇ। ਗਙ੍ਗਾਯ ਅਪਰਭਾਗੋ **ਅਪਰਗਙ੍ਗਂ**। **ਵਤ ਰੇ**ਤਿ ਗਰਹਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਕਿਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਸੋਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਏਵਂ ਵਿਨਯਗਰੁਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਰਿ ਤੇਹਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਗਰੁਕਰਣੀਯਤਾਯ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਸੋਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸੋਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਯੁਤ੍ਤਿਅਭਾਵਤੋ ਚ “**ਪਾਰਾਜਿਕਚ੍ਛਾਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤਭਾਵਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਚ੍ਛਯਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਸੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਕਾਰਣਂ, ਨ ਚ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਚ੍ਛਯਤਾ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਰਣਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਕ੍ਖਾਯਿਤਾਦੀਸੁਪਿ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਚ੍ਛਯਭਾਵਸ੍ਸ ਸਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤਤੋ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਧਿਕਂ ਊਨਂ ਵਾ ਯਦਿ ਖਾਯਿਤਂ ਸਿਯਾ, ਤਮ੍ਪਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤਂ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤਮਿਵ ਯੇਭੁਯ੍ਯਕ੍ਖਾਯਿਤਾਦੀਨਿਪਿ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਚ੍ਛਯਾਨੇਵ। ਅਪਿਚ ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤਂ ਯਦਿ ਸਭਾਵਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਸਿਯਾ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਚ੍ਛਯਨ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਥੇਰੇਨ ਕਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮੇਵ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਅਪਿਚਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿ ਮਂਸਰਾਜਿ ਸਚੇ ਅਵਸਿਟ੍ਠਾ ਹੋਤਿ, ਤਂ **ਯੇਭੁਯ੍ਯਕ੍ਖਾਯਿਤ**ਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਖਾਯਿਤੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ “**ਤਤੋ ਪਰਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਨਤ੍ਥੀ**”ਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤਂ** ਨਾਮ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਮੁਖਾਨਂ ਚਤੂਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਯਾਵ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਖਾਦਿਤਂ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਨ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਯਾਵ ਚਤੁਤ੍ਥਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਖਾਦਿਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਤਸਰੀਰਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਮਤਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ। “**ਯਦਿਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਖਾਯਿਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕੇਨਚਿ** ਪਨ ‘‘ਤਂ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਲਿਖਿਤਂ। ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਕਤਤ੍ਤਾ ਮਤਸਰੀਰੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ ਚ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) –

> ‘‘ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇ ਮਗ੍ਗੇ ਸਚੇਪਿ ਤਚਾਦੀਨਿ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਛਿਨ੍ਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨਮਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਉਟ੍ਠਿਤਂ ਅਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਂ ਪੀਲ਼ਕਂ ਵਾ ਚਮ੍ਮਖੀਲਂ ਵਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਂ ਸੁਕ੍ਖਪੀਲ਼ਕਂ ਵਾ ਮਤਚਮ੍ਮਂ ਵਾ ਲੋਮਂ ਵਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਚੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਮਗ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਾਟਿਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਕ੍ਕਮਤੋ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ’’ਨ੍ਤਿ –

ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ।

ਸਬ੍ਬਸੋ ਖਾਯਿਤਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਬਹਿਟ੍ਠਿਤਂ ਛਵਿਚਮ੍ਮਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦੀਹਿ ਖਾਯਿਤਸਦਿਸਂ ਕਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ “**ਛਵਿਚਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥੀ**”ਤਿ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਂਸਸ੍ਸ ਪਨ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਛਵਿਚਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ “**ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ “**ਪਵੇਸਨਂ ਜਾਯਤੀ**”ਤਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤਂ ਛਵਿਚਮ੍ਮਮਂਸਾਦਿਂ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ। ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਤਸਰੀਰੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ “**ਮਤਸਰੀਰੇ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰੇਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਅਕ੍ਖਿਆਦਯੋਪਿ ਵਣਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਵਣੇਨ ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖਿਆਦੀਸੁਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸਞ੍ਚ ਵਣਸਙ੍ਗਹੋ ‘‘ਨਵਦ੍ਵਾਰੋ ਮਹਾਵਣੋ’’ਤਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੨.੬.੧) ਏਵਮਾਦਿਸੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਅਕ੍ਖਿਕਣ੍ਣਵਣੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੇਸੁ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਮੁਖਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭਾਵੇ ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਅਕ੍ਖਿਆਦੀਨਮ੍ਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦਿਵਤ੍ਥੁਭਾਵੇ ਨਿਨ੍ਨਾਨਾਕਰਣੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਣੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ‘‘ਅਮਗ੍ਗੇਨ ਅਮਗ੍ਗਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੬) ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਨਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਯਦਿ ਚ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਵਣੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਤਙ੍ਗਮੁਖਮਣ੍ਡੂਕਸ੍ਸ ਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨੇ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ ਏਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਂ। ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਞ੍ਞੁਨੋ ਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ। ਤੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਵਿਨਯੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤਥੇਵ ਞਾਤੋ’’ਤਿਆਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.)। **ਮਨੁਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਪਣ੍ਡਕਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇਸੂ**ਤਿ ਵਤ੍ਥਿਪੁਟੇਸੁ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਕੋਸੇਸੁ। ਮਤਸਰੀਰਂ ਯਾਵ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦਿਭਾਵੇਨ ਕੁਥਿਤਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਅਲ੍ਲਸਰੀਰਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨਾਹ – “**ਯਦਾ ਪਨ ਸਰੀਰਂ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਂ ਹੋਤੀ**”ਤਿਆਦਿ। **ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਵਿਜਹਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭਾਵਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਤ੍ਥੁਭਾਵਞ੍ਚ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਮਤਾਨਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਵਤ੍ਥਿਕੋਸਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਪਤ੍ਥਿਕੋਸਂ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**”ਤਿ। **ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ। **ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਚ ਪਵੇਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਵੇਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਬਹਿ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਛੁਪਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ‘‘ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਛੁਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਛੁਪੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੨) ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ‘‘ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਂ ਸਰੀਰ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਸੇਸਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ‘‘ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਮੁਖੇਨਾ’’ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨਾ’’ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ “**ਅਵਿਸੇਸੇਨਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਯਂ ਤਾਵ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਇਤਰਥਾ ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਮੁਖੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਾਣਾਦਿਗ੍ਗਹਣੇ ਵਿਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਏਵਂ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਕੇਚਿ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਵੁ**ਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨੇਵ। ‘‘ਨਿਮਿਤ੍ਤਮੁਖੇਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਂ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਪਕਤਿਮੁਖੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮੁਖੇਨ ਵਾ ਪਕਤਿਮੁਖੇਨ ਵਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਏਕੂਨਸਤ੍ਤਤਿਦ੍ਵਿਸਤਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਨ੍ਥਤਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧-੨. ਪਟਿਪਨ੍ਨਕਸ੍ਸਾਤਿ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ। **ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਫੁਸਤੀ**ਤਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਫੁਸੀਯਤਿ ਘਟ੍ਟੀਯਤੀਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਨਿ ਯ-ਕਾਰਲੋਪੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਵਾ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਨ ਫੁਸਤਿ ਨ ਘਟ੍ਟੇਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਲੇਸਂ ਓਡ੍ਡੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਲੇਸਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਨ੍ਥਤਾਦਿਭੇਦੇਹਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍**ਵਾਤਿ ਸਨ੍ਥਤਾਦਿਵਿਸੇਸਨੇਹਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ, ਸਨ੍ਥਤਾਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਸਨ੍ਥਤਾਯਾਤਿ ਏਕਦੇਸੇ ਸਮੁਦਾਯਵੋਹਾਰੋ ‘‘ਪਟੋ ਦਡ੍ਢੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਤਥਾ ਹਿ ਪਟਸ੍ਸ ਏਕਦੇਸੇਪਿ ਦਡ੍ਢੇ ‘‘ਪਟੋ ਦਡ੍ਢੋ’’ਤਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ , ਏਵਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਮਗ੍ਗੇ ਸਨ੍ਥਤੇ ਇਤ੍ਥੀ ‘‘ਸਨ੍ਥਤਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨਾਹ **“ਸਨ੍ਥਤਾ ਨਾਮਾ**”ਤਿਆਦਿ। ਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਅਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **“ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਕਦੇਸੇ ਸਮੁਦਾਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਪਿ ‘‘ਸਨ੍ਥਤੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ **“ਸਨ੍ਥਤੋ ਨਾਮਾ**”ਤਿਆਦਿ। **ਯਤ੍ਤਕੇ ਪਵਿਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤੇ ਪਵਿਟ੍ਠੇ। ਅਕ੍ਖਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸਨ੍ਥਤੇਪਿ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵਾਤਿ ਆਹ **“ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਦੁਕ੍ਕਟਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤੀ**”ਤਿ।

ਖਾਣੁਂ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਖਾਣੁਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਤਲਂ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਖਾਣੁਂ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਵੇਸਾਭਾਵਤੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਈਸਕਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਖਾਣੁਕਮੇਵ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਛੁਪਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। **ਤਸ੍ਸ ਤਲ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਲ਼ੁਨਲ਼ਾਦਿਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਤਲਂ। ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਵਥਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਕਤੇ ਮੁਖੇ ਅਚ੍ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਵੇਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਹੋਸਿ…ਪੇ॰… ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਤੋ **“ਆਕਾਸਗਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟ**”ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੭੩) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਖਾਣੁਕੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਪਵੇਸਿਤਵੇਣੁਪਬ੍ਬਾਦਿਕਸ੍ਸ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਖਾਣੁਕੇ। ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਆਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਵਿਤੁਨ੍ਤਿ **“ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਮ੍ਹਿ ਅਟ੍ਠਿਕੇਸੁ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਨ੍ਥਤਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਦਿਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫. ਸਾਮਞ੍ਞਜੋਤਨਾਯ ਪਕਰਣਤੋ ਵਿਸੇਸਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ ਆਹ **“ਧੁਤ੍ਤਾਤਿ ਮੇਥੁਨੁਪਸਂਹਿਤਖਿਡ੍ਡਾਪਸੁਤਾ**”ਤਿਆਦਿ। ਇਦਾਨਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋਪਿ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਇਤ੍ਥਿਧੁਤ੍ਤਸੁਰਾਧੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਵਾ**”ਤਿ ਆਹ। **ਹਦਯ**ਨ੍ਤਿ ਹਦਯਮਂਸਂ।

ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬. ਪਟਿਞ੍ਞਾਕਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਭਾਵਤੋ। ਨ ਹਿ ਦੂਸਕੋ ‘‘ਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਅਕਾਸਿ, ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਕਾਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਅਰਹਤਿ। **ਤਤ੍ਥੇ**ਵਾਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਮਹਾਵਨੇ ਏਵ। **ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸਲੋਮਦਨ੍ਤਨਖਾਨਂ ਮਂਸਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਥਦ੍ਧਸੁਕ੍ਖਚਮ੍ਮਞ੍ਚ ਉਦਕਮਿਵ ਤੇਲਬਿਨ੍ਦੁ ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਸਰੀਰਂ ਬ੍ਯਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। **ਸਰੀਰਕਮ੍ਪਾਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਪੀਤਵਣ੍ਣਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਪਿਤ੍ਤਕੋਸਕੇ ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਹਦਯਪਪ੍ਫਾਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਯਕਨਮਂਸਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਮਹਾਕੋਸਾਤਕੀਕੋਸਸਦਿਸੇ ਪਿਤ੍ਤਕੋਸੇ ਠਿਤਂ। **ਕੁਪਿਤੇ**ਤਿ ਪਿਤ੍ਤਕੋਸਤੋ ਚਲਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ।

ਵਿ**ਸ੍ਸਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਕਤਿਚਿਤ੍ਤੋ। **ਯਕ੍ਖੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ**ਤਿ ਯਕ੍ਖਾ ਕਿਰ ਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਖਿਪਿਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੇਤਮੁਖਂ ਨੀਲੋਦਰਂ ਸੁਰਤ੍ਤਹਤ੍ਥਪਾਦਂ ਮਹਾਸੀਸਂ ਪਜ੍ਜਲਿਤਨੇਤ੍ਤਂ ਭੇਰਵਂ ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, ਭੇਰਵਂ ਵਾ ਸਦ੍ਦਂ ਸਾਵੇਨ੍ਤਿ, ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਮੁਖੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਦਯਮਂਸਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਹੋਤਿ ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ **“ਭੇਰਵਾਨਿ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍**ਵਾ”ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਭੇਰਵਾਨੀ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਭਯਂ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ ਲੋਮਹਂਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਨਿ। **ਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਿਤ੍ਤਕੋਸਤੋ ਪਿਤ੍ਤਂ ਚਲਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਿਤ੍ਤਂ ਚਲਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤ੍ਤਕੋਸੇਯੇਵ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ ਬਹਿ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ, ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਞ੍ਞਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਨ ਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਞਤ੍**ਵਾਤਿ ਸਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭੇਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਅਧਿਮਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਕਪ੍ਪਮਾਣਾਯ।

ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਪਕਿਣ੍ਣਕਨ੍ਤਿ ਵੋਮਿਸ੍ਸਕਨਯਂ। **ਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਂ। **ਕਿਰਿਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਅਕਿਰਿਯਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਵੇ**ਦਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਯੋਗੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਵੇਦਨਾਯ ਸਹ ਕੁਸਲਞ੍ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਸਙ੍ਗਾਹਕਵਸੇਨ। **ਛ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਯੋ ਵਾਚਾ ਕਾਯਵਾਚਾ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਂ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦਯੋ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ, ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਛਸੁ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੇਨ ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ ਤੀਹਿ ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਵਾ ਛਹਿ ਵਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ** ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਚ ਪਞ੍ਚਮੇਨ ਚ ਛਟ੍ਠੇਨ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਨ। **ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ** ਪਠਮਚਤੁਤ੍ਥੇਹਿ ਚ ਦੁਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਹਿ ਚ ਤਤਿਯਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਹਿ। **ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ** ਪਠਮੇਹਿ ਚ ਤੀਹਿ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਹਿ ਚ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਹਿ। **ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ** ਪਠਮਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਹਿ। **ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ** ਛਹਿਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁੱਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਸਬ੍ਬਥ੍ਥੇਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯੰ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਦੇਸਨਾ ਆਰੁਲ੍ਹਾ''ਤਿ। ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਛ ਵਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ**। **ਅਤ੍ਥਿ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯੋ ਕਾਯਵਾਚਾ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੰ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਵਾਚਾ ਕਾਯਵਾਚਾ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤੰ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। **ਅਤ੍ਥਿ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯੋ ਵਾਚਾ ਕਾਯਵਾਚਾਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ, ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੰ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤੰ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਵਾ ਤੀਣਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਤ੍ਥਿ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤੇਰਸ ਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸਾਨਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮਨੁਭਾਸਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਦ੍ਧਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਚੋਰਿਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ''ਅਤ੍ਥਿ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਵੁੱਤੰ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਅਦ੍ਧਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ। ਯਞ੍ਹਿ ਪਠਮਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਅਦ੍ਧਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਯੰ ਪਨ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ। ਯਞ੍ਹਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਯੰ ਪਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਭੂਤਾਰੋਚਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਅਵਸੇਸਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਯੰ ਤਤਿਯਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ। ਯੰ ਪਠਮਚਤੁਤ੍ਥੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਯੰ ਛਟ੍ਠੇਨੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਸਮਨੁਭਾਸਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮੰ। ਆਦਿ-ਸਦ੍ਦਸਙ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਪਨ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਪਦਸੋਧਮ੍ਮਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਚੋਰਿਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਯੰ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਯੰ ਦੁਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਯੰ ਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਯੰ ਪਞ੍ਚਮੇਨੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ। ਯੰ ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਦੰ ਚੋਰਿਵੁਟ੍ਠਾਪਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਏਵੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਤੇਰਸਧਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਧਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਵਦਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਪਥਵੀਖਣਨਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ **ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਯਾ ਕਾਯਵਾਚਾਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਠਮਕਥਿਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ, ਅਯੰ **ਅਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਯਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਹੋਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ, ਅਯੰ **ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਯਾ ਸਿਯਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਿਯਾ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਹੋਤਿ ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ, ਅਯੰ **ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਿਯਾ ਅਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ। ਯਾ ਸਿਯਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਿਯਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਹੋਤਿ ਕੁਟਿਕਾਰਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ, ਅਯੰ **ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ** ਨਾਮ।

ਇਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਸਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇਪਦਲੋਪਸਮਾਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯਤੋ ਹਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਞ੍ਞਾਅਭਾਵੇਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਦੰ ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਙ੍ਗੰ ਲਭਤਿਯੇ**ਵਾਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਦਿਸਚਿਤ੍ਤਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨਤੋ । ''ਲਭਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਨੋ ਨ ਲਭਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੰ ਚਿਤ੍ਤਙ੍ਗੰ ਲਭਤਿ, ਨ ਲਭਤਿ ਚ, ਤੰ **"ਇਤਰ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੰ ਇਤਰ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵੁੱਤਪਟਿਯੋਗਵਿਸਯਤ੍ਤਾ।

ਪੁਨ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਧਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਪੁਨ ਅਤ੍ਥਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਯੰ ਸਹੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਯੰ ਸਚਿਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਅਚਿਤ੍ਤਕੇਨ। **ਵਿਨਾਪੀ**ਤਿ **ਅਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਹਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਕਦਾਚਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕੇਨ, ਕਦਾਚਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤੰ ਅਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਞ੍ਞਾਦੁਕੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮੁਖੇਨ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਦੁਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿਮੁਖੇਨ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਇਦਮੇਤੇਸੰ ਨਾਨਾਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਲੋਕਵਜ੍ਜਦੁਕਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਾ ਤੰ ਅਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਾਨਿ, ਕੁਸਲਾਦਿਵਸੇਨ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਚ ਤਿਵਿਧਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਕਮ੍ਮਕੁਸਲਵੇਦਨਾਵਸੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਆਗਤਨਯੇਨ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ ਵਚੀਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਦੁਕੰ ਵੁੱਤੰ, ਤਿਕਮੇਵ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਚ ਤਿਵਿਧੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁੱਤੰ ''ਸਬ੍ਬਾਵ ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਤਦੁਭਯਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਕਾਯਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ, ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਵਚੀਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ, ਉਭਯਤ੍ਥ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋਯੇਵ ਚ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਦੀਸੁ ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਤਦੁਭਯਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੰ।

ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਨ ਪਨ ਕੁਸਲਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ। ਨ ਹਿ ਕੁਸਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ ''ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲੰ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੦੩) ਵਚਨਤੋ। **ਦਸ ਕਾਮਾਵਚਰਕਿਰਿਯਚਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਹਸਿਤੁਪ੍ਪਾਦਵੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਟ੍ਠ ਮਹਾਕਿਰਿਯਚਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਾਦੀਸੁ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਯੰ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਯੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇਨ ਗਹਿਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗੀ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਚਨੇਨ ਤੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁੱਚਮਾਨੋ ਕੁਸਲਭਾਵੋ ਪਰਿਯਾਯਤੋਵ, ਨ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕੰ ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕੰ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਇਤਰੇਹਿ ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਤਰੇਹਿ ਅਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਯੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੰ ਇਤਰੰ, ਅਕੁਸਲੰ ਅਬ੍ਯਾਕਤਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁੱਤੰ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਸਲਾਬ੍ਯਾਕਤਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਚਿਤ੍ਤੰ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਵਸੇਨ ਤਿਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਪਭੇਦੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਤਿਵੇਦਨੰ ਦ੍ਵਿਵੇਦਨੰ ਏਕਵੇਦਨਨ੍ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਯਥਾਵੁੱਤਵੇਦਨਾਵਸੇਨੇਵ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਥਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਧੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਹਸੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਤਦਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾਵਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਅਵੇਦਨ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਤੰ, ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਯਦਿਚ੍ਛਕੰ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਲਬ੍ਭਮਾਨੰਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਇਦਾਨਿ ਯਥਾਵੁੱਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੰਵਣ੍ਣਿਯਮਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਇਮੰ ਪਕਿਣ੍ਣਕੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ''ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਪਰਕਾਲਕਿਰਿਯਾਵਚਨੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁੱਤੰ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇ ਸਤਿ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਭਾਵਤੋ। ''ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਬਾਹੁਲ੍ਲਵਸੇਨੇਵ ਵੁੱਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੰ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮੇਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਨ ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਭਾਵੋ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਜਨਕਵਸੇਨ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਮਨੋਕਮ੍ਮਭਾਵੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤਨਯੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਭਾਵਤੋ **"ਸਬ੍ਬਥ੍ਥੇਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯੰ ਯੁਜ੍ਜਤੀ"**ਤਿ ਵੁੱਤੰ। ਨ ਹਿ ਯਥਾਵੁੱਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੰ ਯੁਜ੍ਜਤਿ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

ਇਦਂ ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਯ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਵਿਨੀਤਾਨਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ **ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ**। ਤਾਨਿ ਹਿ ''ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਨ੍ਨੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਗਵਤਾਯੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ । ਤੇਨਾਹ "**ਭਗਵਤਾ ਸਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨ**"ਨ੍ਤਿ। **ਉਦ੍ਦਾਨਗਾਥਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਗਾਥਾ, ਸਙ੍ਗਹਗਾਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾ**ਤਿ ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿਆਦਿਕਾ ਨਿਦਾਨਵਤ੍ਥੁਦੀਪਿਕਾ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਪਾਲ਼ਿਯੇਵ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਗਨ੍ਥਨਤੋ ''ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਛਨ੍ਦੋਵਿਚਿਤਿਲਕ੍ਖਣੇਨ। ਗਾਥਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ **ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ। **ਦੁਤਿਯਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਂ। ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸਿਪ੍ਪਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਕਾਰਾਦਿਸਿਪ੍ਪਿਕਾਨਂ। ਯਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਕਾਰਾਦਯੋ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ "**ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਰੂਪ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੬੭. ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ ਮਕ੍ਕਟਿਵਤ੍ਥੁਂ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ। ਤਾਨਿ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਆਗਤਾਨੇਵ, ਤਥਾਪਿ ਭਗਵਤਾ ਸਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਵਤ੍ਥੁਭਾਵਤੋ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦੀਸੁ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਆਗਤਾਨਿ ਰਜਕਾਦਿਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵਿਯ ਪੁਨ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ''ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਰੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਞ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਚੋਦੇਸੁਨ੍ਤਿ? ਸਚ੍ਚਮੇਤਂ, ਤੇਹਿ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ''ਨਨੁ, ਆਵੁਸੋ, ਤਥੇਵ ਤਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਹੋਸੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ''ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੀ''ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚਿਤੇ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਕ੍ਕਟਿਯਾ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵੀ''ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ''ਸਚ੍ਚਂ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤ੍ਵਾ ਯੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਯਾਚਿਂਸੁ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਤਥਾਗਤੋ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਾ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾਨਂ ਵਾ ਕਾਰਣਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯੇ ਪਨ ਅਵਿਬ੍ਭਮਿਤ੍ਵਾ ਸਲਿਙ੍ਗੇ ਠਿਤਾਯੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾ ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਪਨ੍ਨਾ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਇਮਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ''ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਮਕ੍ਕਟਿਵਤ੍ਥੁ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁ ਚ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਆਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕੁਸੇ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾਤਿ ਕੁਸਤਿਣਾਨਿ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ। **ਕੇਸੇਹੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਕੇਸੇਹਿ। **ਤਂ ਰਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗਂ। **ਞਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। ਯਦਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਕਤਂ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਵਤ੍ਵਾ ਇਧ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਕਤੁਪਕ੍ਕਮਤ੍ਤਾ ''ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਵਿਸਯਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਹੋਸੀਤਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

੬੮. ਅਤਿਦਸ੍ਸਨੀਯਾਤਿ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਅਤਿਤ੍ਤਿਕਰਣਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਦਸ੍ਸਨਯੋਗ੍ਗਾ। **ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੋਕ੍ਖਰਤਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਭਾਵੋ, ਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਤਾ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾ, ਤਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ, ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪੋਰਾਣਾ ਪਨ ਪੋਕ੍ਖਰਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵਣ੍ਣਂ ਵਣ੍ਣਮੇਵ। ਤੇਸਂ ਮਤੇਨ ਵਣ੍ਣਞ੍ਚ ਪੋਕ੍ਖਰਞ੍ਚ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਭਾਵੋ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ **ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ ਚੇਵ ਸਰੀਰਸਣ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪੋਕ੍ਖਰਂ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੋ ਪੁਬ੍ਬਪਦਸ੍ਸ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾ, ਤਾਯ **ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ,** ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਰੀਰਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਧਂਸੇਸੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥਂ ਪਨ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਨਿਸੀਦੀਤਿ ਆਹ – "**ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ...ਪੇ॰... ਖਾਣੁਕਾ ਵਿਯਾ**"ਤਿ।

ਨ ਲਿਮ੍ਪਤੀਤਿ ਨ ਅਲ੍ਲੀਯਤਿ। **ਕਾਮੇਸੂ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮੇਸੁ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਪਦੁਮਿਨਿਪਣ੍ਣੇ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਸੂਚਿਮੁਖੇ ਸਾਸਪੋ ਨ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਯੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਦੁਵਿਧੇਨਪਿ ਕਾਮੇਨ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਮੋ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ।

੬੯. ਪੁਰਿਸਸਣ੍ਠਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਂ, ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਫਲਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸੁਪ੍ਪਾਦਦਸ੍ਸਨੇਨ ਕਾਰਣਸ੍ਸਪਿ ਵਿਨਾਸੁਪ੍ਪਾਦਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਹਿ ਨਟ੍ਠੇ ਪੁਰਿਸਸਣ੍ਠਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਯਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਨੋ। ਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਨ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਨੋ''ਤਿ **ਯਮਕਪਕਰਣੇ** (ਯਮ॰ ੩. ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਯਮਕ.੧੮੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਸਹਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ ਯਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਰਸਮਚਿਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਸਹਜਰੂਪੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਮੇਨ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤੋ ਪੁਰਿਸਸਣ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮਜਰੂਪੇਸੁ ਸੇਸਰੂਪੇਸੁ ਚ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁ ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਨ ਚ ਚਤੁਜਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿਯਾ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਪੁਰਿਸਸਣ੍ਠਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਂ, ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਾਤੁਭੂਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵੇਪਿ ਅਯਮੇਵ ਨਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਉਤ੍ਤਮਂ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਹੀਨਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਮਭਾਵੋ, ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਚ ਹੀਨਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਹੀਨੁਕ੍ਕਟ੍ਠਭਾਵਂ ਵਿਨਾ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਸ੍ਸ ਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਹੀਨੁਕ੍ਕਟ੍ਠਤਾ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। **ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਬਲਵਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤੀ**ਤਿਆਦਿਨਾਪਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸੇਵ ਵਿਨਾਸੁਪ੍ਪਾਦਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਹਿ ਵਿਨਟ੍ਠੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਸ੍ਸ ਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸਪਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਕਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਬਲਵਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਦੁਬ੍ਬਲਕੁਸਲੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਂ ਤਾਵ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਕਂ ਅਨੁਪਹਤਸਾਮਤ੍ਥਿਯਂ ਬਲਵਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਨ ਕੇਨਚਿ ਲਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਾਰਦਾਰਿਕਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਬਲਵਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਹਤਸਾਮਤ੍ਥਿਯਂ ਤਦੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਦਾਯਕਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਦੁਬ੍ਬਲੀਭੂਤਂ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਾਨੁਰੂਪਂ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਵਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਦਾਨਕਾਲੇਯੇਵ ਕੇਨਚਿ ਲਦ੍ਧਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਾਰਦਾਰਿਕਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਬਲਵਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਨਸਾਮਤ੍ਥਿਯਂ ਉਪਹਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਦੁਬ੍ਬਲੀਭੂਤਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਂਯੇਵ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਬਲਵਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਦੁਬ੍ਬਲਕੁਸਲੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਦੁਬ੍ਬਲਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤੀਤਿ ਪਾਰਦਾਰਿਕਤ੍ਤਾਦਿਬਲਵਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਨਵਿਬਨ੍ਧਕਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵੇ ਸਤਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਨ੍ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਦੁਬ੍ਬਲਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਪਾਰਦਾਰਿਕਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਬਲਵਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਬਾਹਿਤਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਨੇ ਅਸਮਤ੍ਥਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਕਂ ਦੁਬ੍ਬਲਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਯਦਾ ਪਵਤ੍ਤਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਪਟਿਵਿਰਤਿਵਸੇਨ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤਪਤ੍ਥਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਕਤੁਪਚਿਤਬਲਵਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਆਹਿਤਸਾਮਤ੍ਥਿਯਂ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਨੇ ਸਮਤ੍ਥਂ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਾਨੁਰੂਪਂ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਤਦਾ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਨਵਿਬਨ੍ਧਕਸ੍ਸ ਬਲਵਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵੇ ਸਤਿ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਨ੍ਤਿ ''ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਨ੍ਤਂ ਦੁਬ੍ਬਲਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਬਲਵਤਾ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ''ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਬਲਵਕੁਸਲੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਇਤ੍ਥਿਭੂਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਂ ਪੁਰਿਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦੇਪਿ ਅਯਂ ਨਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਕੁਸਲੇਨ ਪਟਿਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਸੁਗਤਿਭਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦੁਗ੍ਗਤਿਯਂ ਪਨ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵਿਨਾਸੋ ਚ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਯਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਹਸੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖੀ**ਤਿ ਚੇਤੋਦੁਕ੍ਖਸਮਙ੍ਗਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖੀ। **ਦੁਮ੍ਮਨੋ**ਤਿ ਦੋਸੇਨ ਦੁਟ੍ਠਮਨੋ, ਵਿਰੂਪਮਨੋ ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਭਿਭੂਤਤਾਯ। "**ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ

ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤਬ੍ਬਵਿਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਹੋਤੁ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਅਨਾਵਟੋ**ਤਿ ਅਵਾਰਿਤੋ। **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਸਙ੍ਖਾਤੋ ਤਿਵਿਧੋਪਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ। ਸਗ੍ਗੋ ਚ ਮਗ੍ਗੋ ਚ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗੋ, ਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗੋ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗੋ, ਸਗ੍ਗੁਪਪਤ੍ਤਿਸਾਧਿਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਿਧਾਯ ਅਦ੍ਧਾਨਗਮਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਸੰਵਿਦਹਨੰ ਪਰਿਮੋਚੇਤ੍ਵਾ”**ਤਿ ਆਹ। **“ਮਯੰ ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਾਮਾ”**ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਸੰਵਿਦਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਬਹਿਗਾਮੇਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਗਾਮਤੋ ਬਹਿ। **ਗਾਮਨ੍ਤਰਨਦੀਪਾਰਰਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਪਵਾਸਗਣਓਹੀਯਨਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ‘‘ਦੁਤਿਯਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਵਾ ਹੋਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ੬੯੩) ਵੁਤ੍ਤਅਨਾਪਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸੰਸਨ੍ਦਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਆਰਾਧਿਕਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਾਰਾਧਨੇ ਸਮਤ੍ਥਾ। **ਤਾ ਕੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ। **ਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ…ਪੇ॰… ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ‘‘ਸਙ੍ਘੇ ਅਸਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਵਿਬ੍ਭਮੇਯ੍ਯਾਪੀ’’ਤਿ ਸਙ੍ਘਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ…ਪੇ॰… ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਭਾਵਤੋ ਅਸਨ੍ਤਪਕ੍ਖੰ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਵ੍ਵਾਤਿਕਾ…ਪੇ॰… ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਆਵੇਣਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਅਨੁਵ੍ਵਾਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਪੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇਪਿ। **ਪਰਿਸਾਵਚਰੋ**ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਚ ਆਚਰਿਯੋ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸੁਪਟ੍ਠਾਕੋ। **ਅਵ੍ਵਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇਹਿ ਅਵ੍ਵਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤੇਹਿਪੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਉਪਜ੍ਝਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਤ੍ਥੰ ਉਪਜ੍ਝਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਅਵ੍ਵਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪੁਨ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬੰ। **ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਸਨ੍ਨਿਧਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਨ੍ਨਿਧਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੪੨੧) ਵਚਨਤੋ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਤਦਹੁ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ**ਤਿ ਇਦੰ ਤਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਪੁਨਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਮੇਪਿ ਦਿਵਸੇ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤੰ ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗੋ ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਅਵਿਭਤ੍ਤਤਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਤੋ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ।

“ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨਾ’’ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਸੁਵੁਤ੍ਤੰ। ਨ ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਅਨਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖੰ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ‘‘ਵਿਬ੍ਭਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ। ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਲਿਙ੍ਗੇ ਠਿਤੋ ਯਾਵ ਨ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਾਵ ਅਤ੍ਥੇਵ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ, ਨ ਸੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਸੋ ਸੰਵਾਸੰ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ ਥੇਯ੍ਯਸੰਵਾਸਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਨੇਤਿ, ਓਮਸਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਜਨੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ‘‘ਅਸੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ, ਤਞ੍ਚੇ ਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮਾਨੋ ਓਕਾਸੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਓਮਸਵਾਦਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੯) ਓਮਸਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਸਤਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸਤਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨੰ ਨਾਮ ਅਯੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨੰ ਇਧ ‘‘ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨ’’ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ, ਨ ਪਨ ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੰ। ਤੇਨੇਵ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇਨ ਸਮਾਨਗਤਿਕਤ੍ਤਾ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੰ ਵਿਸੁੰ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ **ਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਾਚਰਿਯੇਨ** ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ –

‘‘ਅਚ੍ਛੇਦਗਾਹਨਿਰਪੇਕ੍ਖਨਿਸਗ੍ਗਤੋ ਚ,
ਸਿਕ੍ਖਾਪ੍ਪਹਾਨਮਰਣੇਹਿ ਚ ਲਿਙ੍ਗਭੇਦਾ।
ਦਾਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਅਭਿਕ੍ਖੁਕਸ੍ਸ,
ਸਬ੍ਬੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮੇਤਿ ਵਿਨਾਸਮੇਵ’’ਨ੍ਤਿ॥ –

ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਥਾ **ਧਮ੍ਮਸਿਰਿਤ੍ਥੇਰੇਨ**ਪਿ –

‘‘ਸਿਕ੍ਖਾਮਰਣਲਿਙ੍ਗੇਹਿ, ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸਗ੍ਗਤੋ।
ਅਚ੍ਛੇਦਾਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨ-ਦਾਨਾ ਗਾਹੋਪਸਮ੍ਮਤੀ’’ਤਿ॥ –

ਵੁਤ੍ਤੰ । ਯਦਿ ਚ ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਵਿਜਹੇਯ੍ਯ, ਤੇਪਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਿਸੁੰ ਤਮ੍ਪਿ ਵਦੇਯ੍ਯੁੰ, ਨ ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਤਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ ‘‘ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੰ ਇਧ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨਨ੍ਤਿ ਨਾਧਿਪ੍ਪੇਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਵਿਜਹਤਿ।

ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨਾਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ਅਨਤ੍ਥਿਕਤਾਯ ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਮੰ, ਨ ਇਦਾਨਿ ਨੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਵਾ ‘‘ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਾਹੇਨਾ**ਤਿ ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇਨ।

ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਹਾਰੇ। **ਉਪਰੋਪਕਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਰੋਪਿਤਾ ਰੁਕ੍ਖਗਚ੍ਛਾ। **ਤੇਰਸਸੁ ਸਮ੍ਮੁਤੀਸੂ**ਤਿ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਚੀਵਰਭਾਜਕਯਾਗੁਭਾਜਕਫਲਭਾਜਕਖਜ੍ਜਭਾਜਕਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਕਸਾਟਿਯਗ੍ਗਾਹਾਪਕਪਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਾਪਕਆਰਾਮਿਕਪੇਸਕਸਾਮਣੇਰਪੇਸਕਸਮ੍ਮੁਤੀਸੁ। ਕਾਮੰ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਚ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿਯੇਵ, ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਉਪਗਨ੍ਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਿਸੁੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਉਪਗਨ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸਙ੍ਗਹੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਸੇਨਾਸਨੇ ਗਹਿਤੇ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। **ਪੁਨ ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਕਾਲੇਪਿ ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਾ ਇਚ੍ਚੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਚੇ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੇ…ਪੇ॰… ਛਾਰਤ੍ਤੰ ਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਨਤ੍ਤੰ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਾਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯ ਸਾਧਾਰਣਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਮਾਦਿਣ੍ਣਪਰਿਵਾਸਸ੍ਸ ਵਾ ਲਿਙ੍ਗੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਕਾਲੇ ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤੰ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੇ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਪੁਨ ਲਿਙ੍ਗੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤੇ ਪਰਿਵਾਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥਪਰਿਵਾਸਸ੍ਸ ਛਾਰਤ੍ਤੰ ਮਾਨਤ੍ਤੰ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸਵ੍ਵਰਿਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਾਧਾਰਣਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਰਿਵਾਸਦਾਨੰ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵਤੋ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਕਾਲੇ ਪਨ ਆਰੋਚਿਤਾਪਿ ਸਾਧਾਰਣਾਪਤ੍ਤਿ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਅਨਾਰੋਚਿਤਾ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਮਾਨਤ੍ਤੇ ਅਦਿਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਅਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਾਯ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਸਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਭਾਵੇ ਠਿਤਾਯਪਿ ਤਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਏਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਯਾ**

ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾਤਿ ਯਾ ਅਸਾਧਾਰਣਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾ। ‘‘ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਏਕਤ੍ਤਾ ਨ ਪੁਨ ਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਤਿ, ਤਥਾ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪੁਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਨ ਲਭਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੧੧. ‘‘ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਸੁਪਿ ਅਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ **ਚੂਲਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਦੁਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਛੁਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਛੁਪੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੨) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਚਾਰਿਤਮੇਵ। **ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ**ਤਿ ਮੋਚਨਰਾਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। **ਤਥੇਵਾ**ਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ।

ਅਵਿਸਯੋਤਿ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਰਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਅਹਂ ਵਾਯਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਮਾ ਵਾਯਮੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਉਭਯਵਾਯਾਮੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਮਾ ਵਾਯਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੩. **ਵਟ੍ਟਕਤੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਵਿਵਟੇ”**ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਪਾਰਾਜਿਕਭਯੇਨ ਆਕਾਸਗਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਸਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਸਾ ਤਾਲੁਕਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਫੁਸਤਿ ਚੇ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਮੇਥੁਨਰਾਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸੁਫੁਸਿਤਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਿਹਿਤਾ। **ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੇ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਦਨ੍ਤਾਨਂ ਸੁਪਿਹਿਤਭਾਵਤੋ ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੇ ਪਵੇਸੇਤੁਂ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਉਪ੍ਪਾਟਿਤੇ ਪਨ ਓਟ੍ਠਮਂਸੇ ਦਨ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਤਙ੍ਗਮੁਖਮਣ੍ਡੂਕਸ੍ਸ ਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨੇ ਵਿਯ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ‘‘ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਛੁਪਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਤਾ ਇਧ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਦਨ੍ਤਜਿਵ੍ਹਾਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ‘‘ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੬੨) ਵਚਨਤੋ। **ਨਿਜ੍ਝਾਮਤਣ੍ਹਿਕਾਦੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਿਕਾਦਿਪੇਤੀਨਂ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਅਲ੍ਲੀਯਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਨਿਜ੍ਝਾਮਤਣ੍ਹਿਕਾਨਂ ਲੋਮਕੂਪੇਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾਹਿ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਜ੍ਜਲਿਤਸਰੀਰਤਾਯ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਿਕਾਦੀਨਂ ਅਤਿਵਿਯ ਪਟਿਕੂਲਵਿਰੂਪਬੀਭਚ੍ਛਅਟ੍ਠਿਚਮ੍ਮਾਵਸਿਟ੍ਠਨਿਚ੍ਚਾਤੁਰਸਰੀਰਤਾਯ ਆਮਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। **ਦੇਵਤਾ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਿਵਚਨਂ **ਯਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੇਨ ਵਿਪਰਿਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ ‘‘ਯਾ ਦੇਵਤਾ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। **ਦਸ੍ਸਨਾਦੀਸੁ ਦਸ੍ਸਨਂ** ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਾਸਂ ਦਸ੍ਸਨਂ, **ਗਹਣਮ੍ਪਿ** ਭਿਕ੍ਖੁਨਾਵ ਤਾਸਂ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਗਹਣਂ। **ਆਮਸਨਾਦੀਨਿ** ਪਨ ਤਾਸਂ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਮਸਨਂ** ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਆਮਸਨਮਤ੍ਤਂ, **ਫੁਸਨਂ** ਤਤੋ ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਫੁਸਨਂ, **ਘਟ੍ਟਨਂ** ਤਤੋਪਿ ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੇਨ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਘਟ੍ਟਨਂ। **ਵਿਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਕਤਮ੍ਪਿ ਉਪਕ੍ਕਮਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਯਦਿਪਿ ਆਮਸਨਾਦਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਤਥਾਪਿ ਤੇਨੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਿਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਕਤਵਿਸਞ੍ਞੋ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਾਦਿਯਤਿ ਚੇ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਨ ਦਸ੍ਸਨਗਹਣੇਸੁ ਸਤਿ ਅਸਾਦਿਯਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਗਹਣੇਸੁ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਦਿ ਪਨ ਪਠਮਂ ਦਸ੍ਸਨਗਹਣੇਸੁ ਸਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਿਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਮਸਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨੋਰਥਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਉਪਹਤਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੋਤਿ ਅਨਟ੍ਠੇਪਿ ਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੇ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣੁਪ੍ਪਾਦਨੇ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾਪਾਦਨਵਸੇਨ ਵਾਤਪਿਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਉਪਹਤਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੋ। **ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਸਨ੍ਥਤਨਿਮਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਫਸ੍ਸਂ ਅਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਪਿਤ੍ਤਵਾਤਾਦਿਨਾ ਉਪਹਤਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਤ੍ਤਾ ਅਵੇਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਨਨੁ ਚ ਛੁਪਿਤਮਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ‘‘ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਛੁਪਿਤਮਤ੍ਤੇ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਅਨ੍ਤੋਲੀਨਚੋਦਨਂ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ **“ਯੋ ਮੇਥੁਨ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੀਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਾਦਨਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਯੋਗਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ‘‘ਸੀਸ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਯੋਗਾਭਾਵਤੋ। **ਦੁਕ੍ਕਟੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਜਨੇਨ੍ਤਿ। ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਹਿ ਜਨੇਨ੍ਤਾ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹਾਦਯੋ ਪਯੋਗਾ ‘‘ਦੁਕ੍ਕਟੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਜਨਕਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ।

੧੪. **ਜਾਤਿਪੁਪ੍ਫਗੁਮ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਸੁਮਨਗੁਮ੍ਬਾਨਂ। **ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯਾ**ਤਿ ਬਾਹੁਲ੍ਲਤਾਯ। **ਉਪਚਾਰੇ**ਤਿ ਆਸਨ੍ਨਪ੍ਪਦੇਸੇ। **ਤੇਨ ਵਾਤੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਨਾ**ਤਿ ‘‘ਅਙ੍ਗਮਙ੍ਗਾਨਿ ਵਾਤੁਪਤ੍ਥਦ੍ਧਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਵਾਤੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਨ। ਇਮਿਨਾ ਨਿਦ੍ਦੋਕ੍ਕਮਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਕਰਸ**ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦਿਵੀਥਿਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਅਬ੍ਬੋਕਿਣ੍ਣਂ।

੧੬. **ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸਯੋਧੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਕਿਲੇਸਾਰੀਹਿ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਰਾਜੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਗਾਮਮੁਖੇ ਯੋਧਸਦਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ।

੧੭. **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ। **ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਦ੍ਵਾਰਮੇਵਾ**ਤਿ ਸਂਵਰਣਵਿਵਰਣਵਸੇਨ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਯੋਗ੍ਗਦ੍ਵਾਰਮੇਵ। **ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਕਣ੍ਟਕਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਦ੍ਵਾਰਂ ਕਣ੍ਟਕਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚ। ‘‘ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਦ੍ਵਾਰਂ ਕਣ੍ਟਕਦ੍ਵਾਰ’’ਮਿਚ੍ਚੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। ਯਂ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਰੁਕ੍ਖਥਮ੍ਭੇ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਯੋ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ **ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਦ੍ਵਾਰਂ**। ਯਂ ਪਵੇਸਨਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਥਕਨਯੋਗ੍ਗਂ, ਏਕਾਯ ਬਹੂਹਿ ਵਾ ਕਣ੍ਟਕਸਾਖਾਹਿ ਕਤਂ, ਤਂ **ਕਣ੍ਟਕਦ੍ਵਾਰਂ**। **ਚਕ੍ਕਲਕਯੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਏਤਂ ਚਕ੍ਕਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਮਹਾਦ੍ਵਾਰਂ, ਯਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕੇਨ ਸਂਵਰਿਤੁਂ ਵਿਵਰਿਤੁਞ੍ਚ। **ਗੋਪ੍ਫੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਰਜ੍ਜੂਹਿ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ। **ਏਕਂ ਦੁਸ੍ਸਸਾਣਿਦ੍ਵਾਰਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਲਞ੍ਜਸਾਣਿਦ੍ਵਾਰਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਸਚੇ ਬਹੂਨਂ ਵਲਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤੀ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਬਹੂਨਂ ਅਵਲਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਏਕਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੂ…ਪੇ॰… ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਵਾ ਪਨ ਹੋਤੁ ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਵਾ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਆਭੋਗਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਆਭੋਗਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। ਯਦਿ ਹਿ ‘‘ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਆਭੋਗਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਠਿਤੇਪਿ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇਪਿ ਆਭੋਗਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨ ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਵਚਨਂ ਨਿਪਨ੍ਨਂਯੇਵ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ਤਤ੍ਥ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਿਤਾਮਤ੍ਤਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ, ਨ ਸੇਸਇਰਿਯਾਪਥਸਮਙ੍ਗਿਤਾਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਅਸਨ੍ਤਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਆਭੋਗਾਰਹੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। ਅਸਨ੍ਤਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ਹਿ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵਾਰਸਂਵਰਣਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਆਦੀਨਂ ਪਵੇਸਨਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਆਹ – **“ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਵਾ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ”**ਤਿ। ‘‘ਇਤ੍ਥਿਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਂ ਇਤ੍ਥਿਪਣ੍ਡਕਞ੍ਚ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਠਿਤਭਾਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਤਲਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਦ੍ਵੇਪਿ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਕਵਾਟਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਂਵਰਿਤੁਂ ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਇਤਰਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਅਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ। **ਦ੍ਵਾਰਪਾਲਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਮਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਮੂਲੇ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਰਕ੍ਖਣਕਸ੍ਸ। **ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਭਾਰੋ**ਤਿ ਏਕਾਨੁਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਸਂਵੁਤਦ੍ਵਾਰੇ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਵਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਬਹਿ ਵਾ**ਤਿ ਗਬ੍ਭਤੋ ਬਹਿ। **ਨਿਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇਪਿ…ਪੇ॰… ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਦ੍ਵਾਰਜਗ੍ਗਨਕਸ੍ਸ ਤਦਧੀਨਤ੍ਤਾ ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਂ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਆਭੋਗਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਤਿ ਪਾਕਾਰੇਨ ਵਾ ਵਤਿਯਾ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ। ''ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਤੋ ਪਮਾਣਂ ਸਹਸੇਯ੍ਯਪ੍ਪਹੋਨਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਨੀਚਤਰੋ ਹੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮਹਾਪਰਿਵੇਣਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਙ੍ਗਣਂ ਹੋਤਿ। **ਮਹਾਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਲੋਹਪਾਸਾਦਯਙ੍ਗਣਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸਞ੍ਚਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। **ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇਯੇਵ ਨਿਦ੍ਦਾਵਸੇਨੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸੁਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਵ ਸਯਿਤਸਨ੍ਤਾਨੇਨ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਪੁਰਾਰੁਣੇ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਯਿਤਸਨ੍ਤਾਨੇਨ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। **ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇਯੇਵ ਉਟ੍ਠਹਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਦਿਵਾਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਮੂਲਿਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ। **"ਏਵਂ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਨਾਦਰਿਯਦੁਕ੍ਕਟਾਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਂ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇਯੇਵ ਅਨਾਦਰਿਯਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਦਿਵਾਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਮੂਲਿਕਂ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਰਤ੍ਤਿਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਸਚੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਵੇਲਾਯਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਵਟੇਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਖੇਤ੍ਤੇ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਵੇਲਾਯਂ ਵਿਵਟੇਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ''ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਖੇਤ੍ਤੇ ਪਿਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਅਨਾਦਰਿਯਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਨਿਪਜ੍ਜਨਮੂਲਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। ਰਤ੍ਤਿਂ ਪਿਹਿਤੇਪਿ ਅਪਿਹਿਤੇਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰੇ ਪਿਹਿਤੇ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰੇ ਚ ਪੁਨ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਹਿਤੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਪਿਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ, ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਰਤ੍ਤਿਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਅਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਖੇਤ੍ਤੇ ਵਾ ਪਿਹਿਤਂ ਹੋਤੁ ਅਖੇਤ੍ਤੇ ਵਾ, ਸਂਵਰਣਮੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ।

ਨਿਦ੍ਦਾਵਸੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਨਿਦ੍ਦਾਭਿਭੂਤਤਾਯ ਏਕਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਪਨ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ** ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਅਪਸ੍ਸਾਯ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਟਿਯਾ ਪਿਟ੍ਠਿਵੇਮਜ੍ਝਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਪਦੇਸਂ ਭੂਮਿਂ ਅਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭਾਦਿਂ ਅਪਸ੍ਸਾਯ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਹਸਾਵ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੋ ਵਿਯ ਸਹਸਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। **ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਯਤਿ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਾਭਿਭੂਤਤਾਯ ਸੁਪਨ੍ਤੋ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਮੁਚ੍ਛਾਪਰੇਤੋ। ਤੇਨੇਵ ''ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਕਭਙ੍ਗੇਨਾਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਞ੍ਜਨੇਨ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਾਦੇ ਭੂਮਿਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਏਕਂ ਪਸ੍ਸਂ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਮੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤਤ੍ਤਾ ਥੇਰੇਨ **"ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਆਚਰਿਯਾ ਪਨ ਯਥਾ ਯਕ੍ਖਗਹਿਤਕੋ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪਿਤੋ ਚ ਪਰਵਸੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਪਰਵਸਤ੍ਤਾ ਮੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੋ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਯੋ ਚ ਯਕ੍ਖਗਹਿਤਕੋ, ਯੋ ਚ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪਿਤੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਤ੍ਤਾ ਸੋਯੇਵ ਪਮਾਣਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਥਾ ਚ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋ ਯੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੋ ਵਾ ਥੇਰਵਾਦੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋਵ ਪਮਾਣਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੯੨)। ਯਕ੍ਖਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਵਿਸਞ੍ਞੀਭੂਤੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਕਭਙ੍ਗੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿਯੇਵਾਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੇਨ ਸੋ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਦਿਵਾ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕੇਨਚਿ ਵਿਵਟੇਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨਿਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਦਿਵਾ ਸਂਵਰਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਸਮੀਪੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯਮੇਵ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ ਚਾਯਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਿਰਿਯਾ ਚ ਅਕਿਰਿਯਾ ਚ।

੭੮. **"ਅਪਦੇ ਪਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯਾ"**ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੋ **"ਆਕਾਸੇ ਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯਾ"**ਤਿ ਆਹ। **ਏਤਦਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਸੋ ਅਗ੍ਗੋ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਅਯਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਤ੍ਰਿਦਨ੍ਤਿਆਦਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ

ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਅਦੁਤਿਯੇਨ ਜਿਨੇਨ ਯਂ ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਕਾਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਕ੍ਕਮੋ ਪਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ, ਯਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਕਾਸਿਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਅਯਂ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਧਨਿਯਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. **ਰਾਜਗਹੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਗ੍ਗਜਨਪਦਟ੍ਠਾਨਵਿਸੇਸਸਮ੍ਪਦਾਦਿਯੋਗਤੋ ਪਧਾਨਭਾਵੇਨ ਰਾਜੂਹਿ ਗਹਿਤਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ **ਰਾਜਗਹ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਮਨ੍ਧਾਤੁ...ਪੇ॰... ਵੁਚ੍ਚਤੀ"**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੇਨ ਮਹਾਸਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਰੇਣੁਨਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਗ੍ਗਹਣਂ। ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੂਪਅਗ੍ਗਹਿਤਤਾਕਿਤ੍ਤਨਞ੍ਚਿ ਤਦਾ ਰੇਣੁਨਾ ਮਗਧਰਾਜੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੂਪਲਕ੍ਖਣਂ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸੋ ਪੁਰੋਹਿਤੋ। **"ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਪੁਰਾਤਨੋ ਏਕੋ ਮਗਧਰਾਜਾ''ਤਿ ਕੇਚਿ। **ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਰਾਜਧਾਨੀਭਾਵੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਗਹੋ, ਰਾਜੂਨਂ ਗਹੋਤਿ **ਰਾਜਗਹਂ,** ਨਗਰਸਦ੍ਦਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਅਞ੍ਞੇਪੇਤ੍ਥ ਪਕਾਰੇ**ਤਿ ''ਨਗਰਮਾਪਨੇਨ ਰਞ੍ਞਾ ਕਾਰਿਤਸਬ੍ਬਗੇਹਤ੍ਤਾ ਰਾਜਗਹਂ, ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਾਦੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਤਰਾਜੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਗੇਹਸਦਿਸਨ੍ਤਿਪਿ ਰਾਜਗਹਂ, ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਵਨਤਾਯ ਰਾਜਮਾਨਂ ਗੇਹਨ੍ਤਿਪਿ ਰਾਜਗਹਂ, ਸੁਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖਤਾਯ ਅਨਤ੍ਥਾਵਹਭਾਵੇਨ ਉਪਗਤਾਨਂ ਪਟਿਰਾਜੂਨਂ ਗਹਂ ਗੇਹਭੂਤਨ੍ਤਿਪਿ ਰਾਜਗਹਂ, ਰਾਜੂਹਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ ਗਹਂ ਗੇਹਭੂਤਨ੍ਤਿਪਿ ਰਾਜਗਹਂ। ਆਰਾਮਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਾਦੀਹਿ ਰਾਜਤੇ, ਨਿਵਾਸਸੁਖਤਾਦਿਨਾ ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਮਮਤ੍ਤਵਸੇਨ ਗਯ੍ਹਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਵਾ ਰਾਜਗਹ''ਨ੍ਤਿ ਏਦਿਸੇ ਪਕਾਰੇ। ਸੋ ਪਦੇਸੋ ਠਾਨਵਿਸੇਸਭਾਵੇਨ ਉਲ੍ਲਾਰਸਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਆਹ **"ਤਂ ਪਨੇਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਚਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਯਕ੍ਖਾਨਂ। **ਵਸਨਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਪਾਨਭੂਮਿਭੂਤਂ ਉਪਵਨਂ। ਗਿਜ੍ਝਾ ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਗਿਜ੍ਝਂ, ਕੂਟਂ। ਤਂ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋ**। ਗਿਜ੍ਝੋ ਵਿਯਾਤਿ ਵਾ ਗਿਜ੍ਝਂ, ਕੂਟਂ। ਤਂ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋ,** ਪਬ੍ਬਤੋ। ਗਿਜ੍ਝਸਦਿਸਕੂਟੋਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋਤਿ ਵਾ ਮਜ੍ਝੇਪਦਲੋਪੀਸਮਾਸੋ ਯਥਾ ''ਸਾਕਪਤ੍ਥਵੋ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ। ਤੇਨਾਹ **"ਗਿਜ੍ਝਾ"**ਤਿਆਦਿ।

ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਙ੍ਘੋਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਜਨਾਨਂ ਉਪਰਿ ਸਙ੍ਘੋ ਚਤੁਵਗ੍ਗਕਰਣੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬਤੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਗਬ੍ਭੇ ਯਮਕਮਹਾਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਤਂ ਪਬ੍ਬਤਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤਿ।

ਕਦਾ ਪਨੇਤੇ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿੰਸੁ? ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਥਾਗਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮਕੇ ਏਕਾ ਕੁਲਧੀਤਾ ਖੇਤ੍ਤੰ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਖੇਤ੍ਤਕੁਟਿਯਾ ਵੀਹਯੋ ਭਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾ ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਕਰਞ੍ਜਪੁਪ੍ਫਪ੍ਪਮਾਣਾ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤਾ ਮਨੋਹਰਾ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਲਾਜਾ ਜਾਯਿੰਸੁ। ਸਾ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਹਤਿ ਪਦੁਮਿਨਿਪਤ੍ਤੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਯੇ ਏਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨੁਗ੍ਗਹਤ੍ਥੰ ਅਵਿਦੂਰੇ ਖੇਤ੍ਤਪਾਲ਼ਿਯਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਮਾਨਸਾ ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਏਕੰ ਪਦੁਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਲਾਜੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਲਾਜਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤੰ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਆਨੁਭਾਵਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਪੁਤ੍ਤੇ ਲਭੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਪੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਖਣੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਾ ਸਮ੍ਭਤਸਮ੍ਭਾਰਾ ਪਰਿਪਕ੍ਕਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮਧੁਰਮੰਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ''ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਯਿੰਸੁ। ਅਤੀਤਾਸੁ ਅਨੇਕਾਸੁ ਜਾਤੀਸੁ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਤਥਾ ਤੇਸੰ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਜਾਤਸ੍ਸਰੇ ਪਦੁਮਗਬ੍ਭੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਮੇਕੋ ਤਾਪਸੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਦਸਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿਯਾ ਪਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਪਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਭੂਮਿਤੋ ਪਦੁਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਏਕੋ ਵਨਚਰਕੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭੋ ਸਣ੍ਠਾਤਿ। ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਵਸਿ, ਸੇਸਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਗਬ੍ਭਮਲੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੰਸੇਦਜਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ''ਓਪਪਾਤਿਕਭਾਵੇਨਾ''ਤਿ ਕੇਚਿ। ਤੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਪਦੁਮਸ੍ਸਰੇ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਪਦੁਮੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਖਯਵਯੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਯਿੰਸੁ। ਅਯੰ ਤੇਸੰ ਬ੍ਯਾਕਰਣਗਾਥਾ ਅਹੋਸਿ –

''ਸਰੋਰੁਹੰ ਪਦੁਮਪਲਾਸਮਤ੍ਤਜੰ, ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤੰ ਭਮਰਗਣਾਨੁਚਿਣ੍ਣੰ।
ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਯੰ ਵਯਤੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ॥ –

ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿੰਸੁ। ਤਦਾ ਚਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ **"ਇਸਿਗਿਲੀ"**ਤਿ ਸਮਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ। **ਇਮੇ ਇਸਯੋ**ਤਿ ਇਮੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਇਸੀ। ਸਮਾ ਞਾਯਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ **ਸਮਞ੍ਞਾ,** ਨਾਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਿਣਚ੍ਛਦਨਾ ਕੁਟਿਯੋ ਮਜ੍ਝੇਪਦਲੋਪੀਸਮਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਏਕਦੇਸੇ ਵਾ ਸਮੁਦਾਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ''ਤਿਣਕੁਟਿਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ''ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਚ੍ਛਿੰਸੂ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਾਰਹਾ ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾ ਏਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਆਹ **"ਤਿਣਚ੍ਛਦਨਾ ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾ ਕੁਟਿਯੋ"**ਤਿ। **ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ। **ਨਾਲਕਪਟਿਪਦ**ਨ੍ਤਿ ''ਮੋਨੇਯ੍ਯੰ ਤੇ ਉਪਞ੍ਞਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੭੨੧) ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਨਾਲਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੇਸਿਤੰ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਕਿਲੇਸਚਿਤ੍ਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ ਮੋਨੇਯ੍ਯਪਟਿਪਦੰ। ਤੰ ਪਨ ਪਟਿਪਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਾਲਕਤ੍ਥੇਰੋ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਅਹੋਸਿ ਦਸ੍ਸਨੇ ਸਵਨੇ ਪੁਚ੍ਛਾਯਾਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਨੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ। ਪੁਨ ''ਅਹੋ ਵਤਾਹੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਲੋਲਭਾਵੰ ਨ ਜਨੇਸਿ, ਅਯਮਸ੍ਸ **ਦਸ੍ਸਨੇ** ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ। ਤਥਾ ''ਅਹੋ ਵਤਾਹੰ ਪੁਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਣੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਲੋਲਭਾਵੰ ਨ ਜਨੇਸਿ, ਅਯਮਸ੍ਸ **ਸਵਨੇ** ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ। ਤਥਾ ''ਅਹੋ ਵਤਾਹੰ ਪੁਨ ਮੋਨੇਯ੍ਯਪਟਿਪਦੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਲੋਲਭਾਵੰ ਨ ਜਨੇਸਿ, ਅਯਮਸ੍ਸ **ਪੁਚ੍ਛਾਯ** ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ।

ਸੋ ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਸਮਾਨੋ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਵਨਸਣ੍ਡੇ ਦ੍ਵੇ ਦਿਵਸਾਨਿ ਨ ਵਸਿ, ਏਕਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਦ੍ਵੇ ਦਿਵਸਾਨਿ ਨ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮੇ ਦ੍ਵੇ ਦਿਵਸਾਨਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਨ ਪਾਵਿਸਿ। ਇਤਿ ਵਨਤੋ ਵਨੰ, ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਰੁਕ੍ਖੰ, ਗਾਮਤੋ ਗਾਮੰ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤੋ ਅਨੁਰੂਪਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਏਕੋਯੇਵ ਨੰ ਪੂਰੇਤਿ। ਇਮਞ੍ਹਿ ਮੋਨੇਯ੍ਯਪਟਿਪਦੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਤੇਵ ਮਾਸਾਨਿ ਜੀਵਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਮੁਦੁਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਸੋਲ਼ਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ। ਅਯੰ ਪਨ ਥੇਰੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਯੰ ਞਤ੍ਵਾ ਨਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਦਿਗੁਣੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਾਭਿਮੁਖੋ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਿਙ੍ਗੁਲਕਪਬ੍ਬਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤਕੋਵ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਏਵਰੂਪੰ ਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨਪਿ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਛਨ੍ਨੇ ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧੇਯੇਵ ਠਾਨੇ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਨਾਲਕਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨਪੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਛਦਨਾਨਨ੍ਤਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣਇਟ੍ਠਕਸਿਲਾਸੁਧਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਛਦਨਾਨੰ। **"ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੪) ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ, ਨ ਆਲਯਕਰਣਵਸੇਨ ਉਪਗਮਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਨ ਅਵਿਸੇਸਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ''ਨਾਲਕਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨਪੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਵਿਸੇਸੇਨੇਵ ਦਲ਼੍ਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਸੇਨਾਸਨਿਕਸ੍ਸ ਨਾਵਾਦਿੰ ਵਿਨਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਆਲਯੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ। ਨਾਵਾਸਤ੍ਥਵਜੇਸੁਯੇਵ ਹਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਾਵਾਯੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੩) ਸਤਿ ਅਸਤਿ ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਸ੍ਸ ਵਿਸੁੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਅਯੰ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਤਤ੍ਥ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਸਤਿ ਸੇਨਾਸਨੇ ਆਲਯਵਸੇਨਪਿ ਨਾਵਾਦੀਸੁ ਉਪਗਮਨੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਨੁਧਮ੍ਮਤਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਤੰ। **ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਾਦਿੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਉਦ੍ਦਿਸਥ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਥ, ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਰੋਥ, ਪਧਾਨਘਰੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸਥ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਥ, ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਰੋਥ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਸਮਿਦ੍ਧੰ ਕਰੋਥ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਾ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ, ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਥ, ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦੇਥ। ਏਕੋਪਿ ਹਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲੰ ਸਾਸਨੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮੇਨ ਯਤ੍ਤਕਾਨਿ ਸਕ੍ਕੋਥ, ਤਤ੍ਤਕਾਨਿ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਥ, ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੰ ਨਾਮੇਤੰ ਸਕਲਦਿਵਸੰ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਪਠਮਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇਸੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਵੀਰਿਯੰ ਆਰਭਿਤਬ੍ਬੰ । ਪੋਰਾਣਕਮਹਾਥੇਰਾਪਿ ਸਬ੍ਬਪਲਿਬੋਧੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਏਕਚਰਿਯਵਤ੍ਤੰ ਪੂਰਯਿੰਸੁ। ਭਸ੍ਸੇ ਮਤ੍ਤੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਕਥੰ ਦਸਅਸੁਭਦਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਅਟ੍ਠਤਿੰਸਾਰਮ੍ਮਣਕਥੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨੰ ਵਤ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ ਗਤਾਨੰ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਿਗ੍ਗਾਹਿਕਪਿਸੁਣਫਰੁਸਵਚਨਾਨਿ ਮਾ ਵਦਥ, ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਸੀਲਾਨਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਾ ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖੰ ਅਹਾਪੇਨ੍ਤਾ ਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲਾ ਵਿਹਰਥ, ਚੇਤਿਯੰ ਵਾ ਬੋਧਿੰ ਵਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਧਮਾਲੰ ਵਾ ਪੂਜੇਨ੍ਤੇਨ ਪਤ੍ਤੰ ਵਾ ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੇਨ ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬੰ, ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਚ੍ਚਯਸੰਯੁਤ੍ਤਕਥਾ ਵਾ ਵਿਸਭਾਗਕਥਾ ਵਾ ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ, ਰਕ੍ਖਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸੇਖਿਯਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ।

''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸੰਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਪਵਾਰੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੯) ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾਨੰ ਪਵਾਰਣਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸਸ੍ਸ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਾਪਿ ''ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਇਮੰ ਤੇਮਾਸੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪੇਮੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੮੪) ਵਚਨਤੋ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸਸ੍ਸ ਤੇਮਾਸਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਯਾਵ ਨ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤਿ , ਤਾਵ ਵਸ੍ਸੰ ਵਸਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਏਕਦੇਸੇਨ ਅਵੁਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਵੁਟ੍ਠਭਾਗਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵੁਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਕਤਾਕਤਭਾਗਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਸਮੁਦਾਯੇ ਪਵਤ੍ਤਕਤਾਕਤਵੋਹਾਰੋ ਵਿਯ। ਵਿਪ੍ਪਕਤਞ੍ਹਿ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ''ਕਤਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸੰਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਿਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੬) ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰਿਤਾ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰਿਤਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਮਾਸੇ ਕਥਿਨਤ੍ਥਾਰੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ **ਪਰਿਵਾਰੇ** ''ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਰਮਾਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਮਾਸੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੪੧੨) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ''ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰਿਤਾ''ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤਾਨੰ ਸਭਾਵਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤੰ, ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਾਪਿ ''ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ''ਇਚ੍ਚੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

"ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ"ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਆਪੁਚ੍ਛਨਵਿਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਸਚੇ ਇਮੰ ਕੁਟਿ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਕੰ ਵਾ ਨ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਕਤੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਕੰ ਨ ਲਭਤਿ। ਤੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਦ੍ਧਾਨਗਮਨੇ ਚਾਰਿਕਾਵੋਹਾਰੋ ਸਾਸਨੇ ਨਿਰੁਲ਼੍ਹੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਯੰ ਚਾਰਿਕਾ ਨਾਮ ਮਹਾਜਨਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰਯੇਵ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਬੁਦ੍ਧੇ ਉਪਾਦਾਯ ਪਨ

ਰੁਲ੍ਲੀਸਦ੍ਦਵਸੇਨ ਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁੱਚੂਤਿ ਕਿਲਞ੍ਜਾਦੀਹਿ ਕਤਬੀਜਨੀਨਮ੍ਪਿ ਤਾਲਵਣ੍ਣਵੋਹਾਰੋ ਵਿਯ। **ਸਙ੍ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵ ਸਙ੍ਖੇਪਨਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਯਥਾ ਚ ਠਪਿਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਨ ਓਵਸ੍ਸੀਯਤੀਤਿ **ਅਨੋਵਸ੍ਸਕਂ,** ਕਮ੍ਮਨਿ ਅਕ-ਸਦ੍ਦੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਚ ਠਪਿਤਂ ਨ ਓਵਸ੍ਸੀਯਤਿ ਨ ਤੇਮੀਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨਵਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਯੋਤਿ ਹਾਨਿ ''ਆਯਵਯੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਪ੍ਪੇ ਵਯੋ ਊਨਤਾਤਿ **ਅਵਯੋ**ਤਿ ਆਹ **"ਅਨੂਨੇ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਿਪ੍ਪੋ"**ਤਿ। ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ **ਆਚਰਿਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਆਚਰਿਯਕਮ੍ਮੇ"**ਤਿ। **ਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟੋ** ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਾ, ਕਟ੍ਠਕਮ੍ਮਂ **ਥਮ੍ਭਾਦਿ**। **ਤੇਲਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਤੇਲਮਿਸ੍ਸਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਯ।

੮੫. **ਕੁਟਿਕਾਯ ਕਰਣਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਟਿਯਾ ਕਤਭਾਵਂ। ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਵਿਦੂਹਿ ਕਿਂ-ਸਦ੍ਦਯੋਗੇ ਅਨਾਗਤਵਚਨਸ੍ਸ ਇਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁੱਤਂ **"ਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਤੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ। **ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਭੂਤਂ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਹਿਤਫਰਣਮਤ੍ਤਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ ਵੁੱਤਂ, ਨਨੁ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਕਰੁਣਾਯ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ? ਸਚ੍ਚਮੇਤਂ, ਅਯਂ ਪਨ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾਸਦ੍ਦੋ ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤੋਨੀਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਕਰੁਣਾਯ ਚ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਇਧ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਵੁੱਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਵੁੱਤਮੇਤਂ ''ਏਤੇਨ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''ਤਿ। **ਕਰੁਣਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਕਰੁਣਾਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਭੂਤਂ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਤ੍ਤਂ। **ਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲਂ** ਮਤ੍ਤਿਕਾ, ਤਸ੍ਸ **ਮਦ੍ਦਨਂ** ਉਦਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਪਰਿਮਦ੍ਦਨਂ। **ਮੇਤ੍ਤਾਕਰੁਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਮੇਤ੍ਤਾਕਰੁਣਾਨਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਥੇਰੇਨ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾ ਪਾਣਾ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਨ ਬਜਾਬਾਧਿਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਕਰੁਣਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ''ਏਵਂ ਕਤੇ ਇਮੇ ਪਾਣਾ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਤਤ੍ਤਾ ਥੇਰਂ ਵਿਗਰਹਿ। ਜਨਾਨਂ ਸਮੂਹੋ **ਜਨਤਾ**ਤਿ ਆਹ **"ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਜਨਸਮੂਹੋ"**ਤਿ। **ਪਾਤਬ੍ਯਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤਬ੍ਬਤਂ। **ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਅਕਤੇਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੇ ਪਰੇਹਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਇਮਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਨੁਗਮਨਂ। **ਘਂਸਿਤਬ੍ਬੇ**ਤਿ ਘਟ੍ਟਯਿਤਬ੍ਬੇ, ਵਿਨਾਸਿਤਬ੍ਬੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਂ ਮਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਥੇਰੇਨ ਕਤਂ, ਏਵਂ ਮਾ ਮਞ੍ਞਿ। ''ਮਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਪਾਣੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਂ ਆਪਜ੍ਜੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਟ੍ਠਕਪਚਨਪਤ੍ਤਪਚਨਕੁਟਿਕਰਣਵਿਹਾਰਕਾਰਾਪਨਵਿਹਾਰਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਪਟਗ੍ਗਿਦਾਨਕੂਪਪੋਕ੍ਖਰਣੀਖਣਾਪਨਾਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ''ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਂ ਪਾਣਾਨਂ ਵਿਹਿਂਸਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤੇਨ ਤਾਦਿਸੇ ਪਦੇਸੇ ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨਂ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁੱਤਮੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਪਥਵੀਖਣਨਭੂਤਗਾਮਪਾਤਬ੍ਯਤਾਦੀਸੁ ਵੁੱਤਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਂ। **ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਕੁਟਿਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾ ਕੁਟਿਕਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਯੋ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁੱਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। ਯਦਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾ, ਨ ਭਗਵਾ ਤਂ ਕੁਟਿਕਂ ਭਿਨ੍ਦਾਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਆਹ – **"ਕਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ"**ਤਿ। **ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਾ ਹੋਤੂ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਉਪਰਿ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਾਤਿਆਦਿਨਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਮਿਸ੍ਸਾ ਹੋਤੁ। **ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਸਙ੍ਖੇਪੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਿਞ੍ਜਕਾ ਵੁੱਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਾ, ਗਿਞ੍ਜਕਾਹਿ ਏਵ ਕਤੋ ਆਵਸਥੋ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥੋ। ਇਟ੍ਠਕਾਮਯਸ੍ਸ ਆਵਸਥਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਂ ਕਿਰ ਆਵਸਥਂ ਯਥਾ ਸੁਧਾਪਰਿਕਮ੍ਮੇਨ ਪਯੋਜਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਏਵ ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੁਲਾਦਣ੍ਡਕਵਾਟਫਲਕਾਨਿ ਪਨ ਦਾਰੁਮਯਾਨੇਵ। **ਵਿਕਿਰਨ੍ਤੁ**ਤਿ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੁ।

ਕਿਸ੍ਸਾਤਿ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। **ਵਯਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਾਦਿਅਭਿਸਙ੍ਖਰਣਾਦੀਸੁ ਕਤਵਯਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ ਏਵ ਤਿਤ੍ਥਿਯਵਤਾਨੁਰੂਪਤ੍ਤਾ **ਤਿਤ੍ਥਿਯਧਜੋ**। ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁੱਤਕਾਰਣੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਕਾਰਣਦ੍ਵਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਤਤ੍ਥ ਵੁੱਤਕਾਰਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਵੁੱਤਾਨੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਤਾਨੁਦ੍ਦਯਾਯਾ**ਤਿ ਤਾਦਿਸਾਯ ਕੁਟਿਕਾਯ ਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਨਸ੍ਸਮਾਨਸਤ੍ਤੇਸੁ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾ ਕੁਟਿ ਸੁਕਰਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਠਪਿਤਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦਿ ਅਗੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਅਵਹਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ। ਤੇਨ ਵੁੱਤਂ **"ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯਾ"**ਤਿ। **ਸੇਨਾਸਨਬਾਹੁਲ੍ਲਪਟਿਸੇਧਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਂ ਬਹੁਭਾਵਨਿਸੇਧਨਤ੍ਥਾਯ, ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਣੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦੀਨਿ ਸੇਸਕਮ੍ਮਾਨਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਬ੍ਯਾਵਟਤਾਨਿਸੇਧਨਤ੍ਥਂ। **ਅਨੁਪਵਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵਣ੍ਣਨਾ

ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਸੁ **ਤਞ੍ਞ ਖੋ...ਪੇ॰... ਨ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਗ੍ਗਾਹਕਸਲਾਕਪਞ੍ਜਰਵਿਨਨ੍ਧਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਆਰਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਖਾਦਨਮੁਖੇਨ। **ਘਟਕਮ੍ਪਿ ਵਾਲ਼ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਤਾਦਿਸਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਛਤ੍ਤਂ ਲਭਤਿ, ਘਟਕਮ੍ਪਿ ਵਾਲ਼ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸੁਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਦਣ੍ਡੋ ਵੇਠੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇ ਲੇਖਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਥਾ ਵੇਠੇਤਬ੍ਬੋ। **ਦਣ੍ਡਬੁਨ੍ਦੇ**ਤਿ ਦਣ੍ਡਮੂਲੇ, ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਖੁਦ੍ਦਕਮਣ੍ਡਲਂ। **ਉਕ੍ਕਿਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਸਾ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਯਦਿਪਿ ਰਜ੍ਜੁਕੇਹਿ ਨ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਪਨ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਨਾਨਾਸੁਤ੍ਤਕੇਹੀਤਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁੱਤਂ, ਏਕਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਵੁੱਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਪਟ੍ਟਮੁਖੇ**ਤਿ ਪਟ੍ਟਕੋਟਿਯਂ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਟ੍ਟਾਨਂ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁੱਤਂ। **ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਚੀਵਰਪਰਿਯਨ੍ਤੇ। ਚੀਵਰਅਨੁਵਾਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁੱਤਂ। **ਵੇਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਰਕਸੀਸਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ। **ਸਙ੍ਖਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਬਿਲ਼ਾਲਬਨ੍ਧਨਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ। ''ਵੇਣਿਂ ਸਙ੍ਖਲਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ''ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕਰਣਕਿਰਿਯਾਪੇਕ੍ਖਂ। **ਅਗ੍ਘਿਯਗਯਮੁਗ੍ਗਰਾਦੀਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਗ੍ਘਿਯਂ** ਨਾਮ ਚੇਤਿਯਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ, ਮੂਲੇ ਤਨੁਕਂ ਅਗ੍ਗੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਦਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ **ਗਯਾ,** ਮੂਲੇ ਚ ਅਗ੍ਗੇ ਚ ਏਕਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਗ੍ਗਰਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ **ਮੁਗ੍ਗਰੋ**। **ਕਕ੍ਕਟਕ੍ਖੀਨਿ ਉਕ੍ਕਿਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਠਿਕਪਟ੍ਟਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇ ਪਾਲ਼ਿਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਕ੍ਕਟਕਾਨਂ ਅਕ੍ਖਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਉਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਪਿਲ਼ਕਾ**ਤਿ ਗਣ੍ਠਿਕਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾਨਂ ਕੋਣੇਹਿ ਨੀਹਟਸੁਤ੍ਤਾਨਂ ਕੋਟਿਯੋ''ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁੱਤਂ। ਕਥਂ ਪਨ ਤਾ ਪਿਲ਼ਕਾ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਰੂਪਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ? ਕੋਣੇਹਿ ਨੀਹਟਸੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕਵਾਰਂ ਗਣ੍ਠਿਕਕਰਣੇਨ ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਨੇਨ ਵਾ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਸਭਾਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਕੋਟਿਯੋ ਰਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਧਮ੍ਮਸਿਰਿਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਪਨ –

''ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਾ ਚ ਪਿਲ਼ਕਾ, ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਵ ਕਪ੍ਪਰੇ''ਤਿ –

ਵੁੱਤਂ। ਤਥਾ **ਆਚਰਿਯਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ**ਪਿ –

''ਸੁਤ੍ਤਾ ਚ ਪਿਲ਼ਕਾ ਤਤ੍ਥ, ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਵ ਦੀਪਿਤਾ''ਤਿ –

ਵੁੱਤਂ । ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਮਤੇਨ ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਾ ਚ ਪਿਲ਼ਕਾ ਚ ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਪਿਲ਼ਕਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਮਣਿਨਾਤਿ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਾਦਿਪਾਸਾਣੇਨ। **ਨ ਘਟ੍ਟੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਘਂਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਂਸਬਦ੍ਧਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਦੀਹਿ ਘਂਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਾਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਰਜਨਕਾਲੇ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੇਸਕਾਲੇ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। **ਗਣ੍ਠਿਕੇ**ਤਿ ਦਨ੍ਤਮਯਾਦਿਗਣ੍ਠਿਕੇ। **ਪਿਲ਼ਕਾ**ਤਿ ਬਿਨ੍ਦੁਂ ਬਿਨ੍ਦੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਪਿਲ਼ਕਾ।

"ਤੇਲਵਣ੍ਣੇਤਿ ਸਮਣਸਾਰੁਪ੍ਪਵਣ੍ਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ, ਮਣਿਵਣ੍ਣਂ ਪਨ ਪਤ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ**ਤਿ ਤਿਪੁਸੀਸਾਦਿਮਯੇ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ। ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਰਾਨਿ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲਾਨਿ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਰੂਪਕਾਕਿਣ੍ਣਾਨਿ ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਕਤਾਨੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੩) ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ **"ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ **"ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਵੁੱਤਂ।

ਮਕਰਮੁਖਨ੍ਤਿ ਮਕਰਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨਂ। **ਦੇਡ੍ਡੁਭਸੀਸ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਸਪ੍ਪਸੀਸਸਣ੍ਠਾਨਂ। **ਅਚ੍ਛੀਨੀ**ਤਿ ਕੁਞ੍ਜਰਚ੍ਛਿਸਣ੍ਠਾਨਾਨਿ। **ਰਜ੍ਜੁਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਏਕਮੇ**ਵ **ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਰਜ੍ਜੁਕਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੇਨ ਏਕਗੁਣਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦਿਗੁਣਂ ਪਨ ਅਕਤ੍ਵਾ ਏਕਰਜ੍ਜੁਕਮੇਵ ਸਤ੍ਵਾਰਮ੍ਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਆਵਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਕਗੁਣਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ...ਪੇ॰.. ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਦਸਾ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਈਦਿਸਞ੍ਹਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਆਚਰਿਯਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਵੁਤ੍ਤਂ –

''ਏਕਰਜ੍ਜੁਮਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਮੁਨਿਨਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ।
ਪਞ੍ਹਪਾਮਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਂ, ਏਕਮ੍ਪਿ ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

''ਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ, ਬਹੂ ਏਕਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ।
ਨਿਰਨ੍ਤਰਞ੍ਹਿ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ, ਕਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਬਨ੍ਧਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ॥

ਮੁਰਜਂ ਪਨ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਚ੍ਚਾਵਚਾਨਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਕਲਾਬੁਕਂ ਦੇਡ੍ਡੁਭਕਂ ਮੁਰਜਂ ਮਦ੍ਦਵੀਣਂ, ਯੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੨੭੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਕਿਂ ਪਨ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਮੁਰਜਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ? ਆਮ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਮੁਰਜਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਮੁਰਜਵਟ੍ਟਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਮੁਰਜਨ੍ਤਿ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਰਜ੍ਜੂ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਚੇਤਂ ਮੁਰਜਂ ਸਿਯਾ, ''ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ''ਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਰੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯ। ਮੁਰਜਂ ਪਨ ਪਾਮਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਦਸਾਸੁ ਵਟ੍ਟਤਿ ''ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਦਸਾ ਜੀਰਨ੍ਤਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੁਰਜਂ ਮਦ੍ਦਵੀਣ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੨੭੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੁਰਜਂ ਮਦ੍ਦਵੀਣਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਦਸਾਸੁਯੇਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਵਿਧੇਤਿ ''ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਪਵਨਨ੍ਤੋ ਜੀਰਤਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਧ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਪਾਸਨ੍ਤੇ ਦਸਾਮੂਲੇ ਤਸ੍ਸ ਥਿਰਭਾਵਤ੍ਥਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਦਨ੍ਤਵਿਸਾਣਾਦਿਮਯੇ ਵਿਧੇ। **''ਅਟ੍ਠ ਮਙ੍ਗਲਾਨਿ** ਨਾਮ ਸਙ੍ਖੋ ਚਕ੍ਕਂ ਪੁਣ੍ਣਕੁਮ੍ਭੋ ਗਯਾ ਸਿਰੀਵਚ੍ਛੋ ਅਙ੍ਕੁਸੋ ਧਜਂ ਸੋਵਤ੍ਥਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਭੋਸੁ ਕੋਟੀਸੁ ਕਾਤਬ੍ਬਪਰਿਚ੍ਛੇਦਰਾਜਿਮਤ੍ਤਂ। ''ਉਜੁਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਾਦਿਵਙ੍ਕਗਤਿਕਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਧਮ੍ਮਕਰਣਅਞ੍ਜਨਨਾਲਿਕਾ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਲੇਖਾਪਅਕਮ੍ਮਕਤਾ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਆਰਕਣ੍ਟਕੇਤਿ ਪੋਤ੍ਥਕਾਦਿਅਭਿਸਙ੍ਖਰਣਤ੍ਥਂ ਕਤੇ ਦੀਘਮੁਖਸਤ੍ਥਕੇ। **ਵਟ੍ਟਮਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਪੁਬ੍ਬੁਲਂ। **ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਿਲਕਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਮਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਾਵਟ੍ਟਮਣਿ। **ਪਿਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਿਕਾ ਮੁਤ੍ਤਰਾਜਿਸਦਿਸਾ ਬਹੁਵਟ੍ਟਲੇਖਾ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਧਿਕਾਰੇ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਲੇਖਨਿਯਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਵਲਿਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਵਲਿਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਮਣ੍ਡਲਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਰਣਿਯਾ ਪਵੇਸਨਤ੍ਥਂ ਆਹਟਮਣ੍ਡਲਂ ਹੋਤਿ।

ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਤ੍ਥ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਚ੍ਛੇਦਨਵਾਸਿਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਮਹਾਵਾਸਿਯਮ੍ਪਿ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਉਜੁਕਮੇਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਉਭੋਸੁ ਵਾ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਏਕਪਸ੍ਸੇਵਾ''ਤਿ ਵਚਨਸੇਸੋ। ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯਂ ਕਤਅਯੋਵਲਯਾਨਿਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਯੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨੇਨ ਸਦ੍ਦੋ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ।

ਆਮਣ੍ਡਸਾਰਕੇਤਿ ਆਮਲਕੇਹਿ ਕਤਭਾਜਨੇ। **ਭੂਮਤ੍ਥਰਣੇ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਕਟਸਾਰਕਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣਾਦਿਕੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਅਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਅਤ੍ਥਰਣੇ। **ਪਾਨੀਯਘਟੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕੁਣ੍ਡਿਕਸਰਕੇਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਬੀਜਨੇ**ਤਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸਬੀਜਨੇ। **ਸਬ੍ਬਂ...ਪੇ॰... ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਸੁ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਵਿਨਾ ਸਬ੍ਬਂ ਮਾਲਾਕਮ੍ਮਲਤਾਕਮ੍ਮਾਦਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨੇ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸੇਨਾਸਨੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਸੇਧੇਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਿਰੁਦ੍ਧਸੇਨਾਸਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਸੁ ਪਟਿਸੇਧੇਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਿਰੁਦ੍ਧਸੇਨਾਸਨਂ ਪਨ ਸਯਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਮਸਾਮਿਕੇ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਰਾਜਵਲ੍ਲਭਾ** ਪਰਨਿਕਾਯਿਕਾਪਿ ਏਕਨਿਕਾਯਿਕਾਪਿ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰਾ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਰਾਜਕੁਲੂਪਗਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਤੇਸਂ ਲਜ੍ਜਿਪਰਿਸਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਸੀਮਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪਕ੍ਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਬਲਂ ਦਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਲਜ੍ਜਿਪਰਿਸਾ। **ਸੁਕਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਮਾਯ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਨਾ ਕਤਂ ਸੁਕਤਮੇਵ।

ਪਾਲਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮੬. **ਦੇਵੇਨ ਗਹਿਤਦਾਰੂਨੀ**ਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਦਾਰੂਨਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਕਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਮਹਨ੍ਤਞ੍ਚ ਖਣ੍ਡਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ।

੮੭. ਕੁਲਭੋਗਇਸ੍ਸਰਿਯਾਦੀਹਿ ਮਹਤੀ ਮਤ੍ਤਾ ਪਮਾਣਂ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਮਹਾਮਤ੍ਤੋ**। ਤੇਨਾਹ – **''ਮਹਤਿਯਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਮਤ੍ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ''**ਤਿ।

੮੮. **ਅਵਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ, ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ ਵਾ। ਤੇਨਾਹ **''ਅਵਜਾਨਨ੍ਤਾ''**ਤਿਆਦਿ। **ਲਾਮਕਤੋ ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨਿਹੀਨਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। **ਕਥੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ।

ਕਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਦਾਰੂਨੀ''ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਂ ''ਅਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਵਚਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਮੁਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ – **''ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਯਂ ਉਜ੍ਝਾਯਨਤ੍ਥੋ''**ਤਿਆਦਿ। ਉਜ੍ਝਾਯਨਸ੍ਸ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ ਉਜ੍ਝਾਯਨਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਤਿਪਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਗੋਪਕੇਨ ਦਿਨ੍ਨਦਾਰੂਨਂ ਗਹਣੇ ਉਜ੍ਜੁਕਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਲੇਸੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਥੇਰੋ ''ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵਚਨਭੇਦੇ**ਤਿ ਏਕਵਚਨਬਹੁਵਚਨਾਨਂ ਭੇਦੇ।

ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤਂ ਪਰਿਸਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਆਦਿਸਬ੍ਬਾਵਯਵਵਨ੍ਤਂ ਪਰਿਸਂ। ਸਬ੍ਬਾ ਚਤੁਪਰਿਸਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਜਾ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤਾ,** ਪਰਿਸਾ। ਸੇਨਾ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸੇਨਿਕੋ, ਸੇਨਿਕੋ ਏਵ **ਸੇਨਿਯੋ**। **ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬਿਮ੍ਬੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਰਸੁਵਣ੍ਣਸਦਿਸਵਣ੍ਣਤਾਯ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਭਾਗੋ ਪਾਦੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਬ੍ਬਜਨਪਦੇਸੁ ਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਵੀਸਤਿਮੋ ਭਾਗੋ ਮਾਸਕੋਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਪੋਰਾਣਸਤ੍ਥਾਨੁਰੂਪਂ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ **ਨੀਲਕਹਾਪਣਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਰੁਦ੍ਦਾਮੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ **ਰੁਦ੍ਦਾਮਕੋ**। ਸੋ ਕਿਰ ਨੀਲਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਤਿਭਾਗਂ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਨੀਲਕਹਾਪਣਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਨੀਲਕਹਾਪਣਾਨਂ ਵਲਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਅਵਲਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਸਮਾਨਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੀਲਕਹਾਪਣਵਸੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਧਨਿਯਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ...ਪੇ॰... ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਚ, ਇਦਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਥੁ ਉਦਪਾਦੀ''ਤਿ ਏਵਂ **ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੩੯) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਇਦਾਨਿ ਯਂ ਤਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਥੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ 'ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨਾ'ਤਿਆਦਿਮਾਹਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਚ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੯੦-੯੧. ਰਜਕਾ ਅਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਰਜਕਤ੍ਥਰਣੰ**, ਰਜਕਤ੍ਥਰਣਨ੍ਤਿ ਰਜਕਤਿਤ੍ਥੰ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ **"ਰਜਕਤਿਤ੍ਥੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਤਞ੍ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੯੨. ''ਅਭਿਨਵਨਿਵਿਟ੍ਠੋ ਏਕਕੁਟਿਕਾਦਿਗਾਮੋ ਯਾਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾਸੰ ਨ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਗਾਮਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਪੁਚ੍ਛਾਦਿਕਿਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। **ਯਕ੍ਖਪਰਿਗ੍ਗਹਭੂਤੋ**ਤਿ ਸਉਪਦ੍ਦਵਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਯਕ੍ਖਨਗਰਾਦਿਂ ਵਾ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯਕ੍ਖਨਗਰਮ੍ਪਿ ਆਪਣਾਦੀਸੁ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਸੁ ਗਾਮਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਸੁ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਕ੍ਖਨਗਰਮ੍ਪਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਨ ਆਪਣਾਦੀਸੁ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਸੁ ਸਬ੍ਬੰ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਵਤ੍ਤੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਸੁ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪੁਨਪਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤੇਸੰ ਤਤ੍ਥ ਸਾਪੇਕ੍ਖਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਤੋ ਪਨ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਗਾਮਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਪੁਚ੍ਛਾਦਿਕਿਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ।

ਨਨੁ ਚ ''ਗਾਮਾ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਾ ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਮਾਤਿਕਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਾਮਲਕ੍ਖਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੰ ਸਿਯਾ, ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾਤਿਆਦਿ ਪਨ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਗਾਮੂਪਚਾਰੋਤਿਆਦਿ ਅਰਞ੍ਞਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ। ਗਾਮੂਪਚਾਰੇ ਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਞ੍ਚ ਗਾਮੂਪਚਾਰਞ੍ਚ ਅਵਸੇਸੰ ਅਰਞ੍ਞੰ ਨਾਮਾਤਿ ਅਰਞ੍ਞਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਸਕ੍ਕਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ, ਇਦਞ੍ਚ ਗਾਮਗਾਮੂਪਚਾਰੇ ਅਸਙ੍ਕਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਮਾਤਿਕਾਯਂ ਪਨ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਹਿ ਲੋਕੇ ਗਾਮਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਤਿਕਾਯ ਅਨਵਸੇਸਅਵਹਰਣਟ੍ਠਾਨਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਸਿਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। **ਇਨ੍ਦਖੀਲੇ**ਤਿ ਉਮ੍ਮਾਰੇ। **ਅਰਞ੍ਞਸਙ੍ਖੇਪੰ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ''ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਅਰਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭੰ॰ ੫੨੯) ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਵੇਮਜ੍ਝਮੇਵ **ਇਨ੍ਦਖੀਲੋਤਿ** ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਟ੍ਠਾਨਿਯਤ੍ਤਾ ਅਸਤਿਪਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲੇ ਵੇਮਜ੍ਝਮੇਵ ਤਥਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਵਤਿਯਾ ਵਾ ਪਾਕਾਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕੋਟਿਵੇਮਜ੍ਝਮੇਵ ਇਨ੍ਦਖੀਲਟ੍ਠਾਨਿਯਤ੍ਤਾ ''ਇਨ੍ਦਖੀਲੋ''ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਉਡ੍ਡਾਪੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤੋ। **ਲੁਠਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ।

ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸਾਤਿ ਥਾਮਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਚਨੇਨ ਸੁਪ੍ਪਮੁਸਲਪਾਤੋਪਿ ਬਲਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨੇਵ ਕਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਞ੍ਚ** ਘਰੂਪਚਾਰੋ ਗਾਮੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ''ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦ੍ਵਾਰੇ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਕੋਸਸ੍ਸ ਉਦਕਪਤਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ**ਤਿ ਚ ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਤਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਘਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਤਤ੍ਤਕੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਘਰੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਘਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਗੋਰੂਪਾਨਂ ਪਵੇਸਨਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥੰ ਪਾਕਾਰਵਤਿਆਦੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸੋਵ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਘਰੂਪਚਾਰੋ, ਸੁਪ੍ਪਪਾਤਾਦਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਪਨ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਘਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ । **ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਗਾਮਗਾਮੂਪਚਾਰਾਨਂ ਅਸਙ੍ਕਰਤੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦੀ**ਆਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਹਿ ਘਰੂਪਚਾਰਸ੍ਸ ਗਾਮੋਤਿ ਆਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਘਰਘਰੂਪਚਾਰਗਾਮਗਾਮੂਪਚਾਰਾਨਂ ਸਙ੍ਕਰੋ ਸਿਯਾ। **ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸੇਵ ਵਾਦਸ੍ਸ ਪਮਾਣਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ । ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਕ੍ਖਮਾਨਵਾਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਸੇਸਮ੍ਪੀਤਿ ਗਾਮੂਪਚਾਰਲਕ੍ਖਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੂਪਚਾਰਗ੍ਗਹਣੇ। **ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਗਾਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਦਿ ਏਵਂ ''ਗਾਮੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪਦਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ''ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ''ਗਾਮੋ ਨਾਮਾਤਿ ਇਧ ਅਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਧਿਕਾਰਵਸੇਨ ਲਬ੍ਭਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ਭਣਨ੍ਤਿ ''ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਗਾਮਸ੍ਸ ਚ ਗਾਮੂਪਚਾਰਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਕਥਂ? 'ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰੋ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ'ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਗ੍ਗਹੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ 'ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦਖੀਲੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ'ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਗਾਮੂਪਚਾਰਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ, 'ਗਾਮਸਙ੍ਖਾਤੋ ਉਪਚਾਰੋ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ'ਤਿ ਏਵਂ ਪਨ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ 'ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ'ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਗਾਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਗਾਮਸ੍ਸ ਸਚੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਤੋ ਦੂਰੇ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤਿ, ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋਯੇਵ ਗਾਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਗਾਮੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ।

ਸਙ੍ਕਰੀਯਤੀਤਿ ਮਿਸ੍ਸੀਯਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਘਰਘਰੂਪਚਾਰਗਾਮਗਾਮੂਪਚਾਰੇਸੁ। ''ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨੇ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੧੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮਗਾਮੂਪਚਾਰਾਨਂ ਅਸਙ੍ਕਰਤਾ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਆਹ – **"ਅਸਙ੍ਕਰਤੋ ਚੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੂ"**ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਪਦਭਾਜਨਿਯਂ ਪਨ ''ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੧੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੁਤਿਯਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਗਾਮੂਪਚਾਰਸ੍ਸ ਓਕ੍ਕਮਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨੇਵ **ਵਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੧੨) ''ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰੋ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਯ੍ਵਾਯਂ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ''ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ? ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਗਾਮੂਪਚਾਰਸ੍ਸਪਿ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਕਾਲਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੂ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਘਰਘਰੂਪਚਾਰਾਦੀਸੁ ਠਿਤਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲਾਭਭਾਜਨਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾਤਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਤੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਾਵ ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਞ੍ਚ ਗਾਮੂਪਚਾਰਞ੍ਚ ਅਵਸੇਸਂ ਅਰਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੯੨) ਆਗਤਂ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਆਰਞ੍ਞਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਆਰਞ੍ਞਕਂ ਨਾਮ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੫੪) ਆਗਤਂ। ਵਿਨਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਉਭੋਪਿ ਪਰਿਯਾਯਦੇਸਨਾ ਨਾਮ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੋ ਪਨ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਦੇਸਨਾ। ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਚ ਗਾਮਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਰਞ੍ਞਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਰਞ੍ਞਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ''ਤਿ (ਵਿਭਂ॰ ੫੨੯) ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਆਚਰਿਯਧਨੁ** ਨਾਮ ਪਕਤਿਹਤ੍ਥੇਨ ਨਵਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਜਿਯਾਯ ਪਨ ਆਰੋਪਿਤਾਯ ਚਤੁਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਲੇਸੋਕਾਸਨਿਸੇਧਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਨੇਵ ਗਾਮੇ, ਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਹਟਂ, ਘਰੇ ਵਾ ਘਰੂਪਚਾਰੇਸੁ ਵਾ ਗਾਮੂਪਚਾਰੇਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਮਾ ਲਭਤੂਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਅਨੁਰੂਪਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚੇ, ਅਦਿਨ੍ਨਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਦਿਮ੍ਹਿ ਅਕਤੇ ''ਇਦਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਨ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਦਿਤਮ੍ਪਿ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਮੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਉਤ੍ਤਾਨਸੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਦਾਰਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕਮਿਵ।

ਯਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਪੁਰਿਸੋ ਥੇਨੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ **ਥੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਅਵਹਰਣਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਸਙ੍ਖਾ**-ਸਦ੍ਦੋ ਞਾਣਕੋਟ੍ਠਾਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਗਣਨਾਦੀਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਸਙ੍ਖਾਯੇਕਂ ਪਟਿਸੇਵਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੬੮) ਹਿ ਞਾਣੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੦੪) ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ। ''ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਙ੍ਖਾ ਸਮਞ੍ਞਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੩੧੩) ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ। ''ਨ ਸੁਕਰਂ ਸਙ੍ਖਾਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੯੬; ਅਪ॰ ਥੇਰ॰ ੧.੧੦.੨) ਗਣਨਾਯਂ। ਤਤ੍ਥ ਕੋਟ੍ਠਾਸਵਚਨਂ ਸਙ੍ਖਾ-ਸਦ੍ਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **"ਸਙ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕ"**ਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਪਪਞ੍ਚਸਙ੍ਖਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਪਞ੍ਚਕੋਟ੍ਠਾਸਾ। **"ਏਕੋ ਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋ**ਤਿ ਯਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਅਵਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਵਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਯਞ੍ਚ ਗਮਨਾਦਿਸਾਧਕਂ ਪਰਾਮਸਨਾਦਿਸਾਧਕਂ ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਪਵਤ੍ਤਂ, ਯਞ੍ਚ ਠਾਨਾਚਾਵਨਪ੍ਪਯੋਗਸਾਧਕਂ, ਤੇਸੁ ਅਯਮੇਕੋ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਚੂਲਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਪਨ

‘‘ਊਨਮਾਸਕਮਾਸਕਊਨਪਞ੍ਚਮਾਸਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕਾਵਹਰਣਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਅਨੇਕਪ੍ਪਭੇਦਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕੋ ਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਮੇਵੇਤ੍ਥ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰਂ ‘‘ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੋ ਏਕੋ ਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤੇਨਾ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ, ਨ ਵਿਸ੍ਸਾਸਤਾਵਕਾਲਿਕਾਦਿਗਾਹਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਭਿਯੋਗਵਸੇਨਾਤਿ ਅਡ੍ਡਕਰਣਵਸੇਨ। **ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਚੋਦੇਤਿ, ਅਡ੍ਡਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪਨਵਸੇਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਪ੍ਪਦੇਸਂ। **ਸੁਙ੍ਕਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਾਜੂਨਂ ਦੇਯ੍ਯਭਾਗਸ੍ਸ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ ਸੁਙ੍ਕੋਤਿ, ਸੋ ਏਤ੍ਥ ਹਞ੍ਞਤਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹੀਤਿ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤੋ। ‘‘ਏਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠੇਹਿ ਸੁਙ੍ਕੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਪਬ੍ਬਤਾਦਿਸਞ੍ਞਾਣੇਨ ਨਿਯਮਿਤਪ੍ਪਦੇਸਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਅਵਹਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਆਕੁਲਾਤਿ ਸਙ੍ਕੁਲਾ। **ਲੁਲ਼ਿਤਾ**ਤਿ ਵਿਲੋਲ਼ਿਤਾ। **ਕਤ੍ਥਚੀ**ਤਿ ਏਕਿਸ੍ਸਾਯ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ। **ਏਕਂ ਪਞ੍ਚਕਂ ਦਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਞ੍ਞੀ ਚ, ਗਰੁਕੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਵਾ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੨੨) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਅਵਹਾਰਙ੍ਗਾਨਿ ਏਕਂ ਪਞ੍ਚਕਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। **ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨੀ**ਤਿ ‘‘ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਨ ਚ ਸਕਸਞ੍ਞੀ, ਨ ਚ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੀ, ਨ ਚ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ, ਗਰੁਕੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਵਾ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਛਸੁ ਪਦੇਸੁ ਏਕਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਪਦਾਨਿ ਏਕਂ ਪਞ੍ਚਕਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। **ਏਤ੍ਥ ਪਨਾ**ਤਿ ‘‘ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ। **ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਪਦੇਹੀ**ਤਿ ‘‘ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤੀ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਦੇਹਿ। **ਲਬ੍ਭਮਾਨਾਨਿਯੇਵ ਪਞ੍ਚਕਾਨੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਅਵਹਾਰੇਸੁ ਲਬ੍ਭਮਾਨਪਞ੍ਚਕਾਨਿ।

ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਵਹਾਰਾਨਂ ਸਮੂਹੋ ਪਞ੍ਚਕਂ, ਸਕੋ ਹਤ੍ਥੋ ਸਹਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀਤਿ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ, ਅਵਹਾਰੋ। ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਦਿ ਪਞ੍ਚਕਂ **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਪਦਵਸੇਨ ਨਾਮਲਾਭੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ ਕੁਸਲਾਦਿਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਕੁਸਲਤ੍ਤਿਕਵੋਹਾਰੋ ਵਿਯ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਾਦਿ ਪਞ੍ਚਕਂ **ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਪਞ੍ਚਕਂ,** ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਾਦਿ ਪਞ੍ਚਕਂ **ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਲਾਭੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤਿ। **ਤਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕੇਸੂ**ਤਿ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕੇਸੁ। **ਲਬ੍ਭਮਾਨਪਦਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਵਹਾਰਪਦਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਪਦਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਣਤ੍ତਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਵਹਾਰੋ **ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ**। ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ, ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤੋਕਾਸੇ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਬਹਿ ਪਾਤਨਂ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋਵ **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ**। ਕਿਰਿਯਾਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਸਾਧੇਤੀਤਿ **ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ**। ‘‘ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਤਦਾ ਅਵਹਰਾ’’ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਆਣਾਪਨਪਯੋਗੋ ਪਰਸ੍ਸ ਤੇਲਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਤੇਲਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਿਵਨਕਾਨਂ ਉਪਾਹਨਾਦੀਨਂ ਨਿਕ੍ਖੇਪਪਯੋਗੋ ਚ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਤੋ ਉਪਾਹਨਾਦੀਨਂ ਤੇਲਪਾਤਨਤੋ ਚ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਸਾਧੇਤਿ। ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਯੋਗੋਪਿ ਹਿ ਏਵਰੂਪੋ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) –

> ‘‘ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ ਨਾਮ ‘ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਤਦਾ ਤਂ ਅਵਹਰਾ’ਤਿ ਆਣਾਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਪਰੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਪਨ ਤੇਲਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਤੇਲਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਿਵਨਕਾਨਿ ਉਪਾਹਨਾਦੀਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕ’’ਨ੍ਤਿ।

ਧੁਰਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨਂ **ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ**। ਆਰਾਮਾਭਿਯੁਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਦਾਨਗ੍ਗਹਣੇਸੁ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹਭਾਵਾਪਜ੍ਜਨਂ। **ਸਹਤ੍ਥਾ ਅਵਹਰਤੀ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **“ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਾ”ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਸ, ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਸ੍ਸ ਚ ਕੋ ਵਿਸੇਸੋਤਿ? ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਗਹਣੇ ਨਿਯੁਞ੍ਜਨਂ ਆਣਤ੍ਤਿਕਪਯੋਗੋ, ਕਾਲਨ੍ਤਰੇਨ ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਨਿਯੋਗੋ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋਤਿ ਅਯਮੇਤੇਸਂ ਵਿਸੇਸੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **“ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਤਦਾ ਅਵਹਰਾਤਿ ਆਣਾਪੇਤੀ**”ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਆਣਾਪਨਪਯੋਗੋਵ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਵਸੇਨਪਿ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਪਯੋਗੋ ਪਨ ਉਪਰਿ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਪਨ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ। ਆਰਾਮਾਭਿਯੁਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁਪਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਾਨਂ ਅਦਾਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

“ਆਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਾ’ਤਿ ਆਣਾਪਨਂ ਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪੁਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੋ,** ਪਯੋਗੇਨ ਸਹ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਅਵਹਾਰੋ **ਸਹਪਯੋਗੋ,** ‘‘ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਭਣ੍ਡਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਅਵਹਰਣਂ **ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰੋ**। **ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਾਦਿਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਮ੍ਮਂ, **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਨਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਕਰਣਂ। **ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਸੇਨ ਸਹਪਯੋਗੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਖਿਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁਪਿ ਅਸਤਿ ਚ ਠਾਨਾਚਾਵਨੇ ਸਹਪਯੋਗੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) ‘‘ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਸੇਨ ਖਿਲਾਦੀਨਿ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਗ੍ਗਹਣਵਸੇਨ ਚ ਸਹਪਯੋਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ।

ਥੇਨੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਚੋਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਥੇਯ੍ਯਂ, ਤੇਨ ਅਵਹਰਣਂ **ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰੋ**। ਯੋ ਹਿ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਵਹਰਤਿ, ਤੁਲਾਕੂਟਮਾਨਕੂਟਕੂਟਕਹਾਪਣਾਦੀਹਿ ਵਾ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰੋ। ਪਸਯ੍ਹ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਵਹਰਣਂ **ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰੋ**। ਯੋ ਹਿ ਪਸਯ੍ਹ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪਰੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਗਾਮਘਾਤਕਾਦਯੋ ਵਿਯ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਬਲਿਤੋ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਧਿਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਰਾਜਭਟਾਦਯੋ ਵਿਯ, ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰੋ। ਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਚ ਓਕਾਸਵਸੇਨ ਚ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਹਰਣਂ **ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ**। ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਿਕਾਦਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਵਹਰਣਂ **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰੋ**। ਕੁਸਂ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਵਹਰਣਂ **ਕੁਸਾਵਹਾਰੋ**।

ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ। **ਸਾਮੀਚੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਂ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਮਹਾਜਨਸਮ੍ਮਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਮਹਾਜਨਸਙ੍ਖੋਭੋ। **ਭਟ੍ਠੇ ਜਨਕਾਯੇ**ਤਿ ਅਪਗਤੇ ਜਨਕਾਯੇ। **“ਇਦਞ੍ਚ ਕਾਸਾਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਹੀ**”ਤਿ ਕਿਂਕਾਰਣਾ ਏਵਮਾਹ? ਚੀਵਰਸਾਮਿਕੇਨ ਯਸ੍ਮਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਵਹਾਰਕੋਪਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੀਵਰਸਾਮਿਕਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ ‘‘ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ, ਚੀਵਰਸਾਮਿਕੇਨ ਚ ‘‘ਮਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਤੇਨਪਿ ਅਵਹਾਰਕੇਨ ਆਲਯੋ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਚੀਵਰਸਾਮਿਕੋਯੇਵ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਂ। ਕਥਂ? ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸ ‘‘ਮਯਾ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਨ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਇਤਰਸ੍ਸ ‘‘ਮਯਾ ਪਠਮਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਗਹਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਸਮਗ੍ਘਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ। **ਦਾਰੁਅਤ੍ਥਂ ਫਰਤੀ**ਤਿ ਦਾਰੂਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਤਿ। **ਮਯਿ ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਰਞ੍ਞਾ ਪਸਾਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ‘‘ਥੇਰੇਨ ਪਨ ਅਨਨ੍ਚ੍ਛਵਿਕਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਨ ਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਕਦਿਵਸਂ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿਨਾ ਯਾ ਅਯਂ ਅਗ੍ਘਹਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਸਬ੍ਬਾ ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਨਾ

ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਬ੍ਬੰ ਪਨੇਤੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਪਾਸਾਣਞ੍ਚ ਸਕ੍ਖਰਞ੍ਚ **ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰੰ**। **ਧਾਰੇਯ੍ਯਤ੍ਤੰ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਵਿਵਰਣੰ "**ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ।

ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਅਵਹਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਕ੍ਖਦਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਕ੍ਖ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਿਰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸਾਲਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਜ੍ਜਾਵਜ੍ਜੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਕ੍ਖਦਸ੍ਸਾ** ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਨਕਾ। **ਹਨੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ** ਏਤ੍ਥ ਹਨਨੰ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਹਿ ਪੋਥਨਞ੍ਚੇਵ ਸੀਸਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – "**ਹਨੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਪੋਥੇਯ੍ਯੁਞ੍ਚੇਵ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁਞ੍ਚਾ**"ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਪਦਭਾਜਨਿਯਞ੍ਚ ''ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਕਸਾਯ ਵਾ ਵੇਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਡ੍ਢਦਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਵਾ ਹਨੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਅਡ੍ਢਦਣ੍ਡਕੇਨਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਰਸ੍ਸਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਵੇਲੁਪੇਸਿਕਾਯ ਵਾ। **ਛੇਜ੍ਜਾਯਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਸੀਸਾਦੀਨੰ ਛੇਦਨੇਨ। **ਨੀਹਰੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ** ਗਾਮਨਿਗਮਾਦਿਤੋ ਨੀਹਰੇਯ੍ਯੁੰ। **ਚੋਰੋਸਿ...ਪੇ॰... ਥੇਨੋਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਰਿਭਾਸੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਦੰ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ "**ਚੋਰੋਸੀਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਚ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭਾਸੇਯ੍ਯੁ**"ਨ੍ਤਿ।

੯੩. ਯਂ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤਨ੍ਤਿ** ਭੂਮਿਆਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤਂ। **ਯਥਾ ਯਥਾ ਆਦਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਭੂਮਿਆਦੀਸੁ ਠਿਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਯੇਨ ਯੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਗਹਣਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ।

ਭੂਮਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੪. ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਨੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਂ ਅਫਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਗਮਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪਕਾਰੇ**ਤਿ ਯਥਾ ਦ੍ਵਾਰਪਿਦਹਨੇ ਕੁਮ੍ਭਿਟ੍ਠਾਨਗਮਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪਕਾਰਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਗਮਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪਕਾਰੇ ਕਾਯਵਚੀਕਮ੍ਮੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯਾ**ਤਿ ਏਕੇਕਤ੍ਥਦੀਪਿਕਾਯ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ। **ਉਪਲਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਞਾਤੋ। **ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ''ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਦੇਸੇ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਯਂ ਯਂ ਵਚਨਂ ਮੁਸਾ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਚ ''ਨ ਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ''ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਂ ਖਣਨ੍ਤਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀਤਿ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਚ ''ਯਥਾ ਚ ਇਧ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਚ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੋ ''ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ''ਬੁਦ੍ਧਪੂਜਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਪੂਜਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਕੁਸਲਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਮਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਚ ''ਯਥਾ ਚ ਇਧ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਚ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ।

ਪਮਾਦਲਿਖਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਪਰਭਾਗੇ ਪੋਤ੍ਥਕਾਰੂਲ੍ਹਕਾਲੇ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਲਿਖਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਸੇਸਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਚ ''ਕੁਦਾਲਂ ਵਾ ਪਿਟਕਂ ਵਾ''ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਦ੍ਵਯਂ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾਸਿਫਰਸੂਨਂ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਦੀਸੁ ਆਗਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਞ੍ਚਾ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਤਤ੍ਤਾ ''ਦੁਕ੍ਕਟੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾਸੂ**ਤਿ ਬੀਜਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਰਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾਸੁ। **ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਯਾਵ ਪਿਟਕਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਹਤ੍ਥਵਾਰਪਦਵਾਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਥੇਰੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਸਹਪਯੋਗਦੁਕ੍ਕਟੇਸੁ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ''ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਇਮੇਸੁਯੇਵ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ ਇਤਰੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟੇਹਿ ਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਂ ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟੇਯੇਵ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦਸਵਿਧਂ ਰਤਨਨ੍ਤਿ** ''ਮੁਤ੍ਤਾ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸਙ੍ਖੋ ਸਿਲਾ ਪਵਾਲ਼ਂ ਰਜਤਂ ਜਾਤਰੂਪਂ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਗਤਂ ਦਸਵਿਧਂ ਰਤਨਂ।

''ਮਣਿ ਮੁਤ੍ਤਾ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਚ ਸਙ੍ਖੋ,
ਸਿਲਾ ਪਵਾਲ਼ਂ ਰਜਤਞ੍ਚ ਹੇਮਂ।
ਸਲੋਹਿਤਙ੍ਕਞ੍ਚ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਂ,
ਦਸੇਤਿ ਧੀਰੋ ਰਤਨਾਨਿ ਜਞ੍ਞਾ''ਤਿ॥ –

ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਧਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਸਾਲਿ ਵੀਹਿ ਯਵੋ ਕਙ੍ਗੁ ਕੁਦ੍ਰੂਸੋ ਵਰਕੋ ਗੋਧੁਮੋਤਿ ਇਦਂ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਧਞ੍ਞਂ। **ਆਵੁਧਭਣ੍ਡਾਦਿਨ੍ਤਿ** **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤੂਰਿਯਭਣ੍ਡਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਨਾਮਸਿਤਬ੍ਬੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ **ਅਨਾਮਾਸਦੁਕ੍ਕਟਂ**। **ਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ** ''ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਾਰਿਤਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਦੁਟ੍ਠੁ ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਚਰਿਤਨ੍ਤਿ ਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਵਿਨਯੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ **ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟਂ**। ''ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਞਾਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਅਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ **ਞਾਤਦੁਕ੍ਕਟਂ**। ਏਕਾਦਸ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ, ਅਰਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਏਕਂ ਯਾਵਤਤਿਯਕਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ, ਚਣ੍ਡਕਾਲ਼ੀਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਛ। ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਾਦਿਂ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸਵਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ **ਪਟਿਸ੍ਸਵਦੁਕ੍ਕਟਂ**।

ਪੁਬ੍ਬਸਹਪਯੋਗੇ ਚ, ਅਨਾਮਾਸਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣੇ।
ਵਿਨਯੇ ਚੇਵ ਞਾਤੇ ਚ, ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਪਟਿਸ੍ਸਵੇ।
ਅਟ੍ਠੇਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਵਿਨਯੇ ਵਿਨਯਞ੍ਞੁਨਾ॥

ਸਹਪਯੋਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾ ਪੁਰਿਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ "**ਅਥ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਖਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਵਿਯੂਹਨਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਉਦ੍ਧਰਣਦੁਕ੍ਕਟੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਪਂਸੁਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋਵ ਪੁਨ ਖਣਤਿ, ਉਦ੍ਧਰਣਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਖਣਨਦੁਕ੍ਕਟੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ।

ਕਤਂ ਕਰਣਂ ਕਿਰਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਵਿਰੂਪਾ ਸਾ ਕਿਰਿਯਾ**"ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ **ਪਰਿਵਾਰਪਾਲ਼ਿਯਾ** ਨਿਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪਰਦ੍ਧਂ ਵਿਰਦ੍ਧਂ ਖਲਿਤਨ੍ਤਿ** ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ **ਯਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ** ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨਂ। ਯਞ੍ਹਿ ਦੁਟ੍ਠੁ ਕਤਂ, ਵਿਰੂਪਂ ਵਾ ਕਤਂ , ਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਯਥਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਅਕਤਤ੍ਤਾ **ਅਪਰਦ੍ਧਂ,** ਕੁਸਲਂ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਰਦ੍ਧਂ,** ਅਰਿਯਵਂਸਪ੍ਪਟਿਪਦਂ ਅਨਾਰੁਲ੍ਹਤ੍ਤਾ **ਖਲਿਤਂ**। **ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਕਰੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਓਪਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯਥਾ ਯਂ ਲੋਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਆਵਿ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਰਹੋ ਪਾਪਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਪਵੇਦੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਮਿਦਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਪਟਿਕੁਟ੍ਠੇਨ ਲਾਮਕਭਾਵੇਨ ਪਾਪਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਯਥਾ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਕੁਚ੍ਛਿਤਾ ਵਾ ਗਤਿ ਦੁਗਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਦੁਗ੍ਗਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਯਥਾ ਚ ਕਟੁਕੰ ਫਲਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ ਕਟੁਕਫਲਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਕਟੁਕਪ੍ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਥੂਲਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ਚ ਥੂਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ ਦੁਗ੍ਗਤੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸੰਯੋਗੇ ਪਨ ਕਤੇ ਸੰਯੋਗਪਰਸ੍ਸ ਰਸ੍ਸਤ੍ਤੰ ਸਿਦ੍ਧਮੇਵਾਤਿ ਮਨਸਿ ਕਤ੍ਵਾ **"ਸੰਯੋਗਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਏਕਸ੍ਸ ਮੂਲੇ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ। **ਅਚ੍ਚਯੋ ਤੇਨ ਸਮੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਗਾਮੀਸੁ ਅਚ੍ਚਯੇਸੁ ਤੇਨ ਸਮੋ ਥੂਲੋ ਅਚ੍ਚਯੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਤੇਨੇਤੰ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਥੂਲਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਏਤੰ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

''ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਆਮਸਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਫਨ੍ਦਾਪਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਮਸਨਫਨ੍ਦਾਪਨਪਯੋਗੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ, ਨ ਦੁਕ੍ਕਟਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਨੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਹਪਯੋਗੰ ਪਨ ਅਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਸਹਪਯੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੰ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੰ ਪਨ ਕਤੇ ਸਹਪਯੋਗੇ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤੀਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿੰ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਥਾ ''ਸਹਪਯੋਗੰ ਪਨ ਅਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਵਿਸੇਸਨਮੇਵ ਨਿਰਤ੍ਥਕੰ ਸਿਯਾ। ਯਞ੍ਚ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕੇ ਤਿਣਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦਿਮ੍ਹਿ ਛਿਨ੍ਨੇਪਿ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੋ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਸੰਵਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਛੇਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਹਪਯੋਗੇ ਕਤੇ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਮੇਵ ਦੀਪੇਤਿ ਸਹਪਯੋਗੇ ਛੇਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਨ੍ਨਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸੇਵ ਦੇਸਨਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਸਹਪਯੋਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵਾ**ਤਿ ਚ ਇਦੰ ਸਹਪਯੋਗੰ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਪਨ੍ਨਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਾਪਤ੍ਤੀਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿੰ ਦੀਪੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ ''ਯਾਵ ਸਹਪਯੋਗੰ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਹਪਯੋਗੰ ਪਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਨ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਾਸਮ੍ਪਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਤਰੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਬਹੁਕਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਏਕਮੇਵ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਚੇ ਖਣਨਵਿਯੂਹਨੁਦ੍ਧਰਣੇਸੁ ਦਸ ਦਸ ਕਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਨ੍ਨਾ, ਤਾਸੁ ਉਦ੍ਧਰਣੇ ਦਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਸਭਾਗਕਿਰਿਯੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਾਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾਤਿ। ਜਾਤਿਵਸੇਨ ਪਨ ਸਮਾਨਕਿਰਿਯਾਯ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਏਕਮੇਵ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਿਨਾਪਿ ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਪਠਮੰ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤਿਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਮੇਵ ਸਮਤ੍ਥਯਤਿ, ਨ ਪਨ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨੰ ਅਤ੍ਥਤੋ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਅਤ੍ਥਿ। ਅਪਰਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਪਕਾਰੰ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ ''ਸਮਾਨਕਿਰਿਯਾਸੁਪਿ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਖਣਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਚ੍ਛਿਮਪਚ੍ਛਿਮਖਣਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ 'ਪੰਸੁਖਣਨਾਦੀਸੁ ਚ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬਹੁਕਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਏਕਮੇਵ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤ'''ਨ੍ਤਿ। ''ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ 'ਬਹੁਕਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੁ'ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸਭਾਗਕਿਰਿਯਮੇਵ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿੰ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨੇਵ ਬਹੁਕਾਸੁਪਿ ਆਪਤ੍ਤੀਸੁ ਏਕਮੇਵ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਵਿਸੁੰਯੇਵੇਕੋ ਦੇਸਨਾਕ੍ਕਮੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਯਮੇਤੇਸੰ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਥਾ ਇਧ ਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹਿਤਾ, ਏਵੰ ਬਹੁਕਾਸੁਪਿ ਆਪਤ੍ਤੀਸੁ ਏਕਮੇਵ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਇਧ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣਤੋਯੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਯਥਾ ਚ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਇਧ ਆਵੇਣਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਵਿਸੇਸੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਏਵੰ ਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਸੇਸੋ ਚ ਦੇਸਨਾਵਿਸੇਸੋ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ।

ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਓਸੀਦੇਨ੍ਤੋਤਿ ''ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇਸੁ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾਭੂਮਿਯੰ ਓਸੀਦੇਨ੍ਤੋ। **ਬੁਨ੍ਦੇਨਾ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇਨ। ਏਵੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਠਾਨਾਚਾਵਨੰ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਲਯੰ ਨੀਹਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਕਾਸਗਤੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਘੰਸਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਕੋਟਿਤੋ ਨੀਹਟਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਘੰਸਨ੍ਤੋਯੇਵ ਆਕਾਸਗਤੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤਿ।

ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਅਵਸ੍ਸੰ ਚੇ ਪਤਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ**ਤਿ ''ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੰ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕੰ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। **ਅਪਬ੍ਯੂਹਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਹੇਟ੍ਠਾ ਠਿਤੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਦ੍ਵਿਧਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਉਪਡ੍ਢਕੁਮ੍ਭਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਡ੍ਢਪੁਣ੍ਣਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ। ਨਨੁ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਹਿ ਆਗਤੇ ਗਰੁਕੇ ਠਾਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ। **ਵਿਨਯਧਮ੍ਮਤਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਗਰੁਕਾਨੰ ਧਮ੍ਮਤਾ। ਵਿਨਯਗਰੁਕਾ ਹਿ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਆਗਤੇ ਗਰੁਕੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਵਿਨਯਗਰੁਕਤਾਬ੍ਯਾਪਨਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਵਿਨਯਗਰੁਕੋਯੇਵੇਤ੍ਥ ਵਿਨਯ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਵਾ ਏਸਾ ਧਮ੍ਮਤਾ ਤੇਸੰ ਗਰੁਗਾਰਵਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਿਨਯਵਿਸਯਤ੍ਤਾ।

ਇਦਾਨਿ ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾਪਿ ਨ ਸਮੇਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਅਪਿਚਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਭਾਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਾਦਿਭਾਜਨੰ। ਪਤ੍ਤਾਦਿੰ ਅਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਦ੍ਧਟੇਪਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਹੋਤਿ, ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਉਦ੍ਧਰਣਕਾਲੇ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ ਉਦ੍ਧਾਰੇਨ ਵਾ"**ਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇਲਕੁਮ੍ਭੀਆਦੀਸੁ ਤੇਲਾਦੀਨੰ ਅਬਹੁਭਾਵਤੋ ਭਾਜਨੰ ਨਿਮੁਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨੇਵ ਹੋਤਿ। **ਚਿਕ੍ਕਨ**ਨ੍ਤਿ ਥਦ੍ਧੰ। **ਆਕਡ੍ਢਨਵਿਕਡ੍ਢਨਯੋਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਮੁਖੰ ਕਡ੍ਢਨੰ **ਆਕਡ੍ਢਨੰ,** ਪਰਤੋ ਕਡ੍ਢਨੰ **ਵਿਕਡ੍ਢਨੰ।** **ਪਟਿਨੀਹਰਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਤੋ ਪਟਿਨੀਹਰਿਤੁੰ। **ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਸਨ੍ਤਕਗ੍ਗਹਣਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮੇਵ** ''ਸਚੇਪਿ ਮਰਿਯਾਦੰ ਦੁਬ੍ਬਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਉਦਕਨਿਬ੍ਬਹਨਟ੍ਠਾਨੰ ਉਦਕਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬੰ ਵਾ ਪਿਦਹਤਿ, ਅਞ੍ਞਤੋ ਚ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪਾਲ਼ਿੰ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕੰ ਵਾ ਉਜੁੰ ਕਰੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਦੇਵੇ ਵੁਟ੍ਠੇ ਉਦਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਰਿਯਾਦੰ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਤੰ ਪਨ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸੁਕ੍ਖਤਲ਼ਾਕੇ ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਵਹਾਰਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਅਵਹਾਰੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਅਵਹਾਰਲਕ੍ਖਣੰ, ਠਾਨਾਚਾਵਨਪਯੋਗੋ ਏਵ ਵਾ। **ਉਦ੍ਧਾਰੇ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਫੁਟ੍ਟਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੇਪਿ ਉਦ੍ਧਟੇ। **ਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਠਾਨਾਚਾਵਨਪਯੋਗਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਯੁਤ੍ਤੰ। **ਸਙ੍ਗੋਪਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਲਿਬੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਸ੍ਸਤਿ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋਵ ਉਦ੍ਧਰਤੀ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਿਯੰ ਤੇਲਸ੍ਸ ਆਕਿਰਣਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋਵ ਉਦ੍ਧਰਤਿ। **ਨੇਵ ਅਵਹਾਰੋ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਵਹਰਣਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਕਤਤ੍ਤਾ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਤ੍ਤਾ ਪਨ **"ਨ ਗੀਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਏਵੰ ਵਿਚਾਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਅਥ ਵਾ **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ''ਗੀਵਾ''ਤਿ ਵਚਨਾਭਾਵਤੋ ''ਨ ਗੀਵਾ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦਮੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਦਸ੍ਸਿਤੇਨ ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਵਾਦੇਨਪਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੋਵ ਸਮਤ੍ਥਿਤੋ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਲਾਕਿਰਣਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਮ੍ਭਿਯੰ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਠਪਿਤੰ ਪੀਤਤੇਲੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ। **ਸਮ੍ਮੋਹਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮੋਹਟ੍ਠਾਨੰ।

ਬਹਿਗਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਲਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਨਭਾਵਤੋ ਅਧੋਮੁਖਭਾਵਤੋ ਚ ਬਹਿਗਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਛਿਦ੍ਦੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਤੇਲਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੰ ਭਾਜਨਸਙ੍ਖ੍ਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਤੋ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਗਲ਼ਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ"**ਨ੍ਤਿ। **ਯਥਾ ਤਥਾ ਵਾ ਕਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਤੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤੋ ਵਾ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤਸ੍ਸ। **ਮਜ੍ਝੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਛਿਦ੍ਦੇ**ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਥੋਕੰ ਕਪਾਲੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤੰ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਕਤਛਿਦ੍ਦੇ। ''ਮਰਿਯਾਦਚ੍ਛੇਦਨੇ ਅਨ੍ਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਬਹਿਮੁਖੋ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਅਨ੍ਤੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੋ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੦੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਚ ਮਰਿਯਾਦਭੇਦੇਨ ਸਮੇਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤਛਿਦ੍ਦੇ ਮਜ੍ਝੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਨ੍ਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤੇ ਪਨ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤੇਨ, ਬਹਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤੇ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਯੰ ਤਿਪ੍ਪਕਾਰੋਪਿ ਏਤ੍ਥ ਵੇਮਟ੍ਠਛਿਦ੍ਦੇ ਯੁਤ੍ਤੋ। ਉਦਕੇ ਕਤਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ **"ਠਾਨਾਚਾਵਨਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਤਾਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਤ੍ਥਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਖਾਦਨੰ ਇਤਰਸ੍ਸ ਪਾਨਞ੍ਚ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨੰ ਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਆਹ – **"ਅਖਾਦਿਤਬ੍ਬੰ ਵਾ ਅਪਾਤਬ੍ਬੰ ਵਾ ਕਰੋਤੀ"**ਤਿ। ਕਥੰ ਪਨ ਤਥਾ ਕਰੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਉਚ੍ਚਾਰੰ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਠਾਨਾਚਾਵਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟ"**ਨ੍ਤਿ। **ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਭੇਦਨੰ ਛਡ੍ਡਨਞ੍ਚ। ਕਸ੍ਮਾ ਨ

ਸਮੇਤੀਤਿ ਆਹ “**ਤਞ੍ਚੀ**”ਤਿਆਦਿ। **ਕੁਮ੍ਭਿਜਜ੍ਜਰਕਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਣ੍ਣਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਜਜ੍ਜਰਕਰਣੇਨ। **ਮਾਤਿਕਾਉਜੁਕਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਉਦਕਪੁਣ੍ਣਾਯ ਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣੇਨ। **ਏਕਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਭੇਦਨਂ ਕੁਮ੍ਭਿਜਜ੍ਜਰਕਰਣੇਨ ਛਡ੍ਡਨਂ ਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਸਭਾਵਂ ਠਾਨਾਚਾਵਨਪਯੋਗਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। **ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਨ ਦ੍ਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਪਨਂ ਅਪਰਿਭੋਗਕਰਣਞ੍ਚ।

ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁੱਤੇ ਏਕੇ ਆਚਰਿਯਾ ਏਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤਾਨੁਸਾਰੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਠਾਨਾਚਾਵਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਥੇਯ੍ਯਚਿੱਤੇਨਾ**ਤਿ ਅੱਤਨੋ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਤੁਕਾਮਤਾਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਥੇਯ੍ਯਚਿੱਤੇਨ। **ਵਿਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕੇਵਲਂ ਵਿਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯ। ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯੇ ਕਿਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – “**ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯੇ ਪਨ…ਪੇ॰… ਪਾਰਾਜਿਕ**”ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਵੁੱਤਨਯੇਨ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਸ੍ਸ** ਵਾਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਕਂ ਵਾ ਵਾਲਿਕਂ ਵਾ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਉੱਤਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਯੁੱਤਨ੍ਤਿ ਚੇ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪੁਰਿਮਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸੇਵ ਵੁੱਤੱਤਾ ‘‘ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯੇ…ਪੇ॰… ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਯੁੱਤ’’ਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾ**ਤਿ ਅਯੁੱਤਭਾਵਪ੍ਪਸਙ੍ਗਂ ਨਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ “**ਅਞ੍ਞਥਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤ੍ਥੱਤਾ**”ਤਿ। ਕਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ “**ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿ। ਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਪਕ੍ਖੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਵਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ “**ਥੇਯ੍ਯਚਿੱਤਪਕ੍ਖੇ**”ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ‘‘ਏਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੁੱਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਪਿ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਵਚਨੱਤਾ “**ਏਵਮੇਕੇ ਵਦਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਵੁੱਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ਯਥਾਵੁੱਤਵਸੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਤ੍ਥੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁੱਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਤੋ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁੱਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਦੇਸੁ ‘‘ਛਡ੍ਡੇਤਿ ਵਾ ਅਪਰਿਭੋਗਂ ਵਾ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਪ੍ਪਸਙ੍ਗਤੋ ਚ ਸਯਂ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਾਲ਼ਿਂ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ “**ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਾਰੋ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ‘‘ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਜਕਿਤਂ ਤਿਣਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿੱਤੋ ਝਾਪੇਸੀ’’ਸਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੬) ਵੁੱਤੱਤਾ **ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਤਿਣਜ੍ਝਾਪਕੋ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ **ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿੱਤੇਨ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋਤਿ ਇਦਂ ਵੁੱਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਅਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮੋਯੇ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿੱਤੇਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਥੇਯ੍ਯਚਿੱਤਪਕ੍ਖਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ ਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਕ੍ਖਮਾਨੱਤਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ “**ਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਪਕ੍ਖੇ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿ। **ਇਤਰਥਾਪਿ ਯੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿੱਤਾਭਾਵਾ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁੱਤਂ ਹੋਤਿ।

ਭੂਮਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੬. ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨਾ**ਤਿ ਮੁਖਗ੍ਗੇਨ। **ਕਲਾਪਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਪਿਞ੍ਛਕਲਾਪਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗੇਨ। **ਪਸਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤਿ। **ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ**ਤਿ ਲੇਡ੍ਡੁਆਦੀਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਯਨਵਸੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ। ਆਕਾਸਟ੍ਠਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਵੁੱਚਮਾਨੇਪਿ ਤਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਆਕਾਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਾਦਿਭਾਵਮੁਪਗਤੇਪਿ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ “**ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਙ੍ਗੇ ਨਿਲੀਯਤੀ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤਂ। **ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿੱਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ। **ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿੱਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿੱਤੇ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ, ਗਾਮੇ ਵਾ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨਂ। **ਅਟਵਿਮੁਖਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਾਭਿਮੁਖਂ ਕਰੋਤਿ। **ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਤਸ੍ਸ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਤੱਤਾ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਭੂਮਿਯਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ “**ਦੁਤਿਯਪਦਵਾਰੇ ਵਾ**”ਤਿ ਵੁੱਤਂ। **ਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿੱਤਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਕਪਿਞ੍ਜਰੋ** ਨਾਮ ਏਕਾ ਪਕ੍ਖਿਜਾਤਿ।

ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੭. ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਚੀਵਰਵਂਸੇ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਆਕਡ੍ਢਨੇ ਯਥਾਵੁੱਤਪ੍ਪਦੇਸਾਤਿਕ੍ਕਮੋ ਏਕਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮੱਤਾਕਡ੍ਢਨੇਨ ਸਿਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵੁੱਤਂ “**ਏਕਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮੱਤਾਕਡ੍ਢਨੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕ**”ਨ੍ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਤਾਦਿਸਂ ਨਾਤਿਮਹਨ੍ਤਂ ਚੀਵਰਵਂਸਦਣ੍ਡਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਪਨ ਤਤੋ ਅਧਿਕਮੱਤਾਕਡ੍ਢਨੇਨੇਵ ਸਿਯਾ। **ਰਜ੍ਜੁਕੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਕਾਯ ਰਜ੍ਜੁਕੋਟਿਯਾ ਚੀਵਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਯ ਕੋਟਿਯਾ ਚੀਵਰਵਂਸਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਚੀਵਰਂ। ਮੁੱਤਮੱਤੇ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਪਤਨਕਸਭਾਵੱਤਾ “**ਮੁੱਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤਂ।

ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਮੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਭਿੱਤਿਂ ਅਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੱਤਾ ਵੁੱਤਂ। **ਭਿੱਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਪਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪਿਤੇਸੁ ਨਾਗਦਨ੍ਤਾਦੀਸੁਯੇਵ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿੱਤਿਂ ਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ। **ਪਣ੍ਣਨ੍ਤਰਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਠਪਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ।

ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਦਕਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮. ਉਦਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਸਨ੍ਦਮਾਨਉਦਕੇ ਨਿਕ੍ਖਿੱਤਂ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਆਹ “**ਅਸਨ੍ਦਨਕੇ ਉਦਕੇ**”ਤਿ। **ਅਨਾਪੱਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਵਾਰਪਦਵਾਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪੱਤਿਯਾ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। **ਕਡ੍ਢਤੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਓਸਾਰੇਤਿ। **ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਸੂ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਦੁਮਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਰੱਤਂ **ਪਦੁਮਂ,** ਸੇਤਂ **ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ**। ਸੇਤਂ ਵਾ **ਪਦੁਮਂ,** ਰੱਤਂ **ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ**। ਅਥ ਵਾ ਰੱਤਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਸੇਤਂ ਵਾ ਸਤਪੱਤਂ **ਪਦੁਮਂ,** ਊਨਸਤਪੱਤਂ **ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ**। **ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤੀ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਪਹੋਤਿ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਛਿਨ੍ਨਮੱਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਤੋ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਉਦਕਵਿਨਿਮੁੱਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਛੇਦਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। **ਯਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪੂਰੇਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਂ ਪੂਰੇਤਿ। ਦਸਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਕਤਕਲਾਪੋ **ਹਤ੍ਥਕੋ,** ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਲਾਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਂ **ਭਾਰਬਦ੍ਧਂ**। **ਰਜ੍ਜੁਕੇਸੁ ਤਿਣਾਨਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਦ੍ਵੇ ਰਜ੍ਜੁਕਾਨਿ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਉਪਰਿ ਤਿਰਿਯਤੋ ਤਿਣਾਨਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਉਪਰਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਿਰਿਯਤੋਯੇਵ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਗਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਰਜ੍ਜੁਕਾਨਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕੇਸਗ੍ਗਮੱਤਮ੍ਪਿ ਯਥਾਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚਾਵੇਤੀਤਿ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ, ਓਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਕੇਸਗ੍ਗਮੱਤਂ ਚਾਵੇਤਿ। **ਸਕਲਮੁਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਗਤਂ ਸਕਲਮੁਦਕਂ। **ਨ ਉਦਕਂ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅੱਤਨਾ ਕਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਨੱਤਾ। **ਇਦਂ ਉਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਬਨ੍ਧਨਂ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਪਾਰਾਜਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਮੇਕਂ, ‘‘ਪਠਮਂ ਬਨ੍ਧਨਂ…ਪੇ॰… ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ’’ਤਿ ਇਦਂ ਦੁਤਿਯਂ। **ਪਦੁਮਿਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੁਮਗਚ੍ਛੇ। **ਉਪ੍ਪਾਟਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਅੱਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਉਪ੍ਪਾਟਿਤਾਯ।

ਬਹਿ ਠਪਿਤੇਤਿ ਉਦਕਤੋ ਬਹਿ ਠਪਿਤੇ। ਹਤ੍ਥਕਵਸੇਨ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ

ਬਦ੍ਧਂ **ਕਲਾਪਬਦ੍ਧਂ**। **ਮੁਲ਼ਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਨ੍ਦਂ। **ਪੱਤਂ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਂ** ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਕਦ੍ਦਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। **ਸਕਲਮੁਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਪਿਆਦੀਸੁ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਸਕਲਮੁਦਕਂ। **ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਪਿਯਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਨਮਗ੍ਗਂ। **ਉਦਕਵਾਹਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਮਾਤਿਕਂ। **ਨ ਅਵਹਾਰੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬਸਦਿਸਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – “**ਕਸ੍ਮਾ…ਪੇ॰… ਏਵਰੂਪਾ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਕਤਿਕਾ**”ਤਿ। **ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਟ੍ਠਾਨੇ ਗਹਿਤੱਤਾ। **ਮਾਤਿਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ। **ਮਰਿਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਮਤਮਚ੍ਛਾਨਂਯੇਵ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕੱਤਾ ਅਮਤੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਉਦਕਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਾਵਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੯੯. ਨਾਵਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ **ਯਾ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨਾ ਨ ਚਵਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਣ੍ਡਸੋਤੇ ਬਦ੍ਧਨਾਵਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ''ਬਨ੍ਧਨਂ ਮੋਚੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮ੍ਪਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮਂ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਤ੍ਵਾ ਮੁਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਪਠਮਂ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤ੍ਵਾ ਮੁਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਪਾਸੇ ਬਦ੍ਧਸੂਕਰੋ ਵਿਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **"ਤਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਏਵਾ"**ਤਿ। **ਵਿਪ੍ਪਨਟ੍ਠਾ ਨਾਵਾ**ਤਿ ਵਿਸਮਵਾਤਾਦੀਹਿ ਵਿਨਾਸਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੂਮਿਤਲਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਤੇਨੇਵ **"ਅਧੋ ਵਾ ਓਪਿਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਨਾਵਾਤਲੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਓਪਿਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਓਸੀਦਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਨਾਵਾਕਡ੍ਢਨਯੋਗ੍ਗਮਹਾਯੋਤ੍ਤਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਕਲਮ੍ਪਿ **"ਠਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਸਤਿਪਿ ਵਾਤੇ ਯਥਾ ਵਾਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਥਾ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ **"ਵਾਤਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਬਲਵਾ ਚ ਵਾਤੋ ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਸਤਿ ਵਾਤੇ ਅਯਂ ਪਯੋਗੋ ਕਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ **"ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਤਿ ਪਨ ਵਾਤੇ ਕਤੋ ਪਯੋਗੋ ਠਾਨਾਚਾਵਨਪਯੋਗੋਯੇਵਾਤਿ ਮਾਤਿਕਾਉਜੁਕਰਣੇ ਵਿਯ ਅਤ੍ਥੇਵ ਅਵਹਾਰੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਠਾਨਾਚਾਵਨਪਯੋਗੋ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਉਜੁਕਰਣੇ ਵਿਯ ਅਸਤਿ ਵਾਤੇ ਕਤਪਯੋਗਤ੍ਤਾ। **ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨਾਵਾਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਹੋਤਿ।

ਨਾਵਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਯਾਨਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦. ਯਾਨਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਦੁਕਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਗੋਣੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਯੁਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਣੇਹਿ ਅਯੁਤ੍ਤਂ। **ਕਪ੍ਪਕਤਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਾਗੇਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਏਵਂ ਕਤਾ। **ਤੀਣਿ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਕਤਾਯ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਿਯਾ ਵਸੇਨ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨਿ, ਕਪ੍ਪਕਤਾਯ ਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਾਨਾਨੀਤਿ। ਤਥਾ ਪਥਵਿਯਂ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦਾਰੁਕਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਰਿ ਠਪਿਤਂ ਪਥਵਿਯਂ ਠਪਿਤਞ੍ਚ। **ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਕ੍ਖਸੀਸੇਹੀ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਕ੍ਖਕੋਟੀਹਿ। **ਦਾਰੂਨਂ ਉਪਰਿ ਠਪਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦਾਰੂਨਂ ਉਪਰਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਕ੍ਖਕੋਟੀਹਿ ਓਲਮ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਸਕਟਸਾਲਾਯਂ ਠਪਿਤਸ੍ਸ। **ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਕਟਬਾਹਾਯ ਭੂਮਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਭਾਗਸ੍ਸ। **ਸੇਸਂ ਨਾਵਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਯਦਿ ਪਨ ਤਂ ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪਕਤਿਗਮਨਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਸਾਭਾਗਂ ਨੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਯਮੇਵ ਯਂ ਕਞ੍ਚਿ ਗਾਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਨ੍ਤੋਵ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਨਯਂ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ।

ਯਾਨਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਾਰਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧. ਭਾਰਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਪੁਰਿਮਗਲੇ ਗਲਵਾਟਕੋ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਗਲੇ ਉਪਰਿਮਗਲਵਾਟਕੋ। **ਉਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਉਰਪਰਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ। **ਅਨਾਣਤ੍ਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨੇਹੀ''ਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਯੋ ਚਾਯਂ ਸੀਸਭਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਯੋ ਚਾਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਸੀਸਭਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸੀਸਾਦੀਹਿ ਵਾ ਗਹਿਤੋ ਹੋਤੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਾਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਸਮਤ੍ਥਂ।

ਭਾਰਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਰਾਮਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੨. ਆਰਾਮਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਬਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਵਣ੍ਟੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ। **ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਚੋਦੇਤਿ ਅਡ੍ਡਂ ਕਰੋਤਿ। **ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਹਪਯੋਗਮਾਹ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿਯੇਵ ਕਤਪਯੋਗਤ੍ਤਾ। ਸਹਪਯੋਗਵਸੇਨ ਹੋਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪ੍ਪਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਂ। **ਕਕ੍ਖਲੋ**ਤਿ ਦਾਰੁਣੋ। **ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤੀ**ਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਠਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਕਰਣੇ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੂਟਡ੍ਡਕਾਰਕੋਪਿ ਸਚੇ ਧੁਰਂ ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋਤਿ ਆਹ **"ਸਚੇ ਸਯਮ੍ਪਿ ਕਤਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤੀ"**ਤਿ। **ਸਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਕੋਪਿ। **ਕਤਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ**ਤਿ ''ਨ ਦਾਨਿ ਨਂ ਇਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ਕਤਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। **ਕਿਞ੍ਚਾਰਪ੍ਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਭਾਵਾ**ਤਿ ''ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਿਞ੍ਚਾਰਮੇਵ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤੀਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵੀ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਕਿਞ੍ਚਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਵਤ੍ਤਿਭਾਵੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਉਕ੍ਕੋਚਂ ਦਤ੍ਵਾਤਿ ਲਞ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ। **ਕੂਟਵਿਨਿਚ੍ਛਯਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੂਟਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ। ''ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਅਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਭਾਵਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਵਚਨਤ੍ਤਾ ਕੂਟਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਕੂਟਸਕ੍ਖੀਨਞ੍ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਅਸਤਿਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਠਾਨਾਚਾਵਨੇ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋਯੇਵ ਠਾਨਾਚਾਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਪਾਰਾਜਿਕੇ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਿਮਤੁਪ੍ਪਾਦਨਪਯੋਗੇ ਕਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਪਯੋਗੇ ਨਿਪ੍ਫਾਦਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਸਯਂ ਪਰਾਜਯਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਕੂਟਡ੍ਡਕਾਰਕੋ ਪਰਾਜਯਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ।

ਆਰਾਮਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩. ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵਿਹਾਰੋਪਿ ਪਰਿਵੇਣਮ੍ਪਿ ਆਵਾਸੋਪਿ ਵਿਹਾਰੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ **"ਵਿਹਾਰਂ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵਿਹਾਰਂ। **ਪਰਿਵੇਣ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਪਾਕਾਰਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਆਵਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਆਵਸਥਂ। ਅਭਿਯੋਗੇ ਕਤੇਪਿ ਅਵਹਾਰਸ੍ਸ ਅਸਿਜ੍ਝਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਅਭਿਯੋਗੋ ਨ ਰੁਹਤੀ"**ਤਿ। ਗਣਸਨ੍ਤਕੇ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਾਮਿਕਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕਾ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਦੀਘਭਾਣਕਾਦਿਭੇਦਸ੍ਸ ਪਨ ਗਣਸ੍ਸਾ"**ਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਸਚੇ ਏਕੋਪਿ ਧੁਰਂ ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿਯੇਵ। ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨੇਵ ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪. ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਸਤ੍ਤ ਧਞ੍ਞਾਨੀ**ਤਿ ਸਾਲਿਵੀਹਿਯਵਕਙ੍ਗੁਕੁਦ੍ਰੂਸਵਰਕਗੋਧੁਮਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤ ਧਞ੍ਞਾਨਿ। **ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ** ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ''ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ ਨਾਮ ਵੀਹਿਸੀਸਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਿਤਮੇਵ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਬੀਜਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਗਹਣਂ। **ਏਕਮੇਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਮੇਕਂ ਵੀਹਿਸੀਸਂ। **ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ** ਵਾਤਿ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦੀਨਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ। **ਯਸ੍ਮਿਂ ਬੀਜੇ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਾਦੀਸੁ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਾਲਿਸੀਸਾਦੀਨਿ ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਿਂ ਬੀਜੇ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਏਕਮੇਕਂ ਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸੀਸੇ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਅਸਿਤੇਨ ਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸਂ ਮੁਟ੍ਠਿਯਂ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਬਹੂਨਿ ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਿਂ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦਿਫਲੇ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯਥਾਕ੍ਕਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **"ਤਸ੍ਮਿਂ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੋਚਿਤਮਤ੍ਤੇ"**ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਬੀਜਾਦਿਮ੍ਹਿ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੋਚਿਤੇ ਸਤਿ ਤਤੋ ਅਨਪਨੀਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਅਚ੍ਛਿਜ੍ਜਮਾਨੇ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਜਟਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਟਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਭੁਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਲਾਲਸਹਿਤਂ। **ਅਭੁਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਲਾਲਰਹਿਤਂ।

ਖੀਲੇਨਾਤਿ ਖਾਣੁਕੇਨ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁ ਉਭਯਂ ਸਮ੍ਭਵਤਿ ਸਹਪਯੋਗੋ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਚ। ਯਦਾ ਹਿ ਪਰਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਏਕਦੇਸਂ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦਿਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਦਾ ਸਤਿਪਿ ਪਠਮਤਰਂ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦਿਸਹਪਯੋਗਂ ਵਿਨਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਸਹਪਯੋਗੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਸੇਨ ਖੀਲਾਦੀਨਿ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਗ੍ਗਹਣਵਸੇਨ ਚ ਸਹਪਯੋਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਅਸਤਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦਿਮਤ੍ਤਂ ਕਤਂ, ਤਦਾ ਵਿਨਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ **"ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਰਜ੍ਜੁਸਙ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁਪਿ ਅਤਿਦਿਸਤਿ।

ਯਟ੍ਠਿਨ੍ਤਿ ਮਾਨਦਣ੍ਡਂ। **ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਨਾਗਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਗਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਦਾਰੂਨਿ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਸਾਨੇ ਦਾਰੁਮ੍ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਸਾਖਾਯੋਪਿ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਸਾਨਸਾਖਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਤ੍ਤਕੇਨ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਾਰੂਨਿ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਵਤਿਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ। **ਖੇਤ੍ਤਮਰਿਯਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ **"ਕੇਦਾਰਪਾਲ਼ਿ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਿਤ੍ਥਤਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮੇਵ ਮਰਿਯਾਦਂ ਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਂ ਕਰੋਤਿ। **ਅਕਤਂ ਵਾ ਪਨ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਤਂ ਵਾ ਮਰਿਯਾਦਂ ਠਪੇਤਿ।

ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਤ੍ਥੁਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫. ਵਤ੍ਥੁਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਾਕਾਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਸਿਲਾਦਾਰੂਨਂ ਵਸੇਨ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਾਕਾਰਾਨਂ। **ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਕੇਵਲਂ ਭੂਮਿਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਨਿਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਗਾਮਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੬. ਗਾਮਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਗਾਮੋ ਨਾਮਾਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਗਾਮਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੭. ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਅਰਞ੍ਞਂ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਨ ਕੇਵਲਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਅਰਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤੇਨ ਅਰਞ੍ਞਂ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਕਿਨ੍ਤੁ ਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਨ ਅਰਞ੍ਞਵਚਨੇਨ। **ਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ ਅਰਞ੍ਞਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ ਅਰਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਂ ਸਿਯਾ, ''ਅਰਞ੍ਞਂ ਨਾਮ ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਰਾਮਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਯਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਰਞ੍ਞ"**ਨ੍ਤਿ।

ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਤਿ ਉਜੁਕਮੇਵ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ। **ਪਣ੍ਣਂ** ਵਾਤਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣਾਦਿ ਪਣ੍ਣਂ ਵਾ। **ਅਦ੍ਧਗਤੋਪੀ**ਤਿ ਚਿਰਕਾਲਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਿਤੋਪਿ। **ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯੋ ਪਰੇਹਿ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਪਿਤੋ, ਸੋ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋਪਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤੋਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਗਹਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਲਕ੍ਖਣਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪੀ**ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਹਿ ਕਤਸਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ। **ਛਲ੍ਲਿਯਾ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ। ਯਦਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਾਪੇਕ੍ਖਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਾਨਿ ਕਤਾਨਿ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਗੇਹਾਦੀਨਿ ਕਤਾਨਿ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਾਨਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਚ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਦਾਰੂਨਿਪੀ**ਤਿ ਗੇਹਾਦੀਨਂ ਕਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠਦਾਰੂਨਿਪਿ। **ਏਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਦਾਰੂਨਂ।

ਤੇਸਂ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਰਞ੍ਞਪਾਲਾਨਂ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ। **ਦੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤੇ ਅਦਤ੍ਵਾਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਗਨ੍ਤੁਂ ਦੇਥਾ**ਤਿ ਗਮਨਂ ਦੇਥ। **ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨੀਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦਾਰੂਨਂ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾਨਂਯੇਵ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਪਿ ਪੁਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਦਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੮. ਉਦਕਕਥਾਯਂ ਮਹਾਕੁਚ੍ਛਿਕਾ ਉਦਕਚਾਟਿ **ਉਦਕਮਣਿਕੋ**। ''ਸਮੇਖਲਾ ਚਾਟਿ ਉਦਕਮਣਿਕੋ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਭਾਜਨੇਸੁ। **ਨਿਬ੍ਬਹਨਉਦਕ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਹੋਦਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਲ਼ਾਕਮਰਿਯਾਦਂ ਮਾ ਛਿਨ੍ਦੀ''ਤਿ ਤਲ਼ਾਕਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਤਸ੍ਸ ਏਕਪਸ੍ਸੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਉਦਕਂ। **ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਉਦਕਨਿਕ੍ਖਮਨਮਗ੍ਗਂ। **ਮਰਿਯਾਦਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਛਿਨ੍ਨਸਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਵਿਸਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਰਿਯਾਦਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੋਗੇ ਕਤੇ ਮਰਿਯਾਦਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਉਦਕਗ੍ਘਾਨੁਰੂਪੇਨ ਅਵਹਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਮੇਵ।

ਅਨਿਗ੍ਗਤੇਤਿ ਅਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਉਦਕੇ ਠਿਤੇ। **ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ**ਵਾਤਿ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮਾਤਿਕਾਯ ਏਵ ਠਿਤੇ। **ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਉਦਕੇ। **ਸੁਬਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ"**ਨ੍ਤਿ, ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਮੁਖਂ ਅਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮਾਤਿਕਾਯਂਯੇਵ ਠਿਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਚੇ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਸੁਬਦ੍ਧਾ, ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਇਦਂ ਦ੍ਵਯਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਲ਼ਾਕਗਤਉਦਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਤਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ''ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਸੁਬਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ। **ਵਤ੍ਥੁਂ...ਪੇ॰... ਨ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਲ਼ਾਕਗਤਉਦਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਇਧ ਵਤ੍ਥੁਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਉਦਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦਨ੍ਤਪੋਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੯. ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਕਥਾਯੰ **ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ‘‘ਯਥਾਸੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੂ’’ਤਿ ਯਥਾਸੁਖੰ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਅਭਾਜੇਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਚ ਅਞ੍ਞੰ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਵਿਯ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ । **ਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਗ੍ਗਹਣੇ ਵਤ੍ਤੰ। ਇਦਾਨਿ ਤਦੇਵ ਵਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **‘‘ਯੋ ਹੀ’’**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **‘‘ਪੁਨ ਸਾਮਣੇਰਾ ਆਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’**ਤਿ ਕੇਚਿ ਥੇਰਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ।

ਦਨ੍ਤਪੋਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਨਪ੍ਪਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੦. ਵਨਪ੍ਪਤਿਕਥਾਯੰ **‘‘ਉਜੁਕਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਭਾਰੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਭਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿਯੇਵ ਠਾਨਾਚਾਵਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਵਾਤਮੁਖੰ ਸੋਧੇਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਵਾਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੰ ਪਾਤੇਤਿ, ਏਵੰ ਵਾਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗੰ ਰੁਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਿ ਸਾਖਾਗੁਮ੍ਬਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਨ੍ਤੋ ਸੋਧੇਤਿ। **‘‘ਮਣ੍ਡੂਕਕਣ੍ਟਕੰ ਵਾ ਵਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਣ੍ਡੂਕਾਨੰ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯੰ ਠਿਤਕਣ੍ਟਕ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ‘‘ਏਕੰ ਵਿਸਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਵਨਪ੍ਪਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਹਰਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੧. ਹਰਣਕਕਥਾਯੰ **ਹਰਣਕ**ਨ੍ਤਿ ਹਰਿਯਮਾਨੰ। ਅਭਿਮੁਖੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਨੰ **ਆਕਡ੍ਢਨੰ,** ਸੇਸਦਿਸਾਕਡ੍ਢਨੰ **ਵਿਕਡ੍ਢਨੰ**। **ਪਾਦੰ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੰ ਨ ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸੇਵ ਪਟਸ੍ਸ ਏਕਦੇਸਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਹਭਣ੍ਡਹਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਭਣ੍ਡਹਾਰਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ। **ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਧਨ੍ਤਆਦੀਹਿ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ।

ਸੋਤਿ ਭਣ੍ਡਹਾਰਕੋ। **ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕੰ, ਅਸਾਮਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਰਾਲਯਾਨੰ ਪੁਨ ਆਹਰਾਪਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰੇਹਿ ਗਹਿਤੇ ਤਤ੍ਥ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਨ ਤੰ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨਪਿ ਆਹਰਾਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਦੇਸਵਾਸਿਨੋ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਸੀਹਲ਼ਦੀਪਵਾਸਿਨੋ ਪਨ ਤੰ ਕੇਚਿ ਆਚਰਿਯਾ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਤੰ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਸੂ**ਤਿ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਆਦੀਸੁ। **ਵਿਚਾਰਣਾ ਏਵ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵਤੋ ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਹਰਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਨਿਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੨. ਉਪਨਿਧਿਕਥਾਯੰ ‘‘ਸਙ੍ਗੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਟਿਸਾਮਨਪਯੋਗੰ ਵਿਨਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਪਯੋਗੇ ਅਕਤੇਪਿ ਰਜ੍ਜਸਙ੍ਖੋਭਾਦਿਕਾਲੇ ‘ਨ ਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਮਯ੍ਹੰ ਦਾਨਿ ਦਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ ਉਭੋਹਿਪਿ ਸਕਸਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਕਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਪਟਿਸਾਮਨਪਯੋਗਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਸਙ੍ਗੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਆਰਕ੍ਖਾਯ ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਠਾਨਸ੍ਸ ਚ ਤਦਾਯਤ੍ਤਤਾਯ ਠਾਨਾਚਾਵਨਸ੍ਸ ਅਲਬ੍ਭਨਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਧਮ੍ਮੰ ਵਾਚਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **‘‘ਅਞ੍ਞੰ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਸਞ੍ਞਾਣੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨੇਵ ‘ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ’ਤਿ ਓਕਾਸਸ੍ਸ ਚ ਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਠਿਤੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਅਞ੍ਞੰ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਪਚ੍ਛਾ ਠਪਿਤੰ ਪਤ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥਿਤ’’ਨ੍ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਚੋਰੇਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਹਣਾਭਾਵੇਪਿ ‘‘ਇਦੰ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਠਿਤੇ ਤਾਦਿਸੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਚੋਰਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਪਦਵਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੋ ਚੋਰਸ੍ਸ ਪਦਵਾਰੇਨ। **ਤੰ ਅਤਾਦਿਸਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ‘‘ਮਮਾਯੰ ਪਤ੍ਤੋ ਨ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਮਯਾ ਕਥਿਤੋ ਅਯੰ ਪਤ੍ਤੋ ਨ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਇਦੰ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਵਹਾਰਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਿ ਸਮਣਸਾਰੁਪ੍ਪੰ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਮੇਤੰ, ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਇਚ੍ਚੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਰਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਚੋਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਚੋਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਰਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੇਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਪਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ।

ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਗਣ੍ਹ, ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਥੇਰੇਨ ਕਤਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਰਭਾਗੇ ਉਪਚਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਤੋ ਉਪਚਾਰੋ, ਤਾਵ ਸਬ੍ਬੰ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਮਗ੍ਗਤੋ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਸਕਟਚਕ੍ਕਮਗ੍ਗਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾਲ਼ਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗੋਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਹਾਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸਾਦੀਸੁ ਭਾਰੰ ਭੂਮਿਯੰ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਪੁਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ ਚੇ, ਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਭੂਮਿਯੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਯੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤੇਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੋ ਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇਨ ਉਦ੍ਧਾਰੇਨ ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ‘‘ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਗਾਮਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ‘ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਿਹਾਰਸਾਮਨ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਗੋਚਰਗਾਮੋ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵਾ’’ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗੁਕ੍ਕਮਨਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖਗਮਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬੰ। **ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾ**ਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਹਿਤੇਪਿ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਵਿਹਾਰੂਪਚਾਰਾਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ‘‘ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੰ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਕਤੇ**ਤਿ ‘‘ਚੀਵਰੰ ਮੇ ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਤੇ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨਵਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ। **ਏਕਪਸ੍ਸੇ** ਵਾਤਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਪਸ੍ਸੇ ਵਸਨ੍ਤੋ

ਵਾ। **ਥੇਯਜਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਜੀਰਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਥੇਯਜਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਥਪਾਰੁਤਨੀਹਾਰੇਨੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਜੀਰਾਪੇਤਿ, ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਥੇਯਜਚਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਸੀਸੇ ਭਾਰਂ ਖਨ੍ਧੇ ਕਰਣਾਦੀਸੁ ਵਿਯ। **ਯਥਾ ਤਥਾ ਵਾ ਨਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਆਦਿਨਾ ਵਾ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿ ਖਾਦਿਤਂ ਵਾ ਨਸ੍ਸਤਿ।

ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਕੋਚੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਯੇਨ ਠਪਿਤਂ, ਸੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਵ ਥੂਲਸਾਟਕੋ ਲਦ੍ਧੋ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਪਯੋਗਤ੍ਤਾ। **ਇਤਰਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਵ ਸਾਟਕਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਉਪਨਿਧਿਭਾਵਤੋ ਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਇਤਰਂ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਟਕੇ ਆਲਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਚ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਚਨਂ ਅਸੁਣਨ੍ਤਾ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਯਾਚਿਤਾ ਵਾ ਅਯਾਚਿਤਾ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਾਚਿਤਾ ਯਦਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨਟ੍ਠੇ ਗੀਵਾ। ਅਯਾਚਿਤਾ ਪਨ ਯਦਿਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਗੀਵਾ।

ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੇਪਿ ਨਟ੍ਠੇ ਗੀਵਾ। **ਉਪਚਾਰੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ। **ਮਯਿ ਚ ਮਤੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਨਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਕੇਵਲਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਂ ਮਾ ਨਸ੍ਸੀਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਿਵਰਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਹਾਯੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਯਂ ਸਾਮੀਚੀ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਇਦਂ ਵਤ੍ਤਂ।

ਲੋਲਮਹਾਥੇਰੋਤਿ ਮਨ੍ਦੋ ਮੋਮੂਹੋ ਹਸਿਤਕੀਲ਼ਿਤਪ੍ਪਸੁਤੋ ਵਾ ਮਹਾਥੇਰੋ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਗਬ੍ਭੇਸੁ ਸਭਾਗਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਠਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਇਤਰੇਹੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗਬ੍ਭੇ ਵਸਨ੍ਤੇਹਿ ਇਤਰਭਿਕ੍ਖੂਹਿ। ਵਿਹਾਰਵਾਰੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋ **ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕੋ,** ਵਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਰਕ੍ਖਣਕੋ। **ਨਿਵਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਂ। **ਪਟਿਪਥਂ ਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਚੋਰਾਨਂ ਆਗਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਪਠਮਤਰਂਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚੋਰਾਨਂ ਅਭਿਮੁਖਂ ਗਤੇਸੁ। **ਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇ ਜਗ੍ਗੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇ ਸਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਾਯ ਪੋਸੇਨ੍ਤਾਪਿ ਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇ ਵਿਹਾਰਂ ਜਗ੍ਗਾਪੇਨ੍ਤਿ। ''ਅਸਹਾਯਸ੍ਸ ਅਦੁਤਿਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪਾਠੋ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਅਸਹਾਯਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯਸ੍ਸ** ਵਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਾਠੇ ਏਕੇਨ ਆਨੀਤਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯਸ੍ਸਪਿ ਵਾਰੋ ਨਿਵਾਰਿਤੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ''ਯਸ੍ਸ ਸਭਾਗੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਤ੍ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨ ਸਮੇਤੀਤਿ ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਂ। **ਉਪਜੀਵਨ੍ਤੇਨ ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕੇਨ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕੇਨਪਿ ਪਾਕਵਟ੍ਟਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਨ੍ਤੇਨ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਵਿਹਾਰਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਵਾ। **ਦਿਗੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਪਾਪਿਤਂ ਵਿਨਾਵ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਕ੍ਖਵਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਡ੍ਢਮਾਸਵਾਰੇਨ।

ਉਪਨਿਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩. ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਕਥਾਯਂ **ਤਤੋ ਹਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਤੋ ਨੀਹਰਨ੍ਤਾ ਹਨਨ੍ਤਿ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਂ। **ਯਤੋ**ਤਿ ਯਤੋ ਨੀਹਰਿਯਮਾਨਭਣ੍ਡਤੋ। **ਰਾਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਾਯਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਰਾਜਾਰਹਮੇਵਾਤਿ ਆਹ **"ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ"**ਤਿ। **ਇਤੋ**ਤਿ ਇਤੋ ਭਣ੍ਡਤੋ। **ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯੇ ਪਾਦੇ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਅਟ੍ਠਪਿਤੇਪਿ ਬਹਿ ਠਿਤੋਯੇਵ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ। ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਪਦਵਾਰੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਤੋ ਬਹਿ **ਬਹਿਸੁਙ੍ਕਘਾਤਂ**। **ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਤਨਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਤੋ ਬਹਿ ਪਤਨਕਂ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਤਨਕੇ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਂ ਪੁਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਤੀ**ਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਸ੍ਸ ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। **ਅਨ੍ਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਯੋਗੇਨ ਗਮਨਵੇਗਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਵੂਪਸਨ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮਂ ਬਹਿ ਠਪੇਤੀ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਠਿਤਂ ਪੁਟਕਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਠਪੇਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮੇ ਪੁਟਕੇ ਭੂਮਿਤੋ ਮੋਚਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

"ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਯਾਨੇ ਵਾ…ਪੇ॰… ਠਪੇਤੀਤਿ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਂ ਅਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਯੇਵ ਠਪੇਤੀ''ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਬਹਿ ਠਪਿਤਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਆਚਰਿਯਾ ਪਨ ''ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਬਹਿ ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਠਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਠਮਂ ਅਨ੍ਤੋਸੁਙ੍ਕਘਾਤਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇਸੁਯੇਵ ਯਾਨਾਦੀਸੁ ਠਪਿਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਯਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨੀਹਟਂ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਸ੍ਸ ਬਹਿ ਠਿਤਂ, ਨ ਚ ਤੇਨ ਨੀਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਤੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਯਾਨਾਦੀਸੁ ਠਪਿਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਯੋਗਂ ਵਿਨਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਨੀਹਟਤ੍ਤਾ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, **"ਅਤ੍ਰ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸੁਙ੍ਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਨੀਹਟਸ੍ਸ ਬਹਿ ਠਿਤੇ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ। ਅਯਮੇਵ ਚ ਨਯੋ ''ਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਨਂ ਵਟ੍ਟੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਠਪਿਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਵਟ੍ਟਿਤਂ ਬਹਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਸਮੇਤੀਤਿ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੋਪਿ ਤੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਦਿ ਤਤੋਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਸੁਙ੍ਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਹਤ੍ਥਿਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੂਤਿ ਹਤ੍ਥਿਸਿਕ੍ਖਾਦੀਸੁ। **ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਯਾਨਾਦੀਹਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਨੀਹਰਣੇ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ''ਸਹਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਨੀਹਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ। **ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ** ਏਤ੍ਥ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੋ, ਯਸ੍ਮਾ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਧ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਵਹਾਰਾਭਾਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਉਪਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਬਹਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਵਤਿਆਸਨ੍ਨਪ੍ਪਦੇਸਸਙ੍ਖਾਤਂ ਉਪਚਾਰਂ। ਤਾਦਿਸਂ ਉਪਚਾਰਂ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਣੇ ਸਾਦੀਨਵਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤੇ। **"ਦ੍ਵੀਹਿ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇਹੀ**ਤਿ ਅਯਂ ਨਿਯਮੋ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤੋ''ਤਿ **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਣਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੪. ਪਾਣਕਥਾਯਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਤਾ ਨ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਏਕਂਸੇਨ ਅਵਹਾਰਕਪ੍ਪਹੋਨਕਪਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ"**ਤਿ। **ਭੁਜਿਸ੍ਸਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਭਾਵਤੋ। **ਭੁਜਿਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਅਦਾਸੋ। **ਆਠਪਿਤੋ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਇਣਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਹਿ ''ਯਾਵ ਇਣਦਾਨਾ ਅਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਇਣਦਾਯਕਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਦਾਸਾਨਂ ਵਿਯ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਸਾਮਿਨੋ। ਯੇਸਞ੍ਚ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਠਪਿਤੋ, ਤੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੇ ਸਾਮਿਨੋ, ਨ ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਆਹ **"ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ"**ਤਿ। **ਧਨਂ ਪਨ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਡ੍ਢਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਆਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਧਨਂ ਵਡ੍ਢਿਯਾ ਸਹ ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸ ਗੀਵਾ''ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਨ੍ਤੋਜਾਤ…ਪੇ॰… ਅਵਹਾਰੋ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਦੇਸਚਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਸਬ੍ਯਂ ਉਪਗਤਂ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਗੇਹਦਾਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਦਾਸਸ੍ਸ ਜਾਤੋ**ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਗੇਹਦਾਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਜਾਤੋਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ। **ਕਰਮਰਾਨੀਤੋ** ਨਾਮ ਬਨ੍ਧਗਾਹਗਹਿਤੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਪਰਦੇਸਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਦੇਸਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਰਦੇਸਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪਕੇਹਿ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਮਹਾਚੋਰੇਹਿ ਪਰਦੇਸਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਦਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਤਤੋ ਅਧਿਕਂ ਵੇਗਂ ਨ ਵਡ੍ਢੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੇਨ। ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇ ''ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯਾਯਕਥਾਯਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਧ ਪਨ ''ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਆਦਾਨਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯਾਯਕਥਾਯ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਪਾਣਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਪਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਅਪਦਕਥਾਯਂ **ਨਾਮੇਨਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਨਾਮੇਨ ਵਾ ਸਾਮਿਕੇਨ ਕਤਨਾਮੇਨ ਵਾ। **ਕਰਣ੍ਡਪੁਟ**ਨ੍ਤਿ ਪੇਲ਼ਾਯ ਪਿਧਾਨਂ। **ਆਹਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ।

ਚਤੁਪ੍ਪਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬. ਚਤੁਪ੍ਪਦਕਥਾਯਂ **ਭਿਙ੍ਕਚ੍ਛਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਙ੍ਕਭਿਙ੍ਕਾਤਿ ਸਦ੍ਦਾਯਨਤੋ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਂ। **ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ। **ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਨਗਰੇ ਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਤੋ ਬਹਿਰਾਜਙ੍ਗਣੇ। **ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਕੋਸਤੋ ਉਦਕਪਾਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਠਾਨਂ। **ਬਹਿਨਗਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਗਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨਗਰੇ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸਪਿ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨਂ। **ਖਣ੍ਡਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਖਣ੍ਡਿਤਦ੍ਵਾਰਂ। **ਸਾਖਾਭਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਭਞ੍ਜਿਤਸਾਖਂ। **ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦ੍ਵੇ। **ਘਾਤੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ, ਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਚਤੁਪ੍ਪਦਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਓਣਿਰਕ੍ਖਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਓਣਿਰਕ੍ਖਕਥਾਯਂ **ਓਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਓਣੀਤਂ, ਆਨੀਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਓਣਿਰਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਪਿਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਉਪਨਿਧਿ ਵਿਯ ਸਙ੍ਗੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕਨਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਾਚਾਵਨਮਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਜਨੇਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰਕਥਾਯਂ ''ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਣਾਪਕਾਨਂ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਾਰੇਤਿ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾਯਂ ''ਸੋ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਹਿ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਚ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਅਥ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਹਾਰਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਪਰਤੋ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਂ ਯੁਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੨੧)। ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰੇ ਚ ''ਆਣਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ''ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਏਕੇਕੋ ਮਾਸਕੋ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਚ ਆਣਤ੍ਤਿਕਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ। ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਸਤਿ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਉਦ੍ਧਾਰੇ।

ਯਦਿ ਏਵਂ **''ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕ**''ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਨਾਯਂ ਦੋਸੋ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ, ਨ ਪਨ ਆਣਾਪਕਾਨਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **''ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਏਕਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਿ 'ਗਚ੍ਛੇਤਂ ਆਹਰਾ'ਤਿ, ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕ**''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਵਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਵਾ ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰੇ ਆਣਾਪਕਾਨਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਤਿ ਆਵੇਣਿਕਮਿਦਂ ਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਕਾਰੇਨ ਯਥਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰਂ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਸਂਵਿਧਾਯਾਤਿ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ। **ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਮ੍ਭਵੇ ਸਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇ ਆਣਤ੍ਤਾ ਅਵਸ੍ਸਂ ਤਂ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨੇਸਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਨ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ। **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਂ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕਂ ਵਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਿਨ੍ਨਕਾਲਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਸਹਤ੍ਥਾ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਾਚਾਵਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵਾਤਿ ਭਿਨ੍ਨਕਾਲਵਿਸਯਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਣਤ੍ਤਿਕੇਹਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤਿਯੋ।

ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੯. ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਕਥਾਯਂ **ਓਚਰਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ''ਅਵਸ੍ਸਂ ਹਾਰਿਯੇ ਭਣ੍ਡੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਤਂ ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਂ ਸਙ੍ਕੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕੇਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਤਂ ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇ ਵਾ ਤਂ ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **''ਅਜ੍ਜਾਤਿ ਨਿਯਾਮਿਤਂ ਤਂ ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**''ਤਿਆਦਿ। **ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੦. ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਥਾਯਂ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਲਹੁਕਂ ਇਤ੍ਤਰਕਾਲਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਣ੍ਡਂ ਦੂਰੇ ਹੋਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਾਰਿਯਂ, ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਯਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਾਵ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਾਯਮਤਿ, ਤਾਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤੇਨੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਅਵਹਰਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ''ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਪਯੋਗੋਵ ਏਸੋ''ਤਿ ਵਾਦੇ ਪਮਾਣਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਂ ਵਿਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਧ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਾਲਵਸੇਨ ਹਿ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤੇਸਂ ਵਿਸੇਸੋ। ''ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇ ਕਤੇ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਅਨਾਰਭਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾਯਂ **ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕੋ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਾਦੀਨਿ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਏਕੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬਭਣ੍ਡਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਏਵਂਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਏਕੋ ''ਤ੍ਵਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਾਵਦ, ਸੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਾਵਦਤੂ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਗ੍ਗਲਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚ ਆਣਾਪੇਤਿ,

ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਲਵਸੇਨ ਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਚ ਆਣਤ੍ਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਾਵਿਸਙ੍ਕੇਤਵਸੇਨ ਏਤੇਸੁ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਈਦਿਸਂ ਨਾਮ ਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਗਹਣਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਂ ਸਞ੍ਞਾਣਂ ਕਤ੍ਵਾ।

ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦੁਤਿਯੋ ਤਤਿਯਸ੍ਸ, ਤਤਿਯੋ ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚੇ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਦੁਤਿਯੋ ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਨ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਆਣਤ੍ਤਿ ਗਤਾਤਿ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਤਦੇਵ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਨਾ ਕੇਵਲਂ ਸਾਸਨਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਦੇਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਹੋਤਿ , ਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ।

ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਆਰੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਸ੍ਸਂ ਚੇ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਨ ਪਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਆਹ – “**ਮਹਾਜਨੋ ਹਿ ਤੇਨ ਪਾਪੇ ਨਿਯੋਜਿਤੋ**”ਤਿ।

ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਤਾਵ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੋ, ਆਚਰਿਯਾ ਪਨ ''ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸਾਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਮਿਨਾਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਗਤਵਾਰੇਸੁਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਓਕਾਸਾਭਾਵਤੋ ਅਵਤ੍ਵਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਏਵਂ ਪੁਨ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਪਠਮਂ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਫਲਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਥਸਾਧਿਕਾਣਤ੍ਤਿਚੇਤਨਾਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ। **ਬਧਿਰਤਾਯਾ**ਤਿ ਉਚ੍ਚਂ ਭਣਨ੍ਤੋ ਬਧਿਰਤਾਯ ਵਾ ਨ ਸਾਵੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ''ਆਣਤ੍ਤੋ ਅਹਂ ਤਯਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਾਰੇ ਪੁਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਾਭਾਵੇਨ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ''ਪਣ੍ਣੇ ਵਾ ਸਿਲਾਯ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ 'ਚੋਰਿਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬ'ਨ੍ਤਿ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਤੋ ਪਰਿਯਾਯਕਥਾਯ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਪਨ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਠਾਨੇ ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਭਣ੍ਡਂ ਠਿਤਂ, ਤਂ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਪਣ੍ਣੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪੇਸੇਤਿ, ਸੋ ਚੇ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਅਵਹਟਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੨. ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਭੂਮਟ੍ਠਥਲਟ੍ਠਾਦੀਸੁ। ਅਙ੍ਗਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੇਨਾ**ਤਿ ਅਵਹਰਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਗਰੁਕਲਹੁਕਭੇਦੇਨ। **ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੇਨ ਪਰੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ **ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ**।

੧੨੫. ਨ ਚ ਸਕਸਞ੍ਞੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਕਥਿਤਂ। **ਨ ਚ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੀ, ਨ ਚ ਤਾਵਕਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਞ੍ਞਾ ਕਥਿਤਾ। **ਨ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹਿਤਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੇਨ ਅਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ। **ਨ ਤਾਵਕਾਲਿਕਤਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਦਾਤਬ੍ਬਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ। **ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਮੇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਵਸੇਨ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਦਾਰੁਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦਿ। **ਛਡ੍ਡਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਟ੍ਠਹਾਰਾਦੀਹਿ ਅਤਿਭਾਰਾਦਿਤਾਯ ਅਨਤ੍ਥਿਕਭਾਵੇਨ ਅਰਞ੍ਞਾਦੀਸੁ ਛਡ੍ਡਿਤਂ। **ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਟ੍ਠਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਆਲਯਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਮੂਲਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਂ। **ਅਸਾਮਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਾਦੀਹਿ ਤੀਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਅਸਾਮਿਕਵਤ੍ਥੁ। **ਉਭਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਅਸਾਮਿਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਞ੍ਚ।

ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੧. ਯਾਯ ਸੇਯ੍ਯਾਯ ਸਯਿਤੋ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਾ **ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਸੇਯ੍ਯਾ** ਨਾਮ। “**ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਧਿਵਾਸੇਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ “**ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਦਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਾਕਤਿਕਂ ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਗਹਿਤਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਵਾ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਪਟਿਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਯਂ ਗਹਿਤਂ, ਤਦੇਵ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਤਾਦਿਸਂ ਪੁਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕੇ ਸਙ੍ਘਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤੁਮਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਅਨਨੁਜਾਨਿਤਬ੍ਬਤੋ ਚ “**ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਂ ਪਨ ਪਟਿਦਾਤੁਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੀਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਮਤਸਰੀਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਪਿ। ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਸਾਟਕਤਣ੍ਹਾਯ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਮਤਸਰੀਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਪੇਤੋ ਵਿਯਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਲਗ੍ਗਿਤਸਾਟਕੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਂ ਆਰਕ੍ਖਕੇਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਦਾਰੁਖਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ''ਭਾਰਿਯਮਿਦਂ, ਤ੍ਵਂ ਏਕਪਸ੍ਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਾਹਿ, ਅਹਂ ਏਕਪਸ੍ਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਾਮੀ''ਤਿ ਉਭਯੇਸਂ ਪਯੋਗੇਨ ਏਕਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ “**ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਣਤ੍ਤਿਕ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਕਾਯਵਾਚਾਨਂ ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਅਙ੍ਗਭਾਵਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਾਯ ਪਨ ਚੇਤਨਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤੋ ਪਯੋਗੋ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ ਵਾ ਪਧਾਨਭਾਵੇਨ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਸਾਧੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਂ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਕਂ ਵਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸਾਤਿ ਇਦਂ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੨. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ **ਸਨ੍ਧਾਵਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਧਾਵਤਿ। **ਵਿਧਾਵਤੀ**ਤਿ ਵਿਵਿਧਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਧਾਵਤਿ। **ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰਭੇਦਂ ਵਿਨਾਪੀ**ਤਿ ਕਾਯਚੋਪਨਂ ਵਚੀਭੇਦਞ੍ਚ ਵਿਨਾ। **ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਲੇਨਾ**ਤਿ ਤਥਾਵਿਧਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇ ਆਦੀਨਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਬਲੇਨ।

੧੩੫. ਪੁਚ੍ਛਾਸਭਾਗੇਨਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਨੁਰੂਪੇਨ। ਨਿਰੁਤ੍ਤਿ ਏਵ ਪਥੋ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥੇ। ਤੇਨਾਹ "**ਵੋਹਾਰਵਚਨਮਤ੍ਤੇ**"ਤਿ।

੧੩੭. ਯਥਾਕਮ੍ਮਂ ਗਤੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਸ੍ਸ ਮਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਬ੍ਭੁਣ੍ਹੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਰੇਨ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ "**ਅਲ੍ਲਸਰੀਰੇ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਿਸਭਾਗਸਰੀਰੇ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਰੀਰੇ। ਵਿਸਭਾਗਸਰੀਰਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਸੀਸੇ** ਵਾ"ਤਿਆਦਿ। **ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਵਿਸਭਾਗਸਰੀਰੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਂ ਕਾਤੁਂ ਸਾਟਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਪਨ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੧੩੮. ਕੁਸਂ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾਤਿ ਕੁਸਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ। **ਕੂਟਮਾਨਕੂਟਕਹਾਪਣਾਦੀਹੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤੁਲਾਕੂਟਕਂਸਕੂਟਵਞ੍ਚਨਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੂਟਮਾਨਂ ਹਦਯਭੇਦਸਿਖਾਭੇਦਰਜ੍ਜੁਭੇਦਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਹਦਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਲ਼ਿਆਦਿਮਾਨਭਾਜਨਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ, ਤਸ੍ਸ ਭੇਦੋ ਛਿਦ੍ਦਕਰਣਂ **ਹਦਯਭੇਦੋ,** ਸੋ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦਿਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾਛਿਦ੍ਦੇਨ ਮਾਨੇਨ ''ਸਣਿਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਭਾਜਨੇ ਬਹੁਂ ਪਗ੍ਘਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਛਿਦ੍ਦਂ ਪਿਧਾਯ ਸੀਘਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। **ਸਿਖਾਭੇਦੋ** ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਸਣਿਕਂ ਸਿਖਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦੇਨ੍ਤੋ ਵੇਗੇਨ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਿਖਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਦੇਤਿ। **ਰਜ੍ਜੁਭੇਦੋ** ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਮਿਨਨਕਾਲੇ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਂ ਮਿਨਨ੍ਤਾ ਹਿ ਅਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਨਨ੍ਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਮਹਨ੍ਤਂ। **ਕੂਟਕਹਾਪਣੋ** ਪਾਕਟੋਯੇਵ।

ਤੁਲਾਕੂਟਂ ਪਨ ਰੂਪਕੂਟਂ ਅਙ੍ਗਕੂਟਂ ਗਹਣਕੂਟਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੂਟਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਰੂਪਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਦ੍ਵੇ ਤੁਲਾ ਸਰੂਪਾ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਮਹਤਿਯਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਖੁਦ੍ਦਿਕਾਯ ਦੇਤਿ। **ਅਙ੍ਗਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਹਤ੍ਥੇਨ ਤੁਲਂ ਅਕ੍ਕਮਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਅਕ੍ਕਮਤਿ। **ਗਹਣਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਮੂਲੇ ਰਜ੍ਜੁਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗੇ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਤੁਲਂ ਸੁਸਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਅਯਚੁਣ੍ਣਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਕਰੋਤਿ, ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਭਾਗੇ।

ਕਂਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿ, ਤਾਯ ਵਞ੍ਚਨਂ **ਕਂਸਕੂਟਂ**। ਕਥਂ? ਏਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਲੋਹਪਾਤਿਯੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਡ੍ਢਂ ਕੁਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਜਨਾਨਿ ਕਿਣਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਘੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਸਮਗ੍ਘਤਰਂ ਦਾਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਹਿ ''ਕਥਂ ਇਮੇਸਂ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਵੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਪਾਸਾਣੇ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਾਤਿਯੋ ਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਵਞ੍ਚਨਂ ਨਾਮ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਪਰੇਸਂ ਵਞ੍ਚਨਂ। ਤਤ੍ਰਿਦਮੇਕਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਲੁਦ੍ਦਕੋ ਮਿਗਞ੍ਚ ਮਿਗਪੋਤਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਮੇਕੋ ਧੁਤ੍ਤੋ ''ਕਿਂ, ਭੋ, ਮਿਗੋ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਕਿਂ ਮਿਗਪੋਤਕੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਿਗੋ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣੇ, ਮਿਗਪੋਤਕੋ ਏਕ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਕਂ ਕਹਾਪਣਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਿਗਪੋਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ''ਨ ਮੇ, ਭੋ, ਮਿਗਪੋਤਕੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਮਿਗਂ ਮੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਨਨੁ, ਭੋ, ਮਯਾ ਪਠਮਂ ਏਕੋ ਕਹਾਪਣੋ ਦਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ? ''ਆਮ ਦਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ''ਇਮਂ ਮਿਗਪੋਤਕਂ ਗਣ੍ਹ, ਏਵਂ ਸੋ ਚ ਕਹਾਪਣੋ, ਅਯਞ੍ਚ ਕਹਾਪਣਗ੍ਘਨਕੋ ਮਿਗਪੋਤਕੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਕਾਰਣਂ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗਪੋਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗਂ ਅਦਾਸੀਤਿ।

ਬਲਸਾਤਿ ਬਲੇਨ। **ਪਨ੍ਥਘਾਤ**-ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਹਿਮਵਿਪਰਾਮੋਸਗੁਮ੍ਬਵਿਪਰਾਮੋਸਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਹਿਮਪਾਤਸਮਯੇ ਹਿਮੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਜਨਂ ਮੁਸਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ **ਹਿਮਵਿਪਰਾਮੋਸੋ**। ਯਂ ਗੁਮ੍ਬਾਦੀਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਜਨਂ ਮੁਸਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ **ਗੁਮ੍ਬਵਿਪਰਾਮੋਸੋ**।

ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ''ਸਚੇ ਸਾਟਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਾਟਕਸ੍ਸ ਚ ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। **ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਭੂਮਿਯਂ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਵ ਵੀਮਂਸਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧੋ। **ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਟਤ੍ਤਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਆਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯੁਤ੍ਤਭਾਵਂ ਵਿਭਾਵੇਤਿ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਸਮ੍ਭਵਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਂਸਨ੍ਦਨਭਾਵਞ੍ਚ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸੁਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੋਵ ਦਸ੍ਸਿਤੋ।

ਕੇਚੀਤਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮੇਵ ਏਕਚ੍ਚੇ ਆਚਰਿਯਾ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ ਪਨਾ**ਤਿ **ਪਨ**-ਸਦ੍ਦੋ ਕੇਚਿਵਾਦਤੋ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਾਦਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੋ। ਤੇਨ ਕੇਚਿਵਾਦੋ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਾਦੇਨਪਿ ਨ ਸਮੇਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੋ ਏਵ ਚ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਾਦੇਨਪਿ ਸਂਸਨ੍ਦਨਤੋ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋਤਿ ਵਿਭਾਵੇਤਿ।

ਅਲਙ੍ਕਾਰਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਿਕਾਦਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਭਣ੍ਡਂ। **ਕੁਸਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਲੀਵਮਯਂ ਵਾ ਤਾਲਪਣ੍ਣਮਯਂ ਵਾ ਕਤਸਞ੍ਞਾਣਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਸਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ। **ਸਮਗ੍ਘਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਤਰਂ। ਪਰਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਕੁਸੇ ਉਦ੍ਧਟੇਪਿ ਨ ਤਾਵ ਕੁਸਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਰਕ੍ਖਤੀ**"ਤਿ। **ਸਿਵੇਯਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਵਿਰਟ੍ਠੇ ਜਾਤਂ।

੧੩੯. ਜਨ੍ਤਾਘਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਸਯਂ ਭਗਵਤੋ ਨਾਰੋਚੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਆਰੋਚੇਸੀ''ਤਿ ਏਕਵਚਨਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੪੦. ਵਿਘਾਸਨ੍ਤਿ ਖਾਦਿਤਾਵਸੇਸਂ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਂ ਵਾ। **ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਤਂਨਿਮਿਤ੍ਤਉਪਦ੍ਦਵਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ। ਜਿਘਚ੍ਛਾਭਿਭੂਤਾ ਹਿ ਸੀਹਾਦਯੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਖਾਦਿਯਮਾਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯੁਂ। **ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯਾ**ਤਿ ਸੀਹਾਦੀਸੁ ਪਰਸਤ੍ਤੇਸੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ। ਜਿਘਚ੍ਛਾਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਤੇਹਿ ਖਾਦਿਯਮਾਨਂ ਤੇ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਤੇਸੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ ਨਾਮ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

੧੪੧. ਤੇਕਟੁਲਯਾਗੁਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਵਿਯਾਤਿ ਮੁਸਾਵਾਦਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਆਣਤ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੇਹਿ। **ਆਣਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਆਣਤ੍ਤੇਨ। **ਅਪਰਸ੍ਸ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ**ਤਿ ਅਸਨ੍ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ "**ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਞ੍ਞੇਨਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਾਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਅਞ੍ਞੇਨ। "**ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਅਮੂਲਕਮੇਵ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ "**ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਤਰੇਹਿ ਦੀਯਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਤੇਨ, ਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਦੀਯਮਾਨਂ। **ਏਵਂ ਗਣ੍ਹਤੋ**ਤਿ ''ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕੂਟਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ। **ਸੁਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਾਮਿਕੇਨ, ਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਦੀਯਮਾਨਂ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਂ ''ਅਪਰਸ੍ਸ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਪਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਸਾਮਿਸਨ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਜਾਤਂ। ਇਧ ਪਨ ਤੇਹਿ ਏਵਂ ਦੀਯਮਾਨਂ ''ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕੂਟਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਸੁਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਹੋਤਿ।

੧੪੨-੩. ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵਤ੍ਥੂਸੁ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਚ ਕੋ ਵਿਸੇਸੋ? ਯਂ ਪਰਿਭੋਗਯੋਗ੍ਗਂ ਆਭਰਣਾਦਿਰੂਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਠਪਿਤਂ, ਤਂ **ਭਣ੍ਡਂ**। ਯਂ ਪਨ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਕਾਰੇਨ ਠਪਿਤਂ ਆਭਰਣਾਦਿਕਂ, ਤਂ **ਪਰਿਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੪੪-੧੪੬. ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾਤਿ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ। **ਥਵਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਹਨਤ੍ਥਵਿਕਾਦਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਥਵਿਕਂ। **ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੬) ਵਚਨਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪੁਨ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇਹਿ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੭੯) ਵਚਨਤੋ ਭਾਜਨੀਯਭਣ੍ਡਂ ਉਪਚਾਰਸੀਮਟ੍ਠਾਨਂਯੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਆਹ

“ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ”ਤਿ।

੧੪੮-੯. “ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਾਲਯਭਾਵੇ ਸਤਿ ਚੋਰਸ੍ਸ ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਗਹਿਤੇ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਾਮੇਸੂ**ਤਿ ਗਾਮਿਕੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ। ਗਾਮ-ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਹੇਤ੍ਥ ਗਾਮਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਗਾਮਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤੇਸੁ। **ਪੁਨ ਆਵਸਨ੍ਤੇ ਜਨਪਦੇ**ਤਿ ਜਾਨਪਦਿਕੇਸੁ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤੇਸੁ।

ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ‘‘ਸਉਸ੍ਸਾਹਾ ਵਾ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹਾ ਵਾ’’ਤਿ ਵਿਸੇਸਂ ਅਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਕਤਿਪਯਾਨਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਹੇ ਸਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਅਸਙ੍ਘਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਉਸ੍ਸਾਹਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਗਣਸਨ੍ਤਕਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲਸਨ੍ਤਕਤੋ ਵਾ। **ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤੇਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਰਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯਮੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਸ੍ਸਰਭਾਵੇਨ। **ਅਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਗ੍ਘਾਨੁਰੂਪਂ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨ ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। **ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਗੀਵਾ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਏਤ੍ਥੇਵ ਗੀਵਾ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਗੀਵਾਯੇਵ। **ਸੁਖਾਦਿਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੋਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਘਣ੍ਟਿਪ੍ਪਹਰਣਾਦਿਵੁਤ੍ਤਵਿਧਾਨਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਸੁਖਾਦਿਤਂ। ਸਙ੍ਘਿਕਞ੍ਹਿ ਵੇਭਙ੍ਗਿਯਭਣ੍ਡਂ ਅਞ੍ਞੋਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਬਹਿਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤੇਹਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਾਜੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਉਭਯਤ੍ਥ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤੇਹਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਾਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਤੇਨੇਵ **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਕਤਤ੍ਤਾ ਸੁਖਾਦਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹਾ’’ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੋ **ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

੧੫੦. ਵੁਤ੍ਤਵਾਦਕਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਾਲਿਯਂ **ਯੁਗਸਾਟਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਟਕਯੁਗਂ। **ਤੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਲਸਤਂ। **ਦੋਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਇਚ੍ਛਿਤਂ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਵਾ ਚੀਵਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਉਪਾਰਮ੍ਭਾ**ਤਿ ‘‘ਭਦਨ੍ਤਾ ਅਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਦੋਸਾਰੋਪਨਤੋ।

੧੫੩. ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਜਿਘਚ੍ਛਾਦੁਕ੍ਖੇਨ ਪੀਲ਼ਿਤਅਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਂ। **ਧਨੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਧਨੁਕਂ। **ਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਿਰਿਯਂ ਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। **ਸੁਨਖਦਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਸੁਨਖੇਨ ਗਹਿਤਂ। **ਯਟ੍ਠਿਯਾ ਸਹ ਪਾਤੇਤੀ**ਤਿ ਸੂਕਰਸ੍ਸ ਆਗਮਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਅਬਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ ਪਾਤੇਤਿ। **ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਸੂਕਰਗ੍ਘਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਸੂਕਰਾ ਤੇਨ ਪਾਸੇਨ ਬਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਏਕੋਯੇਵ ਪਠਮਤਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬਜ੍ਝਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਸੂਕਰਗ੍ਘਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। **ਪਚ੍ਛਾ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਤਪਯੋਗੇਨ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਈਦਿਸੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤੀ**ਤਿ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਿ। **ਵਿਹਾਰਭੂਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਹਾਰਸਾਮਨ੍ਤਾ ਅਰਞ੍ਞਪ੍ਪਦੇਸੇ। **ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ।

ਕੁਮੀਨਮੁਖਨ੍ਤਿ ਕੁਮੀਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਪਵਿਸਨਮੁਖਂ। **ਗੁਮ੍ਬੇ ਖਿਪਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵਾ**ਤਿ ਕੁਮੀਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਾਨਂ ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਅਗ੍ਘੇਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ।

੧੫੬. ਵੀਸਤਿਂਸਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਕਂ**। **ਥੇਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਤ੍ਥੇਰਾਨਂ । **ਤੇਸਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਆਵਾਸਿਕਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ। **ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। ਗਹਣੇਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਆਵਾਸੇ। **ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਭਿਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਭਿਭਾਵਂ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਾਦਿਸੇ ਆਵਾਸੇ। **ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਮ੍ਬਫਲਾਦੀਨਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ। **ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ‘‘ਇਮੇਸਂ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਫਲਾਨਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇਸੁਯੇਵ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾ। **ਤੇਸੁਪਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਂ ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ।

ਨ ਤੇਸੁ...ਪੇ॰... ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤੇਸਂ ਕਤਿਕਾਯ ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਨ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ‘‘ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ ਰੁਕ੍ਖੇਸੁ ਫਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਫਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਏਤ੍ਤਕਾਨਂ ਦਿਵਸਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਕਤਾਯ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਕਤਿਕਾਯ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ‘‘ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ’’ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਦੀਪਿਤੋਯੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ **“ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਏਵ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ। ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਤਮੇਵ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਰਟ੍ਠੇ ਵਾ। **ਸੇਨਾਸਨਪਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਞ੍ਚ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਞ੍ਚ।

ਲਾਮਕਕੋਟਿਯਾਤਿ ਲਾਮਕਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਲਾਮਕਸੇਨਾਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਨਾਸਨੇਪਿ ਤਿਣਾਦੀਨਿ ਲਾਮਕਕੋਟਿਯਾਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਪਿ ਲਾਮਕਕੋਟਿਯਾਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾ। **ਮੂਲਵਤ੍ਥੁਚ੍ਛੇਦਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀਤਿ? **ਤੀਸੁਪਿ ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਤਾਵ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ। ਲਾਮਕਕੋਟਿਯਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਸੇਨਾਸਨਭੂਮਿਯੋ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਨੋ ਖਨ੍ਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਧਮ੍ਮਸਨ੍ਤਕੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪੂਜਂ ਕਾਤੁਂ, ਬੁਦ੍ਧਸਨ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਧਮ੍ਮਪੂਜਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ‘‘ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ ਏਤਂ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਅਧਿਵਚਨਂ ਧਮ੍ਮਕਾਯੋ ਇਤਿਪੀਤਿ ਚ ਯੋ ਖੋ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੭) ਚ ਵਚਨਤੋ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ‘ਯੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਗਿਲਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਬੁਦ੍ਧਸਨ੍ਤਕੇਨ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਪਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਕਾਰਣਂ। ਨ ਹਿ ‘‘ਯੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਗਿਲਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਚ ਏਕਸਦਿਸਤਾ ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮਫਲਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ‘‘ਯੋ ਮਂ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨੀਕਰਣੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਗਿਲਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ, ਮਮ ਓਵਾਦਕਰਣੇਨ ਗਿਲਾਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਚ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਸਦਿਸਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਯੋ ਵੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਵੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਚਨਤੋ ‘‘ਅਹਞ੍ਚ ਪਨਿਦਾਨਿ ਏਕੋ ਓਵਦਾਮਿ ਅਨੁਸਾਸਾਮਿ, ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਇਮਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਬੁਦ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਓਵਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤੇਨ ਚ ‘‘ਯੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ, ਨ ਸੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਵਕੋ ਨਾਮ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਏਸ ਚੁਨ੍ਦਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਗਰੁਕਤ੍ਤਾ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਯੋ ਏਵ ਪਸਤ੍ਥਤਰੋਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ।

ਪਣ੍ਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ‘‘ਏਤ੍ਤਕੇਹੇਵ ਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ, ਲਿਖਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਦਾਰਕਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤਾਦਯੋ ਦਾਰਕਾ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਗੋਪਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਗਿਹੀਨਂ ਗੋਪਕਦਾਨੇ ਯਤ੍ਤਕਂ ਗੋਪਕਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਪਨ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦੀਪਿਤਤ੍ਤਾ **“ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤੋਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਉਪੋਸਥਾਗਾਰਾਦਿਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਦਾਰੁਸਮ੍ਭਾਰਤੋ। **ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ। **ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਾਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਅਯਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਪੁਣਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਤੋਯੇਵ ਸੇਨਾਸਨਤੋ ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਚ ਸੋ ਤਤੋ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

“ਉਦਕਪੂਜਨ੍ਤਿ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਿਞ੍ਚਨ’’ਨ੍ਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨਾ**ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਸਦ੍ਧਾਯ, ਨ ਵੇਤਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ। **ਸਵਤ੍ਥੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਭੂਮਿਯਾ। **ਤਿਣਮਤ੍ਤਂ ਪਨ ਦਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਿਂ ਤਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ। ਅਰਕ੍ਖਿਤਅਗੋਪਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਹਿ ਵਿਨਸ੍ਸਕਭਾਵੇਨ ਠਿਤਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਦਿਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਤਿਣਮਤ੍ਤਂ ਪਨ ਦਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ

ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ।

ਕੁਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਗੇਹਭਿਤ੍ਤਿੰ। **ਪਾਕਾਰਨ੍ਤਿ** ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਪਾਕਾਰੰ। **ਤਤੋਤਿ** ਛਡ੍ਡਿਤਵਿਹਾਰਤੋ। **ਤਤੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੰ ਕਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਾਮਨ੍ਤਗਾਮਵਾਸੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤਵਿਹਾਰਤੋ ਦਾਰੁਸਮ੍ਭਾਰਾਦਿੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੰ ਕਤੰ ਹੋਤਿ।

੧੫੭. **ਚਤੁਭਾਗਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗੇਨ ਉਦਕੇਨ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇ। **ਓਦਨਭਾਜਨੀਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ''ਦੇਹਿ ਅਪਰਸ੍ਸ ਭਾਗ''ਨ੍ਤਿ ਆਗਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ।

੧੫੯. ਅਯਜਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਾਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਤਿਵਿਯ ਥਦ੍ਧਾਤਿ ਪਸਾਦੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ "**ਪਸਾਦਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਇਦ੍ਧਿੰ ਪਟਿਸੰਹਰੀ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। **ਸਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸੀ**ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ''ਪਾਸਾਦੋ ਪੁਨ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਸਯਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ''ਯਾਵ ਦਾਰਕਾ ਪਾਸਾਦੰ ਆਰੋਹਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਪਾਸਾਦੋ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਚ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਤਤੋ ਪਰੰ ਇਦ੍ਧਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਥੇਰੋ ਇਦ੍ਧਿੰ ਪਟਿਸੰਹਰੀ''ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਤੇ ਦਾਰਕਾ ਏਵੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾਨੰ ਸਨ੍ਤਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਈਦਿਸੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਥੇਰੇਨ ਤੇ ਆਨੀਤਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਏਵਮਕਾਸੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ "**ਵੋਹਾਰਵਸੇਨਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣੰ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਹਤ੍ਥਿਆਦਿਦਸ੍ਸਨੰ ''ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੮; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੪੭; ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੮੪੨) ਆਗਤਞ੍ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ। ''ਸੋ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣੰ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਕਵਣ੍ਣੰ ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ਨਾਗਵਣ੍ਣੰ ਵਾ...ਪੇ॰... ਵਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੇਨਾਬ੍ਯੂਹੰ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੧੩) ਏਵੰ ਆਗਤਾ ਇਦ੍ਧਿ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣਵਿਜਹਨਵਿਕਾਰਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ। ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਹਤ੍ਥਿਆਦਿਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਪਕਤਿਵਣ੍ਣਵਿਜਹਨਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਰੂਪਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਦਸ੍ਸਨੰ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਤਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧਨੰ। ਏਵਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਹਤ੍ਥਿਆਦਿਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ''ਪਕਤਿਵਣ੍ਣੰ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੂਲਪਦੇਨ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯੰ

ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਸਮਤ੍ਤਾ।

ਅਨੁਸਾਸਨੀਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਪਰਾਜਿਤਕਿਲੇਸੇਨਾਤਿ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਪੁਨ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਤਾਪਾਦਨੇਨ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਹਿ ਸਹ ਵਾਸਨਾਯ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਨ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ। ਤੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਸਮੰ ਅਞ੍ਞੰ ਅਨੇਕਨਯਵੋਕਿਣ੍ਣੰ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਤ੍ਥੋ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚ ਅਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ, ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਅਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ**। **ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਓਤਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਚੋਦਨਾਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੰ ਓਤਿਣ੍ਣੇ, ਏਕੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਚੋਦਿਤੇ, ਸਯਮੇਵ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਆਰੋਚਿਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ।

ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਸਹਸਾ ''ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਯੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਪਾਲ਼ਿ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਅਵਤ੍ਵਾਵਾ**ਤਿ ''ਤ੍ਵੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਵ। **ਕਪ੍ਪਿਯੇਪਿ ਚ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਪਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਮਾਤੁਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕੇਪਿ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ। **ਲਹੁਵਤ੍ਤਿਨੋ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤਿਨੋ। **ਆਸੀਵਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਘਮੇਵ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਫਰਣਸਮਤ੍ਥਵਿਸੰ।

ਅਨੁਸਾਸਨੀਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਟ੍ਠਕਥਾਯ ਪਠਮਭਾਗਵਣ੍ਣਨਾ ਸਮਤ੍ਤਾ।

੩. ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕੰ

ਤੀਹੀਤਿ ਕਾਯਵਚੀਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇਹਿ। **ਵਿਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਕਾਸਿਤੰ, ਦੇਸਿਤੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੨. **ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਵਡ੍ਢਨੇਨਾ**ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਨਗਰਭੂਮਿਯਾ ਵਡ੍ਢਨੇਨ। **ਵਿਸਾਲੀਭੂਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਗਾਵੁਤਨ੍ਤਰੰ ਗਾਵੁਤਨ੍ਤਰੰ ਪੁਥੁਭੂਤਤ੍ਤਾ। ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਕਿਰ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੪੬; ਖੁ॰ ਪਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੬. ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ) ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਗਬ੍ਭੋ ਸਣ੍ਠਾਸਿ, ਸਾ ਞਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਨਿਵੇਦੇਸਿ, ਰਾਜਾ ਗਬ੍ਭਪਰਿਹਾਰੰ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਰਿਯਮਾਨਾ ਗਬ੍ਭਪਰਿਪਾਕਕਾਲੇ ਵਿਜਾਯਨਘਰੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤੀਨੰ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਚ ਤਾਸੰ ਅਞ੍ਞਤਰਾ, ਤੇਨ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਅਲਤ੍ਤਕਪਟਲਬਨ੍ਧੁਜੀਵਕਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸੰ ਮੰਸਪੇਸਿੰ ਵਿਜਾਯਿ। ਤਤੋ ''ਅਞ੍ਞਾ ਦੇਵਿਯੋ ਸੁਵਣ੍ਣਬਿਮ੍ਬਸਦਿਸੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਵਿਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਮੰਸਪੇਸਿਨ੍ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰਤੋ ਮਮ ਅਵਣ੍ਣੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਵਣ੍ਣਭਯੇਨ ਤੰ ਮੰਸਪੇਸਿੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਮੁਦ੍ਦਿਕਾਯ ਲਞ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਯ ਸੋਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਾਪੇਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤਮਤ੍ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਆਰਕ੍ਖੰ ਸੰਵਿਦਹਿੰਸੁ। ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟਿਕਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਕੇਨ ''ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਪਜਾ''ਤਿ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿੰਸੁ। ਤਤੋ ਤੰ ਭਾਜਨੰ ਊਮਿਭਯਾਦੀਹਿ ਅਨੁਪਦ੍ਦੁਤੰ ਗਙ੍ਗਾਸੋਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਤਾਪਸੋ ਗੋਪਾਲਕਕੁਲੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਪਾਤੋਵ ਗਙ੍ਗੰ ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਤੰ ਭਾਜਨੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੰਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਅਥੇਤ੍ਥ ਤੰ ਅਕ੍ਖਰਪਟ੍ਟਿਕੰ ਰਾਜਮੁਦ੍ਦਿਕਾਲਞ੍ਛਨਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਮੰਸਪੇਸਿੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਦਿਸ੍ਵਾਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ ''ਸਿਯਾ ਗਬ੍ਭੋ, ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਪੂਤਿਭਾਵੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਉਦਕਪ੍ਪਵਾਹੇਨਾਗਤਸ੍ਸਪਿ ਹਿ ਉਸ੍ਮਾ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਸ੍ਮਾ ਚ ਨਾਮ ਈਦਿਸਾਯ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਤਾਯ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ''ਸਿਯਾ ਗਬ੍ਭੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਾਯ ਪਨ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੰ ਨਾਹੋਸਿ ਸਉਸ੍ਮਗਤਾਯ ਪੂਤਿਭਾਵੋ ਚ। ਏਵੰ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਮੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਨੰ ਸੁਦ੍ਧੇ ਓਕਾਸੇ ਠਪੇਸਿ। ਅਥ ਅਡ੍ਢਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਦ੍ਵੇ ਮੰਸਪੇਸਿਯੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਤਾਪਸੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਤਰੰ ਠਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਪੁਨ ਅਡ੍ਢਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਏਕਮੇਕਿਸ੍ਸਾ ਪੇਸਿਯਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਸੀਸਾਨਮਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚ ਪਿਲ਼ਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਅਥ ਤਤੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਏਕਾ ਮੰਸਪੇਸਿ ਸੁਵਣ੍ਣਬਿਮ੍ਬਸਦਿਸੋ ਦਾਰਕੋ, ਏਕਾ ਦਾਰਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਸੁ ਤਾਪਸਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਦਾਰਕਾਨੰ ਪੁਞ੍ਞੂਪਨਿਸ੍ਸਯਤੋ ਅਙ੍ਗੁਟ੍ਠਕਤੋ ਚਸ੍ਸ ਖੀਰੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਚ ਖੀਰਭਤ੍ਤੰ ਅਲਭਿਤ੍ਥ। ਤਾਪਸੋ ਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਖੀਰੰ ਦਾਰਕਾਨੰ ਮੁਖੇ ਆਸਿਞ੍ਚਤਿ। ਤੇਸੰ ਪਨ ਯੰ ਯੰ ਉਦਰੰ ਪਵਿਸਤਿ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਮਣਿਭਾਜਨਗਤੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਚਰਿਮਭਵੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤੁ ਵਿਯ ਉਦਰਚ੍ਛਵਿਯਾ ਅਚ੍ਛਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤਾਯ ਏਵੰ ਤੇ ਨਿਚ੍ਛਵੀ ਅਹੇਸੁੰ। ਅਪਰੇ ਆਹੁ ''ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਵਿਯ ਨੇਸੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਲੀਨਾ ਛਵਿ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਏਵੰ ਤੇ ਨਿਚ੍ਛਵਿਤਾਯ ਵਾ ਲੀਨਚ੍ਛਵਿਤਾਯ ਵਾ "**ਲਿਚ੍ਛਵੀ**"ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿੰਸੁ।

ਤਾਪਸੋ ਦਾਰਕੇ ਪੋਸੇਨ੍ਤੋ ਉਸ੍ਸੂਰੇ ਗਾਮਂ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਵਿਸਤਿ, ਅਤਿਦਿਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਬ੍ਯਾਪਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਗੋਪਾਲਕਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਦਾਰਕਪੋਸਨਂ ਪਲਿਬੋਧੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਰਕੇ ਦੇਥ, ਮਯਂ ਪੋਸੇਸ੍ਸਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਤਾਪਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿ। ਗੋਪਾਲਕਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਮਗ੍ਗਂ ਸਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਓਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਧਜਪਟਾਕਾ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੂਰਿਯੇਹਿ ਵਜ੍ਜਮਾਨੇਹਿ ਅਸ੍ਸਮਂ ਆਗਤਾ। ਤਾਪਸੋ ''ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ ਦਾਰਕਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨੇਵ ਵਡ੍ਢੇਥ, ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਵਾਹਂ ਕਰੋਥ, ਪਞ੍ਚਗੋਰਸੇਨ ਰਾਜਾਨਂ ਤੋਸੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਭਾਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਥ, ਤਤ੍ਥ ਕੁਮਾਰਂ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੇ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੇ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪੋਸੇਸੁਂ। ਦਾਰਕਾ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨ੍ਵਾਯ ਕੀਲਨ੍ਤਾ ਵਿਵਾਦਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞੇ ਗੋਪਾਲਕਦਾਰਕੇ ਹਤ੍ਥੇਨਪਿ ਪਾਦੇਨਪਿ ਪਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਰੋਦਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਸ੍ਸ ਰੋਦਥਾ''ਤਿ ਚ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ''ਇਮੇ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾਪਿਤਿਕਾ ਤਾਪਸਪੋਸਿਤਾ ਅਮ੍ਹੇ ਅਤੀਵ ਪਹਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਨੇਸਂ ਪੋਸਕਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ''ਇਮੇ ਦਾਰਕਾ ਅਞ੍ਞੇ ਦਾਰਕੇ ਵਿਹੇਸੇਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਇਮੇ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਵਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾ ਇਮੇ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਕਿਰ ਸੋ ਪਦੇਸੋ "**ਵਜ੍ਜੀ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਯੋਜਨਸਤਪਰਿਮਾਣੇਨ।

ਅਥ ਤਂ ਪਦੇਸਂ ਗੋਪਾਲਕਾ ਰਾਜਾਨਂ ਤੋਸੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸੁਂ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਂ ਕੁਮਾਰਂ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਅਕਂਸੁ। ਰਜ੍ਜਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਾਯਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇ ਏਵ ਰਾਜਕੁਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਚ ਰਾਜਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਸਞ੍ਚੋਦਿਤਾ ਦੇਵਤਾਧਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਅਕਂਸੂਤਿ ਕੇਚਿ। ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਦਾਰਿਕਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਾਰੇਯ੍ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਿਕਂ ਅਕਂਸੁ ''ਬਾਹਿਰਤੋ ਦਾਰਿਕਾ ਨ ਆਨੇਤਬ੍ਬਾ, ਇਤੋ ਦਾਰਿਕਾ ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਤੇਸਂ ਪਠਮਸਂਵਾਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਦਾਰਕਾ ਜਾਤਾ ਧੀਤਾ ਚ ਪੁਤ੍ਤੋ ਚ। ਏਵਂ ਸੋਲ਼ਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਜਾਤਾ। ਤਤੋ ਤੇਸਂ ਦਾਰਕਾਨਂ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਾਨਂ ਆਰਾਮੁਯ੍ਯਾਨਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਗਹੇਤੁਂ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਂ ਨਗਰਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਗਾਵੁਤਨ੍ਤਰੇਨ ਗਾਵੁਤਨ੍ਤਰੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਿਸਾਲੀਕਤਤ੍ਤਾ "**ਵੇਸਾਲੀ**"ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਜਾਤਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਵਡ੍ਢਨੇਨ ਵਿਸਾਲੀਭੂਤਤ੍ਤਾ ਵੇਸਾਲੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ।

ਇਦਮ੍ਪਿ ਚ ਨਗਰਨ੍ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਰਾਜਗਹਸਾਵਤ੍ਥਿਯੋ ਏਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਵਨਂ ਨਾਮਾ**ਤਿਆਦਿ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਸਂਯੁਤ੍ਤਭਾਣਕਾਨਂ ਸਮਾਨਟ੍ਠਕਥਾ। **ਮਜ੍ਝਿਮਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਹਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੪੬) ਸਂਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੫.੯੮੪-੯੮੫) ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੩੫੯) ਪਨ "**ਮਹਾਵਨੇ**ਤਿ ਬਹਿਨਗਰੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਸਯਂਜਾਤਂ ਵਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਂ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੇਨੇਵ ਮਹਾਵਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਵਨੇ। **ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਤਤ੍ਥ ਕਣ੍ਣਿਕਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭਾਨਂ ਉਪਰਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਦੇਵਵਿਮਾਨਸਦਿਸਂ ਪਾਸਾਦਂ ਅਕਂਸੁ, ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਕਲੋਪਿ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੋ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਨਮਜ੍ਝੇ ਕਤਤ੍ਤਾ "**ਵਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਆਰਾਮੇ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੇ। **ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਚ੍ਛਦਨੇਨਾ**ਤਿ ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ, ਹਂਸਮਣ੍ਡਲਾਕਾਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਰਿਯਾਯ**-ਸਦ੍ਦੋ ਕਾਰਣਵਚਨੋਤਿ ਆਹ "**ਅਨੇਕੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹੀ**"ਤਿ, ਅਯਂ ਕਾਯੋ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕੋਪਿ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੋਪਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸੁਭੋ ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸੁਭੋਤਿ ਨਾਨਾਵਿਧੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸੁਭਾਕਾਰਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਸਾਦਿਵਸੇਨ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਵਣ੍ਣਾਦਿਤੋ ਅਸੁਭਾਕਾਰਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸੋ ਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ। **ਕਾਯਵਿਚ੍ਛਨ੍ਦਨਿਯਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਰਜਕਾਯੇ ਵਿਚ੍ਛਨ੍ਦਨੁਪ੍ਪਾਦਨਕਥਂ। **ਮੁਤ੍ਤਂ** ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਮੁਖੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਮਨੁਞ੍ਞਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਆਦਿਤੋ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਦਸ੍ਸਨੀਯਤਾਯ ਅਸਾਰਕਤਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਚਤੂਹਿ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਤਾਯ, ਅਨ੍ਤੇ ਏਕੇਨ ਲੇਸਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਮਨੁਞ੍ਞਤਾਭਾਵਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਥ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਨ੍ਵਯਤੋ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਅਮਨੁਞ੍ਞਤਾਯ ਦਸ੍ਸਨਂ। **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਰਾਗੋ। **ਰਾਗੋ**ਤਿ ਬਲਵਰਾਗੋ। ''ਕੇਸਾ ਲੋਮਾਦੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਗੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਯੇਪਿ ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਸੁਭਾ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਨ ਸੁਭਾਕਾਰੇਨ ਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਸੁਭਾ। **ਅਸੁਚਿਨੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਅਸੁਚਿਨੋ। **ਪਟਿਕੂਲਾ**ਤਿ ਨਾਗਰਿਕਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿਕਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਯ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨੀਯਤ੍ਤਾ ਪਟਿਕੂਲਾ।

ਕੇਸਾ ਨਾਮੇਤੇ ਵਣ੍ਣਤੋਪਿ ਪਟਿਕੂਲਾ, ਸਣ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਗਨ੍ਧਤੋਪਿ ਆਸਯਤੋਪਿ ਓਕਾਸਤੋਪਿ ਪਟਿਕੂਲਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਸੋ ਚ ਨੇਸਂ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ ਆਹ। ਮਨੁਞ੍ਞੇਪਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੯੩; ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੫੬) ਹਿ ਯਾਗੁਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਭਤ੍ਤਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਕੇਸਵਣ੍ਣਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੇਸਮਿਸ੍ਸਕਮਿਦਂ, ਹਰਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਕੇਸਾ **ਵਣ੍ਣਤੋ** ਪਟਿਕੂਲਾ। ਰਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਪਿ ਕੇਸਸਣ੍ਠਾਨਂ ਅਕ੍ਕਵਾਕਂ ਵਾ ਮਕਚਿਵਾਕਂ ਵਾ ਛੁਪਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ **ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ**ਪਿ ਪਟਿਕੂਲਾ। ਤੇਲਮਕ੍ਖਨਪੁਪ੍ਫਧੂਪਾਦਿਸਙ੍ਖਾਰਵਿਰਹਿਤਾਨਞ੍ਚ ਕੇਸਾਨਂ ਗਨ੍ਧੋ ਪਰਮਜੇਗੁਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਜੇਗੁਚ੍ਛਤਰੋ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਂ। ਕੇਸਾ ਹਿ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾਪਿ ਸਿਯੁਂ, ਗਨ੍ਧੇਨ ਪਨ ਪਟਿਕੂਲਾਯੇਵ। ਯਥਾ ਹਿ ਦਹਰਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸ ਵਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਤੋ ਹਲਿਦ੍ਦਿਵਣ੍ਣਂ, ਸਣ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਹਲਿਦ੍ਦਿਪਿਣ੍ਡਸਣ੍ਠਾਨਂ, ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਛਡ੍ਡਿਤਞ੍ਚ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਕਾਲ਼ਸੁਨਖਸਰੀਰਂ ਵਣ੍ਣਤੋ ਤਾਲਪਕ੍ਕਵਣ੍ਣਂ, ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਮੁਦਿਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਂ, ਦਾਠਾਪਿਸ੍ਸ ਸੁਮਨਮਕੁਲ਼ਸਦਿਸਾਤਿ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਸਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਂ, ਗਨ੍ਧੇਨ ਪਨ ਪਟਿਕੂਲਮੇਵ, ਏਵਂ ਕੇਸਾਪਿ ਸਿਯੁਂ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾ, **ਗਨ੍ਧੇਨ** ਪਨ ਪਟਿਕੂਲਾਯੇਵਾਤਿ।

ਯਥਾ ਪਨ ਅਸੁਚਿਟ੍ਠਾਨੇ ਗਾਮਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਜਾਤਾਨਿ ਸੂਪੇਯ੍ਯਪਣ੍ਣਾਨਿ ਨਾਗਰਿਕਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਜੇਗੁਚ੍ਛਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਭੋਗਾਨਿ, ਏਵਂ ਕੇਸਾਪਿ ਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਪਿਤ੍ਤਸੇਮ੍ਹਾਦਿਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਜੇਗੁਚ੍ਛਾਤਿ ਇਦਂ ਤੇਸਂ **ਆਸਯਤੋ** ਪਾਟਿਕੁਲ੍ਯਂ। ਇਮੇ ਚ ਕੇਸਾ ਨਾਮ ਗੂਥਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਉਟ੍ਠਿਤਕਣ੍ਣਕਂ ਵਿਯ ਏਕਤਿਂਸਕੋਟ੍ਠਾਸਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਜਾਤਾ, ਤੇ ਸੁਸਾਨਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਜਾਤਸਾਕਂ ਵਿਯ ਪਰਿਖਾਦੀਸੁ ਜਾਤਕਮਲਕੁਵਲਯਾਦਿਪੁਪ੍ਫਂ ਵਿਯ ਚ ਅਸੁਚਿਟ੍ਠਾਨੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਪਰਮਜੇਗੁਚ੍ਛਾਤਿ ਇਦਂ ਤੇਸਂ **ਓਕਾਸਤੋ** ਪਾਟਿਕੁਲ੍ਯਂ। ਯਥਾ ਚ ਕੇਸਾਨਂ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠਾਸਾਨਞ੍ਚ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਗਨ੍ਧਾਸਯੋਕਾਸਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਧਾ ਪਟਿਕੂਲਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਆਹ "**ਏਵਂ ਲੋਮਾਦੀਨ**"ਨ੍ਤਿ। **ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਪ੍ਪਭੇਦੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥਸਮਾਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚ ਪਭੇਦਾ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਪ੍ਪਭੇਦੋਤਿ।

ਸਂਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ। **ਅਸੁਭਾਯਾ**ਤਿ ਅਸੁਭਮਾਤਿਕਾਯ। **ਫਾਤਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਲੀਕਾਰੋ। **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਨੀਵਰਣਾਨਂ ਪਹਾਨਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਹਿ ਏਤੇਸੁ ਅਪ੍ਪਹੀਨੇਸੁ ਝਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸੇਤਾਨਿ ਪਹਾਨਙ੍ਗਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਝਾਨਕ੍ਖਣੇ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਏਤਾਨੇਵ ਵਿਸੇਸੇਨ ਝਾਨਨ੍ਤਰਾਯਕਰਾਨਿ। ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੇਨ ਹਿ ਨਾਨਾਵਿਸਯਪਲੋਭਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਏਕਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਾਭਿਭੂਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਮਧਾਤੁਪ੍ਪਹਾਨਾਯ ਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਬ੍ਯਾਪਾਦੇਨ ਚ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਪਟਿਹਞ੍ਞਮਾਨਂ ਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਾਭਿਭੂਤਂ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਂ ਹੋਤਿ, ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਰੇਤਂ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤਮੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਭਮਤਿ, ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਉਪਹਤਂ ਝਾਨਾਧਿਗਮਸਾਧਿਕਂ ਪਟਿਪਦਂ ਨਾਰੋਹਤਿ। ਇਤਿ ਵਿਸੇਸੇਨ ਝਾਨਨ੍ਤਰਾਯਕਰਤ੍ਤਾ ਏਤਾਨੇਵ ਪਹਾਨਙ੍ਗਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨਿਰੋਪੇਤਿ, ਵਿਚਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧਤਿ, ਤੇਹਿ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਾਯ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤਪਯੋਗਸ੍ਸ ਚੇਤਸੋ ਪਯੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਾ ਪੀਤਿ ਪੀਨਨਂ, ਸੁਖਞ੍ਚ ਉਪਬ੍ਰੂਹਨਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਂ ਏਤੇਹਿ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨਪੀਨਨਉਪਬ੍ਰੂਹਨੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਏਕਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਂ ਸਮ੍ਮਾ ਆਧਿਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਵਿਚਾਰੋ ਪੀਤਿ ਸੁਖਂ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਹਿ ਏਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਝਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਙ੍ਗਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਏਤੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਅਞ੍ਞਦੇਵ ਝਾਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਪਨ ਅਙ੍ਗਮਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨੀ ਸੇਨਾ, ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਂ ਤੂਰਿਯਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਚ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਮਿਦਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗਮਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ''ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਤਾਨਿ ਚ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਖੋ ਉਪਚਾਰੇ ਪਕਤਿਚਿਤ੍ਤਤੋ ਬਲਵਤਰਾਨਿ, ਇਧ ਪਨ ਉਪਚਾਰਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰਾਨਿ ਰੂਪਾਵਚਰਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਸੁਵਿਸਦੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨਿਰੋਪਯਮਾਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਿਚਾਰੋ ਅਤਿਵਿਯ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਨੁਮਜ੍ਜਮਾਨੋ, ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਯਂ ਫਰਮਾਨਂ। ਤੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਪਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਮ੍ਹਿ ਸਮੁਗ੍ਗਪਟਲੇ ਉਪਰਿਮਂ ਸਮੁਗ੍ਗਪਟਲਂ ਵਿਯ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸੁਫੁਸਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯਮੇਤੇਸਂ ਇਤਰੇਹਿ ਵਿਸੇਸੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਝਾਨਮੇਵ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣੰ ਦਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਝਾਨਸ੍ਸ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣਤਾ, ਤੇਸੰਯੇਵ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨੰ ਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਦਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਨਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਯਮੇਵ ਪਕਾਸਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਕਿਲੇਸਚੋਰੇਹਿ ਅਨਭਿਭਵਨੀਯਤ੍ਤਾ ਝਾਨੰ **"ਚਿਤ੍ਤਮਞ੍ਜੂਸ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਪਾਦਕੰ ਕਤ੍ਵਾ।

ਦਸਲਕ੍ਖਣਵਿਭਾਵਨੇਨੇਵ ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣਤਾਪਿ ਵਿਭਾਵਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸਲਕ੍ਖਣੰ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਤਤ੍ਰਿਮਾਨੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕਤੋ ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿਆਦੀਨੰ ਪਦਾਨੰ ਅਤ੍ਥੋ ''ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਾਲ਼ੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਪਾਲ਼ਿਵਣ੍ਣਨਾਯਮੇਵ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦਸਲਕ੍ਖਣਵਿਭਾਵਨੇ। **ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ ਝਾਨੰ ਏਤਾਯਾਤਿ ਪਟਿਪਦਾ, ਗੋਤ੍ਰਭੁਪਰਿਯੋਸਾਨੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਿਯੋ ਭਾਵਨਾਨਯੋ। ਪਰਿਪਨ੍ਥਤੋ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਪਟਿਪਦਾਯ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿ। ਸਾ ਪਨਾਯੰ ਯਸ੍ਮਾ ਝਾਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣੇ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਆਦੀ"**ਤਿ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ**ਤਿ ਵਿਸੋਧੇਤਬ੍ਬਤਾਦੀਨੰ ਅਭਾਵਤੋ ਝਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਯ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ତਿਯਾ ਅਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ। ਸਾ ਪਨਾਯੰ ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਸੇਸਤੋ ਝਾਨਸ੍ਸ ਠਿਤਿਕ੍ਖਣੇ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ ਮਜ੍ਝੇ"**ਤਿ। **ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਾਦਿਸਾਧਕਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਰਿਯੋਦਪਨਾ। ਸਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਝਾਨਸ੍ਸ ਓਸਾਨਕ੍ਖਣੇ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਿਪਨ੍ਥਤੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨਾਕਾਰੋ, ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਾਕਾਰੋ, ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਾਕਾਰੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਝਾਨਸ੍ਸ ਆਦਿਤੋ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣੇ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਨਿ। ਤੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਵਿਨਾ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਅਸਤਿ ਚ ਅਪ੍ਪਨਾਯੰ ਤਦਭਾਵਤੋ **ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਞ੍ਚੇਵ** ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਟਿਪਦਤ੍ਤਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਚ **ਤਿਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ**। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਲਕ੍ਖਣਾਨਞ੍ਚ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਸਸਮ੍ਭਾਰਿਕੋ ਉਪਚਾਰੋ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਨਾ, ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ''ਤਿ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ। ਤਥਾ ਹਿ ਸਤਿ ਅਜ੍ਝਾਨਧਮ੍ਮੇਹਿ ਝਾਨਸ੍ਸ ਗੁਣਸੰਕਿਤ੍ਤਨੰ ਨਾਮ ਕਤੰ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਭੂਮਨ੍ਤਰੰ ਭੂਮਨ੍ਤਰਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ ਹੋਤਿ, ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਚੇਤੰ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ''ਏਕਤ੍ਤਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਕ੍ਖਨ੍ਦਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਿਤਞ੍ਚ ਞਾਣੇਨ ਚ ਸਮ੍ਪਹੰਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੫੮) ਹਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਏਕਤ੍ਤਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਏਕਰਸਭਾਵੇਨ ਏਕਗ੍ਗਤਾਯ ਚ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤਦਨੁਗੁਣੰ ਏਕਤ੍ਤਗਤੰ ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਚ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਾਦਿ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ਵੁਚ੍ਚਤੇ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਆਦੀਨੰ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੋਅਪ੍ਪਨਾਯਮੇਵ ਪਰਿਕਮ੍ਮਾਗਮਨਵਸੇਨ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ, ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਾਦਿਭਾਵਸਾਧਨੇਨ ਪਰਿਯੋਦਾਪਕਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਥੰ? ਯਸ੍ਮਿੰ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧.੧੫੮; ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੭੫) ਵਾਰੇ ਅਪ੍ਪਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ , ਤਸ੍ਮਿੰ **ਯੋ** ਨੀਵਰਣਸਙ੍ਖਾਤੋ ਕਿਲੇਸਗਣੋ **ਤਸ੍ਸ** ਝਾਨਸ੍ਸ **ਪਰਿਪਨ੍ਥੋ, ਤਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ,** ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਆਵਰਣਵਿਰਹਿਤੰ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ**। ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਯੇਵ, ਲੀਨੁਦ੍ਧਚ੍ਚਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਨ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਪਗਮਨੇਨ **ਮਜ੍ਝਿਮੋ,** ਸਵਿਸੇਸੰ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮਾਨੰ ਵੂਪਸਮਨਤੋ **ਸਮਥੋ,** ਯੋਗਿਨੋ ਸੁਖਵਿਸੇਸਾਨੰ ਕਾਰਣਭਾਵਤੋ **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਪ੍ਪਨਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯਭੂਤੰ ਗੋਤ੍ਰਭੁਚਿਤ੍ਤੰ ਸਤਿਪਿ ਪਰਿਤ੍ਤਮਹਗ੍ਗਤਭਾਵਭੇਦੇ ਪਚ੍ਚਯਪਚ੍ਚਯੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਭੇਦੇ ਚ ਏਕਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਸਨ੍ਤਤਿਯਾ ਪਰਿਣਾਮੂਪਗਮਨਤੋ ਏਕਸਨ੍ਤਤਿਪਰਿਣਾਮਨਯੇਨ ਤਥਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਸਮਾਹਿਤਭਾਵੰ ਉਪਗਚ੍ਛਮਾਨੰ **ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ** ਨਾਮ। ਏਵੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਤਥਤ੍ਤੁਪਗਮਨੇਨ **ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ** ਨਾਮ। ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਖਣੇ ਤਥਤ੍ਤੰ ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਖਣੇ ਤਥਤ੍ਤੁਪਗਮਨੇਨ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਨਾ ਸਮਾਹਿਤਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ **ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ** ਨਾਮ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿੰ ਗੋਤ੍ਰਭੁਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪਰਿਪਨ੍ਥਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਜ੍ਝਿਮਸਮਥਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਾਕਾਰਾ ਆਗਮਨਵਸੇਨ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਮਾਨਾ **ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣੇਯੇਵ **ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਯੇਵ ਹਿ ਆਕਾਰਾ ਪਚ੍ਚਯਵਿਸੇਸਤੋ ਝਾਨਕ੍ਖਣੇ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਮਾਨਾ **ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਏਵੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾਭਾਵਤੋ ਵਿਸੋਧਨੇ ਬ੍ਯਾਪਾਰੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ** ਨਾਮ। ਸਮਥਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਸਮਥਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪੁਨ ਸਮਾਧਾਨੇ ਬ੍ਯਾਪਾਰੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਸਮਥਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ** ਨਾਮ। ਸਮਥਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਏਵ ਚਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਸੰਸਗ੍ਗੰ ਪਹਾਯ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਏਕਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨੇ ਬ੍ਯਾਪਾਰੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਏਕਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ** ਨਾਮ। ਏਵੰ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯੇ ਪਨੇਤੇ ਏਵੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਿਤੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਝਾਨਚਿਤ੍ਤੇ ਜਾਤਾ ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਯੁਗਨਦ੍ਧਧਮ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ, ਯਾਨਿ ਚ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਨਾਨਾਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਰਸੇਨ ਏਕਰਸਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਯਞ੍ਚੇਸ ਤਦੁਪਗੰ ਤੇਸੰ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਏਕਰਸਸਭਾਵਾਨੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਵੀਰਿਯੰ ਵਾਹਯਤਿ, ਯਾ ਚਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਆਸੇਵਨਾ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਆਕਾਰਾ ਯਸ੍ਮਾ ਞਾਣੇਨ ਸੰਕਿਲੇਸਵੋਦਾਨੇਸੁ ਤੰ ਤੰ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਆਨਿਸੰਸਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥਾ ਤਥਾ ਸਮ੍ਪਹੰਸਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਸੋਧਿਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯੋਦਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਾਦਿਭਾਵਸਾਧਨੇਨ ਪਰਿਯੋਦਾਪਕਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾਵ ''ਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਭਾਵਨਾਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪੇਕ੍ਖਾਵਸੇਨ ਞਾਣੰ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਞਾਣਕਿਚ੍ਚਭੂਤਾ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ''ਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਪ੍ਪਨਾਕਾਲੇ ਭਾਵਨਾਯ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਸੁਪ੍ਪਹਾਨਤੋ ਪਗ੍ਗਹਾਦੀਸੁ ਬ੍ਯਾਪਾਰਸ੍ਸ ਅਕਾਤਬ੍ਬਤੋ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾਵ ਹੋਤਿ। ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਚ ਆਦਿ। ਸਾ ਪਨਾਯੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ ਞਾਣਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਸਿਦ੍ਧਿਯਾ ਹੋਤਿ ਵਿਸੇਸਤੋ ਞਾਣਸਾਧਨਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਨਾਬ੍ਯਾਪਾਰਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਞਾਣਕਿਚ੍ਚਭੂਤਾ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ''ਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਏਵੰ ਤਿਵਿਧਾਯ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਲਦ੍ਧਵਿਸੇਸਾਯ ਤਿਵਿਧਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾਯ ਸਾਤਿਸਯੰ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਮਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਪਿ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਆਗਮਨੁਪੇਕ੍ਖਾਞਾਣਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਦਸਪਿ ਆਕਾਰਾ ਝਾਨੇ ਏਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਵੰ ਤਿਵਿਧਤ੍ਤਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਥੋਮਨਵਚਨਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵੰ ਤਿਵਿਧਤ੍ਤਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਵਿਧਿਨਾ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਞਾਣਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਭਾਵੰ ਗਤੰ। **ਵਿਤਕ੍ਕਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖੋਭਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਸੁਨ੍ਦਰਭਾਵਮੁਪਗਤੰ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਨੂਨੰ। ਯਥਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸਿਯੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਝਾਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਇਧਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਪਿ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਨ ਏਤ੍ਥ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤੀਤਿ। **ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਵਾ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸੇਵ ਝਾਨਙ੍ਗਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ''ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਝਾਨਙ੍ਗਪਞ੍ਚਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਞ੍ਚਕਵਸੇਨ।

ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾਪਰਿਚਿਤੇਨਾਤਿ ਸਕਲੰ ਕਾਯੰ ਅਸੁਭਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਹਗਤਤ੍ਤਾ ਝਾਨੰ ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾ, ਤੇਨ ਪਰਿਚਿਤੇਨ ਪਰਿਭਾਵਿਤੇਨ। **ਚੇਤਸਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਬਹੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹੰ। **ਵਿਹਰਤੋ**ਤਿ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਸੁਭਸਮਾਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਙ੍ਗਿਭਾਵਤੋ। **ਪਟਿਲੀਯਤੀ**ਤਿ ਏਕਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਲੀਯਤਿ ਨਿਲੀਨੰ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਪਟਿਕੁਟਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਕੁਚਤਿ। **ਪਟਿਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। **ਨ ਸਮ੍ਪਸਾਰੀਯਤੀ**ਤਿ ਨ ਵਿਸਰਤਿ, ਅਭਿਰਤਿਵਸੇਨ ਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਪਟਿਲੀਯਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਕੁਚਤਿ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਕੂਲਤਾਯ ਸਣ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ। **ਪਟਿਕੁਟਤੀ**ਤਿ ਅਪਸਕ੍ਕਤਿ ਨ ਉਪਸਕ੍ਕਤਿ। **ਪਟਿਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਤੋ ਏਵ **ਨ ਸਮ੍ਪਸਾਰੀਯਤੀ**ਤਿ। **ਨ੍ਹਾਰੁਦਦ੍ਦੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਨ੍ਹਾਰੁਖਣ੍ਡੰ ਨ੍ਹਾਰੁਵਿਲੇਖਨੰ ਵਾ।

ਅਦ੍ਧਮਾਸਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੰਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨੰ। **ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਕਾਲੰ ਪਟਿ ਪਟਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੰ ਧਮ੍ਮਚਿਨ੍ਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਲੀਯਿਤ੍ਤੰ। **ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਵਾਚੰ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਇਮੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਨ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲੰ ਹੋਤੀਤਿ ਆਦਿਵਚਨੰ।

ਕਲਜਾਣੂਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨਾਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ। **ਪਰੇ ਕਿਰਾਤਿ ਕਿਰ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਰੁਚਿਸੂਚਨਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ **“ਇਦੰ ਪਨ ਇਚ੍ਛਾਮਤ੍ਤ”**ਨ੍ਤਿ, ਪਵਤ੍ਤਿਅਜਾਨਨੰ ਆਰੋਚਯਿਤਾਭਾਵੋ ਵਾਤੇ ਨਿਵਾਰਣਞ੍ਚਾਤਿ ਇਦੰ ਤੇਸੰ ਇਚ੍ਛਾਮਤ੍ਤੰ , ਨ ਪਨ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਰੇ ਪਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ‘‘ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਕਿਰ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਨ ਕੋਚਿ ਬੁਦ੍ਧਵੇਨੇਯ੍ਯੋ ਅਹੋਸਿ, ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮੰ ਅਡ੍ਢਮਾਸੰ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਤਿ ਮਯ੍ਹਞ੍ਚੇਵ ਸੁਖਵਿਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ‘ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਗਣੰ ਪਹਾਯ ਏਕਕੋ ਵਿਹਾਸਿ, ਕਿਮਙ੍ਗੰ ਪਨ ਮਯ’ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਏਵਮਾਹਾ’’ਤਿ। **ਨੇਵ ਕੋਚਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੰ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਨੇਵ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਪਾਤੋਵ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਮੁਖੋਦਕਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਦਾਨਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਨੇਕਕਾਰਣਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਜੇਗੁਚ੍ਛਪਟਿਕ੍ਕੂਲਤਾਵ ਅਨੇਕਕਾਰਣੰ। **ਮਣ੍ਡਨਕਪਕਤਿਕੋ**ਤਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਕਸਭਾਵੋ। ਕੋਚਿ ਤਰੁਣੋਪਿ ਯੁਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਕੋਚਿ ਯੁਵਾਪਿ ਮਣ੍ਡਨਕਜਾਤਿਕੋ ਨ ਹੋਤਿ ਯਥਾ ਉਪਸਨ੍ਤਸਭਾਵੋ ਆਲਸਿਯਬ੍ਯਸਨਾਦੀਹਿ ਵਾ ਅਭਿਭੂਤੋ, ਇਧ ਪਨ ਦਹਰੋ ਚੇਵ ਯੁਵਾ ਚ ਮਣ੍ਡਨਕਜਾਤਿਕੋ ਚ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਪਠਮਯੋਬ੍ਬਨੰ** ਨਾਮ ਪਨ੍ਨਰਸਵਸ੍ਸਤੋ ਯਾਵ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ, ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸਤੋ ਵਾ ਯਾਵ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ। **ਕੁਣਪ**ਨ੍ਤਿ ਮਤਕਲ਼ੇਵਰੰ, ਅਹਿਸ੍ਸ ਕੁਣਪੰ **ਅਹਿਕੁਣਪੰ**। ਏਵੰ ਇਤਰਾਨਿਪਿ। ਅਤਿਪਟਿਕ੍ਕੂਲਜਿਗੁਚ੍ਛਨੀਯਸਭਾਵਤੋ ਚੇਤ੍ਥ ਇਮਾਨੇਵ ਤੀਣਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਹਿ ਸਸਸੂਕਰਾਦੀਨੰ ਕੁਣਪੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਟੁਕਭਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ, ਇਮੇਸੰ ਪਨ ਕੁਣਪੰ ਅਭਿਨਵਮ੍ਪਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਪੂਤਿਭੂਤੇ। ਅਤਿਪਟਿਕ੍ਕੂਲਜਿਗੁਚ੍ਛਨੀਯਤਾ ਚ ਨੇਸੰ ਅਤਿਵਿਯ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਤਾਯ, ਸਾ ਚ ਅਹੀਨੰ ਤਿਖਿਣਕੋਪਤਾਯ ਕੁਕ੍ਕੁਰਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸੂਪਚਯਤਾਯ ਚ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸਮਣਕੁਤ੍ਤਕੋਤਿ ਸਮਣਕਿਚ੍ਚਕੋ, ਕਾਸਾਵਨਿਵਾਸਨਾਦਿਵਸੇਨ ਸਮਣਕਿਚ੍ਚਕਾਰੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ । ਤੇਨਾਹ **“ਸਮਣਵੇਸਧਾਰਕੋ”**ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਮਕਂਸੂ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਸਾਵਜ੍ਜੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਅਨਵਜ੍ਜਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਰਣਕਾਰਾਪਨਸਮਨੁਞ੍ਞਤਾਦਿਭੇਦੰ ਸਬ੍ਬਮਕਂਸੁ। **ਲੋਹਿਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਲੋਹਿਤਗਤ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। ਵਗ੍ਗੂਤਿ ਮਤਾ **ਵਗ੍ਗੁਮਤਾ**। **ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਮਤਾ**ਤਿ ਪੁਜ੍ਜਭਵਫਲਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਪੁਨਨੇਨ ਵਿਸੋਧਨੇਨ ਪੁਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਾ। **ਪਵਾਹੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਗਮਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਿਸੋਧੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੬੩. ਮਾਰਧੇਯ੍ਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤੇਭੂਮਕਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਵਚਨਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਮਾਰਸ੍ਸ ਧੇਯ੍ਯੰ **ਮਾਰਧੇਯ੍ਯੰ**। **ਧੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਠਾਨੰ ਵਤ੍ਥੁ ਨਿਵਾਸੋ ਗੋਚਰੋ। ਮਾਰੋ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਧਿਯਤਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਮਾਰਧੇਯ੍ਯੰ, ਮਾਰੋ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਕਿਲੇਸਮਾਰੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਕਿਲੇਸਮਾਰਵਸੇਨੇਵ ਚ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਮਾਰਸ੍ਸ ਕਾਮਭਵੇ ਆਧਿਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਮਾਰਵਿਸਯੰ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਵਮਯੰ ਸੰਵੇਗੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰਵਿਸਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਪਿ, ਮਯਾ ਪਨ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸੰਵੇਗੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਵਿਸਯੰ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ। **ਦ੍ਵਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਚਨੰ, ਆਮੇਡਿਤਵਚਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਨਿਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯੰ ਅਨ੍ਧਬਾਲਾ ਦੇਵਤਾ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੰਵੇਗਮੂਲਕੰ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯੰ ਮਾਰਵਿਸਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਪੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਞ੍ਞਾਣਤਾਯ ‘‘ਮਤਾ ਸੰਸਾਰਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਏਵੰਲਦ੍ਧਿਕਾਪਿ ਸਮਾਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਵਸੇਨ ਮਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੰਸਾਰਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਨਿਯੋਜੇਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਸੁਭਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਯਥਾ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਮਰਣਭਯੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਥਾ ਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਤੰ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੇਨ ਕਾਯੇ ਵਿਗਤਛਨ੍ਦਰਾਗਤਾਯ ਮਰਣਸ੍ਸ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤਭਾਵਤੋ ਭਯੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਪਨ ਅਸਿਹਤ੍ਥੰ ਤਥਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਦਞ੍ਞੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਭਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਹੋਤਿਯੇਵ ਭਯ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ‘‘ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **“ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੀ”**ਤਿ ਇਦੰ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਪ੍ਪਕਞ੍ਹਿ ਊਨਮਧਿਕੰ ਵਾ ਗਣਨੂਪਗੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ‘‘ਪਞ੍ਚਸਤਾਨੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇ ਚ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਞ੍ਚ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੁੰ, ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਿਕ੍ਖੂ ਸਬ੍ਬੇ ਚ ਅਰਿਯੇ ਅਯੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੧੬੪. **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਪਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਾਨੰ ਨਿਲੀਯਨੰ ਵਿਵੇਚਨੰ, ਕਾਯਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਤਤੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤਤਾ ਏਕੀਭਾਵੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ **“ਏਕੀਭਾਵਤੋ”**ਤਿ , ਪਵਿਵੇਕਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੀਭਾਵੋ**ਤਿ ਹਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਦੁਵਿਧਵਿਵੇਕਤੋ ਭਵਙ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾਦਿਸਙ੍ਖਾਰਸਮਾਯੋਗੇਨ ਗਹਟ੍ਠਪਬ੍ਬਜਿਤਾਦਿਸਤ੍ਤਸਮਾਗਮੇਨ ਚ ਅਪੇਤੋ। **ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਕਾਮੰ ਦਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਪਿ ਗਹਿਤਾ, ਸਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਬਹੂਨੰ ਸਪ੍ਪਾਯਾ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਨ ਗਹਿਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਭਗਵਾ ਤਮੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕਥੇਸਿ। ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਸਞ੍ਞਾ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਦਿਸਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਨ ਆਰੁਪ੍ਪਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਅਨਨੁਰੂਪਾਤਿ ਤੇਸੰ ਇਧ ਅਗ੍ਗਹਣੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਵੇਸਾਲਿੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯਾਤਿ ਵੇਸਾਲੀਨਗਰੰ ਗੋਚਰਗਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ। **ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਗਾਰਵੇਨ ਉਪਗਤਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਚਨਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੂਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਦੇਸੰ ਸਿਰਸਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਓਹਿਤਸੋਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। **ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ। **ਕਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਸਨਾਕਾਲੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੫. **ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਅਤ੍ਥਾਯ। **ਅਞ੍ਞੰ ਪਰਿਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਾਧਿਗਮਤ੍ਥਾਯ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣੰ। **ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਸੰਸਾਪੁਬ੍ਬਕੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ, ਪਸੰਸਾ ਚ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਰੁਚਿਜਨਨੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹਨਤ੍ਥਾ। ਤਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਭਗਵਾ ਇਮੰ ਸਮਾਧਿੰ ਅਨੇਕੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਪਸੰਸਤਿ, ਸਨ੍ਤੋ ਕਿਰਾਯੰ ਸਮਾਧਿ ਪਣੀਤੋ ਚ ਅਸੇਚਨਕੋ ਚ ਸੁਖੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋ, ਪਾਪਧਮ੍ਮੇ ਚ ਠਾਨਸੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਾਭਿਰੁਚਿਨੋ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਯੋਜਨਕ੍ਕਮਞ੍ਚ। ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਭੂਤੰ ਸਮਾਧਿੰ ਦੇਸਨਾਨੁਭਾਵੇਨ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਆਸਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਵਸੇਨ **“ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ**ਤਿ ਦੀਘਰਸ੍ਸਾਦਿਵਿਸੇਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜ ਗਾਹਿਕਾ, ਤੇ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ “**ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਨੇ ਪਸ੍ਸਾਸੋ ਨੇ ਅਸ੍ਸਾਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਸੋਯੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਪਟਿਸੇਧੇਨ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਸਤੀ**ਤਿ ਅਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਨਤਾਯ ਤਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾਸੰ ਪਸ੍ਸਾਸਞ੍ਚ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਾਨੰ ਸਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਆਨਾਪਾਨੇਸੁ ਸਤਿ **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਸਤਿਵਸੇਨੇਵ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤੁਕਾਮੇਨ **“ਯੋ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੁਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਯੋ ਪਸ੍ਸਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੁਪਟ੍ਠਾਤੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੋ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਯੋ ਪਸ੍ਸਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਤਿ ਪਸ੍ਸਾਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ। **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯੰ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਥੇ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਸਤਿਯਾ ਸਹਜਾਤਾਦਿਪਚ੍ਚਯਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਵਚਨਤੋ, ਦੁਤਿਯਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭਾਵੋਪਿ। ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਸਹਗਤਾ ਹਿ ਸਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਉਭਯਥਾਪਿ ਸਹਜਾਤਾਦੀਨੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਉਦਾਯਿ, ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਮਯਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਪਟਿਪਦਾ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਮੇ ਸਾਵਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਭਾਵੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੪੭) ਉਪ੍ਪਾਦਨਵਡ੍ਢਨਟ੍ਠੇਨ ਭਾਵਨਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ

ਤਦੁਭਯਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਭਾਵਿਤੋਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ ਵਡ੍ਢਿਤੋ ਚਾ**”ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ ਭਾਵੰ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤੰ ਇਤੋ ਗਤੋਤਿ **ਭਾਵਿਤੋ,** ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ ਪਟਿਲਦ੍ਧਮਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨੋ ਭਾਵਿਤੋ, ਪਗੁਣਭਾਵੰ ਆਪਾਦਿਤੋ ਵਡ੍ਢਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਹੁਲੀਕਤੋ**ਤਿ ਬਹੁਲੰ ਪਵਤ੍ਤਿਤੋ। ਤੇਨ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦਿਵਸੀਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮਾਹ। ਯੋ ਹਿ ਵਸੀਭਾਵੰ ਆਪਾਦਿਤੋ, ਸੋ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁੱਤੰ “**ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਕਤੋ**”ਤਿ। ਯਥਾ ‘‘ਇਧੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣੋ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪੧) ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੬; ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫੨) ਚ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਪਠਮਪਦੇ ਵੁੱਤੋ ਏਵ-ਸਦ੍ਦੋ ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਵੁੱਤੋਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪੀਤਿ ਆਹ “**ਉਭਯਤ੍ਥ ਏਵ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਨਿਯਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ।

ਉਭਯਪਦਨਿਯਮੇਨ ਲਦ੍ਧਗੁਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਅਯੰ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੰ। **ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣੰ ਝਾਨਮਾਹ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਸੁਭੇਸੁ ਯੋਗਕਮ੍ਮਭਾਵਤੋ ਯੋਗਿਨੋ ਸੁਖਵਿਸੇਸਾਨੰ ਕਾਰਣਭਾਵਤੋ ਚ ‘‘ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚ੍ਚਤਿ। **ਕੇਵਲ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਝਾਨਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ। ਝਾਨਞ੍ਹਿ ਭਾਵਨਾਵਿਸੇਸੇਨ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਮੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝੀਯਤਿ ਚਾਤਿ ਪਟਿਵੇਧੋਤਿ ਵੁੱਚ੍ਚਤਿ। **ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਬੀਭਚ੍ਛਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ। **ਪਟਿਕੂਲਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ। **ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਨ ਲੇਸਨ੍ਤਰੇਨ ਵਾ। **ਆਰਮ੍ਮਣਸਨ੍ਤਤਾਯਪੀ**ਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਿਚੇਤਬ੍ਬਤੰ ਪਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਰਮਸੁਖੁਮਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। ਸਨ੍ਤੇ ਹਿ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸਯਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ – “**ਸਨ੍ਤੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**”ਤਿ, ਨਿਬ੍ਬੁਤਸਬ੍ਬਪਰਿਲ਼ਾਹੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਰਮ੍ਮਣਸਨ੍ਤਤਾਯ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸਨ੍ਤਤਾ ਲੋਕੁੱਤਰਧਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣਾਹਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਹਿ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬਾ।

ਨਾਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਪਣੀਤਭਾਵਾਵਹੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੇਚਨਨ੍ਤਿ **ਅਸੇਚਨਕੋ,** ਅਸੇਚਨਕਤ੍ਤਾ **ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਕੋ,** ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਏਵ **ਅਬ੍ਬੋਕਿਣ੍ਣੋ** ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੋ ਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦਿਨਾ, ਤਤੋਯੇਵ **ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ,** ਵਿਸੁੰਯੇਵੇਕੋ **ਆਵੇਣਿਕੋ** ਅਸਾਧਾਰਣੋ। ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਸਰਸਤੋ ਏਵ ਸਨ੍ਤਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁੱਤੰ, ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਵਾ ਸਨ੍ਤਭਾਵਨਿਮਿਤ੍ਤੰ। **ਪਰਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਕਸਿਣਕਰਣਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਤਾਦਿਸੰ ਇਧ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਦਾ ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਤ੍ਤਾ ਅਸਨ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਣੀਤੰ ਸਿਯਾ। ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਤਤਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਯਥਾ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇ ਨੀਵਰਣਵਿਗਮੇਨ ਅਙ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵੇਨ ਚ ਪਰੇਸੰ ਸਨ੍ਤਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਵਮਿਮਸ੍ਸ। ਅਯੰ ਪਨ ਆਦਿਮਨਸਿ...ਪੇ॰... ਪਣੀਤੋ ਚਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਕੇਚੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਵਿਹਾਰਵਾਸਿਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਕੋ**ਤਿ ਉਪਸੇਚਨੇਨ ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਕੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਓਜਵਨ੍ਤੋ**”ਤਿ, ਓਜਵਨ੍ਤਸਦਿਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਧੁਰੋ**ਤਿ ਇਟ੍ਠੋ। ਚੇਤਸਿਕਸੁਖਪ੍ਪਟਿਲਾਭਸੰਵਤ੍ਤਨੰ ਤਿਕਚਤੁਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵਾ ਸਨ੍ਤਭਾਵੇਨ ਸੁਖਗਤਿਕਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਝਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਪਣੀਤਰੂਪਫੁਟਸਰੀਰਤਾਵਸੇਨ ਪਨ ਕਾਯਿਕਸੁਖਪ੍ਪਟਿਲਾਭਸੰਵਤ੍ਤਨੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਕਾਲੇ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਕ੍ਖੇ **ਅਪ੍ਪਿਤਪ੍ਪਿਤਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਇਦੰ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੇਤਿ ਝਾਨੇਨ ਸਕਸਨ੍ਤਾਨਤੋ ਅਨੀਹਟੇ ਅਪ੍ਪਹੀਨੇ। **ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤੇ**ਤਿ ਅਕੋਸਲ੍ਲੰ ਵੁੱਚ੍ਚਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾ, ਤਤੋ ਸਮ੍ਭੂਤੇ। ਅਵਿਜ੍ਜਾਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇ ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ। **ਖਣੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਨੇਵ। **ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪਨੰ ਵਿਨਾਸਨੰ। ਤੰ ਪਨ ਝਾਨਕਤ੍ਤੁਕਸ੍ਸ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਹਾਨੰ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤੀ**”ਤਿ। **ਵੂਪਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਵਿਸੇਸੇਨ ਉਪਸਮੇਤਿ। ਵਿਸੇਸੇਨ ਉਪਸਮਨੰ ਪਨ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਉਪਸਮਨੰ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਸਮੇਤੀ**”ਤਿ।

ਨਨੁ ਚ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਸਮਾਧਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਨੇਵ ਪਟਿਪਕ੍ਖਧਮ੍ਮੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤਿ ਵੂਪਸਮੇਤਿ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਅਯਮੇਵ ਸਮਾਧਿ ਏਵੰ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤੋਤਿ? ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਾਨਾਵਿਤਕ੍ਕਵੂਪਸਮਨਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। ਵੁੱਤਞ੍ਹੇਤੰ ‘‘ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ ਵਿਤਕ੍ਕੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯਾ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੧; ਉਦਾ॰ ੩੧)। ਅਪਿਚ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਞਾਣੁੱਤਰਸ੍ਸੇਤੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ, ਞਾਣੁੱਤਰਸ੍ਸ ਚ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨੰ ਇਤਰੇਹਿ ਸਾਤਿਸਯੰ ਯਥਾ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੰ ਵਿਸੇਸੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਠਾਨਸੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤਿ ਵੂਪਸਮੇਤੀ’’ਤਿ ਵੁੱਤੰ। ਅਥ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਾਤੁਭਾਵੇ ਸਤਿ ਖਣੇਨੇਵ ਅਙ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਅਯਮੇਵ ਸਮਾਧਿ ‘‘ਠਾਨਸੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤਿ ਵੂਪਸਮੇਤੀ’’ਤਿ ਵੁੱਤੋ ਯਥਾ ਤੰ ਮਹਤੋ ਅਕਾਲਮੇਘਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਧਾਰਾਨਿਪਾਤੇ ਖਣੇਨੇਵ ਪਥਵਿਯੰ ਰਜੋਜਲ੍ਲਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾ ਅਕਾਲਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋ’’ਤਿਆਦਿ। ਸਾਸਨਿਕਸ੍ਸ ਝਾਨਭਾਵਨਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯਤ੍ਤਾ**”ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਨ ਏਕੰਸੇਨ ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯਾਵ ਹੋਤਿ। ਇਮਮੇਵ ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਾਦਕਭੂਤੋ ਅਯੰ ਸਮਾਧਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਭਾਵੰ ਉਪਗਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਵੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**”ਤਿ। ਅਯੰ ਪਨਤ੍ਥੋ ਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨੰ ਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤਿ।

ਕਥਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਪੁਚ੍ਛਨਾਕਾਰਵਿਭਾਵਨਪਦੰ, ਪੁਚ੍ਛਾ ਚੇਤ੍ਥ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਵਸੇਨ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ, ਸਾ ਚ ਉਪਰਿ ਦੇਸਨੰ ਆਰੁਲ਼੍ਹਾਨੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਕਾਰਵਿਸੇਸਾਨੰ ਆਮਸਨਵਸੇਨਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਕਥਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾ**”ਤਿ ਆਹ। **ਕਥੰ ਬਹੁਲੀਕਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀਤਿ ਪਦੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ **ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਬਹੁਲੀਕਾਰੰ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾ। **ਬਹੁਲੀਕਤੋ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਤਥਾ ਪੁਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ “**ਏਸੇਵ ਨਯੋ**”ਤਿ ਇਮਿਨਾਯੇਵ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਪਞ੍ਚਵਸੇਨ ਵੁੱਤਮਤ੍ਥੰ ਸੁਖਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ**”ਤਿ ਆਹ, ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁੱਤੰ ਹੋਤਿ।

ਤਮਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਤੰ ‘‘ਕਥੰ ਭਾਵਿਤੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵੁੱਤਮਤ੍ਥੰ। ‘‘ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯੧; ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੧) ਇਧ-ਸਦ੍ਦੋ ਲੋਕੰ ਉਪਾਦਾਯ ਵੁੱਤੋ। ‘‘ਇਧੇਵ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨਸ੍ਸਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੬੯) ਓਕਾਸੰ। ‘‘ਇਧਾਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭੁਤ੍ਤਾਵੀ ਅਸ੍ਸੰ ਪਵਾਰਿਤੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੦) ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੰ। ‘‘ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੰ ਪਰਿਯਾਪੁਣਾਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੭੩) ਪਨ ਸਾਸਨੰ। ‘‘ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਸਾਸਨਮੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਪਾਕਟੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਅਯੰ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਗ੍ਗਹਣੰ ਸੋਲ਼ਸ ਪਕਾਰੇ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਤੇ ਹਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਸਾਸਨੇ। ਬਾਹਿਰਕਾ ਹਿ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਆਦਿਤੋ ਚਤੁਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ “**ਅਞ੍ਞਸਾਸਨਸ੍ਸ ਤਥਾਭਾਵਪ੍ਪਟਿਸੇਧਨੋ**”ਤਿ, ਯਥਾਵੁੱਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਭਾਵਪ੍ਪਟਿਸੇਧਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ‘‘ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿ ਇਦੰ ਅਨ੍ਤੋਗਧਏਵ-ਸਦ੍ਦਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਨ੍ਤਿ ਹਿ ਏਕਪਦਾਨਿਪਿ ਅਵਧਾਰਣਾਨਿ ਯਥਾ ਵਾਯੁਭਕ੍ਖੋਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ “**ਇਧੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣੋ**”ਤਿਆਦਿ। ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਮਣਕਰਣਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਯੋ, ਸੋ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ। **ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ**ਤਿ ਪਰੇਸੰ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨੰ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਵਾਦਾ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨਾਨਿ।

ਅਰਞ੍ਞਾਦਿਕਸ੍ਸੇਵ ਭਾਵਨਾਨੁਰੂਪਸੇਨਾਸਨਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਇਮਸ੍ਸ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੰ। ਦੁਦ੍ਦਮੋ ਦਮਥੰ ਅਨੁਪਗਤੋ ਗੋਣੋ **ਕੂਟਗੋਣੋ**। ਯਥਾ ਥਨੇਹਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਖੀਰੰ ਨ ਪਗ੍ਘਰਤਿ, ਏਵੰ ਦੋਹਪਟਿਬਨ੍ਧਿਨੀ **ਕੂਟਧੇਨੁ**। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗੋਪਸ੍ਸ। ਰੂਪਸਦ੍ਦਾਦਿਕੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਅਸ੍ਸਾਦੋ **ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾਦਿਰਸੋ**। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਚਿਣ੍ਣਾਰਮ੍ਮਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ, ਅਨਾਦਿਮਤਿ ਵਾ ਸੰਸਾਰੇ ਪਰਿਚਿਤਾਰਮ੍ਮਣੰ। ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ ਉਪਨਿਸੀਦਤਿ, ਅਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਉਪਨਿਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ।

ਇਧਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ। **ਨਿਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ। **ਸਤਿਯਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ। **ਆਰਮ੍ਮਣੇ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਰਮ੍ਮਣੇ। **ਦਲ਼੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਰੰ, ਯਥਾ ਸਤੋਕਾਰਿਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਭੇਦੋ ਸਮਾਧਿ ਇਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾ ਥਾਮਗਤੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਮੁਦ੍ਧਭੂਤਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤਤਾਦਿਵਿਸੇਸਗੁਣਵਨ੍ਤਤਾਯ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਅਰਿਯੇਹਿ ਸਮਾਸੇਵਿਤਭਾਵਤੋ ਚ ਮੁਦ੍ਧਸਦਿਸੰ, ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਪਦਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਏਕਚ੍ਚਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਞ੍ਞਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸਾਨੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਚ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭੂਤੰ। **ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਵਿਯ** **ਭਗਵਾ** ਯੋਗੀਨੰ ਅਨੁਰੂਪਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨੁਪਦਿਸ੍ਸਨਤੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੀਪਿਸਦਿਸੋ** ਅਰਞ੍ਞੇ ਏਕਕੋ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਕ੍ਖਨਿਮ੍ਮਥਨੇਨ ਇਚ੍ਛਿਤਤ੍ਥਸਾਧਨਤੋ। **ਫਲਮੁੱਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਮਾਹ। **ਪਰਕ੍ਕਮਜਵਯੋਗ੍ਗਭੂਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨੁਸ੍ਸਾਹਜਵਸ੍ਸ ਯੋਗ੍ਗਕਰਣਭੂਮਿਭੂਤੰ।

ਏਵੰ ਵੁੱਤੁਲਕ੍ਖਣੇਸੂਤਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁੱਤੁਲਕ੍ਖਣੇਸੁ। **ਰੁਕ੍ਖਸਮੀਪ**ਨ੍ਤਿ ''ਯਾਵਤਾ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਕਾਲੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਛਾਯਾ ਫਰਤਿ, ਨਿਵਾਤੇ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁੱਤੁੰ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮੀਪਟ੍ਠਾਨੰ। **ਅਵਸੇਸਸਤ੍ਤਵਿਧਸੇਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਤੰ ਕਨ੍ਦਰੰ ਗਿਰਿਗੁਹੰ ਸੁਸਾਨੰ ਵਨਪ੍ਪਤ੍ਥੰ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੰ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਵੁੱਤੁੰ। **ਉਤ੍ਤੁਯਾਨੁਕੂਲੰ ਧਾਤੁਚਰਿਯਾਨੁਕੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਮ੍ਹਾਦਿਉਤ੍ਤੁਯਸ੍ਸ ਸੇਮ੍ਹਾਦਿਧਾਤੁਯਸ੍ਸ ਮੋਹਾਦਿਚਰਿਤਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਕੂਲੰ। ਤਥਾ ਹਿ ਗਿਮ੍ਹਕਾਲੇ ਅਰਞ੍ਞੰ ਅਨੁਕੂਲੰ ਸੋਮ੍ਮਸੀਤਲਭਾਵਤੋ, ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਹਿਮਪਾਤਨਿਵਾਰਣਤੋ, ਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੰ ਵਸ੍ਸਨਿਵਾਰਣਗੇਹਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਸੇਮ੍ਹਧਾਤੁਕਸ੍ਸ ਸੇਮ੍ਹਪਕਤਿਕਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞੰ ਅਨੁਕੂਲੰ ਦੂਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਣੇਨ ਸੇਮ੍ਹਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਨਤੋ, ਪਿਤ੍ਤਧਾਤੁਕਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਅਨੁਕੂਲੰ ਸੀਤਵਾਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸਸਮ੍ਭਵਤੋ , ਵਾਤਧਾਤੁਕਸ੍ਸ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੰ ਅਨੁਕੂਲੰ ਵਾਤਨਿਵਾਰਣਤੋ। ਮੋਹਚਰਿਤਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞੰ ਅਨੁਕੂਲੰ। ਮਹਾਅਰਞ੍ਞੇ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਸਙ੍ਕੁਚਤਿ ਵਿਵਟਙ੍ਗਣਭਾਵਤੋ, ਦੋਸਚਰਿਤਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਅਨੁਕੂਲੰ ਪਸਾਦਨੀਯਭਾਵਤੋ, ਰਾਗਚਰਿਤਸ੍ਸ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੰ ਅਨੁਕੂਲੰ ਵਿਸਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣਾਨੰ ਪਵੇਸਨਿਵਾਰਣਤੋ। **ਅਲੀਨਾਨੁੱਦਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਙ੍ਕੋਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਪਕ੍ਖਿਕੰ। ਸਯਨਞ੍ਹਿ ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖਿਕੰ, ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਨਾਨਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਕਾਨਿ, ਨ ਏਵੰ ਨਿਸਜ੍ਜਾ। ਤਤੋ ਏਵ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਤਾ। **ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਦਲ੍ਹਭਾਵੰ** ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਾਭੁਜਨੇਨ, **ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਖਤੰ** ਉਪਰਿਮਕਾਯਸ੍ਸ ਉਜੁਕਟ੍ਠਪਨੇਨ, **ਆਰਮ੍ਮਣਪਰਿਗ੍ਗਹੂਪਾਯੰ** ਪਰਿਮੁਖੰ ਸਤਿਯਾ ਠਪਨੇਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ।

ਊਰੁਬਦ੍ਧਾਸਨਨ੍ਤਿ ਊਰੂਨਮਧੋਬਨ੍ਧਨਵਸੇਨ ਨਿਸਜ੍ਜਾ। ਹੇਟ੍ਠਿਮਕਾਯਸ੍ਸ ਅਨੁਜੁਕੰ ਠਪਨੰ ਨਿਸਜ੍ਜਾਵਚਨੇਨੇਵ ਬੋਧਿਤਨ੍ਤਿ। **ਉਜੁੰ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਾਯ**-ਸਦ੍ਦੋ ਉਪਰਿਮਕਾਯਵਿਸਯੋਤਿ ਆਹ – **"ਉਪਰਿਮੰ ਸਰੀਰੰ ਉਜੁਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ਤੰ ਪਨ ਉਜੁਕਟ੍ਠਪਨੰ ਸਰੂਪਤੋ ਪਯੋਜਨਤੋ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਅਟ੍ਠਾਰਸਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੁੰ। **ਨ ਪਣਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨ ਓਣਮਨ੍ਤਿ। **ਨ ਪਰਿਪਤਤੀ**ਤਿ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ ਵੀਥਿੰ ਨ ਵਿਲਙ੍ਘੇਤਿ, ਤਤੋ ਏਵ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰੰ ਵਿਸੇਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁੱਡ੍ਢਿੰ ਫਾਤਿੰ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਧ **ਪਰਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਭਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋਤਿ ਆਹ **"ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖ"**ਨ੍ਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤੋ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰਯੇਵ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰੀਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਟ੍ਠੋ** ''ਪਰਿਣਾਯਿਕਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੬, ੨੦) ਵਿਯ। **ਨਿਯ੍ਯਾਨਟ੍ਠੋ** ਪਟਿਪਕ੍ਖਤੋ ਨਿਗ੍ਗਮਨਟ੍ਠੋ, ਤਸ੍ਮਾ **ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਨਿਯ੍ਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਗਹਿਤਾਸਮ੍ਮੋਸੰ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਸਮ੍ਮੋਸੰ ਸਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਪਰਮੰ ਸਤਿਨੇਪਕ੍ਕੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤੋ**ਵਾਤਿ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਏਵ ਸਰਨ੍ਤੋ ਏਵ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਾਚਿ ਸਤਿਵਿਰਹਿਤਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤੋ ਪਸ੍ਸਸਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸਤੋਵ ਪਸ੍ਸਸਤੀਤਿ ਏਵ-ਸਦ੍ਦੋ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। **ਸਤੋਕਾਰੀ**ਤਿ ਸਤੋ ਏਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤਿਯਾ ਏਵ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਾ, ਕਰਣਸੀਲੋ ਵਾ।

ਬਾਤ੍ਤਿੰਸਾਯ ਆਕਾਰੇਹੀਤਿ ਚਤੂਸੁ ਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁ ਆਗਤਾਨਿ ਦੀਘਰਸ੍ਸਾਦੀਨਿ ਸੋਲਸ ਪਦਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤੇਹਿ ਦੀਘਮਸ੍ਸਾਸੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਿਪਸ੍ਸਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇਹਿ ਬਾਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੇਹਿ। ਯਦਿ ''ਸਤੋਵ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਸਤੋ ਪਸ੍ਸਸਤੀ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਵਿਭਙ੍ਗੋ ਵੁੱਤੁੰ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ''ਅਸ੍ਸਸਤਿ ਪਸ੍ਸਸਤਿ''ਚ੍ਚੇਵ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਸਤੋਕਾਰੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ? ਏਕਰਸੰ ਦੇਸਨੰ ਕਾਤੁਕਾਮਤਾਯ। ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕੇ ਪਦਦ੍ਵਯਮੇਵ ਹਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਵਸੇਨ ਆਗਤੰ, ਇਤਰਾਨਿ ਅਨਾਗਤਕਾਲਵਸੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਰਸੰ ਦੇਸਨੰ ਕਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ''ਸਤੋਕਾਰਿ''ਚ੍ਚੇਵ ਵੁੱਤੁੰ। **ਦੀਘੰਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਦੀਘਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ, ਵਿਭਤ੍ਤਿਅਲੋਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਦੀਘਨ੍ਤਿ ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਵੁੱਤਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤੰ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਤੋ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੰ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਭਾਵੰ ਪਜਾਨਤੋ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁੱਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਯਥਾਵੁੱਤੇਨ ਚ ਞਾਣੇਨ। ਇਦੰ ਵੁੱਤੁੰ ਹੋਤਿ – ਦੀਘੰ ਅਸ੍ਸਾਸੰ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤੰ ਅਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਵਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਵ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਸਮ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਵਸੇਨ ਵਾ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ, ਤਦਧੀਨਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਤੰਸਮਙ੍ਗੀ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਸਤੋਕਾਰੀ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ। **ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ। ''ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਿਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ ਅਸ੍ਸਾਸਾ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਿਅਸ੍ਸਾਸਾ, ਤੇਸੰ ਵਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤਸਸਨੰ ਅਸ੍ਸਾਸੋ, ਬਹਿ ਉਟ੍ਠਿਤਸਸਨੰ ਪਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਆਹ – **"ਅਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਵਾਤੋ"**ਤਿਆਦਿ। **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ਬਹਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋ ਸਸਨਤੋ ਅਸ੍ਸਾਸੋ, ਅਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਬਹਿ ਸਸਨਤੋ ਪਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵੁੱਤੁੰ। ਅਥ ਵਾ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁੰ ਅਲਦ੍ਧੋਕਾਸੋ ਨਾਸਿਕਾਵਾਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਠਮੰ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਤੀਤਿ **ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ''ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸਾਸੋ ਅਸ੍ਸਾਸੋ''ਤਿ ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਵਾਤੋ ਵੁੱਤੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾਨ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ਪਵਤ੍ਤਿਯੰ ਭਾਵਨਾਰਮ੍ਭਸਮਯੇ ਪਠਮੰ ਨਾਸਿਕਾਵਾਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਬਹਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਤੋ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ''ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸਾਸੋ ਅਸ੍ਸਾਸੋ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਸਨਵਾਤੋ ਵੁੱਤੋ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਨਯੋਯੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ''ਅਸ੍ਸਾਸਾਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਰਦ੍ਧਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਇਞ੍ਜਿਤਾ ਚ ਫਨ੍ਦਿਤਾ ਚ, ਪਸ੍ਸਾਸਾਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਰਦ੍ਧਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਇਞ੍ਜਿਤਾ ਚ ਫਨ੍ਦਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੫੭) ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤਿ। ''ਭਾਵਨਾਰਮ੍ਭੇ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮਸ੍ਸੇਵ ਇਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਾਲੁੰ ਆਹਚ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਯਤੀ**ਤਿ ਤਾਲੁੰ ਆਹਚ੍ਚ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਤੇਨ ਕਿਰ ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋ ਬਾਲਦਾਰਕੋ ਖਿਪਿਤੰ ਕਰੋਤਿ। **ਏਵੰ ਤਾਵਾ**ਤਿਆਦਿ ਯਥਾਵੁੱਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਗਮਨੰ। ਕੇਚਿ ''ਏਵੰ ਤਾਵਾਤਿ ਅਨੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸੋ ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਵਾਤੋਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਅਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨਾਤਿ ਕਾਲਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਦ੍ਧਾਨ-ਸਦ੍ਦੋ ਕਾਲਸ੍ਸ ਦੇਸਸ੍ਸ ਚ ਵਾਚਕੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦੇਸਦ੍ਧਾਨੰ ਉਦਾਹਰਣਭਾਵੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਦ੍ਧਾਨਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਦੀਘਰਸ੍ਸਤੰ ਵਿਭਾਵੇਤੁੰ **"ਯਥਾ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੁੰ। ਤਤ੍ਥ **ਓਕਾਸਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਕਾਸਭੂਤੰ ਅਦ੍ਧਾਨੰ। **ਫਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਬ੍ਯਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਾਪਿ** ਅਨੇਕਕਲਾਪਭਾਵੇਨ, **ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਘੰ ਪਦੇਸੰ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਣਿਕੰ ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਦੀਘਸਨ੍ਤਾਨਤਾਯ ਦੀਘਾਤਿ ਵੁੱਚਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਹਤ੍ਥਿਆਦਿਸਰੀਰੇ ਸੁਨਖਾਦਿਸਰੀਰੇ ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਦੇਸਦ੍ਧਾਨਵਿਸਿਟ੍ਠੇਨ ਕਾਲਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨੇਵ ਦੀਘਰਸ੍ਸਤਾ ਵੁੱਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ ''ਸਣਿਕੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਣਿਕਮੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਸੀਘੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸੀਘਮੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ। **ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੂ**ਤਿ ਸਮਾਨਪ੍ਪਮਾਣੇਸੁਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸਰੀਰੇਸੁ। **ਦੀਘੰ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੀਘੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪ੍ਪਬਨ੍ਧੰ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੁਨਖਸਸਾਦਯੋ ਵਿਯ ਰਸ੍ਸੰ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤਿ ਚਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਇਦੰ ਪਨ ਦੀਘੰ ਰਸ੍ਸਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਸਨੰ ਪਸ੍ਸਸਨਞ੍ਚ ਤੇਸੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਸਭਾਵੇਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ। **ਤੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ। **ਇਤ੍ਤਰਮਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਕੰ ਕਾਲੰ। **ਨਵਹਾਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਭਾਵਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰੰ ਅਲਦ੍ਧਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਕੇਵਲੰ ਅਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ ਆਦਿਤੋ ਵੁੱਤਾ ਤਯੋ ਆਕਾਰਾ, ਤੇ ਚ ਖੋ ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਸ੍ਸਾਸੰ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਸ੍ਸਾਸੰ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਤਦੁਭਯਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਵਸੇਨ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਸ੍ਸਸਤਿਪਿ ਪਸ੍ਸਸਤਿਪੀਤਿ ਏਕਜ੍ਝੰ ਵਚਨੰ ਭਾਵਨਾਯ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਪਵਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਯ ਤਯੋ, ਤਥਾ ਪਾਮੋਜ੍ਜਵਸੇਨਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਨਵਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ।

ਕਾਮਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਤਯੋ ਏਵ ਆਕਾਰਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਤਨ੍ਨਿਵਸੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਲ਼ਿਆਰੁਲ੍ਹਤ੍ਤਾ ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਚ **"ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਵਹਾਕਾਰੇਹੀ"**ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ। **ਏਵੰ ਪਜਾਨਤੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਯਥਾਵੁੱਤੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਪਜਾਨਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਮਨਸਿਕਾਰੰ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਏਕੇਨਾਕਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਦੀਘੰਅਸ੍ਸਾਸਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ ਏਕੇਨ ਆਕਾਰੇਨ, ਨਵਸੁ ਤੀਸੁ ਵਾ ਏਕੇਨ। ਤਥਾ ਹਿ ਵਕ੍ਖਤਿ –

''ਦੀਘੋ ਰਸ੍ਸੋ ਚ ਅਸ੍ਸਾਸੋ,
ਪਸ੍ਸਾਸੋਪਿ ਚ ਤਾਦਿਸੋ।
ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਣ੍ਣਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ,
ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ''ਤਿ॥ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੬੫)।

ਅਯੰ ਭਾਵਨਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤੁੰ **"ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ"**ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨੇਵ ਤੇ ਨਵ ਆਕਾਰੇ ਭਾਵਨਾਵਿਧਿਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਯਥਾਹਾ”**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥ **“ਕਥੰ ਪਜਾਨਾਤੀ”**ਤਿ ਪਜਾਨਨਵਿਧਿੰ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਯ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਦੀਘੰ ਅਸ੍ਸਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ ਦੀਘੰ ਅਸ੍ਸਾਸੰ। **ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ**ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੇ ਦੀਘੇ ਕਾਲੇ, ਦੀਘੰ ਖਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੋਟ੍ਠਾਸਪਰਿਯਾਯੋ ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਤ-ਸਦ੍ਦੋ ‘‘ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ, ਤਸ੍ਮਾ **ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ**ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਦੇਸਭਾਗੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਭਾਵਨਾਯ ਪੁਬ੍ਬੇਨਾਪਰੰ ਵਿਸੇਸੰ ਆਵਹਨ੍ਤਿਯਾ ਲਦ੍ਧਸ੍ਸਾਦਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਸਾਤਿਸਯੋ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮਤਾਲਕ੍ਖਣੋ ਕੁਸਲਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਛਨ੍ਦਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਤਥਾਪਵਤ੍ਤਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਿਸੇਸਭਾਵਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵੁਡ੍ਢਿੰ ਫਾਤਿੰ ਗਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਛਨ੍ਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਰਿਮਕਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰੰ। ਭਾਵਨਾਬਲੇਨ ਹਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਦਰਥਪਰਿਲ਼ਾਹਤਾਯ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਸੁਖੁਮਤਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਪਾਮੋਜ੍ਜੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਸੁਖੁਮਤਰਭਾਵੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਤਰਤਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਚ ਵੀਥਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਤਾਯ ਭਾਵਨਾਚਿਤ੍ਤਸਹਗਤੋ ਪਮੋਦੋ ਖੁਦ੍ਦਿਕਾਦਿਭੇਦਾ ਤਰੁਣਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਅਤਿਵਿਯ ਸੁਖੁਮਤਰਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਪਟ੍ਠਹਨੇ ਵਿਚੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਕੇਚਿ। ਭਾਵਨਾਬਲੇਨ ਪਨ ਸੁਖੁਮਤਰਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇਸੁ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਕਤਿਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸਣ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਭੇਦੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪੁਨ ਝਾਨਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਬ੍ਯਾਪਾਰਾਭਾਵਤੋ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨੰ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਪਨਾਯੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਮੇਹਿ ਨਵਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀਤਿ ਇਮੇਹਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਨਵਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਪਵਤ੍ਤਾ। **ਦੀਘੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਕਾਯੋ**ਤਿ ਦੀਘਾਕਾਰਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਾਪਿ ਸਮੂਹਟ੍ਠੇਨ ਕਾਯੋ। ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨਿਮਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਸਾਮਞ੍ਞਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਸਤੀ**ਤਿ ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ। **ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਥਵਸੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਞ੍ਚ ਕਾਯੰ ‘‘ਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ ਚ ‘‘ਅਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਚ ਞਾਣੰ ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਭੂਤਾਵਬੋਧੋ। **ਕਾਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਕਾਯੋ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਚ ‘‘ਕਾਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਤਰਕਾਯਸ੍ਸਪਿ ਸਙ੍ਗਹੋਤਿ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮਸਨਚਾਰਸ੍ਸਪਿ ਇਧ ਇਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ। **ਨੋ ਸਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਕਾਯੋ ਸਤਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿ ਚ ਸਰਣਟ੍ਠੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਚ। **ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ। **ਤੇਨ ਞਾਣੇਨਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਞਾਣੇਨ। **ਤੰ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯਞ੍ਚੇਵ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਰੂਪਕਾਯਞ੍ਚ। **ਅਨੁਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਞਾਣੇਨ ਚੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਨ ਚ ਅਨੁ ਅਨੁ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨੇਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇ ਕਾਯੇ ਅਯੰ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯਾ ਅਯੰ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯੇ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇ ਕਰਜਕਾਯੇ ਚ ਕਾਯਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਅਨੁਦਕਭੂਤਾਯ ਮਰੀਚਿਯਾ ਉਦਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਵਿਯ ਨ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਭਾਵੇ ਕਾਯੇ ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ, ਅਥ ਖੋ ਯਥਾਰਹੰ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਾ ਸੁਭਭਾਵਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਅਥ ਵਾ ਕਾਯੇ ‘‘ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਇਤ੍ਥੀਤਿ ਵਾ, ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਭਾਵਤੋ ਤਾਦਿਸੰ ਅਨਨੁਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ, ਤਾਯ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਤਿਯੇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾ ਵਡ੍ਢਨਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਤਿ।

ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ‘‘ਨਵਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿੰ ਰਸ੍ਸ-ਪਦੇ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਯਥਾਦਸ੍ਸਿਤੇ ‘‘ਕਥੰ ਦੀਘੰ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਗਤੇ ਪਾਲ਼ਿਨਯੇ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਰਸ੍ਸਪਦਵਸੇਨ ਆਗਤੇ ਪਾਲ਼ਿਨਯੇ। **ਅਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੋਗਾਵਚਰੋ। **ਅਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਦੀਘਕਾਲਵਸੇਨ। **ਇਤ੍ਤਰਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕਾਲਵਸੇਨ। **ਇਮੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਨਵਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ।

ਤਾਦਿਸੋਤਿ ਦੀਘੋ ਰਸ੍ਸੋ ਚ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਕਾਰਾ ਤੇ ਚ ਦੀਘਾਦਯੋ ਏਵ। **ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ**ਤਿ ਗਾਥਾਸੁਖਤ੍ਥੰ ਰਸ੍ਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇ** ਵਾਤਿ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਨਿਯਮਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਉਤ੍ਤਰੋਟ੍ਠੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀਤਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਾਯਸ੍ਸ ਪਟਿ ਪਟਿ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਵੇਦਨਸੀਲੋ ਜਾਨਨਸੀਲੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਟਿ ਪਟਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਵੇਦੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਵਾ ਪਟਿ ਪਟਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਵੇਦਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬ-ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸਾਦਿਕਾਯਸ੍ਸ ਅਨਵਸੇਸਪਰਿਯਾਦਾਨੇ ਸਿਦ੍ਧੇਪਿ ਅਨੇਕਕਲਾਪਸਮੁਦਾਯਭਾਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਭਾਗਾਨੰ ਸੰਵੇਦਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਪਟਿ-ਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣੰ, ਤਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਕਾਰਿਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਸੰ-ਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਸਕਲਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਸਮਾਨੇਸੁਪਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇਸੁ ਯੋਗਿਨੋ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਵਿਧਾਨੇ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਞ੍ਞੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵਿਸੁੰ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾ, ਏਵੰ ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਦੀਪੇਤੁੰ ਸਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਮਾਨਤਾਯ ‘‘ਸਕਲਸ੍ਸਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਦਦ੍ਵਯਸ੍ਸ ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ ਕਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਪਾਕਟੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਿਭੂਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਕਟੀਕਰਣੰ ਵਿਭਾਵਨੰ ਤਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨਞਾਣੇਨੇਵ ਨੇਸੰ ਪਵਤ੍ਤਨੇਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਏਵੰ ਵਿਦਿਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤਤ੍ਥ **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਨ ਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂਭੂਤੋ ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਵਿਸਟੇ**ਤਿ ਅਨੇਕਕਲਾਪਤਾਯ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਭਾਵੇਨ ਵਿਸਟੇ। **ਆਦਿ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ** ਸਤਿਯਾ ਞਾਣਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਕਤਪੁਬ੍ਬਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਤਾਦਿਸੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਪੁਗ੍ਗਲਸਦਿਸੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਪਗੇਵ ਸਤਿੰ ਞਾਣਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਏਵਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦਨਵਸੇਨੇਵ। **ਘਟਤੀ**ਤਿ ਉਸ੍ਸਹਤਿ। **ਵਾਯਮਤੀ**ਤਿ ਵਾਯਾਮੰ ਕਰੋਤਿ, ਮਨਸਿਕਾਰੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿੰ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸੰਵਰੋ**ਤਿ ਸਤਿ ਵੀਰਿਯਮ੍ਪਿ ਵਾ। **ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ**ਤਿ ਯਾ ਸਾ ਆਨਾਪਾਨੇ ਆਰਬ੍ਭ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਤਿ, ਤਾਯ। **ਤੇਨ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਯੋ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ ਭਾਵਨਾਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਆਸੇਵਤੀ**ਤਿ ‘‘ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾਯੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਧਿਕੁਸਲਧਮ੍ਮੇ ਆਸੇਵਤਿ। ਤਦਾਸੇਵਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿੰ ਭਾਵਨਾਨਯੇ, ਪਠਮਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਕਾਮੰ ਞਾਣੁਪ੍ਪਾਦਨੰ ਲਬ੍ਭਤੇਵ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਯਾਥਾਵਤੋ ਦੀਘਰਸ੍ਸਭਾਵਾਵਬੋਧਸਬ੍ਭਾਵਤੋ, ਤਥਾਪਿ ਤੰ ਨ ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਯਥਾਪਵਤ੍ਤਾਨੰ ਤੇਸੰ ਗਹਣਮਤ੍ਤਭਾਵਤੋਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਪ੍ਪਯੋਗੋ ਕਤੋ। ਇਦੰ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਖੁਰਧਾਰਾਯੰ ਗਮਨਸਦਿਸੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾਤਿਸਯੇਨੇਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤੁੰ ਅਨਾਗਤਕਾਲਪ੍ਪਯੋਗੋ ਕਤੋਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਞਾਣੁਪ੍ਪਾਦਨਾਦੀਸੂ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਪੀਤਿਪਟਿਸੰਵੇਦਨਾਦਿੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ‘‘ਸੰਵਰਸਮਾਦਾਨਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੰ। ਸੋ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਕਰਜਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਰੀਯਤੀਤਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯੋ ਪਨ ‘‘ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੨) ਏਵਮਾਗਤੋ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਚੇਤਨਾਲਕ੍ਖਣੋ ਸਤਿਪਿ ਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵੁਤ੍ਤਿਯਾ ਤਬ੍ਬਹੁਲਵੁਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇਨ ਲਕ੍ਖਿਤੋ, ਸੋ ਇਧ ਨਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਪਦੰ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਚਨੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨੰ ਨਾਮ ਵੂਪਸਮਨੰ, ਤਞ੍ਚ ਤਥਾਪਯੋਗੇ ਅਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਰਹਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸ੍ਸ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਪਯੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ । **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ‘‘ਓਲ਼ਾਰਿਕੰ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੰ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ। **ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨਾਰਦ੍ਧਕਾਲੇ, ਤਤੋ ਏਵ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ। ‘‘ਨਿਸੀਦਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਉਜੁੰ ਕਾਯੰ ਪਣਿਧਾਯਾ’’ਤਿ ਹਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਹੋ , ‘‘ਪਰਿਮੁਖੰ ਸਤਿੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **“ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ”**ਤਿ। **ਕਾਯੋ**ਤਿ ਕਰਜਕਾਯੋ। **ਸਦਰਥਾ**ਤਿ ਸਪਰਿਲ਼ਾਹਾ। ਸਾ ਚ ਨੇਸੰ ਸਦਰਥਤਾ ਗਰੁਭਾਵੇਨ ਵਿਯ ਓਲ਼ਾਰਿਕਤਾਯ ਅਵਿਨਾਭਾਵਿਨੀਤਿ ਆਹ **“ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ”**ਤਿ। **ਬਲਵਤਰਾ**ਤਿ ਸਬਲਾ ਥੂਲਾ। **ਸਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਤਾਵ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵੇਨ ਏਕਗ੍ਗੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੰ ਸਨ੍ਤੰ ਹੋਤਿ ਵੂਪਸਨ੍ਤੰ, ਤਤੋ ਏਵ ਤੰਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਲਹੁਮੁਦੁਕਮ੍ਮਞ੍ਞਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਤਦਨੁਗੁਣਤਾਯ ਸੇਸੰ ਤਿਸਨ੍ਤਤਿਰੂਪਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤੇ ਕਾਯੇ ਚ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਸਨ੍ਤਸਭਾਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸੁਖੁਮਸੁਖੁਮਤਰਸੁਖੁਮਤਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **“ਯਦਾ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋਪੀ”**ਤਿਆਦਿ। **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਮੀ**ਤਿ ਪਠਮਾਵਜ੍ਜਨਾ। ਆਭੁਜਨੰ **ਆਭੋਗੋ,** ਸਮ੍ਮਾ ਅਨੁ ਅਨੁ ਆਹਰਣੰ **ਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰੋ,** ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਅਤ੍ਥੇ ਅਪਰਾਪਰੰ ਪਵਤ੍ਤਆਵਜ੍ਜਨਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਮਨਸਿਕਰਣੰ ਚਿਤ੍ਤੇ ਠਪਨੰ **ਮਨਸਿਕਾਰੋ,** ਵੀਮੰਸਾ **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ**।

ਸਾਰਦ੍ਧੋਤਿ ਸਦਰਥੋ ਸਪਰਿਲ਼ਾਹੋ। **ਅਧਿਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਬਲਵਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ, ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ''ਅਧਿਮਤ੍ਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਂ ਵਾ ਏਤਂ। **ਸੁਖੁਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕਾਯਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਾਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਕਰਿਯਮਾਨਂ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਨਾਨਾਵਜ੍ਜਨਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਵਿਯ ਦੂਰਸਮੁਸ੍ਸਾਰਿਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਚ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋਤਿ ਸਦਿਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੁਪਚਾਰਦ੍ਵਯੇਪਿ। ਅਥ ਵਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਂ ਅਧਿਗਮਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੋ ਦੁਕ੍ਖਾਪਟਿਪਦਾਦਿਵਸੇਨ ਕਿਲਮਤੋ ਯੋਗਿਨੋ ਕਾਯਕਿਲਮਥਚਿਤ੍ਤੁਪਘਾਤਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਸਙ੍ਖੋਭੇਨ ਸਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਾਯ ਚ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦਿਉਪਚਾਰੇਸੁ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਤਿਸੁਖੁਮੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਮਾਨੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸੁਖੁਮੋ। ਸੁਖੁਮਭਾਵੋਪਿਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਤੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕਤਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਮੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤੀ**”ਤਿ।

ਲਾਭਿਸ੍ਸ ਸਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਵੇਲਂ ਏਕਾਸਨੇਨੇਵ ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਝਾਨਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਹੇਟ੍ਠਿਮਜ੍ਝਾਨਤੋ ਉਪਰੂਪਰਿਝਾਨੂਪਚਾਰੇਪਿ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਸੋਪਚਾਰਾਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਉਪਰੂਪਰਿ ਵਿਸੇਸਵਨ੍ਤਤਾ ਸਨ੍ਤਤਾ ਚ ਸਮ੍ਭਵੇਯ੍ਯ, ਏਕਾਵਜ੍ਜਨੂਪਚਾਰਂ ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਵਾਦੇਨ ਇਮਸ੍ਸ ਵਾਦਸ੍ਸ ਅਵਿਰੋਧੋ ਸਿਦ੍ਧੋ ਭਿਨ੍ਨਵਿਸਯਤ੍ਤਾ। **ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵਾ**ਤਿ ਉਭਯੇਸਮ੍ਪਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇਨ ਵਿਧਿਨਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਮਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯੇਵ । **ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਦਿਸਸਨ੍ਤਾਨਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਏਵ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਅਸ੍ਸਾਸਾਦਯੋ ਸੁਖੁਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਾਕਾਰੋ ਪਨ ਤੇਸਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ।

ਮਹਾਭੂਤਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋਤਿ ਚਤੁਧਾਤੁਮੁਖੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭਿਨਿਵੇਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਕਲਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ** ਭਾਵਨਾਯ ਉਪਰੂਪਰਿ ਪਣੀਤਭਾਵਤੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ “**ਰੂਪਾਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ**”ਤਿ। **ਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਿਕਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਮਾਹ। ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ**, ਤਤੋ ਓਰਂ **ਦੁਬ੍ਬਲਵਿਪਸ੍ਸਨਾ**। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾ**ਤਿ ''ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮਥਨਯੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। ''ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਵਤ੍ਤੋ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਯੇਪਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ''ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ। **ਚੋਦਨਾਸੋਧਨਾਹੀ**ਤਿ ਅਨੁਯੋਗਪਰਿਹਾਰੇਹਿ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਕਾਰੇਨ। **ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ''ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ...ਪੇ॰... ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਕਥਂ ਕੇਨ ਪਕਾਰੇਨ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਂ ਯੋਗਿਨੋ ਚ ਸਿਕ੍ਖਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਕਥੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਰੂਪਤੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸੁਖੁਮਤੋ ਵੂਪਸਮਤੋ ਅਨੁਯੋਗਪਰਿਹਾਰਤੋ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਕਤਮੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ**”ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਰੂਪਕਾਯੇ ਭਵਾ। **ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਕਾਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। ਕਾਯੇ ਸਤਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਸਤਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਏਵ ਤੇ ਅਕਾਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਸਙ੍ਖਰੀਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ**। **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋਲ਼ਾਰਿਕਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ।

ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਓਲ਼ਾਰਿਕਞ੍ਹਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤਸਭਾਵਂ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਾਪੇਨ੍ਤੋ “**ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ**”ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਿਰੋਧਂ ਪਾਪੇਨ੍ਤੋ “**ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤੋ**”ਤਿ, ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਨ੍ਤਸਭਾਵਂ ਨਯਨ੍ਤੋ “**ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤੋ**”ਤਿ।

ਯਥਾਰੂਪੇਹੀਤਿ ਯਾਦਿਸੇਹਿ। **ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇਹਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ। **ਆਨਮਨਾ**ਤਿ ਅਭਿਮੁਖੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਨਮਨਾ। **ਵਿਨਮਨਾ**ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਨਮਨਾ। **ਸਨ੍ਨਮਨਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਤੋ, ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਾ ਨਮਨਾ। **ਪਣਮਨਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਤੋ ਨਮਨਾ। **ਇਞ੍ਜਨਾ**ਦੀਨਿ ਆਨਮਨਾਦੀਨਂ ਵੇਵਚਨਾਨਿ, ਅਧਿਮਤ੍ਤਾਨਿ ਵਾ ਅਭਿਮੁਖਚਲਨਾਦੀਨਿ ਆਨਮਨਾਦਯੋ, ਮਨ੍ਦਾਨਿ ਇਞ੍ਜਨਾਦਯੋ। **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਥਾਰੂਪਂ ਆਨਮਨਾਦੀਨਂ ਕਾਰਣਭੂਤਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿਤੇ ਆਨਮਨਾਦਯੋਪਿ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿਤਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਸਨ੍ਤਂ ਸੁਖੁਮਨ੍ਤਿ ਯਥਾਰੂਪੇਹਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨਹੇਤੂਹਿ ਆਨਮਨਾਦਯੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਰੂਪਂ ਦਰਥਾਭਾਵਤੋ ਸਨ੍ਤਂ, ਅਨੋਲ਼ਾਰਿਕਤਾਯ ਸੁਖੁਮਂ। **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਏਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋਲ਼ਾਰਿਕਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨਹੇਤੁਭੂਤੇ ਸੁਖੁਮਸੁਖੁਮਤਰੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤੇਪਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਪਰਮਸੁਖੁਮਤਾਯ ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਸਨ੍ਤਂ ਸੁਖੁਮਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ**”ਨ੍ਤਿ।

ਇਤੀਤਿਆਦਿ ਚੋਦਕਵਚਨਂ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤੀ**ਤਿ ਪਕਾਰਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, **ਕਿਰਾ**ਤਿ ਅਰੁਚਿਸੂਚਨੇ, ਏਵਞ੍ਚੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ''ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਯਦਿ ਅਤਿਸੁਖੁਮਮ੍ਪਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤੀ''ਤਿ। **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਤਿ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤਾਕਾਰੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨੇ। **ਵਾਤੂਪਲਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਵਾਤਸ੍ਸ ਉਪਲਦ੍ਧਿਯਾ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ, ਅਸ੍ਸਾਸਾਦਿਵਾਤਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਭਾਵਨਾ ਉਪ੍ਪਾਦਨਾ ਪਵਤ੍ਤਨਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਚ ਤੇਨ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਞ੍ਚ ਪਭਾਵਨਾ**ਤਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਭਾਵਨਾਯ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮਾਨਂ ਤੇਸਂ ਪਭਾਵਨਾ ਚ ਨ ਹੋਤਿ ਉਭਯੇਸਂ ਤੇਸਂ ਤੇਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬਤੋ। **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਾ**ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਚ ਪਵਤ੍ਤਨਂ ਨ ਹੋਤਿ ਆਨਾਪਾਨਾਨਂ ਅਭਾਵਤੋ। ਤਤੋ ਏਵ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਉਪ੍ਪਾਦਨਾਪਿ ਨ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਕਦਾਚਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਵਿਨਾ ਸਾਰਮ੍ਮਣਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ। **ਨ ਚ ਨਂ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਾਨਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੋ ਨ ਚੇਵ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ ਤਤੋ ਨ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿਪੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਏਵਂ ਚੋਦਕੋ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਅਭਾਵੂਪਨਯਨਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਚੋਦੇਤਿ।

ਪੁਨ **ਇਤਿ ਕਿਰਾ**ਤਿਆਦਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਯ ਚੋਦਨਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਕਿਰਾ**ਤਿ ਯਦੀਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਇਤਿ ਕਿਰ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾਕਾਰੇਨ ਯਦਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨੇ ਸਤਿ। **ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਦਿਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਸੁਖੁਮਾ ਪਨ ਅਤ੍ਥੇਵਾਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰਮਸੁਖੁਮਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਇਜ੍ਝਤੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯਾਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਿਧਾਨਂ ਤਂ ਕਥਂ ਵਿਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਦਤ੍ਥਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨੇ ਓਪਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਦਾਨਿ ਓਪਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿ ਓਪਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਕਂਸੇ**ਤਿ ਕਂਸਭਾਜਨੇ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਤੇਸਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਾਕਾਰਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਹਿ ਇਦਂ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। **ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸੁਮਨਸਿਕਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਚਿਤ੍ਤੇ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸੂਪਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਉਪਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸੁਖੁਮਕਾ ਸਦ੍ਦਾ**ਤਿ ਅਨੁਰਵਂ ਆਹ, ਯੇ ਅਪ੍ਪਕਾ। ਅਪ੍ਪਤ੍ਥੋ ਹਿ ਅਯਂ **ਕ**-ਸਦ੍ਦੋ। **ਸੁਖੁਮਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤਾਪੀ**ਤਿ ਸੁਖੁਮੋ ਸਦ੍ਦੋਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਖੁਮਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਤਾਯਪੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਾਮਂ ਤਦਾ ਸੁਖੁਮਾਪਿ ਸਦ੍ਦਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ, ਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਖੁਮਤਰਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਭਾਵੇਨਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਨਿਰੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਤਿਸੁਖੁਮਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਤੇਵ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਗਚ੍ਛਤਿ** ਤਸ੍ਮਿਂ ਯਥਾਉਪਟ੍ਠਿਤੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਸਮਾਧਾਨਸਬ੍ਭਾਵਤੋ।

ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਪਦਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੋਦਨਾਸੋਧਨਾਹਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਵਿਭਾਗਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ । ਤਤ੍ਥ **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਕਾਯੋਤਿ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਥ ਵਾ **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਕਾਯੋਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤੇ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੭੨ ਆਦਯੋ; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੫ ਆਦਯੋ) ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸੁਤ੍ਤੇ**ਪਿ ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੪੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ''ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨਾਤਿ ਸਮਥਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪਨ ਇਤਰਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁਪਿ ਲਬ੍ਭਤੇਵ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕੇ। **ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹੀ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮੇਤੰ, ਪੁਵ੍ਵਵਨ੍ਤਾਨੰ ਪਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਿ ਸਿਜ੍ਝਤਿਯੇਵ। **ਚਤੁਬ੍ਬਿਧ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਾਦਿਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ। **ਅਨਾਪਜ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨੰ। **ਆਪਨ੍ਨਵੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਪਨ੍ਨਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਯਥਾਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਕਮ੍ਮਕਰਣੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਤੋ ਦੇਸਨਾਯ, ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਤੋ ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਵਿਨਯਕਮ੍ਮਕਰਣੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ । ਦੇਸਨਾਯਪਿ ਹਿ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਹੋਤੀਤਿ ਸਾਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। **ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਪੀਲ਼ਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਧੋ ਉਪਨਾਹੋ ਮਕ੍ਖੋ ਪਲਾਸੋ ਇਸ੍ਸਾ ਮਚ੍ਛਰਿਯੰ ਮਾਯਾ ਸਾਠੇਯ੍ਯੰ ਥਮ੍ਭੋ ਸਾਰਮ੍ਭੋ ਮਾਨੋ ਅਤਿਮਾਨੋ ਮਦੋ ਪਮਾਦੋਤਿ ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਪਾਪਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਪੀਲ਼ਨੰ, ਤੇਸੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਯਮਿਦੰ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਸੀਲੰ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਦ੍ਵੇਅਸੀਤਿ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸਵਿਧੰ ਮਹਾਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਮਹਾਵਤ੍ਤੰ** ਨਾਮ ਵਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤੰ ਆਵਾਸਿਕਗਮਿਕਅਨੁਮੋਦਨਭਤ੍ਤਗ੍ਗਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਆਰਞ੍ਞਿਕਸੇਨਾਸਨਜਨ੍ਤਾਘਰਵਚ੍ਚਕੁਟਿਉਪਜ੍ਝਾਯਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਆਚਰਿਯਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਵਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਪਨ ਕਦਾਚਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਾਦਿਕਾਲੇਯੇਵ ਚਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਨ ਸਬ੍ਬਾਸੁ ਅਵਤ੍ਥਾਸੁ ਚਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਹਾਵਤ੍ਤੇਸੁ ਅਗਣਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਰਭਿਤ੍ਵਾ ''ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੰ...ਪੇ॰... ਨ ਛਮਾਯੰ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੭੬) ਵੁਤ੍ਤਵਤ੍ਤਾਨਿ ਛਸਟ੍ਠਿ, ਤਤੋ ਪਰੰ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਵੁਡ੍ਢਤਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਰਹੇਨ, ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹੇਨ, ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਕੇਨ, ਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਵਾਸੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੮੨) ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਕਤਤ੍ਤੇ ਚਰਿਤਬ੍ਬੇਹਿ ਅਨਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁੰ ਤਾਨਿ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਵੁਡ੍ਢਤਰਾਦੀਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲਨ੍ਤਰੇਸੁ ਚਰਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣਿਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਏਕਸਤ੍ਤਤਿ ਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਵਤ੍ਤੇਸੁ ਵਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਪਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਨ ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਭਿਵਾਦਨੰ...ਪੇ॰... ਨਹਾਨੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੫੧) ਇਦੰ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨੰ ਅਸਾਦਿਯਨੰ ਏਕੰ, ''ਨ ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੫੧) ਚ ਦਸਾਤਿ ਏਵਮੇਤਾਨਿ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ। ਏਤੇਸ੍ਵੇਵ ਪਨ ਕਾਨਿਚਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਦਿਵਤ੍ਤਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਾਦਿਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਗ੍ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ ਏਵ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਦੇਸੇ ਅਪ੍ਪਕੰ ਊਨਮਧਿਕੰ ਵਾ ਗਣਨੂਪਗੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਸੀਤਿ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਭਿਸਮਾਚਾਰੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਸਮਾਚਾਰੋ, ਅਭਿਸਮਾਚਾਰੋਵ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕੰ, ਅਭਿਸਮਾਚਾਰੰ ਵਾ ਆਰਬ੍ਭ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕੰ, ਤਦੇਵ ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਸੀਲੰ। ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੀਲਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਅਹੰ ਸੀਲੰ ਰਕ੍ਖਾਮਿ, ਕਿੰ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। **ਪਰਿਪੂਰੇ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇ, ਪਰਿਪੂਰਿਤੇਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤੋਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸੀਲਵਿਸੋਧਨਤੋ ਪਰੰ। **ਆਵਾਸੋ**ਤਿ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ। **ਕੁਲ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤ੍ਥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੧) **ਆਵਾਸੋ**ਤਿ ਏਕੋਪਿ ਓਵਰਕੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਵੇਣੰ ਸਕਲੋਪਿ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੋ। ਸ੍ਵਾਯੰ ਨ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸੇਵ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ, ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨਵਕਮ੍ਮਾਦਿਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਬਹੁਭਣ੍ਡਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵਾ ਕਾਰਣੇਨ ਅਪੇਕ੍ਖਵਾ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਸ੍ਸ।

ਕੁਲਨ੍ਤਿ ਞਾਤਿਕੁਲੰ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੰ ਵਾ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲਮ੍ਪਿ ''ਸੁਖਿਤੇ ਸੁਖਿਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੰਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਕੁਲਮਾਨੁਸਕੇਹਿ ਵਿਨਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰਮ੍ਪਿ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ਪਲਿਬੋਧਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕੋਰਣ੍ਡਕਵਿਹਾਰਵਾਸਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਯ।

ਲਾਭੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ। ਤੇ ਕਥੰ ਪਲਿਬੋਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ? ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਤੇਸੰ ਅਨੁਮੋਦੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਓਕਾਸੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਤੋ ਯਾਵ ਪਠਮਯਾਮੋ, ਤਾਵ ਮਨੁਸ੍ਸਸੰਸਗ੍ਗੋ ਨ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਪੁਨ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸੇਯੇਵ ਬਾਹੁਲ੍ਲਿਕਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਸੁਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਉਪਾਸਿਕਾ ਅਮਚ੍ਚੋ ਅਮਚ੍ਚਧੀਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਸੋ ''ਗਣ੍ਹਾਵੁਸੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਗਮਨਸਜ੍ਜੋਵ ਹੋਤਿ ਨਿਚ੍ਚਬ੍ਯਾਵਟੋ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਤੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਪਲਿਬੋਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਗਣੰ ਪਹਾਯ ਯਤ੍ਥ ਨੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਏਕਕੇਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਸੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ।

ਗਣੋਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਗਣੋ ਵਾ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਗਣੋ ਵਾ। ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਵਾ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛੰ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਓਕਾਸੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਗਣੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਸੋ ਏਵੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਸਚੇ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਬਹੁ ਕਤੰ ਹੋਤਿ, ਅਪ੍ਪੰ ਅਵਸਿਟ੍ਠੰ, ਤੰ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਅਪ੍ਪੰ ਕਤੰ, ਬਹੁ ਅਵਸਿਟ੍ਠੰ, ਯੋਜਨਤੋ ਪਰੰ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਯੋਜਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਅਞ੍ਞੰ ਗਣਵਾਚਕੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦ੍ਦੇਸਾਦੀਹਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਲਭਮਾਨੇਨ ''ਮਯ੍ਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਏਕੰ ਕਿਚ੍ਚੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਯਥਾਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਗਣੰ ਪਹਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

ਕਮ੍ਮੇਨਾਤਿ ਕਮ੍ਮਪਲਿਬੋਧੇਨ। ''ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਮ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਤ੍ਥ **ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਕਮ੍ਮੰ। ਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਵਡ੍ਢਕੀਆਦੀਹਿ ਲਦ੍ਧਾਲਦ੍ਧੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਕਤਾਕਤੇ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ। ਸੋਪਿ ਏਵੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਸਚੇ ਅਪ੍ਪੰ ਅਵਸਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਬਹੁ, ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਚੇ, ਨਵਕਮ੍ਮੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਭਾਰਹਾਰਕਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਚੇ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਰਹਾਰਕਾਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਾਦਿਸੰ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ।

ਅਦ੍ਧਾਨਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਗਮਨੰ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪੇਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਚਯਜਾਤੰ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਤੰ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁੰ, ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਗਮਿਕਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਦੁਪ੍ਪਟਿਵਿਨੋਦਯੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਕਿਚ੍ਚੰ ਤੀਰੇਤ੍ਵਾਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮੇ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

ਞਾਤੀਤਿ ਵਿਹਾਰੇ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਾ, ਘਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭਾਤਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਾ। ਤੇ ਗਿਲਾਨਾ ਇਮਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਤੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਪਾਕਤਿਕਕਰਣੇਨ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਤਾਵ ਗਿਲਾਨੋ ਸਚੇ ਲਹੁੰ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਯਾਵਜੀਵੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬੋ, ਤਥਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਚਰਿਯੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦਿਤਪਬ੍ਬਾਜਿਤਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਾ ਚ। ਨਿਸ੍ਸਯਾਚਰਿਯਉਦ੍ਦੇਸਾਚਰਿਯਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਉਦ੍ਦੇਸਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਾ ਪਨ ਯਾਵ ਨਿਸ੍ਸਯਉਦ੍ਦੇਸਾ ਅਨੁਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ, ਤਾਵ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਹੋਨ੍ਤੇਨ ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਾ ਏਵ। ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇ ਵਿਯ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਤੇ ਰਜ੍ਜੇ ਠਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪੁਤ੍ਤਤੋ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਿ, ਕਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਅਥ ਤੇਸੰ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਾਯ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਭਾਤੁਭਗਿਨੀਨੰ ਪਨ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕਮੇਵ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਤਾਵਕਾਲਿਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਲਭਨ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੰ, ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਨ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਞ੍ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਭਗਿਨਿਯਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਨੇਵ ਕਾਤੁੰ, ਨ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ''ਤੁਯ੍ਹੰ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਨ ਭਗਿਨਿਯਾ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। ਭਾਤੁ ਜਾਯਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ, ਤੇਸੰ ਪਨ ਪੁਤ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਞਾਤਕਾਯੇਵਾਤਿ ਤੇਸੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਆਬਾਧੋਤਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਰੋਗੋ। ਸੋ ਬਾਧਯਮਾਨੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣੇਨ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਕਤਿਪਾਹੰ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ''ਨਾਹੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਦਾਸੋ, ਨ ਭਤਕੋ, ਤੰਯੇਵਮ੍ਹਿ ਪੋਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸੰਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ।

ਗਨ੍ਥੋਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਰਿਹਰਣੰ। ਤੰ ਸਜ੍ਝਾਯਾਦੀਹਿ ਨਿਚ੍ਚਬ੍ਯਾਵਟਸ੍ਸੇਵ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਸ੍ਸ।

ਇਦ੍ਧਿਯਾਤਿ ਇਦ੍ਧਿਪਲਿਬੋਧੇਨ। ‘‘ਇਦ੍ਧੀਤਿ ਤੇ ਦਸਾ’’ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਤ੍ਥ **ਇਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਪੋਥੁਜ੍ਜਨਿਕਾ ਇਦ੍ਧਿ। ਸਾ ਹਿ ਉਤ੍ਤਾਨਸੇਯ੍ਯਕਦਾਰਕੋ ਵਿਯ ਤਰੁਣਸਸ੍ਸੰ ਵਿਯ ਚ ਦੁਪ੍ਪਰਿਹਾਰਾ ਹੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨ ਚ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤ੍ਥਿਕੇਨ ਇਦ੍ਧਿਪਲਿਬੋਧੋ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਇਤਰੇਨ ਅਵਸੇਸਾਤਿ। ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਂ ਪਰਿਬੁਨ੍ਧਤਿ ਉਪਰੋਧੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਨ ਦੇਤੀਤਿ **ਪਲਿਬੋਧੋ,** ਰ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਲ-ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਪਰਿਪਨ੍ਥੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਸਮਾਪਨੇਨ ਸਙ੍ਗਹਣੇਨ ਉਪਰੁਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਪਲਿਬੋਧੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋ **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੋ,** ਭਾਵਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ। ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੇਨ। **ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਸਹਵਾਸੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਵਾਸੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ। **ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਂ ਜਨੇਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਸਹਵਾਸੀਨਂ ਚਿਤ੍ਤਮਦ੍ਦਵਜਨਨਾਦਿਅਤ੍ਥੋ ‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਨ **ਮੇਤ੍ਤਾਨਿਸਂਸਸੁਤ੍ਤੇਨ** (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੧) ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਅਨੋਲੀਨਵੁਤ੍ਤਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਂ ਓਲੀਨਵੁਤ੍ਤਿਕੋ ਹੀਨਵੀਰਿਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਿਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ, ਪਗੇਵ ਇਤਰੇਸੂਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਂ ਸਮਣਕਰਣੀਯੇ, ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗੇ। **ਅਤ੍ਥਯਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਾਸੇਵਨਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਯਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨਂ ਯੋਗਾਨੁਯੋਗੋ, ਤਦੇਵ ਕਰਣੀਯਟ੍ਠੇਨ ਕਮ੍ਮਂ, ਤਸ੍ਸ **ਯੋਗਾਨੁਯੋਗਕਮ੍ਮਸ੍ਸ**। **ਪਦਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਹੇਤੁਤ੍ਤਾ।

ਓਦਾਤਕਸਿਣੇ ਆਲੋਕਕਸਿਣਂ, ਕਸਿਣੁਗ੍ਘਾਟਿਮਾਕਾਸਕਸਿਣੇ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਕਾਸਕਸਿਣਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤੋਗਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਲਿਯਂ ਪਥਵੀਕਸਿਣਾਦੀਨਂ ਰੂਪਜ੍ਝਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂਯੇਵ ਕਸਿਣਾਨਂ ਸਰੂਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਕਾਸਕਸਿਣਂ ਆਲੋਕਕਸਿਣਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ **‘‘ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਾਰਮ੍ਮਣੇਸੂ’’**ਤਿ ਪਾਲਿਯਂ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੇਨ ਪਨ ਆਕਾਸਕਸਿਣੇ ਆਲੋਕਕਸਿਣੇ ਚ ਵਿਸੁਂ ਗਹਿਤੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂਯੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ – ਦਸ ਕਸਿਣਾ, ਦਸ ਅਸੁਭਾ , ਦਸ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਯੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਰੁਪ੍ਪਾ, ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ, ਏਕਂ ਵਵਤ੍ਥਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਥਵੀਕਸਿਣਂ ਆਪੋਕਸਿਣਂ ਤੇਜੋਕਸਿਣਂ ਵਾਯੋਕਸਿਣਂ ਨੀਲਕਸਿਣਂ ਪੀਤਕਸਿਣਂ ਲੋਹਿਤਕਸਿਣਂ ਓਦਾਤਕਸਿਣਂ ਆਲੋਕਕਸਿਣਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਕਾਸਕਸਿਣਨ੍ਤਿ ਇਮੇ **ਦਸ ਕਸਿਣਾ**। ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਂ ਵਿਨੀਲਕਂ ਵਿਪੁਬ੍ਬਕਂ ਵਿਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕਂ ਵਿਕ੍ਖਾਯਿਤਕਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਂ ਹਤਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਂ ਲੋਹਿਤਕਂ ਪੁਲ਼ਵਕਂ ਅਟ੍ਠਿਕਨ੍ਤਿ ਇਮੇ **ਦਸ ਅਸੁਭਾ**। ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਧਮ੍ਮ ਸਙ੍ਘ ਸੀਲ ਚਾਗ ਦੇਵਤਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਉਪਸਮਾਨੁਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਮਾ **ਦਸ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਯੋ**। ਮੇਤ੍ਤਾ ਕਰੁਣਾ ਮੁਦਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਇਮੇ **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ**। ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਨ੍ਤਿ ਇਮੇ **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਰੁਪ੍ਪਾ**। ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞਾ **ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ**। ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਂ **ਏਕਂ ਵਵਤ੍ਥਾਨ**ਨ੍ਤਿ।

ਯਂ ਯਸ੍ਸ ਚਰਿਤਾਨੁਕੂਲਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰਾਗਚਰਿਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਦਸ ਅਸੁਭਾ ਕਾਯਗਤਾਸਤੀਤਿ ਏਕਾਦਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਅਨੁਕੂਲਾਨਿ, ਦੋਸਚਰਿਤਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਣ੍ਣਕਸਿਣਾਨੀਤਿ ਅਟ੍ਠ, ਮੋਹਚਰਿਤਸ੍ਸ ਚ ਵਿਤਕ੍ਕਚਰਿਤਸ੍ਸ ਚ ਏਕਂ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ, ਸਦ੍ਧਾਚਰਿਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਾ ਛ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਯੋ, ਬੁਦ੍ਧਿਚਰਿਤਸ੍ਸ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਉਪਸਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਂ ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਸੇਸਕਸਿਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਆਰੁਪ੍ਪਾ ਸਬ੍ਬਚਰਿਤਾਨਂ ਅਨੁਕੂਲਾਨਿ। ਕਸਿਣੇਸੁ ਚ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਵਿਤਕ੍ਕਚਰਿਤਸ੍ਸ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਮੋਹਚਰਿਤਸ੍ਸ ਅਨੁਕੂਲਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨਾ**ਤਿ ‘‘ਯੋਗਾਨੁਯੋਗਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ।

ਯਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਸੇਨ ਚਤੁਕ੍ਕਪਞ੍ਚਕਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਝਾਨਪਦਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਆਸਵਕ੍ਖਯਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ – **‘‘ਇਮਿਨਾਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ...ਪੇ॰... ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬ**’’ਨ੍ਤਿ। **ਅਰਹਨ੍ਤਾਦਯੋ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਏਕਚ੍ਚੁਖੀਣਾਸਵਤੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਦਾਨੇ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਮਹਾਹਤ੍ਥਿਪਥਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ** ਵਿਯਾਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਪਥਵਿਂ ਮਹਾਹਤ੍ਥਿਪਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ। **ਸਪ੍ਪਾਯਾਸਪ੍ਪਾਯਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਾਨੁਪਕਾਰਂ ਯੁਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਨੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ।

ਇਦਾਨਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਦਾਯਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਧੋਤਮਕ੍ਖਿਤੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਉਪਾਹਨਾ ਆਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲਨਾਲ਼ਿਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪਰਿਵੁਤੇਨ ਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਗਮਿਕਵਤ੍ਤਂ ਪਨ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਸਯਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਯਂ ਯਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਂ, ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਗਮਿਕਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਯਥਾਰਹਂ ਤਂ ਤਂ ਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਸਲ੍ਲਹੁਕਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਪਰਮਸਲ੍ਲੇਖਵੁਤ੍ਤਿਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **‘‘ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁਤ੍ਤਿਨਾ ਵਿਨਯਾਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨਾ’’**ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਪਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਵ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਚ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਧੋਵਨਮਕ੍ਖਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਵੇਣਂ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਤਤ੍ਰ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਸਭਾਗਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇ ਚੇ ਆਗਮਨਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਟ੍ਠੋਸਿ, ਸਚੇ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਯੇਨ ਤਤੋਵ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਵੁ**ਤ੍ਤੁਪ੍ਪਕਾਰਮਾਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ –

> ‘‘ਪਿਯੋ ਗਰੁ ਭਾਵਨੀਯੋ, ਵਤ੍ਤਾ ਚ ਵਚਨਕ੍ਖਮੋ।
> ਗਮ੍ਭੀਰਞ੍ਚ ਕਥਂ ਕਤ੍ਤਾ, ਨੋ ਚਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਯੋਜਕੋ’’ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੩੭; ਨੇਤ੍ਤਿ॰ ੧੧੩) –

ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੁਪ੍ਪਕਾਰਂ ਸਦ੍ਧਾਦਿਗੁਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਏਕਨ੍ਤਹਿਤੇਸਿਂ ਵੁਡ੍ਢਿਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਂ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਂ ਆਚਰਿਯਂ। **ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਰਾਧਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਆਚਰਿਯੋ ਦਹਰਤਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦੀਨਿ ਨ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਚੇ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਵੁਸੋ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਸਚੇ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਪਾਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਪਾਦੇ ਧੋਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਨ ਤਾਵ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਹਿ ਆਚਰਿਯੇਨ ਆਭਤਮੁਦਕਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨ ਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਸਿਯਾ। ‘‘ਧੋਵਾਵੁਸੋ, ਨ ਮਯਾ ਆਭਤਂ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਆਭਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਆਚਰਿਯੋ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਵਾ ਓਕਾਸੇ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਵਿਹਾਰਸ੍ਸਪਿ ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਾ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਆਚਰਿਯੋ ਤੇਲਨਾਲ਼ਿਂ ਆਹਰਤਿ, ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਹਿ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ‘‘ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਤੋ ਏਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮ੍ਭੋਗਂ ਕੋਪੇਤੀ’’ਤਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਨ ਆਦਿਤੋਵ ਪਾਦਾ ਮਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਹਿ ਤਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਗਤ੍ਤਬ੍ਭਞ੍ਜਨਤੇਲਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨ ਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਸਿਯਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਠਮਂ ਸੀਸਂ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਾਦੀਨਿ ਮਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ‘‘ਸਬ੍ਬਪਾਰਿਹਾਰਿਯਤੇਲਮਿਦਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪਾਦੇਪਿ ਮਕ੍ਖੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਪਾਦੇ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਤੇਲਨਾਲ਼ਿਂ ਠਪੇਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਾ।

ਗਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥੇਥਾ’’ਇਚ੍ਚੇਵਂ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਤਿਯਦਿਵਸਤੋ ਪਨ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਚੇ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਕਤਿਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਯਾਚਿਤੋਪਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਓਕਾਸੇ ਲਦ੍ਧੇਯੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਮਜ੍ਝਿਮਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਪਨਾਮੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸੀਤਂ ਉਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ ਮੁਖਧੋਵਨੁਦਕਞ੍ਚ ਨ੍ਹਾਨੋਦਕਞ੍ਚ ਪਟਿਯਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤੋ ਯਂ ਆਚਰਿਯੋ ਤੀਣਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਨਿਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਨਿਯਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਲਦ੍ਧਂ ਉਪਨਾਮੇਤਬ੍ਬਂ। ਕਿਂ ਬਹੁਨਾ ਵੁਤ੍ਤੇਨ, ਯਂ ਤਂ ਭਗਵਤਾ ‘‘ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਚਰਿਯਮ੍ਹਿ ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨਾ – ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਉਪਾਹਨਾ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਮੁਖੋਦਕਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਯਾਗੁ ਹੋਤਿ, ਭਾਜਨਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁ ਉਪਨਾਮੇਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿਆਦਿਕਂ (ਮਹਾਵ॰ ੬੬) ਖਨ੍ਧਕੇ ਵਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਨਯੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪਬ੍ਬਸਨ੍ਧਿਕਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਪਬ੍ਬਂ, ਪਬ੍ਬਭਾਗਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਗਨ੍ਥਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ, ਤਦਤ੍ਥਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਨਾ**। ਅਥ ਵਾ ਗਨ੍ਥਤੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਂ **ਉਗ੍ਗਹੋ,** ਤਤ੍ਥ ਸਂਸਯਪਰਿਪੁਚ੍ਛਨਾ **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ**। **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਏਵਂ ਭਾਵਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਏਵਮਿਦਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀ’’ਤਿ ਉਪਧਾਰਣਂ, ਤਥਾ **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਨਾ** ‘‘ਏਵਂ ਝਾਨਮਪ੍ਪੇਤੀ’’ਤਿ। **ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ਗਣਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨਾਫੁਸਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਭਾਵਨਂ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਨਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾਦਿਵਸੇਨ ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਭਾਵਸ੍ਸ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਂ। ਤੇਨਾਹ – “**ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਭਾਵੁਪਧਾਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ**”ਤਿ।

ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਨ ਕਿਲਮਤਿ ਓਧਿਸੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤੋ, ਤਤੋ ਏਵ **ਆਚਰਿਯਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਹੇਠੇਤਿ** ਧਮ੍ਮਾਧਿਕਰਣਮ੍ਪਿ ਭਾਵਨਾਯ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪਨਤੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਤਂਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋਅਕਿਲਮਨਆਚਰਿਯਾਵਿਹੇਠਨਹੇਤੁ। **ਥੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਥੋਕਂ ਥੋਕਂ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਆਚਰਿਯੋ ਵਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ। **ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਆਵਾਸਸਪ੍ਪਾਯਾਦਿਲਾਭੇਨ ਮਨਸਿਕਾਰਫਾਸੁਤਾ ਭਾਵਨਾਨੁਕੂਲਤਾ ਹੋਤਿ। **ਯੋਜਨਪਰਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਾਵੁਤਅਡ੍ਢਯੋਜਨਾਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੋ ਗਾਵੁਤੇ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਵਸਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਠਾਨੇ ਸਨ੍ਦੇਹੇ ਵਾ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸੇ ਵਾ ਜਾਤੇ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਵਿਹਾਰੇ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇਯੇਵ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਆਚਰਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਕਿਲਮਨ੍ਤੋਯੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੋ ਯੋਜਨਪਰਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**”ਤਿ। ਸਚੇ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞੋ ਯੋਜਨਪਰਮੇ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਂ ਗਣ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਆਵਜ੍ਜਨਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਪਰਮਤੋ ਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ “**ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞੋ ਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**”ਤਿ।

ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੇਨਾਸਨਦੋਸਵਿਵਜ੍ਜਿਤਨ੍ਤਿ ਮਹਤ੍ਤਂ, ਨਵਤ੍ਤਂ, ਜਿਣ੍ਣਤ੍ਤਂ, ਪਨ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਂ, ਸੋਣ੍ਡੀ, ਪਣ੍ਣਂ, ਪੁਪ੍ਫਂ, ਫਲਂ, ਪਤ੍ਥਨੀਯਤਾ, ਨਗਰਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ, ਦਾਰੁਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ, ਖੇਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ, ਵਿਸਭਾਗਾਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿਤਾ, ਪਟ੍ਟਨਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ, ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ, ਰਜ੍ਜਸੀਮਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤਾ, ਅਸਪ੍ਪਾਯਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਲਾਭੋਤਿ ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਸੇਨਾਸਨਦੋਸੇਹਿ ਵਿਵਜ੍ਜਿਤਂ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨਂ ਦੋਸਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਭਾਵਨਾਯ ਅਨਨੁਰੂਪਂ।

ਕਸ੍ਮਾ? **ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੫੨) ਤਾਵ ਬਹੂ ਨਾਨਾਛਨ੍ਦਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਟਿਵਿਰੁਦ੍ਧਤਾਯ ਵਤ੍ਤਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਾਦੀਨਿ ਅਸਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ‘‘ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਪਿ ਸਚੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਵਤ੍ਤਂ ਅਕਤਂ, ਪਾਨੀਯਘਟਂ ਵਾ ਰਿਤ੍ਤਂ, ਅਥਾਨੇਨ ਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਪਾਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਂ , ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਤ੍ਤਭੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਲੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਤਿਦਿਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਲਭਤਿ। ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਗਤੋਪਿ ਸਾਮਣੇਰਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦੇਨ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਵਸੇਸਾਪਿ ਚ ਘਟ੍ਟਨਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇਪਿ ਵਿਹਾਤਬ੍ਬਂ।

ਨਵਵਿਹਾਰੇ ਬਹੁ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ, ਅਕਰੋਨ੍ਤਂ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ‘‘ਆਯਸ੍ਮਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੁ, ਮਯਂ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਵਿਹਾਤਬ੍ਬਂ।

ਜਿਣ੍ਣਵਿਹਾਰੇ ਪਨ ਬਹੁ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਨਾਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਂ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਹਾਯਤਿ।

ਪਨ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤੇ ਮਹਾਪਥਵਿਹਾਰੇ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। ਵਿਕਾਲੇ ਆਗਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਨਾਸਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵਾ ਪਾਸਾਣਪਿਟ੍ਠੇ ਵਾ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਏਵਮੇਵਾਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਏਵਰੂਪੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕਸਮ੍ਬਾਧੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਾਤਬ੍ਬਂ।

ਸੋਣ੍ਡੀ ਨਾਮ ਪਾਸਾਣਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਨੀਯਤ੍ਥਂ ਮਹਾਜਨੋ ਸਮੋਸਰਤਿ, ਨਗਰਵਾਸੀਨਂ ਰਾਜਕੁਲੂਪਕਤ੍ਥੇਰਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਰਜਨਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਭਾਜਨਦਾਰੁਦੋਣਿਕਾਦੀਨਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ‘‘ਅਸੁਕੇ ਚ ਅਸੁਕੇ ਚ ਠਾਨੇ’’ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਕਾਲਮ੍ਪਿ ਨਿਚ੍ਚਬ੍ਯਾਵਟੋ ਹੋਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਨਾਨਾਵਿਧਂ **ਸਾਕਪਣ੍ਣਂ** ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸਪਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਾਕਹਾਰਿਕਾ ਗਾਯਮਾਨਾ ਪਣ੍ਣਂ ਉਚ੍ਚਿਨਨ੍ਤਿਯੋ ਵਿਸਭਾਗਸਦ੍ਦਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਨਾਨਾਵਿਧਾ **ਮਾਲਾਗਚ੍ਛਾ** ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਤਾਦਿਸੋਯੇਵ ਉਪਦ੍ਦਵੋ।

ਯਤ੍ਥ ਨਾਨਾਵਿਧਂ **ਅਮ੍ਬਜਮ੍ਬੁਪਨਸਾਦਿਫਲਂ** ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਫਲਤ੍ਥਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਚਨ੍ਤਿ, ਅਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਉਪਾਸਕਾ ਏਵਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਯਥਾਰੁਚਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਅਵਾਸਾਯਪਿਸ੍ਸ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ।

ਪਤ੍ਥਨੀਯੇ ਪਨ ਲੋਕਸਮ੍ਮਤੇ ਦਕ੍ਖਿਣਗਿਰਿਹਤ੍ਥਿਕੁਚ੍ਛਿਚੇਤਿਯਗਿਰਿਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਸਦਿਸੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ ‘‘ਅਯਂ ਅਰਹਾ’’ਤਿ ਸਮ੍ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਓਸਰਨ੍ਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਨ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਤਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਦਿਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ।

ਨਗਰਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੇ ਵਿਸਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਆਪਾਥਮਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯੋਪਿ ਘਟੇਹਿ ਨਿਘਂਸਨ੍ਤਿਯੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਇਸ੍ਸਰਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਸਾਣਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ।

ਦਾਰੁਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯੇ ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਚ ਦਬ੍ਬੁਪਕਰਣਰੁਕ੍ਖਾ ਚ ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਟ੍ਠਹਾਰਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਸਾਕਪੁਪ੍ਫਹਾਰਿਕਾ ਵਿਯ ਅਫਾਸੁਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਵਿਹਾਰੇ ਰੁਕ੍ਖਾ ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ‘‘ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਘਰਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਪਧਾਨਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਉਪਾਸਕਾ ਏਵਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਯਥਾਰੁਚਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਅਵਾਸਾਯਪਿਸ੍ਸ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ।

ਯੋ ਪਨ **ਖੇਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ** ਹੋਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਖੇਤ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇਯੇਵ ਖਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਞ੍ਞਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਪਮੁਖੇਸੁ ਸਯਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਬਹੁਂ ਅਫਾਸੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਯਤ੍ਰਾਪਿ ਮਹਾਸਙ੍ਘਭੋਗੋ ਹੋਤਿ, ਆਰਾਮਿਕਕੁਲਾਨਂ ਗਾਵੋ ਰੁਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਉਦਕਵਾਰਂ ਪਟਿਸੇਧੇਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵੀਹਿਸੀਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਸ੍ਸਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਆਰਾਮਿਕਕੁਲਾਨਂ ਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ।

ਯਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਿਸਭਾਗਾ ਵੇਰੀ** ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਕਲਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ‘‘ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਾਰਿਯਮਾਨਾ ‘‘ਏਤਸ੍ਸ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਟ੍ਠਾਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਭਵਨ੍ਤਿ।

ਯੋਪਿ **ਉਦਕਪਟ੍ਟਨਂ ਵਾ ਥਲਪਟ੍ਟਨਂ ਵਾ** ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਨਾਵਾਹਿ ਚ ਸਤ੍ਥੇਹਿ ਚ ਆਗਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ‘‘ਓਕਾਸਂ ਦੇਥ, ਪਾਨੀਯਂ ਦੇਥ, ਲੋਣਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਘਟ੍ਟਯਨ੍ਤਾ ਅਫਾਸੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੇ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਰਜ੍ਜਸੀਮਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੇ ਰਾਜਭਯਂ ਹੋਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਦੇਸਂ ਏਕੋ ਰਾਜਾ ''ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਪਹਰਤਿ, ਇਤਰੋਪਿ ''ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਦਾਚਿ ਇਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤੇ ਵਿਚਰਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਏਤਸ੍ਸ, ਅਥ ਨਂ ''ਚਰਪੁਰਿਸੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੇਨ੍ਤਿ।

ਅਸਪ੍ਪਾਯਤਾਤਿ ਵਿਸਭਾਗਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਸਮੋਸਰਣੇਨ ਵਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤਾਯ ਵਾ ਅਸਪ੍ਪਾਯਤਾ। ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਕਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਪਣ੍ਣਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਗਾਯਿ। ਸੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਨਸੀਸੇ ਗਾਯਿ। ਥੇਰੋ ਚਙ੍ਕਮਨਸੀਸਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਸਾ ਸਤਪੋਰਿਸੇ ਪਪਾਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਗਾਯਿ। ਥੇਰੋ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਏਕੋ, ਨ ਦ੍ਵੇ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾ ਖਾਦਿਤਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਯਤ੍ਥ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਆਚਰਿਯਂ ਵਾ ਆਚਰਿਯਸਮਂ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸਮਂ ਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਂ ਲਦ੍ਧੁਂ, ਤਤ੍ਥ ਸੋ **ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਲਾਭੋ** ਮਹਾਦੋਸੋਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇਸਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨਂ ਦੋਸਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਭਾਵਨਾਯ ਅਨਨੁਰੂਪਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** –

''ਮਹਾਵਾਸਂ ਨਵਾਵਾਸਂ, ਜਰਾਵਾਸਞ੍ਚ ਪਨ੍ਥਨਿਂ।
ਸੋਣ੍ਡਿਂ ਪਣ੍ਣਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ, ਫਲਂ ਪਤ੍ਥਿਤਮੇਵ ਚ॥

''ਨਗਰਂ ਦਾਰੁਨਾ ਖੇਤ੍ਤਂ, ਵਿਸਭਾਗੇਨ ਪਟ੍ਟਨਂ।
ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਸੀਮਾਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਯਤ੍ਥ ਮਿਤ੍ਤੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ॥

''ਅਟ੍ਠਾਰਸੇਤਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ, ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਮਗ੍ਗਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ ਯਥਾ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੫੨)।

ਪਞ੍ਚਸੇਨਾਸਨਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਨ੍ਤਿ ਗਾਮਤੋ ਨਾਤਿਦੂਰਨਾਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨਤਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸੇਨਾਸਨਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ –

''ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਨਾਸਨਂ ਨਾਤਿਦੂਰਂ ਹੋਤਿ ਨਾਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨਂ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਦਿਵਾ ਅਪ੍ਪਾਕਿਣ੍ਣਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਨਿਗ੍ਘੋਸਂ, ਅਪ੍ਪਡਂਸਮਕਸਵਾਤਾਤਪਸਰੀਸਪਸਮ੍ਫਸ੍ਸਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਥੇਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਆਗਤਾਗਮਾ ਧਮ੍ਮਧਰਾ ਵਿਨਯਧਰਾ ਮਾਤਿਕਾਧਰਾ, ਤੇ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤਿ ਪਰਿਪਞ੍ਹਤਿ 'ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥਂ, ਇਮਸ੍ਸ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ'ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਵਿਵਟਞ੍ਚੇਵ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਾਨੀਕਤਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੇਸੁ ਚ ਕਙ੍ਖਾਠਾਨਿਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕਙ੍ਖਂ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੧੧)।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਨਾਤਿਦੂਰਂ ਨਾਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨਂ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਅਙ੍ਗਂ, ਦਿਵਾ ਅਪ੍ਪਾਕਿਣ੍ਣਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਨਿਗ੍ਘੋਸਨ੍ਤਿ ਏਕਂ, ਅਪ੍ਪਡਂਸਮਕਸਵਾਤਾਤਪਸਰੀਸਪਸਮ੍ਫਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਕਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਤਿ ਏਕਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਥੇਰਾ...ਪੇ॰... ਕਙ੍ਖਂ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਏਕਂ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਖੁਦ੍ਦਕਪਲਿਬੋਧੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਖੁਦ੍ਦਕਪਲਿਬੋਧੇ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਦੀਘਾਨਿ ਕੇਸਨਖਲੋਮਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਜਿਣ੍ਣਚੀਵਰੇਸੁ ਅਗ੍ਗਲਅਨੁਵਾਤਪਰਿਭਣ੍ਡਦਾਨਾਦਿਨਾ ਦਲ੍ਹੀਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਤਨ੍ਤੁਚ੍ਛੇਦਾਦੀਸੁ ਤੁਨ੍ਨਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਕਿਲਿਟ੍ਠਾਨਿ ਵਾ ਰਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਚੇ ਪਤ੍ਤੇ ਮਲਂ ਹੋਤਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਪਚਿਤਬ੍ਬੋ, ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦਂ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਭੋਜਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸ੍ਸਮਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ। ਆਹਾਰੇ ਹਿ ਆਸਯਂ ਪਵਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਆਗਨ੍ਤੁਕਤਾਯ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਸਿਯਾ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਕੋਚਿ ਪਰਿਸ੍ਸਮੋ, ਤਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਸਰੀਰਖੇਦੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਨ ਲਭੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਤੋ ਉਗ੍ਗਹੋ, ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਿਧਿ, ਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਉਗ੍ਗਹਮਤ੍ਤਂ। ਆਚਰਿਯਤੋ ਉਗ੍ਗਹੋ **ਆਚਰਿਯੁਗ੍ਗਹੋ,** ਤਤੋ। **ਏਕਪਦਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸਮ੍ਪਿ।

ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਅਨੁਗਮਨਵਸੇਨ ਸਤਿਯਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਅਨੁਪਵਤ੍ਤਨਾ। **ਫੁਸਨਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਗਣੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਣਨਂ ਪਟਿਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗਾਦਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਨੇਸਂ ਫੁਸਨਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਗਣਨਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਯ ਫੁਸਨਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਸੁਂ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਗਣਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਇਧ ਫੁਸਨਾਗਹਣਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ **"ਫੁਸਨਾਤਿ ਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਠਪਨਾ**ਤਿ ਸਮਾਧਾਨਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਧਾਨਂ ਠਪਨਂ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਸਮਾਧਿ ''ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਠਿਤਿ ਸਣ੍ਠਿਤੀ''ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ। ਸਮਾਧਿਪ੍ਪਧਾਨਾ ਪਨ ਅਪ੍ਪਨਾਤਿ ਆਹ **"ਠਪਨਾਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾ"**ਤਿ। ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਦੀਨਂ ਸਂਲਕ੍ਖਣਤੋ **ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ।** ਪਵਤ੍ਤਤੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਵਿਨਿਵਟ੍ਟਨਤੋ **ਵਿਨਿਵਟ੍ਟਨਾ ਮਗ੍ਗੋ।** ਸਕਲਸਂਕਿਲੇਸਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਭਾਵਤੋ ਸਬ੍ਬਸੋ ਸੁਦ੍ਧੀਤਿ **ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਫਲਂ।** **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਟ੍ਟਨਾਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੀਨਂ। **ਪਟਿਪਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ ਪਤਿ ਪਤਿ ਦਸ੍ਸਨਂ ਪੇਕ੍ਖਨਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ"**ਤਿ।

ਖਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਤੀਣਿ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਏਵਂ ਗਣਨਾਯ ਖਣ੍ਡਨਂ। **ਓਕਾਸੋ**ਤਿ ਗਣਨਾਵਿਧਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ, ਗਣਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੋਵ ਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤੋ। **ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਨੁ ਖੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਚਿਰਤਰਂ ਗਣਨਾਯ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੋ ਹਿ ਤਥਾ ਲਦ੍ਧਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਮਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਵਂ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ। **ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇਸੁ ਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਏਕੋਵ ਪਠਮਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਉਭੋਪਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਣੇਤਬ੍ਬਂ । **ਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਾਸਾਪੁਟਵਾਤੇਸੁ ਯੋ ਪਾਕਟਤਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਸੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਮੇਡਿਤਵਚਨੇਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਉਪਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਠਮਂ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਵ ਗਣੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮੇਨ ਉਭੋਪਿ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀ"**ਤਿ। ਤੇਨ ''ਉਪਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਵ ਗਣੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ''ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਗਣਯਤੋ...ਪੇ॰... ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਕਾਰਣਵਚਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਗਣਨਾਵਸੇਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵਤੋ ਵਿਭੂਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪਲਿਘਾਯ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਕਂ ਯਤ੍ਥ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਸੋ **ਪਲਿਘਤ੍ਥਮ੍ਭੋ।** **ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। **ਪੂਰਿਮਨਯੇਨਾ**ਤਿ ਸੀਘਗਣਨਾਯ, ਗੋਪਾਲਕਗਣਨਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੋ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਗਣਨਾਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ **ਅਟ੍ਠਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਅਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। **"ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਗਣੇਤਬ੍ਬਮੇਵਾ"**ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **"ਗਣਨਾਪਟਿਬਦ੍ਧੇ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਅਰੀਯਤਿ ਤੇਨ ਨਾਵਾਤਿ ਅਰਿਤ੍ਤਂ, ਪਾਜਨਦਣ੍ਡੋ। ਅਰਿਤ੍ਤੇਨ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਂ **ਅਰਿਤ੍ਤੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਂ,** ਤਸ੍ਸ **ਵਸੇਨ।**

ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਠਪਨਾਯਮੇਵਾਤਿ ਆਹ **"ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਵਿਯਾ"**ਤਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵੇਸੇਤਿ ਨਾਮ। ਬਹਿ ਚਿਤ੍ਤਨੀਹਰਣੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਵਾਤਬ੍ਭਾਹਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤਵਾਤਂ ਬਹੁਲਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਤੇਨ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਬ੍ਭਾਹਤਂ ਵਿਯ ਮੇਦੇਨ ਪੂਰਿਤਂ ਵਿਯ ਚ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। **ਨੀਹਰਤੋ**ਤਿ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਤੋ। ਤਥਾ ਪਨ ਨੀਹਰਤੋ ਵਾਤਸ੍ਸ ਗਤਿਸਮਨ੍ਵੇਸਨਮੁਖੇਨ ਨਾਨਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਧਾਵਤੀਤਿ ਆਹ **"ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤੀ"**ਤਿ।

ਏਤਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਜਾਤੰ। **ਅਨੁਗਮਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਪਵਤ੍ਤਾਨੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁ ਅਨੁ ਪਵਤ੍ਤਨੰ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਤਞ੍ਹ ਖੋ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨੁਗਮਨਵਸੇਨਾ"**ਤਿ। **ਨਾਭਿ ਆਦਿ** ਤਤ੍ਥ ਪਠਮੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ। ਪਠਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਹਿ ਇਧ ਆਦਿਚਿਨ੍ਤਾ, ਨ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਵਸੇਨ। ਤਥਾ ਹਿ ਤੇ ਨਾਭਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਵ। ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਗਮਨਾਭਾਵਤੋ। ਯਥਾਪਚ੍ਚਯੰ ਪਨ ਦੇਸਨ੍ਤਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ ਗਤਿਸਮਞ੍ਞਾ। **ਹਦਯੰ ਮਜ੍ਝ**ਨ੍ਤਿ ਹਦਯਸਮੀਪੰ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੋ ਮਜ੍ਝੰ। **ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਸਿਕਟ੍ਠਾਨੰ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਸਮਞ੍ਞਾਯ ਤਦਵਧਿਭਾਵਤੋ। ਤਥਾ ਹੇਤੇ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਸਮ੍ਭਵੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਵਿਸਨਵਾਤਸ੍ਸ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੰ ਆਦੀ"**ਤਿ। ਪਵਿਸਨਨਿਕ੍ਖਮਨਪਰਿਯਾਯੋ ਪਨ ਤੰਸਦਿਸਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਉਪਗਤੰ, ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਅਸਮਾਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਰਦ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਸਦਰਥਭਾਵਾਯ। **ਇਞ੍ਜਨਾਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰਸ੍ਸ ਚਲਨਾਯ। **ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਕਰਣਵਚਨੰ, ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਲਕ੍ਖਣੇ ਵਾ। **ਸਾਰਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸਦਰਥਾ। **ਇਞ੍ਜਿਤਾ**ਤਿ ਇਞ੍ਜਨਕਾ ਚਲਨਕਾ, ਤਥਾ **ਫਨ੍ਦਿਤਾ**।

ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਵਸੇਨਾਤਿਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨੁਗਮਨਵਸੇਨ ਨ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਫੁਸਨਾਵਸੇਨ ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਚ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਵਿਵਰਿਤੁੰ **"ਗਣਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨਾਵਸੇਨ ਵਿਯਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਸੁੰ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਗਣਨਾਯ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਚ ਵਿਨਾ ਯਥਾਕ੍ਕਮੰ ਕੇਵਲੰ ਫੁਸਨਾਵਸੇਨ ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਚ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਨਨੁ ਫੁਸਨਾਯ ਵਿਨਾ ਠਪਨਾਯ ਵਿਯ ਫੁਸਨਾਯ ਵਿਨਾ ਗਣਨਾਯਪਿ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵਾਤਿ? ਯਦਿਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਣਨਾ ਪਨ ਯਥਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰਸ੍ਸ ਮੂਲਭਾਵਤੋ ਪਧਾਨਭਾਵੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਏਵੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾ ਠਪਨਾਯ ਤਾਯ ਵਿਨਾ ਠਪਨਾਯ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤਿਪਿ ਫੁਸਨਾਯ ਨਾਨਨ੍ਤਰਿਕਭਾਵੇ ਗਣਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨਾ ਏਵ ਮੂਲਭਾਵਤੋ ਪਧਾਨਭਾਵੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਾਸੰ ਤਦਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਗਣਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨਾਵਸੇਨ ਵਿਯ ਹਿ ਫੁਸਨਾਠਪਨਾਵਸੇਨ ਵਿਸੁੰ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ"**ਤਿ। ਯਦਿ ਏਵੰ ਤਾ ਕਸ੍ਮਾ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਵਿਸੁੰ ਗਹਿਤਾਤਿ ਆਹ **"ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਗਣੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਣਨਾਯ ਫੁਸਨਾ ਅਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ – **"ਗਣਨਾਯ ਚ ਫੁਸਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀ"**ਤਿ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ। **ਤੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ। **ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਗਣਨਾਵਿਧਿੰ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤਿਯਾ ਨਿਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ, ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੇਯੇਵ ਤੇ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਠਪੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਯਥਾਉਪਟ੍ਠਿਤੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਸਮਾਦਹਨ੍ਤੋ। **ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਚਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਚ ਫੁਸਨਾਯ ਚ ਠਪਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਯ੍ਵਾਯੰ ''ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਗਣੇਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਣਨੰ ਪਟਿਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਅਯਮਤ੍ਥੋ। ਯਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਾਯ ਨ ਮਿਨੋਤਿ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਤਿ, ਸਾ ਮਾਨਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇਤਿ ਉਪਮਾ ਯਥਾ ਗੋਣੋ ਵਿਯ ਗਵਯੋਤਿ।

ਪਙ੍ਗੁਲੋਤਿ ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ। **ਦੋਲਾ**ਤਿ ਪੇਙ੍ਖੋਲੋ। **ਕੀਲ਼ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾਨੰ। **ਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਾਯ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ। **ਉਭੋ ਕੋਟਿਯੋ**ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਕੋਟਿੰ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋਟਿਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਕੋਟਿਯੋ। **ਮਜ੍ਝਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਦੋਲਾਫਲਕਸ੍ਸੇਵ ਮਜ੍ਝੰ। ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯਾਤਿ **ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਮ੍ਭੋ,** ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੰ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ। ਕਥੰ ਠਤ੍ਵਾ ? ਸਤਿਯਾ ਵਸੇਨ। ਸਤਿਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਅਵਯਵਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੁਦਾਯਸ੍ਸ ਅਪਦਿਸਿਤਬ੍ਬਤੋ । **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ। **ਸਤਿਯਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸਤਿਵਸੇਨ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ। ''ਸਤਿਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਠਾਨੇ ਵਿਯ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ। **ਤੇ**ਤਿ ਨਗਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਚ ਗਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇਸੰ ਸਙ੍ਗਹਾ ਚ ਹਤ੍ਥਗਤਾ। **ਆਦਿਤੋ ਪਭੁਤੀ**ਤਿ ਉਪਮੇਯਜਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ।

ਗਾਥਾਯੰ **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਨਿਮਿਤ੍ਤੰ। **ਅਨਾਰਮ੍ਮਣਮੇਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਆਰਮ੍ਮਣੰ, ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਜਾਨਤੋ ਚ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਸ੍ਸਾਸੋ ਪਸ੍ਸਾਸੋਤਿ ਇਮੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਯੋ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਅਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਬਜਤਿਰੇਕੇ। **ਭਾਵਨਾ**ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾ। **ਨੁਪਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ ਨ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਅਯੰ ਚੋਦਨਾਗਾਥਾਯ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯਾ ਪਨ ਪਰਿਹਾਰਗਾਥਾ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਾਵ।

ਕਥਨ੍ਤਿ ਤਾਸੰ ਚੋਦਨਾਪਰਿਹਾਰਗਾਥਾਨੰ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਵਰਿਤੁੰ ਕਥੇਤੁਕਮਜਤਾਪੁਚ੍ਛਾ। **ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਦਯੋਜਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਯਮਤ੍ਥਨਿਦ੍ਦੇਸੋ – ਇਮੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਯੋ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਏਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਥੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਸਤਿਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਭਾਵੇ ਨ ਚਿਮੇ ਨ ਚ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਅਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਥਞ੍ਚ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਵਿਦਿਤਾ, ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਅਵਿਦਿਤਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਕਥੰ ਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਧਾਨਞ੍ਚ ਭਾਵਨਾਯ ਨਿਪ੍ਫਾਦਕੰ ਵੀਰਿਯਞ੍ਚ ਕਥੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨੀਵਰਣਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਕੰ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਸਮਾਧਾਨਾਵਹੰ ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਸਙ੍ਖਾਤੰ ਪਯੋਗਞ੍ਚ ਯੋਗੀ ਕਥੰ ਸਾਧੇਤਿ, ਉਪਰੂਪਰਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਞ੍ਚ ਵਿਸੇਸੰ ਕਥਮਧਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥੰ ਕਕਚੋਪਮਾਯ ਸਾਧੇਤੁੰ **"ਸੇਯਜਥਾਪੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਭੂਮਿਭਾਗਸ੍ਸ ਵਿਸਮਤਾਯ ਚਞ੍ਚਲੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਛੇਦਨਕਿਰਿਯਾ ਨ ਸੁਕਰਾ ਸਿਯਾ, ਤਥਾ ਚ ਸਤਿ ਕਕਚਦਨ੍ਤਗਤਿ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਾਤਿ ਆਹ – **"ਸਮੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ"**ਤਿ। **ਕਕਚੇਨਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕੇਨ ਖਰਪਤ੍ਤੇਨ। ਤੇਨਾਹ **"ਪੁਰਿਸੋ"**ਤਿ। **ਫੁਟ੍ਠਕਕਚਦਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਕਕਚਦਨ੍ਤਾਨੰ ਵਸੇਨ। ਤੇਨ ਕਕਚਦਨ੍ਤੇਹਿ ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਤਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ – **"ਨ ਆਗਤੇ ਵਾ ਗਤੇ ਵਾ ਕਕਚਦਨ੍ਤੇ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀ"**ਤਿ।

ਕਕਚਸ੍ਸ ਆਕਡ੍ਢਨਕਾਲੇ ਪੁਰਿਸਾਭਿਮੁਖੰ ਪਵਤ੍ਤਾ ਆਗਤਾ, ਪੇਲ਼ਨਕਾਲੇ ਤਤੋ ਵਿਗਤਾ ਗਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਚ ਆਗਤਾ ਵਾ ਗਤਾ ਵਾ ਕਕਚਦਨ੍ਤਾ ਅਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਤਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੰ ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਕਕਚਦਨ੍ਤਾਨੰ ਅਭਾਵਤੋ। **ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਛੇਦਨਵੀਰਿਯੰ। **ਪਯੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਛੇਦਨਕਿਰਿਯੰ। ਉਪਮਾਯੰ ''ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਪਦੰ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੨੭) ਉਪਮਾਯਮ੍ਪਿ ''ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਪਦੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੰਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯਞ੍ਚ ''ਵਿਸੇਸਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਭਾਵਾਪਾਦਨੰ, ਤੇਨ ਚ ਸਾਧੇਤਬ੍ਬੰ ਪਯੋਜਨਵਿਸੇਸ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਯਥਾ ਰੁਕ੍ਖੋਤਿਆਦਿ ਉਪਮਾਸਂਸਨ੍ਦਨੰ। ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਤਾਯਾਤਿ ਸਤਿ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਾ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਸਲ਼ਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਾਨਿਮਿਤ੍ਤੰ,** ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੰ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਵਾ। **ਏਵਮੇਵ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਕਕਚੇਨ ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਆਗਤਗਤੇ ਕਕਚਦਨ੍ਤੇ ਅਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਸਤਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਪਨੇਨ ਆਗਤਗਤੇ ਕਕਚਦਨ੍ਤੇ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਪਦਞ੍ਚ ਅਵਿਰਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧੇਤਿ, ਏਵਮੇਵੰ। **ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਦੀਘਨਾਸਿਕੋ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇ, ਇਤਰੋ ਮੁਖੰ ਅਸਨੰ ਨਿਮੀਯਤਿ ਛਾਦੀਯਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਉਤ੍ਤਰੋਟ੍ਠੇ।

ਇਦੰ ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭੇਨ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਯੋਗਿਨੋ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਨਿਯੰ ਭਾਵਨਾਕਮ੍ਮਕ੍ਖਮੰ ਭਾਵਨਾਕਮ੍ਮਯੋਗ੍ਗੰ ਹੋਤਿ, ਇਦੰ ਵੀਰਿਯੰ ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਫਲੇਨ ਹੇਤੁੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਭੂਤਾਨਿ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਸੇਨ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ। **ਵਿਤਕ੍ਕਾ ਵੂਪਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਤੋ ਏਵ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਤਕ੍ਕਾ ਉਪਸਮੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਧਿਗਮੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕਵੂਪਸਮਾਪਦੇਸੇਨ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਮਧਿਗਮਮਾਹ। **ਅਯੰ ਪਯੋਗੋ**ਤਿ ਅਯੰ ਝਾਨਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਹੇਤੁਭੂਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗੋ ਪਯੋਗੋ। **ਸੰਯੋਜਨਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਸਪਿ ਸੰਯੋਜਨਾਨਿ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ। **ਅਨੁਸਯਾ ਬਜਨ੍ਤੀ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਥਾ ਸਤ੍ਤਪਿ ਅਨੁਸਯਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਤਾਪਾਦਨੇਨ ਭਙ੍ਗਮਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਵਿਗਤਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੰਯੋਜਨਪ੍ਪਹਾਨੰ ਨਾਮ ਅਨੁਸਯਨਿਰੋਧੇਨੇਵ ਹੋਤਿ, ਪਹੀਨੇਸੁ ਚ ਸੰਯੋਜਨੇਸੁ ਅਨੁਸਯਾਨੰ ਲੇਸੋਪਿ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ''ਸੰਯੋਜਨਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਸਯਾ ਬਜਨ੍ਤੀ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਯੰ ਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਇਮੰ ਸਮਾਧਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਲਬ੍ਭਮਾਨੋ ਅਯੰ ਸੰਯੋਜਨਪ੍ਪਹਾਨਾਦਿਕੋ ਇਮਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਯੇਨ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ। **ਪਰਿਚਿਤਾ**ਤਿ ਪਰਿਚਿਣ੍ਣਾ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਯਥਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਗਵਤਾ ਦੇਸਿਤਾ, ਤਥਾ ਯੇਨ ਦੀਘਰਸ੍ਸਪਜਆਨਨਾਦਿਵਿਧਿਨਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੰ ਪਰਿਚਿਤਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਭਾਵਿਤਾ, ਤਤੋ ਏਵ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨੰ ਵਤ੍ਥੂਨੰ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਪੁਣ੍ਣਾ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕੰ ਪਞ੍ਞੋਭਾਸੇਨ

ਪਭਾਸੇਤਿ। ਯਥਾ ਕਿਂ? ਅਬ੍ਭਾ ਮੁਤ੍ਤੋਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾ ਅਬ੍ਭਾਦਿਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਚਨ੍ਦਿਮਾ ਤਾਰਕਰਾਜਾ ਵਿਯਾਤਿ। ‘‘ਅਬ੍ਭਾ ਮੁਤ੍ਤੋਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾ’’ਤਿ ਹਿ ਪਦਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਮਹਿਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਥ ਆਦਿਸਦ੍ਦਲੋਪੋ ਕਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਧਾਤਿ ਕਕਚੂਪਮਾਯ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੋਗਿਨੋ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਪਮਾਭੂਤਸ੍ਸ ਕਕਚਸ੍ਸ। ਆਗਤਗਤਵਸੇਨ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਆਗਤਗਤਵਸੇਨ ਅਮਨਸਿਕਾਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਆਨਯਨਪ੍ਪਯੋਜਨਂ। **ਨ ਚਿਰੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਤਾਧਿਕਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। **ਅਵਸੇਸਜ੍ਝਾਨਙ੍ਗਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਅਵਸੇਸਜ੍ਝਾਨਙ੍ਗਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵਿਚਾਰਾਦੀਤਿ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਨਾਭਾਵਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ‘‘ਅਪ੍ਪਨਾ ਬ੍ਯਪ੍ਪਨਾ’’ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ, ਤਂਸਮ੍ਪਯੋਗਤੋ ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਝਾਨਂ ਅਪ੍ਪਨਾਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵੋਹਾਰੋ, ਝਾਨਙ੍ਗੇਸੁ ਚ ਸਮਾਧਿ ਪਧਾਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਅਪ੍ਪਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਅਵਸੇਸਜ੍ਝਾਨਙ੍ਗਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਅਪ੍ਪਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਠਪਨਾ ਚ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**”ਤਿ ਆਹ। **ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਨ ਗਣਨਾਵਸੇਨੇਵ ਮਨਸਿਕਾਰਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ “**ਅਨੁਕ੍ਕਮਤੋ…ਪੇ॰… ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤੀ**”ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੋਵ ਗਨ੍ਥੋ ਪਰਿਹੀਨੋ, ਪੁਰਾਣਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸੋ ਗਨ੍ਥੋ ਲਿਖਿਤੋਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ। **ਓਨਮਤਿ** ਵਟ੍ਟਿਕਾਦਿਪਲਮ੍ਬਨੇਨ। **ਵਿਕੂਜਤੀ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਤਿ। **ਵਲਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਲਿਨਂ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯੋ ਗਰੁਕੋ ਹੋਤੀਤਿ। ਕਾਯਦਰਥਵੂਪਸਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਿਜ੍ਝਮਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਰੋਧੋ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਮੁਖੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧਨਂ ਵਿਯ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਓਲ਼ਾਰਿਕਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਰੋਧਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਵਯਵਸੇਨ ਤਦਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਾਧਨਂ। **ਕਾਯਦਰਥੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਜਰੂਪਾਨਂ ਲਹੁਮੁਦੁਕਮ੍ਮਞ੍ਞਭਾਵੇਨ ਯੋ ਸੇਸਤਿਸਨ੍ਤਤਿਰੂਪਾਨਮ੍ਪਿ ਲਹੁਆਦਿਭਾਵੋ, ਸੋ ਇਧ ਕਾਯਸ੍ਸ ਲਹੁਭਾਵੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਯਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲਹੁਆਦਿਭਾਵੇਨ ਵਿਨਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲਹੁਕਂ ਹੋਤੀ**”ਤਿ।

ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਤਿਆਦਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮ੍ਹਿ ਵਿਚੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਵਿਚਯਨਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਨੀਤਂ।

ਉਪਰੂਪਰਿ ਵਿਭੂਤਾਨੀਤਿ ਭਾਵਨਾਬਲੇਨ ਉਦ੍ਧਂ ਉਦ੍ਧਂ ਪਾਕਟਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਦੇਸਤੋ**ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਫੁਸਨਦੇਸਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫੁਸਨਵਸੇਨ ਉਪਧਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ।

“**ਕਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥੀ**”ਤਿ ਠਾਨਵਸੇਨ “**ਕਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੀ**”ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਚ ਵੀਮਂਸਿਯਮਾਨਤ੍ਤਂ ਏਕਜ੍ਝਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ “**ਅਨ੍ਤੋਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਯਥਾ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਿਰੁਦ੍ਧੋਕਾਸਤਾਯ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਨ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਨ੍ਤੋਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ। ਯਥਾ ਮਤਾਨਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕਚਿਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ, ਏਵਂ ਅਸਞ੍ਞੀਭੂਤਾਨਂ ਮੁਚ੍ਛਾਪਰੇਤਾਨਂ ਅਸਞ੍ਞੀਸੁ ਵਾ ਜਾਤਾਨਂ, ਤਥਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨ’’ਨ੍ਤਿ **ਆਚਰਿਯਧਮ੍ਮਪਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਪਨ ‘‘ਮੁਚ੍ਛਾਪਰੇਤਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵਤੋ’’ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾਵਸੇਨੇਵ ਨੇਸਂ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਂ, ਤਥਾ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵਸਮਙ੍ਗੀਨਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ ਸੁਖੁਮਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਰੂਪਭਵੇ ਰੂਪਾਨਂ ਭਵਙ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਸੁਖੁਮਭਾਵਤੋ ਰੂਪਭਵਸਮਙ੍ਗੀਨਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਪਾਰਿਸੇਸਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। **ਪਕਤਿਫੁਟ੍ਠਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਫੁਸਨਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਤਤ੍ਥ ਸੁਖਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਂ ਥਿਰਤਰਂ ਸਞ੍ਞਾਣਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ। ਥਿਰਸਞ੍ਞਾਪਦਟ੍ਠਾਨਾ ਹਿ ਸਤਿ। **ਇਮਮੇਵਾ**ਤਿ ਇਮਂ ਏਵ ਅਨੁਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣੁਕੁਟ੍ਠਾਪਨਞਾਯੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਪਨਵਿਧਿਮੇਵ। **ਅਤ੍ਥਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਤੁਂ। ਅਤ੍ਥੋ ਹਿ ਫਲਂ। ਸੋ ਯਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਸੋ ਅਤ੍ਥਵਸੋਤਿ। **ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਨਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ। **ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸ, ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਨੁਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮੇ ਤੇ’’ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਤੁਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੇ ਸਮਤ੍ਥਾਹਿ ਸਤਿਪਞ੍ਞਾਹਿ ਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਂ** ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ। **ਗਰੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਰਿਯਂ। ਸਾ ਚਸ੍ਸ ਗਰੁਕਤਾ ਭਾਵਨਾਯ ਸੁਦੁਕ੍ਕਰਭਾਵੇਨਾਤਿ ਆਹ “**ਗਰੁਕਭਾਵਨ**”ਨ੍ਤਿ।

ਉਪਰੂਪਰਿ ਸਨੁਸੁਖੁਮਭਾਵਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ‘‘ਬਲਵਤੀ ਸੁਵਿਸਦਾ ਸੂਰਾ ਚ ਸਤਿ ਪਞ੍ਞਾ ਚ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮਸ੍ਸ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਾਧਨੇਨਪਿ ਸੁਖੁਮੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਯਥਾ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਾਨਿ ਅਨੁਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਪਰਿਯੇਸਨੁਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਤਾਹਿ ਚ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਾਨੁਪਦਂ। **ਚਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗੋਚਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ**ਤਿ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਤੇ ਠਾਨੇ। **ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ। “**ਸਤਿਰਸ੍ਮਿਯਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ**”ਤਿ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਮਾਹ “**ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ**”ਤਿ। ਨ ਹਿ ਉਪਮੇਯ੍ਯੇ ਬਨ੍ਧਨਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਵਿਸੁਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਇਧ ਏਕਜ੍ਝਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਤੂਲਪਿਚੁਆਦਿ ਉਪਮਤ੍ਤਯਂ ਉਗ੍ਗਹੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਸੇਸਂ ਉਭਯਤ੍ਥ। **ਏਕਚ੍ਚੇ**ਤਿ ਏਕੇ ਆਚਰਿਯਾ।

ਤਾਰਕਰੂਪਂ ਵਿਯਾਤਿ ਤਾਰਕਾਯ ਪਭਾਰੂਪਂ ਵਿਯ। **ਮਣਿਗੁਲ਼ਿਕਾ**ਦਿਉਪਮਾ ਪਟਿਭਾਗੇ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਕਥਂ ਪਨੇਤਂ ਏਕਂਯੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੇਕਾਕਾਰਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਆਹ “**ਤਞ੍ਚ ਪਨੇਤ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ। ਪਗੁਣਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਭਾਵੇਨ ਅਵਿਚ੍ਛੇਦਂ ਮਹਾਵਿਸਯਤਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ “**ਮਹਤੀ ਪਬ੍ਬਤੇਯ੍ਯਾ ਨਦੀ ਵਿਯਾ**”ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਬਹੁਜਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਤਭਦ੍ਦਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਭਾਗਮਨੋਹਰਾ ਸਬ੍ਬਪਾਲਿਫੁਲ੍ਲਾ ਵਨਘਟਾ ਵਿਯਾਤਿ ਆਹ “**ਏਕਾ ਵਨਰਾਜਿ ਵਿਯਾ**”ਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ ‘‘ਵਨਪ੍ਪਗੁਮ੍ਬੇ ਯਥ ਫੁਸ੍ਸਿਤਗ੍ਗੇ’’ਤਿ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੬.੧੩; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੩੬) ਨਾਨਾਨੁਸਨ੍ਧਿਯਂ ਨਾਨਾਪੇਯ੍ਯਾਲਂ ਵਿਵਿਧਨਯਨਿਪੁਣਂ ਬਹੁਵਿਧਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੁਖਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਸਮੁਪਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ – “**ਸੀਤਚ੍ਛਾਯੋ…ਪੇ॰… ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯਾ**”ਤਿ। **ਸਞ੍ਞਾਨਾਨਤਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਵਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਂ ਨਾਨਾਵਿਧਭਾਵਤੋ। **ਸਞ੍ਞਜ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਾਸਞ੍ਞਾਜਨਿਤਂ ਭਾਵਨਾਸਞ੍ਞਾਯ ਸਞ੍ਜਾਨਨਮਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਅਸਭਾਵਸ੍ਸ ਕੁਤੋਚਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਾਹ – “**ਨਾਨਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀ**”ਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸੋ ਪਸ੍ਸਾਸੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ। **ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਭਾਵੇਨ ਨਤ੍ਥਿ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। **ਨ ਉਪਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਚਾਰਮ੍ਪਿ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਪਗੇਵ ਅਪ੍ਪਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਯਸ੍ਸ ਪਨਾ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਦਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਮਤ੍ਥਨਤ੍ਥਂ ਕਕਚੂਪਮਾਯਂ ਆਗਤਾ “**ਨਿਮਿਤ੍ਤ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਾ ਗਾਥਾ ਪਚ੍ਚਾਨੀਤਾ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੇ। **ਏਵਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਾਵਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਏਵਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। **ਵੋਸਾਨਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ‘‘ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ, ਤਯਿਦਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਦਾਨਿ ਯਦਾ ਵਾ ਤਦਾ ਵਾ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਙ੍ਕੋਚਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਵਿਸੀਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ‘‘ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਭਾਵਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਅਭਬ੍ਬੋ ਮਞ੍ਞੇ ਵਿਸੇਸਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵਿਸਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ‘‘ਇਮਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਜਰਾਮਰਣਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਥਂ ਸਙ੍ਕੋਚਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹਮੇਵ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ “**ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਿਦਂ…ਪੇ॰… ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ **ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ** ਆਹੁ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੇਯੇਵ ਭਾਵਨਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਠਪਨੇਨ। **ਇਤੋ ਪਭੁਤੀ**ਤਿ ਇਤੋ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਫੁਸਨਾਯ ਠਪਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਕਥਾ), ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਂ ਫੁਸਨਞ੍ਚ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਠਪਨਾਵਸੇਨੇਵ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀ**”ਤਿ।

ਪੋਰਾਣੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੋਵਾਯਮਤ੍ਥੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ**”ਤਿ ਗਾਥਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੇ। **ਠਪਯਂ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ, ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਨਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਣ੍ਣਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨਾਨਾਕਾਰਂ। ਆਕਾਰਸਾਮਞ੍ਞਵਸੇਨ ਹੇਤਂ ਏਕਵਚਨਂ। **ਵਿਭਾਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਨ੍ਤੋ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਤੇ ਆਕਾਰਾ ਅਮਨਸਿਕਾਰਤੋ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾ ਵਿਯ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਯੋ ਨਾਨਾਕਾਰੋ, ਤਂ **ਵਿਭਾਵਯਂ,** ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਸਮ੍ਭੂਤੇ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ। **ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬਨ੍ਧਤੀ**ਤਿ ਤਾਯ ਏਵ ਠਪਨਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਵਿਭਾਵਯਨ੍ਤਿ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ, ਵਿਦਿਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਸੇਨ ਯੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਧਿਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਧੀਰੋ ਯੋਗੀ

ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਨਾਨਾਕਾਰਂ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਨਾਨਾਕਾਰਤੋ ਚ ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਦਿਤੇ ਪਾਕਟੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਨਾਕਾਰਂ ਵਾ ਓਲਾਰਿਕੋਲਾਰਿਕੇ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਲਦ੍ਧਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬਨ੍ਧਤਿ ਅਪ੍ਪੇਤੀਤਿ।

ਯਦਾ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਸੁਵਿਸਦਾਨਿ ਤਿਕ੍ਖਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾਦੀਨਂ ਦੂਰੀਭਾਵੇਨ ਸਾਤਿਸਯਂ ਥਾਮਪ੍ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਬਲੇਹਿ ਲਦ੍ਧੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭਾਨਿ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨਿ ਕਾਮਾਵਚਰਾਨੇਵ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਏਵ ਤੇਸਂ ਉਜੁਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਭੂਤਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਾਦਯੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਦੇਕਟ੍ਠੇਹਿ ਪਾਪਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਿਦੂਰੀ ਭਵਨ੍ਤਿ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਭੁਤਿ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ**ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ ਏਵ, ਉਪਸਨ੍ਤਾਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾਨੇਵ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ**ਵਾਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਪਨ ਤਦਤ੍ਥਂ ਉਸ੍ਸਾਹੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਝਾਨਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਟਿਪਕ੍ਖਦੂਰੀਭਾਵੋ ਥਿਰਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਚਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। ਇਦਾਨਿ ਤਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਅਵਤ੍ਥਾਮੁਖੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਉਪਚਾਰਭੂਮਿਯਂ** ਵਾ"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪਚਾਰਭੂਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਚਾਰਾਵਤ੍ਥਾਯਂ। ਯਦਿਪਿ ਹਿ ਤਦਾ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਪਟੁਤਰਾਨਿ ਮਹਗ੍ਗਤਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਪਨ ਪਟਿਪਕ੍ਖਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨੇਨਾ**"ਤਿ। **ਪਟਿਲਾਭਭੂਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਨਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਵਤ੍ਥਾਯਂ। ਤਦਾ ਹਿ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਝਾਨਧਮ੍ਮਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਅਙ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵੇਨਾ**"ਤਿ।

ਉਪਚਾਰੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਨ ਥਾਮਜਾਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਅਥਾਮਜਾਤਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਦਹਰੋ ਕੁਮਾਰਕੋ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਯਮਾਨੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਉਪਚਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕਾਲੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿ ਕੁਸਲਵੀਥਿਯਂ ਜਵਿਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤੀ**"ਤਿ। ਅਪ੍ਪਨਾਯਂ ਪਨ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਥਾਮਜਾਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਥਾਮਜਾਤਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਕਿਂ ਭਵਙ੍ਗਵਾਰਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਮ੍ਪਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਕੇਵਲਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਕੁਸਲਜਵਨਪਟਿਪਾਟਿਵਸੇਨੇਵ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਤੇਨਾਹ – "**ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿ...ਪੇ॰... ਨ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤੀ**"ਤਿ। **ਵਣ੍ਣਤੋ**ਤਿ ਪਿਚੁਪਿਣ੍ਡਤਾਰਕਰੂਪਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਿਤਵਣ੍ਣਤੋ। **ਲਕ੍ਖਣਤੋ**ਤਿ ਖਰਭਾਵਾਦਿਸਭਾਵਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਭਾਵਤੋ ਵਾ। ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਲਦ੍ਧਪਰਿਹਾਨੀਤਿ ਲਦ੍ਧਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਪਰਿਹਾਨਿ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਝਾਨਂ ਅਪਰਿਹੀਨਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਆਰਕ੍ਖਾਭਾਵੇਨ ਵਿਨਟ੍ਠੇ ਲਦ੍ਧਂ ਲਦ੍ਧਂ ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਆਰਕ੍ਖਮ੍ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ।

ਇਦਾਨਿ **ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਰਕ੍ਖਣੂਪਾਯੋ**ਤਿਆਦਿਨਾ –

> ''ਆਵਾਸੋ ਗੋਚਰੋ ਭਸ੍ਸਂ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਭੋਜਨਂ ਉਤੁ।
> ਇਰਿਯਾਪਥੋਤਿ ਸਤ੍ਤੇਤੇ, ਅਸਪ੍ਪਾਯੇ ਵਿਵਜ੍ਜਯੇ॥
>
> ''ਸਪ੍ਪਾਯੇ ਸਤ੍ਤ ਸੇਵੇਥ, ਏਵਞ੍ਹਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੋ।
> ਨ ਚਿਰੇਨੇਵ ਕਾਲੇਨ, ਹੋਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਪ੍ਪਨਾ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੫੯) –

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਰਕ੍ਖਣਵਿਧਿਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵਿਭਾਵੇਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ – ਯਸ੍ਮਿਂ **ਆਵਾਸੇ** ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਅਨੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਸਤਿ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਸਮਾਹਿਤਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਅਯਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਤ੍ਥ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚੇਵ ਥਾਵਰਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਅਯਂ ਸਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਬਹੂ ਆਵਾਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਂ ਤੀਣਿ ਤੀਣਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ।

ਗੋਚਰਗਾਮੋ ਪਨ ਯੋ ਸੇਨਾਸਨਤੋ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਵਾ ਨਾਤਿਦੂਰੇ ਦਿਯਡ੍ਢਕੋਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਹੋਤਿ ਸੁਲਭਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੋ, ਸੋ ਸਪ੍ਪਾਯੋ, ਵਿਪਰੀਤੋ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ।

ਭਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ। ਤਞ੍ਹਿਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਰਧਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਦਸਕਥਾਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਤਮ੍ਪਿਮਤ੍ਤਾਯ ਭਾਸਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪੁਗ੍ਗਲੋਪਿ ਅਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਿਕੋ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਸਮਾਹਿਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਸਮਾਹਿਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਥਿਰਤਰਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਸਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਾਯਦਲ੍ਹੀਬਹੁਲੋ ਪਨ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਿਕੋ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ। ਸੋ ਹਿ ਤਂ ਕਦ੍ਦਮੋਦਕਮਿਵ ਅਚ੍ਛਂ ਉਦਕਂ ਮਲੀਨਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਤਾਦਿਸਞ੍ਚ ਆਗਮ੍ਮ ਕੋਟਪਬ੍ਬਤਵਾਸੀਦਹਰਸ੍ਸੇਵ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਪਗੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ।

ਭੋਜਨਂ ਪਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਮਧੁਰਂ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਮ੍ਬਿਲਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਹੋਤਿ। **ਉਤੁਪਿ** ਕਸ੍ਸਚਿ ਸੀਤੋ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਉਣ੍ਹੋ ਸਪ੍ਪਾਯੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਭੋਜਨਂ ਵਾ ਉਤੁਂ ਵਾ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਅਸਮਾਹਿਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਸਮਾਹਿਤਂ ਵਾ ਥਿਰਤਰਂ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਭੋਜਨਂ, ਸੋ ਚ ਉਤੁ ਸਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਤਰਂ ਭੋਜਨਂ, ਇਤਰੋ ਚ ਉਤੁ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ।

ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁਪਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਚਙ੍ਕਮੋ ਸਪ੍ਪਾਯੋ ਹੋਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਯਨਟ੍ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਆਵਾਸਂ ਵਿਯ ਤੀਣਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਅਸਮਾਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ, ਸਮਾਹਿਤਂ ਵਾ ਥਿਰਤਰਂ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਸਪ੍ਪਾਯੋ, ਇਤਰੋ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤਿ ਇਮਂ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸੇਵਨਬਹੁਲਸ੍ਸ ਨ ਚਿਰੇਨੇਵ ਕਾਲੇਨ ਹੋਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਪ੍ਪਨਾ।

ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਏਵਮ੍ਪਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਦਸਵਿਧਂ ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੮੫; ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੧੮; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੫.੨੩੨; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੪੧੮) **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ** ਨਾਮ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਵਿਸਦਭਾਵਕਰਣਂ। ਯਦਾ ਹਿਸ੍ਸ ਕੇਸਨਖਲੋਮਾਨਿ ਦੀਘਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰਂ ਵਾ ਸੇਦਮਲਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਤਦਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਂ ਵਤ੍ਥੁ ਅਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਯਦਾ ਪਨਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਜਿਣ੍ਣਂ ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਾ ਉਕ੍ਲਾਪਂ, ਤਦਾ ਬਾਹਿਰਂ ਵਤ੍ਥੁ ਅਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇ ਹਿ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਅਵਿਸਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਿਕਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੀਪਸਿਖਾਯ ਓਭਾਸੋ ਵਿਯ। ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚ ਞਾਣੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰਾਪਿ ਅਵਿਭੂਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਵਿਸਦੇ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਿਕਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੀਪਸਿਖਾਯ ਓਭਾਸੋ ਵਿਯ। ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚ ਞਾਣੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰਾਪਿ ਵਿਭੂਤਾਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ ਨਾਮ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਸਮਭਾਵਕਰਣਂ। ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਬਲਵਂ ਹੋਤਿ, ਇਤਰਾਨਿ ਮਨ੍ਦਾਨਿ, ਤਤੋ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਹਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਕਿਚ੍ਚਂ, ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸਨਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਵਾ ਯਥਾ ਵਾ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਬਲਵਂ ਜਾਤਂ, ਤਥਾ ਅਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ** ਚੇਤ੍ਥ ਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਬਲਵਂ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਾਨਿ ਇਤਰਕਿਚ੍ਚਭੇਦਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾਦਿਭਾਵਨਾਯ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ **ਸੋਣਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ** ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਬਲਵਭਾਵੇ ਸਤਿ ਇਤਰੇਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਞਾਨੰ ਸਮਾਧਿਵੀਰਿਯਾਨਞ੍ਚ ਸਮਤੰ ਪਸੰਸਨ੍ਤਿ। ਬਲਵਸਦ੍ਧੋ ਹਿ ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੋ ਮੁਧਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਪਸੀਦਤਿ। ਬਲਵਪਞ੍ਞੋ ਮਨ੍ਦਸਦ੍ਧੋ ਕੇਰਾਟਿਕਪਕ੍ਖੰ ਭਜਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਰੋਗੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ। ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਸਮਤਾਯ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਪਸੀਦਤਿ। ਬਲਵਸਮਾਧਿੰ ਪਨ ਮਨ੍ਦਵੀਰਿਯੰ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਕੋਸਜ੍ਜੰ ਅਭਿਭਵਤਿ, ਬਲਵਵੀਰਿਯੰ ਮਨ੍ਦਸਮਾਧਿੰਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੰ ਅਭਿਭਵਤਿ। ਸਮਾਧਿ ਪਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਸੰਯੋਜਿਤੋ ਕੋਸਜ੍ਜੇ ਪਤਿਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਵੀਰਿਯੰ ਸਮਾਧਿਨਾ ਸੰਯੋਜਿਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਪਤਿਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੁਭਯੰ ਸਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਉਭਯਸਮਤਾਯ ਹਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਪਿਚ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਬਲਵਤੀਪਿ ਸਦ੍ਧਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ਓਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਨੰ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸੁ ਪਨ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਅਪ੍ਪਨੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ । ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿਵੇਧੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਨ ਸਮਤਾਯਪਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਸਤਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਤਿ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਕਾਨੰ ਸਦ੍ਧਾਵੀਰਿਯਪਞ੍ਞਾਨੰ ਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਾਤਤੋ ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖੇਨ ਚ ਸਮਾਧਿਨਾ ਕੋਸਜ੍ਜਪਾਤਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਲੋਣਧੂਪਨੰ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਸੁ, ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਿਕਅਮਚ੍ਚੋ ਵਿਯ ਚ ਸਬ੍ਬਰਾਜਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ ਨਾਮ ਪਥਵੀਕਸਿਣਾਦਿਕਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਤਸ੍ਸ ਕਰਣਕੋਸਲ੍ਲੰ, ਕਤਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਕੋਸਲ੍ਲੰ, ਭਾਵਨਾਯ ਲਦ੍ਧਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਣਕੋਸਲ੍ਲਞ੍ਚ, ਤੰ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ।

ਕਥੰ **ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ**? ਯਦਾਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਉਦ੍ਧਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦਯੋ ਤਯੋ ਅਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦਯੋ ਭਾਵੇਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਭਗਵਤਾ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੪) –

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸੋ ਮਹਨ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਅਸ੍ਸ, ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸੁਕ੍ਖਾਨਿ ਚੇਵ ਤਿਣਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਸੁਕ੍ਖਾਨਿ ਚ ਗੋਮਯਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਸੁਕ੍ਖਾਨਿ ਚ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਮੁਖਵਾਤਞ੍ਚ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪੰਸੁਕੇਨ ਓਕਿਰੇਯ੍ਯ, ਭਬ੍ਬੋ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ। ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਉਦ੍ਧਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਅਕਾਲੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ। ਅਕਾਲੋ ਵੀਰਿਯ...ਪੇ॰... ਅਕਾਲੋ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਉਦ੍ਧਤੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਏਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਦੁਵੂਪਸਮਯੰ ਹੋਤਿ।

''ਯਸ੍ਮਿੰ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇ ਉਦ੍ਧਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਕਾਲੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ। ਕਾਲੋ ਸਮਾਧਿ...ਪੇ॰... ਕਾਲੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਉਦ੍ਧਤੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਏਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸੁਵੂਪਸਮਯੰ ਹੋਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸੋ ਮਹਨ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਅਸ੍ਸ, ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਅਲ੍ਲਾਨਿ ਚੇਵ ਤਿਣਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਅਲ੍ਲਾਨਿ ਚ ਗੋਮਯਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਅਲ੍ਲਾਨਿ ਚ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਉਦਕਵਾਤਞ੍ਚ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਪੰਸੁਕੇਨ ਚ ਓਕਿਰੇਯ੍ਯ, ਭਬ੍ਬੋ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਥਾਸਕੰ ਆਹਾਰਵਸੇਨ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦੀਨੰ ਭਾਵਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਭਗਵਤਾ –

''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਯਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ , ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਥਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਬ੍ਯਗ੍ਗਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ...ਪੇ॰... ਤਥਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨)।

ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਆਦਯੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਾ, ਤੰ ਆਕਾਰੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਉਪ੍ਪਾਦਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਨਸਿਕਾਰੋਵ ਤੀਸੁ ਪਦੇਸੁਪਿ **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ** ਨਾਮ। **ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਸਮਥਸ੍ਸੇਵੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ, ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਟ੍ਠੇਨ ਚ ਤਸ੍ਸੇਵ **ਅਬ੍ਯਗ੍ਗਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਪਣੀਤਭੋਜਨਸੇਵਨਤਾ, ਉਤੁਸੁਖਸੇਵਨਤਾ, ਇਰਿਯਾਪਥਸੁਖਸੇਵਨਤਾ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗਤਾ, ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਤਾ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ, ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਹਣਤਾ, ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਣਤਾ, ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਸੰਵੇਗਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤਾ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ, ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਸਤ੍ਤਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ, ਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਇਤਿ ਇਮੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦਯੋ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ। ਏਵੰ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਕਥਞ੍ਚ **ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ**? ਯਦਾਸ੍ਸ ਅਤਿਸਿਥਿਲਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਲੀਨੰ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦਯੋ ਤਯੋ ਅਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦਯੋ ਭਾਵੇਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਭਗਵਤਾ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੪) –

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸੋ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਉਜ੍ਜਾਲੇਤੁਕਾਮੋ ਅਸ੍ਸ, ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਅਲ੍ਲਾਨਿ ਚੇਵ ਤਿਣਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ...ਪੇ॰... ਪੰਸੁਕੇਨ ਚ ਓਕਿਰੇਯ੍ਯ, ਭਬ੍ਬੋ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤੰ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਉਜ੍ਜਾਲੇਤੁਨ੍ਤਿ। ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਲੀਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਕਾਲੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ। ਅਕਾਲੋ ਸਮਾਧਿ...ਪੇ॰... ਅਕਾਲੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਲੀਨੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਏਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਦੁਸਮੁਟ੍ਠਾਪਯੰ ਹੋਤਿ।

''ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੇ ਲੀਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਕਾਲੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ, ਕਾਲੋ ਵੀਰਿਯ...ਪੇ॰... ਕਾਲੋ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਯ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਲੀਨੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਏਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸੁਸਮੁਟ੍ਠਾਪਯੰ ਹੋਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸੋ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਉਜ੍ਜਾਲੇਤੁਕਾਮੋ ਅਸ੍ਸ, ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸੁਕ੍ਖਾਨਿ ਚੇਵ ਤਿਣਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ...ਪੇ॰... ਨ ਚ ਪੰਸੁਕੇਨ ਓਕਿਰੇਯ੍ਯ, ਭਬ੍ਬੋ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤੰ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਉਜ੍ਜਾਲੇਤੁਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ।

ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਯਥਾਸਕੰ ਆਹਾਰਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦੀਨੰ ਭਾਵਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਭਗਵਤਾ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੨) –

''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਾ ਧਮ੍ਮਾ ਹੀਨਪ੍ਪਣੀਤਾ ਧਮ੍ਮਾ ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਥਾ ਅਤ੍ਥਿ,

ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੁ ਨਿਕ੍ਕਮਧਾਤੁ ਪਰਕ੍ਕਮਧਾਤੁ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਥਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤਤ੍ਥ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਬਹੁਲੀਕਾਰੋ ਅਯਮਾਹਾਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਭਾਵਨਾਯ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਭਾਵਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਨਸਿਕਾਰੋ ਕੁਸਲਾਦੀਸੁ **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ** ਨਾਮ। ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੁਆਦੀਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਨਸਿਕਾਰੋ ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੁਆਦੀਸੁ **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ** ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ **ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੂ**ਤਿ ਪਠਮਵੀਰਿਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨਿਕ੍ਕਮਧਾਤੂ**ਤਿ ਕੋਸਜ੍ਜਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਬਲਵਤਰਂ। **ਪਰਕ੍ਕਮਧਾਤੂ**ਤਿ ਪਰਂ ਪਰਂ ਠਾਨਂ ਅਕ੍ਕਮਨਤੋ ਤਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰਂ। **ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਨ ਪੀਤਿਯਾ ਏਵੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਾਦਕਮਨਸਿਕਾਰੋ **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ** ਨਾਮ।

ਅਪਿਚ ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਾ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ, ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ, ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਅਪਾਯਾਦਿਭਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਵੀਰਿਯਾਯਤ੍ਤਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਾਨਿਸਂਸਦਸ੍ਸਿਤਾ, ''ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਮਹਾਸਾਵਕੇਹਿ ਗਤਮਗ੍ਗੋ ਮਯਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਸੋ ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਗਮਨਵੀਥਿਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਦਾਯਕਾਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਤਾਕਰਣੇਨ ਪਿਣ੍ਡਾਪਚਾਯਨਤਾ, ''ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ, ਸੋ ਚ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨੀਯਸਾਸਨੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਬਹੂਪਕਾਰੋ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਪੂਜਿਯਮਾਨੋ ਪੂਜਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਤ੍ਥੁ ਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ''ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮੇ ਮਹਾਦਾਯਜ੍ਜਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਞ੍ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਗਹੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਦਾਯਜ੍ਜਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾਮਨਸਿਕਾਰਇਰਿਯਾਪਥਪਰਿਵਤ੍ਤਨਅਬ੍ਭੋਕਾਸਸੇਵਨਾਦੀਹਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਵਿਨੋਦਨਤਾ, ਕੁਸੀਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਸੀਲਚਾਗਦੇਵਤਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਉਪਸਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਲੂਖਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਿਨਿਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਪਸਾਦਨੀਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਇਤਿ ਇਮੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਦਯੋ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਕਥਂ **ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤਿ**? ਯਦਾਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਪਯੋਗਮਨ੍ਦਤਾਯ ਵਾ ਉਪਸਮਸੁਖਾਨਧਿਗਮੇਨ ਵਾ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਨਂ ਅਟ੍ਠਸਂਵੇਗਵਤ੍ਥੁਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਸਂਵੇਜੇਤਿ। **ਅਟ੍ਠ ਸਂਵੇਗਵਤ੍ਥੂਨਿ** ਨਾਮ ਜਾਤਿਜਰਾਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਂ ਪਞ੍ਚਮਂ, ਅਤੀਤੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਨਾਗਤੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਆਹਾਰਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਮੂਲਕਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣਾਨੁਸ੍ਸਰਣੇਨ ਚਸ੍ਸ ਪਸਾਦਂ ਜਨੇਤਿ। ਏਵਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤਿ।

ਕਥਂ **ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ**? ਯਦਾਸ੍ਸ ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੋ ਅਲੀਨਂ ਅਨੁਦ੍ਧਤਂ ਅਨਿਰਸ੍ਸਾਦਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਸਮਥਵੀਥਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਨਿਗ੍ਗਹਸਮ੍ਪਹਂਸਨੇਸੁ ਅਬ੍ਯਾਪਾਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਸਾਰਥਿ ਵਿਯ ਚ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸੇਸੁ। ਏਵਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ।

ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ ਨਾਮ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਟਿਪਦਂ ਅਨਾਰੂਲ੍ਹਪੁਬ੍ਬਾਨਂ ਅਨੇਕਕਿਚ੍ਚਪ੍ਪਸੁਤਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਹਦਯਾਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਰਕਾ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ। **ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ** ਨਾਮ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਸਮਾਧਿਲਾਭੀਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਂ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ** ਨਾਮ ਸਮਾਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ, ਸਮਾਧਿਗਰੁਸਮਾਧਿਨਿਨ੍ਨਸਮਾਧਿਪੋਣਸਮਾਧਿਪਬ੍ਭਾਰਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਮੇਤਂ ਦਸਵਿਧਂ ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨਾਹ – **''ਇਮਾਨਿ ਦਸ ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਾਨਿ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੇਨਾ''**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇਨ ਵਿਧਿਨਾ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਦਸਵਿਧੋਪਿ ਵਿਧਿ ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਂ ਤਨ੍ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਵਾ ਞਾਣਂ, ਏਵਮੇਤਂ ਦਸਵਿਧਂ ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਲਦ੍ਧਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਪ੍ਪਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਮ੍ਪਾਦਯਤੋ, ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਂ ਇਮਂ।
> ਪਟਿਲਦ੍ਧੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ, ਅਪ੍ਪਨਾ ਸਮ੍ਪਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੬੭)।

ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਯਦਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਰੇਣੁਆਦੀਸੁ ਮਧੁਕਰਾਦੀਨਂ ਪਵਤ੍ਤਿ ਆਕਾਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਲੀਨੁਦ੍ਧਤਭਾਵੇਹਿ ਮਾਨਸਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਸਮਤਂ ਯੋਜੇਨ੍ਤੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯੋਗੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਏਵਞ੍ਹਿ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਸਚੇ ਸਾ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤਿ।
> ਤਥਾਪਿ ਨ ਜਹੇ ਯੋਗਂ, ਵਾਯਮੇਥੇਵ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

> ''ਹਿਤ੍ਵਾ ਹਿ ਸਮ੍ਮਵਾਯਾਮਂ, ਵਿਸੇਸਂ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ।
> ਅਧਿਗਚ੍ਛੇ ਪਰਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਠਾਨਮੇਤਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ॥

> ''ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਯਂ ਬੁਧੋ।
> ਸਮਤਂ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਵ, ਯੋਜਯੇਥ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ॥

> ''ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਲਯਂ ਯਨ੍ਤਂ, ਪਗ੍ਗਣ੍ਹੇਥੇਵ ਮਾਨਸਂ।
> ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਂ ਨਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ, ਸਮਮੇਵ ਪਵਤ੍ਤਯੇ॥

> ''ਰੇਣੁਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਲਦਲੇ, ਸੁਤ੍ਤੇ ਨਾਵਾਯ ਨਾਲ਼ਿਯਾ।
> ਯਥਾ ਮਧੁਕਰਾਦੀਨਂ, ਪਵਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਵਣ੍ਣਿਤਾ॥

> ''ਲੀਨਉਦ੍ਧਤਭਾਵੇਹਿ, ਮੋਚਯਿਤ੍ਵਾਨ ਸਬ੍ਬਸੋ।
> ਏਵਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਭਿਮੁਖਂ, ਮਾਨਸਂ ਪਟਿਪਾਦਯੇ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੬੭)।

ਯਥਾ ਹਿ ਅਛੇਕੋ ਮਧੁਕਰੋ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖੇ ਪੁਪ੍ਫਂ ਪੁਪ੍ਫਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖੇਨ ਵੇਗੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਖੀਣੇ ਰੇਣੁਮ੍ਹਿ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਪਰੋ ਅਛੇਕੋ ਮਨ੍ਦੇਨ ਜਵੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਖੀਣੇਯੇਵ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਛੇਕੋ ਪਨ ਸਮੇਨ ਜਵੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਸੁਖੇਨ ਪੁਪ੍ਫਰਾਸਿਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਵਾ ਯਾਵਦਿਚ੍ਛਕਂ ਰੇਣੁਂ ਆਦਾਯ ਮਧੁਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਧੁਂ ਅਨੁਭਵਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਸਲ੍ਲਕਤ੍ਤਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਉਦਕਥਾਲਗਤੇ ਉਪ੍ਪਲਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਅਛੇਕੋ ਵੇਗੇਨ ਸਤ੍ਥਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਲਪਤ੍ਤਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਉਦਕੇ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਅਪਰੋ ਅਛੇਕੋ ਛਿਜ੍ਜਨਪਵੇਸਨਭਯਾ ਸਤ੍ਥਕੇਨ ਫੁਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਸਹਤਿ, ਛੇਕੋ ਪਨ ਸਮੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਥਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤਸਿਪ੍ਪੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾਰੂਪੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲਾਭਂ ਲਭਤਿ, ਯਥਾ ਚ ''ਯੋ ਚਤੁਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਮਾਣਂ ਮਕ੍ਕਟਕਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਤਿ, ਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਵੁੱਤੇ ਏਕੋ ਅਛੇਕਪੁਰਿਸੋ ਵੇਗੇਨ ਮਕ੍ਕਟਕਸੁਤ੍ਤਂ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਤਹਿਂ ਤਹਿਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿਯੇਵ, ਅਪਰੋ ਅਛੇਕੋ ਛੇਦਨਭਯਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਫੁਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਸਹਤਿ, ਛੇਕੋ ਪਨ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਦਣ੍ਡਕੇ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਲਾਭਂ ਲਭਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਅਛੇਕੋ ਨਿਯਾਮਕੋ ਬਲਵਵਾਤੇ ਲਙ੍ਕਾਰਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਨਾਵਂ ਵਿਦੇਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਅਪਰੋ ਅਛੇਕੋ ਮਨ੍ਦਵਾਤੇ ਲਙ੍ਕਾਰਂ ਓਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਨਾਵਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਪੇਤਿ, ਛੇਕੋ ਪਨ ਮਨ੍ਦਵਾਤੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬਲਵਵਾਤੇ ਅਡ੍ਢਲਙ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਯਥਾ ਚ ''ਯੋ ਤੇਲੇਨ ਅਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤੋ ਨਾਲ਼ਿਂ ਪੂਰੇਤਿ, ਸੋ ਲਾਭਂ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਆਚਰਿਯੇਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਵੁੱਤੇ ਏਕੋ ਅਛੇਕੋ ਲਾਭਲੁਦ੍ਧੋ ਵੇਗੇਨ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਤੇਲਂ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਅਪਰੋ ਅਛੇਕੋ ਤੇਲਛਡ੍ਡਨਭਯਾ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਸਹਤਿ, ਛੇਕੋ ਪਨ ਸਮੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭਂ ਲਭਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ''ਸੀਘਮੇਵ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਾਲ਼੍ਹਂ ਵੀਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਪਤਤਿ, ਸੋ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ। ਏਕੋ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਤਾਯ ਦੋਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਦਾਨਿ ਮੇ ਅਪ੍ਪਨਾਯਾ''ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਹਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤਿਲੀਨਵੀਰਿਯਤ੍ਤਾ ਕੋਸਜ੍ਜੇ ਪਤਤਿ, ਸੋਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ। ਯੋ ਪਨ ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਲੀਨਂ ਲੀਨਭਾਵਤੋ, ਉਦ੍ਧਤਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਮੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਭਿਮੁਖਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਸੋ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਦਿਸੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਦਾਨਿ ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਨਾਪਵਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਠਮਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਅਗ੍ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਵੁੱਤਂ, ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਪਨ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਬ੍ਬਾ ਸਮਞ੍ਞਾ। ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਹਿ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਪਰਿਕਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਰਕਤ੍ਤਾ **"ਪਰਿਕਮ੍ਮਾਨੀ"**ਤਿਪਿ, ਯਥਾ ਗਾਮਾਦੀਨਂ ਆਸਨ੍ਨਪ੍ਪਦੇਸੋ ''ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਘਰੂਪਚਾਰੋ''ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ, ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਆਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਮੀਪਚਾਰਿਤ੍ਤਾ ਵਾ **"ਉਪਚਾਰਾਨੀ"**ਤਿਪਿ, ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਾਨਂ ਉਪਰਿ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਚ ਅਨੁਲੋਮਨਤੋ **"ਅਨੁਲੋਮਾਨੀ"**ਤਿਪਿ ਵੁੱਚਨ੍ਤਿ। ਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮਂ, ਤਂ ਪਰਿਤ੍ਤਗੋਤ੍ਤਾਭਿਭਵਨਤੋ ਮਹਗ੍ਗਤਗੋਤ੍ਤਭਾਵਨਤੋ ਚ **"ਗੋਤ੍ਰਭੂ"**ਤਿਪਿ ਵੁੱਚਤਿ। ਗਂ ਤਾਯਤੀਤਿ ਹਿ ਗੋਤ੍ਤਂ, ਪਰਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਅਭਿਧਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਿਞ੍ਚ ਏਕਂਸਿਕਵਿਸਯਤਾਯ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ **ਪਰਿਤ੍ਤਗੋਤ੍ਤਂ**। ਯਥਾ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਿ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ ਵਿਨਾ ਨ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਵਂ ਅਭਿਧਾਨਂ ਅਭਿਧੇਯ੍ਯਭੂਤੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤਾਨਿ ਤਾਯਤਿ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ ਵੁੱਚਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਮਹਗ੍ਗਤਾਨੁਤ੍ਤਰਵਿਧੁਰਂ ਕਾਮਤਣ੍ਹਾਯ ਗੋਚਰਭੂਤਂ ਕਾਮਾਵਚਰਧਮ੍ਮਾਨਂ ਆਵੇਣਿਕਰੂਪਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਮਹਗ੍ਗਤਗੋਤ੍ਤੇਪਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਗੋਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਭਵਨਤੋ ਮਹਗ੍ਗਤਗੋਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਭਾਵਨਤੋ ਉਪ੍ਪਾਦਨਤੋ ਅਨ੍ਤਿਮਂ ''ਗੋਤ੍ਰਭੂ''ਤਿਪਿ ਵੁੱਚਤਿ। **ਚਤੁਤ੍ਥਮੇਵ ਹਿ ਪਞ੍ਚਮਂ** ਵਾਤਿ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁੱਤਂ। ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਅਪ੍ਪੇਤਿ, ਦਨ੍ਧਾਭਿਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਮਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਤਿ, ਨ ਛਟ੍ਠਂ ਵਾ ਸਤ੍ਤਮਂ ਵਾਤਿ ਆਹ **"ਆਸਨ੍ਨਭਵਙ੍ਗਪਾਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਪੁਰਿਸੋ ਛਿਨ੍ਨਪਪਾਤਾਭਿਮੁਖੋ ਧਾਵਨ੍ਤੋ ਠਾਤੁਕਾਮੋਪਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਪਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਪਪਾਤੇ ਏਵ ਪਤਤਿ, ਏਵਂ ਛਟ੍ਠਂ ਵਾ ਸਤ੍ਤਮਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਭਵਙ੍ਗਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮੇਸੁਯੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

''ਪੁਰਿਮਾ ਪੁਰਿਮਾ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਆਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ''ਤਿ (ਪਟ੍ਠਾ॰ ੧.੧.੧੨) ਵੁੱਤੱਤਾ **"ਆਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯੇਨ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤੀ"**ਤਿ ਆਹ। ਯਥਾ ਅਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨਂ ਪਠਮਂ ਜਵਨਂ ਦੁਬ੍ਬਲਤ੍ਤਾ ਗੋਤ੍ਰਭੁਂ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨਂ ਪਨ ਬਲਵਭਾਵਤੋ ਦੁਤਿਯਂ ਵਾ ਤਤਿਯਂ ਵਾ ਗੋਤ੍ਰਭੁਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨਤਾਯ ਬਲਵਭਾਵਤੋ ਛਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਮਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪੇਤੀਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ – **"ਤਸ੍ਮਾ ਛਟ੍ਠਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਤੀ"**ਤਿ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨਂ। **ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਆਚਰਿਯਵਾਦੇਹਿ ਅਨੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਮਤ੍ਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ''ਪੁਰਿਮਾ ਪੁਰਿਮਾ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਪਦਮਕਾਰਣਂ ਆਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਲਾਭਸ੍ਸ ਬਲਵਭਾਵੇ ਅਨੇਕਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨਾਪਿ ਪਠਮਚੇਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਵੇਦਨੀਯਾ ਹੋਤਿ, ਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨਾ ਦੁਤਿਯਚੇਤਨਾ ਯਾਵ ਛਟ੍ਠਚੇਤਨਾ ਅਪਰਾਪਰਿਯਵੇਦਨੀਯਾ। ਯਦਿ ਛਟ੍ਠਂ ਸਤ੍ਤਮਞ੍ਚ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਜਵਤ੍ਤਾ ਦੁਬ੍ਬਲਂ, ਨ ਆਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯੇਨ ਬਲਵਂ, ਕਥਂ ਸਤ੍ਤਮਜਵਨਚੇਤਨਾ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਾ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾ ਚ ਹੋਤੀਤਿ? ਨਾਯਂ ਵਿਸੇਸੋ ਆਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯਲਾਭੇਨ ਬਲਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਿਞ੍ਚਰਹਿ ਕਿਰਿਯਾਵਤ੍ਥਾਵਿਸੇਸਤੋ। ਕਿਰਿਯਾਵਤ੍ਥਾ ਹਿ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਾ। ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾਵਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਭਾਵੇਨ ਉਪਪਜ੍ਜਵੇਦਨੀਯਾਦਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਬਲਵਭਾਵੇਨਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ''ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਾ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯਭਾਵਿਨੋ ਵਿਪਾਕਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯਭਾਵੇਨ ਤਥਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮਾਨਂ ਪਪਾਤਾਭਿਮੁਖਤਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਜਵਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨਿਵਾਰੇਤੁਂ। **ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਚਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਤੀਣਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ।

ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਏਤਿਸ੍ਸਂ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯਂ। **ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਤੁਕਾਮੋ**ਤਿ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾਵਿਵਟ੍ਟਨਾਵਸੇਨ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ, ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਾਪਜ੍ਜਨ...ਪੇ॰... ਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਤਾਵ ਪਞ੍ਚ ਵਸਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਠਮਂ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਆਵਜ੍ਜਯਤੋ ਭਵਙ੍ਗਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਵਜ੍ਜਨਾਨਨ੍ਤਰਂ ਵਿਤਕ੍ਕਾਰਮ੍ਮਣਾਨੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਜਵਨਾਨਿ ਜਵਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਦ੍ਵੇ ਭਵਙ੍ਗਾਨਿ, ਤਤੋ ਪਨ ਵਿਚਾਰਾਰਮ੍ਮਣਂ ਆਵਜ੍ਜਨਂ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਜਵਨਾਨੀਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਸੁ ਝਾਨਙ੍ਗੇਸੁ ਯਦਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ **ਆਵਜ੍ਜਨਵਸੀ** ਸਿਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਭਵਙ੍ਗਦ੍ਵਯਨ੍ਤਰਿਤਾ ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਵਸੀ ਭਗਵਤੋ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਆਦੀਨਂ ਏਵਰੂਪੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਲਹੁਤਰਂ ਆਵਜ੍ਜਨਵਸੀਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕਾਲੇ। ਸਾ ਚ ਖੋ ਇਤ੍ਤਰਾ ਪਰਿਤ੍ਤਕਾਲਾ, ਨ ਸਤ੍ਥੁ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਵਿਯ ਚਿਰਤਰਪ੍ਪਬਨ੍ਧਵਤੀ। ਤਥਾ ਹਿ ਤਂ ਸਾਵਕੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਂ ਵੁੱਤਂ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਸੀਘਤਰਾ ਆਵਜ੍ਜਨਵਸੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਪਨ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸ੍ਸ ਨਨ੍ਦੋਪਨਨ੍ਦਨਾਗਰਾਜਦਮਨੇ ਵਿਯ ਸੀਘਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਸਮਤ੍ਥਤਾ **ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਵਸੀ** ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮਤਾਨਨ੍ਤਰਂ ਦ੍ਵੀਸੁ ਭਵਙ੍ਗੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਭਵਙ੍ਗਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਵਜ੍ਜਨਾਨਨ੍ਤਰਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਂ ਸੀਘਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਸਮਤ੍ਥਤਾ। ਅਯਞ੍ਚ ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਵਸੀ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ ''ਸੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਕਥਾਯ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਣ੍ਠਪੇਮਿ ਸਨ੍ਨਿਸਾਦੇਮਿ ਏਕੋਦਿਂ ਕਰੋਮਿ ਸਮਾਦਹਾਮਿ, ਯੇਨ ਸੁਦਂ ਨਿਚ੍ਚਕਪ੍ਪਂ ਵਿਹਰਾਮੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੮੭)। ਇਤੋ ਸੀਘਤਰਾ ਹਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਵਸੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਅਚ੍ਛਰਾਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਦਸਚ੍ਛਰਾਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਖਣਂ ਝਾਨਂ ਠਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤਾ **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੀ** ਨਾਮ। ਤਥੇਵ ਅਚ੍ਛਰਾਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਦਸਚ੍ਛਰਾਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਲਹੁਕਂ ਖਣਂ ਝਾਨਸਮਙ੍ਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤਾ **ਵੁਟ੍ਠਾਨਵਸੀ** ਨਾਮ। ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਥਾ ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਖਣਂ ਝਾਨਂ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮਤ੍ਥਤਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੀ, ਏਵਂ ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਖਣਂ ਝਾਨਸਮਙ੍ਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਨਸਮਤ੍ਥਤਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਵਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਯਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਕੁਸਲਤਾਤਿ ਵੁੱਚਤਿ। **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੀ** ਪਨ ਆਵਜ੍ਜਨਵਸਿਯਾ ਏਵ ਵੁੱਤਾ। ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਜਵਨਾਨੇਵ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਆਵਜ੍ਜਨਾਨਨ੍ਤਰਾਨਿ। ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਹਿ ਆਵਜ੍ਜਨਵਸੀਸਿਦ੍ਧਿ, ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੀਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਰੂਪਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤੀਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵੁੱਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕਥ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨਿ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਸਲਕ੍ਖਣਰਸਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ''ਝਾਨਙ੍ਗਾਨੀ''ਤਿ ਹਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਤੇਸਂ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸੋ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਸਪ੍ਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨੋ ਤਸ੍ਸ ਆਸਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਅਯਮ੍ਪਿ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਤੇ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮੇ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ''ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਤੇਸਂ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਅਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਰੂਪਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੰ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਰੂਪਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੰ ਅਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਥ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ...ਪੇ॰... ਤੰਨਿਸ੍ਸਿਤਰੂਪਾਨਿ ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕੇਸੇ ਤਾਵ ਥਦ੍ਧਲਕ੍ਖਣੰ ਪਥਵੀਧਾਤੂਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਆਬਨ੍ਧਨਲਕ੍ਖਣੰ ਆਪੋਧਾਤੂਤਿ, ਪਰਿਪਾਚਨਲਕ੍ਖਣੰ ਤੇਜੋਧਾਤੂਤਿ, ਵਿਤ੍ਥਮ੍ਭਨਲਕ੍ਖਣੰ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਥਾਨੇਨ ਯਾਥਾਵਤੋ ਸਰਸਲਕ੍ਖਣਤੋ ਆਵਿਭੂਤਾਸੁ ਧਾਤੂਸੁ ਕਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਤਾਵ ਕੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਾ ਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਚ ਧਾਤੁਯੋ ਤੰਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਵਣ੍ਣੋ ਗਨ੍ਧੋ ਰਸੋ ਓਜਾ ਜੀਵਿਤੰ ਕਾਯਪਸਾਦੋਤਿ ਏਵੰ ਕਾਯਦਸਕਵਸੇਨ ਦਸ ਰੂਪਾਨਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਭਾਵਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਭਾਵਦਸਕਵਸੇਨ ਦਸ ਰੂਪਾਨਿ, ਆਹਾਰਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਓਜਟ੍ਠਮਕੰ, ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਚਤੁਵੀਸਤੀਤਿ ਏਵੰ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਚਤੁਵੀਸਤਿਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਰੂਪਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸੇਦੋ ਅਸ੍ਸੁ ਖੇਲੋ ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾਤਿ ਇਮੇ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਉਤੁਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਓਜਟ੍ਠਮਕਾਨੰ ਵਸੇਨ ਸੋਲਸ ਸੋਲਸ ਰੂਪਾਨਿ। ਉਦਰਿਯੰ ਕਰੀਸੰ ਪੁਬ੍ਬੰ ਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸੇਵ ਓਜਟ੍ਠਮਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠ ਅਟ੍ਠ ਰੂਪਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਸ ਤਾਵ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੇ ਨਯੋ।

ਯੇ ਪਨ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੇ ਆਵਿਭੂਤੇ ਅਪਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਤੇਜੋਕੋਟ੍ਠਾਸਾ, ਛ ਵਾਯੋਕੋਟ੍ਠਾਸਾਤਿ ਦਸ ਆਕਾਰਾ ਆਵਿ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਸਿਤਾਦਿਪਰਿਪਾਚਕੇ ਤਾਵ ਕਮ੍ਮਜਤੇਜੋਕੋਟ੍ਠਾਸਮ੍ਪਿ ਓਜਟ੍ਠਮਕਞ੍ਚੇਵ ਜੀਵਿਤਞ੍ਚਾਤਿ ਨਵ ਰੂਪਾਨਿ, ਤਥਾ ਚਿਤ੍ਤਜੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਓਜਟ੍ਠਮਕਞ੍ਚੇਵ ਸਦ੍ਦੋ ਚਾਤਿ ਨਵ, ਸੇਸੇਸੁ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਜੀਵਿਤਨਵਕਞ੍ਚੇਵ ਤੀਣਿ ਚ ਓਜਟ੍ਠਮਕਾਨੀਤਿ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਰੂਪਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਵੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦ੍ਵਾਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਕਾਰਵਸੇਨ ਇਮੇਸੁ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਰੂਪੇਸੁ ਪਾਕਟੇਸੁ ਜਾਤੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚ ਚਕ੍ਖੁਦਸਕਾਦਯੋ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਦਸਕਞ੍ਚਾਤਿ ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਸਟ੍ਠਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਤੇਨ ਤੇਨ ਮੁਖੇਨ ਰੂਪੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਅਰੂਪੰ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤੇਨ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਰੂਪਮੇਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਸਮ੍ਮਸਿਤਬ੍ਬੰ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਯਥਾ ਯਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ਰੂਪੰ ਸੁਵਿਕ੍ਖਾਲਿਤੰ ਹੋਤਿ ਨਿਜ੍ਜਟੰ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਸਯਮੇਵ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਯਥਾ ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਤੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਆਦਾਸੇ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਨ ਆਦਾਸੰ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਨੰ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਪਰਿਮਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਆਦਾਸੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਸਯਮੇਵ ਪਾਕਟੰ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਰੂਪਮੇਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਸਮ੍ਮਸਿਤਬ੍ਬੰ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਯਥਾ ਯਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ਰੂਪੰ ਸੁਵਿਕ੍ਖਾਲਿਤੰ ਹੋਤਿ ਨਿਜ੍ਜਟੰ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਸਯਮੇਵ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਫਸ੍ਸਵਸੇਨ ਵਾ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਵਸੇਨ ਵਾ।

ਕਥੰ ? ਏਕਸ੍ਸ ਤਾਵ ''ਕੇਸੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਕਕ੍ਖਲ਼ਲਕ੍ਖਣਾ...ਪੇ॰... ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਕਕ੍ਖਲ਼ਲਕ੍ਖਣਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਧਾਤੁਯੋ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਾਭਿਨਿਪਾਤੋ ਫਸ੍ਸੋ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਦ੍ਧਿੰ ਫਸ੍ਸੇਨ ਚੇਤਨਾ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਵੰ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਫਸ੍ਸਵਸੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ''ਕੇਸੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਕਕ੍ਖਲ਼ਲਕ੍ਖਣਾ...ਪੇ॰... ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਕਕ੍ਖਲ਼ਲਕ੍ਖਣਾ''ਤਿ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਰਸਾਨੁਭਵਨਕਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਫਸ੍ਸੋ ਚ ਚੇਤਨਾ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਵੰ ਵੇਦਨਾਵਸੇਨ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਅਪਰਸ੍ਸ ''ਕੇਸੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਕਕ੍ਖਲ਼ਲਕ੍ਖਣਾ...ਪੇ॰... ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਕਕ੍ਖਲ਼ਲਕ੍ਖਣਾ''ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਪਟਿਵਿਜਾਨਨੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਫਸ੍ਸੋ ਚ ਚੇਤਨਾ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਵੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਵਸੇਨ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨ ''ਕਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ ਕੇਸੇ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਕਕ੍ਖਲ਼ਲਕ੍ਖਣਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਦ੍ਵਾਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਧਾਤੁਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਧਾਤੂਨੰ ਵਸੇਨ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਵਤ੍ਥੁ ਚਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਦਸਕੇਸੁ ਮਨੋਧਾਤੁਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੂਨੰ ਨਿਸ੍ਸਯਲਕ੍ਖਣੰ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁ ਰੂਪਾਭਿਘਾਤਾਰਹਭੂਤਪ੍ਪਸਾਦਲਕ੍ਖਣੰ ਚਕ੍ਖੁਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਵਸੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਾਭਿਨਿਪਾਤੋ ਫਸ੍ਸੋ, ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿਆਦਿਨਾ ਫਸ੍ਸਾਦਿਵਸੇਨ ਤੀਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਯਥਾਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੰ ਯਥਾਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਾਰਮ੍ਮਣੰ ਵਾ ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਤੀ"**ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਰੂਪਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੰ ਅਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਥ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਥਾ ਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਕਾਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਸਮੁਦਯਭਾਵਦਸ੍ਸਨੰ। **ਕਮ੍ਮਾਰਗਗ੍ਗਰੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਾਰਾਨੰ ਉਕ੍ਕਾਯ ਅਗ੍ਗਿਧਮਨਭਸ੍ਤਾ। **ਧਮਮਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਧੂਮਾਯਨ੍ਤਿਯਾ, ਵਾਤੰ ਗਾਹਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਜ੍ਜਨ੍ਤਿ** ਤਦਨੁਰੂਪੰ। **ਏਵਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਾਰਗਗ੍ਗਰੀ ਵਿਯ ਕਰਜਕਾਯੋ, ਵਾਯਾਮੋ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਕਰਜਕਾਯੰ ਪਨ ਵਿਨਾ ਤੇਸੰ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ **"ਕਾਯਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ। **ਪਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਯੇਸਤੀ**ਤਿ ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕੰ ਪਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਯੇਸਤਿ ਵੀਮੰਸਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਕਙ੍ਖੰ ਵਿਤਰਤੀ**ਤਿ ''ਅਹੋਸਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਸੋਲ਼ਸਵਤ੍ਥੁਕੰ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ ਪਜਹਤਿ। ''ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪੰ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ **ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨੰ**। **ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ**ਤਿ ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਯ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ। **ਓਭਾਸਾਦਯੋ**ਤਿ ਓਭਾਸੋ ਞਾਣੰ ਪੀਤਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਸੁਖੰ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੋ ਪਗ੍ਗਹੋ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਕਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮੇ ਓਭਾਸਾਦਯੋ ਦਸ।

ਤਤ੍ਥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੭੩੩; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੬) **ਓਭਾਸੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨੋਭਾਸੋ, ਸੋ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਿਤੰ ਸਨ੍ਤਤਿਪਤਿਤੰ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਪਭਸ੍ਸਰਰੂਪੰ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਿਤੰ ਯੋਗਿਨੋ ਸਰੀਰਟ੍ਠਮੇਵ ਪਭਸ੍ਸਰੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਚਿਤ੍ਤਜਰੂਪਾਨੰ ਸਰੀਰੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ, ਇਤਰੰ ਸਰੀਰੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਞਾਣਾਨੁਭਾਵਾਨੁਰੂਪੰ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਤ੍ਥਰਤਿ, ਤੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੇ ਰੂਪਗਤਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਚ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨਾਤਿ ਵੀਮੰਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਲਾਭਿਨੋ ਵਿਯ ਤੰ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮੇਵਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਪਨਾਯੰ ਓਭਾਸੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਓਭਾਸੇਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੰ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਬਹਿਗਬ੍ਭਮ੍ਪਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਕਲਵਿਹਾਰੰ, ਗਾਵੁਤੰ, ਅਡ੍ਢਯੋਜਨੰ, ਯੋਜਨੰ, ਦ੍ਵਿਯੋਜਨੰ, ਤਿਯੋਜਨੰ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਥਵੀਤਲਤੋ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਏਕਾਲੋਕੰ ਕੁਰੁਮਾਨੋ। ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁੰ ਓਭਾਸੇਨ੍ਤੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ''ਨ ਵਤ ਮੇ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪੋ ਓਭਾਸੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬੋ, ਅਦ੍ਧਾ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ ਫਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਅਮਗ੍ਗਮੇਵ ''ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ, ਅਫਲਮੇਵ ਚ ''ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਮਗ੍ਗੰ ''ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਅਫਲੰ ਵਾ ''ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵੀਥਿ ਉਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ।

ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੰ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮੇ ਤੁਲਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੀਰਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਇਨ੍ਦਵਜਿਰਮਿਵ ਅਵਿਹਤਵੇਗੰ ਤਿਖਿਣੰ ਸੂਰੰ ਅਤਿਵਿਸਦੰ ਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪੀਤੀਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪੀਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਖੁਦ੍ਦਿਕਾ ਪੀਤਿ ਖਣਿਕਾ ਪੀਤਿ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕਾ ਪੀਤਿ ਉਬ੍ਬੇਗਾ ਪੀਤਿ ਫਰਣਾ ਪੀਤੀਤਿ ਅਯੰ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਪੀਤਿ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਨੇਵ ਦਰਥੋ, ਨ ਗਾਰਵੰ, ਨ ਕਕ੍ਖਲ਼ਤਾ, ਨ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ, ਨ ਗੇਲਞ੍ਞੰ, ਨ ਵਙ੍ਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾਨਿ ਲਹੂਨਿ ਮੁਦੂਨਿ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਾਨਿ ਸੁਵਿਸਦਾਨਿ ਉਜੁਕਾਨਿਯੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਇਮੇਹਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤਕਾਯਚਿਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਮਾਨੁਸਿੰ ਨਾਮ ਰਤਿੰ ਅਨੁਭਵਤਿ। ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ –

''ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।

ਅਮਾਨੁਸੀ ਰਤੀ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਪਸ੍ਸਤੋ॥

''ਯਤੋ ਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਂ।
ਲਭਤੀ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਮਤਂ ਤਂ ਵਿਜਾਨਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੭੩-੩੭੪)।

ਏਵਮਸ੍ਸ ਇਮਂ ਅਮਾਨੁਸਿਂ ਰਤਿਂ ਸਾਧਯਮਾਨਾ ਲਹੁਤਾਦਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁਖਂ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਅਭਿਸਨ੍ਦਯਮਾਨਂ ਅਤਿਪਣੀਤਂ ਸੁਖਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਸਦ੍ਧਾ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯੇਵ ਹਿਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਅਤਿਸਯਪ੍ਪਸਾਦਭੂਤਾ ਬਲਵਤੀ ਸਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪਗ੍ਗਹੋਤਿ ਵੀਰਿਯਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹਿਸ੍ਸ ਅਸਿਥਿਲਮਨਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਂ ਸੁਪਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵੀਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਉਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਸਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯੇਵ ਹਿਸ੍ਸ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਾ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਨਿਖਾਤਾ ਅਚਲਾ ਪਬ੍ਬਤਰਾਜਸਦਿਸਾ ਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਯਂ ਯਂ ਠਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜਤਿ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਤਿ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਠਾਨਮਸ੍ਸ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨੋ ਪਰਲੋਕੋ ਵਿਯ ਸਤਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ।

ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚੇਵ ਆਵਜ੍ਜਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿਸ੍ਸ ਸਮਯੇ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭੂਤਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਬਲਵਤੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਆਵਜ੍ਜਨੁਪੇਕ੍ਖਾਪਿ। ਸਾ ਹਿਸ੍ਸ ਤਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਇਨ੍ਦਵਜਿਰਮਿਵ ਪਤ੍ਤਪੁਟੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਤ੍ਤਨਾਰਾਚੋ ਵਿਯ ਚ ਸੂਰਾ ਤਿਖਿਣਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਹਤਿ।

ਨਿਕਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਕਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਓਭਾਸਾਦਿਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਯ ਹਿਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਲਯਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਸੁਖੁਮਾ ਸਨ੍ਤਾਕਾਰਾ ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਯਾ ''ਕਿਲੇਸੋ''ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ।

ਯਥਾ ਚ ਓਭਾਸੇ, ਏਵਂ ਏਤੇਸੁਪਿ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ''ਨ ਵਤ ਮੇ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪਂ ਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਂ, ਏਵਰੂਪਾ ਪੀਤਿ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ, ਸੁਖਂ, ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਪਗ੍ਗਹੋ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਾ, ਅਦ੍ਧਾ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ ਫਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਅਮਗ੍ਗਮੇਵ ''ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਅਫਲਮੇਵ ਚ ''ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਮਗ੍ਗਂ ''ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਅਫਲਂ ''ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵੀਥਿ ਉਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕਨ੍ਤਿਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਓਭਾਸਾਦਯੋ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਤ੍ਥੁਤਾਯ ''ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਅਕੁਸਲਤ੍ਤਾ, ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਪਨ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋ ਚੇਵ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਤ੍ਥੁ ਚ। ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨੇਵ ਚੇਤੇ ਦਸ, ਗਾਹਵਸੇਨ ਪਨ ਸਮਤਿਂਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਥਂ? ''ਮਮ ਓਭਾਸੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਤੋ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗ੍ਗਾਹੋ ਹੋਤਿ, ''ਮਨਾਪੋ ਵਤ ਓਭਾਸੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਤੋ ਮਾਨਗ੍ਗਾਹੋ, ਓਭਾਸਂ ਅਸ੍ਸਾਦਯਤੋ ਤਣ੍ਹਾਗਾਹੋ। ਇਤਿ ਓਭਾਸੇ ਦਿਟ੍ਠਿਮਾਨਤਣ੍ਹਾਵਸੇਨ ਤਯੋ ਗਾਹਾ। ਤਥਾ ਸੇਸੇਸੁਪੀਤਿ ਏਵਂ ਗਾਹਵਸੇਨ ਸਮਤਿਂਸ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਅਕੁਸਲੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਓਭਾਸਾਦੀਸੁ ਕਮ੍ਪਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਓਭਾਸਾਦੀਸੁ ਏਕੇਕਂ ''ਏਤਂ ਮਮ, ਏਸੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਏਸੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

''ਓਭਾਸੇ ਚੇਵ ਞਾਣੇ ਚ, ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਕਮ੍ਪਤਿ।
ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਸੁਖੇ ਚੇਵ, ਯੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵੇਧਤਿ॥

''ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚ ਪਗ੍ਗਾਹੇ, ਉਪਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਕਮ੍ਪਤਿ।
ਉਪੇਕ੍ਖਾਵਜ੍ਜਨਾਯ ਚੇਵ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਚ ਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ॥ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੭)

ਕੁਸਲੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਓਭਾਸਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ''ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਓਭਾਸੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸੋ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਅਨਿਚ੍ਚੋ ਸਙ੍ਖਤੋ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖਯਧਮ੍ਮੋ ਵਯਧਮ੍ਮੋ ਵਿਰਾਗਧਮ੍ਮੋ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ਸਚੇ ਓਭਾਸੋ ਅਤ੍ਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯ, ਅਨਤ੍ਤਾਵ ਪਨਾਯਂ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਹਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਅਨਤ੍ਤਾ, ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚੋ, ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਪਟਿਪੀਲਨਟ੍ਠੇਨ ਦੁਕ੍ਖੋਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਓਭਾਸੇ, ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸਂ ''ਨੇਤਂ ਮਮ, ਨੇਸੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਨ ਮੇਸੋ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਞਾਣਂ...ਪੇ॰... ਨਿਕਨ੍ਤਿਂ ''ਨੇਤਂ ਮਮ, ਨੇਸੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਨ ਮੇਸੋ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਓਭਾਸਾਦੀਸੁ ਨ ਕਮ੍ਪਤਿ ਨ ਵੇਧਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

''ਇਮਾਨਿ ਦਸ ਠਾਨਾਨਿ, ਪਞ੍ਞਾ ਯਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਿਤਾ।
ਧਮ੍ਮੁਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਵਿਕ੍ਖੇਪ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ॥ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੭)।

ਸੋ ਏਵਂ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸਮਤਿਂਸਵਿਧਂ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਜਟਂ ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ''ਓਭਾਸਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਮਗ੍ਗੋ, ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਪਨ ਵੀਥਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਅਮਗ੍ਗਂ ਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **''ਓਭਾਸਾਦਯੋ ਦਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਪਹਾਯ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਂ ਮਗ੍ਗੋਤਿ** ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ। **ਉਦਯਂ ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਗਹਿਤਂ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਉਦਯਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਭਙ੍ਗਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਤੋ ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ **ਪਤ੍ਵਾ** ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ **ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ** ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਨੁਲੋਮਞਾਣਾਨਂ ਚਿਣ੍ਣਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਾਨਨ੍ਤਰਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ **ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੋ**। ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਹਿ ਅਰਿਯੋ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨਾਹ – **''ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ**''ਤਿ। ਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਪਹੀਨਾਵਸਿਟ੍ਠਕਿਲੇਸਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਭੇਦੇਨ **ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਭੇਦਸ੍ਸ**। ਅਰਹਤੋ ਹਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠਕਿਲੇਸਾਭਾਵੇਨ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਾਨਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕਸ੍ਸ।

ਵਿਸੁਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਨਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਵਸੇਨ ਅਧਿਗਤਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਂ। **ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ**ਤਿ ਪੀਤਿਯਾ ਪਟਿ ਪਟਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਵੇਦਨਸੀਲੋ, ਤਸ੍ਸਾ ਵਾ ਪਟਿ ਪਟਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਵੇਦੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਵਾ ਪਟਿ ਪਟਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਵੇਦਯਮਾਨੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਮਂ **ਸਂਵੇਦਨ**ਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਪੀਤਿਯਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਵਿਦਿਤਭਾਵੋ ਬੋਧਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਯੇਹਿ ਪਨ ਪਕਾਰੇਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਂਵੇਦਨਂ ਇਚ੍ਛਿਤਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **ਪਟਿ**-ਸਦ੍ਦਗ੍ਗਹਣਂ ''ਪਟਿ ਪਟਿ ਸਂਵੇਦੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ''ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **''ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹੀ''**ਤਿਆਦਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਕਥੰ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਵਚਨੰ। **ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀ**"ਤਿ ਪੀਤਿਸਹਗਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਪਠਮਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਨ। ''ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ''ਤਿ ਹਿ ਪਦੰ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਏਤੰ ਸਾਮਿਵਚਨੰ। **ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨਕ੍ਖਣੇ। **ਝਾਨਪਟਿਲਾਭੇਨਾ**ਤਿ ਝਾਨੇਨ ਸਮਙ੍ਗਿਭਾਵੇਨ। **ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਮੁਖੇਨ, ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਜ੍ਝਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਤ੍ਤਾ। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ? ਯਥਾ ਨਾਮ ਸਪ੍ਪਪਰਿਯੇਸਨੰ ਚਰਨ੍ਤੇਨ ਤਸ੍ਸ ਆਸਯੇ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤੇ ਸੋਪਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤੋ ਏਵ ਹੋਤਿ ਮਨ੍ਤਾਗਦਬਲੇਨ ਤਸ੍ਸ ਗਹਣਸ੍ਸ ਸੁਕਰਤ੍ਤਾ, ਏਵੰ ਪੀਤਿਯਾ ਆਸਯਭੂਤੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤੇ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਏਵ ਹੋਤਿ ਸਲਕ੍ਖਣਤੋ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਤੋ ਚ ਤਸ੍ਸਾ ਗਹਣਸ੍ਸ ਸੁਕਰਤ੍ਤਾਤਿ।

ਕਥੰ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਤਿਕ੍ਖਵਿਸਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਵਿਸਯਤੋ ਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਣੇ। **ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੇਨਾ**ਤਿ ਪੀਤਿਯਾ ਸਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਚ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨੇਨ। ਯਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਤੋ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਚ ਲਕ੍ਖਣੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਦਿਤੇ ਸੋ ਯਾਥਾਵਤੋ ਵਿਦਿਤੋ ਏਵ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ – "**ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀ**"ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਏਵ ਵਿਭਾਵੇਤੁੰ "**ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦੀਘੰਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਸਤੋਕਾਰਿਤਾਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਪਾਲ਼ਿ ਆਗਤਾ, ਇਧ ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾਵਸੇਨ। ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵਿਭਤ੍ਤਾ ਏਵ। ਅਪਿਚ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਦੀਘੰਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾਤਿ ਦੀਘਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਪਜਾਨਤੋ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤੰ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਪਜਾਨਤੋ**ਤਿ ਝਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੰ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਗ੍ਗਤੰ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਜਾਨਤੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣਮੁਖੇਨ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਮੁਖੇਨ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। **ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਦੀਘੰਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਤਿ ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਆਰਮ੍ਮਣਮੁਖੇਨ ਝਾਨੇਪਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਯ ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ **ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ** ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦਿਤਤ੍ਤਾ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾ ਸਾ ਪੀਤਿ **ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ**। **ਦੀਘੰਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵੰ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੰ ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਚ ਵਿਭਾਗਸੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਆਵਜ੍ਜਤੋ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਆਵਜ੍ਜਤੋ**ਤਿ ਝਾਨੰ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਾ ਪੀਤੀ**ਤਿ ਸਾ ਝਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ਪੀਤਿ। **ਜਾਨਤੋ**ਤਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨਕ੍ਖਣੇ ਆਰਮ੍ਮਣਮੁਖੇਨ ਜਾਨਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਭੂਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ**ਤਿ ਝਾਨੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਹਤੋ**ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕੰ ਵੇਲੰ ਝਾਨਸਮਙ੍ਗੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਝਾਨਚਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਵਸੀਭਾਵਾਨੰ ਵਸੇਨ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਜਾਨਨਮੁਖੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿਯਾ ਪਟਿਸੰਵੇਦਨਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ।

ਇਦਾਨਿ ਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਝਾਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਚ ਸਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਝਾਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਨਞ੍ਚ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਸਦ੍ਧਾਯ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੋ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵੀਰਿਯੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਵਿਸਿਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ। **ਅਭਿਜਾਨਤੋ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਜਾਨਤੋ। **ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੰ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਪਰਿਜਾਨਤੋ। **ਪਹਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚੰ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਚ **ਪਜਹਤੋ**। **ਭਾਵਯਤੋ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੋ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬੰ** ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚੰ, **ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬੰ** ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚੰ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪੀਤਿਯਾ ਏਵ ਵਸੇਨ ਅਭਿਞ੍ਞੇਯਾਦੀਨਿ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਅਯੁਤ੍ਤੰ ਝਾਨਾਦਿਸਮੁਦਾਯੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪੀਤਿਯਾ ਨਿਦ੍ਧਾਰਣਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਦੀਘੰਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦਨੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਥਾ ''ਆਵਜ੍ਜਤੋ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਦੇਹਿ। ''ਅਭਿਞ੍ਞੇਯੰ ਅਭਿਜਾਨਤੋ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ, ''ਸਦ੍ਧਾਯ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੋ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਉਭਯਥਾਪਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਸਮਥਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦਨੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯੰ ਪੀਤਿਸੀਸੇਨ ਵੇਦਨਾ ਗਹਿਤਾ, ਨ ਸਰੂਪਤੋ ਏਵਾਤਿ? ਭੂਮਿਵਿਭਾਗਾਦਿਵਸੇਨ ਵੇਦਨੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਧਾ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ। ਅਪਿਚ ਵੇਦਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਪੀਤਿਯਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸੁਖੰ ਸੁਖਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਪੀਤਿਸੀਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਅਵਸੇਸਪਦਾਨੀਤਿ ਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀਤਿ ਪਦਾਨਿ ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ-ਪਦੇ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਕ੍ਕਾ ਹਿ ''ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪ੍ਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੀਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਸੁਖਾਦਿਪਦਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਸੁਖਸਹਗਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਝਾਨਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਝਾਨਾਨਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁੰ। ਤੇਨਾਹ "**ਤਿਣ੍ਣੰ ਝਾਨਾਨੰ ਵਸੇਨਾ**"ਤਿਆਦਿ। **ਵੇਦਨਾਦਯੋ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਞ੍ਞਾ ਗਹਿਤਾ। ਤੇਨਾਹ "**ਦ੍ਵੇ ਖਨ੍ਧਾ**"ਤਿ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭੂਮਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਪਕਿਣ੍ਣਕਸਙ੍ਖਾਰਸਮ੍ਮਸਨਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਭੂਮਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ "**ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸੁਖਾਨੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਮਥੇ ਕਾਯਿਕਸੁਖਾਭਾਵਤੋ। **ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਨਿਰੋਧੋ। ''ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਵਸੇਨ ਆਗਤੋ, ਇਧ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਵਸੇਨਾਤਿ ਅਯਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ।

ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨੰ ਅਤਿਦੇਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਯਦਞ੍ਞੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਅਪਿਚਾ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪੀਤਿਪਦੇ**ਤਿ ''ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਦੇਸਿਤਕੋਟ੍ਠਾਸੇ। **ਪੀਤਿਸੀਸੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੀਤਿਅਪਦੇਸੇਨ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਪੀਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਦ੍ਵੀਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਦੇਸੂ**ਤਿ ''ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯੰ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਦੇਸੁ। ''ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਤਿ **ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਬਦ੍ਧਾ**। ਤਤੋ ਏਵ ਕਾਮੰ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਰੀਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ,** ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਨਾਦਯੋ, ਇਧ ਪਨ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੰ, ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਨਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਆਹ "**ਸਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ**"ਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਚ। ਕਥੰ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ? ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਝਾਨਪਟਿਲਾਭੇਨਾਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੁਸਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯਨ੍ਤਿ ਆਹ – "**ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਝਾਨਾਨੰ ਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਸੰਵਿਦਿਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ**"ਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤੰ ਮੋਦੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਮੋਦਯਮਾਨੋ, ਤੰ ਵਾ ਪੀਤਿੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤੰ ਤਾਯ ਏਵ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਾਯ ਪੀਤਿਯਾਮੋਦਯਮਾਨੋ। **ਪਮੋਦੇਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਾਨਿ ਪੀਤਿਪਰਿਯਾਯਭਾਵਤੋ।

ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਮੋਦੇਤੀਤਿ ਝਾਨਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਭੂਤਾਯ ਓਦਗ੍ਯਲਕ੍ਖਣਾਯ ਝਾਨਪੀਤਿਯਾ ਤਮੇਵ ਝਾਨਚਿਤ੍ਤੰ ਸਹਜਾਤਾਦਿਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਚੇਵ ਝਾਨਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਚ ਪਰਿਬ੍ਰੂਹੇਨ੍ਤੋ ਹਟ੍ਠਪ੍ਪਹਟ੍ਠਾਕਾਰੰ ਪਾਪੇਨ੍ਤੋ ਆਮੋਦੇਤਿ ਪਮੋਦੇਤਿ ਚ। **ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਲ਼ਾਰੰ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਪੀਤਿੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ**ਚਿਤ੍ਤੰ** ਤਾਯ ਏਵ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਹਟ੍ਠਪ੍ਪਹਟ੍ਠਾਕਾਰੰ ਪਾਪੇਨ੍ਤੋ "**ਆਮੋਦੇਤਿ ਪਮੋਦੇਤੀ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਮੰ ਠਪੇਨ੍ਤੋਤਿ ਯਥਾ ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਲੀਨਪਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਞ੍ਚ ਅਨੁਪਗ੍ਗਮ੍ਮ ਅਨੋਨਤੰ ਅਨੁਨ੍ਨਤੰ ਯਥਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਵਿਸਮੰ, ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਵਾ ਉਕ੍ਕੰਸਗਮਨੇਨ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਠਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਠਪੇਨ੍ਤੋ। **ਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿਵੇਧੇਨਾ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਕਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਪਟਿ ਪਟਿ ਵਿਜ੍ਝਨੇਨ ਖਣੇ ਖਣੇ ਅਵਬੋਧੇਨ। **ਖਣਿਕਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ**ਤਿ ਖਣਮਤ੍ਤਟ੍ਠਿਤਿਕੋ ਸਮਾਧਿ। ਸੋਪਿ ਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਏਕਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਪਟਿਪਕ੍ਖੇਨ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਪ੍ਪਿਤੋ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਚ੍ਚਲੰ ਠਪੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ "**ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯਾ**"ਤਿਆਦਿ।

ਮੋਚੇਨ੍ਤੋਤਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਸੁੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਪਜਹਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ। ਭਙ੍ਗੋ ਹਿ ਨਾਮ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਯ ਪਰਮਾ ਕੋਟਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਯ ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਕੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਚਿਤ੍ਤਮੁਖੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਸਙ੍ਖਾਰਗਤੰ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਨਿਚ੍ਚਤੋ, ਅਨਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਅਨਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਦੇਵ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਸੁਖਤੋ, ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਅਤ੍ਤਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯੰ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨਤ੍ਤਾ, ਨ ਤੰ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਯਞ੍ਚ ਨ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਤੰ ਰਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਙ੍ਗਦਸ੍ਸਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ''ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਗਤੇ ਦਿਟ੍ਠੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ, ਨੋ ਨਨ੍ਦਤਿ, ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਰਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਏਵੰ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਲੋਕਿਯੇਨੇਵ ਤਾਵ ਞਾਣੇਨ ਰਾਗੰ ਨਿਰੋਧੇਤਿ ਨੋ ਸਮੁਦੇਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਸਮੁਦਯੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਸੋ ਏਵੰ ਵਿਰਤ੍ਤੋ ਯਥਾ ਦਿਟ੍ਠੰ ਸਙ੍ਖਾਰਗਤੰ, ਤੰ ਤਥਾ ਦਿਟ੍ਠੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣੇਨ ਨਿਰੋਧੇਤਿ ਨੋ ਸਮੁਦੇਤਿ, ਨਿਰੋਧਮੇਵਸ੍ਸ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਨੋ ਸਮੁਦਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਸੋ ਏਵੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਆਦਿਯਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਖਨ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨਤੋ ਸਙ੍ਖਤਦੋਸਦਸ੍ਸਨੇਨ ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਤਾਯ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਤੋ ਚ **ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚੇਵ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਕਿਲੇਸੇ ਚ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਚ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **''ਸੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਦਾਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਸਤਿ ਚੇਵ ਪਸ੍ਸਸਤਿ ਚਾ''**ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਅਨਿਚ੍ਚਸ੍ਸ, ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ **ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ**। ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨਿਚ੍ਚਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਏਤੰ ਨਾਮੰ। **ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਤੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮੇ ''ਨਿਚ੍ਚਾ ਸਸ੍ਸਤਾ''ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਸਞ੍ਞਾਯ। ਸਞ੍ਞਾਸੀਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠੀਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਏਸ ਨਯੋ **ਸੁਖਸਞ੍ਞਾ**ਦੀਸੁਪਿ। **ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ । **ਨਨ੍ਦਿਤੋ**ਤਿ ਸਪ੍ਪੀਤਿਕਤਣ੍ਹਾਤੋ। **ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਤਥਾ ਵਿਰਜ੍ਜਨਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **''ਰਾਗਤੋ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ''**ਤਿ। **ਨਿਰੋਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਨਿਰੋਧਸ੍ਸ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ। ਯਥਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿਯੇਵ ਆਯਤਿੰ ਪੁਨਬ੍ਭਵਵਸੇਨ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਵਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਰੋਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਕਮ੍ਯਤਾ ਹਿ ਅਯੰ ਬਲਪ੍ਪਤ੍ਤਾ। ਤੇਨਾਹ **''ਸਮੁਦਯਤੋ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ''**ਤਿ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ **ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ**। **ਆਦਾਨਤੋ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਗਹਣਤੋ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਵਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸੀ, ਅਨਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਸੀਲੋ **ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿੰ ਪਨ ਤੰ ਅਨਿਚ੍ਚੰ, ਕਥੰ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚੰ, ਕਾ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਚਤੁਕ੍ਕੰ ਵਿਭਾਵੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ''**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਚ੍ਚੰ ਨਾਮ ਧੁਵੰ ਸਸ੍ਸਤੰ ਯਥਾ ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ, ਨ ਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ **ਅਨਿਚ੍ਚੰ**, ਉਦਯਬ੍ਬਯਵਨ੍ਤੰ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਙ੍ਖਤਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਆਹ **ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਞ੍ਞਥਤ੍ਤਭਾਵਾ**ਤਿ, ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਞ੍ਞਥਤ੍ਤਸਬ੍ਭਾਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮਾਨੰ ਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨੰ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਭਵੋ ਅਤ੍ਤਲਾਭੋ **ਉਪ੍ਪਾਦੋ**, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਤੇਸੰ ਖਣਨਿਰੋਧੋ ਵਿਨਾਸੋ **ਵਯੋ**, ਜਰਾਯ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵੋ **ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤੰ**। ਯਥਾ ਹਿ ਉਪ੍ਪਾਦਾਵਤ੍ਥਾਯ ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਭਙ੍ਗਾਵਤ੍ਥਾਯੰ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵੰ ਠਿਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯੰ ਭਙ੍ਗਾਭਿਮੁਖਾਵਤ੍ਥਾਯਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਤ੍ਥ ਜਰਾਵੋਹਾਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਜਰਾ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਯਾ ਖਣਿਕਜਰਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਕੰਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਾਦਭਙ੍ਗਾਵਤ੍ਥਾਸੁ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਅਭੇਦੋ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਞ੍ਞਥਾ ''ਅਞ੍ਞੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਭਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਤਯਿਦੰ ਖਣਿਕਜਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ ''ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਯਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਭਾਵਾ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਨਿਚ੍ਚਸਮਞ੍ਞਾ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਯੇ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ ਸਮਞ੍ਞਾਤਿ ''ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਤਿ ਤੇਸੰਯੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਞ੍ਞਥਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਸੇਸਤੋ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਖਣਿਕਨਿਰੋਧੇ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਵੋਹਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵੋ ਵਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਾਦਪੁਬ੍ਬਕਤ੍ਤਾ ਅਭਾਵਸ੍ਸ **ਹੁਤ੍ਵਾ**-ਗਹਣੰ। ਤੇਨ ਪਾਕਟਭਾਵਪੁਬ੍ਬਕਤ੍ਤੰ ਵਿਨਾਸਭਾਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਤੇਨੇਵਾਕਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਾਕਾਰੇਨ। **ਖਣਭਙ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਖਣਿਕਨਿਰੋਧੇਨ। **ਤਸ੍ਸਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਯਾ**ਤਿ ਖਣਿਕਭਙ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਯ। **ਤਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਯ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ। **ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ**ਤਿ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ।

ਖਯੋਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਵਿਨਾਸੋ। ਵਿਰਜ੍ਜਨੰ ਤੇਸੰਯੇਵ ਵਿਲੁਜ੍ਜਨੰ **ਵਿਰਾਗੋ**, ਖਯੋ ਏਵ ਵਿਰਾਗੋ **ਖਯਵਿਰਾਗੋ**, ਖਣਿਕਨਿਰੋਧੋ। ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਮੇਤ੍ਥ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਅਧਿਗਤੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਰਾਗੋ**, ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ। ਤੇਨਾਹ **''ਖਯਵਿਰਾਗੋਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਖਣਭਙ੍ਗੋ। ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਰਾਗੋਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨ''**ਨ੍ਤਿ। **ਤਦੁਭਯਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਖਯਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ। ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਖਯਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ, ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਖਯਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ, ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੁਸਾਰੇਨ ''ਦ੍ਵੇ ਨਿਰੋਧਾ ਖਯਨਿਰੋਧੋ ਚ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਨਿਰੋਧੋ ਚਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨੰ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਰਾਗਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਰੋਧਪਦੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਖਯੋ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਵਿਨਾਸੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ ਪਹਾਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵਾ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨੰ **ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ**। ਤਥਾ ਸਬ੍ਬੁਪਧੀਨੰ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਭੂਤੇ ਵਿਸਙ੍ਖਾਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਤਾਯ ਵਾ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਤਾਯ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨੰ **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ**। **ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਤਾਵ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਵਸੇਨ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤਿ, ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੀ ਚ ਤਸ੍ਸਾ ਤਥਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯੰ ਯੇ ''ਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਗਹਣਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸਾ ਤਮ੍ਮੂਲਕਾ ਚ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾ ਤਦੁਭਯਮੂਲਕਾ ਚ ਵਿਪਾਕਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁੰ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਕਰਣਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤਿ, ਤਥਾ ਦੁਕ੍ਖਸਞ੍ਞਾਦਯੋ। ਤੇਨਾਹ – **''ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਹਿ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਖਨ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤੀ''**ਤਿ। **ਸਙ੍ਖਤਦੋਸਦਸ੍ਸਨੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਤੇ ਤੇਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰਗਤੇ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਦਿਦੋਸਦਸ੍ਸਨੇਨ। ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵੇਨ **ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤੇ**। **ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਤਾਯਾ**ਤਿ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ। **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਪਵਿਸਤਿ ਅਨੁਪਵਿਸਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਸਦ੍ਧਿੰ ਖਨ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇਨ ਕਿਲੇਸੇਸੁ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੇਸੁ ਅਵਿਪਾਕਧਮ੍ਮਤਾਪਾਦਨੇਨ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾ ਤਮ੍ਮੂਲਕਾ ਚ ਖਨ੍ਧਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਰਹਭਾਵੇਨ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਮਗ੍ਗੋ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਉਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੰ ਮਗ੍ਗਞਾਣਞ੍ਚ। ਮਗ੍ਗਞਾਣਮ੍ਪਿ ਹਿ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਸ੍ਸ ਅਨੁ ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਸ੍ਸਨਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਇਦਞ੍ਚ ਚਤੁਤ੍ਥਚਤੁਕ੍ਕੰ ਸੁਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਪਨ ਤੀਣਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ। ਏਵੰ ਚਤੁੰਨੰ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨੰ ਵਸੇਨ ਸੋਲਸਵਤ੍ਥੁਕਾਯ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਾ ਭਾਵਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵੰ ਸੋਲਸਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਚ ਅਯੰ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਭਾਵਿਤਾ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸੰਸਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ''ਏਵੰ ਭਾਵਿਤੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਭਾਵਾਦਿਵਸੇਨ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਵਿਤਕ੍ਕੁਪਚ੍ਛੇਦਸਮਤ੍ਥਤਾਯਪਿ ਚਸ੍ਸ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਤਪਣੀਤਅਸੇਚਨਕਸੁਖਵਿਹਾਰਤ੍ਤਾ ਸਮਾਧਿਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰਾਨੰ ਵਿਤਕ੍ਕਾਨੰ ਵਸੇਨ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਧਾਵਨੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਨਾਪਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾਭਿਮੁਖਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤੰ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ ਵਿਤਕ੍ਕੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੧; ਉਦਾ॰ ੩੧)। ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਮੂਲਭਾਵੇਨਪਿ ਚਸ੍ਸਾ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਭਗਵਤਾ –

> ''ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿੰ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੭)।

ਅਪਿਚ ਚਰਿਮਕਾਨੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਵਿਦਿਤਭਾਵਕਰਣਤੋਪਿਸ੍ਸਾ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਭਗਵਤਾ –

> ''ਏਵੰ ਭਾਵਿਤਾਯ, ਰਾਹੁਲ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਾ ਏਵੰ ਬਹੁਲੀਕਤਾਯ ਯੇਪਿ ਤੇ ਚਰਿਮਕਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ, ਤੇਪਿ ਵਿਦਿਤਾਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਅਵਿਦਿਤਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੨੧)।

ਤਤ੍ਥ ਨਿਰੋਧਵਸੇਨ ਤਯੋ ਚਰਿਮਕਾ ਭਵਚਰਿਮਕਾ ਝਾਨਚਰਿਮਕਾ ਚੁਤਿਚਰਿਮਕਾਤਿ। ਭਵੇਸੁ ਹਿ ਕਾਮਭਵੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇਸੁ ਨ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ **ਭਵਚਰਿਮਕਾ**। ਝਾਨੇਸੁ ਪੁਰਿਮੇ ਝਾਨਤ੍ਤਯੇ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ **ਝਾਨਚਰਿਮਕਾ**। ਯੇ ਪਨ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਸੋਲਸਮੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਹ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ **ਚੁਤਿਚਰਿਮਕਾ** ਨਾਮ। ਇਮੇ ਇਧ ਚਰਿਮਕਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ।

ਇਮੇ ਕਿਰ ਇਮਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਰਤੋ ਸੋਲਸਮਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਾਦਂ ਆਵਜ੍ਜਯਤੋ ਉਪ੍ਪਾਦੋਪਿ ਨੇਸਂ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ, ਠਿਤਿਂ ਆਵਜ੍ਜਯਤੋ ਠਿਤਿਪਿ ਨੇਸਂ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ, ਭਙ੍ਗਂ ਆਵਜ੍ਜਯਤੋ ਭਙ੍ਗੋਪਿ ਨੇਸਂ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਹਿ ਆਯੁਅਨ੍ਤਰਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਵਾ, ਇਮਂ ਪਨ ਸੋਲਸਵਤ੍ਥੁਕਂ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਯੁਅਨ੍ਤਰਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸੋ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਦਾਨਿ ਮੇ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਇਤੋ ਪਰ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਏਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਮੀਲੇਤਿ ਕੋਟਪਬ੍ਬਤਵਿਹਾਰਵਾਸਿਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ, ਮਹਾਕਰਞ੍ਜਿਯਵਿਹਾਰਵਾਸਿਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ, ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਰਟ੍ਠੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ, ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਵਿਹਾਰਵਾਸਿਨੋ ਦ੍ਵੇਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ ਚ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਏਕਵਤ੍ਥੁਪਰਿਦੀਪਨਂ – ਦ੍ਵੇਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਾਨਂ ਕਿਰੇਕੋ ਪੁਣ੍ਣਮੁਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮੇ ਠਿਤੋ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖੇ ਪਦੋਸਵੇਲਾਯਂ ਚਨ੍ਦਾਲੋਕੇਨ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਆਸਿਞ੍ਚਮਾਨਖੀਰਧਾਰਂ ਵਿਯ ਗਗਨਤਲਂ ਰਜਤਪਟ੍ਟਸਦਿਸਂ ਵਾਲਿਕਾਸਨ੍ਥਤਞ੍ਚ ਭੂਮਿਭਾਗਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਰਮਣੀਯੋ ਵਤਾਯਂ ਕਾਲੋ, ਦੇਸੋ ਚ ਮਮ ਅਜ੍ਝਾਸਯਸਦਿਸੋ, ਕੀਵ ਚਿਰਂ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਭਾਰੋ ਵਹਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੇ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਹ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਥਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਕੇਚਿ ਆਹਂਸੁ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਕੇਚਿ ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਅਹਂ ਦਾਨਿ ਵੋ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਮੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਮਾਨਂ ਦਸ੍ਸਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਚਙ੍ਕਮੇ ਤਿਰਿਯਂ ਲੇਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਇਤੋ ਚਙ੍ਕਮਕੋਟਿਤੋ ਪਰਕੋਟਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਇਮਂ ਲੇਖਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਪਰਭਾਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਏਕੇਨ ਪਾਦੇਨ ਲੇਖਂ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ।

ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੭. ਯਦਿਪਿ ਅਰਿਯਾ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੁਂ, ਨਾਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੁਂ, ਨਾਪਿ ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕਂ ਸਮਣਕੁਤ੍ਤਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਸੁਂ, ਤਥਾਪਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤੀਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਮਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਰਿਯਾਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ **"ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਮਿਸ੍ਸਕਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਅਰਿਯਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰਿਂਸੁ ਨ ਸਮਾਦਪੇਸੁਂ, ਨਾਪਿ ਸਮਨੁਞ੍ਞਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥ ਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਰਣਸਮਯੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਰਿਯਾਨਂ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਸ੍ਸ ਅਰਿਯਾਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਮਿਸ੍ਸਕਤ੍ਤਾ ''ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ"ਤਿ** ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ''ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੮. ਇਦ੍ਧੀਸੁ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਤਾ ਨਾਮ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇਨ ਸਾਰਤ੍ਤਤਾ ਸਾਪੇਕ੍ਖਭਾਵੋਤਿ ਆਹ **"ਸਾਰਤ੍ਤਾ ਅਪੇਕ੍ਖਵਨ੍ਤੋ"**ਤਿ। ਮਰਣਸ੍ਸ ਗੁਣਕਿਤ੍ਤਨਂ ਜੀਵਿਤੇ ਆਦੀਨਵਦਸ੍ਸਨਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਜੀਵਿਤੇ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ''ਕਿਂ ਤੁਯ੍ਹਿਮਿਨਾ ਪਾਪਕੇਨ ਦੁਜ੍ਜੀਵਿਤੇਨਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਜੀਵਿਤੇ ਆਦੀਨਵਦਸ੍ਸਨਂ। ''ਮਤਂ ਤੇ ਜੀਵਿਤਾ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਮਰਣਗੁਣਕਿਤ੍ਤਨਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਲੋਭਾਦੀਨਂ ਅਤਿਵਿਯ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮਂ ਕਿਬ੍ਬਿਸਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਕਿਬ੍ਬਿਸਂ ਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮਂ ਲੋਭਾਦਿਕਿਲੇਸੁਸ੍ਸਦ"**ਨ੍ਤਿ। **ਕਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ** ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾਨਂਯੇਵੇਦਂ ਵਚਨਂ। ਮਤ-ਸਦ੍ਦੋ ''ਗਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਭਾਵਵਚਨੋਤਿ ਆਹ **"ਤਵ ਮਰਣ"**ਨ੍ਤਿ। **ਕਤਕਾਲੋਤਿ** ਕਤਮਰਣਕਾਲੋ। ਅਥ ਵਾ **ਕਾਲੋਤਿ** ਮਰਣਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ **ਕਤਕਾਲੋਤਿ** ਕਤਮਰਣੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਮਰਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ਦਿਵਿ ਭਵਾ **ਦਿਬ੍ਬਾਤਿ** ਆਹ **"ਦੇਵਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਹੀ"**ਤਿ। **ਸਮਪ੍ਪਿਤੋਤਿ** ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋਤਿ** ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਏਕੀਭਾਵਂ ਗਤੋ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨. **ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਕਾਲਕਿਰਿਯਾਵਚਨਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਮਾਨਕਤ੍ਤੁਕੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕਾਲਕਿਰਿਯਾਵਚਨੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਕਾਲਕਿਰਿਯਾਵਚਨਸ੍ਸ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਵੋਹਾਰੋ। **ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਤਿ** ਇਮਸ੍ਸ ਪਦਸ੍ਸ ''ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਚੇਚ੍ਚ ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਕਾਲਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨੁਰੂਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਤਥਾ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਚੇਚ੍ਚ ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ''ਤਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਸ੍ਸ ਚ ਤਦਤ੍ਥਵਸੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ''ਜਾਨਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ''ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਣਵਿਸਯਮੇਤ੍ਥ ਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਪਾਣੋਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ"**ਤਿ, ਸਤ੍ਤੋ ਅਯਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਣੋਤਿ** ਹਿ ਵੋਹਾਰਤੋ ਸਤ੍ਤੋ, ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਪਾਣੋਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਚਨਂ ''ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਸਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਯ ਘਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵ **ਏਲ਼ਕਚਤੁਕ੍ਕੇ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੭੪) ਏਲ਼ਕਸਞ੍ਞਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣਂ ਵਧਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਪਾਣੋਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਹ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋ **ਸਂ**-ਸਦ੍ਦੋਤਿ ਆਹ – **"ਤੇਨੇਵ ਪਾਣਜਾਨਨਾਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋ"**ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਪਾਣਜਾਨਨਾਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਮੀਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਦਿਪਿ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਭਯਾਰਮ੍ਮਣਭਾਵਾਸਮ੍ਭਵਤੋ ਪਾਣੋਤਿ ਜਾਨਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਮੀਤਿ ਜਾਨਨਂ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਪਾਣੋਤਿਸਞ੍ਞਂ ਪਨ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਮੀਤਿ ਜਾਨਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਤੇਨੇਵ...ਪੇ॰... ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ **ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਦਿਟ੍ਠਸਭਾਵੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ 'ਰੂਪਂ ਅਨਿਚ੍ਚ'ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਭਾਵੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਲਕ੍ਖਣਜਾਨਨਂ ਵਿਯ 'ਇਮਂ ਪਾਣਂ ਮਾਰੇਮੀ'ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ਆਚਰਿਯਾ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਏਵਂ ਨ ਕਥੇਨ੍ਤਿ।

ਵਧਕਚੇਤਨਾਵਸੇਨ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾਤਿ ''ਇਮਂ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ। **ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾਤਿ** ''ਵਧਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾਤਿ** ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। **ਉਪਕ੍ਕਮਵਸੇਨਾਤਿ** ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਦਿਉਪਕ੍ਕਮਵਸੇਨ। **ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ** ਏਵਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਨਾ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਕਤਵਚਨਤ੍ਤਾ ''ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਅਪਰਕਾਲਕਿਰਿਯਾਵਚਨੇਨ ਸਬ੍ਬਥਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਥਾਪਿ ''ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਅਪਰਿਯੋਸਿਤਵੀਤਿਕ੍ਕਮਮ੍ਪਿ ਅਵਸਾਨਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ"**ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਅਯਂ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ"**ਤਿ।

ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਲਲਰੂਪਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। ਸਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸੇਯ੍ਯਾ, ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸਙ੍ਖਾਤੋ ਗਬ੍ਭੋ ਸੇਯ੍ਯਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾ**, ਅਣ੍ਡਜਾ ਜਲਾਬੁਜਾ ਚ। ਤੇਸਂ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਸੁਖੁਮਤ੍ਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **"ਯਂ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਨਿਯਮਨਤ੍ਥਂ। ਓਪਪਾਤਿਕਸਂਸੇਦਜਾਪਿ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਮੇਵ। ਨ ਚੇਵਿਮਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਿਂਸ ਕਮ੍ਮਜਰੂਪਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਪਨ ਠਿਤੇਸੁਯੇਵ ਸੋਲ਼ਸ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ

ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਗਹਿਤਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਵਾ ਮਾਤੁਯਾ ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਮਰਣਸ੍ਸ ਅਨੋਕਾਸੋ ਨਾਮ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸੋਲ਼ਸਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਕਾਲੇ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਮਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ ਤਦਾ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ, ਮਾਤੁਯਾਪਿ ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰੇਯੇਵ ਚਵਨਧਮ੍ਮਾਯ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸੇਵ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਚਿਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਅਵਿਨਾਭਾਵਤੋ ਸੇਸਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾਨਮ੍ਪਿ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਰੂਪਕਾਯੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਤਸ੍ਸੇਵ ਚ ਨਾਮਕਾਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰੇ ਪਵਤ੍ਤਿਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਸਕਲਾਪਿ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਹੋਤੀ"**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਕਲਾਪਿ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਪਟਿਸਨ੍ਧੀ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਅਨੂਨਾ ਰੂਪਾਦਿਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਨ ਸਕਲਾਪਿ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧੀਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਤਸ੍ਮਾ ਤਞ੍ਚ ਪਠਮਂ ਚਿਤ੍ਤਂ...ਪੇ॰... ਕਲਲਰੂਪਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮੋ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ"**ਤਿ। ''ਤਦਹੁਜਾਤਸ੍ਸ ਏਲ਼ਕਸ੍ਸ ਲੋਮਂ ਜਾਤਿਉਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਕੇਚਿ। ''ਹਿਮਵਨ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਜਾਤਿਮਨ੍ਤਏਲ਼ਕਲੋਮਂ ਜਾਤਿਉਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਅਪਰੇ। ਸੁਖੁਮਜਾਤਿਲੋਮਾ ਏਵ ਕਿਰ ਕੇਚਿ ਏਲ਼ਕਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ''ਗਬ੍ਭਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਏਲ਼ਕਲੋਮਂ ਜਾਤਿਉਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ।

ਏਕੇਨ ਅਂਸੁਨਾਤਿ **ਖੁਦ੍ਦਕਭਾਣਕਾਨਂ** ਮਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਅਪਚ੍ਛਾ ਅਪੁਰੇ ਏਕਤੋ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਪਾਤੁਭੂਤਾ ਕਲਲਸਙ੍ਖਾਤਾ ਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾਯ ਏਕਵਾਯਾਮੇਨ ਪਾਤਬ੍ਬਮਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ''ਅਤਿਬਹੁਂ ਏਤਂ, ਸਣ੍ਹਸੂਚਿਯਾ ਤੇਲੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਯ ਪਗ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗੇ ਠਿਤਬਿਨ੍ਦੁਮਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਏਕਕੇਸੇ ਤੇਲਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗੇ ਠਿਤਬਿਨ੍ਦੁਮਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਜਨਪਦੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਕੇਸੇ ਅਟ੍ਠਧਾ ਫਾਲਿਤੇ ਤਤੋ ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸਪ੍ਪਮਾਣੋ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਕਾਨਂ ਕੇਸੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਸਨ੍ਨਤਿਲਤੇਲਤੋ ਉਦ੍ਧਟਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗੇ ਠਿਤਬਿਨ੍ਦੁਮਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਜਾਤਿਉਣ੍ਣਾ ਨਾਮ ਸੁਖੁਮਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਏਕਅਂਸੁਨੋ ਪਸਨ੍ਨਤਿਲਤੇਲੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਟਸ੍ਸ ਪਗ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗੇ ਠਿਤਬਿਨ੍ਦੁਮਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੬) **ਖੁਦ੍ਦਕਭਾਣਕੇਹਿ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਂਯੁਤ੍ਤਭਾਣਕਾ** ਪਨ ''ਤੀਹਿ ਜਾਤਿਉਣ੍ਣਂਸੂਹਿ ਕਤਸੁਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਸਣ੍ਠਿਤਤੇਲਬਿਨ੍ਦੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਕਲਲਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੨੩੫) ਵਦਨ੍ਤਿ। **"ਅਚ੍ਛ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਰੇਨ ਵਿਭਾਵੇਤਿ **"ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨ"**ਨ੍ਤਿ।

ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੋਤਿ ਪਸਨ੍ਨਸਪ੍ਪਿ। **ਯਥਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੋਪਿ ਵੁਤ੍ਤਬਿਨ੍ਦੁਪ੍ਪਮਾਣੋਵ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਏਵਂਵਣ੍ਣਪ੍ਪਟਿਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਸਣ੍ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ । ਅਥ ਵਾ **ਏਵਂਵਣ੍ਣਪ੍ਪਟਿਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਵਣ੍ਣਂ ਏਵਂਸਣ੍ਠਾਨਞ੍ਚ। ਪਟਿਭਜਨਂ ਵਾ **ਪਟਿਭਾਗੋ,** ਸਦਿਸਤਾਭਜਨਂ ਸਦਿਸਤਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂਵਿਧੋ ਵਣ੍ਣਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ ਰੂਪਤੋ ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਚ ਸਦਿਸਤਾਪਤ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਏਵਂਵਣ੍ਣਪ੍ਪਟਿਭਾਗਂ**। **ਕਲਲਨ੍ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਭੂਤੁਪਾਦਾਰੂਪਸਙ੍ਖਾਤੋ ਸਨ੍ਤਾਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਕਲਲਂ ਨਾਮਾਤਿ ਕਥੀਯਤਿ। **ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ ਤਤੋ ਊਨਾਧਿਕਾਯੁਕਮਨੁਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਭਾਵਤੋ।

ਕਲਲਕਾਲੇਪੀਤਿ ਪਠਮਸਤ੍ਤਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯਂ ਸਨ੍ਤਤਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਕਲਲਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਤਤੋ ਵਾ ਉਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯਸਤ੍ਤਾਹਾਦੀਸੁ ਅਬ੍ਬੁਦਾਦਿਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਨੁ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਰਸਨਿਰੋਧੇਨੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਉਪਚ੍ਛੇਦੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ''ਤਸ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਉਪਰੋਧੇਤੀ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਪਵੇਣੀਘਟਨਂ...ਪੇ॰... ਉਪਰੋਧੇਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ"**ਤਿ। ਕਥਞ੍ਚਾਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਆਹ **"ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ"**ਤਿਆਦਿ।

ਏਤ੍ਥਾਹ (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੧.੫; ਇਤਿਵੁ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੭੪) – ਖਣੇ ਖਣੇ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਸਭਾਵੇਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਕੋ ਹਨ੍ਤਿ, ਕੋ ਵਾ ਹਞ੍ਞਤਿ, ਯਦਿ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਸਨ੍ਤਾਨੋ, ਸੋ ਅਰੂਪਤਾਯ ਨ ਛੇਦਨਭੇਦਨਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਕੋਪਨਸਮਤ੍ਥੋ, ਨਪਿ ਵਿਕੋਪਨੀਯੋ। ਅਥ ਰੂਪਸਨ੍ਤਾਨੋ, ਸੋ ਅਚੇਤਨਤਾਯ ਕਟ੍ਠਕਲਿਙ੍ਗਰੂਪਮੋਤਿ ਨ ਤਤ੍ਥ ਛੇਦਨਾਦਿਨਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਲਬ੍ਭਤਿ ਯਥਾ ਮਤਸਰੀਰੇ। ਪਯੋਗੋਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੋ ਪਹਰਣਪ੍ਪਹਾਰਾਦਿਕੋ ਅਤੀਤੇਸੁ ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਭਵੇਯ੍ਯ ਅਨਾਗਤੇਸੁ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਨ ਤਾਵ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤੇਸੁ ਸਮ੍ਭਵਤਿ ਤੇਸਂ ਅਭਾਵਤੋ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਖਣਿਕਤ੍ਤਾ ਸਰਸੇਨੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਸਭਾਵਤਾਯ ਵਿਨਾਸਾਭਿਮੁਖੇਸੁ ਨਿਪ੍ਪਯੋਜਨੋ ਪਯੋਗੋ ਸਿਯਾ, ਵਿਨਾਸਸ੍ਸ ਚ ਕਾਰਣਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਪਹਰਣਪ੍ਪਹਾਰਾਦਿਪ੍ਪਯੋਗਹੇਤੁਕਂ ਮਰਣਂ, ਨਿਰੀਹਕਤਾਯ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਕਸ੍ਸ ਸੋ ਪਯੋਗੋ, ਖਣਿਕਤ੍ਤਾ ਵਧਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸਮਕਾਲਭਿਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਪਰਿਯੋਸਾਨਕਾਲਾਨਵਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋਤਿ?

ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਵਧਕਚੇਤਨਾਸਹਿਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪੁਞ੍ਜੋ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੋ ਹਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਧਪ੍ਪਯੋਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਪਗਤੁਸ੍ਮਾਵਿਞ੍ਞਾਣਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਮਤਵੋਹਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਬਨ੍ਧਨੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਧਪ੍ਪਯੋਗਾਕਰਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਰਹੋ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮਸਮੂਹੋ ਹਞ੍ਞਤਿ, ਕੇਵਲੋ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਸਨ੍ਤਾਨੋ ਵਧਪ੍ਪਯੋਗਾਵਿਸਯਭਾਵੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਭਵੇ ਰੂਪਸਨ੍ਤਾਨਾਧੀਨਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਰੂਪਸਨ੍ਤਾਨੇ ਪਰੇਨ ਪਯੋਜਿਤਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਕਪਯੋਗਵਸੇਨ ਤਨ੍ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਵਿਨਿਬਨ੍ਧਕਵਿਸਦਿਸਰੂਪੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਹਤੇ ਵਿਚ੍ਛੇਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਨ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭਵੋ, ਨਪਿ ਅਹੇਤੁਕੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ, ਨ ਚ ਪਯੋਗੋ ਨਿਪ੍ਪਯੋਜਨੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਕਤਪ੍ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਾਰਹਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਕਲਾਪਸ੍ਸ ਤਥਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ। ਖਣਿਕਾਨਂ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਖਣਿਕਮਰਣਸ੍ਸ ਇਧ ਮਰਣਭਾਵੇਨ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤਤਿਮਰਣਸ੍ਸ ਚ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਹੇਤੁਕਭਾਵਤੋ ਨ ਅਹੇਤੁਕਂ ਮਰਣਂ, ਨ ਚ ਕਤ੍ਤੁਰਹਿਤੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਪ੍ਪਯੋਗੋ ਨਿਰੀਹਕੇਸੁਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਤਾਮਤ੍ਤੇਨ ਉਪਕਾਰਕੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪਫਲੁਪ੍ਪਾਦਨੇ ਨਿਯਤੇਸੁ ਕਾਰਣੇਸੁ ਕਤ੍ਤੁਵੋਹਾਰਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਯਥਾ ''ਪਦੀਪੋ ਪਕਾਸੇਤਿ, ਨਿਸਾਕਰੋ ਚਨ੍ਦਿਮਾ''ਤਿ। ਨ ਚ ਕੇਵਲਸ੍ਸ ਵਧਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸਹਭੁਨੋ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਕਲਾਪਸ੍ਸ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਇਚ੍ਛਿਤੋ ਸਨ੍ਤਾਨਵਸੇਨ ਅਵਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਪਟਿਜਾਨਨਤੋ, ਸਨ੍ਤਾਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਨਞ੍ਚ ਪਦੀਪਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਕਿਰਿਯਾਸਿਦ੍ਧਿ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੇਵ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੇਨ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਦ੍ਧੋ। ਅਯਞ੍ਚ ਵਿਚਾਰੋ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵਂ ਵਿਭਾਵੇਤਬ੍ਬੋ।

ਵੋਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਵੋਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। **ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਜਵਨਵਾਰਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ **ਖੁਦ੍ਦਕਭਾਣਕਾਨਂ** ਮਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਂਯੁਤ੍ਤਭਾਣਕਾ** ਪਨ ''ਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਅਰੂਪਸਨ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਨ੍ਤਤਿਯੋ ਵਤ੍ਵਾ ''ਉਦਕਂ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਤੀਰੇ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਉਦਕਲੇਖਾ ਨ ਵਿਪ੍ਪਸੀਦਤਿ, ਅਦ੍ਧਾਨਤੋ ਆਗਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਕਾਯੇ ਉਸੁਮਭਾਵੋ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਆਤਪਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਯਾਵ ਅਨ੍ਧਕਾਰਭਾਵੋ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾ ਵਾਤਪਾਨਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਫਨ੍ਦਨਭਾਵੋ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਯਂ ਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਨਾਮ। ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਜਵਨਵਾਰਾ ਅਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਤਿਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ । **ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ** ਪਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਏਕਦ੍ਵੇਸਨ੍ਤਤਿਵਾਰਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਤਤਿਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤਸ੍ਸ ਨ ਚ ਤਾਵ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ। ਯਾਵ ਪਨ ਤਂ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਅਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਵਾ ਏਕਦ੍ਵੇਸਨ੍ਤਤਿਵਾਰਾ ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਆਲੋਕਟ੍ਠਾਨੇ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਓਵਰਕਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸਪਿ ਨ ਤਾਵ ਸਹਸਾ ਰੂਪਂ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ। ਯਾਵ ਪਨ ਤਂ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਅਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਵਾ ਏਕਦ੍ਵੇਸਨ੍ਤਤਿਵਾਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਦੂਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਨ ਰਜਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਵਿਕਾਰਂ ਘਣ੍ਟਿਭੇਰਿਆਕੋਟਨਵਿਕਾਰਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਨ ਤਾਵ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਤਿ। ਯਾਵ ਪਨ ਤਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਏਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਕਦ੍ਵੇਸਨ੍ਤਤਿਵਾਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਆਲੋਕਟ੍ਠਾਨਤੋ ਓਵਰਕਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਗੇਵ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਯਾਵ ਰੂਪਗਤਂ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਡ੍ਢਵੇਲਾ ਅਵਿਭੂਤਪ੍ਪਾਯਾ, ਉਪਡ੍ਢਵੇਲਾ ਵਿਭੂਤਪ੍ਪਾਯਾ ਤਦੁਭਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਦ੍ਵੇਸਨ੍ਤਤਿਵਾਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਯਿਦਂ ਨ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਂ, ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸੀਘਮ੍ਪਿ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ''ਏਕਦ੍ਵੇਸਨ੍ਤਤਿਵਾਰਾ''ਤਿ ਏਕਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਕਤਂ।

ਸਭਾਗਸਨ੍ਤਤਿਵਸੇਨਾਤਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਸੋਮਨਸ੍ਸੁਪੇਕ੍ਖਾਦਿਨਾ ਸਭਾਗਸਨ੍ਤਤਿਵਸੇਨ। ਇਮਿਨਾ ਅਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਜਵਨਵਾਰਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਕਾਮਾਵਚਰਜਵਨਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਇਤਰਜਵਨਵਸੇਨ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਪਰਿਮਿਤਕਾਲਾ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਵਤ੍ਤਭਵਙ੍ਗਾਦਯੋਪਿ ਤਦਨ੍ਤੋਗਧਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਯਾਵ ਵਾ ਉਣ੍ਹਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਰੂਪਸਨ੍ਤਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਨ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਨ੍ਤਤਿਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਆਗਤਂ, ਅਦ੍ਧਾਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸੁਤ੍ਤੇ। ਤਥਾ ਹਿ **ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤੇ** ਅਦ੍ਧਾਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਯੋ ਚਾਵੁਸੋ ਮਨੋ, ਯੇ ਚ ਧਮ੍ਮਾ, ਉਭਯਮੇਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਚੇ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਛਨ੍ਦਰਾਗਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਤਦਭਿਨਨ੍ਦਤਿ, ਤਦਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਂਹੀਰਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੮੪) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਮਨੋ**ਤਿ ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਮਾਹ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਧਮ੍ਮਾ। **ਮਨੋ**ਤਿ ਵਾ ਮਨਾਯਤਨਂ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। **ਉਭਯਮੇਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਏਤਂ ਉਭਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਕਨ੍ਤਿਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੇਨ ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ। **ਅਭਿਨਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਾਭਿਨਨ੍ਦਨਾਹਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਤਿ । ਤਥਾਭੂਤੋ ਚ ਵਤ੍ਥਪਰਿਞ੍ਞਾਯ

ਅਭਾਵਤੋ ਤੇਸੁ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ **ਸੰਹੀਰਤਿ,** ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਆਕਡ੍ਢੀਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ ਏਕੰ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਪਵਤ੍ਤੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਅਦ੍ਧਾਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਰਮ੍ਮਣੋ, ਨ ਖਣਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਰਮ੍ਮਣੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ।

ਸਤ੍ਤੋਤਿ ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨੋ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। **ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ। ਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਹਿ ਵਿਕੋਪਿਤੇ ਇਤਰਮ੍ਪਿ ਤੰਸਮ੍ਬਨ੍ਧਤਾਯ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀਤਿ। **ਤੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮੇ**ਵਾਤਿ ਤੰ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਤਿਪਾਤਨਵਿਧਾਨੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ। ਸਰਸੇਨੇਵ ਪਤਨਸਭਾਵਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾ ਏਵ ਅਤੀਵ ਪਾਤਨੰ ਅਤਿਪਾਤੋ, ਸਣਿਕੰ ਪਤਿਤੁੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸੀਘਪਾਤਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤਨੰ ਅਤਿਪਾਤੋ, ਪਾਣਸ੍ਸ ਅਤਿਪਾਤੋ **ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ**। ਯਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇਸੁ ਮਹਾਭੂਤੇਸੁ ਉਪਕ੍ਕਮਕਰਣਹੇਤੁ ਤੰਮਹਾਭੂਤਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਮਹਾਭੂਤਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਤਾਦਿਸਪ੍ਪਯੋਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਵਧਕਚੇਤਨਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਯਾਯ ਚੇਤਨਾਯਾ"**ਤਿਆਦਿ।

ਪਹਰਣਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਹਿਤਾਯ ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਸਾਧਨੰ। **ਆਣਾਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਹਿਤਾਯ ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਸਾਧਨੰ। ਤੇਨੇਵ ''ਸਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਨ ਸਾਵੇਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਿਆਦੀਨੰ ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨੰ।

ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਜ੍ਜਾਪਰਿਜਪ੍ਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਨ੍ਤਪਰਿਜਪ੍ਪਨੰ। ਇਦਾਨਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਥਬ੍ਬਣਿਕਾ**ਤਿ ਆਥਬ੍ਬਣਵੇਦਵੇਦਿਨੋ। **ਆਥਬ੍ਬਣੰ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਥਬ੍ਬਣਵੇਦਵਿਹਿਤੰ ਮਨ੍ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਨਾ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤਿ। ਆਥਬ੍ਬਣਿਕਾ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਅਲੋਣਕੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯੰ ਸਯਮਾਨਾ ਤਪੰ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸੁਸਾਨਭੂਮਿੰ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੰ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇਨ ਵਿਜ੍ਜੰ ਪਰਿਜਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਨੇਸੰ ਕਮ੍ਮੰ ਸਮਿਜ੍ਝਤਿ। **ਪਟਿਸੇਨਾਯਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਪਰਿ ਵਾ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਮੁਪਗਚ੍ਛਤਿ। **ਈਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਡੰਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਵਿਚ੍ਛਿਕਾਦੀਨੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਪੀਲ਼ੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ । ਏਤੀਤਿ **ਈਤਿ**। **ਉਪਦ੍ਦਵ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਅਧਿਕਤਰਪੀਲ਼ੰ। **ਪਜ੍ਜਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਮਜ੍ਜਰੰ। **ਸੂਚਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਸੂਚੀਹਿ ਵਿਯ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੰ ਸੂਲੰ। **ਵਿਸੂਚਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਸੂਲੰ ਆਮਾਤਿਸਾਰੰ। **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਾਤਿਸਾਰੰ। **ਵਿਜ੍ਜੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗਨ੍ਧਾਰਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜ੍ਜੰ ਕਤੁਪਚਾਰੰ ਪਰਿਜਪ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਪਠਨਕ੍ਕਮੇਨ ਪਠਿਤ੍ਵਾ। **ਤੇਹੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ।

ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੰ। **ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿਆਦਿ ਦਿਟ੍ਠਵਿਸਾਦੀਨੰ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਬ੍ਯਾਮਸਤਪ੍ਪਮਾਣਨਾਗੁਦ੍ਧਰਣੇ**ਤਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਬ੍ਯਾਮਸਤਪ੍ਪਮਾਣੇ ਮਹਾਕਾਯੇ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨੰ ਨਾਗਾਨੰ ਉਦ੍ਧਰਣੇ। **ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਦੇਵਾਨੰ। ਤੇ ਕਿਰ ਦੇਵਾ ਮਹੋਦਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਰਹਸ੍ਸਙ੍ਗਮ੍ਪਿ ਚ ਨੇਸੰ ਕੁਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਮਹਨ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਾਧਿਪਤਿਭਾਵੇਪਿ ਨਯਨਾਵੁਧੇਨ ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਾਨੰ ਮਰਣਸ੍ਸ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸੁਪਿ ਤਸ੍ਸ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕੇਚੀਤਿ ਮਹਾਸਙ੍ਘਿਕਾ। ''ਅਹੋ ਵਤ ਯੰ ਤੰ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੰ ਗਬ੍ਭੰ ਨ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਪਾਠੋ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ। ''ਅਹੋ ਵਤਾਯੰ ਤ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ''ਅਯੰ ਇਤ੍ਥੀ ਤੰ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੰ ਗਬ੍ਭੰ ਨ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਾਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। **ਕੁਲੁਮ੍ਬਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸੇਵ ਵਾ, ਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਘਟਭੇਦਨੰ ਵਿਯ ਇਦ੍ਧਿਵਿਨਾਸੋ, ਅਗ੍ਗਿਨਿਬ੍ਬਾਪਨੰ ਵਿਯ ਪਰੂਪਘਾਤੋਤਿ ਉਪਮਾਸੰਸਨ੍ਦਨੰ। **ਤੰ ਤੇਸੰ ਇਚ੍ਛਾਮਤ੍ਤਮੇ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯੰ ਵਿਚਾਰਣਾ – ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਪਰੂਪਘਾਤੰ ਵਦੇਥ, ਇਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਚੇਸਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿ ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ ਮਨੋਮਯਿਦ੍ਧਿ ਞਾਣਵਿਪ੍ਫਾਰਿਦ੍ਧਿ ਸਮਾਧਿਵਿਪ੍ਫਾਰਿਦ੍ਧਿ ਅਰਿਯਿਦ੍ਧਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਿਦ੍ਧਿ ਪੁਞ੍ਞਵਤੋਇਦ੍ਧਿ ਵਿਜ੍ਜਾਮਯਿਦ੍ਧਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾਪਯੋਗਪਚ੍ਚਯਾ ਇਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ ਇਦ੍ਧੀਤਿ ਦਸਵਿਧਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਰੰ ਇਦ੍ਧਿੰ ਵਦੇਥਾਤਿ? ਭਾਵਨਾਮਯਨ੍ਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿਯਾ ਪਰੂਪਘਾਤਕਮ੍ਮੰ ਹੋਤੀਤਿ? ਆਮ ਏਕਵਾਰੰ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਆਦਿਤ੍ਤਘਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਉਦਕਭਰਿਤੇ ਘਟੇ ਖਿਤ੍ਤੇ ਘਟੋਪਿ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿਯਾ ਏਕਵਾਰੰ ਪਰੂਪਘਾਤਕਮ੍ਮੰ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਸਾ ਨਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਅਥ ਨੇ ''ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿਯਾ ਨੇਵ ਏਕਵਾਰੰ, ਨ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਪਰੂਪਘਾਤਕਮ੍ਮੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ ''ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿ ਕਿੰ ਕੁਸਲਾ, ਅਕੁਸਲਾ, ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ, ਸੁਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ, ਦੁਕ੍ਖਾਯ , ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਯ, ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਾ, ਅਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਮਤ੍ਤਾ, ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਾ, ਕਾਮਾਵਚਰਾ, ਰੂਪਾਵਚਰਾ, ਅਰੂਪਾਵਚਰਾ''ਤਿ।

ਇਮੰ ਪਨ ਪਞ੍ਹੰ ਯੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਏਵੰ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ''ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿ ਕੁਸਲਾ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ ਵਾ, ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਵੇਦਨੀਯਾ ਏਵ, ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਾ ਏਵ, ਰੂਪਾਵਚਰਾ ਏਵਾ''ਤਿ। ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ''ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਚੇਤਨਾ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾਦੀਸੁ ਕਤਰੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਭਜਤੀ''ਤਿ। ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ''ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਚੇਤਨਾ ਅਕੁਸਲਾਵ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨੀਯਾਵ, ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰਾਵ, ਕਾਮਾਵਚਰਾ ਏਵਾ''ਤਿ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਕਥਾ ਨੇਵ ਕੁਸਲਤ੍ਤਿਕੇਨ ਸਮੇਤਿ, ਨ ਵੇਦਨਾਤ੍ਤਿਕੇਨ, ਨ ਵਿਤਕ੍ਕਤ੍ਤਿਕੇਨ, ਨ ਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਿਕੇਨਾ''ਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਿਰਤ੍ਥਕਨ੍ਤਿ? ਨੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕੰ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੰ ਨ ਜਾਨਾਥ। **ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਚੇਤੋਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਨ ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਆਥਬ੍ਬਣਿਦ੍ਧਿ ਪਨ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਸਾ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਮਾਨਾ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ।

ਹਰਿਤਬ੍ਬੰ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਹਾਰੰ, ਹਾਰਮੇਵ **ਹਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਅਥ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਜੀਵਿਤਹਰਣਕੰ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੰ ਵਾ ਸਤ੍ਥੰ **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇਨਾਹ। ''ਹਾਰਕਸਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਪਰਨਿਪਾਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਯਥਾ ਲਭਤਿ, ਤਥਾ ਕਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਥਮਾਹ। **ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ''ਪਰਿਯੇਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਇਤਰਥਾ**ਤਿ ''ਪਰਿਯੇਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਦਿ ਪਰਿਯੇਸਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਯਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤਮਤ੍ਤੇਨ। ''ਸਤ੍ਥਹਾਰਕੰ ਵਾਸ੍ਸ ਪਰਿਯੇਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨੁਰੂਪਤੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਹ **"ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ਸਸਤਿ ਹਿੰਸਤੀਤਿ **ਸਤ੍ਥੰ,** ਸਸਨ੍ਤਿ ਹਿੰਸਨ੍ਤਿ ਤੇਨਾਤਿ ਵਾ **ਸਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਲਗੁਲ਼ਪਾਸਾਣਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਆਹ – **"ਯੰ ਏਤ੍ਥ ਥਾਵਰਪ੍ਪਯੋਗਸਙ੍ਗਹਿਤੰ ਸਤ੍ਥੰ, ਤਦੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁ"**ਨ੍ਤਿ।

ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਅਸਿਆਦੀਹਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠੰ। **ਲਗੁਲ਼**ਨ੍ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਸਤ੍ਥਸਙ੍ਗਹੋ**ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਯੰ ''ਸਤ੍ਥਹਾਰਕ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਸਤ੍ਥਸਙ੍ਗਹੋ। **ਯਸ੍ਮਾ…ਪੇ॰… ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵਿਧਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਈਦਿਸੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਵਿਭਙ੍ਗਨਯਭੇਦਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਨਰਕੇ ਵਾ ਪਪਤਾਤਿਆਦੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਦਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ''ਪਪਾਤੇ ਵਾ ਪਪਤਾ''ਤਿ ਪਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ ਅਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ''ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਵਾ ਪਪਤਾ''ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਮਰਣੂਪਾਯੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਸਬ੍ਬੰ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਵਤ੍ਤੁ"**ਨ੍ਤਿ। **ਪਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਰਤੋ ਨਿਗਮਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਪਦਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ। **ਅਤ੍ਥਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮੇ**ਵਾਤਿ ਮਰਣੂਪਾਯਸ੍ਸ ਬਹੁਵਿਧਤਾਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ, ਤਤੋ ਏਕਦੇਸੇ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਸਬ੍ਬੰ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ…ਪੇ॰… ਵਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਵਾ ਪਪਤਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਰੂਪਤੋ ਸਬ੍ਬੰ ਮਰਣੂਪਾਯੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਮਤੰ ਤੇ ਜੀਵਿਤਾ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਮਰਣੰ ਯਸ੍ਮਾ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਨਿਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਮਰਣੰ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਮਰਣਚਿਤ੍ਤੋ ਮਰਣਮਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ"**ਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਦੀਪਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਚਿਤ੍ਤਾਦਿਅਨੇਕਤ੍ਥਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਨਾਯੰ ਚਿਤ੍ਤ-ਸਦ੍ਦੋ ਇਧ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਅਪਿ ਤੁ ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਯਮਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਮਿਨਾ ਪੁਨਰੁਤ੍ਤਿਦੋਸਸ੍ਸਪਿ ਇਧ ਅਨਵਕਾਸੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨ ਤਾਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਇਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮਨੋ''ਤਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਨਿਦਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ ਮਰਣਸ੍ਸ ਅਪਰਾਮਟ੍ਠਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਾਵ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਨ ਪਰਤੋ ''ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਮਰਣਸਞ੍ਞੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਇਤਿਸਦ੍ਦਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤੰ ਵਿਭਾਵੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਨਿਦਸ੍ਸਿਤੰ ਮਰਣਸਙ੍ਖਾਤਮਤ੍ਥੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਮਰਣਸਞ੍ਞੀ ਮਰਣਚੇਤਨੋ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇ ਅਧਿਕਾਰਵਸੇਨ ਇਤਿਸਦ੍ਦੋ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **"ਇਦਞ੍ਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਕਥੰ ਪਨੇਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ। **ਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਮਰਣਸਙ੍ਖਾਤਮਤ੍ਥੰ। ''ਮਰਣਸਞ੍ਞੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਹਿ ਮਰਣੰ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ, ''ਸਞ੍ਞੀ''ਤਿਆਦਿ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸਦ੍ਦਸ੍ਸ। ਚਿਤ੍ਤਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਚਿਤ੍ਤਵਚਨਤਾ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾਚੇਤਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਵਸੇਨ ਤਿਧਾ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਵਿਭਾਵਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਚਿਤ੍ਤੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੋ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ"**ਤਿਆਦਿ। ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸਦ੍ਦੇਨ ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ। **ਨ ਇਦੰ ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸ ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਨ ਕੇਵਲੰ ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਾਕਟਤ੍ਤਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਚ ਉਚ੍ਚਾਕਾਰਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਪਾਕਟਤ੍ਤਾ ਅਨੋਲ਼ਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਚ ਅਵਚਾਕਾਰਤਾ।

੧੭੪. ਕਾਯੇਕਦੇਸੇਪਿ ਕਾਯ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ “**ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ**”ਤਿਆਦਿ। **ਪਹਰਣੇਨਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥੇਨ। ਸਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਪਹਰਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਪਹਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਤਿ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਰਤੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਿਸਯਾ ਵਧਕਚੇਤਨਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਪਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾ ਮਰਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਿਸਯਾ, ਨਾਪਿ ਸਮੂਹਸ੍ਸਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਉਭਯਥਾਪੀ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਾਨੁਦ੍ਦੇਸਾਨਂ ਵਸੇਨ। ਵਧਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਪਬਨ੍ਧਵਿਚ੍ਛੇਦਨਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ “**ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਰੋਗੇਨਾ**”ਤਿਆਦਿ। ਯੇਨ ਹਿ ਪਬਨ੍ਧੋ ਵਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਪਯੋਗਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਂ ਤਦਾ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਪਹਰਿਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਅਰਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥਪ੍ਪਹਾਰੇ ਵਾ ਵਿਸੇ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਯਦਿ ਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਮਰਤਿ, ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਯਂ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਦਾਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ।

ਨਨੁ ਚ ਯਥਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਦਾਨਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਪਹਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਪਹਾਰੇਨ ਮਤੇ ਕਸ੍ਮਾ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਘਾਤਕੋਤਿ? ਵਿਸੇਸਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। ਦਾਨਞ੍ਹਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਮਤ੍ਤੇਨ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਦਾਨਚੇਤਨਾ ਚਜਿਤਬ੍ਬਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਜਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਸਨ੍ਤਕਕਰਣਂਵ ਤਸ੍ਸ ਚਜਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਸ੍ਸ ਤਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਵਧੋ। ਸੋ ਹਿ ਪਾਣੇ ਪਾਣਸਞ੍ਞਿਤਾ ਵਧਕਚੇਤਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਤੇਨ ਮਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਰਣਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਘਾਤਕੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ‘‘ਇਮਂ ਮਾਰੇਮੀ’’ਤਿ ਯਂ ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਮਾਰਣਿਚ੍ਛਾ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਖੀਣਾਸਵਭਾਵੇਨ ਪਯੋਗਮਰਣਕ੍ਖਣਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਤਿਪਿ ਸਨ੍ਤਾਨਭੇਦੇ ਅਭੇਦੋਯੇਵ, ਯਦਾ ਚ ਅਤ੍ਥਸਿਦ੍ਧਿ, ਤਦਾ ਖੀਣਾਸਵਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਅਞ੍ਞਚਿਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਵਧਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਮਾਰੇਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ**ਤਿ ਅਮਾਰੇਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਹਟਤ੍ਤਾ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰੋ ਨ ਸਯਮੇਵ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਮਾਰੇਤੁਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਪਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਤਵਿਨਾਸਨਹੇਤੁ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਪਯੋਗੋ ਤੇਨ ਚ ਮਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਂਸਨ੍ਦਨਤੋ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਦੁਤਿਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਉਭਯੇਹਿ ਮਤੇਪਿ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਦ੍ਧੋ**”ਤਿ।

ਕਮ੍ਮਾਪਤ੍ਤਿਬ੍ਯਤ੍ਤਿਭਾਵਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਦਿਕਮ੍ਮਵਿਭਾਗਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਵਿਭਾਗਸ੍ਸ ਚ ਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਂ। ‘‘ਏਲ਼ਕਂ ਮਾਰੇਮੀ’’ਤਿ ਪਵਤ੍ਤਚੇਤਨਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤ੍ਤਾ ‘‘ਇਮਂ ਮਾਰੇਮੀ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਯ ਤਦਾ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਤ੍ਤਾ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਆਹ “**ਇਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਮਾਰੇਮੀਤਿ ਚੇਤਨਾਯ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਤੋ**”ਤਿਆਦਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਹਿ ਪੁਰਿਮਂ ਅਭਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਸਿਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ, ਵਧਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਨਨ੍ਤਰਿਯਾਦਿਭਾਵੇ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਘਾਤਕੋ ਚ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਾਣਘਾਤਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮੁਨਾਵ ਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ‘‘ਮਾਤਾਪਿਤੁਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਮਾਰੇਮੀ’’ਤਿ ਗੁਣਮਹਨ੍ਤੇਸੁ ਪਵਤ੍ਤਪੁਬ੍ਬਭਾਗਚੇਤਨਾਯ ਦਾਰੁਣਭਾਵਤੋ ਤਥਾਵਿਧਪੁਬ੍ਬਭਾਗਚੇਤਨਾਪਰਿਵਾਰਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ ਦਾਰੁਣਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – “**ਇਧ ਪਨ ਚੇਤਨਾ ਦਾਰੁਣਾ ਹੋਤੀ**”ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਚ ‘‘ਏਲ਼ਕਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੁਆਦੀਨਂ ਮਾਰਣੇਪਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਚੇਤਨਾਯ ਅਦਾਰੁਣਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਵਤ੍ਤਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਤੋ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਰਿਯਸ੍ਸ ਨਾਤਿਦਾਰੁਣਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਲੋਹਿਤਕਨ੍ਤਿ ਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤਂ। **ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ। **ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਗਤੇ**ਤਿ ਯੋਧਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਿ ਵਿਦ੍ਧੇ। ਇਦਞ੍ਚ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਤੇਨ ਤਥਾਵਿਦ੍ਧਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਪਨ ਉਜੁਕਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਿ ਵਿਦ੍ਧੇਪਿ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਕਤਪ੍ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਪਨ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਪਿਤਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਪ੍ਪਯੋਗਾਭਾਵਤੋ।

ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਮਾਤਿਕਾਵਸੇਨ ਆਣਤ੍ਤਿਕਪਯੋਗਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਝਾਤਿ ਏਵਂ ਧਨੁਂ ਕਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝ। **ਏਵਂ ਪਹਰਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਦਲ਼੍ਹਂ ਅਸਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਹਰ। **ਏਵਂ ਘਾਤੇਹੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹਿ। **ਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਪਿਟ੍ਠਿਮਜ੍ਝੇ। **ਏਤੇਨਾ**ਤਿ ‘‘ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਕਪ੍ਪਯੋਗੇ।

ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕਿਰਿਯਵਿਸੇਸੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਨਾਗਤੋ, ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ‘‘ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਝ, ਏਵਂ ਪਹਰ, ਏਵਂ ਘਾਤੇਹੀ’’ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਆਭਤਂ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਂਸਨ੍ਦਨਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਅਪਰੋ ਨਯੋ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਛੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਾਦਿਛੇਦਨਂ। **ਭੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਚ੍ਛਿਆਦਿਫਾਲਨਂ। ਅਥ ਵਾ ਉਸੁਨਾ **ਵਿਜ੍ਝਨਂ,** ਅਸਿਨਾ **ਛੇਦਨਂ,** ਮੁਗ੍ਗਰਾਦੀਹਿ ਸੀਸਾਦਿ**ਭੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰੋਟ੍ਠਉਭਤੋਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਗਲ਼ਵਾਟਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਚਮ੍ਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕੇਸੇ ਏਕਤੋ ਗਣ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਿ, ਸਹ ਕੇਸੇਹਿ ਚਮ੍ਮਂ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਤਤੋ ਸੀਸਕਟਾਹਂ ਥੂਲਸਕ੍ਖਰਾਹਿ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਖਵਣ੍ਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਏਵਮਾਦੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਬਿਲਙ੍ਗਥਾਲਿਕਂ ਰਾਹੁਮੁਖਂ ਜੋਤਿਮਾਲਿਕਂ ਹਤ੍ਥਪਜ੍ਜੋਤਿਕਂ ਏਰਕਵਤ੍ਤਿਕਂ ਚੀਰਕਵਾਸਿਕਂ ਏਣੇਯ੍ਯਕਂ ਬਲ਼ਿਸਮਂਸਿਕਂ ਕਹਾਪਣਿਕਂ ਖਾਰਾਪਤਚ੍ਛਿਕਂ ਪਲਿਘਪਰਿਵਤ੍ਤਿਕਂ ਪਲਾਲਪੀਠਕਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ (ਅਂ ਨਿਂ ਅਟ੍ਠਂ ੨.੨.੧) **ਬਿਲਙ੍ਗਥਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਞ੍ਜਿਯਉਕ੍ਖਲਿਕਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸੀਸਕਪਾਲਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਤਂ ਅਯੋਗੁਲ਼ਂ ਸਣ੍ਡਾਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗਂ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਉਤ੍ਤਰਤਿ। **ਰਾਹੁਮੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਹੁਮੁਖਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਕੁਨਾ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੇ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਨ੍ਤਿ, ਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਾਹਿ ਵਾ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮੁਖਂ ਨਿਖਾਦਨੇਨ ਖਣਨ੍ਤਿ, ਲੋਹਿਤਂ ਪਗ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਪੂਰੇਤਿ। **ਜੋਤਿਮਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਤੇਲਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਆਲਿਮ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। **ਹਤ੍ਥਪਜ੍ਜੋਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੇ ਤੇਲਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਂ ਵਿਯ ਪਜ੍ਜਾਲੇਨ੍ਤਿ। **ਏਰਕਵਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਰਕਵਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾਗੀਵਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਮ੍ਮਵਟ੍ਟੇ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਯੋਤ੍ਤੇਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਚਮ੍ਮਵਟ੍ਟੇ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਤਤਿ। **ਚੀਰਕਵਾਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਰਕਵਾਸਿਕਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤਥੇਵ ਚਮ੍ਮਵਟ੍ਟੇ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਟਿਯਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਕਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਉਪਰਿਮੇਹਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਸਰੀਰਂ ਚੀਰਕਨਿਵਾਸਨਨਿਵਤ੍ਥਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਏਣੇਯ੍ਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਣੇਯ੍ਯਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਉਭੋਸੁ ਕਪ੍ਪਰੇਸੁ ਚ ਜਣ੍ਣੁਕੇਸੁ ਚ ਅਯਵਲਯਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਅਯਸੂਲਾਨਿ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਚਤੂਹਿ ਅਯਸੂਲੇਹਿ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਹਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸਨ੍ਧਿਤੋ ਸੂਲਾਨਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਅਟ੍ਠਿਕੋਟੀਹਿਯੇਵ ਠਪੇਨ੍ਤਿ।

ਬਲ਼ਿਸਮਂਸਿਕਨ੍ਤਿ ਉਭਤੋਮੁਖੇਹਿ ਬਲ਼ਿਸੇਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਮਂਸਨਹਾਰੂਨਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਿ। **ਕਹਾਪਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਤਿਖਿਣਾਹਿ ਵਾਸੀਹਿ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਹਾਪਣਮਤ੍ਤਂ ਕਹਾਪਣਮਤ੍ਤਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਾ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ। **ਖਾਰਾਪਤਚ੍ਛਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਰੀਰਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਵੁਧੇਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕੋਚ੍ਛੇਹਿ ਖਾਰਂ ਘਂਸਨ੍ਤਿ, ਚਮ੍ਮਮਂਸਨਹਾਰੂਨਿ ਪਗ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਾਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਪਲਿਘਪਰਿਵਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣਛਿਦ੍ਦੇ ਅਯਸੂਲਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਾ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਪਾਦੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਵਿਞ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਪਲਾਲਪੀਠਕ**ਨ੍ਤਿ ਛੇਕੋ ਕਾਰਣਿਕੋ ਛਵਿਚਮ੍ਮਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਦਪੋਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਮਂਸਰਾਸਿਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਕੇਸੇਹੇਵ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਪਲਾਲਵਟ੍ਟਿਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਪਲਿਵੇਠੇਨ੍ਤਿ।

ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਰੇਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪੁਰਿਮਪਸ੍ਸਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤੋ ਵਤ੍ਥੁਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਪੁਰਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ**”ਤਿਆਦਿ। ਚਿਤ੍ਤੇਨ ‘‘ਪੁਰਤੋ ਵਾ’’ਤਿ ਨਿਯਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ‘‘ਪੁਰਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਚੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਲੇਸਂ ਓਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰਣਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਸਚੇ ‘‘ਪੁਰਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਲੇਸਂ ਓਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਤ੍ਤਾ

ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕਤੋ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਮੁਚ੍ਚਨਤੋ ''ਅਞ੍ਞਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰਿਤੇਪਿ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਪਨ ਤਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਮਾਤੁਆਦਿਵਤ੍ਥੁਵਿਸੇਸੇਨ । **ਕਮ੍ਮਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਦਿਕਮ੍ਮਵਿਸੇਸੋ। **ਆਪਤ੍ਤਿਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਵਿਸੇਸੋ।

"ਏਤਂ ਗਾਮੇ ਠਿਤ"ਨ੍ਤਿ ਗਾਮੋ ਪੁਗ੍ਗਲਨਿਯਮਨਤ੍ਥਂ ਵੁੱਤੋ, ਨ ਓਕਾਸਨਿਯਮਨਤ੍ਥਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਓਕਾਸਂ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸੇਵ ਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। **"ਗਾਮੇਯੇ ਵਾ**"ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਓਕਾਸਸ੍ਸ ਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਰਿਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਵੁੱਤੋ।

ਤੁਣ੍ਡੇਨਾਤਿ ਖਗ੍ਗਕੋਟਿਯਾ। **ਥਰੁਨਾ**ਤਿ ਖਗ੍ਗਮੁਟ੍ਠਿਨਾ।

"ਏਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤ"ਨ੍ਤਿ ਗਮਨੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋਵ ਨਿਯਮਿਤੋ, ਨ ਇਰਿਯਾਪਥੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ**"ਤਿ। **"ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਮੇਵਾ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਨਿਯਮਿਤੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਹੋਤੀ**"ਤਿ।

''ਦੀਘਂ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਦੀਘਸਣ੍ਠਾਨਾਨਂ ਬਹੁਭਾਵਤੋ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਏਵਰੂਪਞ੍ਚ ਦੀਘਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਸਾਧਾਰਣਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ **"ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤੀ**"ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਾਦਿਸਂ ਮਾਰੇਤੀ**"ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਬਹੂਸੁ ਦੀਘਸਣ੍ਠਾਨੇਸੁ ਏਕਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤੇਪਿ ਵਾਚਾਯ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਤਾਦਿਸੇ ਮਾਰਿਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਰਪਾਣਿਮ੍ਹਿ ਪਾਣਸਞ੍ਞਿਤਾਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋਤਿ ਆਹ **"ਆਣਾਪਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤੀ**"ਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਓਕਾਸਨਿਯਮੇ ਸਤਿ ਕਥਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋਤਿ? ਓਕਾਸਂ ਨਿਯਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਓਕਾਸਞ੍ਹਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਮਾਰਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਸਯਂ ਪਨ ਤਦਾ ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਓਕਾਸੇਨ ਸਹ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਮਾਤਿਕਾਵਸੇਨ ਆਣਤ੍ਤਿਕਪਯੋਗਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੂਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਏਵਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਸਾ ਆਣਤ੍ਤਿ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਾ ਆਣਤ੍ਤਿ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਂ ਪਰਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁੱਤਂ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਤਦੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਤਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਘਾਤੇਤਿ, ਯਂ ਪਰਤੋ ''ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ, ਤਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਆਚਰਿਯੇਨ** ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਕਥਾਯਂ (ਪਾਰਾ॰ ੧੨੧) ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਇਧ ਨ ਵੁੱਤੋ। ਵੁੱਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ''ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਾ ਆਣਤ੍ਤਿ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਂ ਪਰਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁੱਤਂ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਤਦੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਹਾਰਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਪਰਤੋ 'ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ'ਤਿ ਵੁੱਤਂ, ਤਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਂ ਯੁਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ। **ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਵਸ੍ਸਂ ਚੇ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਨ ਪਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਮਹਾਜਨੋ ਹਿ ਤੇਨ ਪਾਪੇ ਨਿਯੋਜਿਤੋ**"ਤਿ।

ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਆਗਤਨਯਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਤਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ**"ਤਿਆਦਿ, ਏਵਂ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁੱਤਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਵਧਕਸ੍ਸ ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੂ''ਤਿ ਮਾਰਣਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਸਿਯਾ, ਏਵਂ ਅਨੋਲਾਰਿਕਵਿਸਯੇਪਿ ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਮਾਰਣਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦਿ ਨਿਦਸ੍ਸਿਤਂ। ''ਅਹੋ ਵਤ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਹਤੋ ਅਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਮਰਣਾਭਿਨਨ੍ਦਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟੇ ਸਤਿ ਪਗੇਵ ਮਾਰਣਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਚ੍ਚਯਾ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੇਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਇਧ ਵੁੱਤਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਨ ਪਨ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁੱਤਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇ**ਤਿ ਸਮਨਨ੍ਤਰਾਤੀਤੇ ਅਵਿਸਕ੍ਕਿਯਦੂਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਨ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਓਕਾਸਾਭਾਵੇਨਾ**"ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਚਨਤੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਓਕਾਸਾਭਾਵੇਨ ਨ ਵੁੱਤਂ, ਨ ਪਨ ਅਭਾਵਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਾਗਤੇ ਵੇਰੋਪੇਤਬ੍ਬਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਸਾਧਿਕਚੇਤਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋ ਜਾਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਦੂਤਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੭੫. ਸਯਂ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਤ੍ਤਾ **"ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ**"ਤਿ ਵੁੱਤਂ। **ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ''ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਮ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਧਾਰੇਤੂ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਮਰਣਾਭਿਨਨ੍ਦਨਵਸੇਨੇਵ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ ''ਚੋਰਾਪਿ ਨਾਮ ਤਂ ਨ ਹਨਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਵਾਚਾਸੁਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵੁੱਤਂ। **ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਏਤੇਨ ਵੁੱਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਾਕ੍ਯਭੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਚੀਭੇਦਂ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਮਰਣਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ। ਉਭੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਮਰਣਂ ਸਂਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੇਤਨਾਯ ਏਕਤ੍ਤੇਪਿ ''ਦ੍ਵੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਬ੍ਬਭਾਵਤੋ ਬਲਵਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਪਾਕਸਮਨਨ੍ਤਰਂ ਪਵਤ੍ਤਿਯਂ ਅਨੇਕਾਸੁਪਿ ਜਾਤੀਸੁ ਅਪਰਾਪਰਿਯਚੇਤਨਾਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਾਦਨਤੋ ਮਹਾਵਿਪਾਕਤ੍ਤਾ ''ਅਕੁਸਲਰਾਸੀ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਬਹੂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਮਰਣਸਂਵਣ੍ਣਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਏਵਨ੍ਤਿ ''ਸੀਸਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਪਾਤੇ ਵਾ ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ। **ਆਰੋਚਿਤਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਵੁੱਤਮਤ੍ਤੇ। ਯਥਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ ਚ ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਚੇਤਨਾਯ ਏਕਤ੍ਤੇਪਿ ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਅਨੇਕਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤਤ੍ਤਕਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ**"ਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ''ਸਤਂ ਹੋਮਿ ਸਤਂ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਰਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਚਿਤ੍ਤਂ ਸਤਨ੍ਤੋਗਧਾਨਂ ਵਣ੍ਣੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਸਤਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਏਕਸ੍ਸ ਮਰਣੇ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਪਿ ਵਧਕਚੇਤਨਾ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਞ੍ਚ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਆਲਮ੍ਬਿਤੁਮਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਠਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਏਕਦੇਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤਂ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਰਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਤ੍ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਕਤੇਪਿ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਾਰਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੧੭੬. ਯੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋਤਿ ਯੇਸਂ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ। **ਤੇਸਂ ਮੂਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਤੇਨ ਕਤਪਯੋਗਸ੍ਸ ਪੁਨ ਪਾਕਤਿਕਭਾਵਾਪਾਦਨਂ ਅਵਸਾਨਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁੱਤਂ। ''ਮੂਲੇਨ ਕੀਤਂ ਪਨ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਪੋਤ੍ਥਕਸਾਮਿਕਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁੱਤਂ। **ਕੇਨਚਿ** ਪਨ ''ਸਚੇ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮੂਲਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿਯਭਾਵਤੋ ਅਮੋਚਿਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਪਪਞ੍ਚਿਤਂ, ਨ ਤਂ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬਂ। ਪੋਤ੍ਥਕਸਾਮਿਕਾਨਞ੍ਹਿ ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਪਯੋਗਸ੍ਸ ਨਾਸਿਤਤ੍ਤਾ ਕਥਂ ਸੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿਯਭਾਵੋ ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਪਨ ''ਸਚੇ ਮੂਲੇਨ ਕੀਤੋ ਹੋਤਿ, ਪੋਤ੍ਥਕਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪੋਤ੍ਥਕਂ, ਯੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੂਲਂ ਗਹਿਤਂ, ਤੇਸਂ ਮੂਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁੱਤਂ। ਪੋਤ੍ਥਕਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਮੂਲਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਪੋਤ੍ਥਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਮੂਲਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ ਤਂ। ਅਥਾਪਿ ਪੋਤ੍ਥਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਮੂਲਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਤਂ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਝਾਪੇਯ੍ਯ, ਤਥਾਪਿ ਅਞ੍ਞਾ ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹਾ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁੱਤਨਯੋਵੇਤ੍ਥ ਸਾਰਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **"ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਲਿਖਿਸ੍ਸਾਮਾ"ਤਿ ਏਕਜ੍ਝਾਸਯਾ ਹੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ, ਏਵਂ ਪਨ ਅਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਵੁੱਤਵਿਧਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਪਮਾਣੇਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੇ ਪਮਾਣੇ। **ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸੰ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ। **ਪੰਸੁਪਚ੍ਛਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੰ ਪੰਸੁਪਚ੍ਛਿਂ। ''ਏਤ੍ਤਕੰ ਅਲ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਤਕਾਮਤਾਯ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮਪਯੋਗਸਾਧਿਕਾ ਚੇਤਨਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ । **ਸੁਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤੇਰਾ**ਤਿ ਵਿਨਯੇ ਅਪਕਤਞ੍ਞੁਨੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੁਭਾਣਕਾ। ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਤ੍ਥੇਰੇਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਵਿਨਯੰ ਤੇ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ ਉਪਹਾਸਵਸੇਨ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ''ਆਵਾਟੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤੁ, ਅਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਮਾ ਮਰਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਪਨ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਆਵਾਟੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਿਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਯੋਗੇ ਕਤੇ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਾ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤੰਤੰਪਯੋਗਸਾਧਿਕੰ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕੁਦਾਲਪ੍ਪਹਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦਾਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾਵਿਰੋਧੋ ਯੁਤ੍ਤੋ। ਅਥ ਵਾ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦਿਵਸੇ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤੇਨੇਵ ਪਯੋਗੇਨ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਇਤਰਾਸੁ ਪਨ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੇ ਤਥੇਵ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾਵਿਰੋਧੋ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਾਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਵਾ। **ਅਰਹਨ੍ਤਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਾਤਿਯਮਾਨਾਨੰ ਅਮਰਿਤੁਕਾਮਾਨਮ੍ਪਿ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨੰ ਮਰਣੰ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇ**ਤਿ ''ਮਰਿਤੁਕਾਮਾ ਇਧ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇ। **ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤੰ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਆਵਾਟੇਯੇਵ ਮਰਨ੍ਤੂਤਿ ਨਿਯਮਾਭਾਵਤੋ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰਿਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਆਵਾਟੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਥੋਕੰ ਚਿਰਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਿਤੇ ਆਵਾਟਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ''ਪਤਿਤਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਹੇਤੁਸ੍ਸ ਇਧਾਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਅਮਰਿਤੁਕਾਮਾ** ਵਾਤਿਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਓਪਪਾਤਿਕੇ ਉਤ੍ਤਰਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣਿਤ੍ਵਾ ਮਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਤਨੰ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚੇ? ਓਪਪਾਤਿਕਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਤਨਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਰੋਧੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਤੁਯਾ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਲਿਙ੍ਗਾਯ ਮਤਾਯ ਸੋ ਮਾਤੁਘਾਤਕੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਕੇਵਲੰ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਘਾਤਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਤਿਤਸ੍ਸੇਵ ਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ **"ਪਤਨਰੂਪੰ ਪਮਾਣ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਅਕਾਰਣੰ। ''ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੰ ਮਾਤਰੰ ਵਾ ਪਿਤਰੰ ਵਾ ਅਪਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੰ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤਤ੍ਥ ਚ ਲਿਙ੍ਗੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਪਿ ਸੋ ਏਵ ਏਕਕਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਭਵਙ੍ਗਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ ਚ, ਨ ਅਞ੍ਞੋਤਿ ''ਅਪਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੋ ਹਿ ਲਿਙ੍ਗੇ ਅਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਭਵਙ੍ਗਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ , ਸੋ ਏਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਪਿ ਲਿਙ੍ਗੇ ਤੰਯੇਵ ਚ ਉਪਾਦਾਯ ਏਕਜਾਤਿਸਮਞ੍ਞਾ। ਨ ਚੇਤ੍ਥ ਭਾਵਕਲਾਪਗਤਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਚੋਦਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਤਦਞ੍ਞਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ। ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਅਵਿਚ੍ਛੇਦਵੁਤ੍ਤਿਯਾ ਪਬਨ੍ਧਵੋਹਾਰੰ ਲਭਤਿ, ਇਤਰਮ੍ਪਿ ਵਾ ਭਾਵਾਨੁਪਾਲਤਾਸਾਮਞ੍ਞੇਨਾਤਿ ਅਨੋਕਾਸਾਵ ਚੋਦਨਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਪਿ ਲਿਙ੍ਗੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਏਕਕਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਤੋ ਵੋਹਾਰਭੇਦਤੋ ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਘਾਤਕੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪੁਰਿਸਘਾਤਕੋ ਵਾ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਇਧ ਪਨ ਯੰਯੰਜਾਤਿਕਾ ਸਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਮਰਣਸਮਯੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਤਿਰੂਪੇਨੇਵ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਨਾਞ੍ਞਰੂਪੇਨ, ਜਾਤਿਵਸੇਨੇਵ ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਰਾਜਿਕੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਗੋ ਵਾ ਸੁਪਣ੍ਣੋ ਵਾ ਯਕ੍ਖਰੂਪੇਨ ਵਾ ਪੇਤਰੂਪੇਨ ਵਾ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਰੂਪੇਨ ਮਰਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸੇਵ ਮਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਦੁਤਿਯਤ੍ਥੇਰਵਾਦੇ ਮਰਣਰੂਪੰ ਪਮਾਣੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯਮੇਵ ਚ ਵਾਦੋ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋ, ਤੇਨੇਵ ਸੋ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇ ਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਸਦਿਸੇ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੂਪੇਨ ਮਤੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ''ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਤਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਪਤਿਤੇ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਮਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਤਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ – ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾਤਿ ਪਠਮੰ ਸਕਰੂਪੇਨੇਵ ਠਿਤੇ ਯਕ੍ਖਪੇਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਰੂਪੇਨਪਿ ਠਿਤੇ ਤੇਯੇਵ ਯਕ੍ਖਪੇਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਤਾਦਿਸੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੰ ਵਿਸੁੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਪਨ ਤੀਸੁਪਿ ''ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇਨ ਠਿਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨੰ ਆਵੇਣਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਕਥਿਤੰ। **ਯਕ੍ਖਰੂਪਪੇਤਰੂਪੇਨ ਮਤੇਪਿ ਏਸੇ**ਵ **ਨਯੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਰਣਰੂਪਸ੍ਸੇਵ ਪਮਾਣਤ੍ਤਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ।

ਮੁਧਾਤਿ ਅਮੂਲੇਨ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੂਲੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸੋ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ**ਤਿ ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਕਤਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। ਯਦਿ ਪਨ ਸੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਏਵੰ ਪਤਿਤਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਮਯਾ ਕਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਮੂਲਟ੍ਠੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਦਿ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮੋਪਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਏਵੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪੰਸੁਮ੍ਹਿ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਨਵਪੂਰਿਤੇ ਪੰਸੁਮ੍ਹਿ ਪਾਦੇ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ। **ਜਾਤਪਥਵੀ ਜਾਤਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਸਬ੍ਬਥਾ ਮਤ੍ਤਕਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਥਿਰਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪੰਸੁਨਾ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਪਾਦਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਮਦ੍ਦਨਤਾਲ਼ਨਾਦਿਨਾ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰੰ ਥਿਰਭਾਵੰ ਆਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਪਥਵਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਸੇ ਕਤੇ ਜਾਤਪਥਵੀਲਕ੍ਖਣੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇਪਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿਯੇਵ। **ਓਪਾਤੰ ਹਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਹਤ੍ਥਾ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਤਿ ਓਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ। **ਵਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਦਿ ਸੋ ਪਾਸੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਕਞ੍ਚਿ ਵਿਸੇਸੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਵਤਿਯਾ ਵਿਦ੍ਧੰਸਿਤਾਯ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਥਦ੍ਧਤਰੰ ਵਾ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਂ ਠਪੇਤੀ**ਤਿ ਥਿਰਭਾਵਤ੍ਥੰ ਅਪਰਾਯ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਾ ਸਿਥਿਲਭੂਤੰ ਥਦ੍ਧਤਰੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ। **ਦਲ਼੍ਹਤਰੰ ਵਾ ਥਿਰਤਰੰ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਖਾਣੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਬਨ੍ਧਨਖਾਣੁਕੰ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥੇਵ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤਪ੍ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ।

ਤੇਨ ਅਲਾਤੇਨ...ਪੇ॰... ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਪ੍ਪਯੋਗੰ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਯੋਗੇ ਕਤੇਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਯੁਤ੍ਤੋ ਸਿਯਾ – ਆਦਿਤੋਯੇਵ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤਪ੍ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਕਤਪਰਿਯੋਸਿਤਾਯ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਯਾ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਯੇ ਯੇ ਸਤ੍ਤਾ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਪਠਮਤਰੰਯੇਵ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਸਿਦ੍ਧਿਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾ ਕਤੇਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। **ਰਜ੍ਜੁਕੇ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਰਜ੍ਜੁਕੇ। **ਸਯੰ ਵਟ੍ਟਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਟ੍ਟਿਤੰ। **ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੇ ਰਜ੍ਜੁਕੇ ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਗਰੁਕਤਰੰ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਅਤਿਭਾਰਿਯੰ ਕਰੋਤਿ। **ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ।

੧੭੭. **ਆਲਮ੍ਬਨਰੁਕ੍ਖੋ** ਵਾਤਿ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਦਤ੍ਥਮੇ**ਵਾਤਿ ਮਾਰਣਤ੍ਥਮੇਵ। **ਵਿਸਮਣ੍ਡਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਸੁ ਆਲਿਤ੍ਤੰ ਵਿਸਮਣ੍ਡਲੰ। **ਵਤ੍ਵਾ ਅਸਿਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮੁਖੇਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਮਨਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨਾ**ਤਿ ''ਯੇਸੰ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੂਲੰ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ। ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਵਿਰੂਪਭਾਵਕਰਣਤੋ ਕੁਟ੍ਠਾਦਿ **ਵਿਸਭਾਗਰੋਗੋ** ਨਾਮ, ਜੀਵਿਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਅਸਭਾਗਤ੍ਤਾ ਅਨਨੁਕੂਲਤ੍ਤਾ ਗਣ੍ਡਪਿਲ਼ਕਾਦਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਜੀਵਿਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਨੀਕੋ **ਵਿਸਭਾਗਰੋਗੋ**।

੧੭੮. **ਪਰੰ ਵਾ ਅਮਨਾਪਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਮਨਾਪੰ ਰੂਪੰ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਮਨਾਪਰੂਪੋਤਿ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥਸਮਾਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਮਨਾਪਿਯੇਪਿ ਏਸੇ**ਵ **ਨਯੋ**ਤਿ ਏਤੇਨ **ਮਨਾਪਿਕੰ ਰੂਪੰ ਉਪਸੰਹਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰੰ ਵਾ ਮਨਾਪਰੂਪੰ ਤਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਠਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਮਨਾਪਿਯੇਨ ਰੂਪੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿਆਦਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਵੁਤ੍ਤੰ –

''ਮਮਾਲਾਭੇਨ ਏਸਿਤ੍ਥੀ, ਮਰਤੂਤਿ ਸਮੀਪਗੋ।
ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਸਚੇ ਯਾਤਿ, ਹੋਤਿ ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਮਾਰਕੋ॥

‘‘ਭਿਕ੍ਖੂਨ੍ਹਾਯ ਸਚੇ ਯਾਤਿ, ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਮਾਰਕੋ।
ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਹਿ ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ, ਮਰਣੇਨ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ’’ਤਿ॥

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ –

‘‘ਵਿਯੋਗੇਨ ਚ ਮੇ ਜਾਯਾ, ਜਨਨੀ ਚ ਨ ਜੀਵਤਿ।
ਇਤਿ ਜਾਨਂ ਵਿਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ, ਤਦਤ੍ਥੀ ਹੋਤਿ ਮਾਰਕੋ॥

‘‘ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਞ੍ਚੇ, ਯਾਤਿ ਜਾਨਂ ਨ ਮਾਰਕੋ।
ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਹਿ ਸੋ ਤੇਸਂ, ਮਰਣੇਨ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ’’ਤਿ॥

ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਂਹਰਤੀਤਿ ‘‘ਅਲਾਭਕੇਨ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤੂ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਉਪਸਂਹਰਤਿ। ਤੇਨੇਵ **“ਸਚੇ ਉਤ੍ਤਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਲਾਭਕੇਨ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਕੁਣਪਗਨ੍ਧਾ ਚਾ**ਤਿ ਅਹਿਆਦਿਕੁਣਪਾਨਂ ਗਨ੍ਧਾ। **ਹਂਸਪੁਪ੍ਫ**ਨ੍ਤਿ ਹਂਸਾਦੀਨਂ ਪਕ੍ਖਲੋਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

੧੭੯. ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਤਿ ਇਦਂ ਮਰਣਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਇਮਿਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਮਰਣਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਉਪਕ੍ਕਮਕਰਣਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਇਮਿਨਾ ਅਯਂ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ”**ਤਿਆਦਿ। **ਨਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਉਪਕ੍ਕਮਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਮਰਣਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਦੋਮਨਸ੍ਸਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭਣਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਏਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੁਖਬਹੁਲਤਾਯ ਹਿ ਰਾਜਾਨੋ ਹਸਮਾਨਾਪਿ ‘‘ਘਾਤੇਥਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਹਾਸੋ ਪਨ ਨੇਸਂ ਅਨਤ੍ਥਵਿਪਸਮਾਦਿਅਞ੍ਞਵਿਸਯੋਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਏਵ। ਸਤਿ ਪਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸੇ ਕਥਂ ਤਂ ਨਪ੍ਪਕਾਸਤੀਤਿ ਆਹ **“ਸੁਖਵੋਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ”**ਤਿਆਦਿ, ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਿਯਵਸੇਨ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸੁਖੇਹਿ ਆਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚ ਦੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਤਦਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨਪ੍ਪਕਾਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੦. ਮਰਣਤ੍ਥਿਕਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦੇਨ ਸਗ੍ਗਪਾਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਮਰਣਤ੍ਥਿਕਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਮਰਣਤ੍ਥਿਕਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਿਨੋ ਮਰਣਤ੍ਥਿਕਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਰਣਤ੍ਥਿਕਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਵੋਹਾਰਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵੋਹਾਰਵਸੇਨ, ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਕ੍ਖਣੇ ਕਰੁਣਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਪਾਸੇ ਬਦ੍ਧਸੂਕਰਮੋਚਨਂ ਵਿਯ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਯਥਾਯੁਨਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ **ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਯਥਾਯੁਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ**ਤਿ ਯਥਾਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧੇਨ, ਯਾਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਭਵੇ ਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਠਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ। **ਉਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਧੋ ਵਾ ਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤਾਨਂ ਓਕਾਸਦਾਨਤ੍ਥਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪਾਲ਼ਿਯਾ ਉਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਧੋ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤੇਹਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਸਾਟਕਂ ਵਲਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਆਹ **“ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਲਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ”**ਤਿ। ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਣਞ੍ਚੇਦਂ ਗਿਹੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕੇਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਮੁਸਲੇ ਉਸ੍ਸਿਤੇ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਮੁਸਲੇਸੁ ਉਸ੍ਸਿਤੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦੁਕ੍ਖਲਭਣ੍ਡਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦੁਕ੍ਖਲਤ੍ਥਾਯ ਆਨੀਤਂ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ। **ਪਟਿਬਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਭੋਜਨਪਟਿਬਦ੍ਧਂ, ਭੋਜਨਨ੍ਤਰਾਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੧੮੧. ਅਗ੍ਗਕਾਰਿਕਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਾਰਿਕਾ**-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਭਾਵਵਚਨਤ੍ਤਾ **“ਅਗ੍ਗਕਿਰਿਯ”**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਕਿਰਿਯਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਗ੍ਗਕਿਰਿਯਾਯ ਯੁਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਮੇਵ ਇਧ ਉਪਚਾਰਵੁਤ੍ਤਿਯਾ ‘‘ਅਗ੍ਗਕਿਰਿਯਾ’’ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਪਠਮਂ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਪਾਤ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

੧੮੨-੧੮੩. ਦਣ੍ਡਮੁਗ੍ਗਰਨ੍ਤਿ ਨਿਖਾਦਨਮੁਗ੍ਗਰਂ। **ਵਿਭਤ੍ਤਿਬ੍ਯਤ੍ਤਯੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਭਤ੍ਤਿਵਿਪਰਿਣਾਮੇਨ। **ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੋ**ਤਿ ਸਮਾਧਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਚ ਅਤਿਵਿਯ ਪਾਕਟਤ੍ਤਾ **“ਹਤ੍ਥਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ‘‘ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਮਾ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਆਹਾਰਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ। **ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਪਟਿਲਾਭਂ। **ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ। **ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ, ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਭਾਗਾਨਂ ਲਜ੍ਜਿਭਿਕ੍ਖੂਨਂਯੇਵ ਅਰਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸੇ ਕਾਰਣੇ ਸਤਿ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਾਯ ਅਨੇਸਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯਂ ਨ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਹਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤਪਚ੍ਚਯੇ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਭਾਗਾਨਞ੍ਹਿ ਬ੍ਯਾਕਤਤ੍ਤਾ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਤੇ ਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਖੇਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵ ‘‘ਸਭਾਗਾਨਞ੍ਹਿ ਲਜ੍ਜਿਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ‘‘ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ, ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਥ ਵਾ **ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਅਧਿਗਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਧਿਗਮਨ੍ਤਰਾਯਂ ਅਸਙ੍ਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਚ ਆਹਾਰੁਪਚ੍ਛੇਦੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਅਧਿਗਤੇਨ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ, ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਿਂ ਪਨ ਅਰਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚੋਦਨਾਯ **“ਸਭਾਗਾਨਞ੍ਹਿ ਲਜ੍ਜਿਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ, **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ**ਪਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਯੇਵਾਤਿ। **ਭਣ੍ਡਕਂ ਧੋਵਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਧੋਵਨ੍ਤਾ। **ਧੋਵਨਦਣ੍ਡਕ**ਨ੍ਤਿ ਭਣ੍ਡਧੋਵਨਦਣ੍ਡਂ।

੧੮੪. ਅਹਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕੋਤਿ ‘‘ਮਮ ਕਿਰਿਯਾਯ ਮਰੇਯ੍ਯ ਨੁ ਖੋ, ਨੋ ਵਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਜਾਤਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੋ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਮਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਕਤਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਪਾਰਾਜਿਕਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੧੮੫. ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਗਬ੍ਭਪਾਤਨਂ,** ਤਾਦਿਸਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ। ਤੇਨਾਹ **“ਯੇਨ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿ । ‘‘ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **“ਪਰਿਯਾਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ”**ਤਿ।

ਗਬ੍ਭੰ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਗਬ੍ਭੰ ਨ ਧਾਰੇਤਿ। ਵਾਤੇਨ ਪਾਣਕੇਹਿ ਵਾ ਗਬ੍ਭੋ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮੰ ਵਿਨਾ ਨ ਨਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ **"ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੨੬) ਪਨ ''ਗਬ੍ਭੋ ਹਿ ਵਾਤੇਨ ਪਾਣਕੇਹਿ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਚਾਤਿ ਤੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਵਾਤੇਨ ਪਾਣਕੇਹਿ ਵਾ ਗਬ੍ਭੇ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਨ ਪੁਰਿਮਕਮ੍ਮੁਨਾ ਓਕਾਸੋ ਕਤੋ, ਅਪਿਚ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਕਮ੍ਮੰ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ, ਸਯਮੇਵ ਪਨ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਓਕਾਸੇ ਕਤੇ ਨ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਵਾਤੋ ਪਾਣਕਾ ਵਾ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਸੁੰ ਕਾਰਣਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਪਾਣਕਾ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਵਿਜਾਯਨਤ੍ਥਾਯ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇ ਓਪਾਤਕ੍ਖਣਨਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ, ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ।

ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਸਾਸਨੇ ਸਹਸਿਕ੍ਖਮਾਨਧਮ੍ਮਾਨੰ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਿਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਤ੍ਤਾ **"ਸਮਸੀਲਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਞਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਸੰ ਵਾ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ। ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਕਤਾਪਿ ਅਕਤਾ ਵਿਯਾਤਿ **ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ,** ''ਵਦ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਚ੍ਚਯੇਨਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਕਤਪਵਾਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ **ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ**।

ਪਟਿਯਾਦਿਯਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। **ਅਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ''ਇਮੇਸਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਥਿਤੰ। **ਯਾਵ ਞਾਤਕਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਾਵ ਤਸ੍ਸ ਞਾਤਕਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਪਿਤੁ ਭਗਿਨੀ **ਪਿਤੁਚ੍ਛਾ**। ਮਾਤੁ ਭਾਤਾ **ਮਾਤੁਲੋ**। **ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। **ਸਚੇਪਿ ਨ ਯਾਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਯਾਚਿਤੁੰ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਯਦਿ ਨ ਯਾਚਨ੍ਤਿ। **ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ''ਆਭੋਗੰ ਪਨ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਲਿਖਿਤੰ। **ਏਤੇ ਦਸ ਞਾਤਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤਾਦਯੋਪਿ ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਞਾਤਕਾ ਏਵਾਤਿ ਤੇਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਤੇਨ **ਅਞ੍ਞੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਾਨੰ ਗਹਣੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਏਤੇਸੰ ਪੁਤ੍ਤਪਰਮ੍ਪਰਾਯਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟੋ**ਤਿ ਕੁਲਾਨੰ ਪਟਿਪਾਟਿ, ਕੁਲਪਰਮ੍ਪਰਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ''ਮਯ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਞਾਤਕੇਸੁ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮੰ ਵਾ ਕੁਲਦੂਸਕਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ **ਚੂਲ਼ਮਾਤੁਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ''ਚੂਲ਼ਮਾਤੁਯਾ ਸਾਮਿਕੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ''ਮਯ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਨ ਉਪਕਾਰਕਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਯਥਾ **"ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪਨ ਕਥਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ"**ਤਿ ਇਦੰ ਪਰਿਯਾਯਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ **"ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋਤਿ ਆਚਰਿਯਾ।

ਵਿਨਯਲਕ੍ਖਣੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਚਰਿਯਸ੍ਸ ਤਦਨੁਰੂਪਵੋਹਾਰਾਸਮ੍ਭਵਤੋ ਈਦਿਸਸ੍ਸ ਲਾਭਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ **"ਆਚਰਿਯਭਾਗੋ ਨਾਮਾਯ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਨਾ ਆਚਰਿਯੇਨ ਲਭਿਤਬ੍ਬਭਾਗੋ ਅਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਵਿਧਾਨਸ੍ਸ ਅਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਕਪ੍ਪਿਯਵਸੇਨਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ''ਪੁਪ੍ਫੰ ਆਹਰਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਦਿ ''ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਗਿਹਿਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ **"ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਕਰੋਥ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, **"ਭਣਥਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਅਜ੍ਝੇਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ **"ਕਾਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਧਮ੍ਮਞ੍ਹਿ ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੇਨਪਿ ਕਥੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਗੇਵ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੇਨ। **ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੰ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬਵਿਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਿਹਾਰਤੋ...ਪੇ॰... ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਾਨੰਯੇਵ ਦਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਨੇ ਚੇ ਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਦਿ ਏਵੰ ਵਤ੍ਤੁੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਉਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕੰ। ਪਾਦੇਸੁ ਅਪਨੀਤੇਸੁ ਅਵਮਙ੍ਗਲਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **"ਨ ਪਾਦਾ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਾ"**ਤਿ । **ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ''ਪਰਿਵਾਰਤ੍ਥਾਯ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਏਵੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਨਾਮਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋਤਿ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲਦ੍ਧੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਅਗ੍ਗਹਿਤਅਗ੍ਗੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ। **ਥਾਲਕੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਤ੍ਤੇਪਿ ਗਹਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਦਾਮਰਿਕਚੋਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰਜ੍ਜੰ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਸ੍ਸ ਪਾਕਟਚੋਰਸ੍ਸ। **ਚੋਰਨਾਗਵਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਚੋਰਨਾਗਸ੍ਸ ਕਿਰ ਆਮਟ੍ਠੰ ਦੇਨ੍ਤੋ ਕੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਾਮਟ੍ਠੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਅਗ੍ਗੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੇ ਭਤ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਮਦਾਸਿ, ਸੋ ਤੇਨ ਤੁਸ੍ਸਿ। 'ਏਤ੍ਤਕੰ ਮਯ੍ਹ'ਨ੍ਤਿ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਪਸ੍ਸੇਯੇਵ ਥੋਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਨ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ **ਚੂਲ਼ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਅਲਾਭੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛਿਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਵਰਸ੍ਸ ਭੇਦਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਥਰਣੰ ਪਿਦਹਨੰ ਗਣ੍ਹਨੰ **ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ**। ਅਯਞ੍ਹਿ ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੋ ਅਲਬ੍ਭਮਾਨੇਨ ਆਮਿਸੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਛਿਦ੍ਦੋ, ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਛਿਦ੍ਦੰ ਯਥਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵੰ ਪੀਠਸ੍ਸ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇਨ ਆਮਿਸੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮੇਨ ਚ ਪਟਿਸਨ੍ਥਰਣੰ ਆਮਿਸਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਚਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਹਿ ਗਹਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਙ੍ਗਹੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਯੇਵ। **"ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਕਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਕਸ੍ਸ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਆਮਿਸਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਉਬ੍ਬਾਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਤਿਯੋਜਨੰ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਵਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਆਹਟਾ**ਤਿ ਪਾਕਵਟ੍ਟਤੋ ਤਦਿਵਸਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਆਹਟਾ। **ਵਰਪੋਤ੍ਥਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਉਤ੍ਤਮਰੂਪਵਿਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣੰ।

੧੮੭. ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦੇਨ ਮਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਸੇਸਸੋਲ਼ਸਜਨੇਸੁ ਉਦਰੰ ਆਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮੇਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ **"ਸੇਸਾਪਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਜਨਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਦੂਹਲਪਾਸਾਣਾ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਅਦੂਹਲੇ ਆਰੋਪਿਤਪਾਸਾਣਾ ਵਿਯ। **ਕਮ੍ਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ**ਤਿ ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਕਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ। **ਆਵਾਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਵਿਸਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਵਾਲ਼ਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚਣ੍ਡਸਤ੍ਤੇਹਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਵਿਹਾਰੰ।

੧੮੯. **ਯੋ ਰੁਕ੍ਖੇਨ ਓਤ੍ਥਤੋਪਿ ਨ ਮਰਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ **ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਸਯਮੇਵ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤੰ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੯੨) –

> **"ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਯੰ** ਪਨ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ 'ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰੁਕ੍ਖੇਨ ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਤੋ ਹੋਤਿ ਓਪਾਤੇ ਵਾ ਪਤਿਤੋ, ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਹੋਤਿ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿੰ ਵਾ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁੰ, ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭੂਮਿੰ ਵਾ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੰ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਰੁਕ੍ਖਤੋ ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਰੁਕ੍ਖੰ ਪਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਾਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣੰ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, 'ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਵਡਾਹੇ ਡਯ੍ਹਮਾਨੇ ਪਟਗ੍ਗਿੰ ਦਾਤੁੰ ਪਰਿਤ੍ਤੰ ਕਾਤੁ'ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੮੩) ਇਦੰ ਪਨ ਏਕਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਚੇ ਏਤਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮੰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਇਦੰ ਨਾਨਾਕਰਣੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁੰ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਸਿਨੇਹੇਨ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਪਰੋ ਪਨ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਚੇ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਅਕਾਰਣੰ। ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨਪਿ ਹਿ ਇਮੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਟਿਸੇਧੇਤੁੰ, ਗਵੇਸਿਤਬ੍ਬਾ ਏਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾਨੰ ਵਾ ਸਦ੍ਧਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾ ਯੰ ਏਤ੍ਥ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾ ਕੇਨਚਿ ਪਪਞ੍ਚਿਤੰ, **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਚ ਕਾਰਣੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਨ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬੰ।

੧੯੦. ਅਲ੍ਲ...ਪੇ॰... ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਆਲਿਮ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਂ ''ਅਸੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕੀਲ਼ਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕੀਲ਼ਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਚ ਪਟਪਟਾਯਮਾਨਸਦ੍ਦਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤੋ ਅਗ੍ਗਿ **ਪਟਗ੍ਗਿ**। **ਪਰਿਤ੍ਤਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਆਰਕ੍ਖਕਰਣਂ। **ਸਯਂ ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਤੇਰਿਤਾਨਂ ਵੇਲ਼ੁਆਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। **ਨਿਰੁਪਾਦਾਨੋ**ਤਿ ਇਨ੍ਧਨਰਹਿਤੋ।

੧੯੧-੧੯੨. ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ''ਦ੍ਵੀਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਪਹਾਰੇਹਿ ਮਰਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨਤੋ ਏਕੇਨ ਵਿਨਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਭਾਵਤੋ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ''ਦ੍ਵੀਹਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਨਿਯਮਿਤੇ ਪਨ ਏਕੇਨ ਪਹਾਰੇਨ ਮਾਰਿਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਠਮਂ ਆਹਿਤਬਲਵੇਗਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਾਨੁਚਿਣ੍ਣਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਦੇਸਨ੍ਤਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਗਮਨਮਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ **"ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਕਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਘਾਤਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ। **"ਪਾਨਪਰਿਭੋਗੇਨਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਲੋਣਸੋਵੀਰਕਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ

ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਿਦੂਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸਮਾਹਟਾਨਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਂ, ਤਂ ਅਵੇਦਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝੀਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਿਦੂ। ਸਤਿਪਿ ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਿਦੁਭਾਵੇ ਅਨਞ੍ਞਪੁਬ੍ਬਕਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਚਤੁਸਚ੍ਚਦੇਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਾਯ ਬਲੇਸੁ ਚ ਵਸੀਭਾਵਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਰਸਨ੍ਤਾਨੇਸੁ ਪਸਾਰਿਤਭਾਵੇਨ ਪਾਕਟਤ੍ਤਾ ਚ ਭਗਵਾਵ ਵਿਸੇਸੇਨ ''ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਿਦੂ''ਤਿ ਥੋਮਨਂ ਅਰਹਤਿ।

ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੩. ਅਧਿਟ੍ਠੇਮਾਤਿ ਸਂਵਿਦਹਾਮ। **ਦੂਤਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਪਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨਂ। **ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਧਾਨਾਨੁਰੂਪਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਵਾ**ਤਿ ''ਅਯ੍ਯਾ ਸਨ੍ਤਇਰਿਯਾਪਥਾ ਅਤਿਵਿਯ ਉਪਸਨ੍ਤਾ, ਕਤਰਂ ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਿਂਸੂ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ। **ਅਨਾਗਤਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਪਨ ਅਸਤੀ**ਤਿ ''ਭਾਸਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਾਠਸੇਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਤਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਅਸਤਿ। ''ਭਾਸਿਤੋ''ਤਿ ਅਤੀਤਵਚਨਂ ਕਥਂ ਅਨਾਗਤਵਚਨੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਮੁਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ **"ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਨ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਤੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ। ਈਦਿਸੇ ਹਿ ਠਾਨੇ ''ਧਾਤੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਪਚ੍ਚਯਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਧਾਤ੍ਵਤ੍ਥਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਸਤਿ ਅਯਥਾਕਾਲਵਿਹਿਤਾਪਿ ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਾਧਵੋ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਵਿਦੂ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੧੯੪. ਵਣ੍ਣਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਕਲਸਰੀਰਾਨੁਗਤਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਮਨਾਪਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਪਸਨ੍ਨਮੁਖਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਕਲਸਰੀਰਵਣ੍ਣਤੋਪਿ ਅਧਿਕਤਰਂ ਮੁਖਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਮਨਾਪਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਛਵਿਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਅਤਿਵਿਯ ਪਸਨ੍ਨਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਊਨਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪੂਰਣਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ **"ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋਕਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋਕਾਸੋ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁ, ਪਞ੍ਚਪਸਾਦਾਨਂ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋਕਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤਾਵਚਨੇਨੇਵ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਆਦਿਸਕਲਸਰੀਰਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਯਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਭਨ੍ਤਮਿਗਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਤੋ ਭਨ੍ਤਮਿਗਸਦਿਸਾ। **ਚਤ੍ਤਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਂ। ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਹਿ ਇਧ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ''ਚਕ੍ਕ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਨਵਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਹਿ ਵਣਮੁਖੇਹਿ ਨਵਦ੍ਵਾਰਂ। **ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਸਰੋਗਾਦਿਦੁਕ੍ਖਂ। **ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇਸੂ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਪਚਨਚੀਵਰਰਜਨਯੋਗਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚੇਸੁ। **ਯਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਹਿਤੁਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤੁਂ। ਤੇਨਾਹ **"ਗਮੇਤੁ"**ਨ੍ਤਿ।

੧੯੫. ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤੇਸਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, **ਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਤੇਸਂ ਉਪਲਬ੍ਭਮਾਨਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ – **"ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਵ ਉਪਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਚਾ"**ਤਿ। **ਉਪਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਞਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਨ੍ਥਦੂਹਨਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਨ੍ਥਘਾਤਨਕਮ੍ਮਂ। **ਹਨਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ। **ਘਾਤੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ। ਅਥ ਵਾ **ਹਨਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਤਾਲ਼ਨਾਦੀਹਿ ਹਿਂਸਨ੍ਤੋ। **ਘਾਤੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ। **ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਹਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ। **ਪਚਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਣ੍ਡੇਨ ਉਪ੍ਪੀਲ਼ੇਨ੍ਤੋ। ਪਚਨਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਦਹਨਂ ਵਿਬਾਧਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। **ਪਚਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਾ ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਤਾਸੇਨ੍ਤੋ। ਅਥ ਵਾ **ਪਚਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਗਾਮੇਸੁ ਅਗ੍ਗਿਪਾਤਨਵਸੇਨ ਗੇਹਾਦੀਨਿ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਜੇਲ਼ਕਾਦੀਨਿ ਪਚਨ੍ਤੋ।

ਯੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਬਹੁਲਗਾਰਵਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਵੀਤਿਕ੍ਕਮਬਹੁਲਾ, ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ **ਅਤਿਬ੍ਬਗਾਰਵਾ**। **ਉਦ੍ਧਤੇ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਅਵਜ੍ਜੇ ਵਜ੍ਜਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਵਜ੍ਜੇ ਅਵਜ੍ਜਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਚ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕਤਿਕੇ। **ਉਨ੍ਨਲ਼ੇ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਨਲ਼ੇ, ਉਟ੍ਠਿਤਤੁਚ੍ਛਮਾਨੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਚਪਲੇ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਣ੍ਡਨਾਦਿਨਾ ਚਾਪਲ੍ਲੇਨ ਯੁਤ੍ਤੇ। **ਮੁਖਰੇ**ਤਿ ਮੁਖਖਰੇ , ਖਰਵਚਨੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵਿਕਿਣ੍ਣਵਾਚੇ**ਤਿ ਅਸਂਯਤਵਚਨੇ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਨਿਰਤ੍ਥਕਵਚਨਪ੍ਪਲਾਪਿਨੇ। ਮੁਟ੍ਠਾ ਨਟ੍ਠਾ ਸਤਿ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀ,** ਸਤਿਵਿਰਹਿਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੇ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞੇ। **ਪਾਕਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ**ਤਿ ਸਂਵਰਾਭਾਵੇਨ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਵਿਯ ਵਿਵਟਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ। **ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਕੇ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਆਮਿਸੇਨ ਚ ਅਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਅਨਾਥੇ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠੇ। **ਲਾਭਗਰੁਕੇ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਗਰੁਕੇ।

ਇਰਿਯਾਪਥਸਣ੍ਠਪਨਾਦੀਨੀਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸੇਵਨਸਾਮਨ੍ਤਜਪ੍ਪਾਨਂ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਹਾਨਿਦ੍ਦੇਸੇ** (ਮਹਾਨਿ॰ ੮੭) ਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥਸਣ੍ਠਪਨਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸੇਵਨਸਾਮਨ੍ਤਜਪ੍ਪਨਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਂ ਕੁਹਕਵਤ੍ਥੁ ਆਗਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਸਮ੍ਭਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਕਤੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਵਿਮ੍ਹਾਪਨਂ **ਇਰਿਯਾਪਥਸਣ੍ਠਪਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕੁਹਕਵਤ੍ਥੁ**। ਤਥਾ ਚੀਵਰਾਦੀਹਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਸ੍ਸ ਤਦਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਨੇਨ ਤੇ ਚ ਗਹਪਤਿਕੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਸਦ੍ਧੇ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੇਸਂ ''ਅਹੋ ਅਯ੍ਯੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸੁਲਦ੍ਧਂ ਵਤ ਨੋ ਅਸ੍ਸ, ਸਚੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਨਾਨਾਵਿਧੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਪਣੀਤਾਨਿ ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਉਪਨੇਨ੍ਤਾਨਂ ਤਦਨੁਗ੍ਗਹਕਾਮਤਂਯੇਵ ਆਵਿਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚ ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਅਸੀਤਿਸਕਟਭਾਰੇਹਿ ਉਪਨਾਮਨਹੇਤੁਭੂਤਂ ਵਿਮ੍ਹਾਪਨਂ **ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸੇਵਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕੁਹਕਵਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਸਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਧਿਗਮਪਰਿਦੀਪਨਵਾਚਾਯ ਤਥਾ ਤਥਾ ਵਿਮ੍ਹਾਪਨਂ **ਸਾਮਨ੍ਤਜਪ੍ਪਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕੁਹਕਵਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਾਦਿਵਿਹਾਰੋ **ਲੋਕਸਮ੍ਮਤਸੇਨਾਸਨਂ** ਨਾਮ। ਲੋਕਸਮ੍ਮਤ ...ਪੇ॰... ਉਪਾਯੇਹਿ ਸਂਵਣ੍ਣਿਯਮਾਨਗੁਣੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਰਿਪਾਚੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤੁਂ। ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਨ੍ਥਧੁਰਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਤਮ੍ਮੂਲਕਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗੇ ਦੋਸਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਯੇ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੇ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ**ਤਿ ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਲਭਿਤਬ੍ਬਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ। ਤੇ ਚ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਤਨ੍ਤਿਪਵੇਣਿਘਟਨਕਾ ਸਾਸਨਜੋਤਕਾ"**ਤਿ।

ਕਿਚ੍ਛੇਨਾਤਿ ਨ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗਾ ਸੁਖਾਪਟਿਪਦਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਮੀਪੂਰਣਕਾਲੇ ਪਨ ਸਰਾਗਦੋਸਮੋਹਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਆਗਤਾਨਂ ਯਾਚਕਾਨਂ ਅਲਙ੍ਕਤਪ੍ਪਟਿਯਤ੍ਤਂ ਸੀਸਂ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਲਲੋਹਿਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਅਞ੍ਜਿਤਾਨਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਕੁਲਵਂਸਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਕਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਮਨਾਪਚਾਰਿਨਿਂ ਭਰਿਯਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਖਨ੍ਤਿਵਾਦੀਸਦਿਸੇਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਛੇਜ੍ਜਭੇਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨੀਯਪਟਿਪਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਸਿਰੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ।

ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਗਰੁਭਾਵਤੋ **“ਗਰੁਭਣ੍ਡਾਨੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ **“ਗਰੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਾਧਾਰਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਭਿਕ੍ਖੁਸਾਧਾਰਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਾਵੇਨ। **ਸਙ੍ਗ੍ਹਾਤਿ ਉਪਲਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **“ਤਥਾਭਾਵਤੋ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ”**ਤਿ, ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਭਾਵਤੋ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਗਰੁਭਣ੍ਡਞ੍ਹਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ ਚ ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਭਾਵਂ ਥੇਨੇਤਿ। **ਕੁਲਦੂਸਕਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਸਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ। **ਅਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਅਸਨ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਕਾਰਣਵਚਨਂ। **ਉਲ੍ਲਪਤੀ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਾਯੁਕੋ ਲਪਤਿ। ਸੀਲਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਯੁ, ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਤਥਾਲਪਨਸਮਕਾਲਮੇਵ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ। **ਅਸਨ੍ਤਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਗੁਣੇਹਿ ਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਗਣ੍ਹਤਾ…ਪੇ॰… ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸਨ੍ਤਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਸ੍ਸ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋਪਿ ਥੇਨਿਤੋਯੇਵ ਹੋਤਿ। **ਕਿਤਵਸ੍ਸੇਵਾ**ਤਿ ਕਿਤਵਸ੍ਸ ਸਕੁਣਗ੍ਗਹਣਮਿਵ। **ਕੇਰਾਟਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਠਸ੍ਸ। ਗੋਤ੍ਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਾਧਾਰਣਨਾਮਂ, ਮਤ੍ਤ-ਸਦ੍ਦੋ ਲੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਮਣਾਤਿ ਗੋਤ੍ਤਮਤ੍ਤਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਿ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਗੋਤ੍ਰਭੁਨੋ,** ਨਾਮਮਤ੍ਤਸਮਣਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਧਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੬. ਹੇਟ੍ਠਿਮਮਗ੍ਗੇਹਿ ਞਾਤਮਰਿਯਾਦਾਯ ਏਵ ਜਾਨਨਤੋ ਅਞ੍ਞਾ ਅਗ੍ਗਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਫਲਭਾਵਤੋ ਅਗ੍ਗਫਲਪਞ੍ਞਾ ਤਂਸਹਗਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਯੋ ਚ ਅਞ੍ਞਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ **“ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੂਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੂ”**ਤਿ। **ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਤਾਵ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਹੀਨਾਧਿਮਾਨਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ । **ਸੀਲਵਤੋਪਿ…ਪੇ॰… ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ** ਅਕਾਰਕਭਾਵਤੋ। **ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਵਸੇਨ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ। **ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ। ਸੁਦ੍ਧਸਮਥਲਾਭੀ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਕਿਲੇਸਸਮੁਦਾਚਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਕੇਵਲਂ ਞਾਣਬਲੇਨ ‘‘ਅਰਿਯੋਹਮਸ੍ਮੀ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਤੀਤਿ ਆਹ **“ਸੁਦ੍ਧਸਮਥਲਾਭਿਂ ਵਾ”**ਤਿ। **“ਅਰਹਾ ਅਹ”ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਤਿ** ਉਚ੍ਚਵਾਲਙ੍ਕਵਾਸੀ **ਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ** ਵਿਯ।

ਤਲਙ੍ਗਰਵਾਸੀ **ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੋ** ਕਿਰ ਨਾਮ ਏਕੋ ਪਭਿਨ੍ਨਪ੍ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦੋ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ ਮਹਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਓਵਾਦਦਾਯਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਵਾਲਙ੍ਕਵਾਸੀਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮਣਭਾਵਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਨੋ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਮੇਵਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਿ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲਕਿਰਿਯਮੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵੇਹਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ‘‘ਕਿਂ, ਆਵੁਸੋ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨ, ਅਕਾਲੇ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਪਞ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ‘‘ਪੁਚ੍ਛਾਵੁਸੋ, ਜਾਨਮਾਨਾ ਕਥਯਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਹਸਹਸ੍ਸਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋਵ ਕਥੇਸਿ। ਤਤੋ ‘‘ਅਤਿਤਿਕ੍ਖਂ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਞਾਣਂ, ਕਦਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਗਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਇਤੋ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਕਾਲੇ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਮਾਧਿਮ੍ਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਲਞ੍ਜੇਥਾਤਿ। ਨ ਇਦਂ, ਆਵੁਸੋ, ਭਾਰਿਯਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਹਤ੍ਥਿਂ ਮਾਪੇਥਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਬ੍ਬਸੇਤਂ ਹਤ੍ਥਿਂ ਮਾਪੇਸਿ। ਇਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਥਾ ਅਯਂ ਹਤ੍ਥੀ ਅਞ੍ਚਿਤਕਣ੍ਣੋ ਪਸਾਰਿਤਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੋ ਸੋਣ੍ਡਂ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਭੇਰਵਂ ਕੋਞ੍ਚਨਾਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਭਿਮੁਖਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਥਾ ਨਂ ਕਰੋਥਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਆਗਚ੍ਛਤੋ ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਸ ਭੇਰਵਂ ਆਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ। ਤਮੇਨਂ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰੋ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਕਣ੍ਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸਾਰਜ੍ਜਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨ ਹੋਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿਚ੍ਚੇਵਾਹਂ ਆਗਤੋ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਤਤਿਯੇ ਪਦਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਫਲਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਦੋਸਚਰਿਤੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਧਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਵਿਭਙ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੭-੧੯੮. **ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਾ**ਤਿਆਦਿ ‘‘ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਅਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਕਾਰਣਵਚਨਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ। **ਅਨਭਿਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ। **ਸਮੁਦਾਚਰਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਕਥੇਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤਿ ਵਾ। ‘‘ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਵਚਨਂ **ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ। **ਞਾਣੇਨ ਚ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ‘‘ਅਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਵਚਨਂ। ਪਕਤਿਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਧਿਗਮਧਮ੍ਮੋ **ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਆਹ **“ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਾਨ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ। ਅਥ ਪਦਭਾਜਨੇ ਬਹੁਵਚਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਸ੍ਮਾ ਕਤੋਤਿ ਆਹ **“ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋਪਿ ਹੋਤਿ, ਆਰੋਗ੍ਯਟ੍ਠੇਨ ਪਨ **ਬਾਹਿਤਿਕਸੁਤ੍ਤੇ** ਵਿਯ **“ਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ। ਖਣਲਯਮੁਹੁਤ੍ਤ-ਸਦ੍ਦਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਥਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਧ ਪਨ ਖਣਪਰਿਯਾਯਵਸੇਨੇਵ ‘‘ਤਂ ਖਣਂ ਤਂ ਲਯਂ ਤਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਅਧਿਗਮੋ, ਝਾਨਾਦਿ, ਅਧਿਗਮਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾ **ਅਧਿਗਮਪੁਚ੍ਛਾ**। ਤੇਨਾਹ **“ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਾਦੀਸੂ”**ਤਿਆਦਿ। **ਉਪਾਯਪੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਅਧਿਗਮੁਪਾਯਪੁਚ੍ਛਾ। **ਕਿਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕੇਨ ਪਕਾਰੇਨ, ਕੇਨ ਵਿਧਿਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਤਮੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ‘‘ਕਿਂ ਤੇ ਅਧਿਗਤ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਦ੍ਧਾਰਿਤਭੇਦਾ ਝਾਨਾਦਿਵਿਸੇਸਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾਤਿ ਇਦਾਨਿ ਤੇਸਂ ਨਿਦ੍ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਂ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਧਿਗਮਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਬ੍ਯਾਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਬ੍ਯਾਕਰਣਞ੍ਹਿ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਯਾਥਾਵਤੋਪਿ ਹੋਤੀਤਿ। **ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸੋਧਨਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਜਾਤਰੂਪਪਤਿਰੂਪਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਰੂਪਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤੀਤਿ ਜਾਤਰੂਪਂ ਨਿਘਂਸਨਤਾਪਨਚ੍ਛੇਦਨੇਹਿ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਮੇਵ ਇਮੇਸੁ ਇਦਾਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸੋਧਨਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖਾਦੀਸੂ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਧਿਸਮਾਪਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਪਾਕਟੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸਾਭਾਵਤੋ। ਸੇਸਪੁਚ੍ਛਾਸੁਪਿ **ਪਾਕਟੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਦੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਇਦਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਸ੍ਸਚਿ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਕਿਲੇਸੇਸੁ ਸਨ੍ਦੇਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ ਮਹਾਨਾਮਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਵਿਯ। ਸੋ ਹਿ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਸਮਾਨੋਪਿ ‘‘ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਹੋਤਿ ‘ਕੋ ਸੁ ਨਾਮ ਮੇ ਧਮ੍ਮੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਹੀਨੋ, ਯੇਨ ਮੇ ਏਕਦਾ ਲੋਭਧਮ੍ਮਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਦੋਸਧਮ੍ਮਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਮੋਹਧਮ੍ਮਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੫) ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਰਾਜਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਲੋਭਦੋਸਮੋਹਾ ਨਿਰਵਸੇਸਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਅਹੋਸਿ। ਕਿਂ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਏਵਂ ਸਨ੍ਦੇਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਆਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਂ ਅਕੋਵਿਦਤ੍ਤਾ। ‘‘ਅਯਂ ਕਿਲੇਸੋ ਅਸੁਕਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝੋ’’ਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕੋਵਿਦਸ੍ਸ ਹਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾ ਪਨ ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਹੋਤਿ। ਏਕੋ ਹਿ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਮੇਵ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ, ਏਕੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠਕਿਲੇਸਮੇਵ, ਏਕੋ ਮਗ੍ਗਮੇਵ, ਏਕੋ ਫਲਮੇਵ, ਏਕੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ। ਇਮਾਸੁ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਸੁ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਨੋ ਲਦ੍ਧੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ, ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਕਿਲੇਸਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਂ ਅਕੋਵਿਦਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਹੋਤਿ। **ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਕੁਸਲਾ**ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਮਗ੍ਗਸਂਵਣ੍ਣਨਾਸੁ ਨਿਪੁਣਾ।

ਯਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਯਸ੍ਸ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਤ੍ਤਿ **ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਾ**। **ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਾ ਉਦਾਹੁ ਨ ਸੁਦ੍ਧਾਤਿ ਵਿਚਾਰਣਵਸੇਨ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾ। **ਨ ਸੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਮਾਦਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। **ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ। **"ਸੁਜ੍ਝਤੀ"**ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੁਜ੍ਝਨਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਦੀਘਰਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ **"ਯਦੀ"**ਤਿ ਪਦੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਯਦਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ । ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਲਗ੍ਗਤ੍ਤਾ **"ਆਕਾਸੇ ਪਾਣਿਸਮੇਨ ਚੇਤਸਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਬ੍ਯਾਕਰਣੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦਿਸੰ, ਸਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਖੀਣਾਸਵਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸਾ ਪਟਿਪਦਾ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਸੁਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਕਿਲੇਸਤ੍ਤਾ। **ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਨਾਮ...ਪੇ॰... ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਹੀਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸਤ੍ਤਾ ਜੀਵਿਤਨਿਕਨ੍ਤਿਯਾ ਚ ਅਭਾਵਤੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਪ੍ਪਹੀਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸਤ੍ਤਾ ਜੀਵਿਤਨਿਕਨ੍ਤਿਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਚ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – **ਦੀਘਭਾਣਕਅਭਯਤ੍ਥੇਰੋ** ਕਿਰ ਏਕੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਦਹਰਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤੰ ਨਹਾਯਮਾਨੰ ਕਲ੍ਯਾਣੀਨਦੀਮੁਖਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋ ''ਕੁਮ੍ਭੀਲੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਅਕਾਸਿ, ਤਦਾ ਨੰ ''ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ''ਤਿ ਜਾਨਿੰਸੁ। **ਚਨ੍ਦਮੁਖਤਿਸ੍ਸਰਾਜਕਾਲੇ** ਪਨ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਦੁਬ੍ਬਲਚਕ੍ਖੁਕੋ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਅਚ੍ਛਤਿ। ਤੰ ਰਾਜਾ ''ਥੇਰੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੰ ਗਤੇਸੁ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪੋ ਵਿਯ ਪਾਦੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਿਲਾਥਮ੍ਭੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਕੋ ਏਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਿਸ੍ਸੋਤਿ। ਸੁਗਨ੍ਧੰ ਵਾਯਸਿ ਨੋ ਤਿਸ੍ਸਾਤਿ। ਏਵੰ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਭਯੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਪਿ ਅਤਿਸੂਰੋ ਹੋਤਿ ਨਿਬ੍ਭਯੋ, ਸੋ ਰਜਨੀਯੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵਸਭਰਾਜਾਪਿ** ਹਿ ਏਕੰ ਥੇਰੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਮਾਨੋ ਘਰੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬਦਰਸਾਲਵੰ ਮਦ੍ਦਮਾਨੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਖੇਲ਼ੋ ਚਲਿਤੋ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵੋ ਆਵਿਭੂਤੋ। ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਹਿ ਰਸਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ ਸੁਪ੍ਪਹੀਨਾ, ਦਿਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਰਸੇਸੁ ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਚਸ੍ਸ ਭਯੰ ਵਾ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤੰ ਵਾ ਰਸਤਣ੍ਹਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ''ਨ ਤ੍ਵੰ ਅਰਹਾ''ਤਿ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ।

ਅਸਨ੍ਤਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਲਕ੍ਖਣਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਤਿ ਆਹ – **"ਯਾ ਸਾ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ...ਪੇ॰... ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨਾ"**ਤਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ''ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਸਮਾਨੋ 'ਸਦ੍ਧੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋਵ ਸਮਾਨੋ 'ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮੋਵ ਸਮਾਨੋ 'ਪਵਿਵਿਤ੍ਤੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਕੁਸੀਤੋਵ ਸਮਾਨੋ 'ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀਵ ਸਮਾਨੋ 'ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤੀਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਅਸਮਾਹਿਤੋਵ ਸਮਾਨੋ 'ਸਮਾਹਿਤੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋਵ ਸਮਾਨੋ 'ਪਞ੍ਞਵਾਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਅਖੀਣਾਸਵੋਵ ਸਮਾਨੋ 'ਖੀਣਾਸਵੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਯਾ ਏਵਰੂਪਾ ਇਚ੍ਛਾ ਇਚ੍ਛਾਗਤਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ ਰਾਗੋ ਸਾਰਾਗੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਰਾਗੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੫੧) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਪਾਲ਼ਿਪਦੇਸੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਪਾਪਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਲਾਮਿਕਾਯ ਇਚ੍ਛਾਯ। **ਅਪਕਤੋ**ਤਿ ਪਾਪਿਕਾਯ ਇਚ੍ਛਾਯ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵਤੋ ਅਪੇਤੋ ਕਤੋਤਿ ਇਚ੍ਛਾਯ ਅਪਕਤੋ। ਤਥਾਭੂਤੋ ਚ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਅਭਿਭੂਤੋ ਪਰਾਜਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਅਭਿਭੂਤੋ ਪਰਾਜਿਤੋ"**ਤਿ।

ਸਾਮਞ੍ਞੰ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠੰ ਨਿਰਯਾਯੁਪਕਡ੍ਢਤੀਤਿ ਯਥਾ ਕੁਸੋ ਯੇਨ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੰ ਅਨੁਕਨ੍ਤਤਿ ਫਾਲੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੰ ਸਾਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਖਣ੍ਡਸੀਲਾਦਿਤਾਯ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠੰ ਨਿਰਯਾਯ ਉਪਕਡ੍ਢਤਿ, ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਿਥਿਲੋ**ਤਿ ਓਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਕਰਣੇਨ ਸਿਥਿਲਗ੍ਗਾਹੇਨ ਕਤੋ। **ਪਰਿਬ੍ਬਾਜੋ**ਤਿ ਖਣ੍ਡਾਦਿਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ। **ਭਿਯ੍ਯੋ ਆਕਿਰਤੇ ਰਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੰ ਰਾਗਰਜਾਦਿੰ ਏਵਰੂਪੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਅਪਨੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਰਾਗਰਜਾਦਿੰ ਆਕਿਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਭਾ**ਵੋਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਨਤੋ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਸਿਦ੍ਧੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ। **ਅਜਾਨਮੇ**ਵਾਤਿ ਪਾਠੇ **ਏ**ਵਾਤਿ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਅਜਾਨਮੇ**ਵਨ੍ਤਿ ਪਾਠੇ ਪਨ ਏਵੰ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵੰ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਵਚਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੯. **ਅਸੁਭਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚ ਕਸਿਣਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਨ ''ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਜ੍ਝਾਨੰ ਪਥਵੀਕਸਿਣਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿੰ ਵਦਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥੋ ਵਿਵਿਧਤ੍ਥੋ ਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਤ੍ਤੋ"**ਤਿਆਦਿ। **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾ। ਤਸ੍ਸ ਸਗੁਣਤੋ ਸੁਞ੍ਞਤਾਦਿਨਾਮਲਾਭੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਸੋ ਪਨਾਯ"** ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਨਾਮੰ ਲਭਤਿ ਸਰਸੇਨ ਵਾ ਪਚ੍ਚਨੀਕੇਨ ਵਾ ਸਗੁਣੇਨ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਵਾ ਆਗਮਨੇਨ ਵਾ। ਸਚੇ ਹਿ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਚੇ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਚੇ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਸੁਞ੍ਞਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਦੰ **ਸਰਸਤੋ** ਨਾਮੰ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਘਨਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਨਿਮਿਤ੍ਤਧੁਵਨਿਮਿਤ੍ਤਸਸ੍ਸਤਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਆਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ। ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਨ ਸੁਖਸਞ੍ਞੰ ਪਹਾਯ ਪਣਿਧਿੰ ਪਤ੍ਥਨੰ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋ। ਅਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਤ੍ਤਸਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸਞ੍ਞੰ ਪਹਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਸੁਞ੍ਞਤੋਤਿ ਇਦੰ **ਪਚ੍ਚਨੀਕਤੋ** ਨਾਮੰ ਨਾਮ।

ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਪਨੇਸ ਸੁਞ੍ਞਤਤ੍ਤਾ ਸੁਞ੍ਞਤੋ। ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਰਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨੰਯੇਵ ਵਾ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ। ਰਾਗਾਦਿਪਣਿਧਿਆਦੀਨੰ ਅਭਾਵਤੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋਤਿ ਇਦਮਸ੍ਸ **ਸਗੁਣਤੋ** ਨਾਮੰ। ਸ੍ਵਾਯੰ ਸੁਞ੍ਞਤੰ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਞ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਦਮਸ੍ਸ **ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ** ਨਾਮੰ। ਆਗਮਨੰ ਪਨ ਦੁਵਿਧੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗਮਨੰ ਮਗ੍ਗਾਗਮਨਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗਮਨੰ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਫਲੇ ਮਗ੍ਗਾਗਮਨੰ। ਅਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਹਿ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਨਾਮ, ਸੁਞ੍ਞਤਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ ਸੁਞ੍ਞਤੋ। ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਨਾਮ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ। ਇਦੰ ਪਨ ਨਾਮੰ ਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੇਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਤੰ ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਜਹਨਤੋ ਨ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣੰ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਨਾਮਕੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਆਗਮਨਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਦੇਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਮਗ੍ਗਾਗਮਨੇਨ ਪਨ ਫਲੰ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਯੁਜ੍ਜਤਿਯੇਵ। ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਪਣਿਧਿੰ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਾ ਨਾਮ, ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋ, ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਫਲੰ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੰ। ਏਵੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮੰ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੇਤਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਫਲਸ੍ਸਾਤਿ ਇਦੰ **ਆਗਮਨਤੋ** ਨਾਮੰ। **ਸੁਞ੍ਞਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਮਗ੍ਗੋ ਰਾਗਾਦਯੋ ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪਰੂਪਰਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਰਾਗਾਦੀਨੰ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਰਾਗਾਦਯੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹੀ"**ਤਿ। ਸਵਿਗ੍ਗਹਾਨੰ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਰਾਗਾਦਯੋਵ ਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਪਣਿਧੀਤਿ ਆਹ **"ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਪਣਿਧੀਨ"**ਨ੍ਤਿ।

ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਦਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਵਚਨਤੋ **"ਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਹੋਤਿ। **ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਚਤੁਕ੍ਕਾਦਿਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤੰ, ਤਤ੍ਥ ਪਨ ''ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੰ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰ-ਸਦ੍ਦੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਧ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਿਨਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ।

ਨਨੁ ਚ ''ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਮੇਵਾ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਨ ਹਿ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਪਹਾਨਮਤ੍ਤੰ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਕਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗੋ ਦੀਪਿਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਤੰ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਾਮਰਾਗੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਤਤਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਹਿ ਰਾਗਦੋਸਾਨੰ ਪਹਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਰੂਪਰਾਗਅਰੂਪਰਾਗੇ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਤੇਨ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹਾਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ।

ਰਾਗਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ৱਿਨੀৱਰਣਤਾਤਿ ਰਾਗਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ৱਿਨੀৱਰਣਤਾਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਰਾਗਾ ৱਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇৱ ਰਾਗਨੀৱਰਣਸ੍ਸ ਅਭਾৱੇਨ ৱਿਗਤਨੀৱਰਣਤ੍ਤਾ ৱਿਨੀৱਰਣਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ৱੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਯਾ ਚ ਪਦ੍ਧ ৱਿਜ੍ਜਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾ**ਤਿ ৱਿਸੁੰਯੇৱ ਲੋਕਤੋ ਅਪਗਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ৱਿਨਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰ-ਸਦ੍ਦੇਨ ''ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨੰ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਹੋਤਿ, ਏৱਮਿਧਾਪਿ ''ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀਤਿ ৱੁਤ੍ਤੇਪਿ ਹੋਤਿਯੇৱਾ''ਤਿ ৱਤ੍ਤੁੰ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ৱਿਭਾਗੇਨ ৱੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏৱਮਿਦੰ ৱਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਪਨ…ਪੇ॰… ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਞ੍ਞੰ ਪਮਾਣੰ ਕਾਤੁ"**ਨ੍ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ। ਤਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇৱ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਸੁਦ੍ਧਿਕৱਾਰਕਥਾৱਣ੍ਣਨਾ

੨੦੦. **ਉਲ੍ਲਪਨਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਨ੍ਤਿਆਦਿਉਲ੍ਲਪਨਾਕਾਰੰ। **ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦ**ਨ੍ਤਿ ''ਨ ਪਟਿৱਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੰ। **ਪੁਨ ਆਨੇਤ੍ৱਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਹਿ ਨ ਯੋਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਪਾਠੋਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ৱੁਤ੍ਤੰ, ਤਦੇৱ ਯੁਤ੍ਤੰ।

ਕਤ੍ਤੁਸਾਧਨੇਪਿ **ਭਣਿਤ**-ਸਦ੍ਦੋ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਅਥ** ৱਾ"ਤਿਆਦਿ। ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮੁਸਾ ਭਣਤਿ, ਤੇਨੇৱ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ''ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਿਤੁੰ, ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ''ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ **"ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ"**ਤਿ। **ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਮੁਸਾৱਾਦੋਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨ ਭৱਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ৱਾ ਭਣਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨ ਭৱਿਤੁੰ। **ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਕ੍ਖਣੇ ''ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗੰ ৱਿਨਾ ਸਹਸਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ৱਚਨਕ੍ਖਣੇ ''ਮੁਸਾ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਨਿৱਤ੍ਤੇਤੁਮਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਅৱਿਸਯਭਾৱਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। **ਦৱਾ**ਤਿ ਸਹਸਾ। **ਰৱਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ৱਤ੍ਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਖਲਿਤ੍ৱਾ ਅਞ੍ਞਭਣਨੰ।

ਤੰ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਤਞ੍ਞਾਣੰ, ਤਸ੍ਸ ਭਾৱੋ **ਤਞ੍ਞਾਣਤਾ**, ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਸੰৱੇਦਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਞਾਣਸਮੋਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਣਸ੍ਸ ਬਹੁਭਾৱੋ, ਏਕਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇ ਅਨੇਕਞਾਣਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ…ਪੇ॰… ਜਾਨਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਸ੍ਸ ਅਭਾৱਤੋ ৱੁਤ੍ਤੰ। ਅਸਮ੍ਮੋਹাৱਬੋਧੋ ਚ ਈਦਿਸਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ, ''ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪৱਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੰ ''ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਪৱਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੁਤ੍ৱਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਞ੍ਚ ''ਭਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪৱਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੁਤ੍ৱਾਤਿ ਆਹ – **"ਪੁਰਿਮੰ ਪੁਰਿਮੰ ਪਨ…ਪੇ॰… ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ"**ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਸਤਿ ''ਸੇਸਦ੍ৱਯੰ ਨ ਹੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਤੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅৱਸ੍ਸੰ ਹੋਤਿਯੇৱਾਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਸਤਿ ''ਭਣਾਮਿ ਭਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਦ੍ৱਯੰ ਨ ਨ ਹੋਤਿ, ਹੋਤਿਯੇৱਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਏਕੰ ৱਿਯ ਪਕਾਸਤੀ**ਤਿ ਅਨੇਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਦਿਸੰ ਹੁਤ੍ৱਾ ਪਕਾਸਤਿ। **ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਨ੍ਤਿਆਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਾਮਿ, ਸਮਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ৱੇ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿੰ, ਸਮਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਇਮੇਸੰ ਅਸਤਿਪਿ ਕਾਲਨਾਨਤ੍ਤੇ ৱਚਨৱਿਸੇਸੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ৱਿਸੁੰ ਗਹਣੰ।

੨੦੭. **ਸਕਭਾৱਪਰਿਚ੍ਚਜਨৱਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਭਾৱਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨৱਸੇਨ। ਮਗ੍ਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ৱਿਯ ''ਸਰਾਗੋ ਸਦੋਸੋ''ਤਿ ৱਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਭਾৱਤੋ ਚਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕੇਚਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਨਯਿਦਮੇৱਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **"ৱਨ੍ਤੋ"**ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ। ਨ ਹਿ ਯੰ ਯੇਨ ৱਨ੍ਤੰ, ਸੋ ਪੁਨ ਤੰ ਆਦਿਯਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਨਾਦਿਯਨਭਾৱਦਸ੍ਸਨৱਸੇਨਾ"**ਤਿ। ৱਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਨ੍ਤਤਿਲਗ੍ਗੰ ਸਿਯਾ, ਨਯਿਦਮੇৱਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **"ਮੁਤ੍ਤੋ"**ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਨ੍ਤਤਿਤੋ ৱਿਮੋਚਨৱਸੇਨਾ"**ਤਿ। ਮੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੁਤ੍ਤਬਨ੍ਧਨੰ ৱਿਯ ਫਲੰ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਨ ਏৱਮਿਦਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **"ਪਹੀਨੋ"**ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਕ੍ৱਚਿ ਅਨৱਟ੍ਠਾਨਦਸ੍ਸਨৱਸੇਨਾ"**ਤਿ। ਯਥਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਨ੍ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਪੁਨ ਆਦਾਯ ਸਮ੍ਮਦੇৱ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ৱੁਚ੍ਚਤਿ, ਏৱੰ ৱਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਆਦਿਨ੍ਨਸਦਿਸੰ ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨੰ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **"ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ"**ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਆਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਦਸ੍ਸਨৱਸੇਨਾ"**ਤਿ। **ਉਕ੍ਖੇਟਿਤੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਸਿਤੋ, ਉਤ੍ਤਾਸੇਤ੍ৱਾ ਪਲਾਪਿਤੋਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਚ ਉਤ੍ਤਾਸੇਤ੍ৱਾ ਪਲਾਪਿਤੋ, ਨ ਪੁਨ ਸੋ ਤੰ ਠਾਨੰ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ **"ਪੁਨ ਅਨਲ੍ਲੀਯਨਭਾৱਦਸ੍ਸਨৱਸੇਨਾ"**ਤਿ, ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ৱਾ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਭਾৱਦਸ੍ਸਨৱਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖਿਟ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥৱਿਦੂ ਉਤ੍ਤਾਸਤ੍ਥੋ ਪਠਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਸ੍ৱਾਯਮਤ੍ਥੋ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਤੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ। ਅਣੁਯੇৱ **ਅਣੁਸਹਗਤੰ,** ਅਤਿਖੁਦ੍ਦਕਨ੍ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਸੁਦ੍ਧਿਕৱਾਰਕਥਾৱਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ৱਤ੍ਤੁਕਾਮৱਾਰਕਥਾৱਣ੍ਣਨਾ

੨੧੫. **ਕੇৱਲਞ੍ਹਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕੇৱਲਞ੍ਹਿ ਅਯੰ। ''ৱਾਰੋ''ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤਬ੍ਬੰ। **ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇৱ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ''ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ৱੁਤ੍ਤੇ ਤਦਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਕਤਿਯਾ ৱਿਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ৱੁਤ੍ਤੰ। ਏৱੰ ਪਨ ৱਚੀਭੇਦੰ ਅਕਤ੍ৱਾ ਪਕ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਮੰ ਅਰਹਾਤਿ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਤਮ੍ਹਾ ਆৱਾਸਾ ਪਠਮੰ ਪਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਆਗਤৱਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ৱਿਯ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਅৱਿਦਿਤੇਪਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣ**ਨ੍ਤਿ ''ਤਙ੍ਖਣੇ ਜਾਨਨੰ ਨਾਮ ਈਦਿਸ''ਨ੍ਤਿ ৱੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ । **ৱਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੇ**ਤਿ ਕਾਯৱਚੀৱਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀਨੰ ਗਹਣਯੋਗ੍ਗੇ ਪਦੇਸੇ, ਪਕਤਿਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਕਤਿਸੋਤੇਨ ਚ ਦਟ੍ਠੁੰ ਸੋਤੁਞ੍ਚ ਅਰਹਟ੍ਠਾਨੇਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ৱਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ৱਾ ਠਿਤੋ ਚੇ ਕੋਚਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਚ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਦਿਸ੍ৱਾ ਸੁਤ੍ৱਾ ਚ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਅਸ੍ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ''ਕਿਮਿਦੰ ৱੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਸੰਸਯੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਬ੍ਭਾৱਤੋ **"ਸੁਤੰ ਹੋਤੀ"**ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ। ਪਠਮੰ ৱਚਨਮਤ੍ਤੰ ਅਸ੍ਸੁਤਪੁਬ੍ਬੇਨਪਿ ''ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿ ৱੁਤ੍ਤੇ ''ਕਿਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਦੇਹੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ৱਾ ''ਝਾਨੰ ਨਾਮ ਕਿਰੇਸ ਸਮਾਪਜ੍ਜੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤੇਪਿ ਞਾਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਹੋਤਿਯੇৱ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਕਥਾৱਣ੍ਣਨਾ

੨੨੨. **ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ৱਾ ਅৱਤ੍ਤੁਕਾਮਸ੍ਸ, ''ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਸਰੂਪਤੋ ਪਨ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ৱਿਨੀਤৱਤ੍ਥੂਸੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤৱਤ੍ਥੁৱਸੇਨ ৱੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ৱਾ ৱਦਨ੍ਤੋਪਿ ৱੋਹਾਰਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ৱੁਤ੍ਤੰ **"ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾ"**ਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯৱਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਾਯਨ੍ਤੋਪੀਤਿ ''ਇਮਸ੍ਸ ਮਯਿ ਨਤ੍ਥਿਭਾৱੰ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਭਾਯਨ੍ਤੋਪਿ।

ৱਿਨੀਤৱਤ੍ਥੁৱਣ੍ਣਨਾ

੨੨੩. **ਸੇਕ੍ਖਭੂਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਝਾਨਭੂਮਿਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਤਿਣ੍ਣੰ ৱਿਤਕ੍ਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਉਪਧਿৱਿৱੇਕਾਨੰ।

ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਸ੍ਸ ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨਤ੍ਤਾ ৱੁਤ੍ਤੰ **"ਯਾৱ ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨ"**ਨ੍ਤਿ। ਭੁਤ੍ৱਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਪੁਨ ৱੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇৱ ਸਮ੍ਭਾৱਨਿਚ੍ਛਾਯ ਚੀৱਰਸਣ੍ਠਪਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇৱ।

੨੨੫. **ਆਰਾਧਨੀਯੋ, ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯਂ ਏਕਸਦਿਸਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਆਰੋਚਿਤਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਰੋਪਿਤਂ।

੨੨੬. **ਪਸਾਦਭਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਪਸਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਭਣਨਂ, ਨ ਪਨ ''ਸਭਾਵਤੋ ਏਤੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਦਿ ਪਨ ''ਏਤੇ ਸਭਾਵਤੋ ਅਰਹਨ੍ਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ''ਆਯਨ੍ਤੁ ਭੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਨ੍ਤੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਤਿ, ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ।

੨੨੭. ਪਦਸਾ ਗਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਤਿਕਾਯ ਕਤਤ੍ਤਾ "**ਯਾਨੇਨ ਵਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਾਮਯਿਦ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਇਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਯੋ ਇਮਮ੍ਹਾ ਆਵਾਸਾ ਪਠਮਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਮਯਂ 'ਅਰਹਾ'ਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਤਿਕਾਯ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਮਂ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਸਹ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਭਾਵਤੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ 'ਉਟ੍ਠੇਥ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਏਥ ਗਚ੍ਛਾਮਾ'ਤਿ ਏਵਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਨਾਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਏਤਂ ਪਨ ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਇਧ ਅਰਹਨ੍ਤੋਯੇਵ ਵਸਨ੍ਤੁ ਤਿ ਯਦਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਤਿਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਤਂ ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ **ਚੂਲ਼ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਨਾਨਾਵੇਰਜ੍ਜਕਾ**ਤਿ ਨਾਨਾਜਨਪਦਵਾਸਿਨੋ। **ਸਙ੍ਘਲਾਭੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਪੁਣਨਕੋਟ੍ਠਾਸੋ। ਅਯਞ੍ਚ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਇਮਿਨਾਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਬਹਿਸੀਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਸਙ੍ਘਲਾਭਸ੍ਸ ਸਾਮਿਭਾਵਾਪਾਦਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਤੋ। ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨ ਬਹਿਸੀਮਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਦਾਤੁਂ, ਈਦਿਸਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ, ਏਤ੍ਤਕਾਨਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ, ਈਦਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਰੁਚ੍ਚਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੨੨੮. **ਆਯਸ੍ਮਾ ਚ ਲਕ੍ਖਣੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਲਕ੍ਖਣੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਚਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣੋਤਿ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ, ਕੋ ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਚ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸੀਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਕਾਸੇਤੁਂ "**ਯ੍ਵਾਯਂ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਭਾਵਸਮੇਨ। ਈਸਕਂ ਹਸਿਤਂ ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ "**ਮਨ੍ਦਹਸਿਤ**"ਨ੍ਤਿ। **ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਯਿਦਂ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕਂ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਲਿਕਮਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਏਕੋ ਪੇਤੋਤਿ ਆਹ "**ਪੇਤਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ। **ਏਤੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵਾ**ਤਿ ਪੇਤਤ੍ਤਭਾਵਾ। **ਨ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੇਵਤ੍ਤਭਾਵਾ ਵਿਯ ਪਕਤਿਯਾ ਆਪਾਥਂ ਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਰੁਚਿਯਾ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਦੁਕ੍ਖਾਭਿਭੂਤਾਨਂ ਅਨਾਥਭਾਵਦਸ੍ਸਨਪਦਟ੍ਠਾਨਾ ਕਰੁਣਾਤਿ ਆਹ "**ਕਾਰੁਞ੍ਞੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ**"ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣਸ੍ਸ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਦੁਭਯਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ "**ਤਞ੍ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸੀ''ਤਿ ਪਦਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। **ਧਮ੍ਮਧਾਤੂ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ, **ਧਮ੍ਮਧਾਤੂ**ਤਿ ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਭਾਵੋ। **ਉਪਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਜਾਤਿ। ਉਪਪਤ੍ਤਿਸੀਸੇਨ ਹਿ ਤਥਾਰੂਪਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਵਦਤਿ। ਦੁਸ੍ਸਦ੍ਧਾਪਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਸ੍ਸ ਤੇਸਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ। **ਦੁਸ੍ਸਦ੍ਧਾਪਯਾ**ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਨ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯੇ ਪਨ ਸੁਣਨ੍ਤਿ ''ਏਵਂ ਕਿਰ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਅਥ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੋ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਅਦ੍ਦਸ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਨੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਪਨ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਅਦ੍ਦਸ, ਇਤਰੋ ਅਨਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਨ ਅਦ੍ਦਸ।

ਵਿਤੁਡੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਡੇਨ੍ਤਿ, ਅਸਿਧਾਰੂਪਮੇਹਿ ਤਿਖਿਣੇਹਿ ਲੋਹਤੁਣ੍ਡਕੇਹਿ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**"ਤਿ। ''ਵਿਤੁਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਫਾਸੁਲ਼ਨ੍ਤਰਿਕਾਹੀ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨਂ। **ਲੋਹਤੁਣ੍ਡਕੇਹੀ**ਤਿ ਲੋਹਸਲਾਕਾਸਦਿਸੇਹਿ, ਕਾਲ਼ਲੋਹਮਯੇਹੇਵ ਵਾ ਤੁਣ੍ਡਕੇਹਿ। **ਪਸਾਦੁਸ੍ਸਦਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਸ੍ਸ ਬਲਵਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਕ੍ਕਗਣ੍ਡਸਦਿਸਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਅਤਿਵਿਯ ਮੁਦੁਸਭਾਵਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤਾ**ਤਿ ਗਰਹਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਨਾਮੇਤਂ।

ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾਤਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾ, ਲੋਕਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾਤਿ ਏਵਂ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਯਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋਤਿ ਆਹ "**ਯਤ੍ਰਾਤਿ ਕਾਰਣਵਚਨ**"ਨ੍ਤਿ। ਅਪ੍ਪਮਾਣੇ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ, ਤੇ ਚ ਖੋ ਵਿਭਾਗੇਨ ਕਾਮਭਵਾਦਿਭੇਦੇ ਭਵੇ, ਨਿਰਯਾਦਿਭੇਦਾ ਗਤਿਯੋ, ਨਾਨਤ੍ਤਕਾਯਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀਆਦਿਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ, ਤਥਾਰੂਪੇ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇ ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਮੇ ਉਪਨੇਤੁਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ।

ਗੋਘਾਤਕੋਤਿ ਗਾਵੋ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਹਨਨਕੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ**"ਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗੁਨ੍ਨਂ ਹਨਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਅਪਰਾਪਰਿਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਪਰਾਪਰਿਯਵੇਦਨੀਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ। ਬਲਵਤਾ ਗੋਘਾਤਕਕਮ੍ਮੇਨ ਵਿਪਾਕੇ ਦੀਯਮਾਨੇ ਅਲਦ੍ਧੋਕਾਸਂ ਅਪਰਾਪਰਿਯਵੇਦਨੀਯਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਪਕ੍ਕਵਿਪਾਕੇ ਇਦਾਨਿ ਲਦ੍ਧੋਕਾਸਂ "**ਅਵਸੇਸਕਮ੍ਮ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਮ੍ਮਸਭਾਗਤਾਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਭਾਗਭਾਵੇਨ ਸਦਿਸਭਾਵੇਨ। **ਆਰਮ੍ਮਣਸਭਾਗਤਾਯਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਭਾਗਭਾਵੇਨ ਸਦਿਸਭਾਵੇਨ। ਯਾਦਿਸੇ ਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਤਸ੍ਸ ਚ ਵਿਪਾਕੋ ਪਵਤ੍ਤੋ, ਤਾਦਿਸੇਯੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ ਚ ਪਵਤ੍ਤੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨਾ**"ਤਿ। ਭਵਤਿ ਹਿ ਤਂਸਦਿਸੇਪਿ ਤਬ੍ਬੋਹਾਰੋ ਯਥਾ ਸੋ ਏਵ ਤਿਤ੍ਤਿਰੋ, ਤਾਨਿਯੇਵ ਓਸਧਾਨੀਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਕਮ੍ਮਸਰਿਕ੍ਖਕਵਿਸਯੇ "**ਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ**"ਤਿ ਦ੍ਵਯਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਗਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਤੋ ਭਿਨ੍ਨਂ ਵਿਸੁਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਰਿਕ੍ਖਕਵਿਪਾਕਦਾਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਭਾਵਤੋ ਯਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਸਰਿਕ੍ਖਕੇਨ ਵਿਪਾਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – "**ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ... ਪੇ॰... ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸੀ**"ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤੂਪਚਿਤਸ੍ਸ ਪੇਤੂਪਪਤ੍ਤਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਵਸੇਨ ਕਤੋਕਾਸਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਂ ਇਦਾਨਿ ਤਥਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਹੋਸਿ। **ਸੋ**ਤਿ ਗੋਘਾਤਕੋ। **ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਪੇਤੋ ਜਾਤੋ** ਕਮ੍ਮਸਰਿਕ੍ਖਕਵਿਪਾਕਵਸੇਨ।

੨੨੯. **ਪੇਸਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗਾਵਿਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਗੋਮਂਸਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪੇਸਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ। **ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਨ੍ਤਰਂ ਠਪਨਤ੍ਥਂ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ। ਸੁਕ੍ਖਾਪਿਤਮਂਸਪੇਸੀਨਞ੍ਹਿ **ਵਲ੍ਲੂਰ**ਸਮਞ੍ਞਾਤਿ। **ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਖਚਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਵਿਗਤਪਕ੍ਖਚਮ੍ਮੇ। ਉਰਬ੍ਭੇ ਹਨ੍ਤੀਤਿ **ਓਰਬ੍ਭਿਕੋ**। **ਏਲ਼ਕੇ**ਤਿ ਅਜੇ। **ਨਿਵਾਪਪੁਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਨ੍ਨਨਿਵਾਪੇਨ ਪੋਸਿਤੇ ਅਸਿਨਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ। **ਏਕਂ ਮਿਗ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਪਕਮਿਗਂ। **ਕਾਰਣਾਹੀ**ਤਿ ਯਾਤਨਾਹਿ। **ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਤ੍ਵਾ। ਪੇਸੁਞ੍ਞੁਪਸਂਹਾਰਵਸੇਨ ਇਤੋ ਸੁਤਂ ਅਮੁਤ੍ਰ, ਅਮੁਤ੍ਰ ਵਾ ਸੁਤਂ ਇਧ ਸੂਚੇਤੀਤਿ **ਸੂਚਕੋ**। ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੇਸਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਮਚ੍ਚੋਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਅਡ੍ਡਕਰਣੇ ਠਪਿਤੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮਹਾਮਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਗਾਮਜਨਕਾਯਂ ਕੂਟਟ੍ਟੇਨ ਵਞ੍ਚੇਤੀਤਿ "**ਗਾਮਕੂਟੋ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕੇਚਿ ''ਤਾਦਿਸੋਯੇਵ ਗਾਮਜੇਟ੍ਠਕੋ ਗਾਮਕੂਟੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਮੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠੇਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਰਹਸ੍ਸਙ੍ਗੇ ਨਿਸੀਦਨਵਸੇਨ **ਵਿਸਮਾ ਨਿਸਜ੍ਜਾ** ਅਹੋਸਿ। **ਫੁਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਫੁਸਨ੍ਤੋ।

੨੩੦. **ਅਨਿਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਸਸਾਮਿਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਸ੍ਸੇ ਅਨਿਸ੍ਸਰੋ। **ਧਂਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਭਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। ਮਙ੍ਗੁਨਵਸੇਨ ਉਲਤੀਤਿ **ਮਙ੍ਗੁਲਿ,** ਵਿਰੂਪਬੀਭਚ੍ਛਭਾਵੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਵਿਰੂਪਂ ਦੁਦ੍ਦਸਿਕਂ ਬੀਭਚ੍ਛ**"ਨ੍ਤਿ।

ਉਦ੍ਧਂ ਉਦ੍ਧਂ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਪਕ੍ਕਸਰੀਰਤਾਯ **ਉਪ੍ਪਕ੍ਕਂ,** ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਪਗ੍ਘਰਣਵਸੇਨ ਕਿਲਿਨ੍ਨਸਰੀਰਤਾਯ **ਓਕਿਲਿਨੀ,** ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਅਙ੍ਗਾਰਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣਤਾਯ **ਓਕਿਰਿਨੀ**। ਤੇਨਾਹ "**ਸਾ ਕਿਰਾ**"ਤਿਆਦਿ। **ਅਙ੍ਗਾਰਚਿਤਕੇ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਰਸਞ੍ਚਯੇ। ਸਰੀਰਤੋ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਿ ਅਸੁਚਿਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਜੇਗੁਚ੍ਛਾਨਿ ਸੇਦਗਤਾਨਿ। **ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਰਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਕਾਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ। **ਨਾਟਕਿਨੀ**ਤਿ ਨਚ੍ਚਨਕਿਚ੍ਚੇ ਅਧਿਗਤਾ ਇਤ੍ਥੀ। **ਸੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਦਨਂ, ਤਾਪਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਸੀਸਕਂ ਕਬਨ੍ਧਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਾਯੂਹਨਕਾਲੇ ਤਥਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਪਰਿਚਯਤੋ। **ਲਾਮਕਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਹੀਨਾਚਾਰਤਾਯ ਲਾਮਕੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਵੇਸਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਹਾਰੇਨ ਜੀਵਨਤੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਚਿਤ੍ਤਕੇਲ਼ਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਯਂ ਤਂ ਤਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ। **ਅਯਮੇਵਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵ।

੨੩੧. **ਨਿਸ੍ਸੇਵਾਲਪਣਕਕਦ੍ਦਮੋ**ਤਿ ਤਿਲਬੀਜਕਾਦਿਭੇਦੇਨ ਸੇਵਾਲੇਨ ਨੀਲਮਣ੍ਡੂਕਪਿਟ੍ਠਿਵਣ੍ਣੇਨ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠਂ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਪਣਕੇਨ ਕਦ੍ਦਮੇਨ ਚ ਵਿਰਹਿਤੋ। **ਸੁਨ੍ਹਾਨੇਹਿ ਤਿਤ੍ਥੇਹੀ**ਤਿ ਸੁਖਾਵਗਾਹਣਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਕਦ੍ਦਮਾਦਿਦੋਸਵਿਰਹਤੋ ਚ ਸੁਨ੍ਹਾਨੇਹਿ ਤਿਤ੍ਥੇਹਿ। **ਤਤੋ** ਉਦਕਦਹਤੋ ਤਂਹੇਤੁ, ਤਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਾਗਭਵਨਗਤੋਪਿ ਹਿ ਸੋ ਰਹਦੋ ਤਤੋ ਉਪਰਿਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਜਲਾਸਯੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਤਤੋ ਅਯਂ ਤਪੋਦਾ ਸਨ੍ਦਤੀ"**ਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਤਤੋ**ਤਿ ਨਾਗਭਵਨੇ ਉਦਕਦਹਤੋ ਅਯਂ ਤਪੋਦਾ ਸਨ੍ਦਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਉਪਰਿਭੂਮਿਤਲਂ ਆਰੋਹਤਿ, ਉਣ੍ਹਭਾਵੇਨ ਤਪਨਤੋ ਤਪਂ ਉਦਕਂ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਅਨ੍ਵਤ੍ਥਨਾਮਵਸੇਨ **ਤਪੋਦਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪੇਤਲੋਕੋ**ਤਿ ਪੇਤਾਨਂ ਆਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਪੇਤਲੋਕੋਤਿ ਲੋਹਕੁਮ੍ਭੀਨਿਰਯਾ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਨਗਰਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਤੋ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਵਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਬਹੂ ਪੇਤਾਵਾਸਾਪਿ ਸਨ੍ਤੇਵ। ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ ਪੇਤਵਤ੍ਥੁਪਾਲ਼ਿਯਾ ਲਕ੍ਖਣਸਂਯੁਤ੍ਤੇਨ ਇਮਾਯ ਚ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਪਾਲ਼ਿਯਾ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਕਤਹਤ੍ਥਾਤਿ ਥਿਰਤਰਂ ਲਕ੍ਖੇਸੁ ਅਵਿਰਜ੍ਝਨਸਰਕ੍ਖੇਪਾ। ਈਦਿਸਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਵਸੀਭੂਤਾ ਕਤਹਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਸਿਪ੍ਪਮੇਵ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਕਤਹਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਇਮੇ ਪਨ ਕਤਹਤ੍ਥਾ, ਚਿਣ੍ਣਵਸੀਭਾਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸਿਪ੍ਪਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਕਤਂ ਰਾਜਕੁਲਾਨਿ ਉਪੇਚ੍ਚ ਅਸਨਂ ਸਰਕ੍ਖੇਪੋ ਏਤੇਹੀਤਿ **ਕਤੁਪਾਸਨਾ,** ਰਾਜਕੁਲਾਦੀਸੁ ਦਸ੍ਸਿਤਸਿਪ੍ਪਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਭਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਪਰਾਜਿਤੋ।

੨੩੨. ਦੋਸਦਸ੍ਸਨ ਪੁਬ੍ਬਕ ਰੂਪ ਵਿਰਾਗ ਭਾਵਨਾ ਸਙ੍ਖਾਤ ਪਟਿਪਕ੍ਖ ਭਾਵਨਾਵਸੇਨ ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾਨਂ ਸੁਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਮਹਤਾਪਿ ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਥਾ ਪਨ ਨ ਸੁਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਸਿਯਾਤਿ ਇਧ ਆਨੇਞ੍ਜਸਮਾਧੀਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਆਹ **"ਅਨੇਜਂ ਅਚਲਂ ਕਾਯਵਾਚਾਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਵਿਰਹਿਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿ"**ਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਨ ਸਮਾਧਿਪਚ੍ਚਨੀਕਾਨਂ ਅਤਿਦੂਰਤਾਯ ਨ ਇਞ੍ਜਤੀਤਿ ਆਨੇਞ੍ਜੋਤਿ ਅਰੂਪਾਵਚਰਸਮਾਧਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਮਾਧਿਪਰਿਪਨ੍ਥਕੇ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਦਿਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਆਦੀਨਵਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁਕਤਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **"ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਰਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ।

ਨਨੁ ਚਾਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਭਗਵਤੋ ਪਠਮਵਸ੍ਸੇਵ ਅਭਿਨਵਪ੍ਪਤ੍ਤਅਰਹਤ੍ਤੋ, ਇਦਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੀਸਤਿਮਵਸ੍ਸਤੋ ਉਪਰਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਕਥਂ ਇਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਾਰਾਜਿਕੇ ਭਗਵਤਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਨਾਯਂ ਦੋਸੋ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਕਥਾਮਗ੍ਗੋ – ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਏਸ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਾ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ। ਭਗਵਾ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਥਾਵਚਨੇ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਰਕਾ ਪਨ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ ਤਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਆਰੋਪੇਸੁਨ੍ਤਿ।

ਸਾਵਕਾਨਂ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਨ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ"**ਤਿ ਆਹ। **ਅਸਞ੍ਞਸਮਾਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਵਿਰਾਗਭਾਵਨਾਯ ਵਾਯੋਕਸਿਣਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਵਦਤਿ। ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞ੍ਞਾਣਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨਨ੍ਤਰਪਚ੍ਚਯਕ੍ਕਮਵਨ੍ਤਾਨਂ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਸੇਨੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਤਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਚੁਤਿਮੇਵ ਅਦ੍ਦਸਾ"**ਤਿ। **ਨਯਤੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸੀ**ਤਿ ਵਟ੍ਟੇ ਸਂਸਰਣਕਸਤ੍ਤਾਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਭਾਵਕਾਲੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸਞ੍ਞਭਵੇ ਪਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। **ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਵਿਕਲਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਸ੍ਸ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਨਯਤੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਦਿਸਾ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਧਨੁਸਿਪ੍ਪੇ ਕਤਹਤ੍ਥੋ ਏਕਂ ਕੇਸਸਙ੍ਖਾਤਂ ਵਾਲਂ ਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਿਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕਂ ਅਂਸੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾਤਿਙ੍ਗਣਫਲਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਂ ਅਂਸੁਂ ਕਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਯਂ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਂਸੁਸ੍ਸ ਊਕਾਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਲਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਕੋਟਿਤੋ ਅਧਿਕਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਸਭਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ ਕਣ੍ਡਬਦ੍ਧਾਯ ਵਾਲਕੋਟਿਯਾ ਵਾਤਿਙ੍ਗਣਬਦ੍ਧਂ ਵਾਲਸ੍ਸ ਕੋਟਿਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯ , ਏਵਮੇਵ ਇਮਿਨਾਪਿ ਕਤਂ ਦੁਕ੍ਕਰਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਤਦਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਸੋ ਅਗ੍ਗੋ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਅਯਂ। ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੩. **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਭਙ੍ਗੇ। **ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਇਧ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਵਸੇਨ ਅਨੋਸਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾਵ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਕਥਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਵ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ? ਪਾਰਾਜਿਕਾਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟੇਸੁ ਇਧ ਪਾਰਾਜਿਕਾਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯੇਸਂ...ਪੇ॰... ਅਸਂਵਾਸੋਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਵਾ ਦੀਪੇਤੁਕਾਮੋ ਤਂਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ **"ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ"**ਤਿ ਆਹ। **ਤਤ੍ਥਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ**ਤਿਆਦਿਕਂ ਪਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕ੍ਕਮੋਪਿ ਅਯਮੇਵ, ਨਾਞ੍ਞੋਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀ**ਤਿ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾ ਵਜ੍ਜਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ ਨਾਮ। ਏਤੇਸੁ **ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾ** ਨਾਮ ਯਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਤੇਨੇਵ ਰਾਗੇਨ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਕਾਨਂ ਅਧੋ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਾਨਂ ਕਪ੍ਪਰਾਨਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਆਮਸਨਾਦਿਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਯਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਖਾਤਂ ਵਜ੍ਜਂ ਜਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਸਾ **ਵਜ੍ਜਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ** ਨਾਮ। ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਪਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਂਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਸੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਗਹਣਵਸੇਨ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਾ **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ** ਨਾਮ। ਯਾ ਪਨ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਤਿਨ੍ਤਾ ਤਥਾਵਿਧਸ੍ਸੇਵ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣਗ੍ਗਹਣਂ ਵਾ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਸੇਵਨਤ੍ਥਾਯ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਵਾ, ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਵਾ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਕੇਨਚਿ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋਕਾਸਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਕਾਯਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ, ਅਯਂ **ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾ** ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਾਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੁਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਵਤ੍ਥੁਭਾਵਤੋ ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਾ। ਨੇਸਞ੍ਹਿ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਣ੍ਡਕੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬੋ, ਯੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ ਅਭਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਨ੍ਨਸਦਿਸਤਾਯ ''ਪਾਰਾਜਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਬ੍ਭਾਵਭਾਵਿਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ ਵਸਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਵਤ੍ਥੁ, ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਰਹਤਾ। ਸਾ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕਾਗਤਸਬ੍ਬਦੋਸਵਿਰਹਿਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੁਤ੍ਤਤਾ। ਤਂ ਵਿਪਨ੍ਨਂ ਪਣ੍ਡਕਭਾਵਾਦਿਯੋਗੇਨ ਯੇਸਂ ਤੇ **ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਾ**। **ਅਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤੇਸਂ ਵਿਪਾਕਾਵਰਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣੇ ਕਾਰਣਮਾਹ। ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਨ੍ਨਸਦਿਸਤ੍ਤਾ **ਪਾਰਾਜਿਕਾ**। ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਮਾਤੁਘਾਤਾਦਿਕਂ ਵਿਯ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਇਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਗ੍ਗੋ ਅਵਾਰਿਤੋ"**ਤਿ।

ਦੀਘਤਾਯ ਲਮ੍ਬਮਾਨਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਲਮ੍ਬੀ**। ਸੋ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨ ਪਾਰਾਜਿਕੋ, ਅਥ ਖੋ ਯਦਾ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਮੁਖੇ ਵਾ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਤਦਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਮੁਦੁ ਪਿਟ੍ਠਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕੋ,** ਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮਾਯ ਮੁਦੁਕਾਯ ਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਸੋਪਿ ਯਦਾ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਤਦਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਅਭਿਨਿਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨ ਤਸ੍ਸੂਪਰਿ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਂ ਪਵੇਸੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਤ੍ਥਾਹ – ਮਾਤੁਘਾਤਕਪਿਤੁਘਾਤਕਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕਾ ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਦੂਸਕੋ ਲਮ੍ਬੀਆਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਾ ਏਵਾਤਿ ਕਥਂ ਚਤੁਵੀਸਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਮਾਤੁਘਾਤਕਾਦਯੋ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਧ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਏਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਲਮ੍ਬੀਆਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸੇਵਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ। **ਏਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ। ਦੁਤਿਯਵਿਕਪ੍ਪੇ **ਕਚ੍ਚਿਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਚ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਾਤਿ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਨਿਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤੁਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ੧ਿਨਯਸਂ੧ਣ੍ਣਨਾਯ ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ

ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕ੧ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਂ

੧. ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

ਇਦਾਨਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸਂਵਣ੍ਣਨਾਸਮਨਨ੍ਤਰਾ ਯਾ ਤੇਰਸਕਾਦਿਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ –

ਅਨਾਕੁਲਾ ਅਸਨ੍ਦੇਹਾ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ।
ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਹੋਤਿ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨੀ**॥

ਤੇਰਸਕਸ੍ਸਾਤਿ ਤੇਰਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਰਿਮਾਣਾਨਿ ਅਸ੍ਸ ਕਣ੍ਡਸ੍ਸਾਤਿ ਤੇਰਸਕਂ, ਤਸ੍ਸ ਤੇਰਸਕਸ੍ਸ ਕਣ੍ਡਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੩੪. **ਅਨਭਿਰਤੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਧ ਪਨ ਕਾਮਰਾਗਵਸੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਤਾਯ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਆਹ **ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ।

੨੩੬-੨੩੭. **ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਂ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਥਤਾਯ ਸਾਤ੍ਥਕੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਚੇਤਨਾ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਚੇਤਨਾ**ਤਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਚੇਤਨਾ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਯਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇ **ਇਕ**-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **ਸਞ੍ਚੇਤਨਾਵ ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ**ਤਿ। ਇਦਾਨਿ **ਸਂ**-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ **ਇਕ**-ਸਦ੍ਦੇਵ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਿਅਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਵਿਕਪ੍ਪਮਾਹ। ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਚੇਤਨਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਪਦਭਾਜਨੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ **ਜਾਨਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਪਕ੍ਕਮਾਮੀਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਉਪਕ੍ਕਮਾਮੀਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ।

ਆਸਯਭੇਦਤੋਤਿ ਪਿਤ੍ਤਾਦਿਆਸਯਭੇਦਤੋ। ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਪਿਤ੍ਤਸੇਮ੍ਹਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤਾਸਯੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਆਸਯੋ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞਾਨਂ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਆਸਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਧਾਤੁਨਾਨਤ੍ਤਤੋ**ਤਿ ਪਥਵੀਧਾਤੁਆਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਧਾਤੂਨਂ, ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨਂ ਧਾਤੂਨਂ, ਰਸਸੋਣਿਤਾਦੀਨਂ ਵਾ ਧਾਤੂਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਤੋ।

ਵਤ੍ਥਿਸੀਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥਿਪੁਟਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਮਤ੍ਥਕਪਸ੍ਸਂ। **"ਰਾਗ...ਪੇ॰... ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ"**ਤਿ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਰਾਜਾ ਪਨ ''ਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਸਕਲਕਾਯੋ ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਂ ਏਵਮਕਾਸੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦਕਸੋਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ, ਅਙ੍ਗਜਾਤਪ੍ਪਦੇਸਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਦਕਸੋਤੋਰੋਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਤੋ ਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਸਮ੍ਭਵੋ ਉਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਰੂਪਂ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੇਸਂ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਆਪੋਧਾਤੁਯਾ ਸਨ੍ਤਾਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਅਵਤ੍ਥਾਵਿਸੇਸੋ ਸਮ੍ਭਵੋ, ਸੋ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕੇਸੁ ਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਰਾਗਵਸੇਨ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਰਾਗਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ, ਤਂ ਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਨ ਸਮ੍ਭਵੋ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋਯੇਵਾਤਿ ਦੀਪੇਤੁਂ, ਤੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਗ੍ਗਹਣਂ ਕਤਂ। ''ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ **ਆਚਰਿਯਧਮ੍ਮਪਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਥਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੦੭) ''ਤਾਸਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਨ ਦੇਵਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬਸੋ ਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। ਛਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਤਾਨਂ ਕਾਮਾ ਪਾਕਤਿਕਾਯੇਵ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਯ ਹਿ ਤੇ ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨੇਵ ਮੇਥੁਨਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਾਭਾਵੋ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਤਙ੍ਖਣਿਕਪਰਿਲ਼ਾਹਵੂਪਸਮਾਵਹਂ ਸਮ੍ਫਸ੍ਸਸੁਖਮੇਵ ਹਿ ਤੇਸਂ ਕਾਮਕਿਚ੍ਚਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂਯੇਵ ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਮਕਿਚ੍ਚਂ ਇਜ੍ਝਤਿ, ਯਾਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਲਿਙ੍ਗਨਮਤ੍ਤੇਨ, ਤੁਸਿਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥਾਮਸਨਮਤ੍ਤੇਨ, ਨਿਮ੍ਮਾਨਰਤੀਨਂ ਹਸਿਤਮਤ੍ਤੇਨ, ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਵਸਵਤ੍ਤੀਨਂ ਓਲੋਕਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਕਾਮਕਿਚ੍ਚਂ ਇਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਕਾਮੇਸੁ ਵਿਰਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਅਭਾਵਤੋ ਕਾਮਾਨਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਿ ਪਣੀਤਤਰਪਣੀਤਤਮਭਾਵਤੋ।

ਤਥੇਵਾਤਿ ''ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਤੋ''ਤਿਆਦਿਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। ''ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੀਤਿ ਠਾਨਤੋ ਚਾਵਨਾ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਦਕਸੋਤਂ ਓਤਿਣ੍ਣਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **ਦਕਸੋਤੋਰੋਹਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥਾ**ਤਿਆਦਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ ਵਾਦੇਸੁ। **ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ। **ਅਨ੍ਤਰਾ ਨਿਵਾਰੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਠਾਨਤੋ ਚੁਤਂ ਦਕਸੋਤਂ ਓਤਰਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਨਿਵਾਰੇਤੁਂ। ਤੇਨਾਹ – **ਠਾਨਾ ਚੁਤਞ੍ਹਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਦਕਸੋਤਂ ਓਤਰਤੀ**ਤਿ । **ਠਾਨਾਚਾਵਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਦਕਸੋਤਂ ਅਨੋਤਿਣ੍ਣੇਪੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਸਕਲੋ ਕਾਯੋ ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਾਦੇ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਸਕਲਸਰੀਰਤੋ ਚੁਤਸ੍ਸਪਿ ਦਕਸੋਤੋਰੋਹਣਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਠਾਨਾ ਚੁਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਠਾਨਾਚਾਵਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਾ**ਤਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਹਤ੍ਥਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਸਤਿਪਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਾਭਾਵਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **"ਹਤ੍ਥਪਰਿਕਮ੍ਮ...ਪੇ॰... ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਾਚਰਿਯਸਾਧਾਰਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**ਤਿ ''ਦਕਸੋਤੋਰੋਹਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੋ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਸਾਧਾਰਣੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਖੋਭਕਰਣਪਚ੍ਚਯੋ ਨਾਮ ਵਿਸਭਾਗਭੇਸਜ੍ਜਸੇਨਾਸਨਾਹਾਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯੋ। **ਅਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯ** ਵਾਤਿ ਪਸਨ੍ਨਾ ਅਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯ, ਕੁਦ੍ਧਾ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯ। **ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਾਯ** ਵਾਤਿ ਸਭਾਵਤੋ ਭਵਿਤਬ੍ਬਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਵਾ। **ਉਪਸਂਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਵਾਨੁਭਾਵੇਨ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ। **ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਵਿਯ ਪੁਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਦਾ ਕਿਰ ਪੁਰੇ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਸਤ੍ਤਮਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਗਤਸੁਰਾਪਾਨਂ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦਿਵਿਭੂਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੀਲ਼ਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਵਿਭੂਸਿਤਾ ਵਰਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਸਯਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਮਾਨਾ ਇਮਂ ਸੁਪਿਨਂ ਅਦ੍ਦਸ – ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਿਰ ਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਸਯਨੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧੇਹਿ ਵਿਲਿਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਰਜਤਪਬ੍ਬਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਕਨਕਵਿਮਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਚੀਨਤੋ ਸੀਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸੁਂ। ਅਥ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸੇਤਵਰਵਾਰਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਰਜਤਪਬ੍ਬਤਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਕਨਕਵਿਮਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸਦਿਸੋ ਅਹੋਸਿ। ਇਮਂ ਸੁਪਿਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਮਾਤਾ ਵਿਯ ਪੁਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨੇਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੫.੧੯੬) ਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਤੋ ਮਹਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਮਹਾਸੁਪਿਨੇ। ਤੇ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨੇ ਨੇਵ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ, ਨ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾਨੋ, ਨ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ, ਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ, ਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਏਕੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਯੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨੇ''ਤਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਪਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਕਦਾ ਤੇ ਸੁਪਿਨੇ ਪਸ੍ਸੀਤਿ? ''ਸ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯਂ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਵਿਭਾਯਨਕਾਲੇ ਪਸ੍ਸਿ। ਕਾਲਵਸੇਨ ਹਿ ਦਿਵਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਸੁਪਿਨੋ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਤਥਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਚ। ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸੇ ਪਨ ਅਸਿਤਪੀਤਸਾਯਿਤੇ ਸਮ੍ਮਾਪਰਿਣਾਮਗਤੇ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ ਓਜਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਮਾਨੇ ਦਿਟ੍ਠਸੁਪਿਨੋ ਸਮੇਤਿ। ਇਟ੍ਠਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਇਟ੍ਠਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਅਨਿਟ੍ਠਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਨਿਟ੍ਠਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਿਵਿਭਾਯਨਕਾਲੇ ਪਸ੍ਸਿ।

ਕੇ ਪਨ ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨਾਤਿ? ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸਮ੍ਬੋਧਾ ਅਨਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨਾ ਪਾਤੁਰਹੇਸੁਂ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੯੬) – ਅਯਂ ਮਹਾਪਥਵੀ ਮਹਾਸਯਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਹਿਮਵਾ ਪਬ੍ਬਤਰਾਜਾ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਵਾਮਹਤ੍ਥੋ ਓਹਿਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੋ ਓਹਿਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦੇ ਉਭੋ ਪਾਦਾ ਓਹਿਤਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਅਯਂ ਪਠਮੋ ਮਹਾਸੁਪਿਨੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਦਬ੍ਬਤਿਣਸਙ੍ਖਾਤਾ ਤਿਰਿਯਾ ਨਾਮ ਤਿਣਜਾਤਿ ਨਙ੍ਗਲਮਤ੍ਤੇਨ ਰਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇਨ ਨਾਭਿਤੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਂ ਰਤਨਮਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤਂ ਯਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਂ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਂ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਨਭਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯੋ ਮਹਾਸੁਪਿਨੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਸੇਤਾ ਕਿਮੀ ਕਣ੍ਹਸੀਸਾ ਪਾਦੇਹਿ ਉਸ੍ਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਸੁਂ, ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਮਹਾਸੁਪਿਨੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਕੁਣਾ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਾ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸੇਤਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਮਹਾਸੁਪਿਨੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਹਤੋ ਮੀਲ੍ਹਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਉਪਰੂਪਰਿ ਚਙ੍ਕਮਤਿ ਅਲਿਪ੍ਪਮਾਨੋ ਮੀਲ੍ਹੇਨ, ਅਯਂ ਪਞ੍ਚਮੋ ਮਹਾਸੁਪਿਨੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨਾ।

ਤਤ੍ਥ ਪਠਮੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਦੁਤਿਯੋ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਿਤਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਤਤਿਯੋ ਬਹੂਨਂ ਓਦਾਤਵਸਨਾਨਂ ਗਿਹੀਨਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਰਣਗਮਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਤਥਾਗਤਪ੍ਪਵੇਦਿਤੇ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਚਮੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਲਾਭਿਤਾਯ ਤੇਸੁ ਚ ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ।

ਅਪਿਚ ਯਂ ਸੋ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਸਿਰਿਸਯਨਭੂਤਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਤਰਾਜਾਨਂ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਬਿਮ੍ਬੋਹਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਉਪਰੂਪਰਿਭਾਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤੇ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯਭਾਵੇ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਤ੍ਤਾਨਕਂ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਂ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਅਵਕੁਜ੍ਜਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੁਖਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਤਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਯਾਵ ਭਵਗ੍ਗਾ ਏਕਾਲੋਕਂ ਅਹੋਸਿ, ਤਂ ਅਨਾਵਰਣਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਇਤਿ ਤਂਤਂਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤੇ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨੇ ਪਸ੍ਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨੇ''ਤਿ।

ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਵਿਯ ਸੋਲ਼ਸ ਸੁਪਿਨੇਤਿ –

''ਉਸਭਾ ਰੁਕ੍ਖਾ ਗਾਵਿਯੋ ਗਵਾ ਚ,
ਅਸ੍ਸੋ ਕਂਸੋ ਸਿਙ੍ਗਾਲੀ ਚ ਕੁਮ੍ਭੋ।
ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਚ ਅਪਾਕਚਨ੍ਦਨਂ,
ਲਾਬੂਨਿ ਸੀਦਨ੍ਤਿ ਸਿਲਾ ਪ੍ਲਵਨ੍ਤਿ॥

''ਮਣ੍ਡੂਕਿਯੋ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪੇ ਗਿਲਨ੍ਤਿ,
ਕਾਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਾ ਪਰਿਵਾਰਯਨ੍ਤਿ।
ਤਸਾ ਵਕਾ ਏਲ਼ਕਾਨਂ ਭਯਾ ਹੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੭੭) –

ਇਮੇ ਸੋਲ਼ਸ ਸੁਪਿਨੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਵਿਯ।

੧. ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਿਰ ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਨਿਦ੍ਦੂਪਗਤੋ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਸੋਲ਼ਸ ਸੁਪਿਨੇ ਪਸ੍ਸਿ (ਜਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.ਮਹਾਸੁਪਿਨਜਾਤਕਵਣ੍ਣਨਾ)। ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਞ੍ਜਨਵਣ੍ਣਾ ਕਾਲ਼ਉਸਭਾ ''ਯੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਰਾਜਙ੍ਗਣਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਉਸਭਯੁਦ੍ਧਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਹਾਜਨੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਯੁਜ੍ਝਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਗਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਯੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਵ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਇਮਂ ਪਠਮਂ ਸੁਪਿਨਂ ਅਦ੍ਦਸ।

੨. ਖੁਦ੍ਦਕਾ ਰੁਕ੍ਖਾ ਚੇਵ ਗਚ੍ਛਾ ਚ ਪਥਵਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਰਤਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਵ ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਫਲਨ੍ਤਿ ਚ। ਇਮਂ ਦੁਤਿਯਂ ਅਦ੍ਦਸ।

੩. ਗਾਵਿਯੋ ਤਦਹੁਜਾਤਾਨਂ ਵਚ੍ਛਾਨਂ ਖੀਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤਿਯੋ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੪. ਧੁਰਵਾਹੇ ਆਰੋਹਪਰਿਣਾਹਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਹਾਗੋਣੇ ਯੁਗਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਅਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤਰੁਣੇ ਗੋਦਮ੍ਮੇ ਧੁਰੇ ਯੋਜੇਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ, ਤੇ ਧੁਰਂ ਵਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ, ਸਕਟਾਨਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੫. ਏਕਂ ਉਭਤੋਮੁਖਂ ਅਸ੍ਸਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਸ੍ਸ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਯਵਸੀਸਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਮੁਖੇਹਿ ਖਾਦਤਿ। ਅਯਂ ਪਞ੍ਚਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੬. ਮਹਾਜਨੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਇਧ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਜਰਸਿਙ੍ਗਾਲਸ੍ਸ ਉਪਨਾਮੇਸਿ, ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਯਂ ਛਟ੍ਠੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੭. ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਰਜ੍ਜੁਂ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਤੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੀਠਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਯਿਤਾ ਛਾਤਸਿਙ੍ਗਾਲੀ ਤਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਖਾਦਤਿ। ਇਮਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਸੁਪਿਨਂ ਅਦ੍ਦਸ।

੮. ਰਾਜਦ੍ਵਾਰੇ ਬਹੂਹਿ ਤੁਚ੍ਛਕੁਮ੍ਭੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਏਕਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪੂਰਿਤਕੁਮ੍ਭਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਪਨ ਵਣ੍ਣਾ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਚਤੂਹਿ ਅਨੁਦਿਸਾਹਿ ਚ ਘਟੇਹਿ ਉਦਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰਿਤਕੁਮ੍ਭਮੇਵ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਪੂਰਿਤਪੂਰਿਤਂ ਉਦਕਂ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਤੇਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਦਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੁਚ੍ਛਕੁਮ੍ਭੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੯. ਏਕਂ ਪਞ੍ਚਪਦੁਮਸਞ੍ਛਨ੍ਨਂ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਸਬ੍ਬਤੋਤਿਤ੍ਥਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਮਜ੍ਝੇ ਗਮ੍ਭੀਰਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕਂ ਆਵਿਲਂ, ਤੀਰਪ੍ਪਦੇਸੇ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਅਕ੍ਕਮਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਚ੍ਛਂ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ ਅਨਾਵਿਲਂ। ਅਯਂ ਨਵਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੧੦. ਏਕਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਚ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਚ੍ਚਮਾਨਂ ਓਦਨਂ ਅਪਾਕਂ ਅਦ੍ਦਸ, ''ਅਪਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਵਿਯ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਚ੍ਚਮਾਨਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਸ੍ਸੇ ਅਤਿਕਿਲਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਉਤ੍ਤਣ੍ਡੁਲੋ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸੁਪਕ੍ਕੋਤਿ। ਅਯਂ ਦਸਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੧੧. ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਂ ਚਨ੍ਦਨਸਾਰਂ ਪੂਤਿਤਕ੍ਕੇਨ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਯਂ ਏਕਾਦਸਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੧੨. ਤੁਚ੍ਛਲਾਬੂਨਿ ਉਦਕੇ ਸੀਦਨ੍ਤਾਨਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਯਂ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੧੩. ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤਾ ਕੂਟਾਗਾਰਪ੍ਪਮਾਣਾ ਘਨਸਿਲਾ ਨਾਵਾ ਵਿਯ ਉਦਕੇ ਪ੍ਲਵਮਾਨਾ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਯਂ ਤੇਰਸਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੧੪. ਖੁਦ੍ਦਕਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਪ੍ਪਮਾਣਾ ਮਣ੍ਡੂਕਿਯੋ ਮਹਨ੍ਤੇ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪੇ ਵੇਗੇਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਲਨਾਲੇ ਵਿਯ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਂਸਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਗਿਲਨ੍ਤਿਯੋ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਯਂ ਚੁਦ੍ਦਸਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੧੫. ਦਸਹਿ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਗਾਮਗੋਚਰਂ ਕਾਕਂ ਕਞ੍ਚਨਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਤਾਯ ''ਸੁਵਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਸੁਵਣ੍ਣਰਾਜਹਂਸੇ ਪਰਿਵਾਰੇਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਯਂ ਪਨ੍ਨਰਸਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੧੬. ਪੁਬ੍ਬੇ ਦੀਪਿਨੋ ਏਲਕੇ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਨ ਏਲਕੇ ਦੀਪਿਨੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮੁਰਾਮੁਰਾਤਿ ਖਾਦਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ, ਅਥਞ੍ਞੇ ਤਸਾ ਵਕਾ ਏਲਕੇ ਦੂਰਤੋਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸਿਤਾ ਤਾਸਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਲਕਾਨਂ ਭਯਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗੁਮ੍ਬਗਹਨਾਨਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਲੀਯਿਂਸੁ। ਅਯਂ ਸੋਲ਼ਸਮੋ ਸੁਪਿਨੋ।

੧. ਤਤ੍ਥ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਰਾਜੂਨਂ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਞ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਕਾਲੇ ਲੋਕੇ ਵਿਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਕੁਸਲੇ ਓਸਨ੍ਨੇ ਅਕੁਸਲੇ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨੇ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਰਿਹੀਨਕਾਲੇ ਦੇਵੋ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਮੇਘਪਾਦਾ ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਮਿਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ ਵਿਯ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਮੇਘਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਕਾਹਿ ਆਤਪੇ ਪਤ੍ਥਟਾਨਂ ਵੀਹਿਆਦੀਨਂ ਤੇਮਨਭਯੇਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸਿਤਕਾਲੇ ਪੁਰਿਸੇਸੁ ਕੁਦਾਲਪਿਟਕੇ ਆਦਾਯ ਆਲ਼ਿਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ ਵਸ੍ਸਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਗਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਸਭਾ ਵਿਯ ਅਯੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾਵ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਠਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੨. ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਰਿਹੀਨਕਾਲੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਤ੍ਤਾਯੁਕਕਾਲੇ ਸਤ੍ਤਾ ਤਿਬ੍ਬਰਾਗਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਵਯਾਵ ਕੁਮਾਰਿਯੋ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਤੁਨਿਯੋ ਚੇਵ ਗਬ੍ਭਿਨਿਯੋ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਹਿ ਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਖੁਦ੍ਦਕਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਵਿਯ ਹਿ ਤਾਸਂ ਉਤੁਨਿਭਾਵੋ, ਫਲਂ ਵਿਯ ਚ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੩. ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਾਪਚਾਯਿਕਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਕਾਲੇ ਸਤ੍ਤਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ ਵਾ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰੇਸੁ ਵਾ ਲਜ੍ਜਂ ਅਨੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਕੁਟੁਮ੍ਬਂ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤਾਵ ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਦਾਤੁਕਾਮਾ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਦਾਤੁਕਾਮਾ ਨ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਲ੍ਲਕਾ ਅਨਾਥਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਸਯਂਵਸੀ ਦਾਰਕੇ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤਦਹੁਜਾਤਾਨਂ ਵਚ੍ਛਾਨਂ ਖੀਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤਿਯੋ ਮਹਾਗਾਵਿਯੋ ਵਿਯ। ਅਯਂ ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੪. ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜੂਨਂ ਕਾਲੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜਾਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਪਵੇਣਿਕੁਸਲਾਨਂ ਕਮ੍ਮਨਿਤ੍ਥਰਣਸਮਤ੍ਥਾਨਂ ਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ ਯਸਂ ਨ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਵੋਹਾਰਕੁਸਲੇ ਮਹਲ੍ਲਕੇ ਅਮਚ੍ਚੇ ਨ ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤਾਨਂ ਪਨ ਤਰੁਣਤਰੁਣਾਨਂ ਯਸਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਥਾਰੂਪੇ ਏਵ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਰਾਜਕਮ੍ਮਾਨਿ ਚੇਵ ਯੁਤ੍ਤਾਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਨੇਵ ਤਂ ਯਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਰਾਜਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤੁਂ, ਤੇ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਧੁਰਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਲ੍ਲਕਾਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਅਮਚ੍ਚਾ ਯਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਪਿ ''ਕਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਤੇਹਿ, ਮਯਂ ਬਾਹਿਰਕਾ ਜਾਤਾ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਕਾ ਤਰੁਣਦਾਰਕਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਤੇਸਂ ਰਾਜੂਨਂ ਹਾਨਿਯੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਧੁਰਂ ਵਹਿਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਾਨਂ ਵਚ੍ਛਦਮ੍ਮਾਨਂ ਧੁਰੇ ਯੋਜਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ, ਧੁਰਵਾਹਾਨਞ੍ਚ ਮਹਾਗੋਣਾਨਂ ਯੁਗਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਅਯੋਜਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੫. ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜਕਾਲੇਯੇਵ ਅਧਮ੍ਮਿਕਬਾਲਰਾਜਾਨੋ ਅਧਮ੍ਮਿਕੇ ਲੋਲਮਨੁਸ੍ਸੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਾਪਪੁਞ੍ਞੇਸੁ ਅਨਾਦਰਾ ਬਾਲਾ ਸਭਾਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਦੇਨ੍ਤਾ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲਞ੍ਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸੋ ਵਿਯ ਦ੍ਵੀਹਿ ਮੁਖੇਹਿ ਯਵਸੀਸਂ। ਅਯਂ ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੬. ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਯੇਵ ਵਿਜਾਤਿਰਾਜਾਨੋ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਆਸਙ੍ਕਾਯ ਯਸਂ ਨ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਕੁਲੀਨੇ ਵਡ੍ਢੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਮਹਾਕੁਲਾਨਿ ਦੁਗ੍ਗਤਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਲਾਮਕਕੁਲਾਨਿ ਇਸ੍ਸਰਾਨਿ। ਤੇ ਚ ਕੁਲੀਨਾ ਪੁਰਿਸਾ ਜੀਵਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ''ਇਮੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਕੁਲੀਨਾਨਂ ਧੀਤਰੋ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਤਾਸਂ ਕੁਲਧੀਤਾਨਂ ਅਕੁਲੀਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸੋ ਜਰਸਿਙ੍ਗਾਲਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਂ ਪਸ੍ਸਾਵਕਰਣਸਦਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੭. ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਪੁਰਿਸਲੋਲਾ ਸੁਰਾਲੋਲਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰਲੋਲਾ ਵਿਸਿਖਾਲੋਲਾ ਆਮਿਸਲੋਲਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਦੁਰਾਚਾਰਾ। ਤਾ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਕਸਿਗੋਰਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਸਮ੍ਭਤਂ ਧਨਂ ਜਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤਿਯੋ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਂ ਧਾਰਯਮਾਨਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਅਚ੍ਚਾਯਿਕਮ੍ਪਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇਨਪਿ ਛਿਦ੍ਦਟ੍ਠਾਨੇਹਿਪਿ ਜਾਰੇ ਉਪਧਾਰਯਮਾਨਾ ਸ੍ਵੇ ਵਪਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਬੀਜਮ੍ਪਿ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਖਜ੍ਜਕਾਨਿ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਮਾਨਾ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਪੀਠਕਨਿਪਨ੍ਨਕਛਾਤਕਸਿਙ੍ਗਾਲੀ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਰਜ੍ਜੁਂ। ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੮. ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਲੋਕੋ ਪਰਿਹਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਟ੍ਠਂ ਨਿਰੋਜਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਾਜਾਨੋ ਦੁਗ੍ਗਤਾ ਕਪਣਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਇਸ੍ਸਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਕਹਾਪਣਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਏਵਂ ਦੁਗ੍ਗਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਜਨਪਦੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਕੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜੂਨਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਾਨਿ ਵਪਨ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਲਾਯਨ੍ਤਾ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਾ ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਯਨ੍ਤਾਨਿ ਵਾਹੇਨ੍ਤਾ ਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਪਚਨ੍ਤਾ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੇ ਫਲਾਰਾਮੇ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਫਲਾਦੀਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਮੇਵ ਪੂਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇਸੁ ਤੁਚ੍ਛਕੋਟ੍ਠੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਪਿ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੁਚ੍ਛਤੁਚ੍ਛਕੁਮ੍ਭੇ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰਿਤਕੁਮ੍ਭਪੂਰਣਸਦਿਸਮੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਅਟ੍ਠਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੯. ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਰਾਜਾਨੋ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਦਿਵਸੇਨ ਅਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਨਾਮ ਨ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਲਞ੍ਜਵਿਤ੍ਤਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਧਨਲੋਲਾ, ਰਟ੍ਠਵਾਸਿਕੇਸੁ ਤੇਸਂ ਖਨ੍ਤਿਮੇਤ੍ਤਾਨੁਦ੍ਦਯਂ ਨਾਮ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਕ੍ਖਲ਼ਾ ਫਰੁਸਾ ਉਚ੍ਛੁਯਨ੍ਤੇ ਉਚ੍ਛੁਗਣ੍ਠਿਕਾ ਵਿਯ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪੀਲ਼ੇਨ੍ਤਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਬਲਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਧਨਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਬਲਿਪੀਲ਼ਿਤਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦਯੋ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਜਨਪਦੋ ਸੁਞ੍ਞੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਘਨਵਾਸੋ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇ ਉਦਕਂ ਆਵਿਲਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ। ਅਯਂ ਨਵਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੧੦. ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਰਾਜਾਨੋ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਅਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਰਾਜਯੁਤ੍ਤਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾਪਿ ਨੇਗਮਜਾਨਪਦਾਪੀਤਿ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤੇਸਂ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਬਲਿਪਟਿਗ੍ਗਾਹਿਕਦੇਵਤਾ ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾਤਿ ਏਵਂ ਦੇਵਤਾਪਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜੂਨਂ ਰਜ੍ਜੇ ਵਾਤਾ ਵਿਸਮਾ ਖਰਾ ਵਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਵਿਮਾਨਾਨਿ ਕਮ੍ਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਕਮ੍ਪਿਤੇਸੁ ਦੇਵਤਾ ਕੁਪਿਤਾ ਦੇਵਂ ਵਸ੍ਸਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵਸ੍ਸਮਾਨੇਪਿ ਸਕਲਰਟ੍ਠੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਨ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਸ੍ਸਮਾਨੇਪਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਸਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਵਪ੍ਪਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਕਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਰਟ੍ਠੇ, ਏਵਂ ਜਨਪਦੇਪਿ ਗਾਮੇਪਿ ਏਕਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸਰੇਪਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਨ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇ ਨ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਉਪਰਿ ਨ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਾਗੇ ਸਸ੍ਸਂ ਅਤਿਵਸ੍ਸੇਨ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਮਿਲਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਏਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਰਜ੍ਜੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਸ੍ਸਾ ਤਿਪ੍ਪਕਾਰਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਕਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਓਦਨੋ ਵਿਯ। ਅਯਂ ਦਸਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੧੧. ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਸਾਸਨੇ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਯਲੋਲਾ ਅਲਜ੍ਜਿਕਾ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਭਗਵਤਾ ਪਚ੍ਚਯਲੋਲੁਪ੍ਪਂ ਨਿਮ੍ਮਥੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਚੀਵਰਾਦਿਚਤੁਪਚ੍ਚਯਹੇਤੁ ਪਰੇਸਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਮੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਿਤ੍ਥਰਣਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਭਿਮੁਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕੇਵਲਂ ''ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਞੇਵ ਮਧੁਰਸਦ੍ਦਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਗ੍ਘਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ

ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ''ਇਚ੍ਚੇਵਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਚਤੁਕ੍ਕਰਾਜਦ੍ਵਾਰਾਦੀਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਹਾਪਣਅਡ੍ਢਕਹਾਪਣਪਾਦਮਾਸਕਰੂਪਾਦੀਨਿਪਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਤਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗ੍ਘਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਚੇਵ ਕਹਾਪਣਅਡ੍ਢਕਹਾਪਣਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਚ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਂ ਚਨ੍ਦਨਸਾਰਂ ਪੂਤਿਤਕ੍ਕੇਨ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਏਕਾਦਸਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੧੨. ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜਕਾਲੇ ਲੋਕੇ ਵਿਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਯੇਵ ਰਾਜਾਨੋ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਯਸਂ ਨ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਕੁਲੀਨਾਨਞ੍ਞੇਵ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਇਸ੍ਸਰਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਤਰੇ ਦਲਿਦ੍ਦਾ। ਰਾਜਸਮ੍ਮੁਖੇਪਿ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰੇਪਿ ਅਮਚ੍ਚਸਮ੍ਮੁਖੇਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਤੁਚ੍ਛਲਾਬੁਸਦਿਸਾਨਂ ਅਕੁਲੀਨਾਨਂਯੇਵ ਕਥਾ ਓਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲਾ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਪਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਗਣਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਚੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਰਿਵੇਣਾਦਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਚ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਨਂ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂਯੇਵ ਕਥਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਲਜ੍ਜਿਭਿਕ੍ਖੂਨਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਤੁਚ੍ਛਲਾਬੂਨਂ ਸੀਦਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਦ੍ਵਾਦਸਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੧੩. ਤਾਦਿਸੇਯੇਵ ਕਾਲੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜਾਨੋ ਅਕੁਲੀਨਾਨਂ ਯਸਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਇਸ੍ਸਰਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕੁਲੀਨਾ ਦੁਗ੍ਗਤਾ। ਤੇਸੁ ਨ ਕੇਚਿ ਗਾਰਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਤਰੇਸੁਯੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਰਾਜਸਮ੍ਮੁਖੇ ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਸਮ੍ਮੁਖੇ ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲਾਨਂ ਘਨਸਿਲਾਸਦਿਸਾਨਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਕਥਾ ਨ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਸੁ ਕਥੇਨ੍ਤੇਸੁ ''ਕਿਂ ਇਮੇ ਕਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਇਤਰੇ ਪਰਿਹਾਸਮੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਪਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨੇਵ ਪੇਸਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਰੁਕਾਤਬ੍ਬੇ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਾਪਿ ਨੇਸਂ ਕਥਾ ਪਰਿਯੋਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਿਲਾਨਂ ਪ੍ਲਵਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਤੇਰਸਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੧੪. ਲੋਕੇ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੇਯੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਿਬ੍ਬਰਾਗਾਦਿਜਾਤਿਕਾ ਕਿਲੇਸਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਰੁਣਤਰੁਣਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਾਨਂ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਗੇਹੇ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਾਦਯੋਪਿ ਗੋਮਹਿਂਸਾਦਯੋਪਿ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਾਸਂਯੇਵ ਆਯਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ''ਅਸੁਕਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਦਿਜਾਤਂ ਵਾ ਕਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਕਿਂ ਤੁਯ੍ਹਿਮਿਨਾ ਬ੍ਯਾਪਾਰੇਨ, ਤ੍ਵਂ ਮਯ੍ਹਂ ਘਰੇ ਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਜਾਨਿਤੁਕਾਮੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਸਤ੍ਤੀਹਿ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਦਾਸਚੇਟਕਂ ਵਿਯ ਵਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਪ੍ਪਮਾਣਮਣ੍ਡੂਕਪੋਤਿਕਾਨਂ ਆਸੀਵਿਸੇ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪੇ ਗਿਲਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਚੁਦ੍ਦਸਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੧੫. ਦੁਬ੍ਬਲਰਾਜਕਾਲੇ ਰਾਜਾਨੋ ਹਤ੍ਥਿਸਿਪ੍ਪਾਦੀਸੁ ਅਕੁਸਲਾ ਯੁਦ੍ਧੇਸੁ ਅਵਿਸਾਰਦਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਜਾਧਿਪਚ੍ਚਂ ਆਸਙ੍ਕਮਾਨਾ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕਾਨਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦਮੂਲਿਕਨ੍ਹਾਪਕਕਪ੍ਪਕਾਦੀਨਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਰਾਜਕੁਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਹੀਨੇ ਅਕੁਲੀਨੇ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਵਣ੍ਣਰਾਜਹਂਸੇਹਿ ਕਾਕਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ੍ਨਰਸਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ।

੧੬. ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜਕਾਲੇਯੇਵ ਚ ਅਕੁਲੀਨਾਵ ਰਾਜਵਲ੍ਲਭਾ ਇਸ੍ਸਰਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕੁਲੀਨਾ ਅਪ੍ਪਞ੍ਞਾਤਾ ਦੁਗ੍ਗਤਾ। ਤੇ ਰਾਜਵਲ੍ਲਭਾ ਰਾਜਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਥਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੁਬ੍ਬਲਾਨਂ ਪਵੇਣਿਆਗਤਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਆਦੀਨਿ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਕਾਨਿ ਏਤਾਨੀ''ਤਿ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ''ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਅਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਵਿਵਦਨ੍ਤੇ ਵੇਤ੍ਤਲਤਾਦੀਹਿ ਪਹਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗੀਵਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਕਡ੍ਢਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਮਾਣਂ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਵਦਥ, ਇਦਾਨਿ ਵੋ ਰਞ੍ਞੋ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਚ੍ਛੇਦਾਦੀਨਿ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਤੇਸਂ ਭਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੂਨਿ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਤਾਨਿ, ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਾਨਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭੀਤਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਪੇਸਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਥਾਰੁਚਿ ਵਿਹੇਠੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪੇਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਟਿਸਰਣਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਲੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਹੀਨਜਚ੍ਚੇਹਿ ਚੇਵ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਚ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾਨਂ ਜਾਤਿਮਨ੍ਤਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪੇਸਲਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਏਲ਼ਕਾਨਂ ਭਯੇਨ ਤਸਵਕਾਨਂ ਪਲਾਯਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ । ਅਯਂ ਸੋਲ਼ਸਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ। ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤੇ ਸੋਲ਼ਸ ਸੁਪਿਨੇ ਪਸ੍ਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਵਿਯ ਸੋਲ਼ਸ ਸੁਪਿਨੇ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਵਿਯ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਸਾਧਾਰਣਕਮ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਦੇਵਤਾਤਿ ਨਾਗਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਕੁਦ੍ਧਾ ਦੇਵਤਾ ਵਿਯ। ਰੋਹਣੇ ਕਿਰ ਨਾਗਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਮਹਾਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ਏਕਂ ਨਾਗਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਸਿ। ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕੁਦ੍ਧਾ ਪਠਮਮੇਵ ਨਂ ਸਚ੍ਚਸੁਪਿਨੇਨ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ''ਇਤੋ ਤੇ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਰਾਜਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸੁਪਿਨੇ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਕਥਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜੋਰੋਧਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤਾ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਮਹਾਵਿਰਵਂ ਵਿਰਵਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਕਿਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਾ 'ਏਵਂ ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਦਿਵਸੇ ਗਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਸਿ। **ਏਕਨ੍ਤਸਚ੍ਚਮੇਵ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਫਲਸ੍ਸ ਸਚ੍ਚਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦਸ੍ਸਨਂ ਪਨ ਵਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਮੇਵ। ਤੇਨੇਵ ਪਹੀਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸਾ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਮ੍ਪਿ ਸੁਪਿਨਂ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਤੀਹਿ ਵਾ ਕਾਰਣੇਹਿ ਕਦਾਚਿ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ "**ਸਂਸਗ੍ਗਭੇਦਤੋ**"ਤਿ। ''ਅਸੇਕ੍ਖਾ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਹੀਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਾਨਂ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ ਏਵ ਮੂਲਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਤਨ੍ਤਿ ਸੁਪਿਨਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਂ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ। **ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਗਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨ ਹੋਤਿ। **ਈਦਿਸਾਨੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋ ਅਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਚੇਵ ਰਾਗਾਦਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚ। **ਸਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਚਿਤ੍ਤੇਨ। **ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਨ੍ਤੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਨ੍ਤੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤੋ। **ਆਵਜ੍ਜਨਤਦਾਰਮ੍ਮਣਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਯਾਵ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਪਵਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਵਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਸੁਪਿਨੇਨੇਵ ਦਿਟ੍ਠਂ ਵਿਯ ਮੇ, ਸੁਤਂ ਵਿਯ ਮੇਤਿ ਕਥਨਕਾਲੇ ਪਨ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋਯੇਵ ਆਵਜ੍ਜਨਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰੇ ਦੁਤਿਯਮੋਘਵਾਰੇ ਵਿਯ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇਪਿ ਆਵਜ੍ਜਨਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਜਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਏਕਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਿਕਸ੍ਸ ਆਵਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ''ਦਿਟ੍ਠਂ ਵਿਯ ਮੇ, ਸੁਤਂ ਵਿਯ ਮੇ''ਤਿ ਕਪ੍ਪਨਾਯ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਪਿ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਵਚਨਤੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਸੇਨ ਵਾ ਅਤੀਤਵਸੇਨ ਵਾ ਸਭਾਵਧਮ੍ਮਾਪਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਯਦਿਪਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਵਿਭੂਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ ਰੂਪਾਦਿਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕਪ੍ਪਵਸੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲਵਤ੍ਥੁਕਤ੍ਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਕਰਜਕਾਯਸ੍ਸ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹਸਨ੍ਤਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁ ਨ ਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨ ਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਅਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨਵਟ੍ਟਿਨਿਸ੍ਸਿਤਦੀਪਪ੍ਪਭਾ ਵਿਯ, ਤਸ੍ਮਾ **ਦੁਬ੍ਬਲਵਤ੍ਥੁਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਬ੍ਬਲਹਦਯਵਤ੍ਥੁਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਤਰਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਚੇਤਨਾਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਜਵਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਚੇਤਨਾ। ਸੁਪਿਨਞ੍ਹਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕੇਨੇਵ ਜਵਨੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕੇਨ। ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਚ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕੇਨੇਵ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕੇਨ। ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਮਹਾਵਟ੍ਟਿਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪੇ ਚਕ੍ਖੁਸਮੀਪਂ ਉਪਨੀਤੇ ਪਠਮਂ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਿਕਂ ਆਵਜ੍ਜਨਂ ਭਵਙ੍ਗਂ ਨ ਆਵਟ੍ਟੇਤਿ, ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਮੇਵ ਆਵਟ੍ਟੇਤਿ, ਅਥ ਜਵਨਂ ਜਵਿਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤਿ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਿਕਂ ਆਵਜ੍ਜਨਂ ਭਵਙ੍ਗਂ ਆਵਟ੍ਟੇਤਿ, ਤਤੋ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦੀਨਿ ਜਵਨਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਭਵਙ੍ਗਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਆਵਜ੍ਜਨੇਨ ਭਵਙ੍ਗੇ ਆਵਟ੍ਟਿਤੇ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਜਵਨਂ ਜਵਤਿ, ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ''ਕਿਂ ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਆਲੋਕੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਤਥਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਸਮੀਪੇ ਤੂਰਿਯੇਸੁ ਪਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਘਾਨਸਮੀਪੇ ਸੁਗਨ੍ਧੇਸੁ ਵਾ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੇਸੁ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫੇਸੁ ਉਪਨੀਤੇਸੁ ਮੁਖੇ ਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਫਾਣਿਤੇ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਪਾਣਿਨਾ ਪਹਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਠਮਂ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਿਕਾਦੀਨਿ ਆਵਜ੍ਜਨਾਨਿ ਭਵਙ੍ਗਂ ਨ ਆਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ , ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਮੇਵ ਆਵਟ੍ਟੇਤਿ, ਅਥ ਜਵਨਂ ਜਵਿਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤਿ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਿਕਾਦੀਨਿ ਆਵਜ੍ਜਨਾਨਿ ਭਵਙ੍ਗਂ ਆਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਸੋਤਘਾਨਜਿਵ੍ਹਾਕਾਯਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦੀਨਿ ਜਵਨਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਭਵਙ੍ਗਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਆਵਜ੍ਜਨੇਨ ਭਵਙ੍ਗੇ ਆਵਟ੍ਟਿਤੇ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਜਵਨਂ ਜਵਤਿ, ਤੇਨ

ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਦ੍ਦੋ, ਸਙ੍ਖਸਦ੍ਦੋ ਭੇਰਿਸਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਗਨ੍ਧੋ, ਮੂਲਗਨ੍ਧੋ ਸਾਰਗਨ੍ਧੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਇਦਂ ਮਯ੍ਹਂ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਸਪ੍ਪਿ ਫਾਣਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ‘‘ਕੇਨਮ੍ਹਿ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਪਹਟੋ, ਅਤਿਥਦ੍ਧੋ ਮੇ ਪਹਾਰੋ’’ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਿਕਜਵਨੇਨੇਵ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕੇਨ। ਸੁਪਿਨਮ੍ਪਿ ਤੇਨੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕੇਨ।

ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯਸ੍ਸ। ਨਨੁ ਚ ਅਯੁਤ੍ਤੋਯਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ‘‘ਸਙ੍ਘੋ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚੇਵ ਸੇਸੇ ਚ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ਨ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯਸ੍ਸ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚੇਵ ਸੇਸੇ ਚ ਸਙ੍ਘੋ ਇਚ੍ਛਿਤੋ, ਕਿਞ੍ਚਰਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਚੋਦਨਂ ਮਨਸਿ ਸਨ੍ਨਿਧਾਯ ਯਥਾ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ **“ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚੇਵ ਸੇਸੇ ਚ ਇਚ੍ਛਿਤੋ ਸਙ੍ਘੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾਵ ਇਚ੍ਛਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਭਾਵੂਪਗਮਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਚਨਕਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵਚਨੇ ਕਾਰਣਂ। ਸਮੁਦਾਯੇ ਨਿਰੁਲ੍ਹੋ ਨਿਕਾਯ-ਸਦ੍ਦੋ ਤਦੇਕਦੇਸੇ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋਪਿ ਤਾਯ ਏਵ ਰੁਲ੍ਹਿਯਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ **ਰੁਲ੍ਹੀਸਦ੍ਦੇਨਾ**ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤਿਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਤਂਨਿਮਿਤ੍ਤਯੁਤ੍ਤੇ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਵਿਸਯੇ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਚਿਰਕਾਲਤਾਵਸੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਰਹੇਪਿ ਪਵਤ੍ਤਨਿਰੁਲ੍ਹੋ ਰੁਲ੍ਹੀ ਨਾਮ। ਯਥਾ ਮਹਿਯਂ ਸੇਤੀਤਿ ਮਹਿਂਸੋ, ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਗੋਤਿ, ਏਵਂ ਨਿਕਾਯ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸਪਿ ਰੁਲ੍ਹਿਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠੇ ਸਤਿਪਿ ਸਾਮਞ੍ਞਾ ਵਿਯ ਸਮੁਦਾਯੇ ਪਵਤ੍ਤਵੋਹਾਰੋ ਅਵਯਵੇਪਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ **ਅਵਯਵੇ ਸਮੂਹਵੋਹਾਰੇਨ** ਵਾਤਿ। **ਨਵਮਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵੀਮਂਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ।

੨੩੮-੨੩੯. ਲੋਮਾ ਏਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤੀਤਿ **ਲੋਮਸਾ**, ਬਹੁਲੋਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਰੋਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਰਾਗਪਰਿਲ੍ਹਾਹਵੂਪਸਮਤੋ ਨਿਰੋਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਮੋਚਨੇਨਾ**ਤਿ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਉਪਕ੍ਕਮਕਰਣੇਨ। ਉਪਕ੍ਕਮਕਰਣਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਮੋਚਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ ਮੋਚੇਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ। **ਬੀਜਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਚੋਲ਼ਗ੍ਗਹਣਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੪੦. ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਾਦਿਭੇਦਂ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਾਦਿਭੇਦੇਨਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਗਣਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। **ਮਿਸ੍ਸਕਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਭਤੋਵਡ੍ਢਨਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਨੀਲਞ੍ਚ ਪੀਤਕਞ੍ਚਾਤਿਆਦਿਨਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਅਨੇਕਵਣ੍ਣਾਨਂ ਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਵਚਨਂ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਮੋਚਨਂ ਭਵਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਇਮਿਨਾਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਨ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਨੀਲਾਦੀਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਮੁਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। **ਅਞ੍ਞਂ ਵਦਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੋਸਂ ਉਜੁਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਞ੍ਞਂ ਭਣਤਿ।

ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋਤਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਪਵਤ੍ਤਅਸ੍ਸਾਦੋ। ਤੇਨੇਵ ‘‘ਮੋਚੇਤੁਂ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਗੇਹ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗੇਹੇ ਠਿਤਾ ਮਾਤੁਭਗਿਨੀਆਦਯੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਵਾਤਕਾ ਗਹਿਤਾ। ਤੇਸੁ ਮਾਤੁਪੇਮਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਿਨੇਹੋ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮਂ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਨ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਅਸ੍ਸਾਦਸੀਸੇਨਾ**ਤਿ ਰਾਗਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸੁਖਵੇਦਨਾਮੁਖੇਨ। **ਏਕੇਨ ਪਦੇਨਾ**ਤਿ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮ-ਪਦੇਨ।

ਤਥੇਵਾਤਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਯ ਏਵ। ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਕਤਪ੍ਪਯੋਗਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾਵ ਸਯਿਤਤ੍ਤਾ **“ਸਚੇ ਪਨ…ਪੇ॰… ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਨ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾ **“ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ…ਪੇ॰… ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਧੋਵਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਨੋਕਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਪ੍ਪਦੇਸਂ।

੨੬੩-੨੬੪. **ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਂ। **ਵਤ੍ਥਿਂ ਦਲ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗੇ ਪਸ੍ਸਾਵਨਿਗ੍ਗਮਨਟ੍ਠਾਨੇ ਚਮ੍ਮਂ ਦਲ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਾਭਾਵਤੋ ‘‘ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਪਿ ਮੁਤ੍ਤੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੬੫. ‘‘ਏਹਿ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਮਣੇਰਾਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤੋਪਿ ਪਯੋਗੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਕਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਦਿ ਪਨ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਸਯਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਅਙ੍ਗਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸੁਤ੍ਤਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਅਸੁਚਿਮ੍ਹਿ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਗਹਣਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਮੁਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਾ।

੨੬੬. **ਕਾਯਤ੍ਥਮ੍ਭਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਚਲਨਵਸੇਨ ਯਥਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਪਿ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ‘‘ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ’’ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਕਟਿਯਂ ਊਰੁਪ੍ਪਦੇਸੋਪਿ ਗਹਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਭੋਸੁਪਿ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ‘‘ਅਙ੍ਗਜਾਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਉਮ੍ਮੀਲਨਨਿਮੀਲਨਵਸੇਨ ਪਨ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਉਮ੍ਮੀਲਨਨਿਮੀਲਨਪ੍ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਨੇਕਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਨਿਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਮੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਅਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਮੁਖਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤੋਲੋਕਨੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ‘‘ਦਾਰੁਧੀਤਲਿਕਲੇਪਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤੁਪਨਿਜ੍ਝਾਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੨੬੭. **ਪੁਪ੍ਫਾਵਲੀ**ਤਿ ਕੀਲ਼ਾਵਿਸੇਸਸ੍ਸਾਧਿਵਚਨਂ। ਤਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਨਦੀਆਦੀਸੁ ਛਿਨ੍ਨਤਟਂ ਉਦਕੇਨ ਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਉਭੋ ਪਾਦੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਪਪਤਨ੍ਤਿ। ‘‘ਪੁਪ੍ਫਾਵਲਿਯ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਕਮ੍ਮਕਤ੍ਤਾ ਵਾਲਿਕਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਨ੍ਤਿ ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਕਤਂ। **ਵਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਲਿਕਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚੇਤਨਾ, ਉਪਕ੍ਕਮੋ, ਮੁਚ੍ਚਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਯੇਸੁ ਵਿਵਟੇਸੁ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਨਿ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ ਏਵਮਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਕਤਸ੍ਸਪਿ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿ ਕਤਤ੍ਤਾ **“ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਲ਼ਾਰਤ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਉਲ਼ਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾ, ਪਣੀਤਾਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੭੦. **ਓਤਿਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਂ ਕਤ੍ਤੁਸਾਧਨਂ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿ ਤਦੁਭਯਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਯਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਅਸਮਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਂ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ਯਥਾ ਤੇ ਰਤਿਜਨਕਾ ਰੂਪਾਦਯੋ ਵਿਸਯਾ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਾਸੁਭਾਨਤ੍ਤਾਕਾਰੇਨ ਅਵਤ੍ਥਿਤਾ, ਤਥਾ ਅਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੭੧. **ਸਞ੍ਞਮਵੇਲ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਮਰਿਯਾਦਂ। **ਆਚਾਰੋ**ਤਿ ਆਚਰਣਂ ਹਤ੍ਥਗਹਣਾਦਿਕਿਰਿਯਾ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ‘‘ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ।

੨੭੩. **ਏਤੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਆਮਸਨਾਦਿਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ। **ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ…ਪੇ॰… ਸਞ੍ਚੋਪੇਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਕਾਯਂ ਵਾ ਤਿਰਿਯਂ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਞ੍ਚਾਰੇਤਿ। **“ਕਾਯਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾ”**ਵਾਤਿ ਵਚਨਤੋ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥਂ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਥਸਾਟਕੂਪਰਿ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਸਾਟਕਤੋ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਜਙ੍ਘਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਾਯਂ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਦ੍ਵਾਦਸਸੁਪਿ ਆਮਸਨਾਦਿਪ੍ਪਯੋਗੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਪਯੋਗੇ ਕਾਯਤੋ ਅਮੋਚਿਤੇ ਏਕੇਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **“ਮੂਲਗ੍ਗਹਣਮੇਵ ਪਮਾਣ”**ਨ੍ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਕਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਕਾਯਪਰਾਮਸਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਕੇਨ ਪਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਨ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਂ ਪਰਾਮਸਤੋ ਪਯੋਗਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨ ਕੇਵਲਂ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨੇਵ, ਅਪਿਚ ਸਞ੍ਞਾਵਸੇਨਪੀਤਿ ਆਹ **“ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ”**ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ ਚ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਮਸਾਰਾਗੋਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਏਕਸਦਿਸਰਾਗੋ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਰਜਜੁਵਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। ਪੁਨ **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਸਮਸਾਰਾਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਅਨਨ੍ਤਰਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਆਮਸਨਨਯੇਨ । ਵੇਣਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਲੋਮਾਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਲੋਮਾਨਂ ਫੁਸਨੇਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਤੁਕਾਮੋ “**ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਯਥਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਨਿਦ੍ਦੇਸੇਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸੇ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਕਾਰਣੇਨ। **ਸਵ੍ਵਾਯ ਵਿਰਾਗਿਤਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਸਵ੍ਵਾਯ ਵਿਰਦ੍ਧਾਯ। ਲਿਙ੍ਗਬਜਤ੍ਤਯੇਨ ‘‘ਵਿਰਾਗਿਤਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਮਂ ਨਾਮ ਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਅਵ੍ਵਮ੍ਪਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤੀਤਿਪਿ ਕੇਚਿ। **ਸਾਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਸਾਰਤ੍ਤਂ। **ਵਿਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗਰਹਿਤਂ ਮਾਤੁਭਗਿਨੀਆਦਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। “**ਵਿਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ”ਤਿ ਵਿਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤੁਪੇਮਾਦਿਵਸੇਨ ਗਹਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਥਂ ਸਮੇਤੀਤਿ ਚੇ? ਯਦਿ ਹਿ ‘‘ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਇਤ੍ਥਿਸਵ੍ਵਾ ਵਿਰਾਗਿਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਗ੍ਗਹਣੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ‘‘ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਹੋਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਵ੍ਵੀ ਚਾ’’ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਕਾਯਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਸਵ੍ਵਾ ਵਿਰਾਗਿਤਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ‘‘ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਕਾਯਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਵੁਤ੍ਤਵਾਦੋ ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤਿ। ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ‘‘ਸਤਿਪਿ ਇਤ੍ਥਿਸਵ੍ਵਾਯ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਹਣਸਮਯੇ ‘ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਸਵ੍ਵਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘ਇਤ੍ਥਿਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ’ਤਿ ਸਵ੍ਵਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਵਤ੍ਥੁਸਵ੍ਵਾਨਂ ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ ‘‘ਕਿਂ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਵਤ੍ਥਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਰਾਗੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਵਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਰਾਗੇਨਾ’’ਤਿ। ਯਦਿ ‘‘ਵਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਰਾਗੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤੀ’’ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਅਵ੍ਵਤ੍ਥ ਠਿਤਂ ਵਤ੍ਥਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਸਿਯਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥੀ ਇਤ੍ਥਿਸਵ੍ਵਾ ਸਾਰਤ੍ਤਭਾਵੋ ਗਹਣਞ੍ਚਾਤਿ ਅਙ੍ਗਪਾਰਿਪੂਰਿਸਬ੍ਭਾਵਤੋ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰਵਾਦੋਵ** ਯੁਤ੍ਤਵਾਦੋ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਹਿ ਚ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਦਿ ਸਵ੍ਵਾਵਿਰਾਗੇਨ ਵਿਰਾਗਿਤਂ ਨਾਮ ਸਿਯਾ, ‘‘ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਬਾਹਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂਸਵ੍ਵਿਸ੍ਸ ‘‘ਮਜ੍ਝਗਤਿਤ੍ਥਿਯੋ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਗਣ੍ਹਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਸਵ੍ਵਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਮਜ੍ਝਗਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਨ ਸਿਯਾ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਵ੍ਵਾਵਿਰਾਗੇਨ ਵਿਰਾਗਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਿਦ੍ਧੋਯੇਵਾਤਿ। ਨੀਲੇਨ ਦ੍ਵਵਿਵ੍ਵੇਯ੍ਯਸਭਾਵਤੋ ਕਾਲ਼ਿਤ੍ਥੀ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੨੧੯. ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋਤਿ ਫਸ੍ਸਸੁਖਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਾਮਸਨਵਾਰੇਪਿ **ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਾਮਸਨੇਪਿ ਕਾਯਸਮ੍ਬਨ੍ਧਸਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਾਰੇ। **ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇ ਸਤਿਪਿ ਪਚ੍ਛਾ ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੨੮੧. ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕਾਤਿ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨਿਕਾ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਦੀਸੋਤੇਨ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨਂ ਮਾਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਵ੍ਵਾਸੁਪਿ ਪਨ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਕਾਰੁਵ੍ਵਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਮਾਤਰਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ‘‘ਮਾਤਰ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਵ੍ਵਾਸਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ। **ਤਿਣਣ੍ਡੁਪਕ**ਨ੍ਤਿ ਹਿਰੀਵੇਰਾਦਿਮੂਲੇਹਿ ਕਤਚੁਮ੍ਬਟਕਂ। **ਤਾਲਪਣ੍ਣਮੁਦ੍ਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣੇਹਿ ਕਤਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਿਕਂ। **ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਭਾਵਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ, ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਅਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਵਿਤਾਨਾਦਿਅਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ, ਪੂਜਾਦਿਅਤ੍ਥਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥੀਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਮਾਸਭਾਵਤੋ ਤਾਦਿਸਂ ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਰੂਪਮ੍ਪਿ ਅਨਾਮਾਸਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਪਟਿਮਾਰੂਪਂ ਆਮਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਾ। ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਵਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਞ੍ਚ ਭਿਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਦਣ੍ਡਾਦਿਨਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ‘‘ਅਨਾਮਾਸਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਾਦਿਨਾ ਕੇਨਚਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸਰੀਰੇਪਿ ਸਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਵਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਗਹਿਤਮਣ੍ਡੂਕਸਪ੍ਪਿਨਿਂ ਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡੂਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਮਗ੍ਗਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਮਗ੍ਗੋ ਗਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਮਗ੍ਗਸਵ੍ਵੀ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਨ੍ਤਕਂ ਪਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਨਾਮਸਿਤਬ੍ਬਮੇਵ ਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣਭਾਵਤੋ। **ਤਾਲਪਨਸਾਦੀਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਲਬੁਜਤਿਪੁਸਅਲਾਬੁਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਪੁਸ੍ਸਫਲਏਲ਼ਾਲੁਕਫਲਾਨਂ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ‘‘ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਫਲਾਨਂਯੇਵ ਏਤ੍ਥ ਕੀਲ਼ਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਆਮਸਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰਾਦੀਨਿ ਕੀਲ਼ਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨਪਿ ਆਮਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭਜਾਦਿਕਾ ਅਟ੍ਠਵਿਧਾ ਮੁਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭਂ, ਵਰਾਹਦਾਠਂ, ਭੁਜਙ੍ਗਸੀਸਂ, ਵਲਾਹਕਂ, ਵੇਲ਼ੁ, ਮਚ੍ਛਸਿਰੋ, ਸਙ੍ਖੋ, ਸਿਪ੍ਪੀਤਿ ਅਟ੍ਠ ਮੁਤ੍ਤਾਯੋਨਿਯੋ। ਤਤ੍ਥ **ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭਜਾ** ਪੀਤਵਣ੍ਣਾ ਪਭਾਵਿਹੀਨਾ। **ਵਰਾਹਦਾਠਜਾ** ਵਰਾਹਦਾਠਵਣ੍ਣਾਵ। **ਭੁਜਙ੍ਗਸੀਸਜਾ** ਨੀਲਾਦਿਵਣ੍ਣਾ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਾ ਵਟ੍ਟਲਾ। **ਵਲਾਹਕਜਾ** ਆਭਾਸੁਰਾ ਦੁਬ੍ਬਿਭਾਗਰੂਪਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਦ੍ਧਮਨ੍ਤਿਯੋ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਦੇਵੂਪਭੋਗਾ ਏਵ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਵੇਲ਼ੁਜਾ** ਕਰਕਫਲਸਮਾਨਵਣ੍ਣਾ ਨ ਆਭਾਸੁਰਾ, ਤੇ ਚ ਵੇਲ਼ੂ ਅਮਨੁਸ੍ਸਗੋਚਰੇ ਏਵ ਪਦੇਸੇ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। **ਮਚ੍ਛਸਿਰਜਾ** ਪਾਠੀਨਪਿਟ੍ਠਿਸਮਾਨਵਣ੍ਣਾ ਵਟ੍ਟਲਾ ਲਘਵੋ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਭਾਵਿਹੀਨਾ ਚ, ਤੇ ਚ ਮਚ੍ਛਾ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇਯੇਵ ਜਾਯਨ੍ਤਿ। **ਸਙ੍ਖਜਾ** ਸਙ੍ਖਉਦਰਚ੍ਛਵਿਵਣ੍ਣਾ ਕੋਲਫਲਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਭਾਵਿਹੀਨਾਵ। **ਸਿਪ੍ਪਿਜਾ** ਪਭਾਵਿਸੇਸਯੁਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨਾਨਾਸਣ੍ਠਾਨਾ। ਏਵਂ ਜਾਤਿਤੋ ਅਟ੍ਠਵਿਧਾਸੁ ਮੁਤ੍ਤਾਸੁ ਯਾ ਮਚ੍ਛਸਙ੍ਖਸਿਪ੍ਪਿਜਾ, ਤਾ ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਾ। ਭੁਜਙ੍ਗਜਾਪਿ ਕਾਚਿ ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਤਰਾ ਅਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਬਹੁਲਂ ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਾਵ ਮੁਤ੍ਤਾ ਲੋਕੇ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਸਪ੍ਪਿਜਾਵ, ਇਤਰਾ ਕਦਾਚਿ ਕਾਚਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸਮ੍ਮੋਹਵਿਨੋਦਨਿਯਂ** ‘‘ਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਮੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮਣੀਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਾਦਿਕੇ ਸੇਸੋ ਜੋਤਿਰਸਾਦਿਭੇਦੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਮਣਿ। **ਵੇਲ਼ੁਰਿਯੋ**ਤਿ ਂਸਵਣ੍ਣਮਣਿ। **ਸਙ੍ਖੋ**ਤਿ ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਸਙ੍ਖੋ। **ਸਿਲਾ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾਪਣ੍ਡੁਸਿਲਾਸੇਤਸਿਲਾਦਿਭੇਦਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਿਲਾ। **ਰਜਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਹਾਪਣਾਦਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਂ ਰਤਨਸਮ੍ਮਤਂ। **ਜਾਤਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਂ। **ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਮਣਿ। **ਮਸਾਰਗਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਬਰਮਣਿ। **ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦਿਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯ। **ਕੁਟ੍ਠਰੋਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਂ, ਤਾਯ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਰੋਗਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ‘‘ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਞ੍ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯੇਵ ਮੁਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਆਕਰਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਕਰਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੋ। ‘‘ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਆਮਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤੋ**ਤਿ ਕਾਚਕਾਰੇਹਿ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤੋ।

ਧੋਤਵਿਦ੍ਧੋ ਚ ਰਤਨਮਿਸ੍ਸੋਤਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਤ੍ਥਂ ਕਞ੍ਚਨਲਤਾਦਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ ਰਤਨਖਚਿਤੋ ਧੋਤਵਿਦ੍ਧੋ ਅਨਾਮਾਸੋ। ਧੋਤਵਿਦ੍ਧੋ ਚ ਰਤਨਮਿਸ੍ਸੋ ਚਾਤਿ ਵਿਸੁਂ ਵਾ ਪਦਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪਾਨੀਯਸਙ੍ਖੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਸਙ੍ਖੇਨ ਕਤਪਾਨੀਯਭਾਜਨਪਿਧਾਨਾਦਿਸਮਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋਪਿ ਆਮਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਮਿਸ੍ਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ। ਮੁਗ੍ਗਵਣ੍ਣਂਯੇਵ ਰਤਨਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਵ੍ਵਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਮੁਗ੍ਗਵਣ੍ਣਾਵਾ**”ਤਿ, ਮੁਗ੍ਗਵਣ੍ਣਾ ਰਤਨਮਿਸ੍ਸਾਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸੇਸਾ**ਤਿ ਰਤਨਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ ਮੁਗ੍ਗਵਣ੍ਣਾ ਨੀਲਸਿਲਾ।

ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਧਾਤੁਪਾਸਾਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ। **ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਧਾਤੁਕਰਣ੍ਡਕਂ। **ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੀ**ਤਿ ‘‘ਧਾਤੁਟ੍ਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਪੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। **ਸੁਵਣ੍ਣਬੁਬ੍ਬੁਲ਼ਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਂ। “**ਕੇਲ਼ਾਪਯਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਞ੍ਚਾਰਨ੍ਤੇਹਿ ਆਮਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ”ਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਚਵਰਮੇਵ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਚੇਤਿਯਗੋਪਕਾ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਹੋਨ੍ਤੁ ਅਵ੍ਵੇ ਵਾ, ਹਤ੍ਥੇਨਪਿ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰਂ ਅਪਨੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਲਮ੍ਪਿ ਪਮਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

ਆਰਕੂਟਲੋਹਨ੍ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਿਮਲੋਹਂ। ਤੀਣਿ ਹਿ ਕਿਤ੍ਤਿਮਲੋਹਾਨਿ ਕਂਸਲੋਹਂ, ਵਟ੍ਟਲੋਹਂ, ਆਰਕੂਟਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਪੁਤਮ੍ਬੇ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ **ਕਂਸਲੋਹਂ,** ਸੀਸਤਮ੍ਬੇ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ **ਵਟ੍ਟਲੋਹਂ,** ਪਕਤਿਰਸਤਮ੍ਬੇ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ **ਆਰਕੂਟਂ**। ਤੇਨੇਵ ਤਂਕਰਣੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਕਿਤ੍ਤਿਮਲੋਹ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ‘‘ਜਾਤਰੂਪਗਤਿਕਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਰਕੂਟਂ ਸੁਵਣ੍ਣਸਦਿਸਮੇਵ ਆਮਸਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਵ੍ਵਂ ਪਨ

ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਆਰਕੂਟਂ ਅਨਾਮਸਿਤਬ੍ਬਤੋ ਜਾਤਰੂਪਗਤਿਕਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਜਾਤਰੂਪਂ ਵਿਯ ਆਮਸਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ ਚ ਅਤ੍ਥੋ **ਗਣ੍ਠਿਪਦਕਾਰੇਹਿ** ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬਂ। **ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਭੇਰਿਸਙ੍ਘਾਟੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਟਿਤਚਮ੍ਮਭੇਰੀ। **ਵੀਣਾਸਙ੍ਘਾਟੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਟਿਤਚਮ੍ਮਵੀਣਾ। ਚਮ੍ਮਵਿਨਦ੍ਧਾਨਂ ਭੇਰਿਵੀਣਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਤੁਚ੍ਛਪੋਕ੍ਖਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਨਦ੍ਧਚਮ੍ਮਂ ਭੇਰਿਪੋਕ੍ਖਰਂ ਵੀਣਾਪੋਕ੍ਖਰਞ੍ਚ। **ਆਰੋਪਿਤਚਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਭੇਰਿਆਦੀਨਂ ਵਿਨਦ੍ਧਨਤ੍ਥਾਯ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਆਰੋਪਿਤਚਮ੍ਮਂ ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਠਪਿਤਚਮ੍ਮਞ੍ਚ। **ਓਨਹਿਤੁਂ** ਵਾਤਿ ਭੇਰਿਪੋਕ੍ਖਰਾਦੀਨਿ ਚਮ੍ਮਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤੁਂ। **ਓਨਹਾਪੇਤੁਂ** ਵਾਤਿ ਤਥੇਵ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਿਨਨ੍ਧਾਪੇਤੁਂ। **ਪਾਰਾਜਿਕਪ੍ਪਹੋਨਕਕਾਲੇ**ਤਿ ਅਕੁਥਿਤਕਾਲੇ।

੨੯੨. ਸਙ੍ਕਮਾਦਿ ਭੂਮਿਗਤਿਕਤ੍ਤਾ ਨ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨਿਯਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਕਪਦਿਕਸਙ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਸੇਤੁ। **ਸਕਟਮਗ੍ਗਸਙ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਸਕਟਮਗ੍ਗਭੂਤੋ ਮਹਾਸੇਤੁ। **ਠਾਨਾ ਚਾਲੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਰਜ੍ਜੁਂ ਠਾਨਾ ਚਾਲੇਤੁਂ। **ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੋ, ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਵਾਯਾਮੋ, ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹਾਦਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੩. ਤਤਿਯੇ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨ ਛਿਨ੍ਨਓਤ੍ਤਪ੍ਪਾ ''ਛਿਨ੍ਨਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ **"ਛਿਨ੍ਨਿਕਾਤਿ ਛਿਨ੍ਨਓਤ੍ਤਪ੍ਪਾ"**ਤਿ।

੨੯੫. **ਯਥਾ ਯੁਵਾ ਯੁਵਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨ ਓਭਾਸਨੇ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਮੇਥੁਨੁਪਸਞ੍ਹਿਤਾਹੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਯ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਦਸ੍ਸਨਂ। **ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੇਨਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਵਰਿਤੁਂ **"ਸੁਭਲਕ੍ਖਣੇਨਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਤਾਵ ਸੀਸਂ ਏਤੀ**ਤਿ ''ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਣ੍ਣਭਣਨਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਜਨਕਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਵਣ੍ਣਭਣਨਞ੍ਹਿ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ''ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਸੀਤਿਆਦਿਕਂ ਪਨ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗਵਸੇਨ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਕਾਦਸਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਘਟਿਤੇ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤੀਤਿ ''ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸੀ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਘਟਿਤੇ ਅਵਣ੍ਣਭਣਨਂ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤਿ, ਅਵਣ੍ਣਭਣਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਘਟਿਤੇਪੀ**ਤਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਵਣ੍ਣਭਣਨੇ ਘਟਿਤੇਪਿ। **ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਘਟਿਤੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ**ਤਿ ''ਸਿਖਰਣੀ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਤੀਹਿਯੇਵ ਪਦੇਹਿ ਅਵਣ੍ਣਭਣਨੇ ਘਟਿਤੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਿਯਤਵਚਨਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਚੋਲ਼ਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਚ। **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸੀ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਨ ਅਟ੍ਠਹਿ ਪਦੇਹਿ ਘਟਿਤੇ ਕੇਵਲਂ ਅਵਣ੍ਣਭਣਨਮੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ ਕੇਚਿ। ਅਕ੍ਕੋਸਨਮਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ ਅਪਰੇ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵਿਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਤਰਂ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਕੁਞ੍ਚਿਕਪਣਾਲਿਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਛਿਦ੍ਦਮਤ੍ਤਂ।

੨੯੬-੨੯੭. **ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੇ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਹਸਨ੍ਤੋ ਹਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਹਸਨ੍ਤੋਪਿ ਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਦਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। **ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਓਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

੨੯੮. **ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨਹੇਤੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਅਖੇਤ੍ਤਪਦਤ੍ਤਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵਕ੍ਖਤਿ।

੨੯੯. **ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹਾ**ਤਿ ''ਵਾਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਬੀਜਨਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਂਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਵਹਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਸਂਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਸਂਸੀਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗੋ, ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਓਭਾਸਨਂ, ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੦. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਾਦਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਚੀਵਰਂ। **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਆਹਾਰੋ। ਸੋ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡੋਲ੍ਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਨਤੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਲਦ੍ਧਭਿਕ੍ਖਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਾਨਂ ਪਾਤੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋਤਿ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸੇਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਯਨਞ੍ਚ ਆਸਨਞ੍ਚ। ਯਤ੍ਥ ਹਿ ਵਿਹਾਰਾਦਿਕੇ ਸੇਤਿ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ ਆਸਤਿ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ। ਪਤਿ ਏਤਿ ਏਤਸ੍ਮਾਤਿ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਆਹ **"ਪਤਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ"**ਤਿ। ਰੋਗਸ੍ਸ ਪਤਿਅਯਨਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਪਚ੍ਚਨੀਕਗਮਨਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਵੂਪਸਮਨਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਧਾਤੁਕ੍ਖੋਭਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਹਿ ਤਂਹੇਤੁਕਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਵਾ ਰੋਗਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵੋ ਪਤਿਅਯਨਟ੍ਠੋ। **ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚੀ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ। **ਸਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਹਿਤਸ੍ਸ ਵਿਕਾਰਵੂਪਸਮੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਭਿਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਤੇਨ ਵਿਧਾਤਬ੍ਬਤੋ, ਤੇਨਾਹ **"ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। **ਨਗਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਨਗਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਣਕੇਹਿ। ਆਵਾਟਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਪਰਿਖਾ ਉਦ੍ਦਾਪੋ ਪਾਕਾਰੋ ਏਸਿਕਾ ਪਲਿਘੋ ਪਾਕਾਰਮਤ੍ਥਕਮਣ੍ਡਲਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਨਗਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸੇਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾਲਙ੍ਕਾਰੋ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਇਧ ''ਰਥੋ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਦਯੋ ਅਲਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠੇਨ ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਚਕ੍ਕਵੀਰਿਯੋ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਚਕ੍ਕੋ। **ਜੀਵਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਕਾਰਣਾਨਿ। **ਸਮੁਦਾਨੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਉਦ੍ਧਂ ਉਦ੍ਧਂ ਆਨੇਤਬ੍ਬਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਰਿਵਾਰੋਪਿ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਾਨਂ ਪਰਿਤੋ ਵਾਰਣਤੋ, ਤੇਨਾਹ – **"ਜੀਵਿਤ…ਪੇ॰… ਰਕ੍ਖਣਤੋ"**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਂ, ਓਕਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਕ੍ਖਣਤੋ**ਤਿ ਵੇਰਿਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮੀਨਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸੇਵਕਾ ਵਿਯ ਰਕ੍ਖਣਤੋ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ। **ਕਾਰਣਭਾਵਤੋ**ਤਿ ਚਿਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣਭਾਵਤੋ। ਰਸਾਯਨਭੂਤਞ੍ਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਸੁਚਿਰਮ੍ਪਿ ਕਾਲਂ ਜੀਵਿਤਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿਯੇਵ।

੨੯੧. **ਉਪਚਾਰੇ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਾਦਿਸੇ। ਕਾਮੋ ਚੇਵ ਹੇਤੁ ਚ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਸਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਅਤ੍ਤਕਾਮ''ਨ੍ਤਿ ਪਦਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਤ੍ਥਾ ਪਦਭਾਜਨੇ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਸੁ ਪਠਮੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਕਾਮੋ ਚ ਹੇਤੁ ਚ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚ ਅਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਪਦਮੇਕਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਪਠਮਵਿਗ੍ਗਹੇ ਤਦਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭਵਭਾਵਤੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕਤ੍ਤਾ। ਦੁਤਿਯੇ ਪਨ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਚ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚ ਅਤ੍ਥੋ, ਕਾਮੋ ਚ ਹੇਤੁ ਚਾਤਿ ਸੇਸਂ ਪਦਦ੍ਵਯਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਾਭਾਵਤੋਤਿ ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਦਾਨਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਿਗ੍ਗਹਾਨਂ ਵਸੇਨ ਯੋਜਿਤਾਨੀਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਚੂਲ਼ਮਜ੍ਝਿਮਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਪਨ ''ਪਠਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਕਾਮੋ ਚ ਹੇਤੁ ਚ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਂ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਕਾਮੇਨਾਤਿਆਦਿ ਵਿਗ੍ਗਹਵਾਕ੍ਯਂ ਅਕ੍ਖਰਵਿਵਰਣਮਤ੍ਤਤੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤਂ। ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਚ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਾਮਿਤਾ ਇਚ੍ਛਿਤਾਤਿਆਦਿ ਵਿਗ੍ਗਹਵਾਕ੍ਯਂ ਅਕ੍ਖਰਵਿਵਰਣਮਤ੍ਤਤੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ । ''ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ ਇਧ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਵਿਗ੍ਗਹਵਸੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਪਦਭਾਜਨੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ”**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਾਮੇਨ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਾਮੇਨ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞੂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਾਮਿਤਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥਭਾਵਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਉਭਯਵਿਗ੍ਗਹਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਚ੍ਛਿਤਕਾਮਿਤਟ੍ਠੇਨ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞੂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ।

ਏਤਦਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਸਾ ਅਗ੍ਗਾ। ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮੇਥੁਨਯਾਚਨਂ ਆਗਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਤਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਧ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦਰਾਗਵਸੇਨਾਤਿ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ। **ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ** ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਭਗਿਨਿ ਅਗ੍ਗਦਾਨਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਰਾਗੋ, ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਵਣ੍ਣਭਣਨਂ, ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੬. ਪਞ੍ਚਮੇ ਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚਂ,** ਞਾਣਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਗਤਿਮਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਞਾਣਗਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਪਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਭਾਵਞਾਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, **ਬ੍ਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਤ੍ਥਿਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇਸੁ ਵਿਸਾਰਦਪਞ੍ਞਾਯ। ਤੇਨਾਹ **“ਉਪਾਯਞ੍ਞੂ ਵਿਸਾਰਦਾ”**ਤਿ। **ਮੇਧਾਵਿਨੀ**ਤਿ ਠਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥਕਿਚ੍ਚੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ ਠਾਨਸੋ ਤਙ੍ਖਣੇ ਏਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਤੇਨਾਹ **“ਦਿਟ੍ਠਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਕਰੋਤੀ”**ਤਿ। **ਛੇਕਾ**ਤਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਸਮ੍ਪਾਦਨਾਦੀਸੁ ਨਿਪੁਣਾ। **ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਕਾਯਿਕੇਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾ ਕੁਸੀਤਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾਵ, ਏਵਂ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਫਾਰਿਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕੁਮਾਰਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਕਰਣਵਚਨਂ। ਤੇਨਾਹ **“ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਕਾਰਣਾ”**ਤਿ। ਆਵਹਨਂ **ਆਵਾਹੋ,** ਪਰਿਗ੍ਗਹਭਾਵੇਨ ਦਾਰਿਕਾਯ ਗਣ੍ਹਾਪਨਂ, ਤਥਾ ਦਾਪਨਂ **ਵਿਵਾਹੋ**। ਤੇਨਾਹ **“ਦਾਰਕਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿ।

੨੯੭-੨੯੮. ਭਤ੍ਤਪਾਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਰਨ੍ਧਾਪਨਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਾਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਪਚਾਪਨਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦੁਟ੍ਠਂ ਕੁਲਂ ਗਤਾ ਦੁਗ੍ਗਤਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਗਤਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਆਹਰਣਂ **ਆਹਾਰੋ**। **ਨ ਉਪਾਹਟ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਦਿਨ੍ਨਂ। **ਕਯੋ** ਗਹਣਂ, **ਵਿਕ੍ਕਯੋ** ਦਾਨਂ। ਤਦੁਭਯਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ **“ਵੋਹਾਰੋ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਣ੍ਡਿਤਪਸਾਧਿਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬਾਹਿਰੂਪਕਰਣੇਨ ਅਲਙ੍ਕਰਣਂ **ਮਣ੍ਡਨਂ,** ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਂ ਕੇਸਾਦੀਨਂਯੇਵ ਸਣ੍ਠਪਨਂ **ਪਸਾਧਨਂ**।

੩੦੦. ‘‘ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **“ਪਰਾਜਿਤੇਨ ਦਾਤਬ੍ਬ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਚਿਰਕਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਚਿਰਕਾਲਾਧਿਕਾਰਿਕਂ,** ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ। ‘‘ਅਚਿਰਕਾਲਾਚਾਰਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਅਚਿਰਕਾਲੇ ਆਚਾਰੋ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਚਿਰਕਾਲਾਚਾਰਿਕਂ**।

ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚੇਵ ਸਰਣਗਮਨੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਦਿਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਪਨ ਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਤ੍ਤਾ ਤੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਾਲਾਨੁਰੂਪਂ ਤਨ੍ਤਿਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਇਧਾਪਿ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਤਤ੍ਰ ਯ੍ਵਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ”**ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਂ ਆਹ, ਨ ਪਨ ਨੇਸਂ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਦਿਆਪਜ੍ਜਨੇ ਅਭਬ੍ਬਭਾਵਤੋ। ਖੀਣਾਸਵਾਪਿ ਹਿ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ ਨਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਂ ਪਨ ਅਕੋਵਿਦਤ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰਕਾਰਂ ਕੁਟਿਕਾਰਂ ਸਹਾਗਾਰਂ ਸਹਸੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਂ ਉਤ੍ਤਰਿਛਪ੍ਪਞ੍ਚਵਾਚਂ ਭੂਤਾਰੋਚਨਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਾਦਿਯਨਵਸੇਨ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੩੦੧. ਸਞ੍ਚਰਣਂ ਸਞ੍ਚਰੋ, ਸੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਞ੍ਚਰੀ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ**। ਤੇਨਾਹ **“ਸਞ੍ਚਰਣਭਾਵ”**ਨ੍ਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸਞ੍ਚਰਣਭਾਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਾਯਤ੍ਤਨੇ ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ**ਤਿ ਚ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਜਾਯਭਾਵਤ੍ਥਂ ਜਾਰਭਾਵਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਜਾਯਭਾਵੇ**ਤਿ ਭਰਿਯਭਾਵਾਯ। **ਜਾਰਭਾਵੇ**ਤਿ ਸਾਮਿਕਭਾਵਾਯ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ‘‘ਜਾਰੀ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਜਾਰਤ੍ਤਨੇਤਿ ਪਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਉਭਯਲਿਙ੍ਗਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨਪਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਤਿਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ ਆਰੋਚੇਤੀ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ‘‘ਜਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਤਿਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ ਆਰੋਚੇਤਿ ਨਾਮ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨੇਵ ਯੋਜਨਾ ਕਤਾ, ਤਦਨੁਸਾਰੇਨ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਯੋਜੇਤੁਨ੍ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਪਿ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਅਪਿਚਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ‘‘ਸਾਮਿਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੇਨ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਜਾਰਤ੍ਤਨੇਤਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਉਭਯਲਿਙ੍ਗਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ**ਤਿ ਅਸਾਮਿਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਜਾਰੀ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ**ਤਿ ਸਸਾਮਿਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਙ੍ਖਣਿਕਾਯਪੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿ।

੩੦੩. **ਸੇਰਿਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਛਨ੍ਦਚਾਰਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਣਂ। **ਗੋਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਤਮਗੋਤ੍ਤਾਦਿਕਂ ਗੋਤ੍ਤਂ। **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਰਙ੍ਗਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਦੀਨਂ, ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਵਾ ਕੁਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮੋ। ਗੋਤ੍ਤਵਨ੍ਤੇਸੁ ਗੋਤ੍ਤਸਦ੍ਦੋ, ਧਮ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਚ ਧਮ੍ਮਸਦ੍ਦੋ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਹ **“ਸਗੋਤ੍ਤੇਹੀ”**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਗੋਤ੍ਤੇਹੀ**ਤਿ ਸਮਾਨਗੋਤ੍ਤੇਹਿ, ਏਕਵਂਸਜਾਤੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹੀ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਸਹਚਰਿਤਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਹਿ, ਸਮਾਨਕੁਲਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **“ਏਕਂ ਸਤ੍ਥਾਰ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਏਕਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਣ੍ਡਰਙ੍ਗਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਦਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ, **ਏਕਗਣਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਹੀ**ਤਿ ਮਾਲਾਕਾਰਾਦਿਏਕਗਣਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਹਿ।

ਸਸਾਮਿਕਾ **ਸਾਰਕ੍ਖਾ**। ਯਸ੍ਸਾ ਗਮਨੇ ਰਞ੍ਞਾ ਦਣ੍ਡੋ ਠਪਿਤੋ, ਸਾ **ਸਪਰਿਦਣ੍ਡਾ**। **ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਰਕ੍ਖਸਪਰਿਦਣ੍ਡਾਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ ਤਾਸਂ ਸਸਾਮਿਕਭਾਵਤੋ। **ਨ ਇਤਰਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਤਰਾਸਂ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਦੀਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਗਮਨੇ ਨਤ੍ਥਿ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਤਾਸਂ ਅਸਾਮਿਕਭਾਵਤੋ। ਯਾ ਹਿ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਫਸ੍ਸਂ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਅਭਿਰਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਸਂ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ, ਨ ਚ ਮਾਤਾਦਯੋ ਤਾਸਂ ਫਸ੍ਸੇ ਇਸ੍ਸਰਾ। ਮਾਤਾਦਯੋ ਹਿ ਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਫਸ੍ਸਾਨੁਭਵਨਤ੍ਥਂ ਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਅਨਾਚਾਰਂ ਨਿਸੇਧੇਨ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਗਮਨਂ ਤਾਸਂ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਨ ਏਤਾਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁਪਿ ਹੋਤਿਯੇਵ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਮਾਤਾਦੀਹਿ ਯਥਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਤਥਾ ਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ਪਰੇਸਂ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤਂ ਫਸ੍ਸਂ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਫੁਟ੍ਠਭਾਵਤੋ।

ਧਨੇਨ ਕੀਤਾਤਿ ਭਰਿਯਭਾਵਤ੍ਥਂ ਧਨੇਨ ਕੀਤਾ। ਤੇਨਾਹ **“ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਭੋਗੇਨਾ**ਤਿ ਭੋਗਹੇਤੁ। ਭੋਗਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਵਸਨ੍ਤੀ ‘‘ਭੋਗਵਾਸਿਨੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਲਭਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯੋ ਨਂ ਵਾਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲਭਿਤ੍ਵਾ। ਉਦਕਪਤ੍ਤਂ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਾ **ਓਦਪਤ੍ਤਕਿਨੀ**। ਤੇਨਾਹ **“ਉਭਿਨ੍ਨ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਧਜੇਨ ਆਹਟਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧਜਯੋਗਤੋ ਸੇਨਾਵ ਧਜਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਉਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਾਯ ਸੇਨਾਯ ਆਹਟਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ **“ਉਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਾਯਾ”**ਤਿਆਦਿ।

੩੦੫. **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਮਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਆਰੋਚਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਤਂਕਿਰਿਯਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇ ਯੋਗ੍ਗਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦਾਰਕਂ ਦਾਰਿਕਞ੍ਚ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਮਾਤਾਪਿਤੁਆਦੀਹਿ ਮਾਤਾਪਿਤੁਆਦੀਨਂਯੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਾਸਨੇ ਪੇਸਿਤੇਪਿ ਹਰਣਵੀਮਂਸਨਪਚ੍ਚਾਹਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ

ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸਿਤਂ, ਤਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਮਾਤੁਆਦੀਨਂ ਆਰੋਚਿਤੇ ਵਤ੍ਥੂਨੇ ਏਕਤ੍ਤਾ ਮਾਤੁਆਦਯੋਪਿ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ"**ਤਿਆਦਿ ਉਦਾਹਟਂ। **ਇਮਿਨਾ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਥਾ ਸਯਂ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਆਦਿਨਾ ਆਰੋਚਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਸਾ ਸਯਂ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚਨਤ੍ਥਂ ਮਾਤੁਆਦੀਨਂ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋਤਿ। ਘਰਂ ਨਯਤੀਤਿ **ਘਰਣੀ**। **ਮੂਲਟ੍ਠਾਨਞ੍ਞ ਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਾਤੁਆਦਯੋ ਸਾਸਨਪੇਸਨੇ ਮੂਲਭੂਤਤ੍ਤਾ ''ਮੂਲਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਯ ਮਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਹਿਣਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਧੀਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਹਿਣਤਿ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ''ਮਮ ਧੀਤਾ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਹਿਣਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਠਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ।

੩੩੮. ਏਤ੍ਤੋਵ ਪਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਰਣੀਯੇਨਾ**ਤਿ ਗਮਨਹੇਤੁਵਿਸੁਦ੍ਧਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵ ਪਨ ਕਰਣੀਯੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨਾਰੋਚੇਨ੍ਤੋ **ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ** ਨਾਮ। **ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਤਿਪਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨੇ ਸਾਸਨਂ ਅਨਾਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਪਨ **ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ** ਨਾਮ। **ਤਤਿਯਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਾ**ਤਿ ''ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। **ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨਂ ਸਮ੍ਭਾਵੇ ਸਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਵਤ੍ਥੂਨਂ ਗਣਨਾਯ। ਸਚੇ ਪਨ ਏਕਤੋ ਅਧਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਧਿਕਾਨਂ ਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੩੯-੩੪੦. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ਅਸਤਿਪਿ ''ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਆਪਨ੍ਨਮੇਵਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਕਾਰੁਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਆਦੀਨਂ। ਤਚ੍ਛਕਅਯੋਕਾਰਤਨ੍ਤੁਵਾਯਰਜਕਨ੍ਹਾਪਿਤਕਾ ਪਞ੍ਚ ਕਾਰਵੋ ''ਕਾਰੁਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਏਵਰੂਪੇਨ…ਪੇ॰… ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਾਦਿਸਂ ਗਿਹਿਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਅਲਂਵਚਨੀਯਭਾਵਂ ਵਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। **ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕਾਯਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਲਂਵਚਨੀਯਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਕਾਯਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਲਂਵਚਨੀਯਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੇਸਚਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਣ੍ਣਦਾਨਾਦਿਨਾ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਪਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਲਂਵਚਨੀਯਭਾਵਂ ਵਾਤਿ ਚ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਤਦੁਭਯਂ ਪਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਏਤੇਹੇਵ ਤੀਹਿ ਨਯੇਹਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਨੇਵ ਤੀਣਿ ਤਦੁਭਯਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ **ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਤਦੁਭਯਜਾਨਨਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਪਣ੍ਣੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾਤਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ''ਆਰੋਚੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਰੋਚਨਸ੍ਸੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੩੪੧. ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੀਸੁਪੀਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਨ ਯਕ੍ਖੀ, ਨ ਪੇਤੀ, ਨ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ, ਪੁਰਿਸੋ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸੋ, ਨ ਯਕ੍ਖੋਤਿਆਦਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾਵ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਸੁ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਤਾ, ਨ ਨਾਲਂਵਚਨੀਯਤਾ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਵੀਮਂਸਨਪਚ੍ਚਾਹਰਣਾਨੀਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਏਤ੍ਤਕੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਦਾਰੁਆਦਿਨਾ। **ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪ੍ਪਮਾਣਾਯੋ**ਤਿ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਾਰੁਆਦਿਪ੍ਪਮਾਣਾਯੋ। **ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਪੁਰਿਸਂ ਯਾਚਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਪਰਸਨ੍ਤਕਭਾਵਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਚਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਂ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦਾਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ''ਦਾਸਿਦਾਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦, ੧੯੪) ਵਚਨਤੋ। ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਨ ਦਾਸਂ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਦਿਯਨਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਸਕਕਮ੍ਮਂ ਨ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਞ੍ਞਥਾ ਗਾਹਸ੍ਸਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਸਬ੍ਬਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਂ। **ਮੂਲਂ ਦੇਥਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮੂਲਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਤੇਹਿ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਮੂਲਨ੍ਤਿ ਭਣਿਤਂ ਸਾਮਞ੍ਞਵਚਨਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੂਲਂ ਦੇਥਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ। **ਅਕਪ੍ਪਿਯਕਹਾਪਣਾਦਿ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕਹਾਪਣਾਦਿਂ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਤੋ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਏਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵਿਹੇਠੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕਹਾਪਣਾਦਿਦਾਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। **ਤਥੇ**ਵ **ਪਾਚੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਵਸੇਨੇਵ ਪਾਚੇਤ੍ਵਾ। ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਯਦਤ੍ਥਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੋ, ਤਂ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਤ੍ਤਾ।

ਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਚਾਰਿਤ੍ਤਂ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਸਾਖਾਯ ਲਗ੍ਗਰਜਸ੍ਮਿਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਤੇਪਿ ਸਾਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਤਾਯਪਿ ਸਤਿ ਸੁਖਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **"ਨਦਿਂ ਵਾ…ਪੇ॰… ਆਹਰਾ"ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਗੇਹਤੋ…ਪੇ॰… ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਉਦਕਤ੍ਤਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ…ਪੇ॰… ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਉਤ੍ਤਰਿਭਙ੍ਗਾਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗੇਸੁ ਪਨ ਅਲਜ੍ਜੀਹਿਪਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

ਗੋਣਂ ਪਨ…ਪੇ॰… ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ''ਹਤ੍ਥਿਗਵਾਸ੍ਸਵਲ਼ਵਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦, ੧੯੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਯਾਚਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ। **ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਚੋਰਾ ਨ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ। **ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਿਣਦਾਨਾਦੀਹਿ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ। **ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਗੋਣੇ ਸਾਦਿਯਨਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਕਟਂ ਦੇਥਾਤਿ…ਪੇ॰… ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਸਕਟਂ ਦੇਥਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯਾਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਲ਼ਿਆਦੀਸੁ ਚ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ । **ਗਰੁਭਣ੍ਡਪ੍ਪਹੋਨਕੇਸੁਯੇਵ ਚ ਵਲ਼ਿਆਦੀਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੇਲ਼ੁਮੁਞ੍ਜਪਬ੍ਬਜਤਿਣਮਤ੍ਤਿਕਾਨਂ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯਂ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਮਹਨ੍ਤਂ ਹਰਿਤਾਲਹਿਙ੍ਗੁਲਕਾਦਿ, ਤਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਯਾਚਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਪਰਾਮਸਤਿ। ਸਾ ਚ ਇਧ ਪਰਿਕਥਾਦਿਨਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨ ''ਪਰਿਕਥਾਦਿਵਸੇਨਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਪਰਿਕਥੋਭਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਹਿ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਪਚ੍ਚਯੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਕਥਾਦੀਹਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਆਹਰ ਦੇਹੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਆਹ। **ਪਰਿਕਥੋਭਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਰਿਕਥਾ** ਨਾਮ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਂ ਸਮ੍ਬਾਧਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ। **ਓਭਾਸੋ** ਨਾਮ ਉਜੁਕਮੇਵ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਿਭੂਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਓਭਾਸਨਂ, ਉਪਾਸਕਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੁਹਿਂ ਵਸਥਾਤਿ? ਪਾਸਾਦੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨੰ ਪਨ, ਉਪਾਸਕਾ, ਪਾਸਾਦੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿਆਦਿਵਚਨੰ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਯੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਯਥਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ, ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥੰ ਭੂਮਿਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਕਿੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਰੋਸਿ, ਕੋ ਕਾਰਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ ਕੋਚੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨੰ।

ਇਦਾਨਿ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਆਦਿਕੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਥਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਨ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਰੋਗੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯਧਰਾ ''ਭਗਵਤਾ ਰੋਗਸੀਸੇਨ ਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੰ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰੋਗਕਾਲੇਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾ ਪਨ ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਜੀਵੰ ਪਨ ਕੋਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਲ੍ਲੇਖਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੰ ਠਿਤਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਲ੍ਲੇਖੰ ਕੋਪੇਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਉਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

੩੪੪. ਮਣਿ ਕਣ੍ਠੇ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਮਣਿਕਣ੍ਠੋ**, ਮਣਿਨਾ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤੋ ਵਾ ਕਣ੍ਠੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਮਣਿਕਣ੍ਠੋ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਪਦਲੋਪੀਸਮਾਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਦੇਵਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ** ਦੇਵਤ੍ਤਭਾਵੰ। **ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਨ੍ਤਿ** ਪਸਨ੍ਨੇਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ, ਕਾਯਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਸਙ੍ਖਾਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਮਣਿਯਾਚਨਾਯ ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਗਮਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਡ੍ਢਿ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਮਣਿਨਾ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ, ਮਨ੍ਤਪਦਨੀਹਾਰੇਨ ਵਾ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

੩੪੫. **ਵਤ੍ਤਮਾਨਸਮੀਪੇ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਅਤੀਤੇ। **ਏਵੰ ਵਤ੍ਤੁੰ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ''ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਸਮੀਪਤ੍ਤਾ ''ਆਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵੋਹਾਰੇਨ ਵਤ੍ਤੁੰ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਲਕ੍ਖਣੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਾਨੁਸਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸੋ ਏਵ ਨਯੋ**ਤਿ ''ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਆਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਸਮੀਪੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵੋਹਾਰੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੩੪੮-੩੪੯. ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਵਲੰ ਯਾਚਨਾਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤੁੰ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਯੰ ਯਾਚਿਤਕੇਹਿ ਉਪਕਰਣੇਹੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਉਦ੍ਧੰਮੁਖੰ ਲਿਤ੍ਤਾ **ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾ**, ਅਧੋਮੁਖੰ ਲਿਤ੍ਤਾ **ਅਵਲਿਤ੍ਤਾ**। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਉਦ੍ਧੰਮੁਖੰ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਨ੍ਤੋ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਅਧੋਮੁਖੰ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਾ ਚ ਬਹਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਤਿ ਅਨ੍ਤੋਲਿਤ੍ਤਾ, ਅਵਲਿਤ੍ਤਾਤਿ ਬਹਿਲਿਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੁਲਾਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਤਵਾਤਪਾਨਧੂਮਛਿਦ੍ਦਾਦਿਭੇਦੰ ਅਲੇਪੋਕਾਸੰ ਅਵਸੇਸੇ ਲੇਪੋਕਾਸੇ ਕੁਟ੍ਟੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਛਦਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਸੁਧਾਯ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵਾ ਲਿਤ੍ਤਾ। **ਅਵਲਿਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਛਦਨਸ੍ਸ ਬਹਿ ਲਿਤ੍ਤਾ। **ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਤਥੇਵ ਛਦਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਲਿਤ੍ਤਾ।

ਬਜਞ੍ਜਨੰ ਸਮੇਤੀਤਿ ''ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਹੇਤੁਕਤ੍ਤੁਵਸੇਨ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਪਦਸ੍ਸ ''ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਹੇਤੁਕਤ੍ਤੁਵਸੇਨੇਵ ਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਬਜਞ੍ਜਨੰ ਸਮੇਤਿ। ਯਦਿ ਏਵੰ ''ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। ''ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤੰ ਪਰੇਹਿ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ **"ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਪਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ। **ਉਭੋਪੇਤੇ**ਤਿ ਕਾਰਕਕਾਰਾਪਕਾ। **ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਪਦੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ**ਤਿ ਕਥੰ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਨ ਹਿ ਕਾਰਯਮਾਨੋ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਯਸ੍ਮਾ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਪਿ ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਪਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਰਯਮਾਨੇਨ ਏਵੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਗੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾਤਿ ਇਦੰ ਅਤ੍ਥਤੋ ਆਗਤਮੇਵਾਤਿ ''ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤੋ ''ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨੇਪਿ ਅਤ੍ਥੇ ਤੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ। **ਬਜਞ੍ਜਨੰ ਵਿਲੋਮਿਤੰ ਭਵੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ''ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ''ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਵਾਤਿ ਪਦਤ੍ਥਵਸੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਕਤੇ ਬਜਞ੍ਜਨੰ ਵਿਰੁਦ੍ਧੰ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਪਦਤ੍ਥਤੋ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਚ ਲਬ੍ਭਮਾਨੰ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵ।

ਉਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣੰ। ''ਆਯਾਮਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਾ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਕਤੋਭਾਗੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਯੋ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਿਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਤਿਹਤ੍ਥਾ। **ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੋ ਮਞ੍ਚੋ**ਤਿ ਪਕਤਿਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਨਵਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣੋ ਮਞ੍ਚੋ। **ਪਮਾਣਿਕਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪ੍ਪਮਾਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਾਵ ਕੁਟਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਮਾਣਤੋ ਪਨ ਊਨਤਰਾ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਨ੍ਦੇਹੋ ਸਿਯਾਤਿ ਤੰਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ **"ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਤਰਮ੍ਪੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਲਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਤਰੰ। ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਮਾਣੇਨ ਚਤੁਹਤ੍ਥਤੋ ਊਨਤਰਾ ਕੁਟਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਚਤੁਹਤ੍ਥਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕੁਟਿਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਕੁਟਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਚਤੁਹਤ੍ਥੰ ਪਞ੍ਚਹਤ੍ਥਮ੍ਪੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਲਲਲੇਪੋ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਸਿਲੇਸੇਨ ਕਤਲੇਪੋ, ਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਦਿਕਲਲਲੇਪੋ ਵਾ। **ਅਲੇਪੋ ਏਵਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟੋ** ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਾ। **ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪੀ**ਤਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪਿ, ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਵਸੇਨਪਿ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੫੩. ਯਥਾ ਸੀਹਾਦੀਨੰ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨੰ ਨਿਬਦ੍ਧਗਮਨਮਗ੍ਗੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵੰ ਹਤ੍ਥੀਨਮ੍ਪਿ ਨਿਬਦ੍ਧਗਮਨਮਗ੍ਗੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ** ਸੀਹਾਦੀਨੰ। **ਚਾਰਿਭੂਮੀ**ਤਿ ਗੋਚਰਭੂਮਿ। **ਨ ਗਹਿਤਾ**ਤਿ ਨ ਵਾਰਿਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਰੁਪਦ੍ਦਵਤ੍ਥਾਯ। **ਸੇਸਾਨੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾਦੀਨਿ। **ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਵਿਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਹਿਤੰ। ਤੇਨਾਹ – **"ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਧਞ੍ਞਾਨੰ…ਪੇ॰… ਠਿਤ"**ਨ੍ਤਿ। ਅਭਿਹਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਅਬ੍ਭਾਘਾਤੰ**। ''ਵੇਰਿਘਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਵਿਭਾਵੇਤੁੰ **"ਚੋਰਾਨੰ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਧਮ੍ਮਗਨ੍ਧਿਕਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਛਿਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧਿਕਾ।

ਆਵਿਜ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤੀਤਿ ਛਿਨ੍ਨਤਟਾਦਿਸਮ੍ਭਵਤੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਆਵਿਜ੍ਜਿਤੁੰ। **ਪਾਚਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਟਿਵਤ੍ਥੁਸਾਮਨ੍ਤਾ ਚਿਨਿਤਬ੍ਬਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਧ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਸਹਪਯੋਗਾਨੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਵਿਯ ਵਿਸੇਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਥਾਪਿ ਤੇਸੰ ਵਿਭਾਗੇਨ ਦਸ੍ਸਨੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਟਿਯਾ ਭੇਦਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਕਤੰ। **ਤਦਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਤਚ੍ਛਨਤ੍ਥਾਯ। **ਏਵੰ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁੰ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਵਾ ਕਤੰ। ਦਾਰੁਨਾ ਕਤੰ ਕੁਟ੍ਟੰ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਦਾਰੁਕੁਟ੍ਟਿਕਾ**, ਕੁਟਿ। **ਸਿਲਾਕੁਟ੍ਟਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਣ੍ਣਸਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਬਹਿ ਪਣ੍ਣੇਹਿ ਛਾਦੇਤਬ੍ਬੰ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤੰ ਕੁਟਿਮੇਵ ਵਦਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਸਭਿਤ੍ਤਿਚ੍ਛਦਨੰ ਲਿਮ੍ਪਿਸ੍ਸਾਮੀ"**ਤਿ।

ਅਨ੍ਤੋਲੇਪੇਨੇਵ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਕਾਮੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਅਨ੍ਤੋਲੇਪੇ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਬਹਿਲੇਪੇ ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਦ੍ਵਾਰਬਦ੍ਧੇ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੇ ਵਾ ਠਪਿਤੇਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਤਸ੍ਸੋਕਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨਸ੍ਸ ਵਾ ਓਕਾਸੰ। **ਪੁਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਵਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਠਪਿਤੋਕਾਸੰ ਖੁਦ੍ਦਕੰ ਚੇ, ਭੇਦਨੇਨ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ। **ਲੇਪੋ ਨ ਘਟਿਯਤੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਿਨ੍ਨਲੇਪੋ ਦ੍ਵਾਰਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਘਟਿਯਤਿ, ਏਕਾਬਦ੍ਧੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਬਦ੍ਧੰ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੰ ਵਾ। **ਪਠਮਮੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਲੇਪਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਰਬਦ੍ਧੰ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੰ ਵਾ ਠਪਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। **ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਚ੍ਛਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵੰ ਮੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਸਿਯਾਤਿ ਭਿਤ੍ਤਿਯੰ ਵਾ ਛਦਨੇ ਵਾ ਏਕਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਓਕਾਸੰ ਲੇਪੇਨ ਅਘਟੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮਤ੍ਤਿਕਾਕੁਟ੍ਟਮੇਵ ਮਤ੍ਤਿਕਾਲੇਪਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਸਚੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਕੁਟ੍ਟੰ ਕਰੋਤਿ, ਛਦਨਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਘਟਨੇ ਆਪਤ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਲੇਪਸ੍ਸ ਅਘਟਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾਸਮ੍ਭਵਤੋ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਨਾਪਿ ਵਤ੍ਥੁਸੀਸੇਨ ਤੇਨ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਕਰੋਮੀਤਿ ਕਰੋਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਸਚੇ ਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੋ ਕਰੋਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ।

੩੫੪. **ਛਤ੍ਤਿੰਸ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ** ਨਾਮ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੁਟਿੰ ਕਰੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਪਠਮਵਾਰੇ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਚਤੁਕ੍ਕੰ ਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਚਤੁਕ੍ਕੰ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕੰ ਪਮਾਣਿਕਚਤੁਕ੍ਕੰ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕੰ ਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਮਾਣਿਕਚਤੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਛ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਏਵੰ ਸਮਾਦਿਸਤਿਵਾਰਾਦੀਸੁਪਿ ਪਞ੍ਚਸੂਤਿ ਛਤ੍ਤਿੰਸ। **ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ''ਸਾਰਮ੍ਭੇ ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੇ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਮਾਤਿਕਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਾਰਮ੍ਭਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੇਸੁਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ ਸਿਯਾਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਗਾਹਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਸਾਰਮ੍ਭੇ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਤਾਯ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਾਯ ਚ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਏਵੰ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

੩੫੫-੩੬੧. ‘‘ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਿਭਤ੍ਤਿਬ੍ਯਤ੍ਤਯੇਨ ਵਚਨਬ੍ਯਤ੍ਤਯੇਨ ਚ **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **‘‘ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਹਿ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ’’**ਤਿ। ‘‘ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤੰ ਕੁਟਿੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਪਚਿਨਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਵਿਦ੍ਧੰਸੇਤਬ੍ਬਾ। **ਭੂਮਿਸਮੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕੁਟਿਵਤ੍ਥੁਸਮੰ ਕਤ੍ਵਾ।

੩੬੪. **ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਲੇਪੋ ਘਟਿਯਤੀ**ਤਿ ਛਦਨਲੇਪਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵਿਸੁੰਯੇਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਚੇਪਿ ਲੇਣਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦਿਕਰਣਤ੍ਥੰ ਲੇਪੰ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਲੇਪਦਾਨਵਸੇਨ ਅਕਤਾ ਇਟ੍ਠਕਾਦਿਗੁਹਾ ਗੁਹਾ ਨਾਮਾਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਿਣੇਹਿ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਹਿ ਵਾ ਛਾਦਿਤਕੁਟਿਕਾ**ਵ **ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ‘‘ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਿਕਗੇਹੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਛਦਨੰ ਦਣ੍ਡਕੇਹੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪੁਨ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਹਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣਚ੍ਛਦਨਾ ਕੁਟਿਕਾਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਛਦਨੰ ਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਜਾਲਬਨ੍ਧੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਛਦਨੰ ਦੀਘਤੋ ਤਿਰਿਯਤੋ ਚ ਠਪਿਤਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਜਾਲੰ ਵਿਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ। **ਓਗੁਮ੍ਫੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਿਣਾਦਿੰ ਵਿਦ੍ਧੰਸੇਤ੍ਵਾ। **ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਲੇਪੋ ਘਟਿਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਛਦਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਚੇਪਿ ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਛਦਨਲੇਪੇ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਭਿਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਘਟਿਤੇ ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪੇਨ ਵਿਨਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਉਪਚਿਕਾਮੋਚਨਤ੍ਥਮੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਸਾਣਕੁਟ੍ਟੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਲੇਪੋ ਨ ਘਟਿਯਤਿ ਨਾਮ, **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇ**ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਤੰ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ‘‘ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਅਲਿਮ੍ਪਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਛਦਨਲੇਪੇ ਪਾਸਾਣਕੁਟ੍ਟੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਘਟਿਤੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ। ‘‘ਉਪਚਿਕਾਮੋਚਨਤ੍ਥਮੇਵਾ’’ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਸਾਣਕੁਟ੍ਟੇ ਪੁਨ ਲਿਮ੍ਪਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਭਾਵੋਯੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤੇਨੇਵ ‘‘ਤੰ ਅਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਦਿਭਾਵੋ...ਪੇ॰... ਛਦਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਇਦੰ ਸਤਿਪਿ ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪੇ ਛਦਨਲੇਪੇਨ ਵਿਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਛਦਨਲੇਪਸ੍ਸ ਪਧਾਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪੇਨ ਵਿਨਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਇਦਮੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਤਰਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਯ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਯ ਏਵ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੰ **ਪਰਿਵਾਰਪਾਲ਼ਿੰ** ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਯ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੋ ਸੁਖੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸਾਧੇਤੁਨ੍ਤਿ ਕਤੰ। ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਯ ਚ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੇ ਸਾਧਿਤੇ ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਲੇਣਗੁਹਾਦੀਸੁਪਿ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੋ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **‘‘ਯੰ ਪਨਾ’’**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਥਾ ਹਿ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਯ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੇ ਸਾਧਿਤੇ ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਾਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਤਿ ‘‘ਕੁਟਿੰ ਮੇ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ, ਸਮਾਦਿਸਤਿ ਚ ਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਚ ਹੋਤੁ ਅਨਾਰਮ੍ਭਾ ਚ ਸਪਰਿਕ੍ਕਮਨਾ ਚਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕੁਟਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕੰ ਸਾਰਮ੍ਭੰ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੰ। ‘‘ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਰੁਕਾਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਚੋਦਨੰ ਮਨਸਿ ਨਿਧਾਯ **‘‘ਯੰ ਪਨ...ਪੇ॰... ਅਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ’’**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ‘‘ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਰੁਕਾਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਸਾਰਮ੍ਭਾਦਿਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਿਞ੍ਚਰਹਿ ਯਥਾਸਮਾਦਿਟ੍ਠਾਯ ਅਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਬਹੂਸੁ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਸਤਸੋਧਿਤਸਮ੍ਮਤੇ ਚ ਪੁਰਾਣਪੋਤ੍ਥਕੇ ਅਯਮੇਵ ਪਾਠਕ੍ਕਮੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਪਾਠਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਕਤ੍ਥਚਿ ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਪਨ ‘‘ਕੁਟਿਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕੁਟਿੰ...ਪੇ॰... ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਰੰ ‘‘ਯੰ ਪਨਾ’’ਤਿਆਦਿਪਾਠੰ ਲਿਖਨ੍ਤਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਪਾਕਟੋਯੇਵ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਞ੍ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿਆਦੀਸੁ ਵਾਸਾਗਾਰਤ੍ਥਾਯ ਏਵ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ।

ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਕੁਟਿਕਰਣਲਕ੍ਖਣਾ ਕਿਰਿਯਾਯੇਵ, ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਮੂਲਿਕਾਯਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗੰ ਹੋਤਿ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮੂਲਿਕਾਯਪਿ, ਤਦੁਭਯੰ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਤ੍ਥੁੰ ਅਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੰ ਕੁਟਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਵਤ੍ਥੁੰ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕਿਰਿਯਾਯ ਕੁਟਿਕਰਣਕਿਰਿਯਾਯ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਅਚਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਅਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕੰ। ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਤਾ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਪ੍ਪਮਾਣਸਮ੍ਭਵੋ, ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਤਾ, ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਾ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਵਾਸਾਗਾਰਤਾ, ਲੇਪਘਟ੍ਟਨਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਛ ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੫. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ**ਤਿ ਕੋਸਮ੍ਬੀਨਾਮਕੇ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਨਗਰਸ੍ਸ ਆਰਾਮਪੋਕ੍ਖਰਣੀਆਦੀਸੁ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕੋਸਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਾਵ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੋਸਮ੍ਬੀਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਕੁਸੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਨਾਮ ਇਸਿਨੋ ਅਸ੍ਸਮਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਮਾਪਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਏਕੇ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਕੁਸੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਇਸਿਨੋ ਨਿਵਾਸਭੂਮਿ ਕੋਸਮ੍ਬੀ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਵਿਦੂਰੇ ਭਵਤ੍ਤਾ ਨਗਰੰ ਕੋਸਮ੍ਬੀਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤਨ੍ਤਿ। **ਘੋਸਿਤਨਾਮਕੇਨ ਕਿਰ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਸੋ ਕਾਰਿਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੋ ਘੋਸਿਤਸੇਟ੍ਠਿ, ਕਥਞ੍ਚਾਨੇਨ ਸੋ ਆਰਾਮੋ ਕਾਰਿਤੋਤਿ? ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਅਦ੍ਦਿਲਰਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਕੋਤੂਹਲਕੋ ਨਾਮ ਦਲਿਦ੍ਦੋ ਛਾਤਕਭਯੇਨ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੋ ਸੁਭਿਕ੍ਖੰ ਰਟ੍ਠੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪੁਤ੍ਤੰ ਵਹਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਾਤਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ। ਤੇ ਏਕੰ ਗੋਪਾਲਕਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿੰਸੁ। ਗੋਪਾਲਕਾਨਞ੍ਚ ਤਦਾ ਬਹੁਪਾਯਾਸੋ ਪਟਿਯਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਪਾਯਾਸੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ। ਅਥ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਬਹੁਤਰੰ ਪਾਯਾਸੰ ਭੁਤ੍ਤੋ ਜੀਰਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸੁਨਖਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ਜਾਤੋ, ਸੋ ਗੋਪਾਲਕਸ੍ਸ ਪਿਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਗੋਪਾਲਕੋ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਕਾਲੇ ਕੁਕ੍ਕੁਰਸ੍ਸ ਏਕੰ ਪਿਣ੍ਡੰ ਦੇਤਿ। ਸੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਸਿਨੇਹੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗੋਪਾਲਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਣ੍ਣਸਾਲਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗੋਪਾਲਕੇ ਅਸਨ੍ਨਿਹਿਤੇ ਭਤ੍ਤਵੇਲਾਯੰ ਸਯਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਾਲਾਰੋਚਨਤ੍ਥੰ ਪਣ੍ਣਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇ ਭੁਸ੍ਸਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਪਿ ਚਣ੍ਡਮਿਗੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਤਿ। ਸੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਮੁਦੁਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਸ੍ਸ ‘‘ਘੋਸਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ’’ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮੰ ਅਹੋਸਿ।

ਸੋ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕੁਲਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤੰ ਅਪੁਤ੍ਤਕੋ ਕਿਰ ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਧਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਅਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਜਾਤੇ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਘਾਤਾਪੇਤੁੰ ਉਪਕ੍ਕਮਿ। ਸੋ ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤਤਾਯ ਸਤ੍ਤਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਮਰਣੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਏਕਾਯ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ਵੇਯ੍ਯਤ੍ਤਿਯੇਨ ਲਦ੍ਧਜੀਵਿਕੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਘੋਸਿਤਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੇਟ੍ਠਿ, ਪਾਵਾਰਿਯਸੇਟ੍ਠੀਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਯੋ ਅਹੇਸੁੰ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਤੇਸੰ ਸਹਾਯਕਾਨੰ ਸੇਟ੍ਠੀਨੰ ਕੁਲੂਪਕਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਸਯੋ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਵਸਿੰਸੁ। ਤੇ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਲੋਣਮ੍ਬਿਲਸੇਵਨਤ੍ਥੰ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਸ੍ਮਿੰ ਵਾਰੇ ਗਿਮ੍ਹਸਮਯੇ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨਿਰੁਦਕੰ ਮਹਾਕਨ੍ਤਾਰੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਨ੍ਤਾਰਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਮਹਨ੍ਤੰ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁੰ ‘‘ਯਾਦਿਸੋ ਅਯੰ ਰੁਕ੍ਖੋ, ਅਦ੍ਧਾ ਏਤ੍ਥ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਸਾਧੁ ਵਤਸ੍ਸ, ਸਚੇ ਨੋ ਪਾਨੀਯੰ ਵਾ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਦੇਵਤਾ ਇਸੀਨੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮੇਸੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਵਿਟਪਨ੍ਤਰਤੋ ਨਙ੍ਗਲਸੀਸਮਤ੍ਤੰ ਉਦਕਧਾਰੰ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਇਸਿਗਣੋ ਰਜਤਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸੰ ਉਦਕਵਟ੍ਟਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨੇਹਿ ਉਦਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ‘‘ਦੇਵਤਾਯ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਰਿਭੋਗੁਦਕੰ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਇਦੰ ਪਨ ਅਗਾਮਕੰ ਮਹਾਰਞ੍ਞੰ, ਸਾਧੁ ਵਤਸ੍ਸ, ਸਚੇ ਨੋ ਆਹਾਰਮ੍ਪਿ ਦਦੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਦੇਵਤਾ ਇਸੀਨੰ ਉਪਕਪ੍ਪਨਵਸੇਨ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ।

ਇਸਯੋ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ ‘‘ਦੇਵਤਾਯ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਰਿਭੋਗੁਦਕਮ੍ਪਿ ਭੋਜਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੰ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਸਾਧੁ ਵਤਸ੍ਸ , ਸਚੇ ਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਦੇਵਤਾ ਤੇਸੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਡ੍ਢਕਾਯੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਦੇਵਤੇ ਮਹਤੀ ਤੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਕਿੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਧਿਗਤਾਸੀਤਿ। ਨਾਤਿਮਹਨ੍ਤੰ ਪਰਿਤ੍ਤਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ। ਉਪਡ੍ਢੁਪੋਸਥਕਮ੍ਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਹਿ ਦੇਵਤਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਗੇਹੇ ਅਯੰ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਕਾਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਹਿ ਗੇਹੇ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇਸੁ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਾਰੇ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੋ ਜਨੋ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਏਕਦਿਵਸੰ ਅਯੰ ਕਮ੍ਮਕਾਰੋ ਏਕਕੋਵ ਪਾਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੰ ਗਤੋ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਨਿਵਾਪੰ ਲਭਮਾਨਮਨੁਸ੍ਸੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਏਤਸ੍ਸੇਵੇਕਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਸਾਯਮਾਸਤ੍ਥਾਯ ਨਿਵਾਪੰ ਅਦਾਸਿ। ਭਤ੍ਤਕਾਰਦਾਸੀ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਭਤ੍ਤੰ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਗਤਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਕਮ੍ਮਕਾਰੋ ਚਿਨ੍ਤਯਿ ‘‘ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਗੇਹੰ ਏਕਸਦ੍ਦੰ ਅਹੋਸਿ, ਅਜ੍ਜ ਅਤਿਵਿਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ

ਏਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿ ''ਅਜ੍ਜ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਸਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਪੋਸਥਿਕਾ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਕਸ੍ਸ ਨਿਵਾਪਂ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਅਮ੍ਮਾਤਿ। ਆਮ ਸਾਮੀਤਿ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਉਪੋਸਥਂ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਂ ਪੁਚ੍ਛ ਅਮ੍ਮਾਤਿ। ਤਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਆਹ – ''ਸਕਲਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਉਪਡ੍ਢਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਹੋਤਿ, ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਕਮ੍ਮਕਾਰੋ ਭਤ੍ਤਂ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਆਹਾਰਪਰਿਕ੍ਖੀਣਕਾਯਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਾਤੋ ਕੁਪ੍ਪਿ। ਸੋ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਡ੍ਢੁਪੋਸਥਕਮ੍ਮਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਮਹਾਵਤ੍ਤਨਿਅਟਵਿਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਸੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਇਸੀਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਇਸਯੋ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਯਂ 'ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸਙ੍ਘੋ'ਤਿ ਅਸ੍ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਂ ਸਾਵਿਤਾ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨੁ ਖੋ ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਕੁਹਿਂ ਵਸਤੀਤਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੇਤਵਨੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਇਸਯੋ ''ਤਿਟ੍ਠਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਮਯਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕੋਸਮ੍ਬੀਨਗਰਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ''ਇਸਯੋ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸ੍ਵੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਇਸਿਗਣਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਂਸੁ। ਇਸਯੋ ''ਭੁਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਏਕਮ੍ਪਿ ਮਾਸਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਤਯੋਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਾਸੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਵਾਰੇ ਹਿਯ੍ਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਥ, ਕਿਂ ਇਦਨ੍ਤਿ। ਆਮ ਗਹਪਤਯੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਜਾਨਿਤੁਂ, ਤੇਨ ਮਯਂ ਤੁਰਿਤਾ ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ । ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਆਗਚ੍ਛਾਮ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਚ੍ਛਥਾਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਗਾਰਿਯਾ ਨਾਮ ਮਹਾਜਟਾ, ਤਿਟ੍ਠਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਮਯਂ ਪੁਰੇਤਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਦ੍ਵੇ ਦਿਵਸਾਨਿ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ ਤੁਰਿਤਗਮਨੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਮੇਵ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ।

ਤੇਪਿ ਤਯੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਚੇਵ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਦੁਕੂਲਾਦੀਨਿ ਚ ਆਦਾਯ ਕੋਸਮ੍ਬਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਸਾਮਨ੍ਤੇ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਸਹਾਯਾਨਂ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਤੇ ਬਲਵਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਂਸੁ, ਪੁਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇਤਿ ਏਵਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜਨਪਦਂ ਆਗਮਨਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਭਗਵਾ ''ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਖੋ ਗਹਪਤਯੋ ਤਥਾਗਤਾ ਅਭਿਰਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਦਿਨ੍ਨਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਗਹਪਤਯੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਦਿਨ੍ਨਾ ਨੋ ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਤਯੋ ਜਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਰਾਮੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਧਨਪਰਿਚ੍ਚਾਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਵਿਹਾਰੇ ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ। ਤਤ੍ਥ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਕਾਰਿਤੋ **ਕੁਕ੍ਕੁਟਾਰਾਮੋ** ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਪਾਵਾਰਿਕਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਅਮ੍ਬਵਨੇ ਕਾਰਿਤੋ **ਪਾਵਾਰਿਕਮ੍ਬਵਨਂ** ਨਾਮ। ਘੋਸਿਤੇਨ ਕਾਰਿਤੋ **ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੋ** ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਘੋਸਿਤਨਾਮਕੇਨ ਕਿਰ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਸੋ ਕਾਰਿਤੋ''ਤਿ।

ਯੋ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਯਸ੍ਸ ਚ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੋ ਆਣਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ "**ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਕਾਲੇ ਉਪਟ੍ਠਾਕਛਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**"ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਯੋ **ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ ਛਨ੍ਨੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤੇ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੮੯ ਆਦਯੋ) ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾ ਓਵਦਿਯਮਾਨੋਪਿ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਵੇਦਨਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਿਣ੍ਹੇਨ ਸਤ੍ਥੇਨ ਕਣ੍ਠਨਾਲਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਰਣਭਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਗਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਂਵਿਗ੍ਗੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਮਸੀਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ, ਅਯਂ ਸੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪੂਜਾਵਚਨਪ੍ਪਯੋਗੇ ਕਤ੍ਤੁਰਿ ਸਾਮਿਵਚਨਸ੍ਸਪਿ ਇਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਆਹ "**ਗਾਮਸ੍ਸ ਵਾ ਪੂਜਿਤ**"ਨ੍ਤਿ। ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਾਨੁਸਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਏਕੇਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ**ਤਿ ਏਕੇਕੋ ਭਾਗੋ।

੩੬੬. ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਭਾਵੋਤਿ ਕੇਵਲਂ ਕਿਰਿਯਾਮਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਭਾਵਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਪਨ ਅਦੇਸਨਾਯ ਕੁਟਿਕਰਣਕਿਰਿਯਾਯ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ । ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ **ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਾ ਅਨਭਿਨੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ''ਅਯਂ ਵਾ ਸੋ ਮਹਾਨਾਗੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੦. ਅਟ੍ਟਮੇ ਪਾਕਾਰੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਗੋਪੁਰਟ੍ਟਾਲਕਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਪਾਸਾਦੇਨ ਚ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਾਕਾਰਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਅਟ੍ਟਾਲਕੇਹਿ ਚ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਵੇਲੂਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪੁਪ੍ਫੂਪਗਫਲੂਪਗਰੁਕ੍ਖਸਞ੍ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਚ **ਨੀਲੋਭਾਸਂ**। ਛਾਯੂਦਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭੂਮਿਭਾਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ **ਮਨੋਰਮਂ**। **ਕਾਲ਼ਕਵੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਕਲਨ੍ਦਕਰੂਪੇਨ। **ਨਿਵਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਭੋਜਨਂ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਯ੍ਯਾਨਂ। **ਦਬ੍ਬੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਦਬ੍ਬਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਪਤਿਤਤ੍ਤਾ ਦਬ੍ਬੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ।

ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੋਸਕ੍ਕਨਕਾਲੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਾਸਨੇ ਅਗਾਰਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਧ ਕਿਂ ਕਰੋਮ, ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚਂ ਪਬ੍ਬਤਸਿਖਰਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਬਲਂ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ''ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤੁ, ਜੀਵਿਤੇ ਸਾਲਯਾ ਓਤਰਨ੍ਤੁ, ਮਾ ਪਚ੍ਛਾਨੁਤਪ੍ਪਿਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਯੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ।

ਤਤ੍ਰੇਕੋ ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਚਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ, ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਿਚ੍ਚਂ ਮਮਾਯਤ੍ਤਂ ਹੋਤੁ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਕਿਂ ਨੁ ਮਯਂ, ਆਵੁਸੋ, ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਾ ਏਵਂ ਅਵਚੁਮ੍ਹ ''ਯੋ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖਂ ਆਹਰਤੁ, ਤੇਨਾਭਤਂ ਸੇਸਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁਨਾਵ ਲਭਿਤ੍ਥ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ। ਥੇਰੋ ਤੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਅਪਰੋਪਿ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਇਤਰੇ ਥੇਰਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਏਕੋ ਗਨ੍ਧਾਰਰਟ੍ਠੇ ਤਕ੍ਕਸਿਲਨਗਰੇ ਰਾਜਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਏਕੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਰਟ੍ਠੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਏਕੋ ਬਾਹਿਯਰਟ੍ਠੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਏਕੋ ਰਾਜਗਹੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ।

ਅਯਂ ਪਨ ਦਬ੍ਬਤ੍ਥੇਰੋ ਮਲ੍ਲਰਟ੍ਠੇ ਅਨੁਪਿਯਨਗਰੇ ਏਕਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਉਪਵਿਜਞ੍ਞਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਮਤਸਰੀਰਂ ਸੁਸਾਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਚਿਤਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਦਂਸੁ। ਅਗ੍ਗਿਵੇਗਸਨ੍ਤਤ੍ਤਂ ਉਦਰਪਟਲਂ ਦ੍ਵੇਧਾ ਅਹੋਸਿ। ਦਾਰਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਞ੍ਞਬਲੇਨ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦਬ੍ਬਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਨਿਪਤਿ, ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਅਦਂਸੁ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ ਦਬ੍ਬਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਜੀਵਿਕਤ੍ਤਾ ''ਦਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਦਬ੍ਬੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮ''ਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਮਲ੍ਲਰਟ੍ਠੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਅਨੁਪਿਯਨਿਗਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਿਯਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਦਬ੍ਬਕੁਮਾਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਹ ਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਯ੍ਯਿਕਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ ਤਾਤਾ''ਤਿ ਦਬ੍ਬਕੁਮਾਰਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਕੁਮਾਰਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਦਾਰਕਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਕੁਮਾਰਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੋ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ ਪਠਮਕੇਸਵਟ੍ਟਿਯਾ ਵੋਰੋਪਨਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਦੁਤਿਯਾਯ ਕੇਸਵਟ੍ਟਿਯਾ ਓਰੋਪਿਯਮਾਨਾਯ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੇ, ਤਤਿਯਾਯ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ, ਸਬ੍ਬਕੇਸਾਨਂ

ਪਨ ਓਰੋਪਨਞ੍ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਚ ਅਪਚ੍ਛਾ ਅਪੁਰੇ ਅਹੋਸਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ “**ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋਵ ਸੰਵੇਗੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ।

ਸਾਵਕੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯਥੁਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਤੇਨ ਤੇਨ ਸਾਵਕੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿਆਦਿ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਗੁਣਜਾਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਯਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਾਵਕੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਨਪੁੰਸਕਲਿਙ੍ਗਸਮ੍ਬਨ੍ਧਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਸੋਲਸਵਿਧਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯਨਿਰੋਧਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਞ੍ਞਾ ਸਮੁਦਯਪ੍ਪਹਾਨੰ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਤਿ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਕਿਚ੍ਚਾਨੰ ਵਸੇਨ ਸੋਲਸਵਿਧਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ। **ਤਤੋ ਤਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਚ ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ। **ਸਿਲਾਪਟ੍ਟਕੇ**ਤਿ ਪਾਸਾਣਫਲਕੇ। **ਤੇਰਸਾਪੀ**ਤਿ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹਾਪਕਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਚੀਵਰਭਾਜਨਕਯਾਗੁਭਾਜਨਕਫਲਭਾਜਨਕਖਜ੍ਜਭਾਜਨਕਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਕਸਾਟਿਯਗ੍ਗਾਹਾਪਕਪਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਾਪਕਆਰਾਮਿਕਪੇਸਕਸਾਮਣੇਰਪੇ ਵਸੇਨ ਤੇਰਸਾਪਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

੩੮੨. **ਅਪਿਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੂ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ, **ਅਪਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਵਿਕਾਲੇ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਵਿਕਾਲੇਪਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਾਨਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਦੂਰਭਾਵੰ ਜਾਨਨ੍ਤਾ। **ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਤਿਕਸਣ੍ਠਾਨਾਦੀਨੰ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਕਥਾਪੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਬ੍ਬਵਿਹਾਰੇਸੁ ਚ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਸਮਪ੍ਪਮਾਣੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਯਞ੍ਚ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨੰ ਧਮ੍ਮਤਾ**ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨੰ ਅਯੰ ‘‘ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਮਿ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਧਮ੍ਮਤਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਯੇ ਵਣ੍ਣਵਯਸਰੀਰਾਵਯਵਪਰਿਕ੍ਖਾਰਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਾਦੀਹਿ ਨਿਯਮੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਤ੍ਤਾ ਇਦ੍ਧਿਮਤਾ ਸਦਿਸਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਭਾਸਿਤਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵਾਦੀਸੁ ਵਾ ਯੰ ਯੰ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਕਰੋਤਿ, ਤੰ ਤਦੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਕੇਚਿ ਪਠਮਵਯੇ, ਕੇਚਿ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ, ਕੇਚਿ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ, ਤਥਾ ਦੀਘਕੇਸੇ, ਉਪਡ੍ਢਮੁਣ੍ਡੇ , ਮਿਸ੍ਸਕਕੇਸੇ, ਉਪਡ੍ਢਰਤ੍ਤਚੀਵਰੇ, ਪਣ੍ਡੁਕਚੀਵਰੇ, ਪਦਭਾਣਧਮ੍ਮਕਥਾਸਰਭਞ੍ਞਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਨਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਚੀਵਰਸਿਬ੍ਬਨਧੋਵਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇ, ਅਪਰੇਪਿ ਵਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੇ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਏਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਠਮਵਯਾ ਹੋਨ੍ਤੁ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਪ੍ਪਕਾਰਾਯੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਵਤ੍ਥੁਕਵਚਨੰ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨੰ ‘‘ਅਯੰ ਮਞ੍ਚੋ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨੰ ਅਵਤ੍ਥੁਕੰ ਨ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਨੰ ਸਮ੍ਭਵਤੋ।

੩੮੩. **ਏਕਚਾਰਿਕਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਮਨਾਪਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁੰ ਠਿਤਿਕਾਯ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬੰ ਭਤ੍ਤੰ। **ਤਦ੍ਧਿਤਵੋਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਰਿਮਾਣਮਸ੍ਸ ਚਤੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਤਦ੍ਧਿਤਵੋਹਾਰੇਨ। ਓਦਨਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਸਾਧਕਤਮਤ੍ਤਾ ਆਹ – “**ਕਰਣਤ੍ਥੇਯੇਵ ਕਰਣਵਚਨ**”ਨ੍ਤਿ, ਓਦਨੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯੇ ਚ ਓਦਨੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਪੁਚ੍ਛਨਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ “**ਕਿੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਓਦਨੰ ਦੇਮਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਭਵੇਤੀਤਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਭੋਗੰ ਅਕਤ੍ਵਾ। **ਰਤ੍ਤਿੰ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਮਾਨਾ**ਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲੰ ਸੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਮਾਨਾ। ਰਤ੍ਤਿਯਞ੍ਹਿ ਪਠਮਯਾਮਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇਸੁ ਸੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਜ੍ਜਤਨਕਾਲੇਪਿ ਅਨਜ੍ਜਤਨਾਭਿਮਾਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ‘‘ਹਿਯ੍ਯੋ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਯੇ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿਯੰ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਸੁਤਾ ਜਾਗਰਿਯਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਅਜ੍ਜਤਨਾਭਿਮਾਨੋਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ‘‘ਅਜ੍ਜ’’ਇਚ੍ਚੇਵ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ, ਨ ‘‘ਹਿਯ੍ਯੋ’’ਤਿ। **ਪਧੂਪਾਯਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਕੋਧਵਸੇਨ ਪਧੂਪਾਯਨ੍ਤਾ।

੩੮੪. **ਦਬ੍ਬ ਦਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਦੁਤਿਯੋ **ਦਬ੍ਬ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਣ੍ਡਿਤਾਧਿਵਚਨੋਤਿ ਆਹ “**ਦਬ੍ਬਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ**”ਤਿ। ਏਵੰ ਨ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦੋਸਤੋ ਮੋਚੇਨ੍ਤਿ। **ਵੁਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ**ਤਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ। **ਨ ਘਟਿਯਤੀ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੁਸੀਲਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਪਟਿਞ੍ਞਾਵਚਨੰ ਨ ਘਟਿਯਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਯੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਪਰਤੋ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਨਾਸੇਥਾ**ਤਿ ਸੇਤਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਭਾਵੰ ਪਾਪੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾ ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਇਮਮੇਵ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਸਨਾ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਕਕਮ੍ਮਾਦਿਸੰਵਾਸਸ੍ਸ ਅਕਰਣੰ **ਸੰਵਾਸਨਾਸਨਾ**। **ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਨਾਸਨਾ** ਨਾਮ ਵਾਲੁਕਾਦੀਨਿ ਓਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਖਮਾਪੇਤਿ, ਤਾਵ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੰ। **ਚਰ ਪਿਰੇ ਵਿਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨੰ। ਤਤ੍ਥ **ਚਰਾ**ਤਿ ਗਚ੍ਛ, ਅਪੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਪਿਰੇ**ਤਿ ਪਰ ਅਮਾਮਕ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਨਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਭੂਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਿਰੇ**ਤਿ ਹਿ ਪਰ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥੰ ਸਮ੍ਬੋਧਨਵਚਨੰ। ਅਥ ਵਾ **ਪਿਰੇ**ਤਿ ‘‘ਪਰਤੋ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮਾਨਤ੍ਥੰ ਨਿਪਾਤਪਦੰ, ਤਸ੍ਮਾ **ਚਰ ਪਿਰੇ**ਤਿ ਪਰਤੋ ਗਚ੍ਛ, ਮਾ ਇਧ ਤਿਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਗਚ੍ਛ।

ਯਸ੍ਮਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਅਪ੍ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ **ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ **ਗਵੇਸਥ ਜਾਨਾਥਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਯ੍ਯੇਨਮ੍ਹਿ ਦੂਸਿਤਾ’’ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਯਦਿ ਨਾਸਿਤਾ, ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ, ਸਦੋਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਾਯ ਕਤਪਟਿਞ੍ਞੰ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯਦਿ ਭਗਵਤਾ ਪਕਤਿਦੁਸ੍ਸੀਲਭਾਵੰਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਾ ਨਾਸਿਤਾ, ਥੇਰੋ ਅਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ‘‘ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਨਾਸੇਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਅਯ੍ਯੇਨਮ੍ਹਿ ਦੂਸਿਤਾ’’ਤਿ ਤਾਯ ਕਤਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਭੂਤਤਾ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਆਹ – “**ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਵਾਦੇ ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ ਸਦੋਸੋ**”ਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਤੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਸੁ। ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਵਚਨਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਭਾਵਨੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਰਿਮਨਯੇ**ਤਿ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੇ। ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਯਥਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿੰ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਮੂਲਕੇਨ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਚ੍ਛਿਮਨਯੇਪਿ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦੀ**ਨਯੇਪਿ **ਮੁਸਾਵਾਦਤ੍ਤਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਵਿਸੰਵਾਦਪੁਰੇਕ੍ਖਤਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਦਿ ਏਵੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਮੂਲਕੇਨ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਮੁਸਾਵਾਦਤ੍ਤਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਓਮਸਵਾਦਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਹੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣਤੋ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣਤੋ**ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਪਾਲ਼ਿਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਤੰ ਵਚਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਅਨੁਦ੍ਧੰਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨਾ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵਚਨੰ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵਚਨੰ ਨਤ੍ਥਿ ਤਥਾ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਨਾਗਤਤ੍ਤਾ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੇਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਵਿਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਵਾਦੇ ਦੋਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਵਾਦੰ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤੁਕਾਮੋ ਆਚਰਿਯੋ “**ਤਤ੍ਰ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ‘‘ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਾਦੇ। **ਅਨੁਦ੍ਧੰਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਅਸਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਓਕਾਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਿਸੁੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਤੋ ਵਿਸੁੰ ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਏਤੇਹਿ ਨਾਸਨਾ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਨਾਸਨਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਦਿ ਏਵੰ ਕਸ੍ਮਾ ਨੰ ਭਗਵਾ ਨਾਸੇਤੀਤਿ ਆਹ “**ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦਿ।

੩੮੫-੩੮੬. **ਦੂਸਿਤੋ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਦੂਸਯਤਿ ਪਰੰ ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ **ਦੂਸਕੋ**। ਇਮਿਨਾ ‘‘ਦੂਸਯਤੀਤਿ ਦੋਸੋ’’ਤਿ ਦੋਸਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤੁਸਾਧਨਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਪਕਤਿਭਾਵੰ ਜਹਾਪਿਤੋ**ਤਿ ਦੁਸਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਕਤਿਯੰ ਪਠਿਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਪਕਤਿਯਾ ਸੋਮ੍ਮਭਾਵੰ ਜਹਾਪਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਵਿਕਾਰਮਾਪਾਦਿਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਆਕਾਰਨਾਨਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਦੂਸਿਤਾਕਾਰਸ੍ਸ ਦੂਸਕਾਕਾਰਸ੍ਸ ਚ ਨਾਨਤ੍ਤੇਨ। **ਅਨਭਿਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਤੁਟ੍ਠੋ। ਯੋ ਪਨ ਅਤੁਟ੍ਠੋ, ਸੋ ਸੁਖਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਨ ਸੁਖਿਤੋ**”ਤਿ। ‘‘ਆਰਾਧਿਤੋ ਰਾਜਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਸਾਦਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵਤੋ “**ਨ ਵਾ ਪਸਾਦਿਤੋ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਖੀਲਸਦ੍ਦੋ ਥਦ੍ਧਭਾਵਵਚਨੋ ਕਚਵਰਪਰਿਯਾਯੋ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – “**ਚਿਤ੍ਤਥਦ੍ਧਭਾਵਚਿਤ੍ਤਕਚਵਰਸਙ੍ਖਾਤੰ ਪਟਿਘਖੀਲ**”ਨ੍ਤਿ। ਖੀਲਯਤਿ ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਥਦ੍ਧਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਖੀਲੰ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ

ਥਦ੍ਧਭਾਵੋ। ਸੋ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਟਿਘੋਯੇਵ। ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਥਦ੍ਧਭਾਵਲਕ੍ਖਣੋ ਹਿ ਪਟਿਘੋ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਕ੍ਲਾਪਜਾਤਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਯ ਅਮਨੁਞ੍ਞੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਚਵਰਸਦਿਸਤ੍ਤਾਪਿ ਪਟਿਘੋਵ ‘‘ਖੀਲ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਪਟਿਘਖੀਲ**”ਨ੍ਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਥਦ੍ਧਭਾਵਤ੍ਤਾ ਕਚਵਰਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਚ ਪਟਿਘੋਯੇਵ ਖੀਲੰ **ਪਟਿਘਖੀਲੰ**। **ਨਪ੍ਪਤੀਤੋ**ਤਿ ਪੀਤਿਸੁਖਾਦੀਹਿ ਨ ਅਭਿਗਤੋ ਨ ਅਨੁਗਤੋ, ਨ ਉਪੇਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਚ ਪੀਤਿਸੁਖਾਦੀਹਿ ਅਨੁਪਗਤੋ, ਸੋ ਤੇਹਿ ਵਜ੍ਜਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਪੀਤਿਸੁਖਾਦੀਹਿ ਵਜ੍ਜਿਤੋ**”ਤਿ। ਯੋ ਚ ਤੇਹਿ ਵਜ੍ਜਿਤੋ, ਨ ਸੋ ਤੇਨ ਅਭਿਸਟੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਨ ਅਭਿਸਟੋ**”ਤਿ, ਪੀਤਿਸੁਖਾਦੀਹਿ ਨ ਪਤ੍ਥਟੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯੇਨਾਤਿ ਯੇਨ ਕੋਪੇਨ। **ਦੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਯ ਆਗਤਪਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, **ਕੁਪਿਤੋ**ਤਿ ਪਦਭਾਜਨੇ ਆਗਤਪਦੰ। ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਤ੍ਤੇਪਿ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਦਾਨੰ ਵਸੇਨ “**ਉਭਯਮ੍ਪੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵੰ ‘‘ਤੇਨ ਚ ਕੋਪੇਨ ਤੇਨ ਚ ਦੋਸੇਨਾ’’ਤਿ ਇਮੇਸੰ ਪਦਾਨੰ ਵਸੇਨ “**ਦ੍ਵੀਹੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਦੋਸੋਯੇਵ। ਸੋ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਆਹ “**ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੀ**”ਤਿ। ‘‘ਅਨਤ੍ਤਮਨਤਾ ਅਨਭਿਰਦ੍ਧੀ’’ਤਿ ਵਚਨੇਹਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਵੇਦਨਾਵ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ “**ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਦਸ੍ਸੇਤੀ**”ਤਿ।

ਯਦਾ ਪਨ ਚੋਦਕੇਨ ਅਦਿਟ੍ਠੰ ਅਸੁਤੰ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਅਮੂਲਕੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਤੰ ਪਨਸ੍ਸ…ਪੇ॰… ਚੋਦਕਵਸੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤ**”ਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਚੁਦਿਤਕਵਸੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ ਸਿਯਾ, ਅਮੂਲਕੰ ਨਾਮ ਅਨਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਯੰ ਪਾਰਾਜਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇਸੁ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਆਗਤਾਨੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਚੁਦਿਤਕਸ੍ਸ ਆਪਨ੍ਨਾਨਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤੰ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ।

ਤਥੇਵਾਤਿ ਪਸਾਦਸੋਤੇਨ ਦਿਬ੍ਬਸੋਤੇਨ ਵਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਤੋ “**ਸੁਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਰਿਸਙ੍ਕਨੰ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ, ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤੰ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ **ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ**। ਏਵੰ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਇਮੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਥਅਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ, ਇਮੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਭਤ੍ਤਿਪਰਿਣਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮੇਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਦਿਟ੍ਠੰ ਅਤ੍ਥਿ ਸਮੂਲਕੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਮੂਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਸ੍ਸ ਸਬ੍ਭਾਵਾਸਬ੍ਭਾਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਤ੍ਥਿ ਸਞ੍ਞਾਸਮੂਲਕੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਞ੍ਞਾਅਮੂਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਸਞ੍ਞਾਯ ਸਬ੍ਭਾਵਾਸਬ੍ਭਾਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ।

ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਰਤੋ ਪਨ ‘‘ਦੂਤੰ ਵਾ ਪਣ੍ਣੰ ਵਾ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਸੰ ਨ ਏਤੀ’’ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਚੋਦਨਾਯ ਏਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਇਦੰ ਸਮ੍ਮੁਖਭਾਵਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ । ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਅਙ੍ਗੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ‘‘ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਸਮ੍ਮੁਖਾਚੋਦਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਚ ਸਮ੍ਮੁਖਭਾਵੋ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਯੇਵਾਤਿ ਨਿਯਮੋ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁੰ। ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯਞ੍ਚ ਪਤ੍ਵਾ ਗਰੁਕੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਤਰੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਚੋਦਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਚੋਦਾਪਕਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। **ਮਯਾਪਿ ਦਿਟ੍ਠੰ ਸੁਤੰ ਅਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਚੋਦਕਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਏਵੰ ਪਨ ਅਵਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਸੀ’’ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਵਚਨੰ ਪਰਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਵਿਯ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਯੇਵ। ਸਤਿਪਿ ਪਨ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ‘‘ਅਸੁਕੇਨ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਚੋਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ**ਤਿ ਬਹੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਕਾਰਣੰ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਵਤ੍ਥੁਚੋਦਕਾਨੰਯੇਵ ਹਿ ਏਕਾਨੇਕਵਸੇਨ ਇਦੰ ਚਤੁਕ੍ਕਮਾਗਤੰ, ਨ ਚੁਦਿਤਕਸ੍ਸਪਿ ਏਕਾਨੇਕਵਸੇਨ। ਤਥਾ ਹਿ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਚੁਦਿਤਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਏਕਵਤ੍ਥੁਏਕਚੋਦਕਏਕਵਤ੍ਥੁਨਾਨਾਚੋਦਕਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਏਕਚੋਦਕਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਨਾਨਾਚੋਦਕਪ੍ਪਭੇਦੰ ਇਦੰ ਚਤੁਕ੍ਕਮਾਗਤੰ, ਤੇਨੇਵ ਚਤੁਤ੍ਥਚੋਦਨੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨਪਿ “**ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚੋਦਨਾਯ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਾਨਾਚੋਦਕਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ‘‘ਨਾਨਾਚੁਦਿਤਕਾ’’ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ’’ਤਿ ਬਹੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਕਾਰਣੰ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਪਠਮੰ ਤੀਸੁਪਿ ਚੋਦਨਾਸੁ ਏਕਤ੍ਤੇਨ ਚੁਦਿਤਕੰ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਇਧ ਬਹੁਤ੍ਤੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ‘‘ਨ ਕੇਵਲੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਚੁਦਿਤਕੇ ਚੋਦਨਾ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਸੁਪੀ’’ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਕਤੋ।

ਚੋਦੇਤੁੰ ਪਨ ਕੋ ਲਭਤਿ, ਕੋ ਨ ਲਭਤੀਤਿਆਦਿ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਵਿਨਾਪਿ ਚੋਦਨਾਲਕ੍ਖਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਇਦੰ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਅਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਚੋਦੇਤੁੰ ਅਨਿਸ੍ਸਰਤ੍ਤਾ “**ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਮੇਵਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਤਿਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਅਨਿਸ੍ਸਰਭਾਵੇ ਤਾਹਿ ਕਤਚੋਦਨਾਪਿ ਚੋਦਨਾਰੁਹਤ੍ਤਾ ਚੋਦਨਾਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ “**ਪਞ੍ਚਪਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾ ਲਭਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤੀ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਚੋਦਕੋ ਯੇਸੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵਚਨੰ ਪਮਾਣਮੇਵਾਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸੰ ਚੋਦਨਾਪਿ ਰੁਹਤੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਥੇਰੋ ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਿਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਦੂਤੰ ਵਾ ਪਣ੍ਣੰ ਵਾ ਸਾਸਨੰ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾਤਿ ‘‘ਤ੍ਵੰਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਹੀ’’ਤਿ ਦੂਤੰ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਯੋ ਤੰ ਚੋਦੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਸਾਸਨੰ ਵਾ ਪਣ੍ਣੰ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ। **ਸੀਸੰ ਨ ਏਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ‘‘ਚੋਦੇਤਿ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਤਿ ਵਾ’’ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦੂਤਸਾਸਨਾਦੀਹਿ ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ‘‘ਸੀਸੰ ਨ ਏਤੀ’’ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਵਿਜਾਨਨਸਮਯੇਨ।

ਗਰੁਕਾਨੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨੰ। **ਅਵਸੇਸਾਨੰ ਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਵਸੇਨ। ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਾ **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ**। ‘‘ਅਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ, ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ’’ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਨ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ **ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾ**। **ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੰ ਛਨ੍ਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੰ ਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ ਅਸਨ੍ਤੰ ਅਭੂਤੰ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੰ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਾਤਿ ਭਣਤਿ, ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਗਿਲਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਅਗਿਲਾਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸ੍ਸ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਆਜੀਵਕਾਰਣਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੂਪੰ ਵਾ ਓਦਨੰ ਵਾ ਅਗਿਲਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ, ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਇਮਾ ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਏਵੰ **ਪਰਿਵਾਰਪਾਲ਼ਿਯੰ** (ਪਰਿ॰ ੨੮੭) ਦਸ੍ਸਿਤਾਨੰ ਛਨ੍ਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੰ ਵਸੇਨ। ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤੀਹਿ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਤਮ੍ਮੂਲਿਕਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਚੋਦੇਤਿ।

‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਮੰ ਨ ਵਨ੍ਦਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ‘‘ਅਸ੍ਸਮਣੋਸਿ ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਸੀ’’ਤਿ ਅਵਨ੍ਦਨਕਾਰਣਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ ਨ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਚੋਦੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਏਵ ਅਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਨ੍ਦਿਯਭਾਵੇ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ **ਚੂਲਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਵਨ੍ਦਨੀਯੇਸੁ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਰੁਹਨਤੋ ਤਦੇਵ ਯੁਤ੍ਤਤਰਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਯਾਵ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਾਵ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਾ ਪਨ ‘‘ਅਸ੍ਸਮਣੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਦਾ ਨ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੰ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ, ਨ ਤਤੋ ਪਰੰ। ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੰ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਹਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਪਕ੍ਖੰ ਭਜਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਆਮਿਸੰ ਦੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਏਕਸ੍ਸ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਚੋਦਨਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ “**ਨ ਤਾਵਤਾ ਚੋਦਨਾ ਹੋਤੀ**”ਤਿ।

ਤਿੰਸਾਨੀਤਿ ਤਿੰਸ ਏਤੇਸਮਤ੍ਥੀਤਿ ਤਿੰਸਾਨਿ, ਤਿੰਸਵਨ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਿੰਸਾਧਿਕਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਗੁਣਵਚਨਤ੍ਤਾ ਤਦ੍ਧਿਤਲੋਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਿੰਸਾਨੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਥ ਵਾ ਤਿੰਸ ਚੋਦਨਾ ਅਧਿਕਾ ਏਤੇਸੂਤਿ ਤਿੰਸਾਨਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਧਿਕਮਿਤਿ ਡਕਾਰਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤਿ ਰੂਪਮਿਦੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਨਵੁਤਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਤੇਹਿ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਲਜ੍ਜੁਸ੍ਸਨ੍ਨਾਯ ਹਿ ਪਰਿਸਾਯ ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਸਮਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੩੧) ਵੁਤ੍ਤੁਦਸਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਤੇਹਿ ਪਨ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਿਸੁਂ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਵਾ ਪਰਿਸਾਯ ''ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤੁਮ੍ਹਾਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੁਦਿਤਕਚੋਦਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਿਮ੍ਹੀਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ। **ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਸੀ**ਤਿ ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਨ੍ਤਿ ਵਚਨਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਸਿ। **ਨਾਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਨਾਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ। ''ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ **"ਅਲਜ੍ਜੀਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਹਿਤੀ**ਤਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। **ਦਿਟ੍ਠਸਨ੍ਤਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ, ਦਿਟ੍ਠਨਿਯਾਮੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਵਿਵਾਦਵਤ੍ਥੁਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ **ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ। ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨਂ ਸਾਧੇਤੁਂ ਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਅਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **"ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ"**ਤਿ ਆਹ। **ਏਕਸਮ੍ਭੋਗਪਰਿਭੋਗਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਤੇਸਂ ਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਮ੍ਭੋਗੇ ਯੋਜਨਤ੍ਥਂ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਚਨੇ ਅਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਸਭਾਵਾ ਏਤੇ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ।

ਵਿਰਦ੍ਧਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਦੋਸਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤ੍ਥਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਰਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ। **ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਨ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਮਯਾ ਕਤਦੋਸਂ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ''ਕਤਂ ਮਯਾ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਨ ਦੇਤਿ। **ਸੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤੂ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਵਚਨੇਨ ਸੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਹੋਤੁ, ਤੇਸਂ ਵਚਨੇਨ ਏਕਦ੍ਵੇਵਾਰਮਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਭਾਵਮਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ।

ਅਮੂਲਕਮ੍ਪਿ ਸਮੂਲਕਮ੍ਪਿ ਮੂਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਆਹ **"ਦ੍ਵੇ ਮੂਲਾਨੀ"**ਤਿ। **ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕੋ ਏਕਂ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ **ਕਾਲੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਗਣਮਜ੍ਝੇ ਸਲਾਕਗ੍ਗਯਾਗੁਅਗ੍ਗਵਿਤਕ੍ਕਮਾਲ਼ਕਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮਗ੍ਗਆਸਨਸਾਲਾਦੀਸੁ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤਕ੍ਖਣੇ ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ **ਅਕਾਲੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਤਚ੍ਛੇਨ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਭੂਤੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ''ਅਮ੍ਭੋ ਮਹਲ੍ਲਕ-ਪਰਿਸਾਵਚਰ-ਪਂਸੁਕੂਲਿਕ-ਧਮ੍ਮਕਥਿਕ-ਪਤਿਰੂਪਂ ਤਵ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਫਰੁਸੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਕਾਰਣਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ ਮਹਲ੍ਲਕਾਤ੍ਥ, ਪਰਿਸਾਵਚਰਾ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਤ੍ਥ, ਪਤਿਰੂਪਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਸਣ੍ਹੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। ਕਾਰਣਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਥਸਞ੍ਹਿਤੇਨ ਵਦਤਿ** ਨਾਮ। **ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨ ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰਤਾ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਵਚੀਸਮਾਚਾਰਤਾ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤਾ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਾ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਸੁਵਿਭਤ੍ਤਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਤਾ, ''ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਧਮ੍ਮਾ, ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਾ, ਹਿਤੇਸਿਤਾ, ਅਨੁਕਮ੍ਪਤਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਤਾ, ਵਿਨਯਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਤਿ ਇਮੇਸੁ ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਾ**ਤਿ ਕਾਰੁਣਿਕਭਾਵੋ। ਇਮਿਨਾ ਕਰੁਣਾ ਚ ਕਰੁਣਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਚ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਹਿਤੇਸਿਤਾ**ਤਿ ਹਿਤਗਵੇਸਨਤਾ। **ਅਨੁਕਮ੍ਪਤਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਹਿਤੇਨ ਸਂਯੋਜਨਾ। ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਮੇਤ੍ਤਾ ਚ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਚ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਤਾ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਾ। ਵਤ੍ਥੁਂ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਮ੍ਮਕਰਣਂ **ਵਿਨਯਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾ** ਨਾਮ। **ਸਚ੍ਚੇ ਚ ਅਕੁਪ੍ਪੇ ਚਾ**ਤਿ ਵਚੀਸਚ੍ਚੇ ਚ ਅਕੁਪ੍ਪਤਾਯ ਚ। ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਹਿ ਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਕੋਪੋ ਚ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਰੋ ਘਟ੍ਟੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਭੁਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ, ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਇਦਂ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਧਿਕਰੀਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ**। ਕੇ ਅਧਿਕਰੀਯਨ੍ਤਿ? ਸਮਥਾ। ਕਥਂ ਅਧਿਕਰੀਯਨ੍ਤਿ? ਸਮਨਵਸੇਨ। ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਮੇਨ੍ਤਿ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤੀਤਿ ਹਿ **ਸਮਥਾ**। ਅਥ ਵਾ ਸਮਨਤ੍ਥਾਯ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੇਹਿ ਸਮਥੇਹਿ ਅਧਿਕਾਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ **ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ**। ਯਥਾ ਹਿ ਸਮਨਵਸੇਨ ਸਮਥਾਨਂ ਵਿਵਾਦਾਦੀਸੁ ਅਧਿਕਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਏਵਂ ਵਿਵਾਦਾਦੀਨਂ ਤੇਹਿ ਅਧਿਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਪਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਸਮਥੇਹਿ ਅਧਿਕਰਣੀਯਤਾ"**ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਕਰਣਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਗਾਹ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਸੁਕਂ ਚੋਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਨਸਾ ਚੋਦਨਾਯ ਗਹਣਂ। **ਚੇਤਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਚੋਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚੇਤਨਂ। **ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਚੁਦਿਤਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿਂ। **ਵੋਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਨਾਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਵਚਨਂ। **ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਨਾਵਸਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਾਮਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ। **ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚੋਦਨਂ ਮਨਸਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਤਂ ਅਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਗਾਹਲਕ੍ਖਣਂ ਅਧਿਕਰਣਂ।

ਤਸ੍ਮਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਕਤਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤਂ ਪਨੇਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤੇ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ। **ਪਾਰਾਜਿਕਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਅਕੁਸਲਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਭਾਵਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਨ੍ਤਅਕੁਸਲਤ੍ਤਾ। **ਯਾਯ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਨਾਮਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਅਭਿਲਾਪੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਕਥਿਤੋ। **ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਅਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚਟ੍ਠੇਸੁ ਮਞ੍ਚਵੋਹਾਰੋ ਵਿਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਅਮੂਲਕੇਨ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਚੁਦਿਤਕੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਭਿਧੇਯਸੁਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਸਭਾਵਤੋ ਨਤ੍ਥੀ"**ਤਿ। **ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਇਧੇਵਾ**ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ ਅਧਿਕਰਣਭਾਵੋ ਇਧੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ। ''ਮਾਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਿਵਦਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਵਾਦਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਭਾਵੋ ਨ ਸਮ੍ਭਵਤਿ ਸਮਥੇਹਿ ਅਨਧਿਕਰਣੀਯਤ੍ਤਾਤਿ ਆਹ **"ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਵਿਵਾਦੋ"**ਤਿ।

ਅਟ੍ਠਾਰਸਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ ਲਕ੍ਖਣਵਚਨਮੇਤਂ ਯਥਾ ''ਯਦਿ ਮੇ ਬ੍ਯਾਧਿਤਾ ਦਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਦਾਤਬ੍ਬਮਿਦਮੋਸਧ''ਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਵਾਦੋ ''ਅਟ੍ਠਾਰਸਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਨੁਵਾਦੋ**ਤਿ ਉਪਵਦਨਾ ਚੇਵ ਚੋਦਨਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਵਦਨਾ ਨਾਮ ਅਕ੍ਕੋਸੋ। **ਪਞ੍ਚਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਯ ਆਗਤਾ ਪਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। **ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇਯੇਵ ਪਞ੍ਚ, ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਆਗਤਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦ੍ਵੇਤਿ ਸਤ੍ਤ। **ਕਿਚ੍ਚਯਤਾ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾ। **ਕਰਣੀਯਤਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ਉਭਯੇਨਪਿ ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂਯੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤੇਨਾਹ **"ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਧਿਕਰਣੇਹਿ ਚੋਦਨਾਯੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **"ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨਤ੍ਥੇ...ਪੇ॰... ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤ"**ਨ੍ਤਿ। **ਸਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਦਾਨਂ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਪਦਭਾਜਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤੇਨ ਸਹ ਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਸਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮਨਿਦ੍ਦੇਸਂ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ, ਤਸ੍ਸ ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮਨਿਦ੍ਦੇਸਸਹਿਤਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਪਦਭਾਜਨਸਹਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਅਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ **"ਏਤੇਨ ਚੋਦਕੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਇਧਾਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤੇਸੁ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਆਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਓਮਸਵਾਦਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤੇਸੁ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ ਸੀਲਵਿਰਹਿਤੋ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਤ੍ਤਾ ਏਵ ਹੀਨਜ੍ਝਾਸਯਤਾਯ ਲਾਮਕਸਭਾਵੋ। **ਅਸੁਚਿਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ**ਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦਿਤਾਯ ਅਸੁਚਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਯ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰੋ। ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਅਸੁਕੇਨ ਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਆਸਙ੍ਕਨੀਯੋ ਹੋਤਿ, ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਵਾ ਕਰਣੀਯੇਨ ਮਨ੍ਤਯਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇ ਮਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਸਙ੍ਕਾਯ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰੋ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ। **ਅਸ੍ਸਮਣੋ**ਤਿ ਨ ਸਮਣੋ। ਸਲਾਕਗ੍ਗਹਣਾਦੀਸੁ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮਣੋ''ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮਣਪਟਿਞ੍ਞੋ। ਅਸੇਟ੍ਠਚਾਰਿਤਾਯ **ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ**। ਉਪੋਸਥਾਦੀਸੁ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ''ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ। ਪੂਤਿਨਾ ਕਮ੍ਮੇਨ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ **ਅਨ੍ਤੋਪੂਤਿ**। ਛਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸਾਨੁਵਸ੍ਸਨੇਨ ਤਿਨ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ**। ਸਞ੍ਜਾਤਰਾਗਾਦਿਕਚਵਰਤ੍ਤਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹਿ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਚ **ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤੋ**।

ਇਧ ਪਾਲ਼ਿਯਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ। **ਜੇਟ੍ਠਬ੍ਬਤਿਕੋ**ਤਿ ਕਲਿਦੇਵੀਵਤਨਿਯੁਤ੍ਤੋ। ਕਲਿਦੇਵੀ ਕਿਰ ਸਿਰੀਦੇਵਿਯਾ ਜੇਟ੍ਠਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਤਧਰੋ ''ਜੇਟ੍ਠਬ੍ਬਤਿਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਵਤਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਮਸਿਂ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕਾਕਪਤ੍ਤਾਨਿ ਮੁਟ੍ਠਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਲਿਦੇਵਿਂ ਫਲਕੇ ਲਿਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਾਜਕੋਟਿਯਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਥੋਮੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। **ਯਦਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੇਨ। **ਤਦਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਤਕੇਨ। **ਨੋ ਕਪ੍ਪੇਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੇਮਤਿਕਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ** ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਦੁਤਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ''ਨੋ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਨਸ੍ਸਰਤਿ, ਪਮੁਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਏਤੇਹਿ

ਵੇਮਤਿਕਭਾਵਾਵਤ੍ਥਾਯ ਅਦੀਪਨਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਵੇਮਤਿਕਭਾਵੋ, ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਨੋ ਕਪ੍ਪਨਾਦੀਨੀਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਿਭਾਗੇਨ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਵਾਦੋ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋਤਿ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਦਸ੍ਸਨੇ ਵੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਞਾਤੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾਯ ਸਮ੍ਮਾ ਅਦਿਟ੍ਠਭਾਵਤੋ ਚਿਰਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਵਾ ਤੰ ਕਿਰਿਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਏਸ ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਵਾ, ਨ ਵਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸਨੇ ਵੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਵੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਤਕਮ੍ਮੇ ਞਾਤੇਪਿ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਅਦਿਟ੍ਠਭਾਵਤੋ ਕਾਲਨ੍ਤਰਭਾਵਤੋ ਵਾ ''ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਾਰਕੋ ਅਯੰ ਵਾ, ਨੋ''ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਵੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤਿ।

੩੮੯. ''ਤਜ੍ਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਦਿਸਤ੍ਤਵਿਧਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ **ਕਮ੍ਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**। ''ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ **ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**। **ਅਨੁਦ੍ਧੰਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਸਤ੍ਤਹਿਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।

''ਏਵੰ ਸੰਵਦ੍ਧਾ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਸਾ ਯਦਿਦੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਚਨੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਨਯੰ** ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ **"ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯੰ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥੇ**ਵਾਤਿ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ। **ਯਜ**-ਕਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ **ਰੇ**-ਕਾਰੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਰੇ-ਕਾਰੇ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ"**ਤਿ। ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਭਾਵਤੋ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਤ੍ਤਾਯ ਉਪੋਸਥੋ ਕਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਯਜ-ਕਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀ"**ਤਿ।

ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚਾਤਿ ''ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿੰ। ''ਅਸੁਕੋ ਚ ਅਸੁਕੋ ਚ ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਅਨੁਪਾਸਕੋ''ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਯਥਾ ''ਅਸੂਰਿਯੰ ਪਸ੍ਸਤਿ ਕਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਸੂਰਿਯੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ ਕਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਏਵੰ ''ਅਨੋਕਾਸੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ''ਓਕਾਸੰ ਅਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਆਹ **"ਯੰ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਯੰ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯੂਪਗਮਨੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਵਸੇਨ ਅਮੂਲਕਤਾ, ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਚੋਦਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਦੁਤਿਯਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੧. ਨਵਮੇ **ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਜਿਕਾਯ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੰ ਛਗਲਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਮੇਤ੍ਤਿਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਕਾਲੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਵੋਹਾਰੇਨ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ। **ਵੇਲੁਵਨੇਯੇ**ਵਾਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਵੇਲੰਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਚ੍ਚਿ ਨੋ**ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ। **ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਞ੍ਚਿਦੇਸੰ ਲੇਸਮਤ੍ਤੰ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧੰਸਿਤਭਾਵੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ।

ਅਞ੍ਞਭਾਗਸ੍ਸਾਤਿ ਅਞ੍ਞਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਜਾਤਿਛਗਲਕਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਨਪੁੰਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੇਨ ਛਗਲਕੰ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ, ਇਦੰ ਛਗਲਕਜਾਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਯੰ ਛਗਲਕੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਧਿਕਰਣਸਦ੍ਦਾਪੇਕ੍ਖੋ ਵਾ ਨਪੁੰਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਇਦੰ ਛਗਲਕਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਞ੍ਞਭਾਗੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਜਾਤਿਛਗਲਕਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੋ ਅਞ੍ਞਭਾਗੋ, ਅਞ੍ਞਕੋਟ੍ਠਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਛਗਲਕਸ੍ਸ। ''ਅਞ੍ਞਭਾਗਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ, ''ਅਞ੍ਞਭਾਗਵਨ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਦੁਤਿਯਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ। ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਵਿਗ੍ਗਹੇਹਿ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਨ੍ਤਿ ਛਗਲਕੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਜਾਤਿਛਗਲਕਭਾਵਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਵਿਸੁੰ ਛਗਲਕੇ ਅਸਤਿਪਿ ''ਪਟਿਮਾਯ ਸਰੀਰ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਭੇਦੇਪਿ ਭੇਦਕਪ੍ਪਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਲੋਕਵੋਹਾਰਵਸੇਨ **"ਅਞ੍ਞਭਾਗਸ੍ਸ ਇਦੰ, ਅਞ੍ਞਭਾਗੋ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਵਿਗ੍ਗਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਯੋ ਹਿ ਸੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਛਗਲਕੋ। ਤਸ੍ਸ ''ਹੋਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਚ। **ਸੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਭਾਗੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਜਾਤਿਛਗਲਕਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੋ ਅਞ੍ਞਭਾਗੋ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਛਗਲਕਸ੍ਸ। ਸੋ ਛਗਲਕੋ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਲਭਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। ''ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਆਧਾਰੋ, ਵਤ੍ਥੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਸਰੂਪਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਯਸ੍ਮਾ ਚਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾਨੰ। **ਇਮ**ਨ੍ਤਿ ਛਗਲਕੰ। **ਨਾਮਕਰਣਸਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਨਾਮਕਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸੋ ਛਗਲਕੋ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਤਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ''ਅਵਸ੍ਸੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਲੇਸੋ ਓਡ੍ਡਿਤੋ, ਕਿੰ ਵਦਥ, ਕਿੰ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਛਗਲਕਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਤਸ੍ਸ ਕਰਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਕਰਣਸਞ੍ਞਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਭੂਤੰ ਤੰ ਛਗਲਕੰ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਤੇ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ। ਆਪਤ੍ਤਿਲੇਸਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰਯੇਵ ਲੇਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ...ਪੇ॰... ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਾਮਕਰਣਸਞ੍ਞਾਯ ਆਧਾਰਭੂਤਸ੍ਸ ਛਗਲਕਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਵਚਨੇ ਕਾਰਣੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੯੩. ''ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਆਗਤਅਧਿਕਰਣਸਦ੍ਦਪਤਿਰੂਪਕੰ ਅਞ੍ਞੰ ਅਧਿਕਰਣਸਦ੍ਦੰ ਪਾਲ਼ਿਆਗਤਤਦਞ੍ਞਸਾਧਾਰਣਤਾਯ ਉਭਯਪਦਤ੍ਥੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ **"ਅਧਿਕਰਣੰ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਹਿ ਅਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਆਗਤਸਦ੍ਦਪਤਿਰੂਪਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਸਦ੍ਦੋ ਉਭਯਪਦਤ੍ਥੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਚ ਅਞ੍ਞੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਆਗਤਅਧਿਕਰਣਸਦ੍ਦਪਤਿਰੂਪਕੋ ਅਞ੍ਞੋਯੇਵ ਉਭਯਪਦਤ੍ਥਸਾਧਾਰਣੋ ਅਧਿਕਰਣਸਦ੍ਦੋ ਉਦ੍ਧਟੋਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨੀ"**ਤਿ। **ਯਾ ਚ ਸਾ ਅਵਸਾਨੇ...ਪੇ॰... ਚੋਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਦਿਟ੍ਠੀ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚੇ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦੇਤੀਤਿਆਦਿਚੋਦਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

ਮੇਥੁਨਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਸਭਾਗਾ, ਇਤਰਾਸੰ ਪਨ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾਦਿਆਪਤ੍ਤੀਨੰ ਸਮਾਨੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੇ ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਵਿਸਭਾਗਾਤਿ ਆਹ **"ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਵਤ੍ਥੁਤੋ"**ਤਿ। **ਸਭਾਵਸਰਿਕ੍ਖਾਸਰਿਕ੍ਖਤੋ**ਤਿ ਸਭਾਵੇਨ ਸਦਿਸਾਸਦਿਸਭਾਵਤੋ। ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਸਭਾਵਤੋ ਸਦਿਸੰ, ਦੋਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇਨ ਅਸਦਿਸੰ। ਨਨੁ ਚ ''ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣੰ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯੰ, ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਦੇਸਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਤੰ ਅਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਤਾ ਪਠਮੰ ਕਸ੍ਮਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ ਆਹ **"ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ''ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਵਤ੍ਥੁਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ।

''ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਤੋ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣੰ ਵਿਸੁੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਆਹ **"ਕਿੰ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। ''ਕਿਚ੍ਚਮੇਵ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਮੇਵੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਦਿ ਏਵੰ ''ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪੀ"**ਤਿਆਦਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਇਤਿਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਲਕ੍ਖਣੰਯੇਵ ਤਤੋ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਨਤੋ ਫਲੂਪਚਾਰੇਨ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਅਰਹਤੀਤਿ ਆਹ **"ਯੰ ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ"**ਤਿ। ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਾਨਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਸੀਮਾਸਮ੍ਮੁਤਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਇਸ੍ਸਾਯ ਓਸਾਰਣਸੀਮਾਸਮੂਹਨਨਾਦਿਕਮ੍ਮਾਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਚ **"ਪੁਰਿਮੰ ਪੁਰਿਮੰ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੯੫-੪੦੦. **ਸਵਤ੍ਥੁਕੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਦੀਘਾਦਿਨੋ**ਤਿ ਦੀਘਰਸ੍ਸਕਾਲ਼ਓਦਾਤਾਦਿਨੋ। **ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਨੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਾਦਿਨੋ। **ਲੋਹਪਤ੍ਤਸਦਿਸੋ**ਤਿ ਅਯੋਪਤ੍ਤਸਦਿਸੋ। ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਨਿ, ਇਧ ਪਨ ਕਞ੍ਚਿਦੇਸੰ ਲੇਸਮਤ੍ਤੰ ਉਪਾਦਿਯਨਾ ਅਧਿਕਾ।

ਦੁਤਿਯਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੦. ਦਸਮੇ ਯੇ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਥਾਮਾ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਕਾਦੀਨਿ ਸੇਵਨ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **"ਬਹੂਨੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ''ਖਮੋ ਹੋਤਿ ਸੀਤਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਸੀਤੁਣ੍ਹਾਦਿਸਹਨਲਕ੍ਖਣਾਯ ਖਨ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਬਜ੍ਜਜਨਪਦਮੇਵ ਪਰਮੰ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਪਦਪਰਮੋ**। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਸੁਣਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਭਣਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਧਾਰਯਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਵਾਚਯਤੋ ਨ ਤਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਹੋਤਿ , ਅਯੰ ''ਪਦਪਰਮੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਭਿਸਮ੍ਭੁਣਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ। **ਨਾਭਿਸਮ੍ਭੁਣਾਤੀ**ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਧਮ੍ਮਤੋ ਅਪੇਤੰ **ਉਦ੍ਧਮ੍ਮੰ**। **ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਅਨੁਰੂਪਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਤੋ ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੪) ਵਚਨਤੋ **"ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਨ...ਪੇ॰... ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮੇਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦਮੇਵ ਵਚਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ''ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਖੋ ਮਯਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸੇਨਾਸਨੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤੀਹਿ ਕੋਟੀਹੀਤਿ ਤੀਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ, ਤੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਦੁਭਯਵਿਮੁਤ੍ਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠੰ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਉਭਯੰ ਅਨਿਸ੍ਸਾਯ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਇਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਕੇਵਲਮੇਵ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ। ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਨੰ **ਜਾਲੰ, ਵਾਗੁਰਾ** ਮਿਗਬਨ੍ਧਨੀ। **ਕਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਯਦਿ ਤੇਸੰ ਵਚਨੇਨ ਆਸਙ੍ਕਾ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਵਤ੍ਤਮੰਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਮੰਸੰ। **ਮਙ੍ਗਲਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਆਹੁਨਪਾਹੁਨਾਦਿਕੇ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੂਨੰਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ **ਏਵ**-ਸਦ੍ਦੋ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਕਤਮੇਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਮਙ੍ਗਲਾਦੀਨਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨੰਯੇਵਾਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰੰ। **ਯਤ੍ਥ ਚ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਾਭਾਵਮਾਹ। ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਆਵਿਕਾਤੁੰ **"ਸਚੇ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਇਤਰੇਸੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਜਾਨਤੋ ਏਵੇਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ। **ਤੇਯੇਵਾ**ਤਿ ਯੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤੰ, ਤੇਯੇਵ। ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਮੰਸਪਰਿਭੋਗਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੰਸਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੰਸੰ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿੰ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਇਤਰਸ੍ਮਿੰ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੰਸੰ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ"**ਤਿ। ''ਪਰਿਭੋਗਕਾਲੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੰਸੰ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾ। ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਸਲ੍ਲੇਖਾ ਵੁਤ੍ਤਿ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਸਲ੍ਲੇਖਵੁਤ੍ਤਿਨੋ**। **ਬਾਹੁਲਿਕੋ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ **ਲ**-ਕਾਰਸ੍ਸ ਲੋਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪੰ। ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਹਿ ਏਕੰ ਕਪ੍ਪੰ ਅਸੀਤਿਭਾਗੇ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕਭਾਗਮਤ੍ਤੰ ਕਾਲੰ ਨਿਰਯੇ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯਾਤਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਕਪ੍ਪੰ ਨਿਰਯਮ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਤੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਕਥਾਯੰ (ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੦੯) ਪਨ ''ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਹਿ ਕਪ੍ਪੇ ਕਪ੍ਪਵੇਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਵਿਨਾਸੇਯੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਸ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪੋ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਜ੍ਜ ਸਙ੍ਘਭੇਦੰ ਕਰੋਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ **ਕਪ੍ਪਵਿਨਾਸੇਯੇਵਾ**ਤਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪਵਿਨਾਸੇਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਰੋਧੋ। **ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ''ਸ੍ਵੇ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਿਯ ਅਭੂਤਪਰਿਕਪ੍ਪਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਤਤੋ ਪਰੰ ਕਪ੍ਪਾਭਾਵੇ ਆਯੁਕਪ੍ਪਸ੍ਸਪਿ ਅਭਾਵਤੋਤਿ ਅਵਿਰੋਧਤੋ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮੰ ਪੁਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠੰ ਪੁਞ੍ਞੰ। **ਕਪ੍ਪੰ ਸਗ੍ਗਮ੍ਹਿ ਮੋਦਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪਮੇਵ।

੪੧੧. **ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੇਨਾ**ਤਿ ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨੋਯੰ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕਭਾਵੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਮ੍ਮਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੇਨ ਸਹਿਤਸ੍ਸ ਸਮਾਨਸੰਵਾਸਕਸ੍ਸਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਸਮਾਨਸੰਵਾਸਕਤ੍ਤੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਤਤ੍ਥ **ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ** ਨਾਮ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਕੋ। ਸੋ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ ਜਾਤੋਤਿ ''ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਕਮ੍ਮਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ** ਨਾਮ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ''ਕਮ੍ਮਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਰਹਿਤੋ**ਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗੀਦਾਨੰ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੇਸੁ ਹਤ੍ਥਪਾਸੂਪਗਮਨਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

''ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭੇਦਨਸੰਵਤ੍ਤਨਿਕਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਮਾਦਾਯ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਕ੍ਖਪਰਿਯੇਸਨਾਦਿਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਇਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ। **ਕਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਲੋਕਨਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ। **ਉਦ੍ਦੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ। **ਵੋਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਤਾਹਿ ਤਾਹਿ ਉਪਪਤ੍ਤੀਹਿ ''ਅਧਮ੍ਮੰ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿਆਦਿਅਟ੍ਠਾਰਸਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੁਦੀਪਕੇਨ ਵੋਹਾਰੇਨ। **ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਯਾ**ਤਿ ''ਨਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਜਾਨਾਥ ਮਯ੍ਹੰ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵੰ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਾਵਞ੍ਚ, ਮਾਦਿਸੋ ਨਾਮ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮੰ ਉਬ੍ਬਿਨਯੰ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੰ ਗਾਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਕਿੰ ਮਯ੍ਹੰ ਅਵੀਚਿ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਨੰ ਵਿਯ ਸੀਤਲੋ, ਕਿਮਹੰ ਅਪਾਯਤੋ ਨ ਭਾਯਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ। **ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੇ ਕਤ੍ਵਾ ''ਗਣ੍ਹਥ ਇਮੰ ਸਲਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ। **ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਵਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦੇ ਪਧਾਨਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਵੋਹਾਰਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ। ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਤ੍ਥੁਦੀਪਨਵਸੇਨ ਹਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਰੁਚਿਜਨਨਤ੍ਥੰ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਲਾਕਾਯ ਗਹਿਤਾਯਪਿ ਅਭਿਨ੍ਨੋਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘੋ। ਯਦਾ ਪਨ ਏਵੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਾ ਵਾ ਸਲਾਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਵੇਣਿਕਕਮ੍ਮੰ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੰ। **ਅਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਪਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

''ਲਜ੍ਜੀ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭਯੇਨ ਆਰੋਚਨੰ ਲਜ੍ਜੀਨੰਯੇਵ ਭਾਰੋਤਿ ਆਹ **"ਲਜ੍ਜੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹੀ"**ਤਿ। ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ''ਯੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਸੁਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ। **ਸਮਾਗਚ੍ਛਤੂ**ਤਿ ਏਕੀ ਭਵਤੁ। ਏਕੀਭਾਵੋ ਚ ਸਮਾਨਲਦ੍ਧਿਵਸੇਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਏਕਲਦ੍ਧਿਕੋ ਹੋਤੂ"**ਤਿ। **ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਸੀਲਾਦਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵਤੋ **"ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵੋ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਵਦਨ੍ਤਾਨੰ ਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਪਹੋਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਗਨ੍ਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੇਨ ਅਗਿਲਾਨੇਨ। ਸਙ੍ਘਭੇਦਸ੍ਸ ਗਰੁਕਭਾਵਤੋ ਅਵਸ੍ਸੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **"ਦੂਰੇਪਿ ਭਾਰੋਯੇਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਗਨ੍ਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੪੧੬. **ਅਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਕਾਰਕੇ ਕਤ੍ਤੁਨਿਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਆਹ **"ਅਸਮਨੁਭਾਸਿਯਮਾਨਸ੍ਸਾ"**ਤਿ। ਤਤਿਯਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵਾਤਿ ਆਹ **"ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਕਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮੇਨ ਕਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਮਤ੍ਤੇਨ ਵਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਅਭਾਵਤੋ **"ਨ ਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ। **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤੋ**ਤਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੋਮਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਰੋਮਨ੍ਥਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿੰ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੩) ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ। **ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਨ੍ਨਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿੰ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥੰ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨ ਜਾਤਾਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਜਾਤਾਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾ ਪਨੇਸਾ**ਤਿ ਸਾ ਪਨ ਏਸਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਤਿਵਙ੍ਗਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਤਿਵਙ੍ਗਿਕੰ, ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ''ਨਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਮੁਚ੍ਚਨਤੋ **ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ**। **ਸਚਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ''ਨਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕੰ। ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨੰ, ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨੁਭਾਸਨੰ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੭-੪੧੮. ਏਕਾਦਸਮੇ ਯਂ ਵਚਨਂ ਸਮਗ੍ਗੇਪਿ ਵਗ੍ਗੇ ਅਵਯਵਭੂਤੇ ਕਰੋਤਿ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਂ ਕਲਹਕਾਰਕਵਚਨਂ ਇਧ ਵਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਆਹ "**ਵਗ੍ਗਂ ਅਸਾਮਗ੍ਗਿਪਕ੍ਖਿਯਵਚਨਂ ਵਦਨ੍ਤੀ**"ਤਿ। ਅਸਾਮਗ੍ਗਿਪਕ੍ਖੇ ਭਵਾ ਅਸਾਮਗ੍ਗਿਪਕ੍ਖਿਯਾ, ਕਲਹਕਾ। ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ **ਅਸਾਮਗ੍ਗਿਪਕ੍ਖਿਯਵਚਨਂ,** ਅਸਾਮਗ੍ਗਿਪਕ੍ਖੇ ਵਾ ਭਵਂ ਵਚਨਂ **ਅਸਾਮਗ੍ਗਿਪਕ੍ਖਿਯਵਚਨਂ**। ਯਸ੍ਮਾ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਬਹੂਨਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ "**ਨ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਗ੍ਗਹਵਸੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨਂ ਪਹਾਯ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਨੇਵ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਦੁਬ੍ਬਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੪. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਵਮ੍ਭਨਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਵਚਨਂ। **ਅਪਸਾਦੇਤੁਕਾਮੋ**ਤਿ ਖਿਪਿਤੁਕਾਮੋ, ਤਜ੍ਜੇਤੁਕਾਮੋ ਵਾ, ਘਟ੍ਟੇਤੁਕਾਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਟ**ਸਦ੍ਦੋ ਪਤਿਤਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥੋ। ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਚ ਪਰਨਿਪਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਣਕਟ੍ਠਪਣ੍ਣਸਟਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਂ ਤਿਣਕਟ੍ਠਪਣ੍ਣ**"ਨ੍ਤਿ। **ਕੇਨਾਪੀ**ਤਿ ਵਾਤਸਦਿਸੇਨ ਨਦੀਸਦਿਸੇਨ ਚ ਕੇਨਾਪਿ।

੪੨੫-੪੨੬. **ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਅਸਹਨਤੋ ਓਵਦਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੋ। ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਚੋ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਪ੍ਪਟਿਕੂਲਗ੍ਗਾਹੇ ਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਵਾਦੇ ਅਨਾਦਰੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇਤਿ **ਦੁਬ੍ਬਚੋ**। ਤੇਨਾਹ "**ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਵਦਿਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿਆਦਿ। **ਦੁਬ੍ਬਚਭਾਵਕਰਣੀਯੇਹੀ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਚਭਾਵਕਾਰਕੇਹਿ। ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਅਨੀਯਸਦ੍ਦੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ "**ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਦੁਬ੍ਬਚਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਪਾਪਿਕਾ ਇਚ੍ਛਾ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ,** ਅਸਨ੍ਤਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਚ ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕਂਸਕਾ ਚ ਤੇ ਪਰਵਮ੍ਭਕਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕਂਸਕਪਰਵਮ੍ਭਕਾ। ਯੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਕ੍ਕਂਸਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਚੇ ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਰਞ੍ਚ ਵਮ੍ਭੇਨ੍ਤਿ ਗਰਹਨ੍ਤਿ ਨੀਚੇ ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤੇਸਂ ਭਾਵੋ **ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕਂਸਕਪਰਵਮ੍ਭਕਤਾ**। ਕੁਜ੍ਝਨਸੀਲੋ ਕੋਧਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਕੋਧਨਤਾ**। ਕੁਜ੍ਝਨਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਕੋਧਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

ਪੁਬ੍ਬਕਾਲੇ ਕੋਧੋ, ਅਪਰਕਾਲੇ ਉਪਨਾਹੋਤਿ ਆਹ "**ਕੋਧਹੇਤੁ ਉਪਨਾਹਿਤਾ**"ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਨਹਨਸੀਲੋ, ਉਪਨਾਹੋ ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਉਪਨਾਹੀ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਉਪਨਾਹਿਤਾ**। ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਕੋਧਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਸਕਿਞ੍ਚਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕੋਧੋ ਕੋਧੋਯੇਵ, ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਉਪਨਾਹੋ। **ਅਭਿਸਙ੍ਗੋ**ਤਿ ਦੁਮ੍ਮੋਚਨੀਯੋ ਬਲਵਉਪਨਾਹੋ। ਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਭਿਸਙ੍ਗੀ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਅਭਿਸਙ੍ਗਿਤਾ**। ਦੁਮ੍ਮੋਚਨੀਯਸ੍ਸ ਬਲਵਉਪਨਾਹਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਚੋਦਕਂ ਪਟਿਪ੍ਫਰਣਤਾ**ਤਿ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਰੁਦ੍ਧੇਨ ਪਚ੍ਚਨੀਕੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਵਟ੍ਠਾਨਂ। **ਚੋਦਕਂ ਅਪਸਾਦਨਤਾ**ਤਿ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਤੁਯ੍ਹਂ ਬਾਲਸ੍ਸ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਣਿਤੇਨ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਭਣਿਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਘਟ੍ਟਨਾ। **ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਾਰੋਪਨਤਾ**ਤਿ ''ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਖੋਸਿ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਤਂ ਤਾਵ ਪਟਿਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪਟਿਆਰੋਪਨਤਾ।

ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਣਤਾਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨ, ਵਚਨੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਾਰਣਸ੍ਸ, ਵਚਨਸ੍ਸ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਵਸੇਨ ਚਰਣਤਾ। ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤ੍ਥੋ ਏਵ ਵਾ **ਚਰ**ਸਦ੍ਦੋ ਅਨੇਕਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਧਾਤੂਨਨ੍ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯਂ ਚੋਦਕੇਨ ਦੋਸਵਿਭਾਵਨਕਾਰਣਂ, ਵਚਨਂ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨੇਵ ਚੋਦਨਾਯ ਅਮੂਲਿਕਭਾਵਦੀਪਨੇਨ ਕਾਰਣੇਨ, ਤਦਤ੍ਥਬੋਧਕੇਨ ਵਚਨੇਨ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ। ''ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕੋ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਕਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਕਂ ਭਣਥ, ਕਿਂ ਭਣਥਾ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ''ਏਵਰੂਪਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਯਾ ਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ ਸੁਣਾਮੀ''ਤਿ ਸੋਤਂ ਵਾ ਉਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ। ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਂ ਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ''ਨ ਤਵ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਗਮਨਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਤੋ ''ਰਾਜਗਹਂ ਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਰਾਜਗਹਂ ਵਾ ਯਾਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਂ ਵਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤਤ੍ਥ ਮੇ ਸੂਕਰਮਂਸਂ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਕਥਾਵਿਕ੍ਖਿਪਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਣਮੇਵਾਤਿ ਵਿਸੁਂ ਨ ਗਹਿਤਂ।

ਅਪਦਾਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਰਿਯਾਯ। ਅਪਦੀਯਨ੍ਤਿ ਹਿ ਦੋਸਾ ਏਤੇਨ ਦਕ੍ਖੀਯਨ੍ਤਿ, ਲੁਯਨ੍ਤਿ ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵਾ ਅਪਦਾਨਂ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਮਾ ਮਿਚ੍ਛਾ ਵਾ ਵਤ੍ਤਪ੍ਪਯੋਗੋ। **ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨਤਾ**ਤਿ ''ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵਂ ਕੁਹਿਂ ਵਸਸਿ, ਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਸੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ 'ਮਯਾ ਏਸ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ'ਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਿਂ ਕਰੋਸਿ, ਅਯਂ ਕਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਤ੍ਥ ਚ ਤ੍ਵਂ ਅਹੋਸਿ, ਕਤ੍ਥ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਚਰਿਯਂ ਪੁਟ੍ਠੋਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਕਥਨਂ।

ਮਕ੍ਖਿਪਲ਼ਾਸਿਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਗੁਣਮਕ੍ਖਨਲਕ੍ਖਣੋ ਮਕ੍ਖੋ, ਸੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਮਕ੍ਖੀ। ਤਾਦਿਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਗਾਰਿਯੋ ਅਨਗਾਰਿਯੋ ਵਾ ਸਮਾਨੋ ਪਰੇਸਂ ਸੁਕਤਕਰਣਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ। ਅਗਾਰਿਯੋਪਿ ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕੇਨ ਦਲਿਦ੍ਦੋ ਸਮਾਨੋ ਉਚ੍ਚਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੋ, ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ''ਕਿਂ ਤਯਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸੁਕਤਕਰਣਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ। ਅਨਗਾਰਿਯੋਪਿ ਸਾਮਣੇਰਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਆਚਰਿਯੇਨ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦੀਹਿ ਚ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਾਨਯਪਕਰਣਕੋਸਲ੍ਲਾਦੀਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਿਤੋ, ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਸੁ ਅਚਿਤ੍ਤੀਕਤੋ ਚਰਮਾਨੋ ''ਅਯਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਹਰਕਾਲੇ ਏਵ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋ ਸਂਵਦ੍ਧਿਤੋ ਚ, ਅਥ ਚ ਪਨਿਦਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਿਨੇਹੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਸੁਕਤਕਰਣਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ।

''ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੇਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਈਦਿਸਸ੍ਸ ਚੇਵ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਅਨਿਯਤਾ ਗਤਿ, ਤਵ ਵਾ ਮਮ ਵਾ ਕੋ ਵਿਸੇਸੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਯੁਗਗ੍ਗਾਹਲਕ੍ਖਣੋ ਪਲ਼ਾਸੋ। ਸੋ ਪਰਗੁਣੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣਾਨਂ ਸਮਕਰਣਰਸੋ। ਤਥਾ ਹੇਸ ਪਰੇਸਂ ਗੁਣੇ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮੇ ਕਰੋਤੀਤਿ ਪਲ਼ਾਸੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਪਲ਼ਾਸੀ। ਮਕ੍ਖੀ ਚ ਪਲ਼ਾਸੀ ਚ ਮਕ੍ਖਿਪਲ਼ਾਸਿਨੋ, ਤੇਸਂ ਭਾਵੋ **ਮਕ੍ਖਿਪਲ਼ਾਸਿਤਾ**। ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਮਕ੍ਖੋ ਚੇਵ ਪਲ਼ਾਸੋ ਚ।

ਇਸ੍ਸਤਿ ਪਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਸਹਤੀਤਿ **ਇਸ੍ਸੁਕੀ**। ਮਚ੍ਛਰਾਯਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਗੂਹਤਿ, ਪਰੇਸਂ ਸਾਧਾਰਣਭਾਵਂ ਨ ਸਹਤਿ, ਮਚ੍ਛੇਰਂ ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਮਚ੍ਛਰੀ**। ਸਠਯਤਿ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਭਾਸਤੀਤਿ **ਸਠੋ,** ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਗੁਣਪ੍ਪਕਾਸਨਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਾਠੇਯ੍ਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਕੇਰਾਟਿਕਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਕੇਰਾਟਿਕੋ ਚ ਆਨਨ੍ਦਮਚ੍ਛੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਆਨਨ੍ਦਮਚ੍ਛੋ** ਨਾਮ ਕਿਰ ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਸਪ੍ਪਾਨਂ ਸੀਸਂ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦਿਸੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤੁਂ, ਏਵਮੇਵ ਕੇਰਾਟਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯਂ ਯਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਂ ਵਾ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਂ ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਏਵਂ ਵਦਤਿ ''ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯ੍ਹਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕਾ, ਨਾਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮੁਞ੍ਚਾਮੀ''ਤਿ ''ਏਵਮੇਤੇ 'ਸਗਾਰਵੋ ਅਯਂ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਸਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸੋ'ਤਿ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸਾਠੇਯ੍ਯੇਨ ਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਸਨ੍ਤਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਰੂਪਕਿਰਿਯਾਵਿਹਰਤੋ ''ਏਵਂਚਿਤ੍ਤੋ ਏਵਂਕਿਰਿਯੋ''ਤਿ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਵਾ ਜਾਨਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਯਤੋ ਸੋ –

''ਵਾਮੇਨ ਸੂਕਰੋ ਹੋਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਅਜਾਮਿਗੋ।
ਸਰੇਨ ਨੇਲਕੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਸਾਣੇਨ ਜਰਗ੍ਗਵੋ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨੯੬; ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੯੪; ਮਹਾਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੬੬) –

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਯਕ੍ਖਸੂਕਰਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ। ਕਤਪਾਪਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਲਕ੍ਖਣਾ ਮਾਯਾ, ਸਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਮਾਯਾਵੀ**।

ਥਮ੍ਭਸਮਙ੍ਗਿਤਾਯ **ਥਦ੍ਧੋ**। ਵਾਤਭਰਿਤਭਸ੍ਤਾਸਦਿਸਥਦ੍ਧਭਾਵਪਗ੍ਗਹਿਤਸਿਰਅਨਿਵਾਤਵੁਤ੍ਤਿਕਾਰਕਰੋਤਿ **ਥਮ੍ਭੋ**। ਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਗਿਲਿਤਨਙ੍ਗਲਸਦਿਸੋ ਵਿਯ ਅਜਗਰੋ, ਵਾਤਭਰਿਤਭਸ੍ਤਾ ਵਿਯ ਚ ਥਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਰੁਟ੍ਠਾਨਿਯੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਓਨਮਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨੇਵ ਚਰਤਿ। ਅਬ੍ਭੁਨ੍ਨਤਿਲਕ੍ਖਣੋ ਅਤਿਮਾਨੋ, ਸੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਤਿਮਾਨੀ**।

ਸੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਪਰਾਮਸਤਿ ਸਭਾਵੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ਆਮਸਤੀਤਿ **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸੀ**। ਆਧਾਨੰ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ **ਆਧਾਨਗ੍ਗਾਹੀ**। ''ਆਧਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਦਲ੍ਹੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਦਲ੍ਹਗ੍ਗਾਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੁਤ੍ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਲਦ੍ਧਿੰ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤੀਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ, ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿੰ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ **ਦੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ,** ਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ''ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਦਲ੍ਹੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਕਾਰਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਤਾਦਿਸੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯੰ ਯਦੇਵ ਧਮ੍ਮੰ ਵਾ ਅਧਮ੍ਮੰ ਵਾ ਸੁਣਾਤਿ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ''ਏਵੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਕਥਿਤੰ, ਏਵੰ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸੁਤ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਮ੍ਮੋਵ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਸਕੇ ਕਪਾਲੇ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਸਮੋਦਹਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਕਚ੍ਛਪੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦਾਦਿਕੇ ਅਙ੍ਗੇ ਕੇਨਚਿ ਘਟ੍ਟਿਤੇ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਪਾਲੇਯੇਵ ਸਮੋਦਹਤਿ, ਨ ਬਹਿ ਨੀਹਰਤਿ, ਏਵਮਯਮ੍ਪਿ ''ਨ ਸੁਨ੍ਦਰੋ ਤਵ ਗਾਹੋ, ਛਡ੍ਡੇਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਤੰ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਦਯੇ ਏਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਯਥਾ ਕੁਮ੍ਭੀਲਾ ਗਹਿਤੰ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਕੁਮ੍ਭੀਲਗ੍ਗਾਹੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। ਮਕ੍ਖਿਪਲਾਸਿਤਾਦਿਯੁਗਲਤ੍ਤਯੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਮਕ੍ਖਪਲਾਸਾਦਯੋ ਛ ਧਮ੍ਮੇ ਵਿਸੁੰ ਵਿਸੁੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ **"ਏਕੂਨਵੀਸਤਿ ਧਮ੍ਮਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਨੁਮਾਨਸੁਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੮੧) ਪਨ ਮਕ੍ਖਪਲਾਸਾਦਯੋਪਿ ਯੁਗਲਵਸੇਨ ਏਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸੋਲਸ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਕਾਰੇਹਿ ਆਵਹਨੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ, ਤਤੋ ਪਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਗਹਣਸੀਲੋ ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ, ਨ ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ **ਅਪ੍ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ**। ਯੋ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਮੰ ਕਸ੍ਮਾ ਵਦਥ, ਅਹੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯੰ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜੰ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥੰ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਯੰ ਅਨੁਸਾਸਨਿੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਵਾਮਤੋਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਪ੍ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇਨਾਹ **"ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

ਉਦ੍ਦੇਸੇਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇ। ਅਥ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਕਥੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾਨੀਤਿ ਆਹ **"ਯਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਸੋ ਆਵਿਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਵੰ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। ''ਯਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਹਿ ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਦਾਨੁਦ੍ਦੇਸੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਯੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਲਬ੍ਭਮਾਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਸਹਕਾਰਣੇਨਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **"ਵਚਨਾਯਾ"**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕੇ ਸਮ੍ਪਦਾਨਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਤਤੋ ਮਮ ਵਚਨਤੋ"**ਤਿ। ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਦਿਸਾਨਿ। ਅਯੰ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨੰ, ਏਵੰ ਇਧ ਅਵਚਨੀਯਕਰਣਤਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਦੁਬ੍ਬਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੩. ਕੁਲਦੂਸਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੧. ਤੇਰਸਮੇ **ਕੀਟਾਗਿਰੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗਮਸ੍ਸ ਨਾਮੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਰਤੋ ''ਨ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕੀਟਾਗਿਰਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨ ਪਨ ਯੋਗਤੋ ਸੋ ਜਨਪਦੋਪਿ ''ਕੀਟਾਗਿਰਿ''ਇਚ੍ਚੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੋਤਿ ਆਹ **"ਏਵੰਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ"**ਤਿ। ਆਵਾਸੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਾ **ਆਵਾਸਿਕਾ**, ਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸਿਨੋ। ਤੇ ਅਕਤੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਜਿਣ੍ਣੰ ਪਟਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤਿ, ਕਤੇ ਇਸ੍ਸਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ **"ਸੋ ਯੇਸੰ ਆਯਤ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਤੇ ਆਵਾਸਿਕਾ"**ਤਿ । ਨਿਵਾਸੋ ਨਿਵਾਸਮਤ੍ਤੰ ਏਤੇਸੰ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਨੇਵਾਸਿਕਾ**ਤਿ ਆਹ **"ਯੇ ਪਨ ਕੇਵਲ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਤੇ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ। **ਛ ਜਨਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਡੁਕੋ ਲੋਹਿਤਕੋ ਮੇਤ੍ਤਿਯੋ ਭੁਮ੍ਮਜਕੋ ਅਸ੍ਸਜਿ ਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੋਤਿ ਇਮੇ ਛ ਜਨਾ। **ਸਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਆਲਪਨਵਚਨਮੇਤੰ। **ਆਯਮੁਖਭੂਤਾ**ਤਿ ਆਯਸ੍ਸ ਮੁਖਭੂਤਾ। **ਧੁਰਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ। ਵਸ੍ਸਾਨੇ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਉਤੂਸੁ ਵਸ੍ਸਨਤੋ **"ਦ੍ਵੀਹਿ ਮੇਘੇਹੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਦਿਯਡ੍ਢਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਤੋ ਗਣਾਚਰਿਯਾਨੰ ਛਨ੍ਨੰ ਜਨਾਨੰ ਅਧਿਕਤ੍ਤਾ **"ਸਮਧਿਕ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਸਾਧਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮ**-ਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਆਗਤੋ। **ਅਕਤਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਕਤਪੁਬ੍ਬੰ ਅਭਿਨਵਵਤ੍ਥੁੰ।

ਕਣਿਕਾਰਾਦਯੋ **ਪੁਪ੍ਫਰੁਕ੍ਖਾ**, ਜਾਤਿਸੁਮਨਾਦਯੋ **ਪੁਪ੍ਫਗਚ੍ਛਾ**। **ਕੋਟ੍ਟਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਯੰ ਛਿਨ੍ਦਨੰ। **ਕੋਟ੍ਟਾਪਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਇਮੰ ਛਿਨ੍ਦ ਭਿਨ੍ਦਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਛੇਦਾਪਨੰ। **ਆਲਿਯਾ ਬਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਗਚ੍ਛਮੂਲੇ ਉਦਕੰ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਥਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਬਨ੍ਧਨੰ। **ਉਦਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸ੍ਸ। **ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਿਞ੍ਚਾਪਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਨਨੁ ''ਉਦਕਸ੍ਸ ਸੇਚਨੰ ਸੇਚਾਪਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਾਦਿੰ ਸਕ੍ਕਾ ਸਙ੍ਗਹੇਤੁੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਾਦਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ''ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥੰ ਰੋਪਿਤੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਸੁਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਾਦਿ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ ਇਧਾਪਿ ਵਿਭਾਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਾਦਿ ਵਿਸੁੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। **ਹਤ੍ਥਮੁਖਪਾਦਧੋਵਨਨ੍ਹਾਨੋਦਕਸਿਞ੍ਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ ਪਕਾਰਨ੍ਤਰੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੋ''ਤਿ ਕੋਟ੍ਟਨਖਣਨਾਦਿਵਸੇਨ ਸਯੰ ਕਰਣਸ੍ਸਪਿ ਕਥੰ ਸਙ੍ਗਹੋਤਿ? ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਵੋਹਰੀਯਤੀਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੋਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭੂਤੰ ਕਰਣਕਾਰਾਪਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ, ਨ ਪਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪੁਰਾਣਪਣ੍ਣਾਦਿਹਰਣਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਕੁਦਾਲਾਦੀਨਿ ਭੂਮਿਯੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਤੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਮੇਵ ਪਾਕਟਤਰਨ੍ਤਿ **"ਓਭਾਸੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਵਾਦਮ੍ਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤੁਕਾਮੋ ਪਚ੍ਛਾ ਵਦਤਿ। **ਵਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਕੇਚਿ ''ਵਤਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਪਠਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਵਤਿਅਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਪਿ ਏਕਚ੍ਚੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਸੇਸ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਾਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕੰ ਵਾ ਅਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕੰ ਵਾ। **"ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕੰ ਸਿਞ੍ਚਿਤੁ"**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕੰ ਸਿਞ੍ਚਥਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਯੰ ਰੋਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਰੋਪੇਹੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿਪਿ ਸਿਦ੍ਧੰ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਾਦਿਅਤ੍ਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਥਨਾਦੀਸੁ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਪਟਿਵਚਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਯਥਾਹੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਰੁਕ੍ਖਰੋਪਨੇ। **ਤਥਾ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਪਰਿਯਾਯਾਦੀਹਿ ਚ ਗਨ੍ਥਾਪਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

''ਤਥਾ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ''ਯਥਾ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਪਰਿਯਾਯਾਦੀਹਿ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਾਦੀਹਿ ਗਨ੍ਥਾਪਨੇ ਏਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨ ਸਯੰ ਗਨ੍ਥਨੇ, ਤੇਨੇਵ ਪਰੋ ਸਯੰ ਗਨ੍ਥਨਮ੍ਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ **"ਨਨੁ ਚਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਥਾ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥੰ ਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯੰ ਸਯੰ ਰੋਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਯੰ ਗਨ੍ਥਨੇਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ**ਆਦਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਰੋ। ਅਥ **"ਨ ਪਨ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ"**ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵਦਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਆਦੀਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਮਾਣਮੇਵਾਤਿ ਨਾਯੰ ਵਿਰੋਧੋ, **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਅਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਮੇਵਾਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਤੰ ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸੇਚਨੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਕਥਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯੰ ਸਯੰ ਰੋਪਨੰ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸ੍ਸ ਪਨ ਸਯੰ ਸਿਞ੍ਚਨੰ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕੰ ਸਯੰ ਸਿਞ੍ਚਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਯੰ ਗਨ੍ਥਨਮ੍ਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। **ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਯਦੇਤੰ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਸਯੰ ਰੋਪਨੰ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਕਥੰ ਤੰ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤਤ੍ਰਹੀ"**ਤਿਆਦਿ। **ਏਤੰ ਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੰ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿਪਿ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਿਪਿ ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿਪਿ ਸਿਞ੍ਚਾਪੇਨ੍ਤਿਪੀਤਿ ਏਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਨ ਪਰਿਯਾਯੋ ਅਤ੍ਥੀ**ਤਿ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੰ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿਪਿ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਿਪਿ ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿਪਿ ਸਿਞ੍ਚਾਪੇਨ੍ਤਿਪੀ''ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਰੋਪਨਸਿਞ੍ਚਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਰੋਪਨੇ ਪਰਿਯਾਯੋ ਅਤ੍ਥਿ। **ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯੰ ਇਧ ਚ ਪਰਿਯਾਯਾਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੰ ਰੋਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਵਚਨਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਪਰਿਯਾਯੰ, ਇਧ ''ਗਨ੍ਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਥਾਵਿਧਵਿਸੇਸਵਚਨਾਭਾਵਤੋ ਪਰਿਯਾਯਾਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ।

ਨਨੁ ਚ ਯਥਾ ‘‘ਗਨ੍ਥੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯਾਯੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਯਂ ਗਨ੍ਥਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ‘‘ਗਨ੍ਥਾਪੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਗਨ੍ਥਾਪਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਪਰਤੋ ‘‘ਏਵਂ ਜਾਨ, ਏਵਂ ਕਤੇ ਸੋਭੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਏਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਨ ਵਿਕਿਰਿਯਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਕਰੋਹੀਤਿਆਦਿਨਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਕਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤੀਤਿ? ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਹਿ ਕਾਰਾਪਨਂ ਗਨ੍ਥਾਪਨਮੇਵ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਕਾਰਾਪਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸਬ੍ਬਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮੇਵ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਨਿਗਮੇਤਿ। **ਹਰਣਾਦੀਸੁ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਹਰਣਾਦੀਸੁ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਕੁਲਿਤ੍ਥਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਰਣਤੋ**ਤਿ ਕੁਲਿਤ੍ਥਿਆਦੀਨਂ ਹਰਣਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ **“ਹਰਣਾਧਿਕਾਰੇ ਹੀ**”ਤਿਆਦਿ। **ਮਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ। **ਮਞ੍ਜਰੀ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਕੁਸੁਮਮਞ੍ਜਰੀ ਵਿਯ। **ਹਾਰਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਾਹਾਰਸਦਿਸਂ।

ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚਾਤਿ ਪਥਵੀਖਣਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ‘‘ਇਦਂ ਖਣ, ਇਦਂ ਰੋਪੇਹੀ’’ਤਿਆਦਿਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ। **ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ**ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਉਭਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯਂ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਪਰਿਭੋਗਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਰੋਪਿਤੇ। **ਦੁਕ੍ਕਟਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। **ਕਪ੍ਪਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਉਦਕੇਨ। **ਤੇਸਂਯੇਵ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਦੂਸਨਪਰਿਭੋਗਾਨਂ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਸਯਂ ਸਿਞ੍ਚਨੇ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਵਾ ਸਿਞ੍ਚਾਪਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਸਯਂ ਸਿਞ੍ਚਨੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਸਿਞ੍ਚਾਪਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਯਂ ਸਿਞ੍ਚਨੇ ਧਾਰਾਪਚ੍ਛੇਦਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਗਣਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਿਞ੍ਚਾਪਨੇ ਪਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਸਕਿਂ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬਹੂਨਂ ਸਿਞ੍ਚਨੇਪਿ ਏਕਾਵ।

ਦੁਕ੍ਕਟਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਭੂਤਗਾਮਪਾਤਬ੍ਯਤਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਓਚਿਨਨੇ। **ਸਕਿਂ ਆਣਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਆਣਤ੍ਤੋ। **ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵਾ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਆਣਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਓਚਿਨਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਗਨ੍ਥਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ **ਗਨ੍ਥਿਮਂ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ। ਧਮ੍ਮਾਸਨਵਿਤਾਨੇ ਬਦ੍ਧਕਣ੍ਟਕੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਉਪਰੂਪਰਿ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਵੁਣਨਤੋ **“ਛਤ੍ਤਾਤਿਛਤ੍ਤਂ ਵਿਯਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧਮ੍ਹੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ **“ਤਂ ਅਤਿਓਲ਼ਾਰਿਕਮੇਵਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨੇਵ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਪ੍ਫਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂਯੇਵ ਕਣ੍ਟਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਾਦਿਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਕਣ੍ਟਕਮ੍ਪਿ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਚ ਇਦਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪਵੇਸੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇ ਅਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰੂਪਰਿ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਜਾਲਮਯਂ ਵਿਤਾਨਂ **ਜਾਲਵਿਤਾਨਂ**। **ਨਾਗਦਨ੍ਤਕ**ਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕਂਯੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਪ੍ਫਪਟਿਚ੍ਛਕਂ** ਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਕਤਪੁਪ੍ਫਾਧਾਰਣਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਦ੍ਦਮੇਵ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਸੋਕਪਿਣ੍ਡਿਯਾ**ਤਿ ਅਸੋਕਪੁਪ੍ਫਮਞ੍ਜਰਿਕਾਯ। **“ਧਮ੍ਮਰਜ੍ਜੁ** ਨਾਮ ਚੇਤਿਯਂ ਵਾ ਬੋਧਿਂ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਪਵੇਸਨਤ੍ਥਂ ਆਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਰਜ੍ਜੂ’’ਤਿ **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਚ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾਬਦ੍ਧਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਵੇਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਪਨ ‘‘ਧਮ੍ਮਰਜ੍ਜੁਨ੍ਤਿ ਸਿਥਿਲਂ ਵਟ੍ਟਿਕਂ ਰਜ੍ਜੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਂ ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਵਾ ਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਿਥਿਲਵਟ੍ਟਿਕਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਅਨ੍ਤਰੇਪਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਵੇਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਤਰਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਵਿਰੋਧੋਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ।

ਮਤ੍ਥਕਦਾਮਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਸਨਾਦਿਮਤ੍ਥਕੇ ਲਮ੍ਬਕਦਾਮਂ। **ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਵੇਠੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮੇਨ ਵੇਠੇਨ੍ਤਿ। **ਤੇਸਂਯੇਵਾ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਨਂਯੇਵ। **ਵਾਕੇਨ ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ**ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਨ ਪੁਪ੍ਫਸਹਿਤੇਨੇਵ ਵਾਕੇਨ ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ। **ਖਨ੍ਧੇ ਠਪਿਤਕਾਸਾਵਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧੇ ਠਪਿਤਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਤਥਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਮਿਨਾਵ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸਂ ਕਾਸਾਵਂ ਵਾ ਵਤ੍ਥਂ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ। ਅਂਸਭਣ੍ਡਿਕਂ ਪਸਿਬ੍ਬਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਵੇਠਿਮਂ ਨਾਮ ਨ ਜਾਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਿਥਿਲਬਨ੍ਧਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਪੁਪ੍ਫਪਟੇ ਚ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਪਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੀਘਤੋ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਸ੍ਸ ਹਰਣਪਚ੍ਚਾਹਰਣਵਸੇਨ ਪੂਰਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਿਰਿਯਤੋ ਹਰਣਂ ਪਨ ਵਾਯਿਮਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨ ਪੂਰਿਮਂ। **ਪੁਰਿਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਅਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਪੁਰਿਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੀ’’ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਰਹਿਤਾਯ ਸੁਤ੍ਤਕੋਟਿਯਾ ਵਾਕਕੋਟਿਯਾ ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਏਕਵਾਰਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ** ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਚੇਤਿਯਾਦਿਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪੁਪ੍ਫਪਟਕਰਣਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੇਤਿਯਂ ਵਾ ਬੋਧਿਂ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੇਨ ਏਕਵਾਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਨਪਿ ਏਕਵਾਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਪ੍ਫਪਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਚ ਏਕਵਾਰਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਨਪਿ ਤਥੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇਪਿ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਪੂਰਿਤਨ੍ਤਿ ਦੀਘਤੋ ਪਸਾਰਣਵਸੇਨ ਪੂਰਿਤਂ। **ਵਾਯਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਦੀਘਤੋ ਪਸਾਰਿਤੇ ਤਿਰਿਯਤੋ ਹਰਣਂ ਵਾਯਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਏਕਵਾਰਮ੍ਪਿ ਪੁਪ੍ਫਗੁਣਂ ਤਿਰਿਯਤੋ ਹਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਗਨ੍ਥਿਤਾਨਿ ਪਾਕਤਿਕਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ। ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਪਨ ਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਭੂਮਿਯਂ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਦਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਘਟਿਕਦਾਮਓਲਮ੍ਬਕੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੇ ਘਟਿਕਾਕਾਰਯੁਤ੍ਤੋ ਯਮਕਦਾਮਓਲਮ੍ਬਕੋ। ਏਕੇਕਂ ਪਨ ਦਾਮਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਕੋਟਿਯਾਵ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਓਲਮ੍ਬਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਦ੍ਵਯਂ ਸਙ੍ਘਟਿਤੁਕਾਮੇਨਪਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਕੋਟਿਯਾਵ ਸੁਤ੍ਤਕੋਟਿਂ ਸਙ੍ਘਟਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਕਾਰੇਨ ਮਾਲਾਗੁਣਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ**ਤਿ ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਕਾਰੇਨ ਮਾਲਾਗੁਣਸ੍ਸ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਹਰਣਪਚ੍ਚਾਹਰਣਵਸੇਨ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨਂ। ਤੇਨੇਵ ਤਂ ਪੂਰਿਮੇ ਪਵਿਟ੍ਠਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਮ੍ਪਿ ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਕਾਰਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਹਰਣਪਚ੍ਚਾਹਰਣਵਸੇਨ ਪੂਰਿਤਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਕਵਾਰਂ ਪਨ ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਕਾਰੇਨ ਮਾਲਾਗੁਣਂ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਏਕਤੋ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਗੇਣ੍ਡੁਕਖਰਪਤ੍ਤਦਾਮਾਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚੇਲਾਦੀਹਿ ਕਤਦਾਮਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨੁਲੋਮਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

“ਲਾਸਿਯਨਾਟਕਂ ਨਾਟੇਨ੍ਤੀ”ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਰੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਰੇਚਕਂ ਦੇਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਭਿਨਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਂ ਨਚ੍ਚਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਂ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਮੁਖੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਚਕ੍ਕਮਿਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਭਮਯਮਾਨਾ ਰੇਚਕਂ ਦੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਕੇਕਾਯ ਪਨ੍ਤਿਯਾ ਅਟ੍ਠ ਅਟ੍ਠ ਪਦਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਟ੍ਠਪਦਂ**। ‘‘ਅਟ੍ਠਾਪਦ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। ਦਸਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਦਾਨੀ**ਤਿ ਚ ਸਾਰਿਆਦੀਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। **ਦਸਪਦਂ** ਨਾਮ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਨ੍ਤੀਹਿ ਵੀਸਤਿਯਾ ਪਦੇਹਿ ਕੀਲ਼ਨਜੂਤਂ। **ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਯਂ ਸਾਰੀ ਅਸੁਕਪਦਂ ਮਯਾ ਨੀਤਾ, ਅਯਂ ਅਸੁਕਪਦ’’ਨ੍ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਮੁਖੇਨੇਵ ਵਦਨ੍ਤਾ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਜੂਤਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਜੂਤਫਲਕੇ**ਤਿ ਜੂਤਮਣ੍ਡਲੇ। **ਪਾਸਕਕੀਲ਼ਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਾਸਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਛਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਏਕੇਕਂ ਯਾਵ ਛਕ੍ਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਕੀਲ਼ਨਂ, ਤਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਲਦ੍ਧਏਕਕਾਦਿਵਸੇਨ ਸਾਰਿਯੋ ਅਪਨੇਨ੍ਤਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤਾ ਚ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। ਘਟੇਨ ਕੀਲ਼ਾ **ਘਟਿਕਾ**ਤਿ ਏਕੇ।

ਮਞ੍ਜਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾਤਿ ਮਞ੍ਜਟ੍ਠਿਰੁਕ੍ਖਸਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਕਸਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਸਲਾਕਹਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਲਹੀਰਾਦੀਨਂ ਕਲਾਪਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਬਹੂਸੁ ਸਲਾਕਾਸੁ ਵਿਸੇਸਰਹਿਤਂ ਏਕਂ ਸਲਾਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਾਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂਯੇਵ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਾ ਸਲਾਕਹਤ੍ਥੇਨ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੀਤਿ ਕੇਚਿ। ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਂਸਾਕਾਰੇਨ ਕਤਾ ਨਾਲ਼ਿਕਾ **ਪਣ੍ਣਨਾਲ਼ਿਕਾ**। ਤੇਨੇਵਾਹ **“ਤਂ ਧਮਨ੍ਤਾ**”ਤਿ। ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਾਗਤਂ ਅਕ੍ਖਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਟ੍ਠਮੁਟ੍ਠਿਲਾਭਾਲਾਭਾਦਿਜਾਨਨਕੀਲ਼ਾ **ਅਕ੍ਖਰਿਕਾ**ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਹਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸਿਪ੍ਪੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸ੍ਸਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ‘‘ਉਸ੍ਸੇਲ਼ੇਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਫੋਟੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਪਾਕਟੋਯੇਵਾਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ **ਉਸ੍ਸੇਲ਼ੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮੁਖੇਨ ਉਸ੍ਸੇਲ਼ਨਸਦ੍ਦਂ ਪਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਬਜਤ੍ਤਸਦ੍ਦਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਅਜਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਦੇਨ੍ਤਾ

ਅਜਪਾਲਕਾ ਵਿਯ ਮੁਖੇਨ ਵਾਤਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਨ੍ਤਾ ਸੁਖੁਮਂ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਨਾਦਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਫੋਟੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਭੁਜਹਤ੍ਥਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਸਦ੍ਦਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਵਾਮਹਤ੍ਥਂ ਉਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਾਣਿਨਾ ਤਤ੍ਥ ਤਾਲ਼ਨੇਨ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੁਖਡਿਣ੍ਡਿਮ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਖਭੇਰਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

੪੩੨. ਪਸਾਦਾਵਹੇਨਾਤਿ ਪਸਾਦਜਨਨਕੇਨ। ਅਭਿਕ੍ਕਮਨਂ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਗਮਨੇਨਾ**"ਤਿ। ਪਟਿਕ੍ਕਮਨਂ **ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ**। **ਨਿਵਤ੍ਤਨੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਗਮਨਂ ਗਮਨਮੇਵ। ਅਭਿਮੁਖਂ ਲੋਕਿਤਂ ਆਲੋਕਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਪੁਰਤੋ ਦਸ੍ਸਨੇਨਾ**"ਤਿ। **ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਦਸ੍ਸਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਦਿਸਾਪੇਕ੍ਖਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਂਦਿਸਾਭਿਮੁਖੋ ਗਚ੍ਛਤਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਤਦਭਿਮੁਖਂ ਪੇਕ੍ਖਨਂ **ਆਲੋਕਿਤਂ**, ਤਦਨੁਗਤਦਿਸਾਲੋਕਨਂ "**ਵਿਲੋਕਿਤ**"ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਪਰਿ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪੇਕ੍ਖਨਵਸੇਨ **ਓਲੋਕਿਤਉਲ੍ਲੋਕਿਤਾਪਲੋਕਿਤਾਨਿ** ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਪਨ ਨ ਸਮਣਸਾਰੁਪ੍ਪਾਨਿ ਅਪ੍ਪਸਾਦਾਵਹਾਨਿ, ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਆਲੋਕਿਤਵਿਲੋਕਿਤਾਨੇਵ ਗਹਿਤਾਨਿ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੇ ਗੁਣੀਭੂਤਾਨਿਪਿ ਪਬ੍ਬਾਨਿ ਪਰਾਮਸਤਿ। ''ਪਬ੍ਬਸਙ੍ਕੋਚਨੇਨਾ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਗੁਣੀਭੂਤਾਨਿ ਸਙ੍ਕੋਚਨਸ੍ਸ ਪਧਾਨਤ੍ਤਾ। **ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਹੀ**ਤਿ ਸਾਤ੍ਥਕਤਾਦਿਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤਥਾਪਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਕਾਰੇਹਿ, ਪਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਸਵਿਸੇਸਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ**। ਤਥਾਪਵਤ੍ਤਞਾਣਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਤ੍ਤਾ। **ਹੇਟ੍ਠਾਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਂ ਅਨਾਮੇਤ੍ਵਾਵ ਅਧੋਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੁ। ਖਨ੍ਧਂ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾਵਲੋਕਨਂ ਨ ਸਮਣਸਾਰੁਪ੍ਪਂ। ''ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਚ ਇਮਿਨਾ ਯੁਗਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਿਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਬੇਨ੍ਤੋਤਿ ਲੋਲੋ ਮਨ੍ਦਧਾਤੁਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਕੁਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਭਮੁਕਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਸਾਖਲ਼ੇਨ ਯੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਸਾਖਲ਼ਿਯਂ? ਯਾ ਸਾ ਵਾਚਾ ਨੇਲ਼ਾ ਕਣ੍ਣਸੁਖਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੩੫੦) ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸਾਖਲ਼ੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਮੁਦੁਵਚਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨੇਲ਼ਾ**ਤਿ ਏਲ਼ਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦੋਸੋ, ਨਾਸ੍ਸਾ ਏਲ਼ਨ੍ਤਿ ਨੇਲ਼ਾ, ਨਿਦ੍ਦੋਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਣ੍ਣਸੁਖਾ**ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਧੁਰਤਾਯ ਕਣ੍ਣਾਨਂ ਸੁਖਾ, ਸੂਚਿਨਾ ਵਿਜ੍ਝਨਂ ਵਿਯ ਕਣ੍ਣਸੂਲਂ ਨ ਜਨੇਤਿ। **ਦਾਨਨਿਬਦ੍ਧਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਦਾਨਾਨਿ।

''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਏਕਸੇਸਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਪਾਕਟੋਯੇਵਾਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਹਿ ਇਦਂ ਏਕਸੇਸਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਰੂਪੇਕਸੇਸਸ੍ਸਪਿ ਇਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ, ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਬਹੁਵਚਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋਤਿ। **ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਤਤੋਯੇਵ ਚ ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਕਮ੍ਮਫਲਸਦ੍ਧਾਯ ਵਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪ੍ਪਸਾਦਬਹੁਲਤਾਯ ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ।

੪੩੩. ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮੇਨ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ**ਤਿ ਬਹਿਗਾਮੇ ਵਿਹਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਵਿਹਾਰੋ ਪਨ "**ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਨ ਵਸਿਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸਾਮਨ੍ਤਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾਸਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਦਿ ਤਤ੍ਥ ਵਸਤਿ, ਤੇਨ ਸਾਮਨ੍ਤਗਾਮੇਪਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਚਰਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿਤੁਂ। ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਸਾਮਨ੍ਤਗਾਮੇ ਚਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵਾਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

੪੩੫. ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ''ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਸਮ੍ਮੁਤਿ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਨ ਓਵਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਯਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਅਞ੍ਞਾ ਵਾ ਤਾਦਿਸਿਕਾ ਤਤੋ ਵਾ ਪਾਪਿਟ੍ਠਤਰਾ, ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਂ, ਕਮ੍ਮਿਕਾ ਨ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਪੋਸਥੋ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਵਾਰਣਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਸਵਚਨੀਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਨੁਵਾਦੋ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਓਕਾਸੋ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਗਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਤ੍ਤਾਨਿ।

ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਪ੍ਪਧਾਨਾ **ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਹਚਰਣਞਾਯੇਨ। **ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਂ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਤਾਯਾ**ਤਿ ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਂ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਤਾਯ, ਯੇਨ ਵਤ੍ਤੇਨ ਚਿਣ੍ਣੇਨ ਸਙ੍ਘੋ ਅਨੁਲੋਮਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਵਤ੍ਤਨਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨ ਪਨ੍ਨਲੋਮਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਤਿਤਲੋਮਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਕੂਲਵੁਤ੍ਤਿਨੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਤ੍ਥਰਣਮਗ੍ਗਂ ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਲੋਮਵਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਿਤ੍ਥਰਣੂਪਾਯਂ ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਯੇਨ ਵਤ੍ਤੇਨ ਚਿਣ੍ਣੇਨ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕਭਾਵਤੋ ਨਿਤ੍ਤਿਣ੍ਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਤ੍ਥਰਣਕਵਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਨ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਂ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤਾ ਛਨ੍ਦਜਾਤਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹੀ**ਤਿ ਜਾਤਿਨਾਮਗੋਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸਿਪ੍ਪਆਬਾਧਲਿਙ੍ਗਕਿਲੇਸਆਪਤ੍ਤਿਹੀਨਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਕਾਰਣੇਹਿ। **ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਤਾ ਪਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਯ**-ਕਾਰੋ ''ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਲੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ ਆਹ "**ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਤਾਯਪਿ ਪਾਪੇਨ੍ਤੀ**"ਤਿਆਦਿ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾਨਂ ਗਣਪਾਮੋਕ੍ਖਾਨਂ।

੪੩੬-੪੩੭. ਨਿਗਮਸ੍ਸ ਅਪਾਕਟਤ੍ਤਾ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਤਤ੍ਥਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਦੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੇਨ ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮ੍ਪਿ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਏਵ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। "**ਮਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਸਿਵਲਿਙ੍ਗਾਦਿਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਮਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਮਾਤੁਆਦੀਨਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕਸ੍ਸਚਿਪੀ**ਤਿ ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ। **ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰੇਹੇਵਾ**ਤਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਸ੍ਸ ਲਾਭਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਸੀਮਗਤਾਨਂ ਸਾਮਣੇਰਾਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗੋ ਲਬ੍ਭਤੇਵਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚੂਲ਼ਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗਤੋਪਿ ਉਪਡ੍ਢਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

"**ਸਾਮਣੇਰਾ...ਪੇ॰... ਠਪੇਨ੍ਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਅਭਾਜਿਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਵਾ। **ਦਾਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਦਾਪੇਤੁਂ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਤਂ ਪੁਪ੍ਫਦਾਨਂ ਨਾਮ ਸਿਯਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਤਥਾ ਆਗਤਾਨਂ ਤੇਸਂ ਦਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਦਾਨਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਸਾਮਣੇਰੇਹਿਪਿ ਦਾਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭੇਯ੍ਯ। **ਸਯਮੇਵਾ**ਤਿ ਸਾਮਣੇਰਾ ਸਯਮੇਵ। **ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦਿਸਮ੍ਪਾਦਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵੁ**ਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਤਾਵ ਹਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਸਞਾਤਕਾਨਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾਵ। ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਞ੍ਚ ਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰੇਹੇਵ ਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰੇ ਪਨ ਯਦਿ ਸਯਮੇਵ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਇਮਂ ਪੁਪ੍ਫੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਂ ਫਲੇਪਿ ਅਤਿਦਿਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਫਲਮ੍ਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਹਰਣਹਰਾਪਨਾਦਿਨਾ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਸਞਾਤੀਨਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾਵ। ਇਦਾਨਿ ''ਯੋ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ...ਪੇ॰... ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਦਦਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਪੁਪ੍ਫੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਂ ਫਲੇਪਿ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਪਨਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਖੀਣਪਰਿਬ੍ਬਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਫਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ**ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਫਲਾਨਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਫਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ। **ਰੁਕ੍ਖਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ**ਤਿ ''ਇਮੇਹਿ ਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਰੁਕ੍ਖਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ। ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਰੁਕ੍ਖੇਸੁ ''ਇਧ ਫਲਾਨਿ ਸੁਨ੍ਦਰਾਨਿ, ਇਤੋ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹੋ ਕਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ "**ਏਵਂ ਪਨ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿ।

ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਲ਼ਲੀਤਿ ਰੁਕ੍ਖਤ੍ਤਚੋ। ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਗਿਹੀਨਂ ਗਾਮਨ੍ਤਰਦੇਸਨ੍ਤਰਾਦੀਸੁ ਸਾਸਨਪਟਿਸਾਸਨਹਰਣਂ **ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਿਕਂ**। ਤੇਨਾਹ ''ਗਿਹੀਨਂ ਦੂਤੇਯ੍ਯਂ ਸਾਸਨਹਰਣਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ। ਦੂਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ **ਦੂਤੇਯ੍ਯਂ**। **ਪਠਮਂ ਸਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ...ਪੇ॰... ਪਦੇ ਪਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਗਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਾਸਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇ ਠਿਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਰੂਪਂ ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਕ੍ਕਮਤਾਯਸ੍ਮਾਤਿ ਇਦਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਨ **ਪਕ੍ਕਮਤਾਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਦਿਸਾਨੇ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗੇਸੁਪਿ ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਕ੍ਕਮਨਂ, ਏਵਂ ਇਧ ਛਨ੍ਦਾਦੀਹਿ ਪਾਪਨਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਕੁਲਦੂਸਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪੨. ਪਠਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਜ੍ਜਨਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਠਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾ**। **ਤਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਹਾਨੀ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਆਰੋਚਿਤਦਿਵਸੋ, ਤਾਵ ਦਿਵਸਪਕ੍ਖਮਾਸਸਂਵਚ੍ਛਰਵਸੇਨ ਯਤ੍ਤਕੋ ਕਾਲੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਕਾਮੇਨ ਅਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਾਵਰਣਭਾਵਤੋ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨਪਿ ਪਰਿਵਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਵ੍ਾਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਾਰਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇ ਊਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਾ ਸਾਤਿਸਾਰਾ ਸਦੋਸਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਪਾਕਟੋਯੇਵਾਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਸਾਮੀਚੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਂ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ

ਤੇਰਸਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਅਨਿਯਤਕਣ੍ਡਂ

੧. ਪਠਮਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪੩. ਪੁਤ੍ਤਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਨਿਦ੍ਦੇਸਤੋ ਏਕਸੇਸਨਯੇਨ ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੀਪਿ ਗਹਿਤਾਤਿ ਆਹ **"ਬਹੂ ਧੀਤਰੋ ਚਾ"**ਤਿ। **ਦਾਨਪ੍ਪਦਾਨੇਸੂ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕੇਸੁ ਚੇਵ ਮਹਨ੍ਤੇਸੁ ਚ ਦਾਨੇਸੁ। ਛਣਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮਙ੍ਗਲਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਆਵਾਹਵਿਵਾਹਮਙ੍ਗਲਾਦੀਸੂ"**ਤਿ। ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਫਗ੍ਗੁਣਮਾਸਾਦੀਸੁ ਉਤ੍ਤਰਫਗ੍ਗੁਣਾਦਿਅਭਿਲਕ੍ਖਿਤਦਿਵਸੇਸੁ ਸਪਰਿਜਨਾਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਮਙ੍ਗਲਕਰਣਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਅਨੁਰੁਸ੍ਸਵੇਸੂ**ਤਿ ਮਹੁਸ੍ਸਵਸ੍ਸ ਅਨੁਰਨ੍ਤਰਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਉਸ੍ਸਵੇਸੁ। **ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਪਵਾਰਣਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਦੀਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਸਦ੍ਦੋ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ **ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਨਕ੍ਖਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਪੂਜਾਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਪਵਾਰਣਨਕ੍ਖਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਵਾਰਣਪੂਜਾਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇ ਗਾਮਨਿਗਮਵਾਸਿਨੋ ਤਯੋ ਸਤ੍ਤ ਵਾ ਦਿਵਸੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਘੋਸਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਥਾਵਿਭਵਂ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਭੋਗੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਇਮੇਪਿ ਦਾਰਕਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਰਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਦਨਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭੋਜਨਾਨਨ੍ਤਰਂ।

੪੪੪-੪੪੫. **ਤਂ ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਕਮ੍ਮਂ। **ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ, ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਸ੍ਸ ਵਾ ਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਆਹ **"ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ"**ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ''ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ''ਤਿ ਪਨ ਵਚਨਤੋ ''ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕਿਞ੍ਚਾਪੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਤ੍ਥਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਾਨਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਸਚੇਪਿ ਹੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਿਹਿਤਕਵਾਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋਸਬ੍ਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਪਿਹਿਤਕਵਾਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਚ ਦੁਤਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤਨਯੇਨ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹਵਸੇਨਪਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **"ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇਪਿ ਓਕਾਸੇ"**ਤਿ । ''ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ''ਤਿ ਹਿ ਇਦਂ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹਾਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸੇਵ ਰਹਾਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਯ੍ਯ , ''ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ''ਤਿ ਨ ਵਦੇਯ੍ਯ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਤਤੋ ਦੂਰਤਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਪਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹਾਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਕਪਿਮਿਦ੍ਧਪਰੇਤੋ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤਿ, ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਨਿਮੀਲੇਤਿ, ਨ ਚ ਮਹਾਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਪਨ ਤਾਦਿਸੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਨ ਕਰੋਤੀ"**ਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਟਿਲਦ੍ਧਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਤਿ ਅਨ੍ਤਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਚਤੁਸਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਚਤੁਸਚ੍ਚਾ। **ਤਿਣ੍ਣਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨਸ੍ਸ ਤਿਣ੍ਣਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸਮਾਯੋਗੋ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਚ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਵ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। **ਨ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੋ ਹਿ ਯਾਵ ਨ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਾਵ ਨੇਵ ਸੁਦ੍ਧੋ, ਨ ਅਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਵਤ੍ਤਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਪਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਲਜ੍ਜੀਸੁ ਕਤਾ, ਅਲਜ੍ਜੀਸੁ ਏਵਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
> ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਭਾਸੇਯ੍ਯ, ਵਤ੍ਤਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੇਨ ਕਾਰਯੇ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੩੫੯)।

ਯੇਨ ਵਾ ਸਾ ਸਦ੍ਧੇਯ੍ਯਵਚਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤੇਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ''ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ **"ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਵ ਤੇਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਚਨੇਨ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ **ਦਿਟ੍ਠਂ**

ਨਾਮ ਤਥਾਪਿ ਹੋਤਿ, ਅਵ੍ਵਥਾਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਵ੍ਵਥਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਵੰ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ ਨਾਮ…ਪੇ॰… ਵਦਾਪੇਥਾ**ਤਿ ਇਦੰ ''ਏਵੰ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਵਰੂਪੇ ਆਸਙ੍ਕਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਤ੍ਥ, ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸੇਹਿ ਨਾਮ ਅਨੁਰਘਰੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇਹਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੰ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਆਹ, ਨ ਪਨ ਅਸਦ੍ਦੂਹਨ੍ਤੋ। ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸਿਨ੍ਨਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਨੁਰਘਰਸ੍ਸੇਵੇਸੋ ਆਵੁਸੋ ਦੋਸੋ"**ਤਿ ਆਹ। **ਏਵਮਕਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਗੂਹਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਗੁਣੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵੰ ਵਿਯ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਅਕਾਸਿੰ। **ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਸਿ ਮ**ਨ੍ਤਿ ''ਮਾ ਮੰ ਅਵ੍ਵੇਪਿ ਏਵੰ ਜਾਨਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣੰ ਅਜਾਨਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਵਦਤਿ।

੪੪੬-੪੫੧. ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਮਗ੍ਗੇ''ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **"ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੇ"**ਤਿ। ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦਸ੍ਸ ਅਸਤਿਪਿ ਮੇਥੁਨਰਾਗਭਾਵੇ ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਕਿਲੇਸਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਕਿਲੇਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤੀ"**ਤਿ, ਤੇਨੇਵ **ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਗ੍ਗਹਣੰ ਕਤੰ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਗਤੇਪਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਤਤ੍ਤਾ **"ਅਸ੍ਸਾਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਰਹਸ੍ਸਾਦੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨੇਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਯੰ ਧਮ੍ਮੋ ਅਨਿਯਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਿਣ੍ਣੰ ਆਪਤ੍ਤੀਨੰ ਯੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁੰ ਵਾ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਤਾਯ ਅਨਿਯਤੋਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਪਾਕਟੋਯੇਵਾਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪਠਮਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਦੁਤਿਯਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੨. ''ਏਕੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਨਿਸਜ੍ਜੰ ਕਪ੍ਪੇਤੁੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਨ ਘਟਤੀਤਿ ਆਹ **"ਯੰ ਏਕੋ…ਪੇ॰… ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ। **ਏਤੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਏਕੋ''ਤਿ ਇਦੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੰ।

੪੫੩. **ਬਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਬਹਿ ਪਾਕਾਰਾਦਿਨਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ। **ਪਰਿਵੇਣਙ੍ਗਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਵੇਣਮਾਲ਼ਕੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਪੁਰਿਸੋਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮੇ ਕਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਿਸਤਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਇਧ ਏਕਾਪਿ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ''ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਆਗਤੰ, ਨ ਚ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਦੁਤਿਯੋ ਹੋਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਹਿ ਅਵ੍ਵਮਵ੍ਵਿਸ੍ਸਾ ਵਜ੍ਜੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਮਹਾਵਨੇ ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ''ਇਤ੍ਥਿਸਤਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਵਸੇਨ ਆਗਤੰ ''ਅਲਵ੍ਚ ਖੋ ਹੋਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਵ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਗਾਮੋਪਿ ਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ਯਾ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਹਿਰਿਮਨਾ, ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਪੇਸੁੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ''ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਧ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਸਤਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਵਸੇਨ **ਅਨਨ੍ਧੋ** ਵੁਤ੍ਤੋ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਵਸੇਨ **ਅਬਧਿਰੋ**। **ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਓਕਾਸੇ**ਤਿ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹਾਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਏਤੇਨ ''ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਤੋ ਬਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਕਰੋਤਿ ਸਤਿਪਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹਾਭਾਵੇ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਵ੍ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋਯੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਨ ''ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕੇਨਚਿ** ਪਨ ''ਦ੍ਵੇਪਿ ਰਹਾ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਨ ਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਓਕਾਸੇ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ ਸਮ੍ਭਵਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਤੋ ਬਹਿ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸਯੇ ਦੂਰਤਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸਪਿ ਦਟ੍ਠੁੰ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਭਾਵਤੋ। **ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਗਹਿਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੇਪਿ ਸਤਿਪਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੇ ਅਬਧਿਰਤ੍ਤਾ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦਕਾਰਾਨੰ**

ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਥਾ ਪਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੋ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਤਥਾ ਬਧਿਰੋ ਵਿਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਦ੍ਦੰ ਨ ਸੁਣਾਤੀਤਿ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋਪਿ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁੰ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ **ਠਿਤੋ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਾ'ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ਵਿਯ ''ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਤਥਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹਸ੍ਸੇਵ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ “**ਬਧਿਰੋ ਪਨ ਚਕ੍ਖੁਮਾਪੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਨ੍ਧਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਕ੍ਖੰ ਭਜਤੀਤਿ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤੰ “**ਅਨ੍ਧੋ ਵਾ ਅਬਧਿਰੋਪਿ ਨ ਕਰੋਤੀ**”ਤਿ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਅਪਿਹਿਤਕਵਾਟਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਸਮੀਪੇਪਿ ਠਿਤੋ ਅਨ੍ਧੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮਯਮ੍ਪੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਉਭਯਤ੍ਥਾਪੀ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਅਨਿਯਤੇਸੁ। ਯਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਵਿਸੁੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਕਾਚਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਉਪਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਾਦਯੋ ਹਿ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਨੰ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾ। ਭਗਵਤਾ ਪਨ ਪਠਮੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਨਨ੍ਦਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਨਿਯਤਕ੍ਕਮੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਯਦਿ ਇਮੇਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਵਿਸੁੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਤਾ ਅਨਿਯਤਦ੍ਵਯੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਏਵਰੂਪਾਯਪਿ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਚੋਦਿਤੇ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਕਰਣੰਯੇਵ ਦਲ੍ਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯਲਕ੍ਖਣੰ ਠਪਿਤੰ। ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਅਨਿਯਤੰ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਇਦਮੇਵ ਲਕ੍ਖਣੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨੁਗਤਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਦੁਤਿਯਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯੰ

ਅਨਿਯਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਕਣ੍ਡਂ

੧. ਚੀਵਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੯. **ਸਮਿਤਾਵਿਨਾ**ਤਿ ਸਮਿਤਪਾਪੇਨ। **ਗੋਤਮਕੇ ਚੇਤਿਯੇ**ਤਿ ਗੋਤਮਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤਵਿਹਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਗਵਤਾ ਗਹਪਤਿਚੀਵਰੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇ ਬਹੂਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇਪਿ ਖਨ੍ਧੇਪਿ ਕਟਿਯਾਪਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਸੀਮਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੇਨ ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਨ ਪਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ। ਨਹਾਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਨਹਾਨਂ,** ਨਹਾਨਤਿਤ੍ਥਂ।

੪੬੦. ਏਕੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਘਰਤਨਸ੍ਸ ਚ ਪੂਜਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਧਮ੍ਮਰਤਨਂ ਪੂਜਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਗਵਾ ਆਹ ''ਸਚੇਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਧਮ੍ਮਰਤਨਂ ਪੂਜੇਤੁਕਾਮੋ, ਏਕਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਂ ਪੂਜੇਹੀ''ਤਿ। ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਂ ਭਨ੍ਤੇ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਾਤਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਂ ਭਨ੍ਤੇ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਥੇਰਂ ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਪੂਜੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਪਟਿਲਾਭਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ"**ਨ੍ਤਿ। **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ**-ਸਦ੍ਦੋ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਪਰਿਯਾਯੋਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਆਹ **"ਨੋ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾ"**ਤਿ। ਪਠਮਮੇਵ ਹਿ ਤਂ ਤਨ੍ਤੁਵਾਯਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ।

ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਤਥੇਵ ਕਰੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਏਕਮੇਕੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਣ੍ਹਾਪਿਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। **ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਅਤਿਵਿਯ ਮਮਾਯਤੀ**ਤਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਤਾਵ ਮਮਾਯਤੁ ਅਖੀਣਾਸਵਭਾਵਤੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਕਥਨ੍ਤਿ? ਨ ਇਦਂ ਮਮਾਯਨਂ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮਵਸੇਨ, ਅਥ ਖੋ ਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਾਵਸੇਨਾਤਿ ਨਾਯਂ ਦੋਸੋ। **ਨਵਮਂ ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਦਸਮਂ** ਵਾਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ , ਨਵਮੇ ਵਾ ਦਸਮੇ ਵਾ ਦਿਵਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚੇ ਭਵਿਯਜਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਏਵਂ ਸਿਯਾ। **ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਮੇ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਵੁਤ੍ਤਦਿਵਸਮੇਵਾ''ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। **ਧਾਰੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਆਹਾ''ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੪੬੨-੪੬੩. **ਨਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਸ੍ਸ ਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਆਹ **"ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਚੀਵਰਸ੍ਮਿ"**ਨ੍ਤਿ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਕਰਣਪਲਿਬੋਧੇ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਪਾਸਪਟ੍ਟਗਣ੍ਠਿਕਪਟ੍ਟਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸੂਚਿਯਾ ਪਟਿਸਾਮਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਨਿਟ੍ਠਾਨਮੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਂ। **ਏਤੇਸਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਵਿਨਟ੍ਠਾਦੀਨਂ ਪਰਾਮਸਤਿ।

ਕਥਿਨੇ ਚ ਉਬ੍ਭਤਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਯਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਥਿਨੇ ਚ ਉਬ੍ਭਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀ**ਤਿ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਨਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਮਿਂ ਉਬ੍ਭਤਸ੍ਮਿਂ ਕਥਿਨੇ''ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਲਿਬੋਧਾਨਂ ਅਭਾਵਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯਾਵ ਚੀਵਰਪਲਿਬੋਧੋ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧੋ ਚ ਨ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਦਸਾਹਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸ ਹਿ ਯਾਵ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਉਬ੍ਭਾਰਾ ਅਨਾਮਨ੍ਤਚਾਰੋ ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰੋ ਯਾਵਦਤ੍ਥਚੀਵਰਂ ਗਣਭੋਜਨਂ ਯੋ ਚ ਤਤ੍ਥ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦੋਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਾਨਿਸਂਸਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਪਕ੍ਕਮਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕਾ**। ਏਵਂ ਸੇਸਾਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਖੋਮਨ੍ਤਿ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵ◌ਾਯਿਤੰ ਖੋਮਪਟਚੀਵਰੰ, ਤਥਾ ਸੇਸਾਨਿ। **ਸਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਣਵ◌ਾਕਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਕਤਚੀਵਰੰ। **ਭਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਏਕਚ੍ਚਾਨਿ ਵ◌ਾ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਤਚੀਵਰੰ। ਭਙ੍ਗਮ੍ਪਿ ਵ◌ਾਕਮਯਮੇਵ◌ਾਤਿ ਕੇਚਿ। ਦੁਕੂਲੰ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣੰ ਸੋਮਾਰਪਟੰ ਚੀਨਪਟੰ ਇਦ੍ਧਿਜੰ ਦੇਵਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਛ ਚੀਵਰਾਨਿ ਏਤੇਸੰਯੇਵ ਅਨੁਲੋਮਾਨੀਤਿ ਵ◌ਿਸੁੰ ਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਦੁਕੂਲ**ਞ੍ਹਿ ਸਾਣਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮੰ ਵ◌ਾਕਮਯਤ੍ਤਾ। ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਦੇਸੇ ਸਞ੍ਜਾਤਵਤ੍ਥੰ **ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣੰ**। ''ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਕੋਸੇਯਜਵ◌ਿਸੇਸੋ''ਤਿ ਹਿ **ਅਭਿਧਾਨਕੋਸੇ** ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਸੋਮਾਰਦੇਸੇ ਚੀਨਦੇਸੇ ਚ ਜਾਤਵਤ੍ਥਾਨਿ **ਸੋਮਾਰਚੀਨਪਟਾਨਿ**। ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਕੋਸੇਯਜਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ ਪਾਣਕੇਹਿ ਕਤਸੁਤ੍ਤਮਯਤ੍ਤਾ। **ਇਦ੍ਧਿਜੰ** ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਨੰ ਪੁਞ੍ਞਿਦ੍ਧਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਚੀਵਰੰ, ਤੰ ਖੋਮਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਹੋਤੀਤਿ ਤੇਸੰ ਏਵ ਅਨੁਲੋਮੰ। ਦੇਵਤਾਹਿ ਦਿਨ੍ਨੰ ਚੀਵਰੰ **ਦੇਵਦਿਨ੍ਨੰ,** ਤੰ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਜਾਲਿਨਿਯਾ ਦੇਵਕਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥਸਦਿਸੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਖੋਮਾਦੀਨੰਯੇਵ ਅਨੁਲੋਮੰ ਹੋਤਿ ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਭਾਵਤੋ।

ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵ◌ਿਦਤ੍ਥਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਦ੍ਵ◌ੇ ਵ◌ਿਦਤ੍ਥਿਯੋ**"ਤਿਆਦਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਇਮਿਨਾ ਦੀਘਤੋ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣੰ ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਤਤੋ ਉਪਡ੍ਢਪ੍ਪਮਾਣੰ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਸੁਗਤਵ◌ਿਦਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਇਦਾਨਿ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵ◌ਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਦਿਯਡ੍ਢੋ ਹਤ੍ਥੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ **ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੪੮-੩੪੯) ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਦ੍ਵ◌ਾਦਸਙ੍ਗੁਲੰ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਦਿਯਡ੍ਢੋ ਹਤ੍ਥੋਤਿ ਸਿਦ੍ਧੰ। ਏਵਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲੰ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਆਗਤਮੇਵ◌ਾਤਿ।

ਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰੰ ਕਾਲੰ ਵ◌ਾ ਪਰਾਮਸਤਿ। **ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਅਰੁਣੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸਸ੍ਸ ਯੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਅਰੁਣੋ। **ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸਸ੍ਸ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਅਰੁਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਵਸ**ਸਦ੍ਦੇਨ ਹਿ ਤੰਦਿਵਸਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਅਰੁਣੋ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ। **ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵ**◌ਾਤਿ ਰਜ੍ਜੁਆਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵ◌ਾ। **ਵ◌ੇਠੇਤ੍ਵ**◌ਾਤਿ ਵਤ੍ਥਾਦੀਤਿ ਵ◌ੇਠੇਤ੍ਵ◌ਾ।

ਵ**ਚਨੀਯੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘੰ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। **ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਭਾਸਾਯ ਪਦਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਵਤ੍ਵ◌ਾਪਿ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤੇ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ। ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇਨ "**ਪਸ੍ਸਸੀ**"ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਦੇਸਕੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਵਚਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ "**ਆਮ ਪਸ੍ਸਾਮੀ**"ਤਿ। ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਵਚਨਮਾਹ "**ਆਯਤਿੰ ਸੰਵਰੇਯਜਾਸੀ**"ਤਿ। ਏਵ◌ੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਪੁਨ ਦੇਸਕੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਵਚਨੰ "**ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸੰਵਰਿਸ੍ਸਾਮੀ**"ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਯਤਿੰ ਸੰਵਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵ◌ੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਦ੍ਵ◌ੀਸੁ ਪਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਸੁ** ਵ◌ਾਤਿ ਦ੍ਵ◌ੀਸੁ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਸੁ ਵ◌ਾ ਆਪਤ੍ਤੀਸੁ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵਚਨਭੇਦੋ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਞਤ੍ਤਿਯੰ **ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਸਰਤਿ ਵ◌ਿਵਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵ◌ੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਵ◌ਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਚੀਵਰਦਾਨੇਪੀ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚੀਵਰਸ੍ਸ ਦਾਨੇਪਿ। **ਵਤ੍ਥਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਗਣਨਾਯ। **ਗਣਸ੍ਸ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ ਪਾਲ਼ਿਯੇਵ◌ੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ੀ**ਤਿ ਦ੍ਵ◌ੀਸੁ ਇਮਾਹੰ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀਤਿ ਵਚਨੇ ਵ◌ਿਸੇਸਾਭਾਵਤੋ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। **ਏਵ◌ੰ...ਪੇ॰... ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ "**ਇਤੋ ਗਰੁਕਤਰਾਨੀ**"ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤੋ**ਤਿ ਇਤੋ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚੀਵਰਦਾਨਤੋ। ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਤੋ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੰ ਗਰੁਕਤਰਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਇਤੋ ਗਰੁਕਤਰਾਨੀ**"ਤਿ। **ਇਮਾਹੰ ਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਇਮੰ ਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ।

੪੬੮. ਨ ਇਧ ਸਞ੍ਞਾ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ ਇਦੰ ਵ◌ੇਮਤਿਕੰ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। **ਯੋਪਿ ਏਵ◌ੰਸਞ੍ਞੀ, ਤਸ੍ਸਪੀ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲੰ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ, ਅਥ ਖੋ ਵ◌ੇਮਤਿਕਸ੍ਸ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਨ ਇਧ ਸਞ੍ਞਾ ਰਕ੍ਖਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥੰ ਸੇਸਤ੍ਤਿਕੇਪਿ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। **ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਸ ਨਯੋ ਅਵ◌ਿਨਟ੍ਠਾਦੀਸੁਪੀਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਚੀਵਰੇਸੁ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿ ਖਾਯਿਤੇਸੁ ''ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰੰ ਖਾਯਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ੰਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤੀਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਨਟ੍ਠਤੋ ਅਵ◌ਿਲੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵ◌ਿਸੇਸਮਾਹ "**ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰਵਸੇਨਾ**"ਤਿ। ਥੇਯਜਾਵਹਾਰਵਸੇਨ ਗਹਿਤਞ੍ਹਿ **ਨਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ, ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰਵਸੇਨ ਗਹਿਤੰ ਵ◌ਿ**ਲੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਇਦੰ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਯੰ ਯੇਨ ਹਿ ਪੁਰਾਣਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਸੁਗਤਵ◌ਿਦਤ੍ਥਿੰ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞੰ ਨਵ◌ੰ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤੰ ਕਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਹੋਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਇਦੰ ਪਰਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਅਪਰਸ੍ਸ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਸਾਧੇਤਿ। **ਪਰਿਭੋਗੰ ਸਨ੍ਧਾਯ** ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸ ਚ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਨ ਪਨ ਅਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੪੬੯. ਤਿਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਨ੍ਤਿ ਨਾਮੰ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ। **ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਮੰ ਵਤ੍ਵਾ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਿਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ''ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਾਮੰ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ। ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ''ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ''ਇਮੰ ਚੀਵਰੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਿਚੀਵਰੰ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ, ਯਦਿ ਤੰ ਤੰ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਚਤੁਮਾਸਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਆਗਾਮਿਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਚਾਤੁਮਾਸੰ, ਤਾਵ ਠਪੇਤੁੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ ਅਨੁਜਾਨਾਮੀਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕੰ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਞ੍ਚ ਤੰ ਤੰ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਦਿਨਾਮਸ੍ਸੇਵ ਅਭਾਵਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤਥਾ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤੰ ਅਞ੍ਞਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀਤਿ ਠਪੇਮਿ, ਪਰਿਚ੍ਚਜਾਮੀਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਇਮੰ ਚੀਵਰੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਮ੍ਪਿ ''ਇਮੰ ਚੀਵਰੰ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮੇਤਿ। **ਕਾਯਵਿਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਚੀਵਰੰ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਚਾਲੇਨ੍ਤੇਨ ਵਾ। **ਦੁਵਿਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਪਰਮ੍ਮੁਖਭੇਦੇਸੁ ਦੁਵਿਧੰ। **ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ**ਤਿ ਇਦੰ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਠਿਤੰ ''ਇਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ। ਤਤੋ ਪਰੰ ''ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਪਨੇਤ੍ਥ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ''ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ''ਤਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਹਤ੍ਥੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਵਿਸੇਸਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਕਾਰਣੰ ਗਵੇਸਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਯਤ੍ਥ ਤਦਹੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ। ''ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ''ਤਿ ਇਦੰ ਦੇਸਨਾਸੀਸਮਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਦੂਰੇ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚ ਇਦੰ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਚੀਵਰਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਮੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣੰ।

ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਵਤ੍ਥੇਹੀਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਵਤ੍ਥੇਹਿ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਵੋਹਾਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ''ਇਮੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਸ੍ਸ ਵਿਸੁੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਵਿਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨਾਮੇਨ ਪਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ''ਇਮੰ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਨੀ**ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਚੀਵਰਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨਾਮੇਨੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇਕਤਅਧਿਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਦਾਨਕਿਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾਦਿਤਿਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਤਿਚੀਵਰੰ ਪਨਾ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ। ਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯੰ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਸਮ੍ਮੁਤਿਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇਪਿ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋਤਿ ਨ ਤਤ੍ਥ ਦੁਪ੍ਪਰਿਹਾਰਤਾਤਿ ਆਹ "**ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯੰ ਦੁਪ੍ਪਰਿਹਾਰ**"ਨ੍ਤਿ।

ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਦੀਘਸੋ ਛ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਤਿਰਿਯੰ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਵਿਦਤ੍ਥਿਞ੍ਚ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਨੁ ਚ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ, ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ ਆਬਾਧਵੂਪਸਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨਪਿ,

ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ ਆਬਾਧਵੂਪਸਮੇਨਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਤਤੋ ਪਰੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਤਿ ਹਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਏਤ੍ਥ ਤਾਵ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਇਦੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਪਨ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਭਾਵਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਹੇਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਭਾਵਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ 'ਤਤੋ ਪਰੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਯਥਾ ਕਥਿਨਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚੀਵਰੰ ਕਥਿਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਯੰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰੰ ਹੇਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿਵਸੇ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਪਦਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ। ਕਥਿਨਮਾਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਹਿ ਚੀਵਰੰ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਅਵਸਾਨਦਿਵਸੇ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੰ ਕਥਿਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਹੋਤਿ। ਅਯੰ ਪਨ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਤੇਨ ਸਦਿਸਾਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਕਥੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਹੋਤਿ। ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਮੇਵ ਹਿ ਤੰਤੰਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਹੇਮਨ੍ਤੇਪਿ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਦਸਾਹੰ ਪਰਿਹਾਰੰ ਲਭਤਿਯੇਵ। ਏਵੰ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਪਿ ਆਬਾਧਵੂਪਸਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤੋ ਪਰੰ ਦਸਾਹੰ ਪਰਿਹਾਰੰ ਲਭਤਿ, ਦਸਾਹੰ ਪਨ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਭੇਦਲਕ੍ਖਣੇ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ, ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ ਆਬਾਧੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਿਜਹਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ 'ਤਤੋ ਪਰੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ'ਤਿ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ** ਨ ਸਮੇਤਿ, **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ** ਪਨ ਸਮੇਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨਪਿ, ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ ਆਬਾਧਵੂਪਸਮੇਨਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤੀ''ਤਿ ਇਦੰ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯੰ** ਨਤ੍ਥਿ, **ਪਰਿਵਾਰਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** ''ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੋ ਗਿਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕੰ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯੰ** ਪਨ 'ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਵੁਤ੍ਤੰ। ਚਾਤੁਮਾਸੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੩)।

ਤਤ੍ਥ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਨਿਵਾਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਪਚ੍ਚਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯੰ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਞ੍ਹਿ** ''ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਚਾਤੁਮਾਸੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਯਦਿ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯੰ ਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯ, ਅਵਿਜਹਿਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਹੇਮਨ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਜਨੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯੰ ਏਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ''ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਤਰੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਨਹਾਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ "**ਵਣ੍ਣਭੇਦਮਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾਪਿ ਚੇਸਾ ਵਟ੍ਟਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਸਚੇ ਵਸ੍ਸਾਨੇ ਅਪਰਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਪੁਰਿਮਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਘਸੋ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਦ੍ਵੇ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਿਯਡ੍ਢਾ, ਦਸਾ ਵਿਦਤ੍ਥੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਮਾਣੇਨ ਯੁਤ੍ਤੰ। **ਪਮਾਣਿਕਾ**ਤਿ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਦੀਘਸੋ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਿਰਿਯੰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਾ। **ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ''ਸਕਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਪੁਨ ਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰੀਯਤਿ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਭਾਵਤੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਏਕਵਚਨੇਨਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ

ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ‘ਸਕਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਮੇਵਾ’ਤਿ ਵੁੱਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨਸ੍ਸ ਇਧ ਵਚਨੇ ਅਪੁਬ੍ਬੰ ਪਯੋਜਨੰ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ‘‘ਸਕਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਇਦੰ ਪਦੰ ਨ ਵੁੱਤੁੰ।

‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਭਾਵਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁੱਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਚੇਤਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦੰ ਮਾਤੁਯਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ, ਇਦੰ ਭੇਸਜ੍ਜਸ੍ਸ, ਇਦੰ ਮਾਤੁਯਾਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਕਸਨ੍ਤਕਭਾਵਤੋ ਮੋਚਿਤੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਅਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਕੇਵਲੰ ਮਞ੍ਚਪੀਠੇਸ੍ਵੇਵ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਨ ‘‘ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾ’’ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁੱਤੁੱਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ, ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

“ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨਾਤਿ ਸਿਕ੍ਖੰ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨਾ’’ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁੱਤੁੰ, ਤੰ ਯੁਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ਵਿਯ ਚੀਵਰੇ ਨਿਰਾਲਯਭਾਵੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਚੁੱਤ੍ਤਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨਾ’’ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਨ ਵਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤੋਪਿ ਯਾਵ ਸਿਕ੍ਖੰ ਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਤਾਵ ਭਿਕ੍ਖੁਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਿਜਹਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨਾ’’ਤਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਵੁੱਤੁੱਤ੍ਤਾ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਿ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨੰ ਵਿਸੁੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਨਤ੍ਥਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਬ੍ਭਮਨੇਨੇਵ ਅਸ੍ਸਮਣੀਭਾਵਤੋ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਪਨ ਇਦੰ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਲਿਙ੍ਗੇ ਠਿਤੋਵ ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ , ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਲਗ੍ਗਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁੱਤੁੰ। **ਕਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਿਨਖਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪਮਾਣਚੀਵਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੁੰ। **ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਘਰਪ੍ਪਵੇਸਨਤ੍ਥਾਯ **ਸੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ਵੁੱਤੁਨਯੇਨ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਉੱਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਞ੍ਚ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਙ੍ਘਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਸਙ੍ਘਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ। **ਏਸ ਨਯੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਮਾਣਯੁੱਤ੍ਤੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਛਿਦ੍ਦੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤਿ, ਮਹਨ੍ਤੇਸੁ ਪਨ ਤਤੋ ਪਰੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਸਬ੍ਬੇਸੂ**ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਦਿਭੇਦੇਸੁ ਸਬ੍ਬਚੀਵਰੇਸੁ।

ਅਞ੍ਞੰ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸੁੱਤ੍ਤੇ ਆਗਤੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵ ਵਿਭਾਵੇਤੁੰ **“ਯਞ੍ਹੀ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੁੰ। ‘‘ਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਯਤੋ ਛੇਦਨਕੰ ਪਾਚਿੱਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੁੱਤ੍ਤਾ ਆਹ **“ਤਤੋ ਉੱਤ੍ਤਰਿ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ”**ਤਿ। **ਤੰ ਨ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮੰ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਸੰ ਤਿਚੀਵਰਾਦੀਨੰ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾਦਿਭੇਦੰ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਏਸ ਨਯੋ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨੰ ਨ ਸਮੇਤਿ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਸੁੱਤ੍ਤੇ ਅਭਾਵਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁੱਤੁਵਚਨੰ ਨ ਸਮੇਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਛਿਦ੍ਦੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਨਯੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿੱਤ੍ਤੋਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਚੀਵਰੇਸੁ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇਸੁ ਸੇਸਚੀਵਰੇਸੁ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮੰ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕੰ ਛਿਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਯੇਵ ਤਾਦਿਸੰ ਹੋਤਿ, ਅਚੀਵਰਤ੍ਤਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ। **ਖੁਦ੍ਦਕੰ ਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾਦਿਭੇਦਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਅਨੂਨਮੇਵ ਖੁਦ੍ਦਕਚੀਵਰੰ। **ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਾ ਖੁਦ੍ਦਕੰ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਿਣ੍ਣੰ ਚੀਵਰਾਨੰ ਚਤੂਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਛਿਦ੍ਦੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਿਜਹਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖੁਦ੍ਦਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮੁਖੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਆਸਨ੍ਨਦੂਰਭਾਵੰ। ਆਸਨ੍ਨਦੂਰਭਾਵੋ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵੁੱਤੁਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸਪਿ ਅਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ਸਚੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ

ਹੋਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ, ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਵਿਕਪ੍ਪਨਮੇਵ ਪਮਾਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਮਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤੋ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਮਿਤ੍ਤੋ ਨਾਤਿਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤੋ। **ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਨਾਮੇਸਾ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ **ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਦਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਞ੍ਚ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਚੀਵਰਾਨਂ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ। **ਤਿਚੀਵਰਸਙ੍ਖੇਪੇਨਾ**ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਨੀਹਾਰੇਨ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤੁਯ੍ਹਂ ਦੇਮੀਤਿਆਦੀਸੁ ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਨ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋਪਿ ਸਚੇ ਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪੁਨ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖੇ ਠਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **"ਤੁਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ "ਮਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ"ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਯਥਾ ਪਰਤੋ 'ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਹੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦੁਦ੍ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ 'ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ'ਤਿ ਵਚਨੇਨ 'ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਹੋਤੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ 'ਤੁਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੁਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ 'ਮਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ'ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ 'ਸੁਦਿਨ੍ਨਮੇਵਾ'''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **"ਗਣ੍ਹਾਹੀ**ਤਿ ਚ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਹਣਸ੍ਸ ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਤਾਕਰਣਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਦਾ ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਿਤੇ ਪਚ੍ਛਾ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਤਂ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਰਣਵਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਰੋ ਸਚ੍ਚਤੋਯੇਵ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪੁਨ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਤਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਨ ਚੀਵਰਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਂ ''ਮਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਂ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਕਾਯਵਾਚਾਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤੀ**"ਤਿ। ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਜਾਤਿਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਤਾ, ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧਭਾਵੋ, ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਤਾ, ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੧-੪੭੩. ਦੁਤਿਯੇ ਅਥਾਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਕਥਂ ਓਕਾਸਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚ ਆਹਿਣ੍ਡਤੀਤਿ ਆਹ **"ਥੇਰੋ ਕਿਰਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਪਚ੍ਚਯਾ ਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਤਦਭਾਵਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੪੭੫-੪੭੬. **ਏਵਂ ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਇਮੇਹਿ ਚੀਵਰਨਿਟ੍ਠਾਨਕਥਿਨੁਬ੍ਭਾਰੇਹਿ ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧੋ। **ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇਸੂ**ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਨਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇਸੁ। **ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵੁਤ੍ਥੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ''ਰੁਕ੍ਖੋ ਛਿਨ੍ਨੋ, ਪਟੋ ਦਡ੍ਢੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਵਯਵੇਪਿ ਸਮੁਦਾਯਵੋਹਾਰੋ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੭੭-੪੭੮. **ਪਰਿਖਾਯ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਸਮਨ੍ਤਾ ਨਦੀਤਲ਼ਾਕਾਦਿਉਦਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਪਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ**ਤਿ ''ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ। **ਆਕਾਸੇ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਘਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਆਕਾਸੇ ਅਡ੍ਢਤੇਯਜਰਤਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਘਰਂ ਨਿਵੇਸਨੁਦੋਸਿਤਾਦਿਲਕ੍ਖਣਮੇਵ, ਨ ਪਨ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਘਰਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **"ਏਤ੍ਥ ਚਾ"**ਤਿਆਦਿ।

੪੭੯. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ''ਸਭਾਯੇ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ **"ਸਭਾਯ"**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ **ਸਭਾਯ**-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਨਪੁਂਸਕਲਿਙ੍ਗਤਾਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਭਾ**-ਸਦ੍ਦਪਰਿਯਾਯੋਪਿ ਹਿ **ਸਭਾਯ**-ਸਦ੍ਦੋ ਨਪੁਂਸਕਲਿਙ੍ਗਯੁਤ੍ਤੋ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਲਿਙ੍ਗਬ੍ਯਤ੍ਤਯੇਨ ਸਭਾ ਵੁਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਆਹ। **ਚੀਵਰਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਚੀਵਰਹਤ੍ਥਪਾਸੇਯੇਵ ਵਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ। **ਯਂ ਤਸ੍ਸਾ…ਪੇ॰… ਨ**

ਵਿ**ਜਹਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਾ ਵੀਥਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਸਭਾਯਦ੍ਵਾਰਾਨਂ ਗਹਣੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਗੇਹਾਨਿ ਸਾ ਚ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿ ਗਹਿਤਾਯੇਵ ਹੋਤਿ। **ਅਤਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਵੀਥਿਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ**ਤਿ ਘਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ।

ਨਿਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਾਯ ਏਕੂਪਚਾਰਤਾ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਾਯ ਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਨਿਵੇਸਨਾਦੀਨਿ ਗਾਮਤੋ ਬਹਿ ਸਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਠਿਤਾਨਞ੍ਹਿ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮਪਰਿਹਾਰੋਯੇਵਾਤਿ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪੀ**ਤਿ ਗਾਮਾਦੀਸੁ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇਸੁ ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ। **ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਦਿਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸੇਵ ਗਹਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਏਕਕੁਲਾਦੀਨਮ੍ਪਿ।

੪੮੦-੪੮੭. ਓਵਰਕੋ ਨਾਮ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਞ੍ਞੋ ਗਬ੍ਭੋਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਮੁਣ੍ਡਚ੍ਛਦਨਪਾਸਾਦੋ**ਤਿ ਚਨ੍ਦਿਕਙ੍ਗਣਯੁਤ੍ਤੋ ਪਾਸਾਦੋ।

੪੮੯. ਸਤ੍ਥੋਤਿ ਜਙ੍ਘਸਤ੍ਥੋ ਸਕਟਸਤ੍ਥੋ ਵਾ। **ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ। ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤਿ "**ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠੇਨ...ਪੇ॰... ਠਿਤੋ ਹੋਤੀ**"ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠੇਨਾ**ਤਿ ਗਾਮਸ੍ਸ ਨਦਿਯਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠੇਨ। **ਨਦੀਪਰਿਹਾਰੋ ਚ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਵਿਸੁਂ ਨਦੀਪਰਿਹਾਰਸ੍ਸ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮਾਦੀਹਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਿਯ ਚੀਵਰਹਤ੍ਥਪਾਸੋਯੇਵ ਨਦੀਪਰਿਹਾਰੋ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿ**ਹਾਰਸੀਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। ਵਿ**ਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਤ੍ਥਸਮੀਪੇਯੇਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ** ਨਾਮ ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੪੯੦. ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤੇਤਿ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ''ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵਾਰਮੂਲਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੋਖੇਤ੍ਤੇਪਿ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਚੀਵਰਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾਯੇਵ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ।

੪੯੧-੪੯੪. "ਵਿ**ਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਸਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਸਕਲੋ ਆਵਾਸੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਯਸ੍ਮਿਂ** ਵਿ**ਹਾਰੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਏਕਂ ਗੇਹਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਕਕੁਲਨਾਨਾਕੁਲਸਨ੍ਤਕਤਾ** ਚੇਤ੍ਥ ਕਾਰਾਪਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਛਾਯਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਏਵਾ**ਤਿ ਯਦਾ ਮਹਾਵੀਥਿਯਂ ਉਜੁਕਮੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਦਾ ਯਂ ਓਕਾਸਂ ਛਾਯਾ ਫਰਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਗਮਨਪਥੇ**ਤਿ ਯਂ ਤਦਹੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੯੫. ਨਦਿਂ ਓਤਰਤੀਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਓਤਰਤਿ। **ਨ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਭੋਗਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਸੋ ਹੀ**"ਤਿਆਦਿ। **ਅਪਰਿਭੋਗਾਰਹਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਚੀਵਰਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ। **ਏਕਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਅਂਸਕੂਟੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਬਹੂਨਂ ਸਞ੍ਚਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਮਨਂ ਨ ਸਾਰੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਬਹਿਗਾਮੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰...** ਵਿ**ਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਯ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਚੀਵਰਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚੀਵਰਞ੍ਚ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਗਮਨੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ "**ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਨ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਸਯਿਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਚ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਉਸ੍ਸਾਹੇ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੇਪਿ ਗਮਨਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪੁਨ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਉਸ੍ਸਾਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਰੁਣੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਰਤੋ **ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਠਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ''ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਵਿਨਾਵ ਗਤਾ

ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਪਠਮਤਰਂਯੇਵ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਤੋ। ਅਥ ''ਪੁਰਾਰੁਣਾ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹਾਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੇਵ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ **"ਸਹ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ"**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਸਉਸ੍ਸਹਤ੍ਤਾ ਪਠਮਤਰਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਤਿਪਿ ਚ ਉਸ੍ਸਾਹਭਾਵੇ ਏਕਤੋ ਗਮਨਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ''ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਠਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਯ ਸਹ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯਂ ਗਾਮਨ੍ਤਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਗਾਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ ਗਾਮਂ ਅਨ੍ਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ। **ਨੇਵ ਚੀਵਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਾਭਾਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹਭਾਵਤੋ। **ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਯੇਵ ਚ ਨੇਸਂ ਅਰੁਣਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਅਰੁਣਂ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਂ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਗਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਚ੍ਛਾ ਥੇਰੇਨ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **"ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਦਹਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ। **ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਆਗਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਤਾ, ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਤਾ, ਅਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਤਾ, ਰਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਤਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੭-੪੯੯. ਤਤਿਯੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਚੀਵਰਪਚ੍ਚਾਸਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚੀਵਰਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਸਤਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਭਣ੍ਡਿਕਾਬਦ੍ਧਾਨਿ ਭਣ੍ਡਿਕਬਦ੍ਧਾਨੀਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ, ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵਿਯ ਸਾਮਿਵਸੇਨੇਵ ਕਰਣਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫੦੦. ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਚੀਵਰਮਾਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚੀਵਰਂ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਾਸੇ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ **"ਏਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਏਤਂ ਅਕਾਲਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਸਙ੍ਖਾਤੇ ਚੀਵਰਮਾਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸਪਿ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰੇ ਅਸਤਿ ਦਸਾਹਪਰਿਹਾਰੋਯੇਵ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ **ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੪੬-੬੪੯ ਆਦਯੋ) ''ਪਵਾਰਣਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਞ੍ਚਮਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕੋ ਮਾਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ ਪਰਿਹਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮੇਵ ਚ ਪਰਿਹਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਛਟ੍ਠਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਏਤਂ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੪੬-੬੪੯) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਮਾਸੇ ਦਸਾਹਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਮ੍ਪਿ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਯਦਿ ਏਵਂ ''ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਏਤਂ ਅਕਾਲਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਅਕਾਲਚੀਵਰਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਪਠਮਾਨਿਯਤੇ ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ ਵਿਯ। ਏਕਾਦਸਮਾਸੇ ਸਤ੍ਤਮਾਸੇ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਹਿ ਚੀਵਰਂ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇਹਿ ਸੇਸੇਹਿ ਚ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇਹਿ ਭਾਜੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਜਾਤਂ। ਕਾਲੇ ਪਨ ''ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਇਦਂ ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇਹਿਯੇਵ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਹੀਤਿ ਕਾਲਚੀਵਰਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿਯੇਵ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇਹਿ ਸੇਸੇਹਿ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਭਾਜਨੀਯਤ੍ਤਾ ਅਕਾਲਚੀਵਰਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ''ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਏਤਂ ਅਕਾਲਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ

ਏਵਂ ‘‘ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਇਦਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਮ੍ਮੀਤਿ ਦਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਕੇਨਚਿ ਭਾਜਨੀਯਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਨਾਯਂ ਵਿਰੋਧੋ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਚਨਸਾਮਦ੍ਵਵਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਏਵਂ ਪਨ ਅਵਤ੍ਵਾਤਿ ‘‘ਤਤੋ ਚੇ ਉਤ੍ਤਰਿ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ‘‘ਮਾਸਪਰਮਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ’’ਨ੍ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਂ ਅਵਤ੍ਵਾ। **ਤਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ **‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਕਂ ਕਰੋਤੀ**’’ਤਿ ਕਰਣਕਿਰਿਯਾਯ ਕਤ੍ਤੁਭਾਵਤੋ। ਅਨ੍ਤਰਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ਮਾਸਪਰਮਂ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਸਾਹਪਰਮਤਾਯ ਏਵ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਕਂ ਕਰੋਤਿ। **ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਮੂਲਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਮੂਲਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ। ਵੀਸਤਿਮਦਿਵਸਤੋ ਉਦ੍ਧਞ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਰਣਸਮ੍ਬਨ੍ਧਤਾਮਤ੍ਤੇਨ ਸਕਕਾਲਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਕਂ ਕਰੋਤਿ। ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰੇ ਪਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸੁਂ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸਾਹਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਦਸਾਹਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਦਸਾਹਾ**ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨਂ, ਦਸਾਹੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਞ੍ਚਾਹੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ**ਤਿਆਦਿਂ ਰਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। **ਏਕਵੀਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ…ਪੇ॰… ਨਵਾਹਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਵਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਞ੍ਞਂ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ…ਪੇ॰… ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਤਿਯਾ ਏਵ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ‘‘ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੀਵਰਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ, ਮੂਲਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਦਸਾਹਂ ਚੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਤਦਹੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। **ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਤਰਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਿਸਭਾਗਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਅਞ੍ਞਂ, ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। ਅਙ੍ਗਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਠਮਕਥਿਨੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਮੇਵ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋ, ਇਧ ਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ।

ਤਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੩. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਭਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਪਦਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ‘‘ਭਤ੍ਤਸਂਵਿਧਾਨ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਕੇਚਿ। **ਤਤ੍ਥ ਨਾਮ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸਪਿ ਸੋ ਨਾਮ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ‘‘ਤਾਯ ਨਾਮ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ।

੫੦੫. ਪਿਤਾ ਚ ਮਾਤਾ ਚ ਪਿਤਰੋ, ਪਿਤੂਨਂ ਪਿਤਰੋ ਪਿਤਾਮਹਾ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਯੁਗੋ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗੋ, ਤਸ੍ਮਾ **ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ** ਪਿਤਾਮਹਦ੍ਵਨ੍ਦਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਪਿਤਾਮਹਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਮਾਤਾਮਹੋਪਿ ਗਹਿਤੋਤਿ। ‘‘ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ’’ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਦ੍ਧਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਮਯੁਗੋ ਞਾਤਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਦੇਸਨਾਮੁਖਮੇਵ ਚੇਤ**ਨ੍ਤਿ **ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ**ਤਿ **ਪਿਤਾਮਹ**-ਗ੍ਗਹਣਂ ਦੇਸਨਾਮੁਖਂ ਪਿਤਾਮਹੀਮਾਤਾਮਹੀਆਦੀਨਮ੍ਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਤਾ। ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ **ਪਿਤਾਮਹੀ**। ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ **ਮਾਤਾਮਹੋ** । ਮਾਤੁ ਮਾਤਾ **ਮਾਤਾਮਹੀ**। ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਸਾਕਿਯਾਨੀਨਂ ਵਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚ ਵਸੇਨ ਏਕਤੋਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਪਕਤਿਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਨਾਮ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **‘‘ਕਪ੍ਪਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਦਿਨ੍ਨਕਪ੍ਪਮੇਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਜਨੇਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ‘‘ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਸਕਿਂ ਨਿਵਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਸਕਿਂ ਪਾਰੁਤਮ੍ਪੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **‘‘ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪਰਿਭੋਗਸੀਸੇਨਾ**’’ਤਿਆਦਿ। ‘‘ਕਾਯੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੋਯੇਵ ਪਰਿਭੋਗੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੫੦੬. **ਕਾਯਵਿਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਯਾਵ ‘‘ਓਰਤੋ ਠਪੇਤੀ’’ਤਿ ਪਦਂ, ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਸਾ ‘‘ਧੋਵਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਕਾਯਵਿਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਕਾਯਵਿਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਕਞ੍ਚਿ ਵਿਕਾਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਤ੍ਥੇ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਓਕਾਸੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸੇਸਨਂ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵਂ

ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਤ੍ਥੇ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਓਕਾਸੇ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਸਤਿ ਹਿ ਸਮ੍ਭਵੇ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰੇ ਚ ਵਿਸੇਸਨਂ ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਹੋਤਿ। ਉਪਰਿ ''ਖਿਪਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਵਿਸੇਸਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਓਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਉਪਚਾਰਂ ਪਨ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਵਿਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਉਪਚਾਰੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਮੇਵ ਓਕਾਸਂ ਵਦਤਿ। **ਉਪਚਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੂਪਚਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ।

ਏਕੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾਤਿ ਪਠਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਰਜਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਰਜਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ''ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਤ੍ਤਾ। ''ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਧੋਵਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਰਜਤਿ, ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਆਕੋਟੇਤੀ''ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – **''ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਧੋਵਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''**ਤਿ। **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦ੍ਵੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਚ ਸਤਾਨਿ ਪਰਿਮਾਣਮੇਤਾਸਨ੍ਤਿ **ਪਞ੍ਚਸਤਾ**।

੫੦੭. ਚੀਵਰਂ ਧੋਵਾਤਿ...ਪੇ॰... ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਾਯ ਧੋਵਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਤਾ, ਉਪਚਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਆਣਾਪਨਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਧੋਵਨਾਦੀਨਿ ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ**ਤਿ ਗਣਮ੍ਹਾ ਓਹੀਯਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ। **ਵਿਹਾਰਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਹਾਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਵਾਰਂ। **ਕੋਟ੍ਠਾਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਕਲਾ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਏਕਮੇਕਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਨ੍ਤਂ**। ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਾਦੀਸੁ ਹਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਏਕਮੇਕਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਥਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਏਕਮੇਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਅਨ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਪਰਿਯਨ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਨ੍ਤਂ,** ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਨ੍ਤਂ**। ਤੇਨਾਹ – **''ਅਞ੍ਞਂ...ਪੇ॰... ਨਤ੍ਥੀ''**ਤਿ। **ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਮਨੋਰਥੋ ਨ ਪੂਰਤੀ**ਤਿ ''ਸਰੀਰਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਨੋਰਥੋ ਯਥਾ ਨ ਪੂਰਤਿ। **ਏਵਂ ਹਤ੍ਥਤਲੇਯੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਰੀਰਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾਵ ਦਾਤਬ੍ਬਚੀਵਰਂ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ''ਹਨ੍ਦਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ।

੫੧੦. ਵਿਹਤ੍ਥਤਾਯਾਤਿ ਵਿਹਤਹਤ੍ਥਤਾਯ, ਅਗਣਤਾਯ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾਯ ਅਪ੍ਪਟਿਸਰਣਤਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਮਭਿਤੁਨ੍ਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪੀਲ਼ਿਤਤ੍ਤਾ। ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਂ, ਪਰਿਵਤ੍ਤਮੇਵ **ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਂ,** ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੀਯਮਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੧੨. ਉਪਚਾਰੇਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੂਪਚਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਉਪਚਾਰਂ ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਖਿਪਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਓਰਤੋ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵਿਯ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾ**ਤਿ ਯਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਹਰੀਤਕਖਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਦਤ੍ਵਾ ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਚਿਤ੍ਤਕਭਾਵੇਨ ਨ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਞਾਤਿਕਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸ ਚ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ , ਏਵਮਿਧਾਪਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਭਾਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਹਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – **''ਸਚੇ ਪਨ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟਾਦੀਸੂ''**ਤਿਆਦਿ। ਅਸਾਮਿਕਞ੍ਹਿ **ਪਂਸੁਕੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਅਸਾਮਿਕਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ। ਏਵਂ ਪਨ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੫੧੩. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਸਞ੍ਞੀਤਿ ਤਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਆਦਿਅਤ੍ਥੋ। ਤੀਣਿ ਪਰਿਮਾਣਮਸ੍ਸਾਤਿ ਤਿਕਂ, ਤਿਕਞ੍ਚ ਤਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚਾਤਿ **ਤਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ,** ਤੀਣਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੧੪. ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਦਿਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚੀਤਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ‘‘ਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਛਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਂ ਪਚ੍ਛਿਮ’’ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – “**ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਭਿਸਿਚ੍ਛਵਿ ਮਹਨ੍ਤਾਪਿ ਸੇਨਾਸਨਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਚੀਵਰਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਨੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਾ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਾ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇਪਿ ਮਞ੍ਚਪ੍ਪਮਾਣਾ ਭਿਸਿਚ੍ਛਵਿ ਹੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾਤਿ। **ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਦੀਸੂ**ਤਿ ਮਹਤਿਯਾਪਿ ਤਾਵ ਭਿਸਿਚ੍ਛਵਿਯਾ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਖੁਦ੍ਦਕਤਰੇਸੁ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗੇਸੁ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਦੀਸੁ ਕਿਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ **ਕਿਰਿਯਾ,** ਅਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ **ਅਕਿਰਿਯਾ**। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਚੀਵਰਤਾ, ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾਭਾਵੋ, ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੫. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਤਿਕਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਨਿਹੀਨੋ, ਲਾਮਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲੋਲਜਾਤਿਕੋ**ਤਿ ਲੋਲਸਭਾਵੋ। ਪਟੁਯੇਵ **ਪਟੋ**। ਤੇਨਾਹ “**ਛੇਕੋ**”ਤਿਆਦਿ। **ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਿਯਾ’’ਤਿ ਨਿਪਾਤਵਸੇਨ ਸਮਾਨਤ੍ਥਂ ‘‘ਕਿਂਸੁ ਵਿਯਾ’’ਤਿ ਨਿਪਾਤਪਦਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਕਿਂਸੁ ਵਿਯਾ**”ਤਿ, ਕਿਂ ਵਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਨਾਹ “**ਕਿਲੇਸੋ ਵਿਯਾ**”ਤਿਆਦਿ। ਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਨਾ **ਧਮ੍ਮਨਿਮਨ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ‘‘ਵਦੇਯ੍ਯਾਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇਨਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਇਦਂ ਸਚ੍ਚਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਿਯਾ, ਪਵਾਰਿਤੋਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਦਾਤੁਕਾਮੋ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਪਵਾਰਿਤਾਪਵਾਰਿਤਭਾਵਂ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਞਾਤਕੋ ਤੇ, ਉਪਨਨ੍ਦ, ਅਞ੍ਞਾਤਕੋ’’ਤਿ ਞਾਤਕਅਞ੍ਞਾਤਕਭਾਵਂਯੇਵ ਵਿਚਾਰੇਸਿ। **ਮੁਸਿਂਸੂ**ਤਿ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਂਸੁ।

੫੧੭. ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਕਥਾਤਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ। ਸੇਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇਹਿ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਵਸਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਆਹ “**ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਮਤ੍ਤਂਯੇਵ ਹਰਿਤ੍ਵਾ**”ਤਿ। ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨਂ ਤਾਵ ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨਾਗਮਨਸ੍ਸ ਵਾ ਅਜਾਨਨਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਥੇਰੇਹਿ ਨੇਵ ਤਾਵ…ਪੇ॰… ਭਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ। **ਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਲਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਂ ਦਦਮਾਨਾ ਸਯਂ ਸਾਖਾਭਙ੍ਗੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯਪਿ ਭਞ੍ਜਿਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤਿ। ‘‘ਤਿਣੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਈਦਿਸੇਸੁ ਭੂਤਗਾਮਪਾਤਬ੍ਯਤਾਪਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – “**ਨੇਵ ਭੂਤਗਾਮਪਾਤਬ੍ਯਤਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਹੋਤੀ**”ਤਿ। **ਨ ਤੇਸਂ ਧਾਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਦ੍ਧਜਾਨਂ ਧਾਰਣੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨਤ੍ਥਿ।

ਯਾਨਿ ਚ ਨੇਸਂ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਥੇਰਾਨਂ ਸਯਮੇਵ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ**”ਤਿ। ਯਦਿ ਲਦ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ “**ਲਦ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**”ਤਿ। ‘‘ਨੋ ਚੇ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਚੀਵਰਂ ਵਾ…ਪੇ॰… ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਵਿਟ੍ਠਵਿਹਾਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਰੁਚਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਚ ‘‘ਯਂ ਆਵਾਸਂ ਪਠਮਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਠਿਤਵਿਹਾਰਮ੍ਪਿ ਸਚੇ ਨਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਅਨੋਕਾਸਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਾ…ਪੇ॰… ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਸਙ੍ਘਿਕਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਂ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਪਾਰੁਪਿਤੁਞ੍ਚ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ‘‘ਯਂ ਆਵਾਸਂ ਪਠਮਂ…ਪੇ॰… ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਅਨੋਕਾਸਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਿਹਾਰਚੀਵਰਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਚੀਵਰਂ। **ਚਿਮਿਲਿਕਾਹੀ**ਤਿ ਪਟਪਿਲੋਤਿਕਾਹਿ। **ਤਸ੍ਸ ਉਪਰੀ**ਤਿ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਸ੍ਸ ਉਪਰਿ। **ਵਿਦੇਸਗਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਚੀਵਰਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਦੇਸਗਤੇਨ। **ਏਕਸ੍ਮਿਂ…ਪੇ॰… ਠਪੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਲੇਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਤਤ੍ਤਾ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਚ ਸਙ੍ਘਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨੇਵ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਸੇਨਾਸਨੇ ਨਿਯਮਿਤਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਭੋਗੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਚੀਵਰਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨੇਨ।

੫੧੯-੫੨੧. **ਪਰਿਭੋਗਜਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਤੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਸਰੀਰਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਏਵਂ ਜਿਣ੍ਣਂ। **ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤਿ **“ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ”**ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨੇਨ ਹਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਨਾਮ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਮੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਸਙ੍ਘਵਸੇਨ ਪਵਾਰਿਤਾਨਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨੇ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **“ਪਮਾਣਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ”**ਤਿ। ਸਙ੍ਘਵਸੇਨ ਹਿ ਪਵਾਰਿਤੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਅਧਿਕਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਯਂ ਯਂ ਪਵਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਯਂ ਚੀਵਰਾਦਿਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਵਾਰੇਤਿ। **ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਵਿਨਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੀਯਮਾਨਤ੍ਤਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ‘‘ਞਾਤਕਾਨਂ ਪਵਾਰਿਤਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿਯੇਵਾਤਿ ਆਹ **“ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤੇ”**ਤਿਆਦਿ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਚੀਵਰਤਾ, ਸਮਯਾਭਾਵੋ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੨. ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਪਗ੍ਗਾਹਿਕਸਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਵਾਣਿਜਕਾਨਂ ਆਪਣਂ। ‘‘ਪਗ੍ਗਾਹਿਤਸਾਲ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ।

੫੨੩-੫੨੪. **ਅਭੀਤਿ ਉਪਸਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤੇਨਾਹ **“ਹਰਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ”**ਤਿ। **ਵਰ**-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਇਚ੍ਛਾਯਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨਤ੍ਤਾ ਆਹ **“ਇਚ੍ਛਾਪੇਯ੍ਯਾ”**ਤਿ। **ਦਟ੍ਠ ਖੇਮਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਅਨੁਨਾਸਿਕਲੋਪੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਸਅਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਸਹਿਤਂ। **ਉਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ। **ਅਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਚੀਵਰਸ੍ਸ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਚੀਵਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤੀਣਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਚੀਵਰੋ, ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਮਯੇ ਤੀਣਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨੀਤਿ ਸੋ ‘‘ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਚੀਵਰੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨੇਵ **“ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਚੀਵਰੇਨ ਤਿਚੀਵਰਕੇਨਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਿਚੀਵਰਕੇਨਾ**ਤਿ ਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਮਯੇ ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਵਿਨਯਤੇਚੀਵਰਿਕਭਾਵਂ ਧੁਤਙ੍ਗਤੇਚੀਵਰਿਕਭਾਵਂ ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮਂ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਤੋ ਚੀਵਰਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਨਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਞ੍ਞੇਨਾ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਅਸਬ੍ਬਚੀਵਰੇਨ। ਯਸ੍ਸ ਤੀਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਥਾਪੀ**ਤਿ ‘‘ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਾਨਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਤੀਸੁ ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਨ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮਸਾਦਿਯਨਂ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਅਯਮੇਵ ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਪਦਭਾਜਨੇਨ ਵਿਭਾਵਿਤੋ। ਤੇਨਾਹ **“ਤਂ ਵਿਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁ”**ਨ੍ਤਿ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਤਿਚੀਵਰਕੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਵਸੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਟ੍ਠੇ ਬਹੂਨਿਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਲਭਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਦਭਾਜਨਸ੍ਸ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ‘‘ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਚੀਵਰੇਨ… ਪੇ॰… ਤਂ ਵਿਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਦਭਾਜਨੇ ਚ ਨ ਤਾਦਿਸੋ ਅਤ੍ਥੋ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਯਮ੍ਪਿ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਯਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਨਟ੍ਠਾਨੀ’’ਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਗ੍ਗਹਣਂ ਸਰੂਪਕਥਨਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਨ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਪਾਲ਼ਿਯਂ

ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਤਥਾ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਨ ਹਿ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਸੇਵ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਂ। ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਪਮਾਣਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਮਾਣਤੋ ਸਾਦਿਯਨਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਿਕਸ੍ਸ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਸਾਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤਿ, ਨ ਚ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ।

ਯਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਨਟ੍ਠਾਨਿ, ਤੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਤਿਚੀਵਰਤੋ ਅਧਿਕਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਠਿਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਦਾਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਲਬ੍ਭਨੀਯਭਾਵਤੋ ਤੇਨਪਿ ਸਾਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਪਕਤਿਯਾਵ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ ਚਰਤੀ**ਤਿ ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਸੇਨ ਵਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਅਲਾਭੇਨ ਵਾ ਚਰਤਿ। ''ਦ੍ਵੇ ਨਟ੍ਠਾਨੀ''ਤਿ ਅਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀ**"ਤਿ। **ਏਕਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇਨੇਵ ਸਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਟ੍ਠੇਸੁ ਏਕਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇਨ ਸਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮਤਾਯ ਅਵਟ੍ਠਾਨਤੋ। **ਯਸ੍ਸ ਏਕਂਯੇਵ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਵਿਨਟ੍ਠਸੇਸਚੀਵਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੫੨੬. ''ਸੇਸਕਂ ਤੁਯ੍ਹੇਵ ਹੋਤੂਤਿ ਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ, ਸੇਸਕਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨਸਮਯੇਪਿ ''ਸੇਸਕਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਞੇਵ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਲਦ੍ਧਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ। **ਪਵਾਰਿਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਯੇਵ ਪਵਾਰਿਤਾਨਂ। **ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਸਾਦਿਯਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਞਾਤਕਾਨਂ ਪਵਾਰਿਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤਿ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ **"ਪਮਾਣਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਲ੍ਲੇਖਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਿਦਂ...ਪੇ॰... ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਮਾਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਸਂਸਨ੍ਦਿਯਮਾਨਂ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਯਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਚਨਂ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਪਨ ਤੀਸੁਪਿ ''ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਦਿਯਨਪਟਿਬਦ੍ਧਤਾਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ 'ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ'ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਓਕਾਸੋਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਕਥਿਤਂ। ਇਧ ''ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤੇਸੁ ਅਧਿਕਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਚੇ? ਨ, ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਿਦ੍ਧਿਤੋ। ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਤਾ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਦਿਕਾਰਣਤਾ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਪਠਮਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੭. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਪਿ ਮਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਾਠੇਪਿ ਸੋਯੇਵਤ੍ਥੋ। ਅਯ੍ਯਾਤਿ ਪਨ ਬਹੁਵਚਨੇਨ ਆਮਨ੍ਤਨਂ ਕਤਂ।

੫੨੮-੫੨੯. **ਅਪਦਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ। **ਪਚ੍ਚਯਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਉਦ੍ਦਿਸਨਕਿਰਿਯਾਯ ਯੋ ਕਤ੍ਤਾ। ਚੀਵਰਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ **ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ**। ਨ-ਕਾਰਾਗਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। **ਪਚੁਰਵੋਹਾਰਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ। ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਹਿ ਘਰਸਾਮਿਕਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ ਤਸ੍ਸ ਘਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਤਥੇਵ ਬਹੁਲਂ ਵੋਹਾਰੋ। **ਬਯ੍ਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤਮੇਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੫੩੧. **ਸਮਕੇਪਿ ਪਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਦਗ੍ਘਨਕੰ ਸੋ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਗ੍ਘਨਕੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਮੂਲੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਕਵਿਧਾਨੰ ਅਨਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਦਾਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਦਾਤੁਕਾਮਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਦਗ੍ਘਨਕੰ ਸੋ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਗ੍ਘਨਕੰ ਆਹਰਾਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਗ੍ਘਵਡ੍ਢਨਕਞ੍ਹਿ ਇਦੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਗ੍ਘਵਡ੍ਢਨੰ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਗ੍ਘਵਡ੍ਢਨਕੰ,** ਅਗ੍ਘਵਡ੍ਢਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਚੀਵਰੰ ਦੇਹੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਸੁ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਚੀਵਰੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਚੀਵਰੇ ਭਿਯ੍ਯੋਕਮ੍ਯਤਾ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਠਮਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫੩੨. ਦੁਤਿਯਉਪਕ੍ਖਟੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਨਤ੍ਥਿ।

੧੦. ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩੭-੫੩੯. ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ ''ਅਜ੍ਜਣ੍ਹੋ''ਤਿ ਪਾਠੇ ''ਅਜ੍ਜੁਣ੍ਹੋ''ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। **ਭੋਗੋ**ਤਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ''ਇਮਿਨਾ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨੇਨ ਚੀਵਰੰ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਚੀਵਰੇਨ ਅਚ੍ਛਾਦੇਹੀਤਿ ਇਦੰ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਚੇ ਹਿ 'ਇਦੰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਪੇਸੇਯ੍ਯ, ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਅਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁੰ ਆਰਬ੍ਭ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਅਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਵਿਸੇਸਪ੍ਪਯੋਜਨੰ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਤਿਪਿ ਹਿ ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਅਸੁਦ੍ਧਭਾਵੇ ਦੂਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਸਲਤਾਯ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਵਦਤਿ, ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਇਦੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਚ ਦੂਤੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਾਯਕੇਨ ਇਦੰ ਕਥੰ ਪੇਸਿਤਨ੍ਤਿ ਈਦਿਸੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚ ਤੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਜਾਨਿਤੁੰ, ਯਦਿ ਪਨ ਆਗਮਨਸ੍ਸ ਅਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਚੀਵਰਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦੂਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਪੇਸਿਤੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦਾਯਕੇਨ ਕਥੰ ਪੇਸਿਤਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਤਿਪਿ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿਯੰ ਸਚੇ ਸੋ ਦੂਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਸਲਤਾਯ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਵਦਤਿ, ਦੂਤਸ੍ਸੇਵ ਵਚਨੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਯਦਿ ਹਿ ਆਗਮਨਸੁਦ੍ਧਿਯੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣੰ, ਮੂਲਸਾਮਿਕੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਦੂਤਸ੍ਸ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਵਦਤੋਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੂਤਵਚਨਮੇਵ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਇਮਿਨਾ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨੇਨਾਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ – ਕਪ੍ਪਿਯ ਵਸੇਨ ਆਗਤਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਮੂਲੰ ਈਦਿਸੇਨ ਦੂਤਵਚਨੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸੋ ਦੂਤੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ''ਤਿਆਦਿ। ਸੁਵਣ੍ਣੰ, ਰਜਤੰ, ਕਹਾਪਣੋ, ਮਾਸਕੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਮੁਤ੍ਤਾ, ਮਣਿ, ਵੇਲੁਰਿਯੋ, ਸਙ੍ਖੋ, ਸਿਲਾ, ਪਵਾਲ਼ੰ, ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ, ਮਸਾਰਗਲ੍ਲੰ, ਸਤ੍ਤ ਧਞ੍ਞਾਨਿ, ਦਾਸਿਦਾਸੰ, ਖੇਤ੍ਤੰ, ਵਤ੍ਥੁ, ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਫਲਾਰਾਮਾਦਯੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਨਿ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸਙ੍ਘਗਣਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਸਾਦਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ''ਨ ਖੋ ਮਯੰ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ''ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਖੋ ਮਯੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਆਭਤਤ੍ਤਾ ਵਤ੍ਥੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਇਦੰ ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨਾਯਸ੍ਮਤੋ ਕੋਚਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ''ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਦੂਤੋ ''ਕੋ ਇਮੰ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਕਸ੍ਸ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ, ਨ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਆਰਾਮਿਕੋ ਵਾ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਸਾਰੁਪ੍ਪਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਯੋ ਕੋਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਏਸੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ''ਤਿ ਇਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵਮੇਵ ਹਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ''ਏਤਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿਆਦਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। **ਸੋ ਵਾ ਚੇਤਾਪੇਸ੍ਸਤਿ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕੋ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਦਪੂਰਣੋ,

‘‘ਸਵ੍ਵਤ੍ਤੋ ਸੋ ਮਯਾ’’ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਦੂਤੇਨ ਏਵੰ ਆਰੋਚਿਤੇਯੇਵ ਤਂ ਚੋਦੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨੇਵਾਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਗਤਮਤ੍ਤਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਤਾਨਿ ਹਿ ਵਚਨਾਨਿ…ਪੇ॰… ਨ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਵਤ੍ਤਭੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਚੋਦਨਾ ਪਨ ਹੋਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਚੋਦਨਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। **ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ **‘‘ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨ**’’ਨ੍ਤਿ। **ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਭਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ‘‘ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਨਾਮ ਚੀਵਰਗ੍ਗਹਣਂ, ਤਂ ਭਞ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਨ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਨਾਮ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਚੋਦਨਾ, ਤਂ ਭਞ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਨ ਤਂ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਚੋਦੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਸਚੇ ਸਯਮੇਵ ਦੇਤਿ, ਮੂਲਸਾਮਿਕੋ ਵਾ ਦਾਪੇਤਿ, ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ‘‘ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਨਾਮ ਠਾਨਂ, ਤਂ ਭਞ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਥਾ ‘ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰੇਨਾ’ਤਿ ਏਕਾਯ ਚੋਦਨਾਯ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਭਞ੍ਜਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਸਚੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਏਕਾਯ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਭਞ੍ਜਤਿ। ਆਮਿਸਂ ਚੇ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਭਞ੍ਜਤਿ। ਧਮ੍ਮਂ ਚੇ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਯ ਏਕਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਭਞ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਵਾਦਂ ‘‘ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਨਾਮ ਠਾਨਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ‘ਨ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬ’ਨ੍ਤਿ ਵਾਰਿਤਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਕਤੇਸੁ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਏਕਂ ਠਾਨਂ ਭਞ੍ਜਤੀ’’ਤਿ।

ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਇਦਂ ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਠਾਨਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਸਾਮਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਦੂਤੋ ਵਾ ਪਾਹੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਇਦਂ ਸਭਾਵਤੋ ਚੋਦੇਤੁਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਤ੍ਤਂ ਉਪਗਤੋਤਿ **ਮੁਖਵੇਵਟਿਕਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ**। **ਅਵਿਚਾਰੇਤੁਕਾਮਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਕ੍ਖੇ ‘‘ਨਤ੍ਥਮ੍ਹਾਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ’’ਤਿ ਇਦਂ ‘‘ਤਾਦਿਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

‘‘ਮੇਣ੍ਡਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਮੇਣ੍ਡਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **‘‘ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤ**’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਦਮੇਵ ਹਿ ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਮੇਣ੍ਡਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ (ਮਹਾਵ॰ ੨੯੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਮੇਣ੍ਡਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਮੇਣ੍ਡਕੇਨ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ –

> ‘‘ਸਨ੍ਤਿ , ਭਨ੍ਤੇ, ਮਗ੍ਗਾ ਕਨ੍ਤਾਰਾ ਅਪ੍ਪੋਦਕਾ ਅਪ੍ਪਭਕ੍ਖਾ, ਨ ਸੁਕਰਾ ਅਪਾਥੇਯ੍ਯੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿ –

ਯਾਚਿਤੇਨ ਭਗਵਤਾ –

> ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ। ਤਣ੍ਡੁਲੋ ਤਣ੍ਡੁਲਤ੍ਥਿਕੇਨ, ਮੁਗ੍ਗੋ ਮੁਗ੍ਗਤ੍ਥਿਕੇਨ, ਮਾਸੋ ਮਾਸਤ੍ਥਿਕੇਨ, ਲੋਣਂ ਲੋਣਤ੍ਥਿਕੇਨ, ਗੁਲ਼ੋ ਗੁਲ਼ਤ੍ਥਿਕੇਨ, ਤੇਲਂ ਤੇਲਤ੍ਥਿਕੇਨ, ਸਪ੍ਪਿ ਸਪ੍ਪਿਤ੍ਥਿਕੇਨਾ’’ਤਿ –

ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ ‘ਇਮਿਨਾ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਤਂ ਦੇਥਾ’ਤਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਂ ਤਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਤਂ ਸਾਦਿਤੁਂ, ਨ ਤ੍ਵੇਵਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਾਮੀ’’ਤਿ।

ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨਂ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਤ੍ਤਂ ਭਜਤੀਤਿ ਨ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾ। ਯਦਿ ਮੂਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਂ ਸਾਦਿਤਮੇਵ ਸਿਯਾਤਿ ਆਹ “**ਮੂਲਂ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇਨਾ**”ਤਿ।

“**ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇਸੁ ਵਿਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚੋਦਨਾਠਾਨਞ੍ਚ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞਂ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕਚਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ‘‘ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇਸੁ ਵਿਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਸਯਮੇਵ ਚੀਵਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਦਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। ਨ ਹਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਂ ਸਯਂ ਅਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਚ ਯਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਆਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਯਦਿ ਚੇਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞੇਨ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇਸੁ ਵਿਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਮੇਵ ਨਿਰਤ੍ਥਕਂ ਸਿਯਾ। ‘‘ਦੂਤੇਨਾ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ “**ਸਯਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾਪੀ**”ਤਿ। ਦਦਨ੍ਤੇਸੂਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ । **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ‘‘ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ‘‘ਏਸੇਵ ਨਯੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਠਾਨਚੋਦਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਪਰਿਭੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਸ੍ਵੇਵ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਮਾਣੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਪਰਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸ੍ਵੇਵ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਸਦੋਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। “**ਚੋਦੇਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵੇਵ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋਤਿ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸਪਿ ਖੇਤ੍ਤਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਙ੍ਘੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੂਤਿ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੁ, ਤਲ਼ਾਕਂ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਂ ਤਲ਼ਾਕਂ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ‘‘ਇਤੋ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ।

ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਠਪੇਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਤਿ ਇਦਂ ਈਦਿਸਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਪ੍ਪਿਯਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੇਸੁ ਖੇਤ੍ਤਤਲ਼ਾਕਾਦੀਸੁ ਪਨ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਠਪੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿਯੇਵ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਨਾਸੇਤੁਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ “**ਨ ਸਸ੍ਸਕਾਲੇ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। “**ਜਨਪਦਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਯੋ ਤਂ ਜਨਪਦਂ ਵਿਚਾਰੇਤਿ, ਤੇਨਪਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਉਦਕਵਾਹਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਮਾਤਿਕਂ। **ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਵਿਧਾਨਂ ਵਕ੍ਖਾਮਾ’’ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। **ਉਦਕਵਸੇਨਾ**ਤਿ ਉਦਕਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਂ। **ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਉਦਕਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਅਲਜ੍ਜਿਨਾ ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ “**ਲਜ੍ਜੀਭਿਕ੍ਖੁਨਾ**”ਤਿ। **ਪਕਤਿਭਾਗੋ** ਨਾਮ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰਟ੍ਠੇ ਚਤੁਅਮ੍ਬਣਮਤ੍ਤਂ। ਅਕਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ **ਨਵਸਸ੍ਸਂ** ਨਾਮ। **ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਗੇ**ਤਿ ‘‘ਏਤ੍ਤਕੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਏਤ੍ਤਕੋ ਭਾਗੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਗੇ।

ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਵਾ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਪਾਦੇਹਿਪਿ ਮਿਨਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਖਲੇ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਾ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਵ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇ ਚੋਰਿਕਾਯ ਹਰਨ੍ਤਿ, ‘‘ਮਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਨੀਹਰਾਪੇਤਿ ਪਟਿਸਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ‘‘ਸਚੇ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਪੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ “**ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯ**”ਨ੍ਤਿ।

ਨਨੁ ਚ ਦੁਬ੍ਬਿਚਾਰਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੇ ਚਤੁਤ੍ਥਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੮੯) ''ਯੋ ਪਨ ਰੂਪਿਯਂ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ 'ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਪਹਿਤਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਮ੍ਮਾਰਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਇਮੇ ਕਹਾਪਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਕਹਾਪਣੇ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ, ਅਯਂ ਪਤ੍ਤੋ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਦੁਬ੍ਬਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਯਂ ਤੇ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ**। **ਕਸ੍ਮਾ? ਕਹਾਪਣਾਨਂ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਏਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਕਹਾਪਣੇ ਸਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਾਰਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਘਿਕਤ੍ਤਾ ਚ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਤੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਸਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਹਾਪਣਾਨਂ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੋ ਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਿਕਤ੍ਤਾ ਚ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਪਨ ਤੀਸੁਪਿ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਚਤੁਤ੍ਥਪਤ੍ਤੋ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਾਨਂਯੇਵ ਕਹਾਪਣਾਨਂ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਧ ਪਨ ਸਙ੍ਘਿਕਾਨਂ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਵਾਦੋ ਤੇਨ ਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿਯੇਵ।

ਚਤੁਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇਤਿ ਭੋਜਨਸਾਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਸੀਮਾ ਗਤਾ''ਤਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ। ਪਕਤਿਭੂਮਿਕਰਣਤ੍ਥਂ **"ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਹਿਤਂ ਪਂਸੁ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦਾਸਂ ਦਮ੍ਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਦਮ੍ਮੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾ...ਪੇ॰... ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰੇਸੁ ਦੀਯਮਾਨੇਸੁ ''ਇਮੇਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਖਂ ਜੀਵਨ੍ਤੁ, ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦, ੧੯੪) ਖੇਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਅਯਂ ਸਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਭਾਵੋ, ਦੂਤੇਨ ਅਪ੍ਪਿਤਤਾ, ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਵਾਯਾਮੋ, ਤੇਨ ਵਾਯਾਮੇਨ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚੀਵਰਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪੨. ਪਾਲ਼ਿਯਂ **"ਕੋਸਿਯਕਾਰਕੇ"**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੋਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਕੋਸਕਾਰਕਾਤਿ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰਾਨਂ ਪਾਣਕਾਨਂ ਕੋਸਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਕੋਸਿਯਂ, ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਕੋਸਿਯਕਾਰਕਾ, ਤਨ੍ਤਵਾਯਾ। ਸਂਹਨਨਂ **ਸਙ੍ਘਾਤੋ** , ਵਿਨਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੋਸਿਯਮਿਸ੍ਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਸਿਯਤਨ੍ਤੁਨਾ ਮਿਸ੍ਸਂ। ''ਅਵਾਯਿਮ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਚੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਤਾਨਂ** ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਤਾਨਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰਣੇਪਿ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪਰਿਭੋਗੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਏਵਮ੍ਪਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਾਤੇਨ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਤੇਪਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕੋਸਿਯਮਿਸ੍ਸਕਤਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਕਰਣਂ ਕਾਰਾਪਨਂ, ਪਟਿਲਾਭੋ ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫੪੭. ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੩. ਦ੍ਵੇਭਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫੨. ਦ੍ਵੇਭਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ **ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਅਧਿਕਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਤਤਿਯਂ ਓਦਾਤਾਨਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਗੋਚਰਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਤੇਸਂ ਅਧਿਕਗ੍ਗਹਣੇ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਭਾਗਦ੍ਵਯਤੋ ਅਧਿਕਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਸਾਨਂ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਅਧਿਕਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਕਾਲ਼ਕਾਨਂਯੇਵ ਚ ਅਧਿਕਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਉਪਡ੍ਢਂ ਓਦਾਤਾਨਂ ਵਾ ਗੋਚਰਿਯਾਨਂ ਵਾ ਉਪਡ੍ਢਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਬਹੁਤਰਂ ਓਦਾਤਾਨਂ ਬਹੁਤਰਂ ਗੋਚਰਿਯਾਨਂ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਂ ਓਦਾਤਾਨਂ ਸੁਦ੍ਧਂ ਗੋਚਰਿਯਾਨਂ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਂ ਸਮੇਤਿ। ''ਕਾਲ਼ਕੇ ਓਦਾਤੇ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਗੋਚਰਿਯੇਸੁਯੇਵ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਕਾਲ਼ਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਕਾਲ਼ਕਲੋਮਸ੍ਸ ਅਤਿਰੇਕਭਾਵੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦ੍ਵੇਭਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਤ੍ਤਂ, ਤਂ ''ਧਾਰਯਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਤੁਲਾ ਆਦਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਤੁਲਾਧਾਰਣਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ । ਨ ਹਿ ਲੋਮੇ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਤੁਲਾਧਾਰਣਾ ਕਰੀਯਤਿ, ਅਥ ਗਣੇਤ੍ਵਾਵ ਧਾਰਯਿਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਕਿਂ ਤੁਲਾਧਾਰਣਾਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਯੁਤ੍ਤੋ ਸਿਯਾ – ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤੁਲਾਯ ਧਾਰਯਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਲੋਮਂ ਤਤ੍ਥ ਪਤੇਯ੍ਯ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਦੁਬ੍ਬਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਭਾਵਤੋ ਦ੍ਵੇ ਤੁਲਾ ਨਾਦਾਤਬ੍ਬਾ, ਊਨਕਤਰਾਵ ਆਦਾਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯੁਂ।

ਦ੍ਵੇਭਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫੭. ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ ''ਯੇਸਂ ਨੋ ਸਨ੍ਥਤੇ ਦਾਰਕਾ ਉਹਦਨ੍ਤਿਪਿ ਉਮ੍ਮਿਹਨ੍ਤਿਪਿ, ਯੇਸਂ ਨੋ ਸਨ੍ਥਤਾ ਉਨ੍ਦੂਰੇਹਿਪਿ ਖਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਲ਼ਿਪਦਾਨਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਹਦ** ਕਰੀਸੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇ, **ਮਿਹ** ਸੇਚਨੇਤਿ ਪਨਿਮਸ੍ਸਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **“ਵਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ”**ਤਿ। ਪਵਾਰਣਾਉਪੋਸਥਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇਸੁ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਛਟ੍ਠੇ ਵਸ੍ਸੇ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇ ਪਵਾਰਣਾਉਪੋਸਥਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇਸੁ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **“ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਤੀ”**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਦੁਤਿਯਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਨ **ਅਤਿਰੇਕਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਤਿ** ਨਾਮ।

ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੬੫-੬. ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ **ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਸਾ ਕਤਿਕਾ ਮਨਾਪਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਨਾਪਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਚੇ ਅਮਨਾਪਾ, ਅਮਨਾਪਤਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਆਰਞ੍ਞਕਙ੍ਗਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਧਾਨਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਸੇਸਾਨਿਪਿ ਤੇ ਸਮਾਦਿਯਿਂਸੁਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ **“ਸਨ੍ਥਤੇ ਚਤੁਤ੍ਥਚੀਵਰਸਞ੍ਞਿਤਾਯਾ”**ਤਿ। **ਉਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ।

੫੬੭. ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਤ੍ਤਾ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **“ਸਕਿਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਞ੍ਞੇਵ ਨਿਪਨ੍ਨਞ੍ਞਾ”**ਤਿ । **ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਵਿਤਾਨਾਦੀਨਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਚਨਤੋ ਸਚੇ ਨਿਪਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ ਪਨ **“ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਂ ਨਾਮ ਨਿਸੀਦਨਚੀਵਰਮੇਵ, ਨਾਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਨਿਸੀਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਪਿ ਨਿਸੀਦਨਂ ਨਾਮ ਸਦਸਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚਸ੍ਸ ''ਸਨ੍ਥਤਸਦਿਸਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤੇ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤੇ ਪਦੇਸੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਦਸਾ ਕਰੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਾਹਿ ਦਸਾਹਿ ਸਦਸਂ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੩੧) ਵਚਨਤੋ ਇਧਾਪਿ

‘‘ਨਿਸੀਦਨਂ ਨਾਮ ਸਦਸਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ ਚ ‘‘ਸਨ੍ਥਤੇ ਚਤੁਤ੍ਥਚੀਵਰਸਵ੍ਵਿਤਾਯਾ’’ਤਿ ਚ ਵਚਨਤੋ ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਤਂ ਵਿਯ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਵਾਯਿਮਂ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਂ, ਨਿਸੀਦਨਚੀਵਰਂ ਪਨ ਛਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਕਰੋਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਂ, ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਚ ਨਨ੍ਤਕਾਨਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਤਸਦਿਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਤਰਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭੧. ਏਲ਼ਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ **ਆਸੁਮ੍ਭੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਅਸੁਮ੍ਭੀ’’ਤਿ ਪਠਨ੍ਤਿ। **ਕਿਲਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਿਲਨ੍ਤਤਾਯ ਤੇ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤਦੀਪਨਵਸੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਤਿਯੋਜਨਪਰਮ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਤਿਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਦੇਸਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

੫੭੨. ਸਹਤ੍ਥਾਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਸਹਤ੍ਥੇਨਾ"**ਤਿ। **ਅਸਨ੍ਤੇ ਹਾਰਕੇ**ਤਿ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਰੂਪਤਾਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਹਾਰਕੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਤਿਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਹਤ੍ਥਾ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਤਿਯੋਜਨਤੋ ਬਹਿ **ਬਹਿਤਿਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਤਿਯੋਜਨਤੋ ਬਹਿ ਪਾਤੇਤੀ"**ਤਿ। **ਤੇਨ ਹਰਿਤੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ**ਤਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਹਟਤ੍ਤਾ ਚ। ਸਤਿਪਿ ਹਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹਭਾਵੇ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਚੇ ਹਰਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ‘‘ਅਞ੍ਞਂ ਹਰਾਪੇਤੀ’’ਤਿ ਵਚਨਤੋ। ਅਞ੍ਞੋ ਹਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਾਭਾਵਤੋ **"ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਠਪਿਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਿਯੋਜਨਾਤਿਕ੍ਕਮਨੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ। ਇਦਞ੍ਚ ‘‘ਅਞ੍ਞੋ ਹਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਠਪਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, **ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਠਪਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ‘‘ਤਿਯੋਜਨਂ ਹਰਤੀ’’ਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿਯਾ, ਵਿਸੇਸਤੋ ‘‘ਅਞ੍ਞਂ ਹਰਾਪੇਤੀ’’ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਚ ਨ ਸਮੇਤਿ।

ਸਚੇ ਸਾਮਿਕਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਹਰਾਪੇਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਆਹ **"ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਾ"**ਤਿ। **ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਪੀ**ਤਿ ਗਮਨਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਯਾਨੇਪਿ। **ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਭੂਮਿਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ। **ਅਞ੍ਞਂ ਹਰਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞ**-ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਆਹ – **"ਅਞ੍ਞਂ ਹਰਾਪੇਤੀਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ"**ਤਿ। **ਸੁਙ੍ਕਘਾਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਹਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ। **ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤਸ੍ਸ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਾਭਾਵਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੫੭੫. "ਤਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਪੁਨ ਤਿਯੋਜਨਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿ **ਮਹਾਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਪਨ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਅਙ੍ਗੇਸੁ ‘‘ਪਠਮਪ੍ਪਟਿਲਾਭੋ ਸਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ। ‘‘ਪਠਮਪ੍ਪਟਿਲਾਭੋ’’ਤਿ ਹਿ ਇਦਂ ਦੁਤਿਯਪ੍ਪਟਿਲਾਭੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਤੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਤਿਯੋਜਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਿਯੋਜਨਂ ਹਰਤੀਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਤਰਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਕਤਭਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਕਮ੍ਬਲਕੋਜਵਾਦਿਕਤਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ। ਪਕਤਿਚੀਵਰੇ ਲਗ੍ਗਲੋਮਾਨਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਨੇਨ੍ਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਨੁਕਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਨ੍ਤਰੇ ਅਘਟ੍ਟਨਤ੍ਥਂ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। **ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। **ਨਿਧਾਨਮੁਖਂ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਤਭਣ੍ਡਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਂ ਅਕਤਭਣ੍ਡਤਾ, ਪਠਮਪ੍ਪਟਿਲਾਭੋ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਆਦਾਯ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਿਯੋਜਨਾਤਿਕ੍ਕਮਨਂ, ਆਹਰਣਪਚ੍ਚਾਹਰਣਂ, ਅਵਾਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫੭੬. ਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੮. ਰੂਪਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੩-੫੮੪. ਰੂਪਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ **ਸਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਥੁਨਾ ਸਮਾਨਵਣ੍ਣੋ। ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਵਣ੍ਣੋ ਸਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣੋ, ਸਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣੋ ਵਿਯ ਵਣ੍ਣੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣੋਤਿ ਮਜ੍ਝਪਦਲੋਪੀਸਮਾਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਪਾਕਤਿਕੋ** ਨਾਮ ਏਤਰਹਿ ਪਕਤਿਕਹਾਪਣੋ। **ਰੁਕ੍ਖਫਲਬੀਜਮਯੋ**ਤਿ ਤਿਨ੍ਤਿਣਿਕਾਦਿਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਫਲਬੀਜੇਨ ਕਤੋ। **ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਭੇਦਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਜਾਤਰੂਪਮਾਸਕੋ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਕਹਾਪਣੋ।

ਗਣ੍ਹੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦੀਯਮਾਨਂ ਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਠਿਤਂ ਵਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਗ੍ਗਹਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯਂ ਗਣ੍ਹੇਯਜ। ‘‘ਇਦਂ ਅਯਜਸ੍ਸ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਾ ‘‘ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਠਾਨੇ ਮਮ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਠਿਤਂ ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਵਾ ‘‘ਤੁਯ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਾਦਿਯਨਂ **ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਾਦਿਯਨਂ** ਨਾਮ। ‘‘ਸਾਦਿਯਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਤਿ **‘‘ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤੀ’’**ਤਿ। **‘‘ਇਦਂ ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਇਧ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਯਜ ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – **‘‘ਇਧ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਹੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ’’**ਨ੍ਤਿ। ਪਰਤੋ **‘‘ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਾ’’ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗੋ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਦੁਬ੍ਬਿਚਾਰਣਾਯ ਤਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗੋਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਨ ਤੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਚੇਤਾਪਿਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚੇਤਾਪਿਤਂ ਚੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਰਿਭੋਗੁਪਾਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਚੇਤਾਪਿਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਾਪਿਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜਜਾਮੀਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਵਿਨਾਵ ਉਪਾਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘ਨ ਤੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਚੇਤਾਪਿਤ’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **‘‘ਆਰਾਮਿਕਾਨਂ ਵਾ ਪਤ੍ਤਭਾਗ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਗਿਹੀਨਂ ਹਤ੍ਥਗਤੋਪਿ ਸੋਯੇਵ ਭਾਗੋਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮਿਕਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ **ਮਜ੍ਝਿਮਗਣ੍ਠਿਪਦੇ ਚੂਲ਼ਗਣ੍ਠਿਪਦੇ** ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਤੋ ਹਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਤ੍ਤਭਾਗਤੋ ਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਆਲੋਕਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ। **ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਤਤੋ ਗਹਿਤਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਚੇ ਗਹਿਤਂ, ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਛਾਯਾਪੀ**ਤਿ ਭੋਜਨਸਾਲਾਦੀਨਂ ਛਾਯਾਪਿ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਗੇਹਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਛਾਯਾਯ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗੇਹਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਮਗ੍ਗੇਨਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਸਚੇ ਅਞ੍ਞੋ ਮਗ੍ਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਗ੍ਗਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕੀਤਾਯਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਕੀਤਾਯ। **ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਉਪਾਸਕੋ ‘‘ਅਤਿਬਹੁ ਏਤਂ ਹਿਰਞ੍ਞਂ, ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜਜੇਵ ਨ ਵਿਨਾਸੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਠਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਠਪਾਪੇਤਿ, ਏਤਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਉਦਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ **‘‘ਅਕਪ੍ਪਿਯ’’**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੫੮੫. **ਪਤਿਤੋਕਾਸਂ ਅਸਮਨ੍ਨਾਹਰਨ੍ਤੇਨ ਪਾਤੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਭਾਵਦਸ੍ਸਨਪਰਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਞਾਤੇਪਿਸ੍ਸ ਗੂਥਂ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਭਾਵੋਯੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਸਨ੍ਤਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਰੋਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਥੇਯਜਪਰਿਭੋਗੋ** ਨਾਮ ਅਨਰਹਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੋ। ਭਗਵਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਸਨੇ ਸੀਲਵਤੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ। ਦਾਯਕਾਨਮ੍ਪਿ ਸੀਲਵਤੋ ਏਵ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ, ਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਰਾਨਂ

ਮਹਪ੍ਫਲਭਾਵਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨਤੋ। ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਦਾਯਕੇਹਿ ਚ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੋ ਥੇਯ੍ਯਪਰਿਭੋਗੋ। ਇਣਵਸੇਨ ਪਰਿਭੋਗੋ **ਇਣਪਰਿਭੋਗੋ,** ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਤੋ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਇਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੋ ਵਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ''ਸੀਲਵਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਕਾਰਣਭਾਵੇਨ ਪਚ੍ਚਾਮਸਤਿ। **ਚੀਵਰੰ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਰਿਭੋਗੇ**ਤਿ ਕਾਯਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੇ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇਸੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਥਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਕਾਲਵਿਸੇਸਵਸੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਦਿਵਸੇ ਚਤੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਸਕਿਂਏਵ ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ।

ਸਚਸ੍ਸ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਵ ਅਰੁਣੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਇਣਪਰਿਭੋਗਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਹਿਯ੍ਯੋ ਯੰ ਮਯਾ ਚੀਵਰੰ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਯਾਵਦੇਵ ਸੀਤਸ੍ਸ ਪਟਿਘਾਤਾਯ...ਪੇ॰... ਹਿਰਿਕੋਪੀਨਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤ੍ਥੰ, ਹਿਯ੍ਯੋ ਯੋ ਮਯਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਨੇਵ ਦਵਾਯਾਤਿਆਦਿਨਾ ਸਚੇ ਅਤੀਤਪਰਿਭੋਗਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੰ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਇਣਪਰਿਭੋਗਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵੀਮੰਸਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸੇਨਾਸਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਰਿਭੋਗੇ**ਤਿ ਪਵੇਸੇ ਪਵੇਸੇ। ਏਵੰ ਪਨ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਇਧ ਵਿਸੁੰ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਤਿਪਚ੍ਚਯਤਾ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੇ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਚ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੋ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ **"ਸਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ। **ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪੀ**ਤਿ ਯਦਿਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ। ਅਪਰੇ ਪਨਾਹੁ ''ਸਤਿਪਚ੍ਚਯਤਾਤਿ ਸਤਿਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭਾਵੇ ਪਚ੍ਚਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪੀਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤਿਪੀ''ਤਿ, ਤੰ ਤੇਸੰ ਮਤਿਮਤ੍ਤੰ। ਤਥਾ ਹਿ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਯ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਪਚ੍ਚਯਸਬ੍ਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨ।

ਨਨੁ ਚ ''ਪਰਿਭੋਗੇ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲਸ੍ਸ ਚ ਕੋ ਵਿਸੇਸੋਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਤਾਵ ਤੀਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਵਿਸੇਸੋ ਪਾਕਟੋਯੇਵ, ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ ਪਨ ਯਥਾ ਵਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਗੋਪਿਤੇ ਤਸ੍ਸ ਫਲਾਨਿਪਿ ਰਕ੍ਖਿਤਾਨਿਯੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਯ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲੇ ਰਕ੍ਖਿਤੇ ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲਮ੍ਪਿ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੰ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਲੰ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲਮੇਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲੰ ਪਨ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਪੁਰਿਮਯਾਮਾਦੀਸੁ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਇਦਮੇਤੇਸੰ ਨਾਨਾਕਰਣੰ।

ਏਵੰ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸੁਦ੍ਧਿਯੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਹਿ ਸੁਦ੍ਧੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਜ੍ਝਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸਨਾਵ ਸੁਦ੍ਧਿ **ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧਿ।** ਵੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਦੇਸਨਾਯ ਏਵ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਾਪਤ੍ਤੀਨੰ ਪਨ ਅਭਿਕ੍ਖੁਤਾਪਟਿਞ੍ਞਾਵ ਦੇਸਨਾ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਸੰਵਰੋਵ ਸੁਦ੍ਧਿ **ਸੰਵਰਸੁਦ੍ਧਿ।** ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿ ਏਵ ਸੁਦ੍ਧਿ **ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧਿ।** ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਨਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਵ ਸੁਦ੍ਧਿ **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਦ੍ਧਿ।** ਏਸ ਤਾਵ ਸੁਦ੍ਧੀਸੁ ਸਮਾਸਨਯੋ। ਸੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੇਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਦੇਸਨਾ ਸੁਦ੍ਧਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧਿ।** ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਨ ਪੁਨ ਏਵੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਸੰਵਰਭੇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਪਹਾਯਾ**ਤਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ਅਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਦਾਯੰ, ਤੰ ਆਦਿਯਨ੍ਤੀਤਿ **ਦਾਯਾਦਾ,** ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਪਰਿਭੋਗਾਭਾਵਤੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇਸੁਯੇਵ ਚ ਪਰਿਭੋਗਸਬ੍ਭਾਵਭਾਵਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਪਚ੍ਚਯਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਕਾ। **ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਧਕ**ਨ੍ਤਿ –

> ''ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਾ ਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਵਥ, ਮਾ ਆਮਿਸਦਾਯਾਦਾ। ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ, 'ਕਿਨ੍ਤਿ ਮੇ ਸਾਵਕਾ ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁੰ, ਨੋ ਆਮਿਸਦਾਯਾਦਾ'''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯) –

ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਏਤ੍ਥ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਸਾਧਕੰ।

ਅਵੀਤਰਾਗਾਨੰ ਤਣ੍ਹਾਪਰਵਸਤਾਯ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗੇ ਸਾਮਿਭਾਵੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਦਭਾਵੇਨ ਵੀਤਰਾਗਾਨੰ ਤਤ੍ਥ ਸਾਮਿਭਾਵੋ ਯਥਾਰੁਚਿ ਪਰਿਭੋਗਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਤੇ ਪਟਿਕੂਲਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਾਕਾਰੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕੂਲਾਕਾਰੇਨ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾਕਾਰੇਨ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਦਾਯਕਾਨਞ੍ਚ ਮਨੋਰਥੰ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ – **"ਤੇ ਹਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਦਾਸਬਜੰ ਅਤੀਤਤ੍ਤਾ ਸਾਮਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ"**ਤਿ। ਯੋ ਪਨਾਯੰ ਸੀਲਵਤੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗੋ, ਸੋ ਇਣਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨੀਕਤ੍ਤਾ ਆਣਣਜਪਰਿਭੋਗੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਇਣਾਯਿਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਇਚ੍ਛਿਤਦੇਸੰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਏਵੰ ਇਣਪਰਿਭੋਗਯੁਤ੍ਤੋ ਲੋਕਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਿਤੁੰ ਨ ਲਭਤੀਤਿ ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਸੀਲਵਤੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗੋ ਆਣਣਜਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਚਤੁਪਰਿਭੋਗਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੋ ਵਿਸੁੰਯੇਵਾਯੰ ਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਇਧ ਵਿਸੁੰ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗੇਯੇਵ ਵਾ ਸਙ੍ਗਹੰ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ। ਸੀਲਵਾਪਿ ਹਿ ਇਮਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਸੇਕ੍ਖੋਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਬ੍ਬੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਾਨੰ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਞ੍ਚ।

ਕਥੰ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ ਇਮੇ ਪਰਿਭੋਗਾ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ? ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ। ਯੋ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸਪਿ ਸਲ੍ਲੇਖਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੰ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਗੇਧੰ ਪਹਾਯ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੋਗੋ, ਸੋ ਸਾਮਿਪਰਿਭੋਗੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਸੀਲਵਤੋ ਪਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗੋ ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ ਦਾਯਕਾਨੰ ਮਨੋਰਥਸ੍ਸ ਅਵਿਰਾਧਨਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗੇਯੇਵ ਵਾ ਸਙ੍ਗਹੰ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ਕਲਜਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ ਤਸ੍ਸ ਸੇਕ੍ਖਸਙ੍ਗਹਤੋ। ਸੇਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਾਧਕੰ।

ਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਭੋਗੋ ਨਾਮ ਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੋ। **ਅਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠੇਸੁਯੇਵ ਆਸਙ੍ਕਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਰਭੂਤਾ** ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ। **ਸੋਪਿ ਨਿਵਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਯੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨ ਨਿਵਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਅਲਜ੍ਜੀਪਰਿਭੋਗੋ ਨਾਮ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀਭਾਵਤੋ, ''ਅਲਜ੍ਜੀਪਰਿਭੋਗੋ''ਤਿ ਇਦੰ ਨਾਮਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ''ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਧਮ੍ਮਿਯੋਤਿ ਅਨੇਸਨਾਦੀਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਧਮ੍ਮਿਯੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਾਦੀਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇ**ਵ **ਦੇਤੀ**ਤਿ ਭਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਸਲਾਕੰਯੇਵ ਦੇਤਿ। **ਸਚੇ ਪਨ ਲਜ੍ਜੀ ਅਲਜ੍ਜਿੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ...ਪੇ॰... ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੇਵਲੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਏਵੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਨ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਸੋਤੂਨਞ੍ਚ ਅਨੁਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ ''ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਉਦ੍ਦੇਸਗ੍ਗਹਣਾਦਿਨਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੋ **ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋ**। ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੇਪਿ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਅਲਜ੍ਜਿਭਾਵੰਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਪਾਪੋ ਕਿਰਾਯ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ**ਤਿ ਮਹਾਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ।

੫੮੬. ਰਾਜੋਰੋਧਾਦਯੋਤਿਆਦਿ ''ਇਦੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚੇਤਨਾਮਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਤੋ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਨਾਮ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਸਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਕਹਾਪਣਾਦਿ ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਤ੍ਥਸਞ੍ਞਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ, ਤਤੋ ਨੇਵ ਰੂਪਿਯੰ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਨਾਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿਦੇਸਨਾਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਪਨ ਦਾਯਕਾਨਮੇਵ ਪਟਿਦਾਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਤੇ ਚੇ ਦਾਯਕਾ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਕਪ੍ਪਤਿ ਦਾਯਕਾਨੰਯੇਵ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਪਨ ਪੁਞ੍ਞਕਾਮੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪੁਞ੍ਞਕਾਮਾ...ਪੇ॰... ਰੂਪਿਯੇ ਅਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਰੂਪਿਯੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਵਤ੍ਥਸਞ੍ਞਾਯ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵ। ਤੇਨ ਯਦਿ ਤੇ ਦਾਯਕਾ ਨੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਦਾਯਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਚੇ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੰ, ਸਙ੍ਘੇ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾ। **ਤਵ ਚੋਲ਼ਕੰ ਪਸ੍ਸਾਹੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕੇਪਿ ''ਇਦੰ

ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿਆਦਿਅਕਪ੍ਪਿਯਵ੍ਰੋਹਾਰੇਨ ਵਿਧਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨੀ**ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਭਾਵਤੋ ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨਿ। ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਭਾਵੋ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਕਹਾਪਣਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਭਾਵੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਰੂਪਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੭. ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਜਾਤਰੂਪਾਦਿਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮ੍ਪਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁ ਇਧ ਰੂਪਿਯਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨ”**ਨ੍ਤਿ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ**ਤਿ ਸਾਦਿਤਰੂਪਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ, ਅਸਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਗਾਹੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਿਯਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ।

੫੮੯. **ਗ**-ਕਾਰਸ੍ਸ **ਕ**-ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੀਸੂਪਕ’’ਨ੍ਤਿ ਲਿਖਿਤਂ, ਪਦਭਾਜਨੇ **ਘਨਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਂ ਕਤਂ। **ਸਤ੍ਥਵਣ੍ਣੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ‘‘ਸਤ੍ਥਵਣ੍ਣੋ ਚ ਕਹਾਪਣੋ ਚ...ਪੇ॰... ਯੇ ਚ ਵੋਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਮੁਚ੍ਚਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਸਕਸਨ੍ਤਕਂ ਵਦਤਿ। **ਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਵਦਤਿ। **“ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ”**ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਹਿ ‘‘ਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਅਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤਿ , ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਤ੍ਤਿਕੋ ਪਾਲਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਆਹ **“ਯੋ ਹੀ”**ਤਿਆਦਿ। **ਤਸ੍ਸਾਨੁਲੋਮਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੋ ਨਾਮ ਨ ਕੇਵਲਂ ਰੂਪਿਯੇਨ ਰੂਪਿਯਪਰਿਵਤ੍ਤਨਮੇਵ, ਅਥ ਖੋ ‘‘ਅਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਰੂਪਿਯੇਨ ਰੂਪਿਯਚੇਤਾਪਨਮ੍ਪਿ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪਕ੍ਖੇਪਿ ਰੂਪਿਯੇ ਸਤਿ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੋਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਅਵੁਤ੍ਤੋਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ। **ਅਰੂਪਿਯਂ** ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੂਨਿ। **ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਏਕੇਨ ਅਨ੍ਤੇਨ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇਤਿ ਅਯਂ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ‘‘ਏਕਤੋ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇ’’ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ‘‘ਏਕਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇ’’ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਏਕਤੋ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇਤਿ ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨੋ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੇਪਿ ਤਾਵ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨੋ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੇ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ **ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯ** ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ...ਪੇ॰... ਅਰੂਪਿਯੇਨ ਚ ਰੂਪਿਯਚੇਤਾਪਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ। **ਤੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾਯੇਵ।

ਪੁਨ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਂ ਨੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ **“ਮਹਾਅਕਪ੍ਪਿਯੋ ਨਾਮਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **“ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂਯੇਵ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਗਿਹੀਹਿ ਪਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਕਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਪਨ ਇਮਿਨਾਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਿਯਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਤੇਨ ਚੇਤਾਪਿਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ।

ਯੇ ਪਨ ‘‘ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਿਯਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਤੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਤ੍ਥੁਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਉਪਰੂਪਰਿ ਅਞ੍ਞਂ ਅਞ੍ਞਂਯੇਵ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਭਾਵਤੋ ਇਧ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਕਾਤੁ’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਭਾਵਤੋਯੇਵ ‘ਮੂਲੇ ਮੂਲਸਾਮਿਕਾਨਂ , ਪਤ੍ਤੇ ਚ ਪਤ੍ਤਸਾਮਿਕਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨੇ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ’ਤਿ ਚ ਨ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਿਯਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚੇਤਾਪਿਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਇਧਾਪਿ ਅਵਸਾਨਵਤ੍ਥੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਯੋ ਪਨ ਰੂਪਿਯਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਤ੍ਤੇ ਚ ਪਤ੍ਤਸਾਮਿਕਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨੇ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ

ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਿਯਂ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਚੇਤਾਪਿਤੰ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ। ਯਦਿ ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯ, ''ਮੂਲੇ ਮੂਲਸਾਮਿਕਾਨੰ, ਪਤ੍ਤੇ ਚ ਪਤ੍ਤਸਾਮਿਕਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨੇ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਨ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਅਪਰੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵ◌ੰ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ, ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸਪਿ ਯਥਾ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ 'ਮੂਲੇ ਮੂਲਸਾਮਿਕਾਨ'ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਪਤ੍ਤਸਦਿਸੋਯੇਵ◌ਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਮਾਹ "**ਮੂਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ**"ਤਿ। ਅਥ ਮੂਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਤਾਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤੁ, ਸੇਸਾਨੰ ਪਨ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਪੁਚ੍ਛਤਿ "**ਕਸ੍ਮਾ ਸੇਸਾਨੰ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ**"ਤਿ। ਕਾਰਣਮਾਹ "**ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ**"ਤਿ। ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵ◌ੇਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਮੂਲਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਗਹਿਤਪਤ੍ਤੋ ਸੇਸਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਮੂਲੰ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਸਿਯਾ, ਤੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਹਿ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਿਨ੍ਨਪਤ੍ਤੋ ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸੇਸਾਨੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਮੂਲੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਹਿਤਪਤ੍ਤੋਪਿ ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ, ਸੇਸਾਨੰ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵ◌ੰ ਸਨ੍ਤੇ ''ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ''ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ।

ਦੁਬ੍ਬਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਰੂਪਿਯਸੰਵ◌ੋਹਾਰੋ ਅਨੇਨ ਕਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾਨੇਨ ਰੂਪਿਯਸੰਵ◌ੋਹਾਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਕਤੰ, ਨ ਮੂਲੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਵ◌ਿਨਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚ ਅਤ੍ਥੇ ਪਮਾਣੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਪਰੇ ਪਨ ''ਦੁਬ੍ਬਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕੇਵਲੰ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਭਾਵ◌ੇਨ ਠਿਤੇ ਦੁਬ੍ਬਿਚਾਰਿਤਮਤ੍ਤੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਰੂਪਿਯਸੰਵ◌ੋਹਾਰਾਪਜ੍ਜਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਿਯਸੰਵ◌ੋਹਾਰਾਭਾਵਤੋ ਸੋ ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋਪਿ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਚ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ 'ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰਾ'ਤਿਆਦਿਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਦਾਹਟਾਨਿ। **ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੀ**ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ ਕੇਵਲੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਭਾਵ◌ੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਪਨ ਵ◌ਿਨਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਭਾਵ◌ੰ। ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ **ਸਪ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍**ਵ◌ਾਤਿ ਇਦੰ ਵਚਨੰ ਸਾਧਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੫੮੧. ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਹਣਰੂਪਿਯਸੰਵ◌ੋਹਾਰੇਸੁ ਯੇਨ ਏਕੇਕਮੇਵ ਕਤੰ, ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੇਨ ਪਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਿਯੇਨੇਵ ਸੰਵ◌ੋਹਾਰੋ ਕਤੋ, ਤੇਨ ਕਥਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਨਯਿਦੰ ਦੁਕ੍ਕਰਂ, ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੰ ਰੂਪਿਯਸੰਵ◌ੋਹਾਰੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਪਿ 'ਅਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ'ਤਿਆਦਿਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਅਵਸਾਨਪਦੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨੇਵ ਇਦੰ ਤਿਕੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਰੂਪਿਯਗ੍ਗਹਣੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਨੰ ਸਙ੍ਗਹੋਤਿ ਪੁਰਿਮਪਦਦ੍ਵਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਨੰ ਵਸੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ, ਅਵਸਾਨਪਦਮੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮਿਸ੍ਸਿਤੇ ਅਵਸਾਨਤ੍ਤਿਕੇ ਸਞ੍ਞਾਨਾਨਤ੍ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਥੁਨਾਨਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨੋ ਚੇਤਾਪਨੰ ਨੇਵ ਇਧ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਚਨਮੇਤ੍ਥ ਸਾਧਕੰ। ਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵ◌ਾ ਧਨਸ੍ਸ ਵ◌ਾ ਰੂਪਿਯਭਾਵ◌ੋ ਚੇਵ, ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵ◌ੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਰੂਪਿਯਸੰਵ◌ੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਕਯਵ◌ਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੩. ਕਯਵ◌ਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਜਾਨਾਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪਧਾਰੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹ, ਇਦੰ ਨ ਮਨਾਪਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਦਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੫੯੪-੫੯੫. **ਕਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਗਹਣਂ। ਵਿ**ਕ੍ਕਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਦਾਨਂ। ਤੇਨਾਹ **“ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਦੇਹੀ”**ਤਿਆਦਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਕਯਿਤਂ ਨਾਮ ਪਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਗਹਿਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਿਕ੍ਕੀਤਞ੍ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ **“ਕਯਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ ਪਰਭਣ੍ਡਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ, ਵਿਕ੍ਕੀਤਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਂ ਪਰਹਤ੍ਥਗਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਰਤੋ ‘‘ਕਯਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ ਵਿਕ੍ਕਯਿਤਞ੍ਚਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਂ ਪਰਹਤ੍ਥਗਤਂ ਪਰਭਣ੍ਡਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਗਤ’’ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਇਮਿਨਾ ਇਮਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਾਨੁਰੂਪਤੋ ਪਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। **ਇਮਿਨਾ**ਤਿ ਹਿ ਸਕਸਨ੍ਤਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਦਨੁਰੂਪਤੋ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਠਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਨ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਪਦਾਨੁਰੂਪਤੋ। ਤਞ੍ਹਿ ਵਿਪਰੀਤਤੋ ਪਰਸਨ੍ਤਕਗ੍ਗਹਣਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ।

ਕਾਮਂ ਸੇਸਞ੍ਞਾਤਕੇਪਿ ‘‘ਇਮਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨਸ੍ਸਪਿ ਪਨ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ **“ਮਾਤਰਂ ਪਨ ਪਿਤਰਂ ਵਾ”**ਤਿ ਆਹ। **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਸੁਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਆਹ – **“ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ‘ਇਮਂ ਦੇਹੀ’ਤਿ ਵਦਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀ”**ਤਿ। ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਞ੍ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ **“ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨ”**ਨ੍ਤਿ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨਕਯਵਿਕ੍ਕਯਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।

ਇਮਂ ਨਾਮ ਕਰੋਹੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭੁਤ੍ਤੋਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਕਰੋਸੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ‘‘ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਤਿਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਸਤਿਪਿ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਕਿਞ੍ਚਾਪੀ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਯੇਨ ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਤੇਸਂ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਤਾ, ਅਸਹਧਮ੍ਮਿਕਤਾ, ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਾਪਜ੍ਜਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯੮-੬੦੨. ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਭਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕ੍ਕੇਤਬ੍ਬਭਣ੍ਡਂ। ਯਸ੍ਮਾ **ਵਣ੍ਣ**ਸਦ੍ਦੋ ਸਣ੍ਠਾਨਜਾਤਿਰੂਪਾਯਤਨਕਾਰਣਪਮਾਣਗੁਣਪਸਂਸਾਦੀਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ‘‘ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਪ੍ਪਰਾਜਵਣ੍ਣਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੪੨) ਹਿ ਸਣ੍ਠਾਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਵ ਸੇਟ੍ਠੋ ਵਣ੍ਣੋ, ਹੀਨੋ ਅਞ੍ਞੋ ਵਣ੍ਣੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੦੨) ਜਾਤਿ। ‘‘ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੦੩) ਰੂਪਾਯਤਨਂ।

> ‘‘ਨ ਹਰਾਮਿ ਨ ਭਞ੍ਜਾਮਿ, ਆਰਾ ਸਿਙ੍ਘਾਮਿ ਵਾਰਿਜਂ।
> ਅਥ ਕੇਨ ਨੁ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਗਨ੍ਧਤ੍ਥੇਨੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੪; ਜਾ॰ ੧.੬.੧੧੬) –

ਆਦੀਸੁ ਕਾਰਣਂ। ‘‘ਤਯੋ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੬੦੨) ਪਮਾਣਂ। ‘‘ਕਦਾ ਸਞ੍ਞੂਲ਼੍ਹਾ ਪਨ ਤੇ ਗਹਪਤਿ ਇਮੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੭) ਗੁਣੋ। ‘‘ਵਣ੍ਣਾਰਹਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩) ਪਸਂਸਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ **“ਤਯੋ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾਤਿ ਤੀਣਿ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਣਾਨੀ”**ਤਿ।

ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਪਲਾ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਮਾਸਾਨਂ ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਪਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ ਨਾਮ ਛਪਸਤਾ ਨਾਲ਼ੀ''ਤਿ ਕੇਚਿ। ''ਅਟ੍ਠਪਸਤਾ''ਤਿ ਅਪਰੇ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾਨਂ ਮਤੇਨ ਤਿਪਸਤਾਯ ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦ੍ਵੇ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਏਕਾ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਂ ਚਤੁਪਸਤਾਯ ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦ੍ਵੇ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਏਕਾ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ। **ਆਚਰਿਯਧਮ੍ਮਪਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਪਨ ''ਪਕਤਿਯਾ ਚਤੁਮੁਟ੍ਠਿਕਂ ਕੁਡੁਵਂ, ਚਤੁਕੁਡੁਵਂ ਨਾਲ਼ਿਕਂ, ਤਾਯ ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਸੋਲ਼ਸ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਦੋਣਂ, ਤਂ ਪਨ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਨਯੇਨ ''ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚ ਕੁਡੁਵਾਨਿ ਏਕਞ੍ਚ ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਏਕਾਯ ਮੁਟ੍ਠਿਯਾ ਤਤਿਯਞ੍ਚ ਭਾਗਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਸਙ੍ਖਤੋਤਿ ਜੀਰਕਾਦਿਸਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇਹਿ ਸਙ੍ਖਤੋ। **ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸ੍ਸ ਮਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਓਦਨਚਤੁਤ੍ਥੋ ਭਾਗੋ''ਤਿ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਯੁਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੮੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਪ੍ਪਮਾਣਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਧ ਪਨ ਸੂਪਸ੍ਸੇਵ ਓਦਨਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਪ੍ਪਮਾਣਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣੇ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਇਤਰਸ੍ਸਪਿ ਦਸ੍ਸਿਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸ੍ਸ ਤਥਾ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਂ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਉਪਡ੍ਢਪ੍ਪਮਾਣੋ ਇਧ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਆਹ **"ਪਤ੍ਤੋਦਨਨ੍ਤਿ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਉਪਡ੍ਢਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨ"**ਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਚ ''ਪਤ੍ਤਦ੍ਵਯਂ ਮਗਧਨਾਲ਼ੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਪਤ੍ਤੋ ਚ ''ਚਤੁਪਲੋ ਕੁਡੁਵੋ, ਚਤੁਕੁਡੁਵੋ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਲੋਕਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਭਾਜਨਪਰਿਭੋਗੇਨਾ**ਤਿ ਉਦਕਾਹਰਣਾਦਿਨਾ ਭਾਜਨਪਰਿਭੋਗੇਨ।

੬੦੭. ਧੋਤੇਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਵਸਾਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਧੋਤੇਯੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਤਤੋ ਪੁਰੇਤਰਂ ਪਰਿਭੋਗਕਾਲੇਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਨਤੋ।

੬੦੮. ਪਞ੍ਚਹਿ ਦ੍ਵੀਹੀਤਿ ਇਦਂ ''ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣਤਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਯਦਿ ਪਨ ਏਕੇਨਪਿ ਪਾਕੇਨ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਹਤ੍ਥਾਨਾਗਤਸ੍ਸਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **"ਯਦਿਹੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਦੂਰੇ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਞ੍ਚ ਲਭਤਿ, ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ਨ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸੁਤ੍ਵਾ** ਵਾਤਿ ਪਤ੍ਤਕਾਰਕੇਨ ਪੇਸਿਤਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਕੇਵਲਂ ਤਸ੍ਸ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਮਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ। **ਨ ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਅਪੇਸਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਉਪਚਾਰਮਤ੍ਤਂ, ਤਤੋ ਦੂਰੇ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਉਪਚਾਰਮਤ੍ਤਂ, ਪਤ੍ਤਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਮੇਵੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਂ। **ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਛਿਦ੍ਦਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੋਕਾਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਛਿਦ੍ਦਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਪਠਮਕਥਿਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧੦. ਦੁਤਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ **ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤੀ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਪਦਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਲਭਿਤਬ੍ਬਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥਾਯ ਚਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੬੧੨-੬੧੩. **"ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਅਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸੋ ਪਤ੍ਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਵਿਜਹਤਿ ਅਪਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਪਤ੍ਤਭਾਵਤੋਯੇਵ ਹਿ 'ਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਂ ਪਤ੍ਤਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ'ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਅਪਤ੍ਤੋਤਿ ਇਦਂ 'ਅਞ੍ਞਂ ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ'ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸੋ ਪਨ ਪਤ੍ਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਵਿਜਹਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ ''ਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਏਕਾਯੇਵ ਵਾ ਦਸਙ੍ਗੁਲਾ, ਸੋ ਬਦ੍ਧੋਪਿ ਅਬਦ੍ਧੋਪਿ ਅਪਤ੍ਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਾਹਿ ਰਾਜੀਹਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਏਕਾਯ ਪਨ ਰਾਜਿਯਾ ਦਸਙ੍ਗੁਲਾਯ ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣੋ ਛਿਦ੍ਦੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਛਿਦ੍ਦੇਨੇਵ

ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਬਨ੍ਧਨੋਕਾਸੇ ਸਤਿ ਅਸਤਿ ਵਾ ਬਨ੍ਧਨਵਿਰਹਿਤੋ ਪਤ੍ਤੋ **ਅਬਨ੍ਧਨੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਬਨ੍ਧਨੋਕਾਸਵਿਰਹਿਤੋਯੇਵ ਪਨ **ਅਬਨ੍ਧਨੋਕਾਸੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਤਿਪੁਸੁਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਪਾਠੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਰਾਣਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁਪਿ ਹਿ ਅਯਮੇਵ ਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸੁਦ੍ਧੇਹਿ...ਪੇ॰... ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਉਣ੍ਹਭੋਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਵਿਲੀਯਮਾਨਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਫਾਣਿਤਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਚੁਣ੍ਣੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਪਾਸਾਣਚੁਣ੍ਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਫਾਣਿਤਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਪਕ੍ਕੇਨ ਪਾਸਾਣਚੁਣ੍ਣੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੧੫. **ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਪਤ੍ਤੋ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸੀਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸਚੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੋ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਵਾ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਪਤ੍ਤਪਰਿਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤਪਤ੍ਤੋ, ਅਵਸਾਨਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਪਤ੍ਤਂ ਗਾਹਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਅਲਜ੍ਜਿਂ ਅਗਾਹਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਆਧਾਰਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੀਠਾਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਆਧਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਆਧਾਰਠਪਨੋਕਾਸਸ੍ਸ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਪਰਿਭੋਗੇਨਾ**ਤਿ ਅਯੁਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗੇਨ।

੬੧੬. ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਅਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਅਬਨ੍ਧਨਂ ਪਤ੍ਤਂ। ਏਕਬਨ੍ਧਨਂ ਪਤ੍ਤਂ... ਦ੍ਵਿਬਨ੍ਧਨਂ ਪਤ੍ਤਂ... ਤਿਬਨ੍ਧਨਂ... ਚਤੁਬਨ੍ਧਨਂ... ਅਬਨ੍ਧਨੋਕਾਸਂ... ਏਕ... ਦ੍ਵਿ... ਤਿ... ਚਤੁਬਨ੍ਧਨੋਕਾਸਂ ਪਤ੍ਤਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਏਕੇਕੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਦਸਧਾ ਦਸਵਿਧਂ ਪਤ੍ਤਂ ਚੇਤਾਪਨਵਸੇਨ ਏਕਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਤਾ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨੨. ਤਤਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ **ਯੇਸਂ ਮਂਸਂ ਕਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ ਯੇਸਂ ਮਂਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਖੀਰਾਦੀਨਿਪਿ ਹਿ ਨੇ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਕੁਤੋ ਸਸਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪੀਤਿ ਆਹ **"ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਖੀਰਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਪ੍ਪਿਪਿ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵਾ"**ਤਿ। ''ਇਦਞ੍ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਉਗ੍ਗਹਿਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਯਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। **ਸਯਂਕਤਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇ**ਵ **ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਤਦਹੁਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਸਯਂਕਤਂ ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਮਾ ਸਾਮਂਪਾਕੋ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਨਵਨੀਤਂ ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਾਮਂਪਾਕੋ ਨ ਹੋਤੀ"**ਤਿ। ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਗਤਿਕਤ੍ਤਾ ਆਹ – **"ਸਵਤ੍ਥੁਕਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ। **ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਹੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਖੀਰਦਧੀਹਿ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚ ਉਗ੍ਗਹਿਤਕੇਹਿ ਕਤਂ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਭਯੇਸਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਖੀਰਦਧੀਹਿ ਚ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਹਿਤਕੇਹਿ ਚ ਕਤਾਨਂ। **ਏਸੇ**ਵ **ਨਯੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹਿ। **ਕਾਰਣਪਤਿਰੂਪਕਂ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਜਾਤਿਯਾਨਂ ਸਪ੍ਪਿਭਾਵਤੋਤਿ ਕਾਰਣਪਤਿਰੂਪਕਂ ਵਤ੍ਵਾ।

ਸਪ੍ਪਿਨਯੇਨੇਵ **ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਨਵਨੀਤੇ। **ਧੋਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਅਧੋਤਂ ਚੇ, ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਧੋਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਥੇਰਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਕ੍ਕਤੋ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤਮੇ**ਵ **ਖਾਦਿਂਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਕ੍ਕਤੋ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤਂ ਅਧੋਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੂਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਦਿਸਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਵਾ

ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤੇਨੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ **"ਤਸ੍ਮਾ ਨਵਨੀਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ…ਪੇ॰… ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ"**ਤਿ ਵੁੱਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਤਕ੍ਕਤੋ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤਮੇਵ ਖਾਦਿਂਸੂ''ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ''ਤਕ੍ਕਤੋ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤਂ ਅਧੋਤਮ੍ਪਿ ਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਦਿਸਹਿਤਂ ਵਿਕਾਲੇਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਦਿਆਮਿਸੇਨ ਸਂਸਟ੍ਠਰਸਂ ਨਵਨੀਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ। **ਨਵਨੀਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਨਵਨੀਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ। ਦਧਿ ਏਵ **ਦਧਿਗਤਂ** ਯਥਾ ''ਗੂਥਗਤਂ ਮੁਤ੍ਤਗਤ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੧੯)। **ਖਯਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਖੀਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਸਪ੍ਪਿਆਦਿਪਿ ਵਿਕਾਲੇ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸਬ੍ਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤਸਪ੍ਪਿ ਵਾ ਨਵਨੀਤਂ ਵਾ ਪਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ। **ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਖੀਰਦਧੀਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ।

ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਭੇਸਜ੍ਜੇਹੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਯਾਵਜੀਵਿਕਭੇਸਜ੍ਜੇਹਿ। ਵੁੱਤਨਯੇਨ ਯਥਾ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਨ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਲਜ੍ਜੀਯੇਵ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤੀਤਿ ਲਜ੍ਜੀਸਾਮਣੇਰਗ੍ਗਹਣਂ, ਅਪਿਚ ਅਲਜ੍ਜਿਨਾ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤਬ੍ਬਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਏਵਮਾਹ। **ਤਿਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤੇਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਭਜ੍ਜਨਾਦੀਨਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤੇਲਂ। ਤੇਨੇਵ **"ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ ਵੁੱਤਂ। **ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੁਤੋ ਵਿਵੇਚਿਤਤ੍ਤਾ। **ਉਭਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਪਰੇਨ ਚ ਕਤਂ। **ਯਾਵ ਅਰੁਣਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਮਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਮਦਿਵਸੇ ਕਤਤੇਲਂ ਸਚੇ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

੬੨੩. ਅਚ੍ਛਵਸਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨੋ ਵਸਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤਂਸਦਿਸਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਨਂਯੇਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਤ੍ਥੂਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਸਾਤਿ ਆਹ **"ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸ"**ਨ੍ਤਿ । **ਸਂਸਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਂ। ''ਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵਿਕਾਲੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨਪਿ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਸਂਸਟ੍ਠਞ੍ਚ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਖੀਰਦਧਿਆਦੀਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲਂ ਪਚਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਸਟਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇਲਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨ ਵੁੱਤਂ **"ਪਕ੍ਕਤੇਲਕਸਟੇ ਵਿਯ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤੀ"**ਤਿ। ''ਸਚੇ ਵਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ **"ਭਨ੍ਤੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹਂਸੁ। **ਏਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਨਨੁ ਏਤਂ ਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਦੀਹਿ ਪਕ੍ਕਂ ਨਵਨੀਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

"ਮਧੁਕਰੀਹਿ ਨਾਮ ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਕਾਹੀਤਿ ਅਯਂ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾਨਂ ਭਮਰਮਕ੍ਖਿਕਾਨਞ੍ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਨਿਦ੍ਦੇਸੋ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁੱਤਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਦਣ੍ਡਕੇਸੁ ਮਧੁਕਰਾ ਮਧੁਕਰੀ ਮਕ੍ਖਿਕਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤਾਹਿ ਮਧੁਕਰੀਆਦੀਹਿ ਤੀਹਿ ਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਕਤਂ ਮਧੁ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਭਮਰਮਕ੍ਖਿਕਾਹੀ**ਤਿ ਮਹਾਭਮਰਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ। **ਸਿਲੇਸਸਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਘਨਪਕ੍ਕਂ ਵੁੱਤਂ। **ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਨੁਕਮਧੁ। **ਮਧੁਪਟਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਰਹਿਤਂ ਕੇਵਲਂ ਮਧੁਪਟਲਂ। ''ਸਚੇ ਮਧੁਸਹਿਤਂ ਪਟਲਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਪਟਲਸ੍ਸ ਭਾਜਨਟ੍ਠਾਨਿਯਤ੍ਤਾ ਮਧੁਨੋ ਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ''ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਤਂ ਪਨ ਮਧੁਗਤਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਂ ਨ ਸਮੇਤਿ।

''ਫਾਣਿਤਂ ਨਾਮ ਉਚ੍ਛੁਮ੍ਹਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁੱਤਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ''ਉਚ੍ਛੁਰਸਂ ਉਪਾਦਾਯ…ਪੇ॰… ਅਵਤ੍ਥੁਕਾ ਉਚ੍ਛੁਵਿਕਤਿ 'ਫਾਣਿਤ'ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਉਚ੍ਛੁਰਸੋਪਿ ਨਿਕ੍ਕਸਟੋ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕੇਨਚਿ** ਪਨ ''ਮਧੁਮ੍ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਾਲਿਕਾ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ, ਉਚ੍ਛੁਮ੍ਹਿ ਚਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਸਮਕ੍ਖਿਕਣ੍ਡਸੇਲ਼ਕਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ, ਅਨੇਲ਼ਕਂ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ, ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ, ਮਧੁਸਿਤ੍ਥਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ, ਤਥਾ ਉਚ੍ਛੁ ਵਾ ਰਸੋ ਵਾ ਸਕਸਟੋ ਯਾਵਕਾਲਿਕੋ, ਨਿਕ੍ਕਸਟੋ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੋ ਯਾਮਕਾਲਿਕੋ, ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੋ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੋ, ਸੁਦ੍ਧਕਸਟਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਬਹੁਧਾ ਪਪਞ੍ਚਿਤਂ। ਤਤ੍ਥ ''ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਂ ਮਧੁ ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਰਸੋ ਵਾ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੋ ਯਾਮਕਾਲਿਕੋ''ਤਿ ਇਦਂ ਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ, ਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਸਮਾਨਂ ਗਰੁਤਰਮ੍ਪਿ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾਜਾਤਿਰਸਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਂਸਟ੍ਠਂ ਲਹੁਕਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕਭਾਵਂ ਉਪਨੇਨ੍ਤਂ ਉਦਕਂ ਲਹੁਤਰਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਂਸਟ੍ਠਂ ਗਰੁਤਰਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕਭਾਵਂ ਉਪਨੇਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਸੋਯੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ,

ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਲਿਯਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਉਦਕਸਮ੍ਭੇਦੇਨ ਗਰੁਤਰਸ੍ਸਪਿ ਲਹੁਭਾਵੂਪਗਮਨਂਯੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਪਾਲਿਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਗੁਲ਼ਂ, ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਗੁਲ਼ੋਦਕ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੮੪) ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਅਗਿਲਾਨੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤੋਪਿ ਗੁਲ਼ੋ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੋ ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ।

ਯਮ੍ਪਿ ਚ ‘‘ਉਚ੍ਛੁ ਚੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕੋ, ਉਚ੍ਛੁਰਸੋ ਚੇ ਯਾਮਕਾਲਿਕੋ, ਫਾਣਿਤਂ ਚੇ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ, ਤਚੋ ਚੇ ਯਾਵਜੀਵਿਕੋ’’ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਉਚ੍ਛੁਰਸੋ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੋ ਯਾਮਕਾਲਿਕੋ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ **ਕੇਨਚਿ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਥਾਵਿਧਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਸ੍ਸ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਨ ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤੋਯੇਵ ਚ ‘‘ਉਚ੍ਛੁਰਸੋ ਉਦਕੇਨ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੋਪਿ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੋਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੋਯੇਵਾ’’ਤਿ ਕੇਚਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਚ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਚ੍ਛੁਰਸ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੦) ਏਤ੍ਥ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਉਚ੍ਛੁਰਸੋ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੋ’’ਤਿ।

ਸਯਂਕਤਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਕਰਣਸਮਯੇ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਕਸਟਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਝਾਮਉਚ੍ਛੁਫਾਣਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਦਡ੍ਢੇ ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤੇ ਝਾਮਉਚ੍ਛੁਨਾ ਕਤਫਾਣਿਤਂ। **ਕੋਟ੍ਟਿਤਉਚ੍ਛੁਫਾਣਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਚ ਸਕਸਟਂ ਫਾਣਿਤਂ। ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਚ ਕਸਟਸ੍ਸ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ **“ਤਂ ਯੁਤ੍ਤ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੀਤੁਦਕੇਨ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਸੀਤੋਦਕੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਰਸੇ ਉਦਕਗਤੇ ਸਤਿ ਤਂ ਉਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤਫਾਣਿਤਂ। **ਖੀਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਮਧੁਕਫਾਣਿਤਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਖੀਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਤੇਲਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵਿਕਾਲੇ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਚੇ? ਤੇਲੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਖੀਰਂ ਤੇਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਪਨ ਖੀਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਖੀਰਭਾਵਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਖਣ੍ਡਸਕ੍ਖਰਮ੍ਪਿ ਖੀਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ **“ਖਣ੍ਡਸਕ੍ਖਰਂ ਪਨਾ”**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਖੀਰਜਲ੍ਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਖੀਰਫੇਣਂ।

ਭੇਸਜ੍ਜੋਦਿਸ੍ਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ **“ਸਤ੍ਤਵਿਧਞ੍ਹਿ ਓਦਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮਾ”**ਤਿਆਦਿਨਾ ਇਤਰਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਵਿਕਟਾਨੀ**ਤਿ ਅਪਕਤਿਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਤਾ ਵਿਕਟਾਨਿ, ਵਿਰੂਪਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਨਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਾਨਂ ਵਸਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ **“ਵਸੋਦਿਸ੍ਸ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਆਹਾਰਤ੍ਥਂ ਫਰਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਨਂ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਂ ਭੇਸਜ੍ਜਨਾਮੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ **“ਭੇਸਜ੍ਜੋਦਿਸ੍ਸ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ । **“ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੬੨੪. **ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟੇਸੂ**ਤਿ ਮਹਾਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਵਾਤਪਾਨਾਨਞ੍ਚ ਕਵਾਟਫਲਕੇਸੁ। ਕਸਾਵੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **“ਮਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾਨੀ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਘੁਣਪਾਣਕਾਦਿਪਰਿਹਾਰਤ੍ਥਂ ਮਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਧਿਟ੍ਠੇਤੀ**ਤਿ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਮਯ੍ਹਂ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ , ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **“ਸਪ੍ਪਿਞ੍ਚ ਤੇਲਞ੍ਚ ਵਸਞ੍ਚ ਮੁਦ੍ਧਨਿ ਤੇਲਂ ਵਾ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਂ ਵਾ”**ਤਿਆਦਿ। ‘‘ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਞ੍ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਜਹਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੬੨੫. **ਸਚੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਏਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਵਿਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਜ੍ਝੇ ਪਾਠੇ ਪਰਿਹੀਨੇ, ਏਵਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਾਠੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ‘‘ਸਚੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਏਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਵਿਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਨ ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੋਪਿ ਨ ਸਙ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਪਿ** ਚ ਅਯਮੇਵ ਪਾਠੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਤਤ੍ਥ **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਏਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਸਨ੍ਤਕਭਾਵਤੋ, ਏਵਮਿਦਮ੍ਪਿ ਅਵਿਭਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਭਯਸਾਧਾਰਣਮ੍ਪਿ ਅਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗਭਾਵਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ

ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨං ਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ''ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਮං ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕං ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤං। **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਪਨ ਤੀਸੁਪਿ ਇਧ ਪਾਠਸ੍ਸ ਪਰਿਹੀਨਭਾਵං ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁං ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਇਦං ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਪਰਿਭੋਗං ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹਾਭਾਵਤੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁං ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਆਵੁਸੋ, ਇਮං ਤੇਲං ਸਤ੍ਤਾਹਮਤ੍ਤං ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਤੁਵਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤං, ਤੇਨ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇਯੇਵ ਪਰਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਭਾਵං ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਠਮං ਤਾਵ ਉਭਿਨ੍ਨං ਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਏਕੇਨ ਇਤਰਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਭਾਵਤੋ ਉਭਯਸਾਧਾਰਣਤਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਿਭਤ੍ਤਸਦਿਸං ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤං, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਏਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ''ਕਿਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਚ੍ਚਯਾ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕං ਜਾਤං, ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਭਾਵਤੋਯੇਵ ਚ ਇਧ ''ਅਵਿਭਤ੍ਤਭਾਵਤੋ''ਤਿ ਕਾਰਣං ਅਵਤ੍ਵਾ **"ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤං, ਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤං। ਇਦਞ੍ਚ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਭਾਵਤੋ ਉਭਯਸਾਧਾਰਣਤං ਪਹਾਯ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕං ਹੋਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤං, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕං ਜਾਤං, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਸਨ੍ਤਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਵਿਯ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਚ੍ਚਯਾ ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥං ਵੁਤ੍ਤං, ਨ ਪਨ ''ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤං, ਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੇ ਸਤਿ ਅਵਿਭਤ੍ਤੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥං ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੇ ਅਵਿਭਤ੍ਤਭਾਵਤੋਯੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਇਤਰੋ ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤං, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਮ੍ਪਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤං, ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਕਭਾਵਮਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਇਤਰਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਇਮਿਨਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਭਾਵੇਪਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸਕਸਨ੍ਤਕੇ ਵਿਯ ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਇਦං ਪਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯං ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾ **ਗਣ੍ਠਿਪਦਕਾਰਾਦੀਹਿ** ਪਪਞ੍ਚਿਤං, ਨ ਤං ਸਾਰਤੋ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬං।

ਅਪਰਿਭੋਗං ਹੋਤੀਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਮਨੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਤਿਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਭੋਗਾਰਹං ਨ ਹੋਤਿ। **ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨ। ''ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ''ਤਿ ਅਧਿਕਾਰਤ੍ਤਾ ''ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਅਨਪੇਕ੍ਖੋ ਦਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਇਮං ਸਮ੍ਬਨ੍ਧං ਸਨ੍ਧਾਯ ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੇਨ **"ਏਵං ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਦਤ੍ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤං। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ਯਦਿ ਏਵං ''ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਤං ਸਿਦ੍ਧං, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤං ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠං ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁං ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗਮੁਖਦਸ੍ਸਨਮਿਦਨ੍ਤਿ ਆਹ – **"ਨਯਿਦං ਯਾਚਿਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਅਞ੍ਞੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁං ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨං ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸਿਬ੍ਬਨਰਜਨਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇਨ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਨਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਕਿਮ੍ਪਿ ਵਣ੍ਣਭੇਦਮਤ੍ਤਰਜਨੇਨ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਕਰਣੇਨ ਚ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਸਮਯੇ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਸਮਯੇ।

੬੨੮. **ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸਮਯੋ। ''ਅਯਮੇਕੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕං ਅਲਦ੍ਧං ਪਰਿਯੇਸਿਤੁං ਲਦ੍ਧං ਕਾਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਿਵਾਸੇਤੁං ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਅਪਾਠੋ। ਏਵං ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਾਠੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬං ''ਅਯਮੇਕੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤං। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕං ਅਲਦ੍ਧං ਪਰਿਯੇਸਿਤੁං ਵਟ੍ਟਤਿ, ਲਦ੍ਧං ਕਾਤੁං ਨਿਵਾਸੇਤੁං ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਨ ਹਿ ਗਿਮ੍ਹਾਨං ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸਸ੍ਸ ਪਠਮੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ

ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ''ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ ਸੇਸੋ ਗਿਮ੍ਹਾਨਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਪਨ ਗਿਮ੍ਹਾਨੰ ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਨਿਵਾਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਗਿਮ੍ਹਾਨੰ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਮਾਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ, ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ ਕਰਣਨਿਵਾਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਮ੍ਪੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਅਵਿਰੋਧੰ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਠੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

"ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ"ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ''ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯਤ੍ਤਾ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੀਪਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਸਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤੀ ਆਪਤ੍ਤਿ ਤਤੋ ਗਰੁਕਤਰਾਯ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁੰ। ਤੇਨੇਵ **ਭਦਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਾਚਰਿਯੇਨ** ਵੁਤ੍ਤੰ –

''ਕਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੰ, ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਚੀਵਰੰ।
ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ, ਸਮਯੇ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਮਤੇ॥

''ਹੋਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਪਤ੍ਤਿ, ਞਾਤਕਾਞਾਤਕਾਦਿਨੋ।
ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਚ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ, ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦਨੇ ਤਥਾ''ਤਿ॥

ਕੇਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਸ੍ਸ ਮਾਤਰੰ ਚੀਵਰੰ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ''ਪਰਿਣਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਚੋਦਨਾਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **ਨੋ ਚ ਸਙ੍ਘੇ ਪਰਿਣਤ**ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨਾਤਿ ਚੇ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਆਹ **"ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਞਾਤਕੇ**"ਤਿ। ''ਞਾਤਕੇ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। **ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਤ੍ਥੰ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਕਰਣੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿੰ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ।

ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ…ਪੇ॰… ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕੰ ਅਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਭੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬੇਸੁ ਪਨ ਵਤ੍ਤਭੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਯੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ…ਪੇ॰… ਵਤ੍ਤਭੇਦੋ ਨਤ੍ਥੀ**"ਤਿ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਪਕਤਿਯਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਦਾਯਕਾ** ਨਾਮ ਸਙ੍ਘਵਸੇਨ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਵਾ ਅਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਨੰ ਦਾਯਕਾ। **ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਮਿਨਾਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯੇ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ''ਦੇਥ ਮੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **"ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਦੇਥ ਮੇਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਪਰਿਯੇਸਨਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇ ਏਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ। **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਹਿ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਨ 'ਦੇਥ ਮੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰ'ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਾਯ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

੬੨੯. **"ਆਕਾਸਤੋ ਪਤਿਤਉਦਕੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਛਦਨਕੋਟਿਯਾ ਪਤਿਤਉਦਕੇਨ ਨਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤੰ।

੬੩੦. **ਛ ਮਾਸੇ ਪਰਿਹਾਰੰ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਏਤੇਨ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇਪਿ ਯਾਵ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਵਸਾ ਅਕਤਾ ਪਰਿਹਾਰੰ ਲਭਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਮੂਲਚੀਵਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਹੇਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੁਪੋਸਥਦਿਵਸੇਯੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਿਮ੍ਹਾਨਤੋ ਏਕੂਨਤਿੰਸਦਿਵਸੇ ਪਰਿਹਾਰੰ ਲਭਤਿ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਅਪ੍ਪਕੰ ਊਨਮਧਿਕੰ ਵਾ ਗਣਨੂਪਗੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ **"ਤਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ…ਪੇ॰… ਏਕਮਾਸ**"ਨ੍ਤਿ

ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਾਦਿਵਸੇਨ…ਪੇ॰… ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਏਕਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ, ਦ੍ਵੀਹਾਨਾਗਤਾਯ…ਪੇ॰… ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ, ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਵਾ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪੁਣ੍ਣਮਿਯਂ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ''ਏਕਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਛਟ੍ਠਿਯਂ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ''ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਾਵ ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਪੁਣ੍ਣਮੀ, ਤਾਵ ਅਨ੍ਤੋਤੇਮਾਸੇ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ''ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਪੁਣ੍ਣਮਿਤੋ ਪਰਞ੍ਹਿ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਯਾਵ ਚੀਵਰਕਾਲੋ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਾਵ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਨ ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਚਾਰਣਾ ਸਮ੍ਭਵਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਤੇਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਸਾਹਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਖੇਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਨ ਲਦ੍ਧਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸਾਹਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ।

ਨਨੁ ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਖੇਤ੍ਤਭੂਤੇਪਿ ਦਿਵਸੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਯਥਾ ''ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਲਦ੍ਧਾਪਿ ਯਾਵ ਨ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਾਵ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਕਤਾਯ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਸਦਿਸਾਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਦਿਵਸਾ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਗਣਨੂਪਗਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਭੂਤਾਪਿ ਦਿਵਸਾ ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਣਨੂਪਗਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਏਵਂ ''ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਛਟ੍ਠਿਯਂ ਲਦ੍ਧਾ ਪੁਣ੍ਣਮਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ ''ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ''ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਵਸ੍ਸਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਯੇਵ ਦਸਾਹੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਤਦਹੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਪਯੋਜਨਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **''ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਤਦਹੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ''**ਤਿ।

ਦਸਾਹੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਤੇਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਦਸਾਹੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ''ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਪੁਣ੍ਣਮਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਦਸਾਹੇ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਯੇਵ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਓਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਂ ਦੀਪੇਤਿ – ਅਕਤਾ ਚੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ, ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਕਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਕਤਾਯ ਪਨ ਦਸਾਹਪਰਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਵਿਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਾਰੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਯਦਾ ਵਾ ਤਦਾ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਚਾਤੁਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਦਸਾਹੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ''ਕਦਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ…ਪੇ॰… ਯਦਿ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਯਾਵ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦੀਵਚਨੇਨ** ਅਕਤਾਯ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਪਰਿਹਾਰੋ, ਕਤਾਯ ਦਸਾਹਮੇਵ ਪਰਿਹਾਰੋਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਆਹ **''ਅਪਿਚਾ''**ਤਿਆਦਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਉਦਾਹੁ ਨਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਹਾਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ? ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਹਿ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਆਰਭੀਯਤੀਤਿ ਇਧਾਪਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਨ ਹਿ

ਮੂਲਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਵੁੱਤ੍ਤਾਯ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੋ ਆਰਭੀਯਤੀਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਇਦਂ ਵੁੱਤਂ ''ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸੇਸਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਸੇਸਚੀਵਰਸ੍ਸ ਚ ਅਸਮਯੇ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਆਪਦਾਸੂਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨਿਵਤ੍ਥਂ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਅਸਮਯੇ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁੱਤਂ ''ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਾ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨਿਵਤ੍ਥਂ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਆਪਦਾਸੁ ਵਾ ਨਿਵਾਸਯਤੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦੀਨਞ੍ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਨਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਹਾਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਨਗ੍ਗਾਨਂ ਕਾਯੋਵਸ੍ਸਾਪਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਮਹਗ੍ਘਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਨਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੋਰੁਪਦ੍ਦਵੋ ਆਪਦਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਯਂ ਵੁੱਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥ ਉਭਯੇਨਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਏਵਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਸਿਯਾ, ਏਵਮ੍ਪਿ ''ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ ''ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸੇਸਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਸੇਸਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਾ ਅਸਮਯੇ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸ੍ਸ ਵਾ ਨਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਹਾਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਆਪਦਾਸੁ ਅਨਿਵਤ੍ਥਂ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਅਸਮਯੇ ਨਿਵਾਸਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਮਹਗ੍ਘਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਨਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਨਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਹਾਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਅਙ੍ਗੇਸੁ ਪਨ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਅਸਮਯੇ ਪਰਿਯੇਸਨਤਾ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ ਪਰਿਯੇਸਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਸਚੀਵਰਤਾ, ਆਪਦਾਭਾਵੋ, ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਸਕਭਾਵੋ, ਅਸਮਯੇ ਨਿਵਾਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਨਿਵਾਸਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਚੀਵਰਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩੧. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਯਮ੍ਪਿ ਤਜਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯਂ ਕਾਰਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਹਂ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰਂ ਅਦਾਸਿਂ, ਤਂ ਨ ਕਰੋਸੀਤਿ ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦੀਤਿ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ ''ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯਮ੍ਪਿ ਤੇ ਅਹਂ ਚੀਵਰਂ ਅਦਾਸਿਂ, ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ।

੬੩੩. **ਆਣਤ੍ਤੋ ਬਹੂਨਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਕਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਚੀਵਰਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਏਕਮੇਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। **ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ। **ਏਕਵਾਚਾਯ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਏਕਮੇਵ।

੬੩੪. **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਰਾਮਸਤਿ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਸਿਥਿਲਂ ਗਾਲ੍ਹਞ੍ਚ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਬਹੁਤ੍ਤਂ ਏਕਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਤਿਦਿਸ੍ਸਤਿ।

੬੩੫. **ਆਵੁਸੋ, ਮਯ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਏਵਂ ਵੁੱਤੇਪਿ ਤੇਨੇਵ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸਪਿ ਦਾਨਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ,

ਤਥਾਪਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਸਮਯੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੋਯੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਂ। **ਦੇਤੀ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠੋ ਵਾ ਕੁਪਿਤੋ ਵਾ ਦੇਤਿ। **ਰੁਨ੍ਧਥਾ**ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਥ। **ਏਵਂ ਪਨ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨ ਤਾਵ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਭਤਿਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਿਨ੍ਨਂ। **ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਵਿਨਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਤਾ, ਸਾਮਂ ਦਿਨ੍ਨਤਾ, ਸਕਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਕੋਧਵਸੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾਪਨਂ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਚੀਵਰਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩੬. ਛਟ੍ਠੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਚੀਵਰਕਾਰਸਮਯੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਸਮਯਤ੍ਤਾ ਚੀਵਰਮਾਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਪਨ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਕਾਲੋ ਚੀਵਰਕਾਰਸਮਯੋਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੩੮. **ਪਞ੍ਚਹਿਪਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਖੋਮਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। ਵੀਤਵੀਤਟ੍ਠਾਨਂ ਯਤ੍ਥ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ **ਤੁਰੀ**ਤਿ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਆਕੋਟੇਨ੍ਤਾ ਘਨਭਾਵਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਵੇਮਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਯਂ ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਯਂ ਪਯੋਗਂ। ਤਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਵੀਤਵੀਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਲਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **“ਦੀਘਤੋ…ਪੇ॰… ਵੀਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**”ਨ੍ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਇਮਿਨਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ‘‘ਪਟਿਲਾਭੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਾਵ ਚੀਵਰਂ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਤਾਵ ਇਮਿਨਾ ਪਮਾਣੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ।

ਸੇਸੋ ਕਪ੍ਪਿਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਯਾਚਨਵਸੇਨ। **ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਘਸੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤੇ ਤਿਰਿਯਂ ਹਤ੍ਥਮਤ੍ਤੇ ਚ ਵੀਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। **ਤੇਨੇਵਾ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ। **ਤਥੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਕੇਦਾਰਬਦ੍ਧਾਦੀਹੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਚ੍ਛਿਮਣ੍ਡਲਬਦ੍ਧਾਦਿ ਗਹਿਤਂ। **ਤਨ੍ਤੇ ਠਿਤਂਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਪਚ੍ਛਾ ਵੀਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਗਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਅਵੀਤਂ ਹੋਤਿ, ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਏਸੇਵ ਨਯੋ**ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪ੍ਪਮਾਣਮਤ੍ਤੇ ਵੀਤੇ ਤਨ੍ਤੇ ਠਿਤਂਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤਸੁਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਵਾਯਾਪਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਂ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਪਨ ਵਾਯਾਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਚੀਵਰਂ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਵਾਯਥਾਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾਯਾਪੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗੇਸੁਪਿ ‘‘ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾਯਾਪਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਵਿਧਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸਵਚਨਂ ਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ, ਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ‘‘ਞਾਤਕਾਨਂ ਪਵਾਰਿਤਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਤਨ੍ਤਵਾਯਾਨਮੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵੇਨ ਬਹੁਧਾ ਨਯੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ , ਨ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾਤਿ। ‘‘ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾਯਾਪੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਚ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਅਯਂ ਨਾਮ ਕਪ੍ਪਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ ਵਿਸੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਮਹਾਪੇਸਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪੨. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਕਿਞ੍ਚਿਮਤ੍ਤਂ ਅਨੁਪਦਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਾਰਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਂ, ਦਾਨਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ ਸੁਤ੍ਤਵਡ੍ਢਨਵਸੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਪਦਭਾਜਨੇਪਿ ''ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਆਯਤਂ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਤਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਿਤਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਟਿਲਾਭੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਵਡ੍ਢਨਾਕਾਰਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਮਹਾਪੇਸਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਦਾਨਮਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਚੀਵਰਸਾਮਿਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਆਯਤਂ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਤਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਿਤਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਤੇਸਂ ਪਯੋਗੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਟਿਲਾਭੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਆਯਤਾਦੀਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਤਯੋ ਆਕਾਰੇ ਸੁਤ੍ਤਵਡ੍ਢਨੇਨ ਵਿਨਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਆਹ **''ਸੁਤ੍ਤਵਡ੍ਢਨਆਕਾਰਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''**ਤਿ। ਸੁਵੀਤਾਦਯੋ ਹਿ ਆਕਾਰੇ ਵਿਨਾਪਿ ਸੁਤ੍ਤਵਡ੍ਢਨੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਾਨਂ ਤਨ੍ਤਵਾਯੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪਮਾਪਜ੍ਜਨਤਾ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਸੁਤ੍ਤਵਡ੍ਢਨਂ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਮਹਾਪੇਸਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪੬. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਪਦੇ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ। **ਪਠਮਪਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਪਦਸ੍ਸ। **ਤਾਨਿ ਦਿਵਸਾਨੀ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾ ਗਣਤੋ ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਪਵ੍ਵਾਰਿਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਵ੍ਵਾਰਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ ਪਵ੍ਵਾਰਿਯਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਂ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਪਰਿਹਾਰਮੇਵ ਲਭਤਿ। ਉਜੁਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਚੇ, ਪਵ੍ਵਾਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮੇਵ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ।

ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਦੀਹਿ ਤਙ੍ਖਣੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਕਂ। **ਆਰੋਚਿਤਂ ਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਚੀਵਰਂ। ਛਟ੍ਠਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਏਕਾਦਸਮੋ ਅਰੁਣੋ ਚੀਵਰਕਾਲੇ ਉਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਆਹ **''ਛਟ੍ਠਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ''**ਤਿਆਦਿ। **ਠਪਿਤਚੀਵਰਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਪਧਾਨਚੀਵਰਦਸ੍ਸਨਮੁਖੇਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ''ਚੀਵਰਮਾਸੇਪਿ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਕੁਤੋ ਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਚੇ? ''ਵਿਸੁਂ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੇਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ 'ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯੋ ਨਾਮ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਮਾਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਤਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ 'ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਮਾਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਸਤ੍ਤਮਾਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ'ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਚ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਮੇਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਕੇਚਿ।

੬੫੦. ਇਦਾਨਿ ਪਠਮਕਥਿਨਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਲਬ੍ਭਮਾਨਂ ਪਰਿਹਾਰਂ ਇਧੇਵ ਉਪਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਇਤਿ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਦਸਾਹਂ ਪਰਿਹਾਰੋ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ''ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕੋ ਮਾਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ''ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਪਾਠੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਕਾਮਞ੍ਚੇਸ 'ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ'ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਿਦ੍ਧੋ, ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਠਂ ਵਤ੍ਵਾ ''ਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕੋ ਮਾਸੋ, ਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾਤਿ ਪਾਠੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਦਪਾਠਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਦਸਾਹੇਨ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਯ ਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਚੀਵਰਕਾਲਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਸ ਦਿਵਸਾ ਅਧਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ''ਨਵਾਹਾਨਾਗਤਂ ਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਕਪੁਣ੍ਣਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਪਵਾਰਣਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਞ੍ਚਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਿਧਾਨਕਾਲੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਾਮਞ੍ਚੇਸ 'ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ'ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਿਦ੍ਧੋ, ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਠੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਸੋਪਿ ਪਮਾਦਪਾਠੋਯੇਵ। ''ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਞ੍ਚਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਵਿਰੋਧੋਪਿ ਸਿਯਾ, ਛਟ੍ਠਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ''ਦਸਾਹਪਰਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨੇਵ ਸਿਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਇਮਮੇਵ ਚ ਪਮਾਦਪਾਠਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ **ਭਦਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਾਚਰਿਯੇਨ** ਚ –

> ''ਤਸ੍ਸਾਚ੍ਚਾਯਿਕਵਤ੍ਥਸ੍ਸ, ਕਥਿਨੇ ਤੁ ਅਨਤ੍ਥਤੇ।
> ਪਰਿਹਾਰੇਕਮਾਸੋਵ, ਦਸਾਹਪਰਮੋ ਮਤੋ॥
>
> ''ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਤਸ੍ਸ, ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ ਪਕਾਸਿਤਾ।
> ਪਰਿਹਾਰੋ ਮੁਨਿਨ੍ਦੇਨ, ਦਸਾਹਪਰਮਾ ਪਨਾ''ਤਿ॥ –

ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **"ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਦਿਸੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਪਞ੍ਚਮਿਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਚੀਵਰਕਾਲਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਨ ਚੀਵਰਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪੁਨ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ 'ਅਨਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰੇ ਅਨਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਞ੍ਞੀ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੋ, ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਤਾ, ਚੀਵਰਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫੨. ਨਵਮੇ **ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਘਰਾਨਿ ਏਤ੍ਥ, ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰੇ ਗੋਚਰਗਾਮੇ। ਤੇਨਾਹ **"ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ"**ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ **ਵਿਪ੍ਪਵਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਵਿਹਾਰੇ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤੁਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ **ਵਾਸੋ** ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਦੁਬ੍ਬਲਚੋਲ਼ਾ **ਦੁਚ੍ਚੋਲ਼ਾ** ਵਿਰੂਪਚੋਲ਼ਾ ਵਾ, ਦੁਚ੍ਚੋਲ਼ਤ੍ਤਾ ਏਵ **ਲੂਖਚੀਵਰਾ**।

੬੫੩. ''ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ **ਵਿਭਙ੍ਗੇ** ''ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਾ''ਤਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬੇ ''ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ''ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੋ ਪਟਿਲਾਭੋ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ **"ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯਾ"**ਤਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ''ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਂ ਵਾ ਪਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦੀਨਂ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**ਤਿ **ਉਪ**-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਮਾਹ। **ਵਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਖਣ੍ਡਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ। ''ਯੇਨ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਦੂਰਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਚ ਤਸ੍ਸ ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ **"ਇਮਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਇਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ''ਉਪਵਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ। **ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਠਪੇਯ੍ਯ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇਨ ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਨ ਸਕਲਂ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਂ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤੁਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਸ੍ਸ ਹਿ ਚੀਵਰਮਾਸੇ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ

ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਾਨੰਯੇਵ ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਕੇਚਿ ਪਨ ‘‘ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਾਨੰ ਚੀਵਰਮਾਸੇਪਿ ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰੋ ਲਬ੍ਭਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਪਪਞ੍ਚੇਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਵਿਚਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਉਪਵਸ੍ਸ ਉਪਵਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿਆਦਿਵਿਚਾਰਣੰ । **ਤਸ੍ਸਪੀ**ਤਿ ‘‘ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਭਙ੍ਗਪਦਸ੍ਸ। **ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ। ਤੇਨਾਹ – “**ਏਵਰੂਪਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ**”ਤਿ। **ਸੇਨਾਸਨੇਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਥਾਰੂਪੇਸੂਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ।

ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਗਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤਘਰੂਪਚਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕੋ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ। ਤੇਨੇਵ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ**ਪਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੧) ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾ’’ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਪਠਮ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਾਭਿਮੁਖਦਿਸਾਭਾਗਤੋ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ। **ਤੰ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੰ ਪਠਮਸੇਨਾਸਨਾਦਿੰ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ। ਇਦਞ੍ਚ **ਵਿਨਯਧਰਾਨੰ** ਮਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, **ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾਨੰ** ਮਤੇਨ ਪਨ ‘‘ਸੇਨਾਸਨਾਦੀਨੰ ਉਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਏਕਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ **ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ** ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ‘‘ਵਿਹਾਰਸ੍ਸਪਿ ਗਾਮਸ੍ਸੇਵ ਉਪਚਾਰੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਪਿਤੇਨ ਆਚਰਿਯਧਨੁਨਾ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਪ੍ਪਮਾਣੰ। **ਤਤੋ ਤਤੋ ਮਗ੍ਗੰ ਪਿਦਹਤੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਖੁਦ੍ਦਕਮਗ੍ਗੰ ਪਿਦਹਤਿ। **ਧੁਤਙ੍ਗਚੋਰੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਮਸ੍ਸਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੰ ਦੀਪੇਤਿ।

“**ਸਾਸਙ੍ਕਾਨੀ**”**ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਾਨੀ**ਤਿ ਚੋਰਾਨੰ ਨਿਵਿਟ੍ਠੋਕਾਸਾਦਿਦਸ੍ਸਨੇਨ ‘‘ਸਾਸਙ੍ਕਾਨੀ’’ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਾਨਿ। **ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਬਲਵਭਯਾਨੀ**ਤਿ ਚੋਰੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਹਤਵਿਲੁਤ੍ਤਾਕੋਟਿਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਬਲਵਭਯਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਮੁਖੇਨ ਵਿਭਾਵੇਤਿ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਮੇਵ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਾਸਙ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਯਮੇਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਸਙ੍ਕੰ ਵਾ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੰ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

ਪਾਲ਼ਿਯੰ ‘‘ਸਿਯਾ ਚ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕੋਚਿਦੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਤੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਾਯ, ਛਾਰਤ੍ਤਪਰਮੰ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਚੀਵਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਮਨਕਿਚ੍ਚੇ ਸਤਿ ਵਿਹਾਰਤੋ ਬਹਿ ਛਾਰਤ੍ਤੰ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ। ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਹਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਛਾਰਤ੍ਤੰ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਤੇਨ ਚ “**ਪੁਨ ਗਾਮਸੀਮੰ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਗੋਚਰਗਾਮਤੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਸੇਨਾਸਨੰ, ਅਯਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸੰ ਗਤੋ ਹੋਤੀ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤੋਯੇਵ ਚ **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ‘‘ਤਤੋ ਚੇ ਉਤ੍ਤਰਿ ਵਿਪ੍ਪਵਸੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਛਾਰਤ੍ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸੇਨਾਸਨੇ ਸਤ੍ਤਮੰ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਭਦਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਾਚਰਿਯੇਨ** ਪਨ ਪਾਕਟਤਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤੇਨ –

‘‘ਯੰ ਗਾਮੰ ਗੋਚਰੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਰਞ੍ਞਕੇ ਵਸੇ।
ਤਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮੇ ਠਪੇਤੁੰ ਤੰ, ਮਾਸਮੇਕਨ੍ਤੁ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

‘‘ਅਞ੍ਞਤ੍ਥੇਵ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਛਾਰਤ੍ਤਪਰਮੰ ਮਤੰ।
ਅਯਮਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ ਪਕਾਸਿਤੋ’’ਤਿ॥

‘‘ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਿਲਾਨੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਆਗਤਤ੍ਤਾ “**ਕੋਸਮ੍ਬਕਸਮ੍ਮੁਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕੋਸਮ੍ਬਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਮ੍ਮੁਤਿ **ਕੋਸਮ੍ਬਕਸਮ੍ਮੁਤਿ**। **ਸੇਨਾਸਨੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵੁਸਿਤਵਿਹਾਰਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮੂਪਚਾਰੇਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਵਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ। ਗਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਤਿਦੂਰਤ੍ਤਾ “**ਏਵੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ।

ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫੭-੬੫੯. ਦਸਮੇ **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਠਪਿਤਭਾਗੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰੇਪਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਠਪਿਤਕੋਟ੍ਠਾਸੇ। ''ਏਕਂ ਮਯ੍ਹਂ, ਏਕਂ ਇਮਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਏਕਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **"ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਆਭਤਾਨੀ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਆਭਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ। ਪਰਿਣਤਭਾਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿਨਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਮੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ – **"ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਦੇਥਾਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੀ"**ਤਿ।

੬੬੦. ਪੁਪ੍ਫਮ੍ਪਿ ਆਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਇਦਂ ਪਰਿਣਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਚੇਤਿਯੇ ਪੂਜਿਤਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਚੇਤਿਯੇ ਪੂਜੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਠਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੇਸਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਨਖਸ੍ਸ ਮਾ ਦੇਹਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਦੇਹੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਰਿਣਤੇਯੇਵ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਨ ਤਂ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਭੁਞ੍ਜਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **"ਕਤ੍ਥ ਦੇਮਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਏਕੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ, ਏਵਂ ਪਨ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤੇਪਿ ਅਪਰਿਣਤਂ ਇਦਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਯਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਦਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਤੀਸੁਪਿ **ਗਣ੍ਠਿਪਦੇਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਯਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਥ, ਤਤ੍ਥ ਦੇਥਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਚਿਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਦਾਪੇਤੁਂ ਲਭਤਿ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਨਯੇਨੇ**ਵਾਤਿ ''ਯਤ੍ਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ। ਸਙ੍ਘਪਰਿਣਤਭਾਵੋ, ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮਨਂ, ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

ਇਤਿ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੁਤਿਯੋ ਭਾਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।